Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

1692

Abb
225
4-76

NO. 26
2

2010

2001

225
Ա-76

ՆՈՐ

ԿՏԱԿԱԲԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳՐԻՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

ՀԱՅԿԱԶՆՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԱՆ-ՀՈՌԵՕՐՔ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

1866.

[*Armenian*, 12*mo*.]

43679-ш
ՀԱՅԿ. ԱՍՆ ՊՐԱՊԱՐԱԿ
ГОС. БИБЛИОТЕКА
ՀԱՅԿ-ԱԲՄ.ՀԱՊ
ИМ. А. МЯСНИКЯНА
Ц. ԵՐԵՎԱՆ ԱՐՎԵՍՏԻ ՍԵՂԱՆ
35584-66

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Գիրք ծննդեան Յիսուսի Քրիս-
տոսի Դաւիթի որդւոյն , Աբ-
րահամի որդւոյն ։
2 Աբրահամ ծնաւ Իսահակը . Ի-
սահակ ծնաւ Յակոբը . Յակոբ
ծնաւ Յուդան՝ ու անոր եղբայրնե-
3 րը . Յուդա ծնաւ Փարէսը ու
Զարան՝ Թամարէն . Փարէս ծը-
նաւ Էսրոնը . Էսրոն ծնաւ Ար-
4 ամ . Արամ ծնաւ Ամինադաբը .
Ամինադաբ ծնաւ Նաասոնը . Նա-
5 ասոն ծնաւ Սալմոնը . Սալմոն ծը-
նաւ Բոոսը՝ Բահաբէն . Բոոս
ծնաւ Ովբէդը՝ Ռութէն . Ովբէդ
ծնաւ Յեսսէն . Յեսսէ ծնաւ Դա-
6 ւիթ թագաւորը . Դաւիթ թա-
գաւորը ծնաւ Սողոմոնը՝ Ուրիայի
7 կնիկէն . Սողոմոն ծնաւ Բոբովա-
մը . Բոբովամ ծնաւ Աբիան . Ա-
8 բիա ծնաւ Ասա . Ասա ծնաւ
Յովսափատը . Յովսափատ ծնաւ
Յովրամը . Յովրամ ծնաւ Ոզիան .
9 Ոզիա ծնաւ Յովաթամը . Յովա-
թամ ծնաւ Աքազը . Աքազ ծնաւ
10 Եզեկիան . Եզեկիա ծնաւ Մանա-
սէն . Մանասէ ծնաւ Ամոնը . Ամոն
11 ծնաւ Յովսիան . Յովսիա ծնաւ
Յեքոնիան ու անոր եղբայրները՝
Բաբիլոնեան գերութեանը առնե-
12 ները . Բաբիլոն գերութեան ե-
թաքնէն ետև՝ Յեքոնիա ծնաւ Սա-
ղաթիէլը . Սաղաթիէլ ծնաւ Զո-
13 րաբաբէլը . Զորաբաբէլ ծնաւ
Աբիուդը . Աբիուդ ծնաւ Եղիա-
կիմը . Եղիակիմ ծնաւ Ազովրը .
14 Ազովր ծնաւ Սադովկը . Սադովկ
ծնաւ Աքինը . Աքին ծնաւ Եղիու-
15 դը . Եղիուդ ծնաւ Եղիազարը .
Եղիազար ծնաւ Մատթանը .
16 Մատթան ծնաւ Յակոբը . Յա-
կոբ ծնաւ Յովսէփը՝ Մարիամին
էրիկը , որմէ ծնաւ Յիսուս , որ
17 ըսուեցաւ Քրիստոս ։ Ամէն՝ բոլոր
ազգերը Աբրահամէն մինչև Դա-
ւիթ՝ տասնուչորս ազգ , և Դաւի-
թէն մինչև Բաբիլոնեան գերու-
թիւնը՝ տասնուչորս ազգ , ու Բա-
բիլոնեան գերութենէն մինչև Քրի-
ստոս՝ տասնուչորս ազգ ։

18 Ու Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդը այս կերպով էր . անոր մայրը Մարիամ՝ Յովսեփին նշանուած , դեռ իրարու քով չեկած՝ Սուրբ Հոգիէն յղացած գտնուեցաւ ։ Ու 19 Յովսեփ անոր էրիկը արդար մարդ ըլլալով՝ ու չուզելով որ զանիկայ խայտառակ ընէ , մտածեց որ ծած-
կաբար արձակէ զանիկայ ։ Ու 20 քանի որ անիկայ այս բանը կը մը-
տածէր , ահա Տէրոջը հրեշտակը երազի մէջ երեւցաւ անոր՝ ու ըսաւ . Յովսէփ Դաւիթի որդին , մի վախնար քեզի առնել քու Մա-
րիամ կնիկդ , ինչու որ անոր ներսի դին ծնածը Սուրբ Հոգիէն է ։ Ու 21 որդի մը պիտի ծնանի , ու անոր անունը Յիսուս դնես . քանզի ա-
նիկայ իր ժողովուրդը իրենց մեղ-
քերէն պիտի փրկէ ։ Ու աս ամ- 22
ենը եղաւ , որ կատարուի Տէրոջմէն ըսուածը՝ մարգարէին ձեռքովը , որ կ'ըսէ . Ահա կոյսը պիտի յղանայ , 23 ու որդի պիտի ծնանի , և անոր անունը Էմմանուէլ պիտի կոչեն , որ կը թարգմանուի՝ Մեզի հետ ։ Ու Յովսէփ քունէն ար- 24 թընալով՝ ինչպէս որ Տէրոջը հրեշտակը իրեն հրամայեց , այնպէս ըրաւ , ու իր կնիկը քովը առաւ . Ու չէր գիտեր զանիկայ , մինչև իր 25 անդրանիկ որդին ծնաւ , ու անոր անունը Յիսուս դրաւ ։

ԳԼ . Բ

Ու երբոր Յիսուս ծնաւ Բեթ- 1
ղեհէմին Հրէաստանի մէջ՝ Հե-
րովդէս թագաւորին օրերը , ահա
արեւելքէն մոգեր եկան Երուսաղէմ ,

2 Ու ըսին. Ո՞ւր տեղ է ան՝ որ Հրեաներուն թագաւոր ծնաւ. ինչու որ մենք արեւելքի մէջ անոր աստղը տեսանք, ու եկանք անոր երկրպագութիւն ընելու։ 3 Ու երբոր Հերովդէս թագաւորը լսեց, խռովեցաւ, և բոլոր Երուսաղէմը իրեն հետ. 4 Նաև ժողվելով բոլոր քահանայապետները ու ժողովուրդին դպիրները, հարցուց անոնց՝ Թէ Քրիստոսը ո՞ւր պիտի ծնանի։ 5 Անոնք ալ իրեն ըսին. Հրեաստանի Բեթլեհեմին մէջ. ինչու որ ասանկ գրուած է մարգարէին ձեռքով. 6 Ու դուն Բեթլեհեմ՝ Յուդայի երկիրը, Յուդայի իշխաններուն մէջ բնաւ պզտիկ մը չես. ինչու որ քեզմէ իշխան մը պիտի ելլէ, որ իմ Իսրայէլ ժողովուրդս պիտի հովուէ։ 7 Յետոյ Հերովդէս ծածկաբար մոգերը կանչեց, ու աղէկ մը ստուգեց անոնցմէ աստղին երեւցած ատենը. 8 Ու զանոնք Բեթլեհեմ խրկելով՝ ըսաւ. Գացէք ստոյգ իմացէք ան մանուկին վրայով, ու երբոր գտնէք, ինծի իմացուցէք, որ ես ալ գամ՝ անոր երկրպագութիւն ընեմ։ 9 Ու երբոր անոնք թագաւորին ասանկ բանը լսեցին, գացին. և ահա ան աստղը որ արեւելքի մէջ տեսեր էին, անոնց առջեւէն գնաց, մինչեւ որ եկաւ կեցաւ մանուկին եղած տեղին վրայ։ 10 Երբոր տեսան աստղը, շատ մեծ 11 ուրախութիւնով ուրախացան։ Ու տունը մտնելով, տեսան մանուկը իր մօրը Մարիամին հետ, ու ինկան երկրպագութիւն ըրին անոր, և իրենց գանձերը բանալով՝ ընծաներ տուին անոր, ոսկի ու կընդրուկ և զմուռս։ 12 Ու հրաման առնելով երազի մէջ՝ որ նորէն Հերովդէսին չդառնան, ուրիշ ճամբով գացին իրենց երկիրը։

13 Ու երբոր անկէ գացին անոնք, ահա Տէրոջը հրեշտակը երազի մէջ երեւցաւ Յովսեփին՝ ու ըսաւ. Ելլէ՛ առ մանուկը ու անոր մայրը, ու Եգիպտոս փախիր, և հոն կեցիր մինչեւ որ ես քեզի ըսեմ, քանզի Հերովդէս պիտի փնտռէ ատ մանուկը կորսընցընելու համար։ 14 Ան ալ ելաւ, մանուկը ու անոր մայրը դիշերով առաւ, և գնաց Եգիպտոս. 15 ու մինչեւ Հերովդէսին մահը հոն էր. Որ կատարուի Տէրոջմէն ըսուածը մարգարէին ձեռքովը, որ կ'ըսէ. Եգիպտոսէն կանչեցի իմ որդիս։

16 Ան ատենը երբոր տեսաւ Հերովդէս թէ խաբուեցաւ մոգերէն, սաստիկ սրդողեցաւ, ու խրկեց ջարդեց Բեթլեհեմի և անոր ամէն սահմաններուն մէջ գտնուած բոլոր մանր տղաքը՝ երկու տարուընկնուայր, ան ժամանակին համեմատ՝ որ մոգերէն ստուգեց։ 17 Ան ատենը կատարուեցաւ Երեմիա մարգարէին ձեռքով ըսուածը, որ կ'ըսէ. 18 Ռամայի մէջ ձայն մը լսուեցաւ, ողբ, լաց ու մեծ կոծ. Ռաքէլ կու լար իր տղոցը համար, ու չէր ուզեր մխիթարուիլ, ինչու որ չըկային։

19 Ու երբոր Հերովդէս մեռաւ, ահա Տէրոջը հրեշտակը Եգիպտոս երազի մէջ Յովսեփին երեւցաւ, 20 ըսաւ. Ելլէ՛ առ մանուկը ու անոր մայրը, և գնա Իսրայէլի երկիրը, քանզի մեռան անոնք՝ որ մանուկին կեանքը կը փնտռէին։ 21 Ան ալ ելաւ՝ մանուկը ու անոր մայրը առաւ, և եկաւ Իսրայէլի երկիրը։ 22 Իսկ երբոր լսեց՝ Թէ Արքեղայոս թագաւորեց Հրեաստանի վրայ իր հօրը Հերովդէսին տեղը, վախցաւ հոն երթալու. ու երազի մէջ հրաման առնելով՝ Գալիլեայի կողմերը գնաց. 23 Ու եկաւ Նազարէթ ըսուած քաղաքը բնակեցաւ. որ մարգարէներուն խօսքը կատարուի՝ Թէ Նազովրեցի պիտի կոչուի։

ԳԼ. Գ

1 Ան օրերը Յովհաննէս մկրտիչը եկաւ, ու Հրեաստանի անապատին մէջ կը քարոզէր, 2 Ու կ'ըսէր. Ապաշխարեցէք, ինչու որ երկինքի թագաւորութիւնը մօտեցած է։ 3 Վասն զի ասիկայ ան է՝ որուն համար Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսուեցաւ, որ կ'ըսէ. Ընապատի

մէջ կանչողին ձայնը, Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք, անոր շաւիղները շիտակցէք։ 4 Նաև Յովհաննէսը իր հանդերձը ուղտի մազէ, ու իր մէջքը կաշիէ գօտի ուներ. և իր կերակուրը՝ մարախ ու վայրենի մեղր էր։ 5 Ան ատենը Երուսաղէմ և բոլոր Հրէաստան ու Յորդանանու բոլոր կողմերը իրեն կ'ելլէին, 6 Ու կը մկրտուէին իրմէն Յորդանանու մէջ, ու իրենց մեղքերը կը խոստովանէին։ 7 Ու երբոր տեսաւ փարիսեցիներէն ու սադուկեցիներէն շատերը իր մկրտութեանը եկած, ըսաւ անոնց. Ժէրմռնձներ, ո՞վ խմացուց ձեզի գալու բարկութենէն փախչիլ։ 8 Ուրեմն ապաշխարութեան արժանաւոր 9 պտուղ բերէք. Ու մի՛ խորհիք դուք ձեր ներսի դին ըսել Թէ՝ Աբրահամ ունինք հայր՝ Վերջապէս ձեզի, որ Աստուած կարող է աս քարերէս Աբրահամին որդիներ 10 հանելու։ Ալ հիմա կացինը ծառերուն արմատին քովը կը դրուի. ուստի ամէն ծառ որ բարի պտուղ չբերեր, կը կտրուի ու կրակը կը 11 ձգուի։ Ես ձեզ ջրով կը մկրտեմ ապաշխարութեան համար, բայց իմ ետեւէս եկողը ինծմէ զօրաւոր է, ու ես անոր կօշիկները կրելու արժանի չեմ. անիկայ ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով ու 12 կրակով. Որուն հնձանոցը իր ձեռքն է, և իր կալը պիտի մաքրէ, ու իր ցորենը համբարը պիտի ժողվէ, և խարդը չմարելու կրակով պիտի այրէ։

13 Ան ատենը Յիսուս Գալիլեայէն Յորդանան եկաւ Յովհաննէսին, 14 որ անկէ մկրտուի։ Ու Յովհաննէս կ'արգիլէր անիկայ՝ ու կ'ըսէր. Ինծի պէտք է որ քեզմէ մկրտուիմ, 15 ու դուն ինծի՞ կու գաս։ Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր. Ձգէ տուր հիմա. ինչու որ այսպէս կը վայելէ մեզի որ բոլոր արդարութիւնը կատարենք. Ետքը 16 Թող տուաւ անոր։ Ու երբոր Յիսուս մկրտուեցաւ, շուտ մը ջուրէն դուրս ելաւ, և ահա երկինքը անոր բացուեցաւ, ու տեսաւ Աստուծոյ Հոգին որ աղաւնիի պէս կ'իջնէր, ու կու գար իր վրայ։ 17 Ու ահա երկինքէն ձայն մը էր՝ որ կ'ըսէր. Ատիկայ է իմ սիրելի Որդիս, որուն հաւներ եմ։

ԳԼ. Դ

1 Ան ատենը Յիսուս անապատը տարուեցաւ Սուրբ Հոգիէն՝ որ Սատանայէն փորձուի. 2 Ու քառասուն ցորեկ ու քառասուն գիշեր ծոմ պահելէն ետքը՝ անօթեցաւ։

3 Ու փորձողը անոր մօտենալով՝ ըսաւ. Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես, ըսէ՛ որ աս քարերը հաց ըլլան։ 4 Անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Գրուած է Թէ, Ո՛չ միայն հացով կ'ապրի մարդ, հապա ան ամէն խօսքով՝ որ Աստուծոյ բերնէն կ'ելլէ։

5 Ան ատենը Սատանան առաւ տարաւ զանիկայ սուրբ քաղաքը, և կայնեցուց զանիկայ տաճարին աշտարակին վրայ, 6 Ու ըսաւ անոր. Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես, քեզ ասկէ վար ձգէ. ինչու որ գրուած է Թէ՝ Իր հրեշտակներուն պիտի ապսպրէ քեզի համար. ու ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցընեն քեզ, որ չըլլայ Թէ ոտդ քարի զարնես։ 7 Յիսուս ըսաւ անոր. Դարձեալ գրուած է Թէ՝ Չու Տէր Աստուածդ չփորձես։

8 Սատանան նորէն առաւ հանեց զանիկայ խիստ բարձր լեռան մը վրայ, և ցուցուց անոր աշխարհին բոլոր թագաւորութիւնները ու անոնց փառքը. 9 Ու ըսաւ անոր. Ասոնք ամէնը քեզի կու տամ, Թէ որ խնաս՝ ինծի երկրպագութիւն ընես։ 10 Ան ատենը Յիսուս ըսաւ անոր. Երթիս գնա՝ Սատանայ. ինչու որ գրուած է Թէ՝ Չու Տէր Աստուածդ երկրպագութիւն ընես, ու միայն զանիկայ պաշտես։ 11 Ան ատենը Սատանան զանիկայ թողուց. և ահա հրեշտակներ եկան ու իրեն ապաստանութիւն կ'ընէին։

12 Ու երբոր լսեց Յիսուս Թէ Յով-

հանեկս մատնուեցաւ , եղաւ գնայ
13 Պաղիլեա · Եւ ձգելով Նազարէթը , եկաւ բնակեցաւ Կափառնայում՝ ծովեզերեայ +ագա+ը , Զաբուղոնի ու Նեփթաղիմի սահմանները մէջ · Որ կատարուի Եսայի
14 մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը · Զաբուղոնի երկիրը ու Նեփթաղիմի երկիրը , ծովու ճամբով Յորդանանու անդիի կողմը , Գալիլեան Պաղիլեան · Խաւարի
16 մէջ նստող ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ , և լոյս ծագեցաւ անոնց՝ որ մահուան երկրին ու շուքին մէջ կը
17 նստէին : Ընկէ եւս Յիսուս սկսաւ քարոզել ու ըսել · Ապաշխարեցէ՛ք , ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը մօտ է :
18 Երբոր Յիսուս Գալիլեացւոց ծովուն քովերը կը պտըտէր , տեսաւ երկու եղբայրներ՝ Պետրոս կոչուած Սիմոնը , և անոր եղբայրը Ընդրէասը՝ ծովը ուռկան ձգած ,
19 ինչու որ ձկնորս էին · Եւ ըսաւ անոնց · Իմ ետեւէս եկէք , ու ձեզ
20 մարդոց որսորդ ընեմ : Ընոնք ալ շուտ մը ուռկանները թողուցին , ու անոր ետեւէն գացին :
21 Եւ անկէ առաջ երթալով՝ տեսաւ ուրիշ երկու եղբայրներ , Զեբեդէոսին Յակոբոսը ու անոր եղբայրը Յովհաննէսը նաւին մէջ իրենց հօրը Զեբեդէոսին հետ , երբ իրենց ուռկանները կը կարկըտէին · ու
22 կանչեց զանոնք : Ընոնք ալ շուտ մը նաւը ու հայրերնին թողուցին , ու անոր ետեւէն գացին :
23 Եւ Յիսուս բոլոր Գալիլեան պտըտելով , կը սորվեցընէր անոնց ժողովարաններուն մէջ , և արքայութեան աւետարանը կը քարոզէր , ու ժողովուրդին մէջի ամէն
24 հէրց հիւանդութիւնները ու ամէն հէրց ցաւերը կը բժշկէր : Եւ անոր համբաւը բոլոր Սիւրիան տարածուեցաւ , և բերին անոր՝ բոլոր հիւանդները որ կերպ կերպ ցաւերով ու տանջանքներով կը նեղուէին , և դիւահարները ու լուսնոտները և անդամալոյծները · ու բը-
25 ժշկեց զանոնք : Եւ շատ ժողովուրդներ անոր ետեւէն կ'երթային՝ Գալիլեայէն ու Դեկապոլիսէն , և Երուսաղէմէն , ու Հրէաստանէն , և Յորդանանու անդիի կողմէն :

ԳԼՈՒԽ · Ե

1 Եւ տեսնելով ժողովուրդները՝ լեռը ելաւ · ու երբոր նստաւ հոն , իր աշակերտները քովը գացին · 2 Եւ իր բերանը բանալով՝ կը սորվեցընէր անոնց , ու կ'ըսէր ·
3 Երանի՛ հոգւով աղքատներուն , ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը անոնցն է : 4 Երանի՛ սգաւորներուն , ինչու որ անոնք պիտի մխիթարուին : 5 Երանի՛ հեզերուն , ինչու որ անոնք պիտի ժառանգեն երկիրը : 6 Երանի՛ անոնց՝ որ անօթի ու ծարաւ են արդարութեան , ինչու որ անոնք պիտի կշտանան :
7 Երանի՛ ողորմածներուն , ինչու որ անոնք ողորմութիւն պիտի գտնեն :
8 Երանի՛ անոնց՝ որ սրտով մաքուր են , ինչու որ անոնք պիտի տեսնեն զԱստուած :
9 Երանի՛ խաղաղութիւն ընողներուն , ինչու որ անոնք Աստուծոյ որդիներ պիտի կոչուին :
10 Երանի՛ անոնց՝ որ հալածուած են արդարութեան համար , ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը անոնցն է :
11 Երանի՛ է ձեզի՝ երբոր կը նախատեն ձեզ ու կը հալածեն , և սուտ տեղը ամէն կերպ դէշ խօսքեր կը խօսին վրաննիդ՝ ինձի համար ·
12 Ցնծացէ՛ք և ուրախ եղէ՛ք , ինչու որ ձեր վարձքը շատ է երկինքը · քանզի ասանկով հալածեցին ձեզմէ առաջ եղած մարգարէները :
13 Դուք էք երկրի աղը · հապա թէ որ աղը իր համը կորսընցընէ , ինչո՞վ պիտի աղուի · անկէ ետեւ բանի մը չգայր , միայն թէ դուրս ձգուելու և մարդոց ոտքին տակը կոխուելու :
14 Դուք էք աշխարհի լոյսը · քաղաք մը՝ որ լեռան վրայ կեցած է , չկրնար պահուիլ :
15 Ու ճրագը չեն վառեր և դներ դրուանի տակ , հապա աշտանակի վրայ , և լոյս կու տայ բոլոր տանը
16 մէջ եղողներուն : Ընանկ թող լուսաւորէ ձեր լոյսը մարդոց առջեւին , որ տեսնեն ձեր բարի գործքերը , ու փառաւորեն ձեր Հայրը՝ որ երկինքն է :
17 Մի՛ կարծէք թէ ես եկայ օրէնքը կամ մարգարէները աւրելու · չեկայ աւրելու , հապա կատարելու :
18 Վասնզի ճշմարտապէս կ'ըսեմ ձեզի · Մինչև որ երկինք ու երկիր անցնին , օրէնքէն յոտ մը՝ կամ նշանադիր մը պիտի չանցնի , մինչև
19 որ բոլորն ալ կատարուի : Ուստի ով որ ասոնցմէ ամենափոքր պատուիրանքներուն մէկը աւրէ , ու մարդոց անանկ սորվեցընէ , անիկայ ամենափոքր պիտի կոչուի երկնից թագաւորութեանը մէջ · բայց ով որ ընէ և սորվեցընէ , անիկայ մեծ պիտի կոչուի երկնից թագաւորութեանը մէջ :
20 Վասնզի կ'ըսեմ ձեզի · Թէ որ ձեր արդարութիւնը դպիրներուն ու փարիսեցիներուն արդարութենէն աւելի չըլլայ , բնաւ պիտի չմտնէք երկնից թագաւորութիւնը :
21 Լսեր էք որ ըսուեցաւ առաջիններուն · Սպանութիւն մի՛ ըներ · և ով որ սպանութիւն ընէ , դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ :
22 Հայց ես ձեզի կ'ըսեմ · Ո՛վ որ իր եղբօրը պարապ տեղը սրդողի , դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ · և ով որ իր եղբօրը Յիմար ըսէ , առեանի պարտաւոր պիտի ըլլայ · և ով որ էր Իղձօրը Չնդիտ ըսէ , գեհենի կրակին պարտաւոր
23 պիտի ըլլայ : Ուրեմն թէ որ քու ընծադ սեղանին վրայ բերես , ու հոն միտդ դայ՝ թէ քու եղբայրդ
24 քեզի դէմ բան մը ունի , Հոն ձգէ՛ քու ընծադ սեղանին առջեւը , և գնա՛ առաջ եղբօրդ հետ հաշտուէ , ու ետքը եկուր որ քու
25 ընծադ մատուցանես : Ինու ոսոխդ հետ շուտով միաբանէ՛ , քանի որ անոր հետ ճամբուն մէջն ես · չըլլայ որ քու ոսոխդ քեզ դատաւորին մատնէ , և դատաւորը դահիճին , և բանտը ձգուիս :
26 Ամէն՛ կ'ըսեմ քեզի , պիտի չելլես անկէ , մինչև որ վերջի նաբաթակիտը չվճարես :

Լսեր էք որ ըսուեցաւ · Շնու- 27
թիւն մի՛ ըներ : Հայց ես ձեզի 28
կ'ըսեմ · Ո՛վ որ կնիկ մարդու կը նայի անոր ցանկանալու համար , ալ անիկայ իր սրտին մէջ շնութիւն ըրաւ անոր հետ : Եւդ՝ թէ 29
որ քու աջ աչքդ քեզ կը գայթակղեցընէ , հանէ՛ զանիկայ՝ ու քեզմէ ձգէ՛ · ինչու որ աղէկ է քեզի որ անդամներուդ մէկը կորսուի , ու քու բոլոր մարմինդ դժոխքը չձգուի : Եւ թէ որ աջ ձեռդդ 30
քեզ կը գայթակղեցընէ , կտրէ՛ զանիկայ՝ ու քեզմէ ձգէ՛ · ինչու որ աղէկ է քեզի որ անդամներուդ մէկը կորսուի , ու քու բոլոր մարմինդ դժոխքը չձգուի : Ըրաւ 31
ըսուեցաւ թէ՝ Ո՛վ որ իր կնիկը կ'արձակէ , թող անոր արձակման թուղթ տայ · Հայց ես ձեզի կ'ըսեմ 32
թէ՝ Ո՛վ որ իր կնիկը կ'արձակէ առանց պոռնկութեան պատճառի , կընէ պոռնկութեան պատճառ կ'ըլլայ անոր ընութիւն ընելուն , և ով որ ան արձակուածը առնէ , շնութիւն կը գործէ :
Դարձեալ լսեր էք որ ըսուեցաւ 33
առաջիններուն · Սուտ երդում մի՛ ըներ , հապա ըրած երդումներդ վճարէ՛ Տէրոջը : Հայց ես ձեզի 34
կ'ըսեմ · Ամենևին երդում մի՛ ընէք · ոչ երկինքի վրայ՝ որ Աստուծոյ աթոռն է , Եւ ոչ երկրի վրայ՝ 35
որ անոր ոտքերուն պատուանդանն է , ոչ ալ Երուսաղէմի վրայ՝ որ մեծ Թագաւորին քաղաքն է · Եւ 36
ոչ քու գլխուդ վրայ երդում ընես , ինչու որ չես կրնար մէկ մազ մը ձերմակցընել կամ սեւցընել : Հա- 37
պա ձեր խօսքը ըլլայ այո՛ այո՛ , Ոչը՝ ոչ · ու աւելի աւելին՝ չարէն յառաջ կու գայ :
Լսեր էք որ ըսուեցաւ · Աչքի 38
տեղ՝ աչք · ու ակռայի տեղ՝ ակռայ : Հայց ես ձեզի կ'ըսեմ · 39
Չարին հակառակ մի՛ կենաք · Հապա թէ որ մէկը ապտակ մը զարնէ աջ ծնօտիդ՝ դարձուր անոր մի՛ ան ալ : Եւ մէկը որ կ'ուզէ քեզի 40
հետ դատ վարել՝ ու քու շապիկդ առնել , թո՛ղ տուր անոր +ո- վե-

Ջ Ա Ղ Ա Ղ Ա Ց Ի Ք Ս Ե Ր Ե Ց Ի Ք Ս Ե Ր Ե Ց Ի Ք Ս Ե Ր Ե

նէր պիտի տայ անոնց՝ որ իրմէ կը խնդրեն ։
12 Ասոր համեմատ ինչ որ կ'ուզէք՝ որ մարդիկ ձեզի ընեն , դուք ալ ա-նոնց անոնք ըրէք . քանզի սա է օրէնքը ու մարգարէները ։
13 Նեղ դռնէն ներս մտէք . ընչու որ լայն է ան դուռը՝ ու ընդարձակ ան ճամբան , որ դէպ 'ի կորուստ կը տանի . և շատեր են անոնք՝ որ
14 անկէ կը մտնեն ։ Ընչու որ նեղ է ան դուռը՝ ու նեղուցած է ան ճամբան , որ դէպ 'ի կեանք կը տանի . և քիչեր են անոնք՝ որ զանիկայ կը գտնեն ։
15 Զգոյշ կեցէք սուտ մարգարէներէն՝ որոնք ձեզի կու գան ոչխարի հանդերձներով , բայց ներսէն յա-
16 փշըտակող գայլեր են ։ Իրենց պըտուղներէն պիտի ճանչնաք զանոնք . միթէ փուշերէն խաղող կը քաղե՞ն , կամ տատասկէն՝ թուզ .
17 Նոյնպէս ալ ամէն բարի ծառ՝ բարի պտուղ կու տայ , և չար ծառ՝ չար
18 պտուղ կու տայ ։ Բարի ծառը չկրնար չար պտուղ տալ , ոչ ալ
19 չար ծառը բարի պտուղ տալ ։ Ամէն ծառ որ բարի պտուղ չտայ՝ կը կտրուի , ու կրակը կը ձգուի ։
20 Ուրեմն իրենց պտուղներէն պիտի ճանչնաք զանոնք ։
21 Ո՛չ թէ ամէն մէկը՝ որ ինծի Տէր Տէր կ'ըսէ , պիտի մտնէ երկնից թագաւորութիւնը . հապա ա-նիկայ որ իմ երկնաւոր Հօրս կամ-
22 քը կը կատարէ ։ Շատերը ան օրը ինծի պիտի ըսեն . Տէր Տէր՝ չէ՞ որ քու անունովդ մարգարէութիւն ըրինք , և քու անունովդ դեւեր հանեցինք , ու քու անունովդ
23 շատ հրաշքներ ըրինք ։ Եւ ան ատենը անոնց յայտնապէս պիտի ը-սեմ , Թէ Ես բնաւ ձեզ չեմ ճանչնար . մեկդի գացէք քովէս դուք որ անօրէնութիւն կը գործէիք ։
24 Ուրդ՝ ումը որ ատ իմ խօսքերս կը լսէ՝ ու կը կատարէ անոնք , զանիկայ պիտի նմանցընեմ խելացի մարդու մը՝ որ իր տունը վէմի վրայ
25 շինեց . Եւ անձրեւները իջան , ու գետերը վազեցին , ու հովերը փչե-

ցին , և զարկին ան տանը , ու չփլաւ . ընչու որ վէմի վրայ հաս-տատուած էր ։ Եւ ամէն որ ատ իմ 26
խօսքերս կը լսէ ու չկատարեր ա-նոնք , կը նմանի անխելք մարդու մը՝ որ իր տունը աւազի վրայ շինեց .
Եւ անձրեւները իջան , ու գետերը 27
վազեցին , ու հովերը փչեցին , և զարկին ան տանը , ու փլաւ , և մեծ էր անոր կործանումը ։
Ու երբոր Յիսուս լմընցուց ատ 28
խօսքերը , ժողովուրդները կը զար-մանային անոր վարդապետութեանը
վրայ . Ընչու որ իշխանութիւն ու- 29
նեցողի մը պէս կը սորվեցընէր ա-նոնց , ու չէ՛ թէ դպիրներուն պէս ։

ԳԼՈՒԽ Ը

Ու երբոր ան լեռնէն վար իջաւ , 1
շատ ժողովուրդներ գացին անոր
ետևէն ։ Եւ ահա բորոտ մը եկաւ , 2
երկրպագութիւն կ'ընէր անոր՝ ու
կըսէր . Տէր՝ թէ որ ուզես , կրնաս
զիս մաքրել ։ Եւ Յիսուս իր ձեռ- 3
քը երկընցընելով դպաւ անոր՝ ու
ըսաւ . Կ'ուզեմ՝ մաքրուի՛ . և շուտ
մը անոր բորոտութիւնը մաքրուե-
ցաւ ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . 4
Զգոյշ կեցիր՝ մէկու մը չըսես .
հապա գնա քեզ քահանային ցու-
ցո՛ւր , և Մովսէսին պատուիրած
ընծան տո՛ւր , անոնց վկայութիւն
ըլլալու համար ։
Ու երբոր Կափառնայում մտաւ , 5
հարիւրապետ մը եկաւ քովը , կ'ա-
ղաչէր անոր , Ու կ'ըսէր . Տէր՝ իմ 6
ծառաս տունը անդամալոյծ պառ-
կած չարաչար կը տանջուի ։ Եւ 7
Յիսուս ըսաւ անոր . Ես կու գամ
ու զանիկայ կը բժշկեմ ։ Եւ հա- 8
րիւրապետը պատասխան տալով՝
ըսաւ . Տէր՝ ես արժանի չեմ որ
դուն իմ տարկիս տակը մտնես .
միայն թէ խօսքո՛վ ըսէ , ու իմ
ծառաս պիտի բժշկուի . Ընչու որ 9
ես ալ իշխանութեան տակ մարդ-
մըն եմ , ու իմ հրամանիս տակը
պիտուրներ ունիմ . և ասոր կ'ը-
սեմ . Գնա , ու կ'երթայ . և մե-
կալին՝ թէ Եկո՛ւր , ու կու գայ . և
ծառայիս՝ թէ Ես բանը ըրէ՛ , ու

10 կ'ընէ ։ Յիսուս երբոր լսեց՝ զար-մացաւ , և իր ետևէն գացողներուն ըսաւ . Ա՛մէնըիս կ'ըսեմ ձեզի , Իսրայէլի մէջ անգամ ես այսչափ
11 հաւատք չգտայ ։ Եւ ձեզի կ'ըսեմ որ արևելքէն ու արևմուտքէն շա-տեր պիտի գան , ու երկնից թա-գաւորութեանը մէջ պիտի բազմին՝ Աբրահամին ու Իսահակին և Յա-
12 կոբին հետ . Իսկ թագաւորու-թեանը որդիքը դուրսի խաւարը պիտի հանուին . հոն պիտի ըլլայ
13 լալ՝ ու ակռաները կրճտըցընել ։ Եւ Յիսուս հարիւրապետին ըսաւ . Գնա՛ , ու ինչպէս որ դուն հաւա-տացիր , անո՛ւկ թող ըլլայ քեզի . և նոյն ժամուն անոր ծառան բժըշ-կուեցաւ ։
14 Եւ Յիսուս Պետրոսին տունը գալով՝ տեսաւ որ անոր զոքանչը
15 ջերմին բռնուած պառկած էր . Եւ անոր ձեռքէն բռնեց , ու ջերմը թող տուաւ զանիկայ . ան ալ ոտքի վրայ ելաւ , և անոր սպասա-
16 ւորութիւն կ'ընէր ։ Երբոր իրիկուն եղաւ , շատ դիւահարներ բերին անոր , ու խօս-քով հանեց ոգիները , և բոլոր
17 հիւանդները բժշկեց . Որ Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը կատարուի . Ինքնիլ մեր հիւան-դութիւնները վերցուց , և դէր ցա-ւերը կրեց ։
18 Յիսուս իր բոլորտիքը շատ ժո-ղովուրդ տեսնելով , հրաման ըրաւ
19 որ մէկալ կողմը երթան ։ Եւ դպիր մը մօտենալով՝ ըսաւ անոր . Վարդապետ՝ ես քու ետևէդ պիտի
20 գամ , ո՛ւր որ երթաս ։ Եւ Յի-սուս ըսաւ անոր . Աղուէսները որ-ջեր ունին , ու երկնից թռչուննե՛րը բոյներ . բայց Որդին մարդոյ գլուխ մը չունի , որ հոն իր գլուխը դնէ ։
21 Եւ մէկ ուրիշը՝ որ անոր աշակերտներէն էր , ըսաւ անոր . Տէր՝ ինծի հրաման տուր , որ երթամ առաջ
22 իմ հայրս թաղեմ ։ Յիսուս ըսաւ անոր . Հետևէ՛ իմ ետևէս , ու թո՛ղ մեռելները թաղեն իրենց մեռելները ։
23 Ու երբոր նաւը մտաւ , իր աշա-

կերտները իր ետևէն գացին ։ Եւ 24
ահա մեծ ալեկոծութիւն մը եղաւ ծովուն մէջ , անոնք որ նաւը ա-լիքներէն կը ծածկուէր . իսկ ինքը քնացեր էր ։ Եւ աշակերտները 25
կը քնանար ։ Եւ անոր մօտ գալին արթընցուցին զանիկայ՝ ու ըսին . Տէր՝ ազատէ մեզ ինչ-որ ահ կը կրծուինք ։ Եւ ըսաւ 26
անոնց . Ինչո՞ւ ատեն վախկոտ էք . ան ատենը ելաւ հովերուն ու ծովուն սաստեց , և մեծ խաղաղութիւն եղաւ ։ Ու 27
մարդիկը զարմացան՝ և կ'ըսէին . Ո՛նչպէս մարդ է սա՝ որ հովերը ու ծովը ասոր կը հնազանդին ։
Ու երբոր մեկալ կողմը Գերգե- 28
սացւոց երկիրը անցաւ , երկու դիւահար պատահեցան իրեն՝ գե-բեզմաններէն ելած՝ սաստիկ կատ-ղած , անոնք որ ինար չէր մէկու մը ան ճամբային անցնիլ ։ Եւ ահա 29
աղաղակեցին ու ըսին . Յիսուս Որ-դի Աստուծոյ՝ դուն մեր հետը ի՞նչ բան ունիս . ատենէն առաջ մեզ տանջելո՞ւ համար հոս եկար ։ Եւ 30
անոնցմէ հեռու շատ խոզերու երա-մակ մը կար , որ կ'արածուէին ։ Ու դևերը կ'աղաչէին իրեն՝ ու կ'ը- 31
սէին . Թէ որ մեզ կը հանես , հրամայէ տուր մեզի որ երթանք խոզերուն երամակին մէջը մտնենք ։ Եւ ըսաւ անոնց . Գացէք . ու ա- 32
նոնք ելան գացին խոզերուն երա-մակին մէջը մտան . և ահա բոլոր երամակը գահավէժ տեղէն ծովը վազեցին , ու ջուրերուն մէջը մե-ռան ։ Խոզարածներն ալ փախան , 33
և քաղաքը երթալով՝ բոլորը պատ-մեցին , ու դիւահարներուն պա-պահած բաները ։ Եւ ահա բոլոր 34
քաղաքը Յիսուսին դէմ ելաւ . ու երբոր տեսան զանիկայ , աղաչեցին որ իրենց սահմաններէն երթայ ։

ԳԼՈՒԽ Թ

Եւ նաւը մտնելով՝ մէկալ կողմը 1
անցաւ , ու եկաւ իր քաղաքը ։
Եւ ահա բերին իրեն անդամալոյծ 2
մը , որ մահիճի մէջ պառկած էր .
և Յիսուս անոնց հաւատքը տեսնե-
լով՝ ըսաւ անդամալոյծին . Քա-

ջալերուէ՝ ձրդեակ , քու մեղքերդ
3 քեզի ներուած են : Եւ ահա դը-
պիրներէն ոմանք իրենց մտքէն մէջը
ըսին . Այսիկայ հայհոյութիւն կ'ը-
4 նէ : Յիսուս ալ անոնց խորհուրդ-
ները իմանալով՝ ըսաւ . Ինչո՞ւ
սրտերնուդ մէջ չար բաներ կը խոր-
5 հիք . Ո՞րն աւելի դիւրին
է . Ո՞ւ մեղքերդ ներուած են՝ ը-
սո՞ղը , թէ Ելլէր ու քալէ՝ ըսելը :
6 Բայց որպէս զի գիտնաք՝ թէ Որդին
մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի
վրայ մեղքերու թողութիւն տա-
լու , (ան առնելը անդամալոյծին
ըսաւ ,) Ելլէր՝ մահիճդ առ՝ ու
7 տունդ գնա : Եւ անիկայ ելաւ՝
8 իր տունը գնաց : Ժողովուրդները
երբոր տեսան՝ զարմացան , ու փա-
ռաւորեցին զԱստուած , որ մարդոց
անանկ իշխանութիւն տուեր էր :

9 Եւ Յիսուս անկէ առաջ անցնե-
լով՝ մարդ մը տեսաւ Մատթէոս
անունով , որ մաքս ընդունելու
տեղը նստեր էր , ու ըսաւ անոր .
Հետևէ՛ս եկուր . ան ալ ելաւ անոր
10 հետևէն գնաց : Եւ եղաւ որ տունը
սեղան նստած առնեն՝ ահա ուրիշ
շատ մաքսաւորներ և մեղաւորներ
եկած՝ ու սեղան նստած էին Յի-
սուսին ու անոր աշակերտներուն
11 հետ : Ու փարիսեցիները երբոր
տեսան , ըսին անոր աշակերտնե-
րուն . Ինչո՞ւ ձեր վարդապետը
մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն
12 հետ կ'ուտէ : Բայց Յիսուս երբոր
լսեց , ըսաւ անոնց . Առողջներուն
բժիշկ պէտք չէ՛ , հապա հիւանդ-
13 ներուն : Գացէք սորվեցէք՝ թէ
ի՛նչ է սա խօսքը՝ Ողորմութիւն
կ'ուզեմ , և չէ՛ թէ զոհ . ինչու
որ ես արդարները կանչելու չեկայ ,
հապա մեղաւորները :

14 Ան առնեն Յովհաննէսին աշա-
կերտները անոր եկան՝ ու ըսին .
Ինչո՞ւ մենք ու փարիսեցիները շատ
անգամ ծոմ կը պահենք , և քու
15 աշակերտներդ չեն պահեր : Ու
Յիսուս ըսաւ անոնց . Միթէ կա-
րելի՞ է որ հարսնիքին տղաքը սուգ
պահեն քանի որ փեսան իրենց հետն
է . բայց օրերը պիտի գան՝ որ երբ
փեսան իրենցմէ վերցուի , ան ատե-
նը ծոմ պիտի պահեն : Ու մէկը 16
չվգեր նոր լաթի կտոր հին հան-
դերձի վրայ . քանզի ան որ անոր
լրումեանը համար դրուած է ,
կ'առնէ հանդերձէն , ու պատ-
առուածքը աւելի գէշ կ'ըլլայ .
Ո՛չ ալ նոր գինին հին տիկերու 17
մէջ կը դնեն . եթէ ոչ՝ տիկերը
կը պատուին՝ ու գինին կը թափի ,
և տիկերը կը կորնչին . հապա նոր
գինին նոր տիկերու մէջ կը դնեն ,
ու երկուքն ալ կը պահուին :

Երբոր անիկայ անոնց հետ աս 18
բաները կը խօսէր , ահա իշխան մը
եկաւ , երկրպագութիւն կ'ընէր ա-
նոր՝ ու կ'ըսէր . Աղջիկս՝ ալ մինչև
հիմա մեռած է , բայց եկո՛ւր ձեռքդ
անոր վրայ դիր , ու պիտի ապրի :
Եւ Յիսուս ելաւ , ու իր աշա- 19
կերտներուն հետ անոր հետևէն գը-
նաց :

Եւ ահա տասներկու տարուան 20
տեռատես կին մը մօտեցաւ հետևէն՝
անոր հանդերձին քղանցքին դպաւ .
Քանզի իր մտքէն մէջ կ'ըսէր , Թէ 21
որ միայն անոր հանդերձին դպչիմ ,
պիտի բժշկուիմ : Բայց Յիսուս 22
երբոր հետին դարձաւ՝ ու տեսաւ
զանիկայ , ըսաւ . Քաջալերուէ՛
աղջիկ , քու հաւատքդ քեզ բժշ-
կեց : և կնիկը նոյն ժամէն բժշ-
կուեցաւ :

Ու երբոր Յիսուս իշխանին տու- 23
նը եկաւ , ու տեսաւ փողահարները
և խռոված բազմութիւնը , Ըսաւ 24
անոնց . Մեկնե՛ գացէք . ինչու
որ աղջիկը մեռած չէ , հապա կը
քնանայ . և ծաղր կ'ընէին անիկայ :
Ու երբոր բազմութիւնը դուրս 25
ելաւ , ինքը ներս մտաւ՝ անոր ձեռ-
քէն բռնեց , ու աղջիկը ոտք ելաւ :
Եւ աս լուրը ան բոլոր երկիրը տա- 26
բածուեցաւ :

Ու երբոր Յիսուս անկէ առաջ 27
անցաւ , երկու կոյր ինկան անոր
հետևէն . կ'աղաղակէին՝ ու կ'ըսէին .
Ողորմի՛ մեզի՝ Որդի՛ Դաւթի :
Ու երբոր տուն եկաւ , կոյրերը ի- 28
րեն եկան . և Յիսուս անոնց ը-
սաւ . Միը հաւատաք՝ թէ կրնամ

սա բանը յեղի ընել . ըսին անոր .
29 Այո՛ Տէր : Ան ատենը անոնց աչ-
քերուն դպաւ՝ ու ըսաւ . Ձեր
30 հաւատքին պէս ըլլայ ձեզի : Ու
անոնց աչքերը բացուեցան . և Յի-
սուս սաստիկ պատուէր տուաւ ա-
նոնց՝ ու ըսաւ . Ո՛ղջ կեցէք ,
31 մեկը չիմանայ : Բայց անոնք ելան
ան բոլոր երկրին մէջ անոր համ-
բաւը տարածեցին :

32 Ու երբոր անոնք դուրս ելան ,
ահա մէկ համր դիւահար մարդ մը
33 բերին իրեն : Ու երբոր դևը ե-
լաւ , համրը խօսեցաւ . և ժողո-
վուրդները զարմացան՝ ու կ'ըսէին
Թէ՝ Իսրայէլի մէջ բնաւ ասանկ
34 բան մը տեսնուած չէ : Բայց փա-
րիսեցիները կ'ըսէին Թէ՝ Այսիկայ
դևերուն իշխանովը դևերը կը հա-
նէ :

35 Եւ Յիսուս կը պտըտէր բոլոր
քաղաքները ու գեղերը , և անոնց
ժողովարաններուն մէջ կը սորվե-
ցընէր , ու կը քարոզէր արքայու-
թեան աւետարանը , և կը բժշկէր
բոլոր ախտերը ու բոլոր հիւանդու-
36 թիւնները ժողովուրդին մէջ : Եւ
ժողովուրդները տեսնելով՝ անոնց
վրայ խղճաց . ինչու որ յոդնած ու
37 ցիրուցան եղած էին՝ հովիւ չունե-
ցող ոչխարներու պէս : Ան ա-
տենը ըսաւ իր աշակերտներուն .
Հունձքը շատ է , բայց մշակները
38 քիչ . Աստի հունձքին Տէրոջը
աղաչեցէք , որ մշակներ հանէ իր
հունձքին :

ԳԼ· Ժ·

1 Եւ իր քովը կանչելով իր տասնե-
րկու աշակերտները , անոնց
իշխանութիւն տուաւ պիղծ ոգինե-
րուն վրայ՝ որ զանոնք հանեն , և
ամէն ցաւերը ու ամէն հիւանդու-
թիւնները բժշկեն :

2 Ու տասներկու առաքելոց ա-
նուններն ասոնք են . առաջինը
Սիմոն՝ որ կոչուեցաւ Պետրոս , և անոր
3 եղբայրը Անդրէաս . Յակոբոս Հ՛ե-
բեդեան , և անոր եղբայրը Յով-
հաննէս . Փիլիպպոս՝ և Բարթո-
ղիմէոս . Թովմաս՝ և Մատթէոս
մաքսաւոր . Յակոբոս Ալփեան , և
Ղեբէոս՝ որ Թադէոս մականուա-
նեցաւ . Սիմոն Կանանացի՝ և Յու- 4
դա Իսկարիովտացի , որ նաև մատ-
նեց զանիկայ :

Ան տասներկուքը Յիսուս խրբո- 5
կեց , և անոնց պատուիրեց՝ ըսե-
լով . Հեթանոսներու ճամբայ մի՛
երթաք , ու Սամարացիներու քա-
ղաք մի՛ մտնէք . Հապա աւելի Խա- 6
բայէլի տանը կորսուած ոչխարնե-
րո՛ւն գացէք : Ու երբոր կ'երթաք , 7
քարոզեցէ՛ք ու ըսէ՛ք թէ՝ Երկնից
թագաւորութիւնը մօտեցած է :
Հիւանդները բժշկեցէ՛ք , բորոտ- 8
ները մաքրեցէ՛ք , դևերը հանեցէ՛ք .
ձրի առեր էք , ձրի՛ տուէ՛ք : Ոչ 9
առնանաք ոսկի՝ և ո՛չ արծաթ՝ և ո՛չ
պղինձ ձեր գօտիներուն մէջը , Ո՛չ 10
ճամբու համար տոպրակ , և ո՛չ
կրկին հանդերձ , ո՛չ կօշիկ , ո՛չ
գաւազան . ինչու որ մշակը իր կե-
րակուրին արժանի է : Եւ ո՛ր 11
քաղաք կամ գեղ մտնէք , հարցու-
ցէ՛ք թէ՝ ո՞վ է անոր մէջը արժա-
նաւոր . ու հո՛ն կեցէ՛ք մինչև որ
անկէ ելլէք : Ու երբոր տունը կը 12
մտնէք , բարեւ՛ տուէ՛ք անոր : Եւ 13
թէ որ ան տունը արժանաւոր է ,
ձեր բարեւը անոր վրայ գայ . հապա
թէ որ արժանաւոր չէ , ձեր բարեւը
ձեզի դառնայ : Եւ ո՛վ որ ձեզ 14
չընդունի՝ ու ձեր խօսքերը մտիկ չը-
նէ , երբոր ան տունէն կամ քաղաքէն
կ'ելլէք , ձեր ոտքերուն փոշին թօթ-
վեցէ՛ք : Ա՛շխարհիս կ'ըսեմ ձեզի . 15
Սոդոմացւոց ու Գոմորացւոց երկրին
աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաս-
տանին օրը՝ քան թէ ան քաղաքին :

Ես ահա ձեզ կը խրկեմ իբրև 16
ոչխարներ գայլերու մէջ . ուստի
օձերու պէս խորագէտ եղէք , և ա-
ղաւնիներու պէս միամիտ : Իսկ 17
մարդոցմէ զգուշացէ՛ք . ինչու որ
ձեզ ատեաններու պիտի մատնեն ,
ու իրենց ժողովարաններուն մէջը
ձեզ պիտի ծեծեն . Եւ իմ անուա- 18
համար կուսակալներու ու թագա-
ւորներու առջև պիտի տարուիք ,
անոնց՝ և հեթանոսներուն վկայու-
թիւն ըլլալու համար : Բայց երբ- 19

որ ձեզ մատնեն , հոգ մի ընէք թէ
ինծո՛ր կամ ինչ պիտի խօսիք .
ինչու որ ձեզի պիտի տրուի ան ժա-
մուն՝ ինչ որ պիտի խօսիք : Վ՚ան
չի չէ թէ դուք էք որ կը խօսիք ,
հապա ձեր Հօրը Հոգին՝ որ ձեր
ներսի դին կը խօսի : Եւ եղբայր՝
եղբայրը մահուան պիտի մատնէ ,
և հայրը՝ որդին . և որդիք ելլելոց
ծնողացը վրայ պիտի ելլեն՝ ու մեռ-
ցընեն զանոնք : Եւ իմ անուանս
համար ամենուն առելի պիտի ըլ-
լաք . բայց ո՛վ որ մինչև վերջը
համբերէ , անիկայ պիտի ապրի :
Եւ երբոր ասոնք քաղաքին մէջ ձեզ
կը հալածեն , ուրիշ տեղ փա-
խէք . ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի . Ես-
բայէլի քաղաքները պիտի չհատցը-
նէք , մինչև որ Որդին մարդոյ գայ :
Աշակերտը իր վարդապետէն առելի
չէ , և ո՛չ ծառան իր տիրոջմէն :
Հերիք է աշակերտին՝ որ իր վար-
դապետին պէս ըլլայ , ու ծառային՝
իր տիրոջը պէս . Թէ որ տանուտէ-
րը Բէեղզեբուղ կոչեցին , ո՛րչափ
աւելի անոր ընտանիքը : Ուստի
մի՛ վախնաք անոնցմէ . ինչու որ
բան մը չկայ ծածուկ՝ որ պիտի չը-
յայտնուի , և գաղտուկ՝ որ պիտի
չգիտցուի : Ինչ որ ձեզի մութի
մէջ կ՚ըսեմ , անկիւյ ըլլսի մէջ
խօսեցէք , և ինչ որ ականջն ի՛
վար կը լսէք , տանիքներուն վրայ
քարոզեցէք : Եւ մի՛ վախնաք ա-
նոնցմէ՝ որ մարմինը կը սպաննեն ,
ու չեն կրնար հոգին սպաննել .
հապա աւելի անկէ՛ վախցէք դուք ,
որ կրնայ հոգին ու մարմինը դժոխքին
մէջ կորսընցընել : Չէ՞ որ երկու
ճնճղուկ մէկ դանկի կը ծախուին ,
և անոնցմէ մէկը գետինը չի՛ինար ,
առանց ձեր Հօրը : Իսկ ձեր
գլխուն բոլոր մազերն ալ համրուած
են : Ուրեմն մի՛ վախնաք . Ձեզ-
որ շատ ճնճղուկներէն լաւ էք դուք :
Ուրեմն՝ ո՛վ որ մարդոց առջև զիս կը
դաւանի , ես ալ անիկայ պիտի
դաւանիմ իմ Հօրս առջևը՝ որ եր-
կինքն է . Եւ ո՛վ որ մարդոց առջև
զիս կ՚ուրանայ , ես ալ անիկայ պի-
տի ուրանամ իմ Հօրս առջևը՝ որ
երկինքն է : Մի՛ կարծէք՝ թէ ես
երկրի վրայ խաղաղութիւն ձգելու
եկայ . խաղաղութիւն ձգելու չե-
կայ , հապա՝ սուր . Ինչու որ եկայ
մարդը իր հօրմէն զատելու , ու աղ-
ջիկը՝ իր մօրմէն , ու հարսը՝ իր կե-
սուրէն . Եւ մարդուն թշնամիները
իր ընտանիքը պիտի ըլլան : Ան որ
հայրը կամ մայրը ինծմէ աւելի կը
սիրէ , ինծի արժանի չէ՛ . և ան որ
տղան կամ աղջիկը ինծմէ աւելի կը
սիրէ , ինծի արժանի չէ՛ . Եւ ան
որ իր խաչը չառնէր ու իմ ետևէս
գար , ինծի արժանի չէ՛ : Ան որ
իր անձը կը գտնէ , պիտի կորսընց-
ընէ զանիկայ . և ան որ իր անձը
ինծի համար կը կորսընցընէ , պիտի
գտնէ զանիկայ : Ան որ ձեզ կ՚ըն-
դունի , զիս կ՚ընդունի . և ան որ
զիս կ՚ընդունի , զիս խրկողը կ՚ըն-
դունի : Ան որ մարգարէ մը կ՚ըն-
դունի մարգարէի անունով , մար-
գարէի վարձք կ՚առնէ . և ան որ
արդար մը կ՚ընդունի արդարի ա-
նունով , արդարի վարձք կ՚առնէ :
Ու ան որ ասոնց պզտիկներէն մէկուն
միայն գաւաթ մը պաղ ջուր կը
խմցընէ աշակերտի անունով , ճըշ-
մարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , բնաւ իր
վարձքը պիտի չկորսընցընէ :

ԳԼ . ԺԱ

Եւ եղաւ որ երբ Յիսուս լմընցուց
իր տասուերկու աշակերտներուն
պատուէրը տալը , դնաց անկէ ա-
նոնց քաղաքներուն մէջ քարոզելու
և սորվեցընելու :
Իսկ Յովհաննէս բանտին մէջը
երբոր լսեց Քրիստոսի գործքերը ,
իր աշակերտներէն երկուքը խրկե-
լով՝ ըսաւ անոր . Դուն ա՞ն ես՝ որ
գալու էիր , թէ ուրիշի մը սպա-
սենք : Եւ Յիսուս պատասխան
տալով՝ անոնց ըսաւ . Գացէ՛ք
պատմեցէ՛ք Յովհաննէսին՝ ինչ որ
կը լսէք ու կը տեսնէք . Այրերը
կը տեսնեն , կաղերը կը քալեն ,
բորոտները կը մաքրուին , խուլերը
կը լսեն , մեռելները յարութիւն
կ՚առնեն , ու աղքատներուն աւե-
տարան կը քարոզուի : Եւ երանի

անոր , որ իմ վրայիս չգայթակ-
ղիր :
Ու երբոր անոնք գացին , Յիսուս
սկսաւ ժողովուրդներուն ըսել Յով-
հաննէսին համար . Ի՞նչ տեսնե-
լու ելաք անապատին մէջ . եղէ՞գ
մը հովէն շարժուած : Հապա ի՞նչ
տեսնելու ելաք . փափուկ հանդերձ-
ներ հագած մարդ մը . ահա փա-
փուկ հանդերձներ հագնողները թա-
գաւորաց տուներն են : Հապա
ի՞նչ տեսնելու ելաք . մարգարէ՞ .
այո՛ կ՚ըսեմ ձեզի , Մարգարէէ մըն
ալ աւելի : Ինչու որ ասիկայ է
որուն համար գրուած է . Ահա ես
իմ դեսպանս կը խրկեմ քու երե-
սիդ առջևէն , որ քու ճամբադ պի-
տի պատրաստէ քու առջևէդ :
Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Կնիկնե-
րէն ծնածներուն մէջը Յովհաննէս
Մկրտիչէն մեծը ելած չէ . սակայն
երկնից թագաւորութեանը մէջ
պզտիկը՝ անկէ մեծ է : Ու
Յովհաննէս Մկրտիչին օրերէն մինչև
հիմա երկնից թագաւորութիւնը
ուժով կ՚առնուի , և ուժեղները
կը յափշտակեն անիկայ : Ինչու որ
բոլոր մարգարէները ու օրէնքը մին-
չև Յովհաննէս մարգարէութիւն ը-
րին . Եւ եթէ կ՚ուզէք ընդունիլ ,
անիկայ է Եղիան՝ որ պիտի գար :
Ան որ լսելու ականջ ունի , թող
լսէ : Իսկ որո՞ւ նմանցընեմ այս
ազգը . կը նմանի տղոց , որ շու-
կաները նստելով՝ իրենց ընկերնե-
րուն կը կանչեն , Ու կ՚ըսեն . Փող
ընէցուցինք ձեզի՝ ու չխաղացիք ,
ողբ կարդացինք ձեզի՝ ու չլացիք :
Վ՚ան զի Յովհաննէսը եկաւ , ո՛չ
կ՚ուտէր և ո՛չ կը խմէր , ու կ՚ը-
սեն . Դեւ կայ անոր ներսի դին :
Որդին մարդոյ եկաւ՝ կ՚ուտէ ու կը
խմէ , և կ՚ըսեն . Ահա ուտող և
արբեցող մարդ մը՝ մաքսաւորներու
ու մեղաւորներու բարեկամ . և
իմաստութիւնը արդարացաւ իր
տղոցմէն :
Ան առնը սկսաւ նախատել ան
քաղաքները , որոնց մէջ գործուեր
էին իր հրաշքներուն շատերը .

Վ՚որազին , վա՛յ քեզ Բեթսայիդա .
ինչու որ եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի
մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները՝
որ ձեր մէջը եղան , շատոնցմէ
քուրձով ու մոխիրով ապաշխարած
պիտի ըլլային : Բայց ձեզի կ՚ը-
սեմ . Տիւրոսին և Սիդոնին աւելի
դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին
օրը՝ քան թէ ձեզի : Եւ դուն
Կափառնայում՝ որ մինչև երկինքը
բարձրացած ես , մինչև դժոխքը
պիտի իջնես , ինչու որ եթէ Սո-
դոմի մէջ եղած ըլլային ան հրաշք-
ները՝ որ քու մէջդ եղան , իրաւ որ
մինչև աս օրս դեռ պիտի մնար :
Բայց ձեզի կ՚ըսեմ՝ որ Սոդոմայեց
երկրին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ
դատաստանին օրը , քան թէ քե-
զի :
Ա՛նոյն ժամանակին պատասխան
տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ . Հ՚նոր-
հակալ եմ քեզմէ ո՛վ Հա՛յր՝ Տէր
երկնի և երկրի , որ ասոնք բաները ծա-
ծուկ պահեցիր իմաստուններէն և
գիտուններէն , ու տղոց յայտնե-
ցիր : Ըլ՛յ ո՛վ Հա՛յր , ինչու որ
քու առջիդ ասանկ հաճելի եղաւ :
Ամեն բան ինծի տրուեցաւ իմ
Հօրմէս , ու մէկը չճանչնար Որդին՝
բայց Հայրը . և մէկը չճանչնար
Հայրը՝ բայց Որդին , և ան՝ որուն
որ Որդին կ՚ուզէ յայտնել : Եկէք
ինծի բոլոր յոգնած ու բեռնաւո-
րածներ , և ես ձեզ պիտի հանգ-
ստեցընեմ : Իմ լուծս ձեր վրայ ա-
ռէք , և ինծմէ սորվեցէք որ հեզ
եմ ու սրտով խոնարհ , և ձեր
անձերուն հանգստութիւն պիտի
գտնէք : Ինչու որ իմ լուծս քաղցր
է , և իմ բեռս թեթեւ :

ԳԼ . ԺԲ

Ան առնը Յիսուս շաբաթ օրը
գնաց արտերուն մէջէն . և իր
աշակերտները անօթեցան , ու սկը-
սան ցորեննէ հասկեր փրցընել և ու-
տել : Փարիսեցիները երբոր տե-
սան , ըսին անոր . Ահա քու աշա-
կերտներդ կը գործեն ինչ որ ար-
ժան չէ շաբաթ օրը գործել : Ան
ատոնց ըսաւ . Չէ՞ք կարդացեր

դուք Դաւիթին ըրածը , երբոր
անօթեցաւ ինքը՝ ու անոնք որ իր
4 հետն էին . Ինչպէս մտաւ Աս-
տուծոյ տունը , և առաջաւորու-
թեան հացերը կերաւ , որ չէ իրեն
օրինաւոր էր ուտել , և չէ անոնց՝
որ իր հետն էին , բայց միայն քա-
5 հանաներուն : Կամ թէ՝ օրէնքին
մէջը չէք կարդացեր , որ քահա-
նաները շաբաթ օրերը տաճարին
մէջ շաբաթը կը պղծեն՝ ու անմեղ
6 են : Բայց ձեզի կ'ըսեմ որ աս
տեղը տաճարէն մեծ մէկը կայ :
7 Ու թէ որ գիտնայիք թէ ինչ
ըրել է , Ողորմութիւն կ'ուզեմ՝
ու չէ՝ թէ զոհ , ան աուները ան-
պարտները չէիք դատապարտեր .
8 Որանգի Որդին մարդոյ շաբաթին
տէրն է :
9 Ու անկէ երթալով՝ եկաւ ա-
10 նոնց ժողովարանը : Ու հոն մէկ
մարդ մը կար՝ որուն ձեռքը չորցած
էր . և հարցուցին անոր՝ ու ըսին ,
թէ Հաբաթ օրը բժշկել արժանն
է , որ անոր վրայով ամբաստանու-
11 թիւն ընեն : Ան ալ ըսաւ անոնց .
Ձեզմէ ո՞ր մարդը կայ՝ որ մէկ ոչ-
խար մը ունենայ , և անիկայ շա-
բաթ օրը փոսի մէջ իյնայ , պիտի
չբռնէ՞ ու վեր հանէ զանիկայ :
12 Որ՝ ո՛րչափ աւելի է մարդը ոչ-
խարէն . ուրեմն շաբաթ օրը բարի
13 գործել արժան է : Ան աուներ
ըսաւ ան մարդուն . Երկընգո՛ր
ձեռքդ . ան ալ երկընգուց , ու
14 ողջացաւ մկկալին պէս : Եւկ փա-
րիսեցիները դուրս ելլելով՝ անոր
վրայ խորհուրդ կ'ընէին՝ թէ ինտ՞ր
անիկայ կորսընցընեն :
15 Ու Յիսուս երբոր գիտցաւ , զա-
տուեցաւ անկէ . և շատ ժողովուրդ-
ներ անոր ետևէն գացին , ու ամէնը
16 բժշկեց : Ու սաստիկ պատուիրեց
անոնց , որ զինքը ծէյս մը չհայտ-
17 նեն . Որ կատարուի Եսայի մար-
գարէին ձեռքով ըսուած խօսքը .
18 Ես՛ա իմ ծառաս՝ որ ընտրեցի , Ե
իմ սիրելիս՝ որուն հաւնեցաւ իմ
անձս . իմ Հոգիս անոր վրայ պիտի
դնեմ , ու հեթանոսներուն իրա-
19 ւունք պիտի պատմէ : Ո՛չ պիտի

վիճի , և ո՛չ պիտի աղաղակէ . և
ո՛չ մէկը պիտի լսէ անոր ձայնը
հրապարակներուն մէջ : Ջաղ- 20
ջախած եղէգը պիտի չփշրէ , ու
պլպլացած պատրոյգը պիտի չմարէ ,
մինչև որ դատաստանը յաղթու-
թեան հանէ : Ու հեթանոսները 21
անոր անուանը պիտի յուսան :
Ան աուներ կոյր ու համր դիւա- 22
հար մը բերին իրեն , և զանիկայ
բժշկեց , անանկ որ համրը ու կոյրը
խօսեցաւ ու տեսաւ : Ու բոլոր 23
ժողովուրդները զարմացան՝ ու կ'ը-
սէին . Արդեօք ասիկա՞ է Դաւիթի
որդին : Բայց փարիսեցիները երբոր 24
լսեցին , ըսին . Այս մարդը բռնով
չհաներ դևերը՝ բայց դևերուն Ռէ-
ղզեբուղ իշխանովը : Ու Յիսուս 25
անոնց խորհուրդները իմանալով՝
ըսաւ անոնց . Ամէն թագաւորու-
թիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ'ա-
ւերի . և ամէն քաղաք կամ տուն
իրեն դէմ բաժնուած՝ չկրնար կե-
նալ : Ու թէ որ Սատանան՝ 26
Սատանայ կը հանէ , իրեն դէմ
բաժնուեցաւ . ուստի ինտ՞ր պիտի
կենայ անոր թագաւորութիւնը :
Ու թէ որ ես Ռէղզեբուղով դևե- 27
րը կը հանեմ , ձեր որդիները ին-
չո՞վ կը հանեն . ուրեմն անոնք
պիտի ըլլան ձեր դատաւորները :
Բայց թէ որ ես Աստուծոյ Հո- 28
գիովը կը հանեմ դևերը , ուրեմն
Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր
վրայ հասած է : Կամ ինտ՞ր 29
կրնայ մէկը զօրաւոր մարդու մը
տունը մտնել , և անոր կարասի-
ները յափշտակել , թէ որ առաջ
ան զօրաւոր մարդը չկապէ , ու
ետքը անոր տունը կողոպտէ : Ան 30
որ իմ հետս չէ , ինձի հակառակ
է , և ան որ ինձի հետ չժողվեր ,
ցիրուցան կ'ընէ : Անոր համար 31
ձեզի կ'ըսեմ . Ամէն մեղք ու հայ-
հոյութիւն պիտի ներուի մարդոց .
բայց Ո՛րբ Հոգիին դէմ խօսած
հայհոյութիւնը պիտի չներուի մար-
դոց . Ու ով որ Որդւոյ մարդոյ 32
դէմ բան կ'ըսէ , պիտի ներուի
անոր . բայց ով որ Հոգւոյն Սրբոյ
դէմ կ'ըսէ , պիտի չներուի անոր ,

ո՛չ աս աշխարհիս մէջ՝ և ո՛չ գա-
33 լու աշխարհին մէջ : Կամ ծառը
բարի՛ ըրէք , ու անոր պտուղը բա-
րի . կամ ծառը չա՛ր ըրէք , ու ա-
նոր պտուղը չար . ինչու որ ծառը
34 պտուղէն կը ճանչցուի : Լ՛ժներո՛ւ
ծնունդներ՝ ի՞նչպէս կրնաք բարի
խօսիլ , որ չար էք . ինչու որ սըր-
35 տին աւելցուքէն բերանը կը խօսի :
Բարի մարդը՝ իր սրտին բարի գան-
ձէն բարի բաներ կը հանէ . և չար
մարդը՝ իր սրտին չար գանձէն չար
36 բաներ կը հանէ : Բայց ձեզի կ'ը-
սեմ , թէ Ամէն դատարկ խօսքերու
համար՝ որ մարդիկ կը խօսին , դա-
տաստանին օրը հաշիւ պիտի տան :
37 Ինչու որ քու խօսքերդէդ պիտի ար-
դարանաս , և քու խօսքերդէդ պիտի
դատապարտուիս :
38 Ան աուներ դպիրներէն ու փա-
րիսեցիներէն ոմանք պատասխան
տուին իրեն՝ ու ըսին . Վարդա-
պետ՝ կ'ուզենք քեզմէ նշան մը տես-
39 նել : Ան իկայ պատասխան տուաւ՝
ու անոնց ըսաւ . Չար և շնացող
ազգը նշան կ'ուզէ , և ո՛րէ նշան
պիտի չտրուի անոր , բայց միայն
40 Յովնան մարգարէին նշանը : Որան-
գի ինչպէս որ Յովնան երեք օր ու
երեք գիշեր կէտ ձուկին փորին մէջն
էր , անանկ ալ Որդին մարդոյ
պիտի ըլլայ երկրի սրտին մէջը ե-
41 րեք օր ու երեք գիշեր : Նինուէի
մարդիկը դատաստանին օրը աս
ազգին հետ պիտի ելլեն , ու պիտի
դատապարտեն անիկայ . ինչու որ
Յովնանին քարոզութեամբը զղջաւ
եկան . և ահա Յովնանէն մեծ մէկը
42 կայ հոս : Հարաւի թագուհին
դատաստանին օրը աս ազգին հետ
պիտի ելլէ , ու պիտի դատապարտէ
անիկայ . ինչու որ ինքը երկրի ծայ-
րերէն եկաւ Սողոմոնին իմաստու-
թիւնը լսելու . և ահա Սողոմոնէն
մեծ մէկը կայ հոս :
43 Ու երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը
կ'ելլէ , անջուր տեղեր անդ կը պըտ-
տըտի , հանգստութիւն կը փնտռէ՝
44 ու չգտնէր . Ան ատեն կ'ըսէ .
Դառնամ նորէն իմ տունս՝ ուսկից
որ ելայ . և կու գայ գտնէ կը

գտնէ պարապ՝ մաքրուած ու պատ-
րաստուած : Ան ատեն կ'երթայ՝ 45
և իր հետը կ'առնէ եօթը ուրիշ
ոգիներ իրմէ աւելի չար , ու մտնե-
լով՝ հոն կը բնակին . և ան մար-
դուն վերջը առջինէն դէշ կ'ըլլայ .
ասանկ պիտի ըլլայ աս չար ազգին
ալ :
Ու քանի որ ինքը ժողովուրդին 46
կը խօսէր , ահա իր մայրը ու եղ-
բայրները դուրսը կայներ էին , և
կ'ուզէին իր հետը խօսիլ : Ու մէ- 47
կը իրեն ըսաւ . Ահա քու մայրդ ու
եղբայրներդ դուրսը կայներ են , և
կ'ուզեն հետդ խօսիլ : Ան ալ 48
իրեն ըսողին պատասխան տուաւ՝ ու
ըսաւ . Ո՞վ է իմ մայրս , և ո՞վ են
իմ եղբայրներս : Ու իր ձեռքը 49
դէպ՝ի իր աշակերտներուն երկնց-
ցընելով՝ ըսաւ . Ահա իմ մայրս՝ և
իմ եղբայրներս . Վ՛ասն զի ո՛վ որ 50
իմ երկնաւոր Հօրս կամքը կատա-
րէ անիկայ է իմ եղբայրս և քոյրս
ու մայրս :

ԳԼ . ԺԳ

Ան օրը Յիսուս տունէն ելլելով՝ 1
Ծովուն եղերքը նստաւ : Ու 2
շատ ժողովուրդներ քովը ժողվուե-
ցան , անանկ որ ինքը նաւը մտաւ՝
ու նստաւ . և բոլոր ժողովուրդը
ծովեղերքը կայներ էր : Ու շատ 3
բաներ խօսեցաւ անոնց առակներով՝
և ըսաւ .
Ահա սերմ ցանողը ելաւ՝ որ սերմ 4
ցանէ . ու երբոր կը ցանէր՝ մէկ
քանիները ճամբուն քովը ինկան ,
և թռչուները եկան ու կերան զա-
նոնք : Ու ուրիշները ապառաժուտ 5
տեղերու վրայ ինկան՝ ուր որ շատ
հող չկար . և շուտ մը բուսան ,
հողը խորունկութիւն չունենալուն
համար . Արեւուն ծագած 6
աուենը այրեցան , ու արմատ չու-
նենալուն համար չորցան : Ու 7
ուրիշները փուշերու մէջ ,
և փուշերը ելան՝ ու խեղդեցին զա-
նոնք : Ու ուրիշները ինկան աղէկ 8
հողի մէջ , ու պտուղ կու տային՝
ո՛րը հարիւրապատիկ , ո՛րը
վաթսունապատիկ , և ո՛րը երեսունապատիկ : Ան 9

որ լսեցի ձայն մի՝ իբրև շեփորի
ես։
10 Ու տեսի աթոռներ՝ եւ նստան
նոցա վրայ։ Եւ տրո՛ւեցաւ նոցա
դատաստան։ Եւ հոգիք նոցա
որ սպանեալ էին վկայութեան
Յիսուսի եւ բանին Աստուծոյ,
եւ որ չերկրպագին գազանին
եւ ոչ պատկերին նորա, եւ ոչ
առին դրոշմ ի ճակատս իւրեանց
եւ ի ձեռս իւրեանց։ Եւ կեցին
եւ թագաւորեցին հետ Քրիստոսի
հազար ամ։
11 Եւ մեռեալքն ուրեմն ոչ
կեցին մինչեւ կատարեցան հազար
ամքն։ Սա է յարութիւն առաջին։
12 Երանի եւ սուրբ է որ ունի
զբաժինն ի յարութեան առաջնում։
Զայսոսիկ երկրորդ մահ չունի
իշխանութիւն, այլ եղիցին քահանայք
Աստուծոյ եւ Քրիստոսի,
եւ թագաւորեսցեն հետ նորա հազար
ամ։
13 Եւ երբ կատարեցան հազար
ամքն, արձակեսցի սատանայ ի
բանտէ իւրմէ,
14 եւ ելցէ մոլորեցուցանել զազգսն
որ են ի չորս կողմանս երկրի,
զԳովգ եւ զՄագովգ, եւ ժողովել
զնոսա ի պատերազմ, որոց
թիւ իբրեւ զաւազ ծովու։
15 Եւ ելին ի լայնութիւն երկրի
եւ պատեցին զբանակս սրբոցն
եւ զքաղաքն սիրելի, եւ իջին
հուր յԱստուծոյ յերկնից եւ կերա՛
ծ նոսա։
16 Եւ սատանայ որ մոլորեցուցանէր
զնոսա, արկաւ ի լիճ հրոյ
եւ ծծմբոյ, ուր եւ գազանն եւ
մարգարէն սուտ, եւ տանջեսցին
ցերեկ եւ գիշեր յաւիտեանս
յաւիտենից։
17 Եւ տեսի զաթոռ մեծ եւ զնստողն
ի նմա, յորմէ փախեաւ
երկիր եւ երկինք, եւ տեղի չգտաւ
նոցա։
18 Եւ տեսի զմեռեալսն մեծս եւ
զփոքունս կայեալս առաջի Աստուծոյ,
եւ գրքերն բացան։ Եւ
այլ գիրք մի բացաւ, որ է կեանքն
յաղագս մեռելոցն դատեցան
ըստ գործոց իւրեանց՝ որպէս
գրեալ էր ի գրքերն։
19 Եւ ետ ծովն զմեռեալսն որ
ի նմա էին, եւ մահ եւ դժոխք
ետուն զմեռեալսն որ ի նոսա էին,
եւ դատեցան իւրաքանչիւր
ըստ գործոց իւրեանց։
20 Եւ դժոխք եւ մահ արկանեցան
ի լիճ հրոյ։ Սա է մահ
երկրորդ։
21 Եւ որ չգտաւ գրեալ ի գրքի
կենաց՝ արկանեցաւ ի լիճ հրոյ։
22 Եւ ես Յովհաննէս տեսի զսուրբ
քաղաքն զնոր Երուսաղէմ
իջանել յերկնից յԱստուծոյ,
պատրաստեալ իբրեւ զհարս զարդարեալ
առ արանց իւրոյ։
23 Եւ լուայ ձայնի մեծի յերկնից
որ ասէր՝ Ահա վրանն Աստուծոյ
ընդ մարդկամբ, եւ բնակեսցէ
ընդ նոսա, եւ նոքա եղիցին
նորա ժողովուրդք, եւ ինքն
Աստուած ընդ նոսա եղիցի
Աստուած նոցա։
24 Եւ սրբեսցէ Աստուած զամենայն
արտասուս ի նոցանէ, եւ
մահ ոչ եղիցի ոչ սուգ եւ ոչ
աղաղակ եւ ոչ ցաւ եղիցի այլ
եւս, զի առաջինքն անցին։
25 Եւ ասէ նստողն ի վերայ աթոռոյն՝
Ահա նորոգեմ զամենայն։
Եւ ասէ ինձ՝ Գրեա, զի ճշմարիտ
եւ հաւատարիմ են բանքս
ի սոսա։
26 Եւ ասէ ինձ՝ Եղեւ։ Ես եմ
Ալփա եւ Օմեգա, սկիզբն եւ
վախճան։ Ես ծարաւեցելոյն
տացից ի ներքուստ ջրոյ կենդանւոյ
պարգեւ։
27 Որ յաղթէ՝ ժառանգեսցէ զամենայն,
եւ եղէց նմա Աստուած,
եւ նա եղիցի ինձ որդի։
28 Եւ երկչոտացելոցն եւ անհաւատից
եւ պղծեցելոց եւ սպանողաց
եւ պոռնկաց եւ կախարդաց
եւ կռապաշտաց եւ ամենայն
սուտ երկրպագողաց՝ բաժին
նոցա լիցի ի լիճ հրոյ եւ ծծմբոյ,
որ է մահ երկրորդ։
29 Եկն ինձ մի ի եօթն հրեշտակացն
որ ունէին զեօթն բաժակսն
լցեալ եօթն պատուհասաւ
վերջնովքն, եւ խօսեցաւ ընդ
իս՝ եւ ասէ՝ Եկ, ցուցից քեզ զհարսն
զկին Գառնին։
30 Եւ տարաւ զիս հոգւով ի լեառն
մեծ եւ բարձր, եւ ցուցին ինձ
զքաղաքն զսուրբ զերուսաղէմ
իջանել յերկնից յԱստուծոյ,
31 ունելով զփառս Աստուծոյ։
Եւ լոյս նորա նման էր քարի
թանկագնի, իբրեւ զքար յասպեայ
բիւրեղանման։
32 Եւ պարիսպ նորա մեծ եւ բարձր,
ունելով դրունս տասներկու,
եւ ի դրունսն տասներկու
հրեշտակք, եւ անուանք գրեալք
ի վերայ, որ են անուանք տասներկու
ցեղից որդւոցն Իսրայէլի։
33 Ի հիւսիսոյ կողմանէ դրունք
երեք, եւ ի հարաւոյ կողմանէ
դրունք երեք, եւ յարեւելից
դրունք երեք, եւ յարեւմտից
դրունք երեք։
34 Եւ պարիսպ քաղաքին ունէր
հիմունս տասներկուս, եւ ի նոսա
անուանք տասներկու առաքելոցն
Գառնին։
35 Եւ որ խօսէր ընդ իս, ունէր
եղեգն չափոյ ոսկի՝ զի չափեսցէ
զքաղաքն եւ զդրունսն նորա
եւ զպարիսպսն։
36 Եւ քաղաքն քառակուսի դրեալ
է, եւ երկայնութիւն նորա
չափով եղեգան՝ ի վերայ տասն
հազար ասպարիզ։ Եւ երկայնութիւն
նորա եւ լայնութիւն
եւ բարձրութիւն հաւասար են։
37 Եւ չափեաց զպարիսպն նորա՝
հարիւր քառասուն չորեքասան
կանգուն, չափ մարդոյ, որ է
հրեշտակի։
38 Եւ շինուած պարսպին նորա՝
ի յասպեայ քարանց, եւ քաղաքն
ոսկի մաքուր նման ապակւոյ
մաքրոյ։
39 Եւ հիմունք պարսպին քաղաքին
զարդարեալ էին ամենայն
պատուական քարամբ։ Հիմն
առաջին՝ յասպեայ, երկրորդ՝
սափիւռ, երրորդ՝ քաղկեդոն,
չորրորդ՝ զմրուխտ,
40 հինգերորդ՝ սարդիոն, վեցերորդ՝
սարդիս, եօթներորդ՝ քրիսողիթ,
ութերորդ՝ բերիղղոս,
իններորդ՝ տոպազ, տասներորդ՝
քրիսոպրասոն, տասնմեկերորդ՝
յակինթոս, տասներկուերորդ՝
ամեթեստոս։
41 Եւ տասներկու դրունքն՝ տասներկու
մարգարիտք էին, եւ
մի ոմն ի դրանցն մարգարտի
էր։ Եւ հրապարակ քաղաքին
ոսկի մաքուր իբրեւ զապակի
թափանցիկ։
42 Եւ տաճար ոչ տեսի ի նմա։
Զի Տէր Աստուած Ամենակալ
տաճար նորա է, եւ Գառնին։
43 Եւ քաղաքն ոչ պիտի ունի
զարեգակն եւ զլուսին, զի փառք
Աստուծոյ լուսաւորեսցեն զնա,
եւ լապտեր նորա Գառնին։
44 Եւ ազգք փրկելոցն գնասցեն
ի լոյս նորա։ Եւ թագաւորքն
երկրի բերեսցեն զփառս իւրեանց
եւ զպատիւս ազգաց ի նա։
45 Եւ դռունք նորա ոչ երբէք
գոցեսցին ցցուլ, զի գիշեր ոչ
իցէ անդ։
46 Եւ բերեսցեն զփառս եւ զպատիւս
ազգաց ի նա։ Եւ ոչ մտանիցէ
ի նա ամենայն պղծեալ եւ
որ առնէ պղծութիւն եւ սուտ,
այլ որ գրեալ են ի գրքի կենաց
Գառնին։

47 Եւ ցուցին ինձ գետ մի ջրոյ
կենդանւոյ, որ բղխէր յաթոռոյ
Աստուծոյ եւ Գառնին։
48 Ի հրապարակի քաղաքին եւ
յայսկոյս գետոյն եւ յայնկոյս
ծառ կենաց, որ արդիւնաբերէ
զտասներիւր պտուղ, զանգամ
ամսոյ զպտուղ իւր տայ, եւ տերեւք
ծառոյն՝ ի բժշկութիւն ազգաց։
49 Եւ ամենայն նզովք ոչ եղիցին
այլ եւս։ Եւ աթոռ Աստուծոյ եւ
Գառնին ի նմա եղիցի, եւ ծառայք
նորա պաշտեսցեն զնա,
50 եւ տեսցեն զերեսս նորա, եւ
անուն նորա ի ճակատս նոցա։
51 Եւ գիշեր ոչ եղիցի այլ եւս,
եւ ոչ պիտոյ լուսոյ լապտերի
եւ լուսոյ արեգական, զի Տէր
Աստուած լուսաւորեսցէ նոցա,
եւ թագաւորեսցեն յաւիտեանս
յաւիտենից։
52 Եւ ասէ ինձ՝ Այս ճշմարիտ
են բանք։ Եւ Տէր Աստուած
հոգւոց մարգարէիցն առաքեաց
զհրեշտակ իւր՝ ցուցանել ծառայից
իւրոց զորս պարտ է շուտ
լինել։
53 Եւ ահա գամ շուտ։ Երանի
որ պահէ զբանս մարգարէութեան
գրոցս։
54 Եւ ես Յովհաննէս տեսի եւ
լուայ զայսոսիկ։ Եւ յորժամ
լուայ եւ տեսի, անկայ երկիր
առաջի ոտից հրեշտակին որ
ցուցանէր ինձ զայսոսիկ։
55 Եւ ասէ ինձ՝ Տես մի՛ առնիցես,
զի ծառայ եմ ես ընդ քեզ
եւ ընդ եղբարս քո մարգարէս
եւ ընդ պահապանս բանից գրոցս
այսոցիկ։ ԶԱստուած երկիր
պագ։
56 Եւ ասէ ինձ՝ Մի կնքեր զբանս
մարգարէութեան գրոցս այսոցիկ,
զի ժամանակ մերձ է։
57 Որ անիրաւ է՝ անիրաւեսցի
եւս, եւ որ պիղծ է՝ պղծեսցի
եւս, եւ որ արդար է՝ արդարասցի
եւս, եւ որ սուրբ է՝ սրբասցի
եւս։
58 Ահա եկից շուտ, եւ վարձք
իմ ընդ իս են, հատուցանել
իւրաքանչիւր ումեք որպէս
գործ իցէ նորա։
59 Ես եմ Ալփա եւ Օմեգա, սկիզբն
եւ վախճան, առաջինն եւ
յետինն, սկիզբն եւ կատարած։
1 Երանի որ առնէ զպատուիրանս
նորա, զի իշխանութիւն
ունիցի ի ծառն կենաց, եւ
մտցէ ի քաղաքն դրունքն։
2 Արտաքոյ են շունք եւ հմայողք
եւ պոռնիկք եւ սպանողք
եւ կռապաշտք եւ ամենայն որ
սիրէ եւ առնէ զսուտ։

ռած է , և անոր համար հրաշքներ
կ'ըլլան անով :
3 Վասնզի Հերովդէս՝ Յովհաննէսը
բռներ , զանիկայ կապեր ու բանտը
դրեր էր՝ իր եղբօրը Փիլիպպոսին
կնկանը Հերովդիային համար :
4 Վասն զի Յովհաննէս անոր կ'ըսէր .
Վնեզի օրինաւոր չէ անիկայ ինէ ու-
5 նենալ : Ուստի կ'ուզէր զանիկայ
սպաննել , բայց ժողովուրդէն կը
վախնար . ինչու որ իբրև մարգարէ
6 կ'ընդունէին զանիկայ : Ու երբոր
Հերովդեսին ծննդեան օրը եղաւ ,
Հերովդիային աղջիկը խաղաց հան-
7 դիսի մէջ , ու Հերովդեսին
հաճելի եղաւ : Ուստի երդումով
խոստացաւ՝ որ ոտյ անոր ինչ որ
8 ուզէրու ըլլայ : Ան անիկայ առաջ
իր մօրմէն խրատուելով՝ ըսաւ .
Տուր ինծի հոս Յովհաննէս Մկրտա-
չին գլուխը սկուտեղի մը վրայ :
9 Ու թագաւորը տրտմեցաւ . բայց
երդումներուն համար՝ ու իր հետը
նստողներուն համար՝ հրաման ըրաւ
10 որ տրուի : Ու խրկելով՝
Յովհաննէսը բանտին մէջ գլխա-
11 տեց : Ու անոր գլուխը սկուտե-
ղով բերուեցաւ ու տրուեցաւ
աղջկանը . ան ալ իր մօրը տա-
12 րաւ : Ու անոր աշակերտները ե-
կան՝ ու մարմինը վերցնելով թա-
ղեցին . և գացին Յիսուսին պատ-
մեցին :
13 Ու երբոր լսեց Յիսուս , անկէ
նաւով անապատ տեղ մը գնաց ա-
ռանձին . երբոր լսեցին ժողովուրդ-
ները՝ ոտքով անոր ետևէն գացին
իրենց քաղաքներէն :
14 Ու երբոր դուրս եկաւ , շատ ժո-
ղովուրդ տեսնելով՝ խղճաց անոնց
վրայ , ու անոնց հիւանդները բժըշ-
կեց :
15 Ու իրիկուան դէմ՝ իր աշա-
կերտները իրեն եկան , ու ըսին .
Տեղս անապատ տեղ մըն է , և ժա-
մանակը ուշացած է . արձակէ ժո-
ղովուրդները , որ գեղերը երթան՝
16 ու իրենց կերակուր գնեն : Ու
Յիսուս անոնց ըսաւ . Պարկ չէ
որ առնեք երթան . դուք տուէք ա-
17 նոնց որ ուտեն : Անոնք ալ ըսին
անոր . Հոս մեզի բան մը չունինք ,
բայց միայն հինգ նկանակ՝ ու երկու
18 ձուկ : Ու ըսաւ անոնց . Հոս ինծի
19 բերէք զանոնք : Ու հրաման ըրաւ
որ ժողովուրդները խոտին վրայ նըս-
տին . և հինգ նկանակները ու երկու ձու-
կը առաւ , ու դէպ՝ ի երկինքը նայե-
լով՝ օրհնեց . ու կտրելով նկանակնե-
րը՝ աշակերտներուն տուաւ , և ա-
20 շակերտները ժողովուրդին : Ու
ամէնքը կերան ու կշտացան , և տա-
ւսւերկու կողով լեցուն՝ աւելցած
կտորուանքները վերցուցին :
21 Ու անոնք որ կերան , հինգ հազարի
չափ երիկ մարդիկ էին՝ կնիկներէն
և տղաքներէն ՝ի զատ :
22 Ու շուտ մը աշակերտները ար-
տօրցուց որ նաւը մտնեն , և իրմէ
առաջ մեկալ կողմը անցնին , մինչև
որ ինքը ժողովուրդները արձակէ :
23 Ու ժողովուրդները արձակելէն ետ-
քը՝ ինքը լեռը ելաւ առանձին ա-
ղօթք ընելու . ու երբոր իրիկուն
եղաւ , հոն մինակ էր . Ետկ նաւը
24 արդէն ծովուն մէջտեղը ալէկոծու-
թեան մէջ էր , ինչու որ հովը դէմ
25 էր : Ու գիշերուան չորրորդ պա-
հուն Յիսուս դէպ՝ ի անոնց գնաց՝
26 ծովուն վրայ քալելով : Ու աշա-
կերտները երբոր անիկայ տեսան՝
որ ծովուն վրայ կը քալէր , խռո-
վեցան , և ըսին թէ աչքի երևոյթ
27 բան մըն է . ու վախերնուն կան-
չեցրուցին : Ու շուտ մը Յիսուս
խօսեցաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Վանջ
28 եղէք՝ ես եմ , մի վախնաք : Պետ-
րոս պատասխան տուաւ անոր՝ ու
ըսաւ . Տէր՝ թէ որ դուն ես , հրա-
մայէ ըրէ ինծի՝ որ քեզի գամ ջուրե-
29 րուն վրայէն : Ան ալ ըսաւ .
Եկո՛ւր . Պետրոս ալ նաւէն իջաւ ,
ջուրերուն վրայէն քալեց որ Յի-
սուսին քովը երթայ . բայց հովը
սաստիկ տեսնելով՝ վախցաւ , ու
երբոր սկսաւ ընկղմիլ , աղաղա-
30 կեց ու ըսաւ . Տէր՝ ազատէ զիս :
31 Ու Յիսուս շուտ մը իր ձեռքը եր-
կընցուց , բռնեց զանիկայ՝ ու անոր
ըսաւ . Թերահաւատ՝ ինչու երկ-
32 մտեցար : Ու երբոր նաւը ե-
33 լան , հովը դադրեցաւ : Ու ա-

նոնք որ նաւուն մէջն էին , եկան
երկրպագութիւն ըրին անոր՝ ու
ըսին . Իրաւցընէ Որդի Աստուծոյ
ես դուն :
34 Ու մեկալ կողմը անցնելով՝
Գինեսարեթի երկիրը հասան :
35 Ու երբոր այն տեղի մարդիկը ճանչ-
ցան զանիկայ , խրկեցին բոլոր
շրջակայ տեղուանքը , ու բոլոր հի-
36 ւանդները անոր բերին . Ու կ'ա-
ղաչէին անոր , որ միայն իր հան-
դերձին քղանցքին դպչին . և անոնք
որ դպան՝ բժշկուեցան :

ԺԴ . ԺԱ

1 Ան ատենը Յիսուսին եկան դպիր-
ները ու փարիսեցիները՝ որ Ե-
2 րուսաղէմէն էին , ու ըսին . Ինչու
քու աշակերտներդ Ծերերուն աւան-
դութիւնը զանց կ'ընեն . ինչու որ
ձեռքերնին չեն լուար , երբոր հաց
3 կ'ուտեն : Ան ալ պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Հապա
դուք ինչու Աստուծոյ պատուի-
րանքը զանց կ'ընէք՝ ձեր աւանդու-
4 թեանը պատճառաւ : Վնեզի Ա-
ստուած պատուիրեց՝ ըսելով . Վու
5 հայրդ ու մայրդ պատուէ . Ու ով
որ էր հայրը կամ մայրը անիծէ ,
6 մահով թող մեռնի : Հապա դուք
կ'ըսէք . Ո վ որ էր հօրը կամ
մօրը ըսէ՝ թէ Ան բանը՝ որ ինծմէ
պիտի շահիս , Աստուծոյ պատ-
ընծայ է . ու ըլլ որ իր հայրը կամ
իր մայրը չպատուէ , ազատ է . և
այսպէս ձեր աւանդութեանը պատ-
ճառաւ՝ Աստուծոյ պատուիրանքը
7 խափանած էք : Կեղծաւորներ՝ ա-
ղեկ մարգարէութիւն ըրաւ ձեր վրայ
8 Եսայիան՝ ու ըսաւ . Այս ժողովուր-
դը ձեր շրթունքներովը զիս կը
պատուէ . բայց իրենց սիրտը հե-
9 ռացած պատուաճ է ինծմէ . Ու
պարապ տեղը զիս կը պաշտեն ,
մարդոց պատուիրած բաները իբրև
վարդապետութիւն սորվեցընելով :
10 Ու ժողովուրդները իրեն կան-
չելով՝ ըսաւ անոնց . Լսեցէք ու
11 միտք առէք . Ան թէ ինչ որ
բերանը կը մտնէ՝ կը պղծէ մարդը ,
հապա ինչ որ բերնէն կ'ելլէ՝ անի-
կայ կը պղծէ մարդը :
12 Ան ատենը իր աշակերտները ե-
կան՝ ըսին իրեն . Գիտե՞ս որ փա-
րիսեցիները գայթակղեցան՝ երբոր
լսեցին ան խօսքը : Ան ալ պա-
13 տասխան տալով՝ ըսաւ . Ամէն
տունկ՝ որ իմ երկնաւոր Հայրս չէ
անկեր , պիտի խլուի : Թո՛ղ
14 տուէք անոնք . Էրէնէ կոյր են՝ կոյ-
րերու առաջնորդ . իսկ թէ որ կոյրը
կոյրին առաջնորդէ , երկուքն ալ
փոսը պիտի իյնան : Ու Պետրոս
15 պատասխան տալով՝ անոր ըսաւ .
Մեկնէ մեզի այս առակը : Ըսաւ
16 Յիսուս . Դո՛ւք ալ տակաւին ան-
միտ էք . Ու չէ՞ք հասկընար , թէ
17 ամէն ինչ որ բերանը կը մտնէ ,
փորը կ'երթայ՝ ու արտաքնոցը կը
ձգուի . Հապա բերնէն ելած բաները
18 սրտէն յառաջ կու գան . և անոնք
կը պղծեն մարդը : Ինչու որ սրբ-
19 տէն կ'ելլեն չար խորհուրդներ ,
սպանութիւններ , շնութիւններ ,
պոռնկութիւններ , գողութիւններ ,
սուտ վկայութիւններ , հայհոյու-
թիւններ : Ասոնք են՝ որ կը պղծեն
20 մարդը . բայց անլուայ ձեռքով հաց
ուտելը՝ չպղծեր մարդը :
21 Ու Յիսուս անկէ ելլելով՝ Տիւ-
րոսի ու Սիդոնի կողմերը գնաց :
22 Ու ահա Վանանացի կնիկ մը ան
սահմաններէն ելած՝ կ'աղաղակէր ա-
նոր ու կ'ըսէր . Ողորմէ ինծի Տէր՝
որդի Դաւթի , աղջիկս դեւէն սաս-
տիկ կը չարչարուի : Ու ինքը
23 բնաւ պատասխան մը չտուաւ ա-
նոր . ու իր աշակերտները մտե-
նալով՝ կ'աղաչէին իրեն՝ ու կ'ը-
սէին . Ընձակէ ատիկայ , վասն զի
մեր ետևէն կ'աղաղակէ : Ու ինքը
24 պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Ես
ուրիչ մը չխրկուեցայ՝ բայց միայն
Իսրայէլի տանը կորսուած ոչխար-
ներուն : Ու անիկայ եկաւ երկրը-
25 պագութիւն կ'ընէր անոր՝ ու կ'ը-
սէր . Տէր՝ օգնէ ինծի : Ան ալ
26 պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Ը-
ղէկ չէ՝ տղոց հացը առնել , ու
շուներուն ձգել : Ու անիկայ ը-
27 սաւ . Այո՛ Տէր . ինչու որ շու-

նէրն ալ իրենց տիրոջը սեղանէն
թափած փշրանքներէն կը կերակ-
28 րուին : Ան ատենը Յիսուս պա-
տասխան տուաւ անոր՝ ու ըսաւ .
Ա՛վ կին՝ քու հաւատդ մեծ է .
քու ուզածիդ պէս ըլլայ քեզի . և
նոյն ժամէն անոր աղջիկը բժշկուե-
ցաւ :
29 Ու Յիսուս անկէ գնաց՝ Գալի-
լեայի ծովեզերքը եկաւ , և լեռը
30 ելլելով՝ հոն նստաւ : Ու շատ
ժողովուրդներ իրեն եկան , որ ի-
րենց հետ ունէին կաղեր , կոյրեր ,
համրեր , հաշմանդամներ , և ուրիշ
շատեր . ու ձգեցին անոնք Յիսուսի
31 ոտքը , և բժշկեց զանոնք . Ինչպէս
որ ժողովուրդները զարմացան , տես-
նելով որ համրերը կը խօսէին ,
հաշմանդամները կը բժշկուէին ,
կաղերը կը քալէին , և կոյրերը կը
տեսնէին , ու Իսրայէլի Աստուածը
կը փառաւորէին :
32 Ու Յիսուս իր աշակերտները
քովը կանչելով՝ ըսաւ . Ես խղճամ
ատ ժողովուրդին վրայ . ինչու որ
հիմա իրեք օր է որ իմ քովս են , և
բան մը չունին ուտելու . ու անոնք
անօթի արձակել չեմ ուզեր , չըլ-
33 լայ որ ճամբան մնրին : Իսկ աշա-
կերտները անոր ըսին . Ինչ անա-
պատի մէջ ո՞ւսկից պիտի ունենանք
այնչափ հաց , որ այսչափ բազմու-
34 թիւնը կշտացընենք : Ու Յիսուս
ըսաւ անոնց . Քանի՞ նկանակ ու-
նիք . անոնք ալ ըսին . Եօթը ,
35 ու քանի մը մանր ձուկեր : Ու
հրաման ըրաւ ժողովուրդին որ գետ-
36 նին վրայ նստին : Ու եօթը նկա-
նակը՝ և ձուկերը առաւ , գոհացաւ՝
և կտրեց , ու տուաւ աշակերտնե-
րուն , աշակերտներն ալ՝ ժողովուր-
37 դին : Ամէնքն ալ կերան , ու կշտա-
ցան , ու եօթը զամբիւղ լեցուն՝
աւելցած կտորուանքները վերցու-
38 ցին : Ու անոնք որ կե-
րան՝ չորս հազար երիկ մարդիկ
էին , կիներէն և տղաքներէն զատ :
39 Ու երբոր ժողովուրդը արձակեց ,
նաւը մտաւ , ու Մագադայի սահ-
մաններն եկաւ :

ԳԼ. ԺԶ.

Ու փարիսեցիները ու սադուկե- 1
ցիները քովը եկան՝ փորձելով
իրմէն կ'ուզէին որ երկինքէն նշան
մը ցուցընէ իրենց : Ընիկայ պա- 2
տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց .
Երբոր իրիկուն կ'ըլլայ , կ'ըսէք
Թէ՝ Պարզ պիտի ըլայ , ինչու որ
երկինքը կարմրած է : Ու առ- 3
տուանց՝ Այսօր մրրիկ պիտի ըլայ ,
ինչու որ երկինքը միգապատ ու
կարմրած է : Ա՛վ գծաւորներ՝ եր-
կինքին երեսը քննելը գիտէք , բայց
ժամանակներուն նշանները չէ՞ք կըր-
նար գիտնալ : Չար ու շնացող 4
ազգը նշան կ'ուզէ . և ո՛րէ նշան
պիտի չտրուի անոր , բայց Յովնան
մարգարէին նշանը . և թողուց ա-
նոնք՝ ու գնաց :

Ու երբոր իր աշակերտները մե- 5
կալ կողմը անցան՝ հաց առնելու
մոռցեր էին : Ու Յիսուս անոնց 6
ըսաւ . Նայեցէ՛ք ու զգուշացէ՛ք
փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմո-
րէն : Անոնք մէջերնին կը խորհէին՝ 7
ու կ'ըսէին , Թէ հաց չառինք :
Իսկ Յիսուս անոնց 8
խորհուրդը գիտնալով՝ ըսաւ ա-
նոնց . Ա՛ջերնիդ ինչո՞ւ կը խոր-
հիք՝ Թերահաւատներ , Թէ հաց
չառիք : Տակաւին չէ՞ք հասկըներ 9
և չէ՞ք յիշեր հինգ նկանակը՝ հինգ
հազարին , ու քանի՛ կողով վեր-
ցուցիք . Ո՞չ ալ եօթը նկանակը՝ 10
չորս հազարին , ու քանի՛ զամբիւղ
վերցուցիք : Ո՞նչպէս չէք հաս- 11
կընար՝ Թէ ես հացի համար չըսի
ձեզի՝ փարիսեցւոց և սադուկեցւոց
խմորէն զգուշ կենալ : Ան ատենը 12
հասկըցան՝ որ հացի խմորէն զգու-
շանալ չըսաւ , հապա փարիսեցւոց
ու սադուկեցւոց վարդապետութե-
նէն :

Ու Յիսուս Փիլիպպոսի Կեսա- 13
րիային կողմերը երթալով , իր ա-
շակերտներուն հարցուց՝ ու ըսաւ .
Մարդիկ ո՞վ կ'ըսեն Թէ եմ ես
Որդի մարդոյ : Ու անոնք ըսին . 14
Մանք կ'ըսեն Ը՝ Յովհաննէս մկըր-
տիչն է՝ ուրիշներ՝ Եղիան , ու-

րիշներն ալ՝ Երեմիան , կամ մար-
15 գարէներէն մէկը : Ըսաւ անոնց .
Ձապա դուք ինձի համար ո՞վ կ'ը-
16 սէք՝ Թէ եմ : Սիմոն Պետրոս
պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ .
Դուն ես Քրիստոս՝ կենդանի Ա-
17 տուծոյ Որդին : Ու Յիսուս պա-
տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոր .
Երանի՛ քեզ Սիմոն՝ Յովնանին
որդին , ինչու որ մարմինը և արիւ-
նը քեզի չյայտնեց այլ , հապա
18 իմ Հայրս՝ որ երկինքն է : Ու ես
քեզի կ'ըսեմ որ Դուն Պետրոս ես ,
ու ասս վէմին վրայ պիտի շինեմ իմ
եկեղեցիս , և դժոխքին դռները ա-
19 նիկայ պիտի չյաղթեն : Ու երկ-
նից թագաւորութեան բանալիները
քեզի պիտի տամ . և ինչ որ երկ-
րի վրայ կապես , երկինքի մէջ կա-
պուած պիտի ըլլայ . ու ինչ որ
երկրի վրայ արձակես , երկինքի մէջ
20 արձակուած պիտի ըլլայ : Ան ա-
տենը աշակերտներուն պատուիրեց ,
որ մէկու մը չըսեն՝ Թէ ինքը Քրիս-
տոսն է :
21 Անկէ ետև սկսաւ Յիսուս իր ա-
շակերտներուն ցուցընել՝ Թէ պէտք
է որ ինքը Երուսաղէմ երթայ , ու
շատ չարչարանքներ կրէ ծերերէն և
քահանայապետներէն ու դպիրներէն ,
և սպաննուի , ու երրորդ օրը յարու-
22 Թիւն առնէ : Ու Պետրոս մէկդի
առաւ զանիկայ , և սկսաւ յանդի-
մանել զանիկայ՝ ու ըսել . Չհա-
լեցի քեզ Տէր՝ աստ բանը քեզի
23 չըլլայ : Ու ինքը դառնալով՝
Պետրոսին ըսաւ . Ետին գնա Սա-
տանայ , ինձի գայթակղութիւն ես
դուն . ինչու որ Աստուծոյ բաները
չես մտածեր , հապա մարդոց բանե-
րը :
24 Ան ատենը Յիսուս իր աշակերտ-
ներուն ըսաւ . Թէ որ մէկը իմ ե-
տևէս գալ կ'ուզէ , Թող իր անձը
ուրանայ , և իր խաչը վերցընէ , ու
25 իմ ետևէս գայ : Ումն զի ո՛վ որ
կ'ուզէ իր անձը ապրեցընել , պիտի
կորսընցընէ անիկայ . և ո՛վ որ ինձի
համար իր անձը կը կորսընցընէ ,
26 պիտի գտնէ անիկայ : Ինչի
ի՞նչ կը շահի մարդ մը՝ Թէ որ բո-
լոր աշխարհը վաստկի , և իր ան-
ձը կորսընցընէ . կամ իր անձին
համար ի՞նչ ազատչէք պիտի տայ
մարդ : Ումն զի Որդին մարդոյ իր 27
Հօրը փառքովը պիտի գայ իր հր-
եշտակներուն հետ . և ան ատենը
ամէն մէկուն իր գործքերուն համե-
մատ հատուցում պիտի ընէ : Ա՛մէն 28
մարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ Հոս ներ-
կայ եղողներէն մէկ քանիները կան՝
որոնք մահուան համը պիտի չտես-
նեն , մինչև որ տեսնեն Որդին
մարդոյ իր թագաւորութիւնովը ե-
կած :

ԳԼ. ԺԷ.

Ու վեց օրէն ետև Յիսուս իր հե- 1
տը առաւ Պետրոսը ու Յակո-
բոսը և անոր եղբայրը Յովհաննէ-
սը , ու անոնք մէկ բարձր լեռ մը
հանեց առանձին . Ու անոնց առջևը 2
այլակերպեցաւ , ու իր երեսը փայ-
լեցաւ արեգակի պէս , ու իր հան-
դերձները ձերմակցան լուսոյ պէս :
Ու ահա երևցան անոնց Մովսէս ու 3
Եղիա , ու իր հետը կը խօսէին :
Պատասխան տուաւ Պետրոս՝ ու 4
ըսաւ Յիսուսին . Տէր՝ աղէկ է որ
հոս կենանք . Թէ որ կ'ուզես , իրեք
խրճիթ շինենք հոս , մէկը քեզի՝ և
մէկը Մովսէսին՝ ու մէկը Եղիային :
Ու քանի որ անիկայ կը խօսէր , 5
ահա լուսաւոր ամպ մը անոնց վրայ
հովանի եղաւ . և ահա ամպէն ձայն
մը Էկաւ՝ ըսելով . Ասիկայ է իմ
սիրելի Որդիս , որուն հաւներ եմ .
աստ մտիկ ըրէք : Աշակերտները 6
երբոր լսեցին , երեսնուն վրայ
ինկան , ու խիստ վախցան : Ու 7
Յիսուս մտենալով դպաւ անոնց՝
ու ըսաւ . Ելէ՛ք ու մի՛ վախնաք :
Աչքերնին վերցուցին՝ ու մէկը չտես-
ան , բայց միայն Յիսուսը :
Ու երբոր ան լեռնէն վար կ'իջ- 9
նէին , Յիսուս պատուիրեց անոնց՝
ու ըսաւ . Ձեռ տեսիլքը մարդու մի
զրուցէք , մինչև Որդին մարդոյ մե-
ռելներէն յարութիւն առնէ : Ու 10
իր աշակերտները իրեն հարցուցին՝
ու ըսին . Ուրեմն ինչո՞ւ համար
դպիրները կ'ըսեն Թէ՝ Պէտք է որ

11 առաջ Նղհան դայ : Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց .
Ցիրաւի առաջ Նղհան կու դայ , և
12 ամէն բան կարգի կը դնէ : Բայց ձեզի կ'ըսեմ , որ Նղհան արդէն եկած է , և անիկայ չճանչցան , հապա ինչ որ ուզեցին՝ ըրին անոր .
անանկ ալ Որդին մարդոյ անոնցմէ
13 պիտի չարչարուի : Ան ատենը հասկրցան աշակերտները , որ Յովհաննէս մկրտչին համար ըսաւ ա-
նոնց :
14 Ու երբոր ժողովուրդին քովը եկան , մարդ մը մօտեցաւ անոր , և ծունկ չոքելով՝ կ'ըսէր . Տէր՝ իմ
որդւոյս ողորմէ , որ կը լուսնոտի , և չարաչար կը տանջուի . քանզի շատ անգամ կրակի մէջ կ'իյնայ ,
15 ու շատ անգամ ջուրի մէջ : Եւ անիկայ քու աշակերտներուդ բերի ,
16 ու չկրցան զանիկայ բժշկել : Յիսուս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ .
Ո՛վ անհաւատ և խոտորեալ ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ ,
մինչև ե՞րբ ձեզի պիտի համբերեմ .
17 զանիկայ հոս բնծի՛ բերէք : Եւ Յիսուս սաստեց անոր , ու դեւը անկէ ելաւ . և բժշկուեցաւ տղան
18 նոյն ժամէն : Ան ատենը աշակերտները առանձին Յիսուսին քովը երթալով՝ ըսին . Մենք ինչո՞ւ
19 չկրցանք անիկայ հանել : Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց . Ձեր թերահաւատութեանը համար . քանզի ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Թէ որ
մանանեխի հատի չափ հաւատք ու-
նենաք , աս լեռանս պիտի ըսէք՝ Կաց անդին փոխադրուէ , և պիտի
փոխադրուի . ու բան մը անկարելի
20 պիտի չըլլայ ձեզի : Սակայն աս տեսակը ո՛րեւէ բանով չելլեր , բայց միայն աղօթքով և ծոմապահութեամբ :
21 Ու երբոր անոնք Գալիլեայի մէջ կը պտրտէին՝ Յիսուս ըսաւ անոնց .
Որդին մարդոյ պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը .
22 Եւ զանիկայ պիտի մեռցընեն , ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ . ու խիստ տրտմեցան :
23 Երբոր անոնք Կափառնայում եկան , երկդրամեան գոյքը առնողները Պետրոսին եկան՝ ու ըսին .
Ձեր վարդապետը երկդրամեանը չի՞ հատուցաներ . Ան անիկայ ըսաւ .
Այո՛ , կը հատուցանէ : Ու երբոր տունը մտաւ , Յիսուս անոր դէմը
ելաւ՝ ու ըսաւ . Ինչի՞ կ'երեւնայ՝ Սիմոն . երկրիս թագաւորները որմէ՞ն կ'առնեն հարկը կամ տուրքը , իրենց որդիներէ՞ն ,
թէ օտարներէն : Պետրոս անոր ըսաւ՝ Թէ Օտարներէն . Յիսուս անոր ըսաւ . Ուրեմն որդիքը ա-
զատ են : Բայց չըլլայ որ անոնք գայթակղեցընենք , գնա ծովը՝ և կարթ ձգէ , ու առջի ձուկը որ կ'ելլէ՝ առ , և անոր բերանը բանալով՝ սատեր մը պիտի գտնես . զանիկայ առ՝ անոնց տուր ինծի և քեզի համար :

ԳԼՈՒԽ ԺԸ

Նոյն ժամանակը աշակերտները Յիսուսին քովը եկան՝ ու ըսին .
Ո՞վ է մեծ երկնից թագաւորութեանը մէջ : Եւ Յիսուս տղայ մը կանչեց իրեն , զանիկայ անոնց մէջտեղը կայնեցուց , Ու ըսաւ .
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Թէ որ դարձի չգաք՝ և տղոց պէս չըլլաք , երկնից թագաւորութիւնը բնաւ պիտի չմտնէք : Ուստի ո՛վ որ իր անձը աս տղուն պէս խոնարհեցընէ , անիկայ է մեծ երկնից թագաւորութեանը մէջ : Եւ ո՛վ որ սանկ տղայ մը ընդունի իմ անունովս ,
զիս կ'ընդունի : Եւ ո՛վ որ գայթակղեցընէ աս պզտիկներուն մէկը՝ որ ինծի կը հաւատան , աղէկ է անոր՝ որ իր պարանոցէն իշու աղացքի քար մը կախուի , ու ծովուն անդունդին մէջ ընկղմի :

Ա՛յ աշխարհին՝ գայթակղութիւններու պատճառաւ . վասն զի հարկ է որ գայթակղութիւնները գան , բայց վա՛յ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը գայթակղութիւնը կու գայ : Ընդ՝ Թէ որ քու ձեռքդ կամ ոտքդ քեզ կը գայթակղեցընէ ,
կտրէ՛ անիկայ՝ ու քեզմէ ձգէ՛ . աղէկ է քեզի կաղ՝ կամ պակասաւոր

մտնել կեանքը , քան թէ երկու ձեռք՝ կամ երկու ոտք ունենալ , ու յաւիտենական կրակին մէջը ձգուիլ :
9 Եւ թէ որ աչքդ քեզ կը գայթակղեցընէ , հանէ՛ անիկայ՝ և քեզմէ ձգէ՛ . աղէկ է քեզի մէկ աչքով կեանքը մտնել , քան թէ երկու աչք ունենալ , ու կրակին գեհեանը ձգուիլ :
10 Զգոյշ կեցէք՝ որ չանարգէք աս պզտիկներէն մէկը . քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ երկնից մէջ անոնց հրեշտակները միշտ կը տեսնեն իմ Հօրս
11 երեսը՝ որ երկինքն է : Ինչու որ Որդին մարդոյ եկաւ կորսուածը
12 փրկելու : Ի՞նչպէս կ'երեւնայ ձեզի . Թէ որ մարդ մը հարիւր ոչխար ունենայ , և անոնց մէկը մոլորի , իննսունուինը ալեաց լեռները չձգեր , ու երթալ մոլորածը փնտռէ :
13 Եւ թէ որ գտնելու ըլլայ զանիկայ , ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ աւելի ուրախ կ'ըլլայ անոր վրայ , քան թէ իննսունուիններուն՝ որ մոլորած չեն : Այսանկ ալ ձեր երկնաւոր Հայրը չհաճիր՝ որ այս պզտիկներէն մէկը կորսուի :
15 Թէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ մեղանչէ , գնա յանդիմանէ անիկայ՝ երբոր դուն և ան միանակ էք . Թէ որ քեզի մտիկ ընէ , շահեցար
16 քու եղբայրդ : Հապա Թէ որ մտիկ չընէ՝ քեզի , քու հետդ մէկ ո՛րէ՛ մը կամ երկու՛ք ալ առ , որ երկու կամ իրեք վկաներու բերնէ
17 ամէն բան հաստատուի : Եւ Թէ որ անոնց ալ մտիկ չընէ , եկեղեցիին ըսէ . իսկ Թէ որ եկեղեցիին ալ մտիկ չընէ , հեթանոսի ու մաքսաւորի պէս թող ըլլայ քեզի :
18 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Երկրի վրայ ինչ որ կապէք , երկինքի մէջ կապուած պիտի ըլլայ . ու երկրի վրայ ինչ որ արձակէք , երկինքի մէջ արձակուած պիտի ըլլայ :
19 Դարձեալ կ'ըսեմ ձեզի . Թէ որ ձեզմէ երկու հոգի երկրի վրայ միաբանին ամէն ինչ բանի համար որ խնդրեն , պիտի ըլլայ անոնց իմ
20 Հօրմէս՝ որ երկինքն է : Վասնզի ուր որ երկու կամ իրեք հոգի ժողովուած ըլլան իմ անունովս , հոն եմ ես անոնց մէջը :

Ան ատենը Պետրոս մօտեցաւ ա- 21
նոր՝ ու ըսաւ . Տէր՝ քանի՞ անգամ Թէ որ եղբայրս ինծի դէմ մեղանչէ՝ ներեմ անոր . մինչև եօթը անգամ : Յիսուս անոր ըսաւ . Չեմ 22
ըսեր Թէ մինչև եօթը անգամ , հապա մինչև եօթանասուն անգամ եօթը : Այսոր համար երկնից թա- 23
գաւորութիւնը կը նմանի թագաւորի մը , որ իր ծառաներէն հաշիւ առնել ուզեց : Ու երբոր սկսաւ 24
առնել , տասը հազար տալանդի պարտական մը բերուեցաւ իրեն : Բայց անիկայ վճարելու իշխողը- 25
նէն չունենալով , իր տէրը հրաման ըրաւ որ անիկայ՝ և անոր կինը՝ ու որդիքը և անոր բոլոր ունեցածը ծախուի , ու պարտքը վճարուի : Ուրեմն ծառան անոր առջևը իյնալով՝ 26
երկրպագութիւն կ'ընէր ու կ'ըսէր .
Տէր՝ համբերէ՛ ինծի , և ամէնը քեզի կը վճարեմ : Եւ ան ծա- 27
ռային տէրը վրան խղճալով՝ արձակեց զանիկայ , ու պարտքը շնորհեց անոր : Եւ նոյն ծառան ելաւ , 28
իր ծառայակիցներէն մէկը գտաւ՝ որ իրեն հարիւր դահեկան պարտք ունէր , ու զանիկայ բռնելով՝ կը խեղդէր , ու կ'ըսէր . Վճարէ՛ ինծի ունեցած պարտքդ : Ուստի 29
անոր ծառայակիցը անոր ոտքը իննկաւ , կ'աղաչէր անոր՝ ու կ'ըսէր . Համբերէ՛ ինծի , ու քեզի կը վճարեմ : Եւ ինքը չէր ու- 30
զեր . հապա գնաց՝ բանտը դրաւ զանիկայ , մինչև որ պարտքը վճարէ : Երբոր իր ծառայակից- 31
ները տեսան եղած բաները , խիստ տրտմեցան , ու եկան իրենց տիրոջը հասկըցուցին բոլոր եղածը : Ան 32
ատենը անոր տէրը կանչեց զանիկայ՝ ու ըսաւ անոր . Ձեր ծառայ՝ ան բոլոր պարտքը ես քեզի շնորհեցի՝ ինծի աղաչելուդ համար . Ուրեմն 33
պէտք չէ՞ր քեզի ալ քու ծառայակիցդ ողորմիլ , ինչպէս որ ես քեզի ողորմեցայ : Եւ անոր տէ- 34
րը բարկանալով՝ դահիճներուն մատնեց զանիկայ , մինչև որ բոլոր

35 պարտքը վճարէ : Եւ անկ ալ իմ
երկնաւոր Հայրս պիտի ընէ ձեզի ,
թէ որ ձեր սրտերէն չէք ներեր ,
ամէն մէկը իր եղբօրը , իրենց յան-
ցանքները :

ԳԼ. ԺԸ

1 Եւ եղաւ որ երբ Յիսուս աս խօսքե-
րը լմընցուց , Գալիլեայէն եկաւ ,
ու եկաւ Հրէաստանի սահմանները
2 Յորդանանու անդիի կողմը : Եւ
անոր ետևէն շատ ժողովուրդներ
գացին , ու հոն բժշկեց զանոնք :
3 Եւ փարիսեցիները անոր մօտե-
նալով , զանիկայ կը փորձէին՝ ու
կ'ըսէին թէ՝ Արժա՞ն է որ մարդ մը
իր կնիկը արձակէ ամէն պատճառի
4 համար : Անիկայ ալ պատասխան
տուաւ՝ ու անոնց ըսաւ . Չէ՞ք
կարդացեր , թէ ան որ սկիզբէն
ստեղծեց , արու և էգ ստեղծեց ա-
5 նոնք՝ ու ըսաւ . Ասոր համար մարդ
էր հայրը ու մայրը պիտի ձգէ , և
իր կնկանը պիտի յարի , ու եր-
կուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան :
6 Ուստի ալ երկուք չեն , հապա մէկ
մարմին . ուրեմն ան որ Աստուած
7 միաւորեց՝ մարդ թող չզատէ : Ը-
սին իրեն . Հապա Մովսէս ին-
չո՞ւ պատուիրեց արձակման թուղթ
8 տալ՝ և արձակել : Ըսաւ անոնց .
Մովսէս ձեր սրտերուն կարծրու-
թեանը համար ձեզի հրաման տուաւ
կնիկներնիդ արձակել . բայց սկիզ-
9 բէն անանկ չեղաւ : Ասկայն ձեզի
կ'ըսեմ . Ո՛վ որ առանց պոռնը-
կութեան պատճառի իր կնիկը ար-
ձակէ՝ և ուրիշ մը առնէ , շնութիւն
կ'ընէ . և ո՛վ որ արձակուածը առնէ՝
10 շնութիւն կ'ընէ : Իր աշակերտ-
ները ըսին իրեն . Թէ որ առանկ
բան կայ էրկան ու կնկան մէջտեղը՝
11 չամուսնանալը աղէկ է : Եւ ինքը
անոնց ըսաւ . Ամէնը բաւական չեն
առ բանին . հապա անոնք՝ որոնց
12 տրուած է : Ինչու որ կան ներ-
քինիներ , որ էրինջ մորը որովայնէն
անանկ ծնան . և կան ներքինիներ ,
որ մարդոցմէ ներքինի եղան . և
կան ներքինիներ՝ որ ինքզինքնին
ներքինի ըրին երկնից թագաւորու-

թեանը համար . ով որ կրնայ տա-
նիլ , թող տանի :

13 Ան ատենը մանր տղաք բերուե-
ցան իրեն , որ անոնց վրայ ձեռք
դնէ՝ և աղօթք ընէ , ու աշակերտ-
ները կը յանդիմանէին զանոնք :
14 Բայց Յիսուս ըսաւ . Թո՛ղ տուէք
ատ մանր տղոցը , և մի՛ արգիլէք
ատոնք ինծի գալէն . ինչու որ երկ-
նից թագաւորութիւնը ատանկներուն
15 է : Եւ անոնց վրայ ձեռք
դնելէն ետև՝ գնաց անկէ :

16 Եւ ահա մէկը մօտենալով՝ ըսաւ
անոր . Վարի՛ վարդապետ՝ ինչ
բարի գործ գործեմ , որ յաւիտե-
նական կեանքը ընդունիմ : 17 Եւ
անիկայ ըսաւ անոր . Ինչո՞ւ զիս
բարի կ'անուանես . Մէկէն՝ ի զատ
բարի չկայ , որ է Աստուած . Հապա
թէ որ կ'ուզես կեանքը մտնել ,
պատուիրանքները պահէ : 18 Ըսաւ
անոր . Որո՞նք . և Յիսուս ըսաւ .
Ասոնք . Սպանութիւն մի՛ ըներ ,
Շնութիւն մի՛ ըներ , Գողութիւն
մի՛ ըներ , Սուտ վկայութիւն մի՛
ըներ , 19 Պու հայրդ ու մայրդ պա-
տուէ , և Պու ընկերդ քու անձիդ
պէս սիրես : 20 Պատանին ըսաւ ա-
նոր . Ասոնք ամէնը մանկութենէս
ի վեր պահեր եմ . ալ ի՞նչ բա-
նով պակաս եմ : 21 Ըսաւ անոր
Յիսուս . Թէ որ կ'ուզես կատա-
րեալ ըլլալ , գնա ունեցածդ ծա-
խէ , և տուր աղքատներուն , ու
երկինքը գանձ պիտի ունենաս , և
եկուր իմ ետևէս : 22 Երբոր պա-
տանին ա՛ս խօսքը լսեց՝ տրտմած
գնաց . ինչու որ շատ ստացուածք
ունէր :

23 Եւ Յիսուս ըսաւ աշակերտնե-
րուն . Ա՛ՀմԱրիտ կ'ըսեմ ձեզի՝ որ
հարուստը դժուարաւ պիտի մտնէ
երկնից թագաւորութիւնը : 24 Դար-
ձեալ կ'ըսեմ ձեզի . Դիւրին է որ
ուղտը ասեղին ծակէն անցնի , քան
թէ հարուստը Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը մտնէ : 25 Աշակերտները
երբոր լսեցին , շատ զարմացան՝ ու
ըսին . Ուրեմն ո՞վ կրնայ փրկուիլ :
26 Յիսուս անոնց նայելով՝ ըսաւ .
Մարդոց կողմանէ անկարելի

է՝ բայց Աստուծոյ կողմանէ ամէն
բան կարելի է :

27 Ան ատենը Պետրոս պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ անոր . Ահա մենք
ամէն բան թողուցինք՝ և քու ետե-
ւէդ եկանք . ուստի մեզի ի՞նչ պի-
28 տի ըլլայ : Ըսաւ անոնց Յիսուս .
Ա՛ՀմԱրիտ կ'ըսեմ ձեզի , թէ դուք
որ իմ ետևէս եկաք , միւսանգամ
գալուստին երբոր Որդին մարդոյ իր
փառաց աթոռը նստի , դուք ալ
տասներկու աթոռներու վրայ պի-
տի նստիք՝ Իսրայէլի տասներկու
29 ցեղերը դատելու : Եւ ով որ
թողուց տուներ , կամ եղբայրներ ,
կամ քոյրեր , կամ հայր , կամ
մայր , կամ կին , կամ որդիներ ,
կամ արտեր՝ իմ անուանս համար ,
հարիւրապատիկ պիտի առնէ , և
յաւիտենական կեանք պիտի ժա-
30 ռանգէ : Բայց շատ առաջիններ
պիտի ըլլան յետին , և յետիններ՝
առաջին :

ԳԼ. Ի

1 Վ Արանգէ երկնից թագաւորութիւ-
նը տանուտէր մարդու մը նման
է , որ առտուանց կանուխ ելաւ՝ իր
այգիին համար բանւորներ բռնե-
2 լու : Եւ բանւորներուն հետ օրը
մէկ դահեկանի մը խօսք կապեց , ու
3 զանոնք խրկեց իր այգին : Եւ
ժամը իրեքին առեւտրականները ելաւ՝ ու
բիշները տեսաւ , որ շուկային մէջ
4 պարապ կայներ էին . Ու ըսաւ ա-
նոնց . Դո՛ւք ալ գացէք իմ այգիս ,
և ինչ որ արժան է՝ կու տամ ձե-
5 զի : Անոնք ալ գացին . ու նորէն
ժամը վեցին և ժամը իննին ատեն-
6 ները ելաւ՝ անանկ ըրաւ : Եւ
ժամը տասնումէկին ատեններն ե-
լաւ , ուրիշները գտաւ՝ որ պարապ
կայներ էին . ու անոնց ըսաւ .
Ինչո՞ւ հոս բոլոր օրը պարապ կայ-
7 ներ էք : Ըսին իրեն . Վասն
զի որ մեզ մեզ վարձքով չբռնե-
նեց . ըսաւ անոնց . Դո՛ւք ալ
այգին գացէք , ու ինչ որ արժան
8 է պիտի առնէք : Եւ իրիկուն որ
եղաւ , այգիին տէրը իր անտեսին
ըսաւ . Բանւորները կանչէ , և

անոնց վարձքը տուր , եղբայրներէն
սկսելով մինչև առջիններուն : 9 Ու
երբոր եկան անոնք որ ժամը տաս-
նումէկին գացեր էին , մէկական դա-
հեկան առին . 10 Եւ առջիններուն գա-
լով՝ կը կարծէին որ աւելի պիտի
առնեն , ու անոնք ալ առին մէկական դահեկան : 11 Երբոր առին , տանը
տիրոջը դէմ տրտունջ կ'ընէին՝ ու
կ'ըսէին թէ՝ 12 Այս եղբայրները մէկ
ժամ մը գործեցին , և անոնք հա-
ւասար ըրիր մեզի , որ օրուան ծան-
րութիւնը ու տաքութիւնը քաշե-
ցինք : 13 Բայց պատասխան տուաւ
անոնցմէ մէկուն՝ ու ըսաւ . Ընկե՛ր
ես քեզ չեմ զրկեր . չէ՞ որ դուն
իմ հետս մէկ դահեկանի մը խօսք
կապեցիր . 14 Ա՛ռ քուկդ՝ ու գնա ,
կ'ուզեմ որ աս եղբայրին՝ քեզի
պատճէն ալ տամ : 15 Միթէ ես
իշխանութիւն չունիմ իմ բանե-
րուս վրայ՝ ինչ որ ուզեմ ընելու .
կամ թէ քու աչքդ չա՞ր է՝ որ ես
բարերար եմ : 16 Այսպէս յետիններն
առաջին պիտի ըլլան , և առաջին-
ները՝ յետին . ինչու որ կանչուած-
ները շատ են , բայց ընտրուածները
քիչ :

17 Ու երբոր Յիսուս Երուսաղէմ
կ'երթար , ճամբան տասներկու ա-
շակերտները հետը առաւ առան-
ձին , ու ըսաւ անոնց . 18 Ահա Երու-
սաղէմ կ'երթանք , և Որդին մարդոյ
պիտի մատնուի քահանայապետնե-
րուն ու դպիրներուն , և զանիկայ
մահուան պիտի դատապարտեն ,
19 Եւ զանիկայ հեթանոսներուն պիտի
մատնեն՝ ծաղր ընելու ու ծեծելու ,
և խաչը հանելու . ու երրորդ օրը
յարութիւն պիտի առնէ :

20 Ան ատենը Զեբեդէոսին որ-
դւոցը մայրը իր որդւոցը հետ եկաւ
անոր , երկրպագութիւն կ'ընէր՝ ու
բան մը կը խնդրէր անկէ : 21 Ան ալ
ըսաւ անոր . Ի՞նչ կ'ուզես : Ը-
սաւ անոր . Ըսէ՝ որ աս իմ երկու
որդիքս մէկը աջ կողմդ , և մէկալը
ձախ կողմդ նստին քու թագաւո-
րութեանդ մէջ : 22 Պատասխան
տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ . Ձեր
գիտէք՝ ինչ կը խնդրէք . կրնաք

խմել ան գաւաթը՝ որ ես պիտի
խմեմ , կամ ան մկրտութիւնովը
մկրտուիլ՝ որ ես պիտի մկրտուիմ ։
23 ըսին իրեն ։ Կրնանք ։ Եւ ըսաւ ա-
նոնց ։ Իմ գաւաթս պիտի խմէք ,
և ան մկրտութիւնովը՝ որ ես մկըր-
տուելու եմ , պիտի մկրտուիք ։
բայց իմ աջ կողմն ու ձախ կողմն
նստիլը՝ իմն չէ տալը , հապա որոնց
որ պատրաստուած է իմ Հօրմէս ։
24 Ու երբոր տասը աշակերտները
լսեցին , ան երկու եղբայրներուն
25 նեղացան ։ Իսկ Յիսուս իրեն
կանչեց զանոնք՝ ու ըսաւ ։ Գիտէք
որ ազգաց իշխանները կը տիրեն
անոնց , և մեծամեծները կ'իշխեն
26 անոնց ։ Բայց ձեր մէջը անանկ պի-
տի չըլլայ ։ հապա ձեզմէ ո՛վ որ
մեծ ըլլալ կ'ուզէ , թող անիկայ
27 ձեր սպասաւորը ըլլայ ։ Ու ձեզմէ
ո՛վ որ առաջին ըլլալ կ'ուզէ , թող
28 անիկայ ձեր ծառան ըլլայ ։ Ինչպէս
Որդին մարդոյ չեկաւ սպասաւորու-
թիւն ընդունելու , հապա սպասա-
ւորութիւն ընելու , և իր կեանքը
շատերուն համար փրկանք տալու ։
29 Ու երբոր անոնք Երիքովէն ե-
լան , մեծ բազմութիւն անոր ետևէն
30 գնաց ։ Եւ ահա ճամբուն քովը
երկու կոյր նստած էին ։ երբոր լսե-
ցին թէ Յիսուս կ'անցնի , աղաղա-
կեցին ու ըսին ։ Ողորմի՛ մեզի Տէր՝
31 որդի Դաւթի ։ Եւ բազմու-
թիւնը կը յանդիմանէր զանոնք ,
որ լռեն ։ բայց անոնք՝ աւելի
կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին ։ Ողորմի
32 մեզի Տէր՝ որդի Դաւթի ։ Եւ
Յիսուս կանգ առնելով կանչեց
զանոնք՝ ու ըսաւ ։ Ի՞նչ կ'ուզէք
33 որ ձեզի ընեմ ։ Ըսին անոր ։ Տէր՝
34 որ աչքերնիս բացուին ։ Եւ Յի-
սուս խղճալով՝ անոնց աչքերուն
դպաւ ։ և շուտ մը անոնց աչքերը
բացուեցան , ու անոր ետևէն գա-
ցին ։

ԳԼ ։ ԻԸ

1 Ու երբոր Երուսաղէմին մօտեցան ,
ու եկան Բեթփագէ դէպ ՚ի
Ձիթենեաց լեռը , ան առաքն Յի-
սուս էր աշակերտներէն երկուքը
2 խրկեց ։ Եւ ըսաւ անոնց ։ Գացէք
ատ ձեր դիմացի գեղը , և շուտ մը
պիտի գտնէք կապած էշ մը՝ ու
անոր հետ աւանակ մը ։ արձըկեցէք
3 անոնք՝ ու ինծի բերէք ։ Եւ թէ
որ մէկը ձեզի բան մը ըսէ , ըսէք
թէ՝ Տէրոջը պէտք են ։ և շուտ մը
4 անոնք պիտի խրկէ ։ Ա՛ ամէն
բաները եղաւ , որ կատարուի մար-
5 գարէին խօսքը՝ որ կ'ըսէ ։ Ըսէք
Սիոնի աղջկանը ։ Ահա քու թա-
գաւորդ քեզի կու գայ , հեզ՝ ու ի-
շուլ վրայ հեծած՝ և իշուլ ձագի աւա-
նակի վրայ ։ Աշակերտները գա-
6 ցին , և ինտոր որ Յիսուս իրենց
պատուիրեր էր , ըրին ։ Ու բերին
7 էշը և աւանակը , և անոնց վրայ
իրենց հանդերձները դրին , ու
նստաւ անոնց վրայ ։ Եւ ժողո-
8 վուրդէն շատերը իրենց հանդերձ-
ները ճամբուն վրայ փռեցին , և ու-
րիշները ծառերէն ճիւղեր կը կըտ-
րէին , ու ճամբուն վրայ կը տարա-
9 ծէին ։ Եւ ժողովուրդները որ
առջևէն ու ետևէն կ'երթային ,
կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին ։ Ով-
սաննա որդւոյ Դաւթի ։ օրհնեալ
է ան՝ որ Տէրոջը անունովը կու գայ ։
Ովսաննա ՚ի բարձունս ։
10 Ու երբոր անիկայ Երուսաղէմ
մտաւ , բոլոր քաղաքը շարժեցաւ ,
ու ըսաւ ։ Ո՞վ է աս ։ 11 Եւ ժողո-
վուրդները ըսին ։ Անիկայ Յիսուս
մարգարէն է՝ Նազարեթէն ։
12 Եւ Յիսուս Աստուծոյ տաճարը
մտաւ , ու դուրս հանեց ամէն ա-
նոնք՝ որ տաճարին մէջ կը ծախէին
ու կը գնէին , և սեղաններուն՝ ու
աղաւնի ծախողներուն աթոռները կործանեց ։
13 Եւ ըսաւ անոնց ։ Գրուած է թէ՝
Իմ տունս աղօթքի տուն պիտի կո-
չուի , բայց դուք աւազակա-
ներու այր ըրիք ։
14 Եւ տաճարին մէջ կոյրեր ու կա-
ղեր եկան իրեն , և բժշկեց զանոնք ։
15 Երբոր քահանայապետները ու դը-
պիրները տեսան անոր ըրած հրաշք-
ները , և տղաքը որ տաճարին մէջ
կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին , Ովսան-

նա որդւոյ Դաւթի , բարկացան ։
16 Ու ըսին անոր ։ Կը լսե՞ս՝ ինչ
կ'ըսեն ատոնք ։ և Յիսուս ըսաւ
անոնց ։ Այո ։ բնաւ չէ՞ք կարդա-
ցեր , թէ Մանկանց ու կաթնկերը
տղայոց բերնէն գովութիւն կատա-
րեցիր ։
17 Եւ թողուց անոնք՝ քաղաքէն
դուրս Բեթանիա ելաւ , ու գիշերը
հոն կեցաւ ։
18 Եւ առտուանց երբոր քաղաքը
19 կը դառնար , անօթեցաւ ։ Ու ճամ-
բուն վրայ թզենի մը տեսնելով՝
քովը գնաց , և անոր վրայ տերև-
ներէն ՚ի զատ բան մը չգտաւ ։ ու
ըսաւ անոր ։ Իսկէ ետև քեզմէ
պտուղ չըլլայ յաւիտեան ։ և իս-
20 կոյն թզենին չորցաւ ։ Եւ աշա-
կերտները երբոր տեսան , զարմա-
ցան ու ըսին , Թէ ինտոր թզենին
21 շուտ մը չորցաւ ։ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց ։
Ամարիտ կ'ըսեմ ձեզի ։ Եթէ որ
հաւատք ունենաք՝ ու չերկմտիք ,
չէ թէ միայն ատ թզենիին եղածը
պիտի ընէք , հապա նաև՝ թէ որ
ատ լեռանը ըսէք՝ Եղիր ու ծովը
22 ինկիր , պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն
ինչ որ աղօթքի մէջ հաւատքով
կը խնդրէք , պիտի առնէք ։
23 Ու երբոր անիկայ տաճարը ե-
կաւ , քահանայապետները և ժո-
ղովուրդին ծերերը անոր մօտեցան՝
երբոր կը սորվեցընէր , ու ըսին ։
Ո՞նչ իշխանութիւնով կ'ընես ատ
բաները , և ո՞վ տուաւ քեզի ատ իշ-
24 խանութիւնը ։ Պատասխան տուաւ
Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց ։ Ես ալ
ձեզի բան մը հարցընեմ , որ եթէ
անիկայ ինծի ըսէք , ես ալ ձեզի
պիտի ըսեմ թէ ինչ իշխանու-
25 թիւնով կ'ընեմ ատ բաները ։ Յով-
հաննէսին մկրտութիւնը ո՞ւսկից
էր ։ երկինքէ՞ն թէ մարդոցմէ ։ և
անոնք մէջերնին կը խորհէին՝ ու
26 կ'ըսէին ։ Թէ որ ըսենք՝ Երկին-
քէն , մեզի պիտի ըսէ թէ՝ Ապա
ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր ։ իսկ
թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ , ժողո-
վուրդէն կը վախնանք , ինչու որ
բոլորն ալ Յովհաննէսը իբրև մար-
27 գարէ կ'ընդունին ։ Եւ պատաս-
խան տալով Յիսուսին՝ ըսին ։
Չենք գիտեր ։ և ինքը ըսաւ ա-
նոնց ։ Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ
ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ ատ
բաները ։
Բայց ի՞նչպէս կ'երևնայ ձեզի ։ 28
մէկ մարդ մը երկու որդի ունէր ,
ու գնաց առջինին ըսաւ ։ Ո՛րդեակ՝
գնա այսօր այգիս մէջ գործէ ։
Ընդհակ պատասխան տուաւ՝ ու ե- 29
տաւ ։ Չեմ ուզեր երթալ , բայց
ետքը զղջացաւ՝ ու գնաց ։ Մէկա- 30
լին ալ գնաց , և անանկ ըսաւ ։
անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ե-
տաւ ։ Ո՛երթամ ՚ տէր ։ և չգնաց ։
Ա՛յս ատ երկուքէն ո՞րը էր հօրը 31
կամքը կատարեց ։ ըսին անոր՝ Ա-
ռջինը ։ Յիսուս ըսաւ անոնց ։ Ա՛մէ-
մարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ մաքսա-
աւորները ու պոռնիկները ձեզմէ
առաջ կը մտնեն Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը ։ Ինչու որ Յով- 32
հաննէս արդարութեան ճամբայով
եկաւ ձեզի , և դուք անոր չհաւա-
տացիք ։ բայց մաքսաւորները ու
պոռնիկները անոր հաւատացին ։ և
դուք տեսաք՝ ու ետքը չզղջացիք
անոր հաւատալու ։
Ուրիշ առակ մըն ալ լսեցէք ։ 33
Մէկ տանուտէր մարդ մը կար՝ որ
այգի մը տնկեց , ու ցանգով պա-
տեց զանիկայ , և անոր մէջը հնձան
փորեց , ու աշտարակ շինեց ։ և
զանիկայ մշակներու յանձնեց , ու
ինքը օտար երկիր մը գնաց ։ Երբ- 34
որ պտուղի ժամանակը մօտեցաւ ,
իր ծառաները մշակներուն խրկեց ,
որ անոր պտուղները առնեն ։ Եւ 35
մշակները անոր ծառաները բռնե-
ցին , մէկը ծեծեցին՝ միսը սպան-
նեցին՝ մէկ ուրիշը քարկոծեցին ։
Նորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց՝ 36
առջիններէն շատ , և անոնց ալ ա-
նանկ ըրին ։ Վերջը իր որդին 37
խրկեց անոնց՝ ըսելով ։ Ո՛ւ-
ամչնան իմ որդիէս ։ Բայց մշակ- 38
ները երբոր տեսան որդին , իրարու
ըսին ։ Անիկայ է ժառանգը , եկէք
զանիկայ սպաննենք , ու անոր ժա-
ռանգութիւնը տիրենք ։ Եւ առին 39

զանիկայ՝ այլեւէն դուրս հանեցին ,
40 ու սպաննեցին : Ետեւի երբոր
այդ եղեն տէրը գայ , ի՞նչ պիտի
41 ընէ ան մշակներուն : Ըսին իրեն .
Ան չարերը չարաչար պիտի կոր-
սընցընէ , և այդեն պիտի յանձնէ
ուրիշ մշակներու , որոնք պտուղ-
ները իրենց ժամանակին պիտի տան
42 իրեն : Ըսաւ անոնց Յիսուս .
Ընտւ չէ՞ք կարդացեր գրքին մէջ ,
Ան քարը որ շինողները անարգե-
ցին , անիկայ անկիւնին գլուխը
եղաւ . ասիկայ Տէրոջմէ եղաւ , և
43 զարմանալի է մեր աչքերուն . Ասոր
համար կ'ըսեմ ձեզի , որ Աստուծոյ
թագաւորութիւնը ձեզմէ պիտի
առնուի , ու անանկ ազգի մը պիտի
տրուի՝ որ անոր պտուղները բերէ :
44 Եւ ով որ աս քարիս վրայ իյնայ՝
պիտի կոտրտի , և որու վրայ որ
իյնայ՝ պիտի փորէ զանիկայ :
45 Ու երբոր քահանայապետները՝ և
փարիսեցիները անոր առակները լը-
սեցին , իմացան որ իրենց համար
46 կ'ըսէր : Եւ կը փնտռէին ըն-
դ'Ինքեա բռնեն զանիկայ , բայց ժո-
ղովուրդէն վախցան . ինչու որ
մարգարէի պէս կ'ընդունէին զա-
նիկայ :

ԳԼ . ԻԲ

1 Պատձեաւ պատասխան տուաւ Յի-
սուս՝ և առակներով ըսաւ ա-
2 նոնց . Երկինից թագաւորութիւնը
թագաւոր մարդու մը կը նմանի ,
որ իր որդւոյն համար հարսնիք ը-
3 րաւ : Եւ իր ծառաները խրկեց՝
որ կանչեն հարսնիքի հրաւիրուած-
ները . և անոնք չուզեցին գալ :
4 Նորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց՝ ու
ըսաւ . Ըսէք հրաւիրուածներուն .
Ահա իմ՝ ճաշը պատրաստեցի ,
ղուարակներս ու գեր կենդանիները
մորթուած են , և ամէն բան պատ-
5 րաստ է . հարսնիք եկէք : Եւ
անոնք անհոգութիւն ընելով գա-
ցին , մէկը իր արտը , ու մէկալը
6 իր առուտուրին . Եւ ուրիշները
անոր ծառաները բռնեցին , նախա-
7 տեցին ու սպաննեցին : Թագա-
ւորն ալ երբոր լսեց՝ բարկացաւ ,
և իր զօրքերը խրկեց՝ ու ան սպան-
նողները սատկեցուց , ու անոնց
քաղաքը այրեց : Ան առնեն իր 8
ծառաներուն ըսաւ . Հարսնիքը
պատրաստ է՝ բայց հրաւիրուածնե-
րը արժանի չէին : Ետեւի գացէք 9
ճամբու գլուխները , և ով որ գըտ-
նէք՝ հարսնիքի հրաւիրեցէք : Եւ ան ծառաները ելան 10
ճամբաներուն վրայ , ու ով որ գը-
տան թէ՛ չար և թէ բարի՝ ա-
մէնն ալ ժողվեցին . ու հարսնիքը
հարսնեւորներով լեցուեցաւ : Եւ 11
թագաւորը երբոր մտաւ հարսնե-
ւորները տեսնելու , հոն մէկ մարդ
մը տեսաւ , որ հարսնիքի հանդերձ
հագած չէր . Եւ ըսաւ անոր . 12
Ընկեր՝ ինչ՞ւ համար հոս մտար ,
առանց հարսնիքի հանդերձ ունե-
նալու . և անիկայ պապանձեցաւ :
Ան առնեն թագաւորը սպասաւոր- 13
ներուն ըսաւ . Կապեցէք ասոր
ոտքերը ու ձեռքերը , և առէք ու
հանեցէք զանիկայ դուրսի խաւա-
րը . հոն պիտի լլայ լալ՝ ու ակ-
ռաներ կճռցընել : Ընչու որ կան- 14
չուածները շատ են , ու ընտրուած-
ները քիչ :

Ան առնեն փարիսեցիները գա- 15
ցին խորհուրդ ըրին , թէ ինչպէս
անոր որոգայթ մը դնեն խօսքով :
Եւ իրենց աշակերտները՝ Հերո- 16
դեսեաններուն հետ մէկտեղ խրկե-
ցին անոր՝ ու ըսին . Վարդապետ՝
գիտենք որ ճշմարիտ ես , և ճշմար-
տութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը
սորվեցընես , ու մէկու մը համար
հոգդ չէ . քանզի մարդոց երես-
պաշտութիւն չես ըներ : Ետեւի 17
մեզի ըսէ , քեզի ինչպէս կ'երեւ-
նայ . Կայսրին տուրք տալ արժա՞ն
է՝ թէ չէ : Յիսուս գիտնալով ա- 18
նոնց խորամանկութիւնը՝ ըսաւ .
Ինչ՞ւ զիս կը փորձէք՝ կեղծաւոր-
ներ . Ցուցուցէք ինծի տուրքին 19
դրամը . և անոնք դահեկան մը բե-
րին իրեն : Ու ըսաւ անոնց . Ո- 20
րո՞ւնն է աս պատկերը ու գիրը :
Ըսին անոր՝ Կայսրին . ան առնեն 21
ըսաւ անոնց . Ետեւէն ան որ կայս-
րինն է՝ կայսրին տուէք , և ան որ

Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ պոռեք : 22
Երբոր լսեցին՝ զարմացան , և թո-
ղուցին զանիկայ՝ ու գացին :
Նոյն օրը անոր քովը եկան սա- 23
դուկեցիները՝ որոնք կ'ըսեն թէ
յարութիւն չկայ , և անոր հար-
ցուցին՝ Ըսելով . Վարդապետ՝ 24
Մովսէս ըսաւ . Թէ որ մէկը ա-
ռանց զաւակի մեռնելու ըլլայ , ա-
նոր եղբայրը առնէ անոր կնիկը , և
իր եղբօրը զաւակ հանէ : Բրդ- 25
եօթը եղբայրներ կային մեր մէջը .
և առջինը կնիկ առաւ՝ ու մեռաւ ,
և զաւակ չունենալուն համար՝ իր
կնիկը ձգեց իր եղբօրը : Նոյնպէս 26
ալ երկրորդը՝ ու երրորդը՝ մինչև
եօթներորդը : Ամենէն ետքը կնիկն 27
ալ մեռաւ : Ուրեմն յարութեան 28
աւեն՝ ան եօթնէն որո՞ւն կնիկը
պիտի ըլլայ . ինչու որ ամէնքն ալ
զանիկայ ունէ ունեցան : Եւ Յի- 29
սուս պատասխան տալով՝ անոնց ը-
սաւ . Դուք մոլորած էք , որ ոչ
գիրքերը գիտէք՝ և ոչ Աստուծոյ
զօրութիւնը . Վասնզի յարութեան 30
աւեն՝ ոչ կնիկ կ'առնեն՝ և ոչ
էրկան կը տրուին . հապա երկինքի
մէջ Աստուծոյ հրեշտակներուն պէս
են : Բայց մեռելներուն յարու- 31
թիւն առնելուն համար՝ չէ՞ք կար-
դացեր Աստուծմէ ձեզի ըսուած
խօսքը . Ես եմ Աբրահամին Ա- 32
ստուածը , և Իսահակին Աստուա-
ծը , ու Յակոբին Աստուածը .
Աստուած՝ մեռելներուն Աստուածը
չէ՝ , հապա կենդանիներուն : Ու 33
ժողովուրդները լսելով՝ կը զարմա-
նային անոր վարդապետութեանը
վրայ :
Բայց փարիսեցիները երբոր լսե- 34
ցին՝ թէ անիկայ պապանձեցուց
սադուկեցիները , մէկտեղ ժո-
ղովեցան : Եւ անոնցմէ մէկը՝ օրի- 35
նական մը հարցուց՝ զանիկայ փոր-
ձելով , ու ըսաւ . Վարդապետ՝ 36
ո՞ր պատուիրանքը մեծ է օրէնքին
մէջ : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . 37
Կու Տէր Աստուածդ սիրես քու
բոլոր սրտովդ և քու բոլոր անձովդ
ու քու բոլոր մտքովդ . Աս է առա- 38
ջին ու մեծ պատուիրանքը : Ու 39

երկրորդը ասոր նման՝ Կու ընկերդ
սիրես քու անձիդ պէս : Աս երկու 40
պատուիրանքէս կախուած են բոլոր
օրէնքը և մարգարէները :
Ու երբոր փարիսեցիները ժողո- 41
վուեցան , Յիսուս հարցուց անոնց՝
ու ըսաւ . Քրիստոսի վրայով ի՞նչ 42
կարծիք ունիք . անոր որո՞ւ որ-
դին է : Ըսին իրեն . Դաւիթին :
ըսաւ անոնց Յիսուս . Ապա 43
ի՞նչպէս Դաւիթ Հոգիով զանի-
կայ Տէր կը կոչէ՝ ու կ'ըսէ . Տէրը 44
իմ Տէրոջս ըսաւ . Նստէ իմ աջ
կողմս , մինչև որ քու թշնամիներդ
ոտքերուդ պատուանդան ընեմ :
Ուրեմն թէ որ Դաւիթ զանիկայ 45
Տէր կը կոչէ , ի՞նչպէս անիկայ ա-
նոր որդին կ'ըլլայ : Եւ մէկը չէր 46
կրնար անոր խօսք մը պատասխա-
նել . ու ան օրէն ետեւ մէկը չէր
համարձակեր անոր բան մը հարցը-
նելու :

ԳԼ . ԻԳ

Ան առնեն Յիսուս խօսեցաւ ժո- 1
ղովուրդներուն և իր աշակերտ-
ներուն՝ ու ըսաւ . Մովսէսին աթո- 2
ռը դպիրները և փարիսեցիները
նստած են . Ուրեմն ինչ որ ձեզի 3
կ'ըսեն՝ որ պահէք , պահեցէք ու
ըրէք , բայց անոնց գործքերուն պէս
մի ընէք . ինչու որ կ'ըսեն ու չեն
ըներ : Վասնզի ծանր և տանելու 4
դժուար բեռներ կը կապեն՝ ու կը
դնեն մարդոց ուսերուն վրայ , և
իրենց մատովը չեն ուզեր զանոնք
շարժել : Եւ իրենց ամէն գործ- 5
քերը՝ մարդոց երեւնալու համար
կ'ընեն . կը լայնցընեն իրենց գրա-
պանները , ու կ'երկընցընեն իրենց
հանդերձներուն քղանցքները .
Ընթրիքներու մէջ առաջին բազ- 6
մոցները կը սիրեն , և ժողովարան-
ներուն մէջ առաջին աթոռները , ու
շուկաներուն մէջ բարեւները , Եւ 7
մարդոցմէ Ռաբբի՝ Ռաբբի կոչուիլ :
Բայց դուք Ռաբբի մի՛ կոչուիք . 8
ինչու որ ձեր ուսուցիչը մէկ մըն է ,
այսինքն Քրիստոս , և դուք ամէնքդ
եղբայր էք : Ու երկրի վրայ ձեզի 9
ձեզի Հայր մի՛ կոչէք . ինչու որ ձեր

Հայրը մէկ մըն է , որ երկինքն է :
10 Եւ դուք ուսուցիչներ մի՛ կոչուիք .
ինչու որ ձեր Ուսուցիչը մէկ մըն է ,
11 այսինքն Քրիստոս : Եւ ձեր մէջէն
մեծը ձեր սպասաւորը պիտի ըլլայ :
12 Ո՛վ որ իր անձը կը բարձրացնէ ,
պիտի խոնարհի . և ո՛վ որ իր ան-
ձը կը խոնարհեցընէ , պիտի բարձ-
րանայ :
13 Բայց վա՛յ ձեզի կեղծաւոր դպիր-
ներ ու փարիսեցիներ՝ որ երկնից
թագաւորութիւնը մարդոց առջեւը
կը գոցէք . քանզի դուք չէք մըտ-
ներ , և մտնողներն ալ չէք թողուր
14 որ մտնեն : Վա՛յ ձեզի կեղծաւոր
դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ որ-
բեւայրիներուն տուները կ'ուտէք ,
ու ծոմերդ երկնալու համար աղօթ-
քը կ'երկընցընէք . անոր համար
աւելի դատապարտութիւն պիտի
15 ընդունիք : Վա՛յ ձեզի կեղծաւոր
դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ ծով
ու ցամաք կը պտըտիք մէկը նորա-
հաւատ ընելու . ու երբոր ըլլայ ,
զանիկայ ձեզմէ երկու անգամ աւելի
16 գեհենի որդի կ'ընէք : Վա՛յ ձեզի
կո՛յր առաջնորդներ՝ որ կ'ըսէք թէ՝
Ո՛վ որ տաճարին վրայ երդում
ընէ , բան մը չէ . բայց ո՛վ որ տա-
ճարին մէջի ոսկիին վրայ երդում
17 ընէ , պարտաւոր կ'ըլլայ : Ո՛վ
յիմարներ ու կոյրեր՝ ո՞րը մեծ է ,
ոսկի՞ն՝ եթէ տաճարը , որ կը սրբա-
18 բացընէ ոսկին : Եւ թէ՝ Ո՛վ որ
սեղանին վրայ երդում ընէ , բան
մը չէ , բայց ո՛վ որ սեղանին վրայի
պատարագին վրայ երդում ընէ ,
19 պարտաւոր կ'ըլլայ : Յի՛մարներ
ու կոյրեր՝ ո՞րը մեծ է , պատարագը՝
20 եթէ սեղանը , որ կը սրբացընէ պա-
տարագը : Ուստի ո՛վ որ սեղանին
վրայ երդում ընէ , երդում կ'ընէ
անոր վրայ՝ և անոր վրայի ամէն բա-
21 ներուն վրայ . Եւ ո՛վ որ տաճարին
վրայ երդում ընէ , երդում կ'ընէ
անոր վրայ՝ և անոր մէջ բնակողին
22 վրայ . Եւ ո՛վ որ երկինքին վրայ
երդում ընէ , երդում կ'ընէ Աս-
տուծոյ աթոռին վրայ՝ և անոր վրան
23 նստողին վրայ : Վա՛յ ձեզի կեղծա-
ւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ

անանուխին ու սամիթին և չամա-
նին տասանորդը կը վճարէք , ու
կը ձգէք օրէնքին ծանր ծանր բա-
ները՝ դատաստանը և ողորմա-
թիւնը ու հաւատքը . ասոնք
պէտք էր ընել և անոնք չձգել :
Կո՛յր առաջնորդներ՝ որ մէղուկը
կը քամէք , և ուղտը կը կլլէք :
Վա՛յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ
ու փարիսեցիներ՝ որ գաւաթին
ու պնակին դուրսի կողմը կը
մաքրէք , ու ներսէն յափշտա-
կութեամբ և անիրաւութեամբ լե-
ցուն են : Կո՛յր փարիսեցի՝ առաջ
գաւաթին ու պնակին ներսի՛ կողմը
մաքրէ , որ անոնց դուրսի կողմն ալ
մաքուր ըլլայ : Վա՛յ ձեզի կեղծա-
ւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ
կը նմանիք ծեփած գերեզմաններու ,
որոնք դուրսէն գեղեցիկ կ'երեւնան ,
և ներսէն մեռելներու ոսկորներով
և ամէն կերպ պղծութիւնով լեցուն
են : Նոյնպէս ալ դուք դուրսէն
մարդոց արդար կ'երեւնաք , ու ներ-
սէն կեղծաւորութեամբ և անօրէ-
նութեամբ լեցուն էք : Վա՛յ ձեզի
կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսե-
ցիներ՝ որ մարգարէներուն տապան-
ները կը շինէք , և արդարներուն
գերեզմանները կը զարդարէք . Ու
կ'ըսէք . Թէ որ մեր հայրերուն
օրերը ըլլայինք , անոնց հետ մար-
գարէներուն արեանը մասնակից չէ-
ինք ըլլար : Ուրեմն դուք ձեր վը-
րայ կը վկայէք՝ թէ անոնց զաւակ-
ներն էք՝ որ մարգարէները կը
սպաննէին : Ո՜օրէ դուք ալ ձեր
հայրերուն չափը լեցուցէ՛ք : Օ՛ ձեր՝
իժերա՛ծ ծնունդներ , ի՞նչպէս պիտի
փախչիք գեհենին դատապարտու-
թենէն : Ետոր համար՝ ահա ես
կը խրկեմ ձեզի մարգարէներ և ի-
մաստուններ ու դպիրներ , և ա-
նոնցմէ ձեր խանձարուրը պիտի սպան-
նէք , ու խաչը հանէք , և մէկ քա-
նիները ձեր ժողովարաններուն
մէջը պիտի ծեծէք , ու քաղաքէ
քաղաք հալածէք . Որպէս զի երկ-
րի վրայ թափուած բոլոր արդար
արիւնը ձեր վրայ դայ , արդար
Աբելին արիւնէն՝ մինչև Բարաքիա-

յի որդւոյն Զաքարիայի արիւնը ,
որ տաճարին ու սեղանին մէջտեղը
36 սպաննեցիք : Ա՛մէն կ'ըսեմ
ձեզի . Այս ամէն բաները պիտի գայ
ասոր ազգիս վրայ :
37 Ո՛վ Երուսաղէմ՝ Երուսաղէմ ,
որ մարգարէները կը սպաննէիր ,
ու քեզի խրկուածները կը քարկո-
ծէիր . քանի՛ անգամ քու տը-
ղաքներդ ժողվել ուզեցի՝ ինչպէս
որ հաւը իր ձագերը թեւերուն տա-
կը կը ժողվէ , և դուք չուզեցիք :
38 Ահա՛ ձեր տունը ձեզի աւերակ պի-
տի մնայ . ինչու որ ձեզի կ'ըսեմ ,
որ ալ ասկէ եւս պիտի չտեսնէք
զիս , մինչև որ ըսէք . Օրհնեա՛լ է
ան՝ որ Տէրոջը անունովը կու գայ :

ԳԼ . ԻԴ

1 Եւ Յիսուս տաճարէն դուրս ելլե-
լով՝ կ'երթար . ու աշակերտ-
ները անոր քովը գացին՝ տաճարին
2 շէնքերը իրեն ցուցընելու : Եւ
Յիսուս անոնց ըսաւ . Զի՞ք տես-
ներատ ամէն բաները . ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի , պիտի չմնայ հոս քար
քարի վրայ՝ որ չքակուի :
3 Ու երբոր անիկայ Ձիթենեաց
լեռը նստեր էր , աշակերտները ի-
րեն եկան առանձին՝ ու ըսին . Ըսէ՛
մեզի՝ ե՛րբ պիտի ըլլան ատ բաներ-
րը . և քու գալստեանդ՝ ու աշխար-
հիս վերջին նշանը ի՞նչ պիտի ըլ-
4 լայ : Եւ Յիսուս պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Զգո՛յշ
կեցէ՛ք՝ չըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ .
5 Ինչու որ շատերը պիտի գան իմ
անունովս՝ ու ըսեն , Թէ Ես եմ
Քրիստոսը . ու շատերը պիտի մո-
6 լորցընեն : Եւ պիտի լսէք պատե-
րազմներ՝ ու պատերազմներու լու-
րեր . զգո՛յշ կեցէք որ չխռովիք .
. ինչու որ ան ամէն բաները պէտք է
որ ըլլան , բայց դեռ վերջը չէ :
7 Ազան մի ազգ ազգի վրայ պիտի ել-
լէ , ու թագաւորութիւն թագա-
ւորութեան վրայ , և տեղ տեղ
սովեր ու մահտարաժամներ , և երկ-
րաշարժութիւններ պիտի ըլլան :
8 Բայց ասոնք ամէնը՝ ցաւերուն սը-
9 կիզբն են : Յն ատենը ձեզ նեղու-

թեան պիտի մատնեն , և ձեզ պի-
տի սպաննեն , ու իմ անուանս հա-
մար ամէն ազգերուն ատելի պիտի
ըլլաք : Եւ ան ատենը շատերը 10
պիտի գայթակղին , ու մէկզմէկ
պիտի մատնեն , և մէկզմէկ պիտի
ատեն : Եւ շատ սուտ մարգարէ- 11
ներ պիտի ելլեն , ու շատերը պիտի
մոլորցընեն : Եւ անօրէնութիւնը 12
շատնալուն համար՝ շատերուն սէրը
պիտի պաղի : Բայց ո՛վ որ մինչև 13
վերջը համբերէ , անիկայ պիտի
ապրի : Եւ արքայութեան աս ա- 14
ւետարանը բովանդակ աշխարհի մէջ
պիտի քարոզուի՝ բոլոր ազգերուն
վկայութիւն ըլլալու , և անկէ ետև
վերջը պիտի գայ :
Ուստի երբոր տեսնէք աւերմուն- 15
քին պղծութիւնը՝ որ Դանիէլ մար-
գարէին ձեռքովը ըսուած է , թէ
սուրբ տեղը կը կենայ . (ո՛վ որ
կարդայ՝ թող հասկընայ .) Ին ա- 16
տենը Հրէաստանի մէջ եղողները՝
լեռները թող փախչին . Եւ ան 17
որ տանիքին վրայ է՝ թող չիջնէ
իր տունէն բան մը առնելու . Եւ 18
ան որ արտին մէջն է՝ թող ետ չը-
դառնայ իր հանդերձները առնելու :
Բայց վա՛յ ան օրերը յղի եղողներուն 19
ու ծիծ տուողներուն : Եւ աղօթք 20
ըրէք՝ որ ձեր փախչիլը ձմեռը չըլ-
լայ , ո՛չ ալ շաբաթ օրը . Քան- 21
զի ան ատենը անանկ մեծ նեղու-
թիւն պիտի ըլլայ , որուն նմանը
աշխարհի սկիզբէն մինչև հիմա ե-
ղած չէ , ո՛չ ալ պիտի ըլլայ : Եւ 22
թէ որ ան օրերը չկրճտցային , բնաւ
մէկ մարմին մը պիտի չապրէր . բայց
ընտրեալներուն համար՝ ան օրերը
պիտի կրճտան : Ին ատենը թէ 23
որ մէկը ձեզի ըսէ , Թէ Ահա հոս է
Քրիստոսը՝ կամ հոն , մի՛ հաւա-
տաք . Ինչու որ սուտ քրիստոսներ 24
և սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն ,
ու մեծ նշաններ և հրաշքներ պիտի
ցուցընեն , որ եթէ կարելի էր՝ ըն-
տրեալներն ալ մոլորցընեն : Ահա 25
ձեզի առաջուց ըսի : Ուստի թէ 26
որ ձեզի ըսեն՝ Թէ Ահա անապատին
մէջն է , մի՛ ելլէք . և Թէ՝ Ահա
ներքին սենեակներուն մէջն է , մի՛

27 հանդարտաբար : Ո՞վ ան դի ինչպէս որ
փայտակը արևելքէն կ'ելլէ՝ ու մինչև
արեմուտք կ'երևնայ , անանկ պիտի
ըլլայ Որդւոյ մարդոյ գալուստը :
28 Ուր անդի ուր որ մեռած մարմին կայ ,
հոն պիտի ժողվուին արծիւները :
29 Ու շուտ մը ան նեղութեան օրե-
րէն ետև՝ արեգակը պիտի խաւա-
րի , ու լուսինը իր լոյսը պիտի
չտայ , և աստղերը երկինքէն պիտի
իյնան , ու երկինքի զօրութիւնները
30 պիտի շարժին : Ու ան ատենը
Որդւոյ մարդոյ նշանը պիտի երևնայ
երկինքի մէջ , ու ան ատենը երկ-
րիս բոլոր ազգերը կոծ պիտի ընեն ,
ու պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ
երկինքի ամպերուն վրայ եկած՝ զօ-
31 րութիւնով ու մեծ փառքով : Ու
անիկայ իր հրեշտակները պիտի
խրկէ մեծաձայն փողով , ու պիտի
ժողվեն իր ընտրեալները չորս հո-
վերէն՝ երկինքին մէկ ծայրէն մինչև
մէկալ ծայրը :
32 Թզենիէն առակ մը սորվեցէք .
որ երբ անոր ոստերը կը կակուղ-
նան , ու տերևները կը ցցուին ,
33 գիտէք թէ ամառը մօտ է : Նոյն-
պէս ալ դուք երբոր ասոնք ամէն բա-
ները տեսնէք , գիտցէք որ մօտ է
34 դուռներուն քովը : Ամէնիմ կ'ը-
սեմ ձեզի , որ ասոնք ազգը պիտի
չանցնի , մինչև որ ասոնք ամէն բա-
35 ները ըլլան : Երկինքը ու երկիրը
պիտի անցնին , բայց իմ խօսքերս
պիտի չանցնին :
36 Իսկ ան օրուան և ան ժամուն
համար՝ մէկը չգիտեր , ոչ ալ
երկինքի հրեշտակները , հապա միայն
37 իմ Հայրս : Նայց ինչպէս որ
Նոյի օրերը եղաւ , Որդւոյ մարդոյ
գալուստն ալ այնպէս պիտի ըլլայ :
38 Վասնզի ինչպէս էին ան օրերը ջրա-
հեղեղէն առաջ , կ'ուտէին՝ կը խը-
մէին՝ կնիկ կ'առնէին ու երկան կու-
տային , մինչև ան օրը՝ որ Նոյ
39 տապանը մտաւ , ու չգիտցան՝
մինչև որ ջրհեղեղը եկաւ , ու ա-
մէնը վերցուց . Որդւոյ մարդոյ
գալուստն ալ այնպէս պիտի ըլլայ :
40 Ան ատենը երկու հոգի արտի
մը մէջ ըլլան , մէկը պիտի առնուի՝
ու մէկալը ձգուի . 41 երկու
կնիկ մէկ աղօրիքի մէջ աղալու վը-
րայ դնուին , մէկը պիտի առնուի՝
ու մէկալը ձգուի :
Ուրեմն արթուն կեցէք . ինչու 42
որ չէք գիտեր թէ ո՛ր ժամուն ձեր
Տէրը կու գայ : Հայց ասիգիտցէք 43
այս , որ եթէ տանուտէրը գիտ-
նար՝ թէ գիշերուան ո՛ր պահուն գո-
ղը կու գայ , արթուն կը կենար ,
և թող չէր տար որ իր տունը ծա-
կուին : Ընոր համար դուք ալ պատ- 44
րաստ կեցէք , քանզի Որդին մարդոյ
կու գայ անանկ ժամու մէջ՝ որ դուք
չէք կարծեր : Ուստի ո՞վ է ան 45
հաւատարիմ ու խոհեմ ծառան՝
որն որ իր տէրը իր ծառաներուն
վրայ դրաւ , որ ատենին անոնց կե-
րակուր տայ : Երանի՛ է ան ծա- 46
ռային , որն որ իր տէրը եկած ա-
տենը՝ անանկ լրած պիտի գտնէ :
Ամէնիմ կ'ըսեմ ձեզի , որ իր 47
բոլոր ունեցածին վրայ պիտի կե-
ցընէ զանիկայ : Հապա թէ որ 48
ան չար ծառան իր սրտին մէջը
ըսէ . Իմ տէրս իր գալը կ'ուշա-
ցընէ . Ու սկսի իր ծառայակից- 49
ները ծեծել , ու գինովներուն հետ
ուտել ու խմել , Ան ծառային 50
տէրը պիտի գայ անոնկ մէկ օր մը՝
որ չսպասեր , և անոնկ մէկ ժամ
մը՝ որ չգիտեր . Ու զանիկայ մէջ- 51
տեղէն պիտի կորէ , ու անոր բա-
ժինը կեղծաւորներուն հետ պիտի
դնէ . Հոն պիտի ըլլայ լալ՝ ու
ակռաներ կճռցընել :

ԳԼ . ԻԵ

Ան ատենը երկնից թագաւորու- 1
թիւնը պիտի նմանի տասը կու-
սերու , որոնք իրենց լապտերները
առնելով՝ փեսան դիմաւորելու ե-
լան : Ասոնցմէ հինգը իմաստուն 2
էին , և հինգը յիմար , Որ յիմար- 3
ները առին իրենց լապտերները , ու
հետերնին եղ չառին . Հայց իմաս- 4
տուններն իրենց լապտերներուն հետ
ամաններով եղ ալ առին : Ու 5
փեսան որ ուշացաւ , ամէնն ալ
թմրեցան ու քնացան : Ու կէս 6
գիշերին ձայն մը եղաւ . Ահա փե-

սան կու գայ՝ զանիկայ դիմաւորելու
7 ելէք : Ան ատենը բոլոր կոյսերը
ելան , ու իրենց լապտերները շիտ-
8 կեցին : Ու յիմարները ըսին ի-
մաստուններուն . տուէք մեզի ձեր
ղեղէն . մինչու որ մեր լապտերները
9 մարելու վրայ են : Պատասխան
տուին իմաստունները՝ ու ըսին .
Ըրլայ որ մեզի ու ձեզի չբաւակա-
նանայ . այլ յաւէտ ծախողներուն
գացէք՝ և գնեցէք ձեզի համար :
10 Երբոր անոնք գային գնելու՝ փեսան
եկաւ , ու պատրաստ եղողները ա-
նոր հետ հարսնիքը մտան , և դու-
11 ռը գոցուեցաւ : Ետքը մէկալ
կոյսերը եկան՝ ու ըսին . Տէր Տէր՝
12 բաց մեզի : Հայց անիկայ պա-
տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Ամէ-
մարիտ կ'ըսեմ ձեզի՝ թէ Չս ձեզ
13 չեմ ճանչնար : Ուրեմն արթուն
կեցէք , ինչու որ ո՛չ օրը գիտէք ,
և ո՛չ ժամը :
14 Վասնզի ինչպէս օտար երկիր գա-
ղող մարդ մը՝ կանչեց իր ծառանե-
րը , և իր ունեցածը անոնց յանձ-
15 նեց : Մէկուն տուաւ հինգ տա-
ղանդ , ու մէկուն՝ երկուք , և
մէկուն՝ մէկ , ամէն մէկուն իր կա-
րողութեանը չափ , ու անմիջապէս
16 ճամբայ ելաւ : Ու ան որ հինգ
տաղանդը առած էր , գնաց անոնց-
մով գործ տեսաւ , և ուրիշ հինգ
17 տաղանդ շահեցաւ : Ամմանապէս
ան որ երկուքը առած էր , ուրիշ
18 երկուք ալ շահեցաւ : Իսկ ան որ
մէկը առած էր , գնաց գետինը փո-
րեց , ու իր տիրոջը տուակը պա-
19 հեց : Շատ ժամանակէետև ան
ծառաներուն տէրը եկաւ , և ա-
20 նոնցմէ հաշիւ ուզեց : Ու հինգ
տաղանդը առնողը եկաւ՝ ուրիշ
հինգ տաղանդ ալ բերաւ , ու ը-
սաւ . Տէր՝ հինգ տաղանդ յանձ-
նեցիր ինծի , ահա ուրիշ հինգ
տաղանդ ալ անոնց վրայ շահեցայ :
21 Ըսաւ անոր իր Տէրը . Ըպրիս՝
բարի ու հաւատարիմ ծառայ ,
դուն որ քիչ բանին մէջ հաւատա-
րիմ եղար , քեզ շատ բաներու
վրայ պիտի կեցընեմ . մտիր քու
22 տիրոջդ ուրախութեանը մէջ : Ու-

կու տաղանդը առնողն ալ եկաւ՝ ու
ըսաւ . Տէր՝ երկու տաղանդ յանձ-
նեցիր ինծի , ահա ուրիշ երկու
տաղանդ ալ անոնց վրայ շահեցայ :
Ըսաւ անոր իր տէրը . Ըպրիս՝ 23
բարի ու հաւատարիմ ծառայ ,
դուն որ քիչ բանին մէջ հաւատա-
րիմ եղար , քեզ շատ բաներու վը-
րայ պիտի կեցընեմ . մտիր քու
տիրոջդ ուրախութեանը մէջ : Ետքն 24
տաղանդը առնողն ալ եկաւ՝ ու ը-
սաւ . Տէր՝ գիտէի որ դուն խիստ
մարդ մըն ես . չսերմանած տեղէդ
կը հնձես , ու չցանած տեղէդ կը
ժողվես . Ուստի վախնալով , գա- 25
ցի քու տաղանդդ գետնին տակը
պահեցի . ահա քուկդ քեզի :
Պատասխան տուաւ անոր տէրը՝ ու 26
ըսաւ անոր . Ա՛ծար և ծոյլ ծառայ՝
գիտէիր որ չսերմանած տեղէս կը
հնձեմ , ու չցանած տեղէս կը ժող-
վեմ , Ուրեմն պէտք էր քեզի որ 27
իմ ստակս սեղանաւորներուն տա-
յիր , որ ես եկած ատենս շահովը
առնէի իմս : Ետքդ՝ առէք ատկէ 28
տաղանդը , ու տասը տաղանդ ու-
նեցողին տուէք : Ինչու որ ամէն 29
ունեցողին պիտի տրուի , ու պիտի
աւելնայ . և չունեցողին ունեցածն
ալ անկէ պիտի առնուի : Ու ասա 30
անպիտան ծառան դուրսի խաւարը
հանեցէք . հոն պիտի ըլլայ լալ՝
ու ակռաներ կճռցընել :
Ու երբոր Որդին մարդոյ իր 31
փառքովը գայ , և բոլոր սուրբ հրեշ-
տակները իր հետը , ան ատենը իր
փառաց աթոռը պիտի նստի . Ու 32
անոր առջևը պիտի ժողվուին բոլոր
ազգերը , ու զանոնք իրարմէ պի-
տի զատէ , ինչպէս որ հովիւ մը
ոչխարները այծերէն կը զատէ .
Ու ոչխարները իր աջ կողմը պի- 33
տի կայնեցընէ , ու այծերը՝ ձախ
կողմը :
Ան ատենը Թագաւորը իր աջ 34
կողմը եղողներուն պիտի ըսէ . Ե-
կէք իմ Հօրս օրհնածներդ , աշ-
խարհի սկիզբէն ձեզի համար պատ-
րաստուած թագաւորութիւնը ժա-
ռանգեցէք . Ինչու որ անօթեցայ , 35
և ինծի ուտելիք տուիք . ծարա-

ւեցայ , ու ինձի խմցուցիք • օտա-
բական էի , և զիս ներս առիք •
36 Մերկ էի , և զիս հագուեցուցիք •
հիւանդ էի , ու ինձի տես եկաք •
բանտի մէջ էի , և ինձի եկաք :
37 Ան առնենը արդարները անոր պա-
տասխան պիտի տան՝ ու ըսեն • Տէր՝
ե՞րբ քեզ անօթեցած տեսանք՝ ու
կերակրեցինք , կամ ծարաւած՝ ու
38 խմցուցինք • Ե՞րբ քեզ օտարական
տեսանք՝ և ներս առինք , կամ մերկ՝
39 ու հագուեցուցինք • Ե՞րբ քեզ
հիւանդ՝ կամ բանտի մէջ տեսանք ,
40 ու քեզի եկանք : Ու թագաւորը
պատասխան տալով՝ պիտի ըսէ ա-
նոնց • Ա՛մէնթիւ կ՚ըսեմ ձեզի •
Որովհետև ասոնց պիտոյ պզտիկ-
ներէն մէկուն չըրիք , ինձի ալ
չըրիք :
41 Ան առնենը ձախ կողմը եղողնե-
րուն ալ պիտի ըսէ • Ա՛կդի՛ ինձմէ
անիծեալներ՝ յաւիտենական կրակին մէջը , որ պատ-
րաստուած է Սատանային՝ ու իր
42 հրեշտակներուն : Ինչու որ անօ-
թեցայ , և ինձի ուտելիք չտուիք •
ծարաւեցայ , ու ինձի չխմցուցիք •
43 Օտարական էի , և զիս ներս չա-
ռիք • մերկ էի , և զիս չհագուե-
ցուցիք • հիւանդ ու բանտի մէջ
44 էի , և ինձի տես չեկաք : Ան ա-
տենը անոնք ալ պատասխան պիտի
տան՝ ու ըսեն • Տէր՝ ե՞րբ տեսանք
քեզ անօթեցած կամ ծարաւած՝ կամ
օտարական՝ կամ մերկ՝ կամ հիւանդ՝
կամ բանտի մէջ , ու քեզի սպա-
45 սաւորութիւն չըրինք : Ան առնենը
պատասխան պիտի տայ անոնց՝ ու
ըսէ • Ա՛մէնթիւ կ՚ըսեմ ձեզի •
Որովհետև ասոնց պիտոյ պզտիկ-
ներէն մէկուն չըրիք , ինձի ալ
չըրիք :
46 Ու ասոնք պիտի երթան յաւի-
տենական տանջանքը , իսկ արդար-
ները՝ յաւիտենական կեանքը :

ԳԼ • ԻԶ

1 Ու երբոր Յիսուս լմընցուց աս բո-
լոր խօսքերը , ըսաւ իր աշա-
2 կերտներուն • Գիտէք որ երկու օ-
րէն ետև զատիկ կ՚ըլլայ , և Որդին
մարդոյ կը մատնուի խաչը հլլելու :
3 Ան առենը քահանայապետները՝ ու դպիրները՝ և ժողովուրդին ծե-
րերը ժողվուեցան քահանայապե-
տին սրահը , որուն անունը Կայիա-
փա էր • Ու խորհուրդ ըրին՝ որ
4 նենգութեամբ բռնեն Յիսուսը՝ ու
մեռցընեն : Բայց կ՚ըսէին , Թէ
5 Ո՛չ առ տօնիս մէջ , որ ժողովուր-
դին մէջ խռովութիւն չըլլայ :
6 Ու երբոր Յիսուս Բեթանիա էր
7 բորոտ Սիմոնին տունը , Անիկ մը
եկաւ անոր՝ որ ունէր ծանրագին ե-
ղի շիշ մը • և թափեց անոր գըլ-
խուն վրայ՝ երբոր անիկայ սեղան
8 նստած էր : Ու անոր աշակերտ-
ները տեսնելով , դժուարեցան՝ ու
ըսին • Ինչո՞ւ աս կորուստը ըլլայ •
9 Կրնայի աս եղը կրնար սուղ գնով
ծախուիլ , ու աղքատներուն տը-
10 րուիլ : Ու Յիսուս իմանալով՝
ըսաւ անոնց • Ինչո՞ւ անհանգիստ
կ՚ընէք կնիկը • քանզի աստիկայ բա-
րի գործ մը գործեց ինձի : Ինչու
11 որ աղքատները ամէն առեն ձեր հե-
տ ունիք , բայց զիս ամէն առեն
12 չունիք : Ան զի աստիկայ՝ որ աս
եղը իմ մարմինիս վրայ թափեց , իմ
13 թաղմանս համար ըրաւ : Ա՛մէն-
րիւ կ՚ըսեմ ձեզի , Թէ ըղձր աշ-
խարհի մէջ՝ ուր որ աս աւետարանս
քարոզուի , ասոր ըրածն ալ պիտի
խօսուի՝ իրեն յիշատակ ըլլալու հա-
մար :
14 Ան առենը տասներկուքէն մէկը՝
որ Յուդա Իսկարիովտացի կ՚ը-
սուէր , գնաց քահանայապետնե-
15 րուն՝ ու ըսաւ • Ի՞նչ կ՚ուզէք ին-
ձի տալ , ու ես ձեզի մատնեմ զա-
նիկայ • և անոնք երեսուն արծաթ
16 կշռելցին անոր : Ու անկէ
ետև պատեհութիւն մը կը փնտռէր ,
որ զանիկայ մատնէ անոնց :
17 Ու բաղարջակերաց առջի օրը ա-
շակերտները Յիսուսին եկան՝ ու ա-
նոր ըսին • Ո՞ւր կ՚ուզես որ քեզի
պատրաստենք՝ զատիկը ուտելու հա-
մար : Ու անիկայ ըսաւ • Գացէք
18 քաղաքը այս ինչ մարդուն՝ ու ըսէք
անոր • Ուսուցչապետը կ՚ըսէ • Ժա-
մանակս մօտ է , աշակերտներուս
հետ մէկտեղ քու տունդ պիտի ը-
19 նեմ զատիկը : Աշակերտներն ալ
ըրին՝ ինչպէս որ Յիսուս իրենց հր-
ամայեց ըսաւ , ու պատրաստեցին
զատիկը :
20 Ու երբոր իրիկուն եղաւ , տա-
սներկուքին հետ սեղան նստաւ :
21 Ու քանի որ կ՚ուտէին՝ ըսաւ •
Ա՛մէնթիւ կ՚ըսեմ ձեզի , որ ձեզմէ
22 մէկը զիս պիտի մատնէ : Ու շատ
տրտմեցան , և անոնցմէ ամէն մէկը
սկսաւ ըսել անոր • Տէ՛ր՝ միթէ ե՞ս
23 եմ : Ան իկայ պատասխան տուաւ՝
ու ըսաւ • Ան որ իմ հետս իր ձեռ-
քը պնակը խօթեց , նոյնը պիտի
24 մատնէ զիս : Յիրաւի Որդին մարդ-
ոյ կ՚երթայ՝ ինչպէս որ գրուած է
իրեն համար • բայց վայ ան մարդ-
ուն՝ որուն ձեռքովը Որդին մարդոյ
կը մատնուի • աղէկ էր ան մարդ-
25 ուն , որ ծնած չըլլար : Պատաս-
խան տուաւ Յուդան՝ որ անիկայ
պիտի մատնէր՝ ու ըսաւ • Ա՞րդեօ-
պէտ՝ միթէ ե՞ս եմ • ըսաւ անոր •
Դուն՝ ըսիր :
26 Ու քանի որ անոնք կ՚ուտէին ,
Յիսուս հաց առաւ՝ օրհնեց ու կըտ-
րեց , և տուաւ աշակերտներուն՝ ու
ըսաւ • Առէ՛ք կերէ՛ք , աս է իմ
27 մարմինս : Ու գաւաթը առաւ՝
գոհացաւ , ու տուաւ անոնց՝ և ը-
սաւ • Ա՛մէնքդ ալ խմեցէ՛ք ասկէ •
28 Ինչու որ ասիկայ է իմ արիւնս նոր
ուխտի , որ շատերու համար կը
թափուի մեղաց թողութեան հա-
29 մար : Բայց կ՚ըսեմ ձեզի • Ասկէ
ետև որթին բերքէն չխմիմ մինչև ան օրը՝ երբոր ձեր
հետը անիկայ նոր խմիմ իմ Հօրս
թագաւորութեանը մէջ :
30 Ու օրհնութիւն մը երգելէն ետև՝
31 Ձիթենեաց լեռը ելան : Ան առե-
նը Յիսուս ըսաւ անոնց • Դուք ա-
մէնքդ աս գիշեր իմ վրայիս պիտի
գայթակղիք • ինչու որ գրուած է
թէ՝ Հովիւը պիտի զարնեմ , ու
հօտին ոչխարները պիտի ցրուին :
32 Բայց յարութիւն առնելէս ետև՝
ձեզմէ առաջ Գալիլեա պիտի եր-
33 թամ : Պատասխան տուաւ Պետ-
րոս՝ ու ըսաւ անոր • Թէպէտ ա-

մէնքն ալ քու վրայովդ գայթակղին ,
բայց ես բնաւ պիտի չգայթակղիմ :
Ըսաւ անոր Յիսուս • Ա՛մէնթիւ 34
կ՚ըսեմ քեզի • Այս գիշեր դուն հա-
ւը չխօսած՝ երեք անգամ զիս պիտի
ուրանաս : Ըսաւ անոր Պետրոս • 35
Թէկուզ քեզի հետ մեռնելու ալ ըլ-
լամ՝ բնաւ քեզ պիտի չուրանամ •
ասանկ կ՚ըսէին նաև ամէն աշա-
կերտները :
Ան առենը Յիսուս անոնց հետ 36
տեղ մը եկաւ , որուն անունը
Գեթսեմանի էր , ու ըսաւ աշա-
կերտներուն • Հոս նստեցէ՛ք՝ մինչև
որ ես երթամ հոն աղօթք ընեմ :
Ու իր հետը առնելով Պետրոսը 37
ու Զեբեդեոսին երկու որդիքը ,
սկսաւ տրտմիլ և վշտանալ : Ան 38
առենը ըսաւ անոնց • Իմ անձս
մեռնելու չափ տրտում է • հոս կե-
ցէք , և ինձի հետ արթուն մնա-
ցէք : Ու քիչ մը առաջ երթա- 39
լով՝ իր երեսին վրայ ինկաւ , և
աղօթք ըրաւ՝ ըսելով • Ո՛վ Հայր
իմ՝ թէ որ կարելի է , թող աս
գաւաթը ինձմէ անցնի • բայց չէ
թէ ինչպէս որ ես կ՚ուզեմ , հապա
ինչպէս որ դուն կ՚ուզես : Ու 40
եկաւ աշակերտներուն՝ ու զանոնք
քնացած գտաւ , և ըսաւ Պետրո-
սին • Այդպէս մէկ ժամ մըն ալ
չկրցաք ինձի հետ արթուն կենալ :
Երթուն կեցէք՝ և աղօթք ըրէք , 41
որ փորձութեան մէջ չմտնէք • հո-
գին յօժար է , բայց մարմինը տը-
կար : Դարձեալ երկրորդ անգամ 42
գնաց աղօթք ըրաւ՝ ըսելով • Ո՛վ
Հայր իմ՝ եթէ անկարելի է որ աս
գաւաթը ինձմէ անցնի՝ առանց ան-
կէ խմելուս , թող քու կամքդ
ըլլայ : Ու եկաւ զանոնք նորէն 43
քնացած գտաւ • ինչու որ աչքե-
նին ծանրացած էր : Ու թողուց 44
անոնք , ու նորէն գնաց երրորդ ան-
գամ աղօթք ըրաւ՝ նոյն խօսքը ը-
սելով : Ան առենը եկաւ իր ա- 45
շակերտներուն՝ ու ըսաւ անոնց •
Ասկէ ետև քնացէ՛ք՝ ու հանգչեցէ՛ք •
ահա ժամը հասաւ , և Որդին մար-
դոյ մեղաւորներուն ձեռքը կը մատ-
նուի : Ելէ՛քասկէ երթանք , ա- 46

հան մեռեալ անիկայ՝ որ զիս պիտի մատնէ։
47 Եւ դեռ անիկայ սա որ կը խօսէր, ահա Յուդան՝ տասուերկուքէն մէկը՝ եկաւ. և իր հետը շատ բազմութիւն սուրերով ու բիլերով՝ քահանայապետներէն և ժողովուրդէն ծերերէն։ Եւ զանիկայ մատնողը անոնց նշան մը տուեր էր՝ ըսելով. Ո՛վ որ ես համբուրեմ՝ 49 ան է, բռնեցէ՛ք անիկայ։ Եւ շուտ մը Յիսուսին մեռեալով ըսաւ. Ողջո՛յն քեզ՝ վարդապետ. 50 ու համբուրեց զանիկայ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. Ընկե՛ր, ինչո՞ւ համար եկար դուն. ան ատենը մօտեցան՝ ձեռք զարկին Յիսուսին՝ ու 51 բռնեցին զանիկայ։ Եւ ահա Յիսուսի հետ եղողներուն մէկը ձեռքը երկընցուց, և իր սուրը հանելով՝ զարկաւ քահանայապետին ծառային, և անոր ականջը մէկդի հա- 52 նեց։ Ան ատենը Յիսուս ըսաւ անոր. Սուրդ իր տեղը դարձուր. ինչու որ ամէն սուր առնողները 53 սրով պիտի կորսուին։ Կը կարծես թէ չեմ կրնար հիմա իմ Հօրս աղաչել, և ինծի հասցընէ տասուերկու գունդէն աւելի հրեշտակներ։ 54 Բայց ինչպէս պիտի կատարուին գիրքերը, թէ պէտք է ասանկ ըլլալ։
55 Ան ատենը Յիսուս ըսաւ անբազմութեանը. Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելլաք՝ սուրերով ու բիլերով զիս բռնելու. ամէն օր տաճարին մէջ ձեզի հետ կը նստէի՝ ու կը սորվեցընէի, և զիս չբռնեցիք։ 56 Բայց աս ամէն բաները եղաւ՝ որ կատարուին մարգարէից գիրքերը։ Ան ատենը բոլոր աշակերտները թողուցին անիկայ՝ ու փախան։
57 Եւ անոնք բռնեցին Յիսուսը՝ Կայիափա քահանայապետին տարին, ուր որ դպիրները ու ծերերը 58 ժողովուեր էին։ Եւ Պետրոս հեռուանց անոր ետևէն գնաց՝ մինչև քահանայապետին գաւիթը, ու ներս մտաւ սպասաւորներուն հետ նստաւ, որ վերջը տեսնէ։ 59 Իսկ քահանայապետները ու ծերերը և բոլոր ժողովքը Յիսուսի դէմ սուտ վկայութիւն մը կը փնտռէին, որ անիկայ մեռցընեն. Ու չգտան. 60 թէև շատ սուտ վկաներ ալ եկան, բայց չգտան. ետքը երկու սուտ վկայ եկան, Ու ըսին, Թէ Ասիկայ 61 ըսաւ, Ես կրնամ Աստուծոյ տաճարը քակել, և զանիկայ իրեք օրուան մէջ շինել։ Եւ քահա- 62 նայապետը ոտք ելլելով՝ ըսաւ անոր. Պատասխան մը չե՞ս տար. ինչ կը վկայեն ասոնք քեզի դէմ։ Եւ Յիսուս լուռ կը կենար։ Պա- 63 տասխան տուաւ քահանայապետը՝ ըսաւ անոր. Կենդանի Աստուծով քեզ կ'երդմեցընեմ՝ որ մեզի ըսես, Թէ դո՞ւն ես Քրիստոս Որդին Աստուծոյ։ Ըսաւ անոր Յի- 64 սուս. Դուն ըսիր. բայց կ'ըսեմ ձեզի. Ասկէ ետև պիտի տեսնէք Որդին մարդոյ Զօրութեան աջ կողմը նստած, ու երկինքի ամպերուն վրայ եկած։ Ան ատենը քահանայա- 65 պետը իր հանդերձները պատռեց՝ ու ըսաւ. Հայհոյութիւն ըրաւ. ալ ինչ պէտք է մեզի վկաները. ահա հիմա լսեցիք աստր հայհոյութիւնը. Ձեզի ինչպէս կ'երևնայ. 66 անոնք պատասխան տուին ու ըսին. Մահապարտ է։ Ան ատենը անոր 67 երեսը թուքին, ու բռունցքով ծեծեցին անիկայ. ոմանք ալ ապտակ զարնելով՝ ըսին. Մարգարէացիր 68 մեզի՝ դուն Քրիստոս, ովվ է ան՝ որ քեզի զարկաւ։
Իսկ Պետրոս դուրսը գաւիթը 69 նստեր էր. և մէկ աղախին մը եկաւ անոր՝ ու ըսաւ. Դուն ալ Գալիլեացի Յիսուսին հետ էիր։ Բայց 70 անիկայ ամենուն առջևը ուրացաւ՝ ու ըսաւ. Չեմ գիտեր դուն ինչ կը խօսիս։ Ու երբոր դուռը ե- 71 լաւ, ուրիշ աղջիկ մը զանիկայ տեսաւ, և հոն եղողներուն ըսաւ. Ասիկայ ալ Յիսուս Նազովրեցիին հետ էր։ Եւ Պետրոս նորէն ե- 72 դում ընելով՝ ուրացաւ, Թէ Ես ան մարդը չեմ ճանչնար։ Ուքիչ 73 մը անոնք հոն եղողները եկան՝ և ըսին Պետրոսին. Իրաւի դուն ալ անոնցմէ ես. ինչու որ

քու ըրուացուածքդ ալ քեզ յայտնի 74 կ'ընէ։ Ան ատենը սկսաւ անիծել ու երդում ընել՝ ըսելով, Թէ Ես ան մարդը չեմ ճանչնար. և իս- 75 կոյն հաւը խօսեցաւ։ Եւ Պետրոս միտքը բերաւ Յիսուսին խօսքը՝ որ իրեն ըսեր էր, Թէ Դուն հաւը չխօսած՝ իրեք անգամ պիտի ուրանաս զիս. ու դուրս ելլելով՝ դառնապես լացաւ։

ԳԼ. ԻԶ։

1 Երբոր առտու եղաւ, բոլոր քահանայապետները ու ժողովուրդին ծերերը Յիսուսի դէմ խորհուրդ ըրին որ զանիկայ մեռցընեն։
2 Եւ կապելով զանիկայ տարին՝ ու Պոնտացի Պիղատոս կուսակալին ձեռքը տուին։
3 Ան ատենը Յուդան՝ որ զանիկայ մատնեց, տեսնելով Թէ դատապարտուեցաւ, զղջալի եկաւ, ու երեսուն արծաթիը ետ դարձուց քահանայապետներուն՝ և ծերերուն,
4 Ու ըսաւ. Մեղայ, որ անմեղ արիւն մատնեցի. և անոնք ըսին. 5 Մեզի ինչ, դո՛ւն նայէ։ Եւ արծաթը տաճարին մէջ ձգեց՝ ու դուրս ելաւ, և գնաց ինքզինքը 6 խեղդեց։ Քահանայապետներն ալ արծաթը առնելով՝ ըսին. Ըրժան չէ զանիկայ կորբանին մէջ դնել. 7 ինչու որ արեան գին է։ Ուստի խորհուրդ ըրին, և անով բրուտին արտը ծախու առին՝ օտարներու գերեզմանատուն ըլլալու համար։
8 Ան պատճառով՝ ան արտը Արեան 9 արտ ըսուեցաւ մինչև այսօր։ Ան ատենը կատարուեցաւ Երեմիա մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը. Եւ առին երեսուն արծաթը՝ գին կտրուածին գինը, որ Իսրայէլի 10 որդւոցմէ ոմանք գին կտրեցին, Ու տուին անիկայ բրուտին արտին, ինչպէս որ ինծի հրաման ըրաւ Տէրը։
11 Եւ Յիսուս՝ կուսակալին առջևը կայնեցաւ. և կուսակալը հարցուց անոր՝ ու ըսաւ. Հրէից Թագաւորը դո՞ւն ես։ Եւ Յիսուս ըսաւ 12 անոր. Դուն կ'ըսես։ Ու քահանայապետներէն և ծերերէն ամբաստանուած ատենը բնաւ պատասխան մը չտուաւ։ Ան ատենը 13 Պիղատոս ըսաւ անոր. Չլո՞ս ըսեր Թէ օրչափ քեզի դէմ կը վկայեն ատոնք։ Եւ անոր բան մը պա- 14 տասխան չտուաւ, մինչև շատ զարմացաւ կուսակալը։
Բայց կուսակալը սովորութիւն 15 ունէր, որ տօնին ատենը կապուած մը արձակէր ժողովուրդին, ո՛վ որ ուզէին։ Ան ատենը Բարաբբա 16 անունով մէկ երևելի բանտարկեալ մը ունէին։ Երբոր ժողովուեցան՝ 17 ըսաւ անոնց Պիղատոս. Ո՞րը կ'ուզէք՝ որ ձեզի արձակեմ. Բարաբբան, Թէ Յիսուսը՝ որ Քրիստոս կ'ըսուի. Ինչպէս որ գիտէր Թէ նա- 18 խանձի համար մատնեցին զանիկայ։
Ու երբոր անիկայ աթոռը նստեր 19 էր, անոր կնիկը դէպ իրեն անոր՝ ու ըսաւ. Դուն ան արդարին հետ բան մը չունենաս. ինչու որ այսօր երազիս մէջ շատ դիպուածներ անցան զինէս անոր համար։
Բայց քահանայապետները և ծե- 20 րերը ժողովուրդը համոզեցին, որ Բարաբբան խնդրեն՝ ու Յիսուսը կորսընցընեն։ Պատասխան տուաւ 21 կուսակալը՝ ու ըսաւ անոնց. Ան երկուքէն ո՞րը կ'ուզէք՝ որ ձեզի արձակեմ. և անոնք ըսին, Բարաբբան. Ըսաւ անոնց Պիղատոս. 22 Ապա ինչ ընեմ Յիսուսը՝ որ Քրիստոս կ'ըսուի. Ամենքն ալ 23 ըսին անոր. Խաչուի. և կուսակալը ըսաւ. Բայց ինչ չար գործ ըրաւ. և անոնք ևս առաւել կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին. Խաչուի։ Եւ Պիղատոս տեսնե- 24 լով որ օգուտ մը չըլլար, հապա ալ աւելի խռովութիւն կ'ըլլայ, ջուր առաւ՝ ձեռքերը լուաց ժողովուրդին առջևը՝ ու ըսաւ. Ես ան արդարին արիւնէն անպարտ եմ. դո՛ւք մտածեցէք։ Եւ բոլոր ժո- 25 ղովուրդը պատասխան տալով՝ ըսաւ. Անոր արիւնը մեր վրայ՝ ու մեր որդւոցը վրայ ըլլայ։ Ան ա- 26 տենը Բարաբբան արձակեց անոնց,

և Յիսուսը ծեծելով՝ անոնց ձեռքը տուաւ որ խաչուի ։

27 Ան ատենը կուսականքին զինուորները պալատին ներսը առին Յիսուսը , ու բոլորը գնդապետին զինուորները անոր վրայ ժողվեցին ։

28 Զանիկայ մերկացընելով՝ կարմիր վերարկու մը հագուցին անոր ։

29 Ու փուշերէ պսակ մը հիւսելով՝ անոր գլխուն դրին , ու եղէգ մը անոր աջ ձեռքը ։ և անոր առջեւը ծնկան վրայ գալով՝ ծաղր կ'ընէին զանիկայ , ու կ'ըսէին ։ Ողջոյն քեզ՝

30 Հրէից Թագաւոր ։ Ու թքնելով անոր վրայ՝ եղէգը կ'առնէին , ու

31 անոր գլուխը կը ծեծէին ։ Ու երբոր ծաղր ըրին անիկայ , վերարկուն վրայէն հանեցին , ու իր հագուստները հագուցին անոր , և տարին զանիկայ խաչը հանելու ։

32 Ու դուրս ելլելով՝ Կիւրենացի մարդ մը գտան Սիմոն անունով , զանիկայ պահակ բռնեցին՝ որ անոր

33 խաչը վերցնէ ։ Ու եկան Golgotha ըսուած տեղը , որ է գանկի

34 տեղ ։ Ու լեղիով խառնած քացախ տուին անոր՝ որ խմէ ։ ու երբոր համը առաւ , խմել չէր ուզեր ։

35 Ու զանիկայ խաչը հանելով , անոր հանդերձները վիճակով բաժնեցին ։ [որ մարգարէին ըսուածը կատարուի ։ Իմ հանդերձներս իրենց մէջը բաժնեցին , և իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ ձգեցին ։]

36 Ու նստեր

37 անիկայ կը պահէին ։ Ու անոր գլխուն վրայ իր յանցանքը գրուած դրին , Թէ Սա է Յիսուս՝ Հրէից

38 Թագաւորը ։ Ան ատենը անոր հետ երկու աւազակ խաչուեցան ։ մէկը անոր աջ կողմէն , ու մէկը ձախ կողմէն ։

39 Ու անոնք որ կ'անցնէին՝ կը հայհոյէին անոր , գլուխնին կը շարժէին ,

40 Ու կ'ըսէին ։ Դուն որ տաճարը կը քակէիր , և իրեք օրուան մէջ կը շինէիր , ինքզինքդ ազատէ ։ Թէ որ Աստուծոյ Որդին ես , իջիր

41 ատ խաչէդ ։ Նոյնպէս ալ քահանայապետները դպիրներուն ու ծերերուն հետ ծաղր ընելով՝ կ'ըսէին ։

42 Ուրիշները ազատեց , ինքզինքը չկրնար ազատել ։ Թէ որ Իսրայէլի Թագաւոր է , թող հիմա իջնէ խաչէն , և իրեն հաւատանք ։ Ան- 43
տուծոյ յուսացեր է , հիմա թող փրկէ ատիկայ՝ եթէ կ'ուզէ ատիկայ ։ ինչու որ ըսաւ , Թէ Աս Որդի Աստուծոյ եմ ։ Իր հետը խաչուած 44
աւազակներն ալ նոյնպէս կը նախատէին զանիկայ ։

Ու վեցերորդ ժամէն մինչև ինն- 45
ներորդ ժամը՝ բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ ։ Ու ժամը իններն 46
ատենները՝ Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց՝ ու ըսաւ ։ Ելի Ելի լամա սաբաքթանի ։ որ ըսել է՝ Աստուած իմ Աստուած իմ , ինչո՞ւ զիս թողուցիր ։ Ոմանցմէ ոմանք՝ 47
որ հոն կայներ էին , երբոր լսեցին՝ կ'ըսէին ։ Անիկայ Եղիան կը կանչէ ։ Ու մէկուն մը անոնցմէ մէկը 48
վազեց սպունգ մը առաւ՝ քացախով լեցուց , ու եղէգի մը անցընելով՝ տուաւ անոր որ խմէ ։ Ու մէկալ- 49
ները կ'ըսէին ։ Թող տուր՝ տեսնենք թէ Եղիան կու գայ ատիկայ ազատելու ։

Ու Յիսուս դարձեալ մեծ ձայ- 50
նով աղաղակեց՝ ու հոգին աւանդեց ։

Ու ահա տաճարին վարագուրը 51
վերէն 'ի վար երկուքի ճեղքուեցաւ , ու երկիրը շարժեցաւ , և քարերը պատուեցան ։ Ու գերեզմանները 52
բացուեցան , ու շատ սուրբ նիջեցեալներու մարմիններ յարութիւն առին ։ Ու գերեզմաններէն ելան 53
անոր յարութենէն հետև , մտան սուրբ քաղաքը , ու շատերուն երեւցան ։

Հարիւրապետը և անոր հետ 54
Յիսուսը պահողները՝ երբոր տեսան երկրաշարժը ու եղած բաները , շատ վախցան՝ ու ըսին ։ Իրաւի Աստուծոյ Որդի Աստուածոյ էր ։

Ու հոն շատ կիներ կային որ 55
հեռուէն կը նայէին , որոնք Գալիլեայէն Յիսուսի հետևէն եկան իրեն ծառայութիւն ընելու ։ Որոնց մէջն 56
էր Մարիամ Magdalենացին , և Յակոբոսին ու Յովսեսին մայրը Մարիամ , և Զեբեդեոսի որդւոց մայրը ։

57 Ու երբոր իրիկուն եղաւ , Արի- մաթիայէն հարուստ մարդ մը եկաւ՝ որուն անունը Յովսէփ էր , որ ինքն

58 ալ Յիսուսի աշակերտ էր ։ Անիկայ Պիղատոսին քովը երթալով՝ Յիսուսին մարմինը խնդրեց ։ ան ատենը Պիղատոս հրամայեց որ

59 մարմինը տրուի ։ Ու Յովսէփ մարմինը առաւ՝ մաքուր կտաւով

60 պատնեց , Ու դրաւ իր նոր գերեզմանին մէջ՝ որն որ քարէ փորած էր ։ և գերեզմանին դուռը մեծ քար մը

61 գլորցընելով գնաց ։ Ու հոն էր Մարիամ Magdalենացին՝ և միւս Մարիամը՝ գերեզմանին դիմացը նստած ։

62 Ու հետևեալ օրը՝ որ ուրբաթէն հետև էր , քահանայապետները ու փարիսեցիները ժողվուեցան Պի-

63 զատոսին քովը , Ու ըսին ։ Տէր՝ կը յիշենք որ ան մոլորեցուցիչը իր կենդանութեան ատենը կ'ըսէր , Թէ Երեք օրէն հետև յարութիւն

64 կ'առնեմ ։ Ուստի հրամայեն որ մինչև երրորդ օրը գերեզմանին ըզգուշութիւն ընեն ։ չըլլայ Թէ իր աշակերտները գիշերով գան զանիկայ գողնան , և ժողովուրդին ըսեն , Թէ Մեռելներէն յարութիւն ա- ռաւ ։ ու ետքի մոլորութիւնը առա-

65 ջինէն գէշ ըլլայ ։ Պիղատոս ա- նոնց ըսաւ ։ Դուք ունիք պահապան զինուորներ ։ գացէք՝ զգուշութիւն ըրէք ինչպէս որ գիտէք ։

66 Անոնք ալ գացին գերեզմանին ըզգուշութիւն ըրին , քարը կընքելով ու պահապան զինուորներ դնելով ։

ԳԼ ։ ԻՐ

1 Ու շաբաթ գիշերը՝ որ մէկշաբթին կը լուսնար , եկաւ Մարիամ Magdalենացին , ու միւս Մարիա-

2 մը՝ գերեզմանը տեսնելու ։ Ու ահա մեծ երկրաշարժ մը եղաւ ։ ինչու որ Տէրոջը հրեշտակը երկինքէն իջնելով , գնաց գռնէն մէկդի գլորեցուց քարը , ու անոր վրայ

3 նստաւ ։ Ու անոր տեսքը փայլակի պէս էր , ու անոր հանդերձները

4 ձիւնի պէս ճերմակ ։ Ու անոր վախէն պահապանները խռովեցան , ու մեռածի պէս եղան ։ Պատաս- 5
խան տուաւ հրեշտակը՝ ու ըսաւ կիներուն ։ Դուք մի՛ վախնաք ։ քանզի գիտեմ որ կը փնտռէք Յիսուսը՝ որ խաչուեցաւ ։ Ընդհակառակն հոս 6
չէ , ինչու որ յարութիւն առաւ , ինչպէս որ ըսաւ ։ Եկէք տեսէք ան տեղը՝ ուր որ Տէրը պառկած էր ։ Ու շուտ մը գացէք անոր աշա- 7
կերտներուն ըսէք , Թէ անիկայ մեռելներէն յարութիւն առաւ ։ և ահա ձեզմէ առաջ Գալիլեա կ'երթայ , հոն պիտի տեսնէք անիկայ ։ ահա ձեզի զգուշացայ ։ Ու անոնք 8
շուտ մը գերեզմանէն ելան վախով ու մեծ ուրախութիւնով՝ և կը վազէին աշակերտներուն պատմելու ։

Ու երբոր կ'երթային անոր աշա- 9
կերտներուն պատմելու , ահա Յիսուս անոնց դէմը ելաւ՝ ու ըսաւ ։ Ողջոյն ձեզ ։ Ու անոնք մօտենալով՝ անոր ոտքերը բռնեցին , ու երկրպագութիւն ըրին անոր ։ Ան 10
ատենը Յիսուս ըսաւ անոնց ։ Մի՛ վախնաք , գացէք իմ եղբայրներուս ըսէ՛ք՝ որ Գալիլեա երթան , ու հոն զիս պիտի տեսնեն ։

Երբոր անոնք կ'երթային՝ ահա 11
պահապան զինուորներէն մէկ քանին քաղաքը եկան , ու քահանայապետներուն պատմեցին բոլոր եղած բաները ։ Ու անոնք ծերե- 12
րուն հետ մէկտեղ ժողովուելով՝ ու խորհուրդ ընելով՝ շատ ըստակ տուին զինուորներուն , Ու 13
ըսին ։ Ըսէ՛ք , Թէ Անոր աշակերտները գիշերով եկան անիկայ գողցան՝ երբոր մենք կը քնանայինք ։
Ու Թէ որատ բանը կուսակալին 14
ականջը հասնի , մենք անիկայ կը համոզընենք , և ձեզ ապահով կ'ընենք ։ Անոնք ալ առակը ա- 15
ռին՝ ու սորվածնուն պէս ըրին ։ և աս ձայնը Հրէից մէջ տարածուեցաւ մինչև աս օրս ։

Իսկ տասնումէկ աշակերտները 16
գացին Գալիլեա ան լեռը՝ ուր որ Յիսուս իրենց որոշեր էր ։ Ու 17
երբոր զանիկայ տեսան , երկրպագութիւն ըրին անոր , բայց ոմանք

18 տարակուսեցան ։ Եւ Յիսուս մեկնելով՝ խօսեցաւ անոնց ու ըսաւ ։
Ամէն իշխանութիւն ինծի տրուեցաւ երկինքի ու երկրի մէջ ։ Ուրեմն գացէք բոլոր ազգերը աշակերտեցէք ։ մկրտեցէք զանոնք յա-

նուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ ։ Սորվեցուցէք անոնց որ ան 20
ամէն բաները պահեն՝ ինչ որ ես ձեզի պատուիրեցի ։ և ահա ամէն օր ես ձեզի հետ եմ մինչև աշխարհիս վերջը ։

ԵՒԹՏԸՐԸՆ ԸՍՏ ՄԸՐԿՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Հաստուծոյ Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի աւետարանին սկիզբը ։
2 Ինչպես որ մարգարէից մէջ գրուած է ։ Ահա ես իմ դեսպանս կը խրկեմ քու երեսիդ առջևէն, որ քու ճամբադ պիտի պատրաստէ քու
3 առջևէդ ։ Ընապատի մէջ կանչողին ձայնը ։ Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք, անոր շաւիղները
4 շիտակեցէք ։ Յովհաննէս անապատին մէջ կը մկրտէր, ևապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր՝ մեղքերու թողութեան հա-
5 մար ։ Եւ բոլոր Հրէաստանի երկիրը՝ ու Երուսաղէմացիք կ'երթային անոր, ու ամէնքը կը մկրտուէին անկէ Յորդանան գետին մէջ՝ մեղքերնին խոստովանելով ։
6 Եւ Յովհաննէս հագներ էր ուղտի մազ, և իր մէջքը կաշիէ գօտի ։ ու իր կերակուրը մարախ ու վայրենի մեղր էր ։ Եւ կը քարոզէր
7 ու կ'ըսէր ։ Իմ ետևէս ինծմէ զօրաւորը կու գայ, որ ես արժանի չեմ ծռելու՝ ու անոր կօշիկներուն
8 կապերը արձկկելու ։ Ես ձեզ ջրով մկրտեցի, բայց անիկայ ձեզ Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտէ ։
9 Ու եղաւ որ՝ ան օրերը Յիսուս Գալիլեայի Նազարէթէն եկաւ, ու Յովհաննէսէն մկրտուեցաւ Յորդանանի մէջ ։
10 Եւ շուտ մը ջուրէն ելլելուն պէս՝ երկինքը բացուած տեսաւ, և Հոգին աղաւնիի պէս՝
11 որ իր վրայ կ'իջնէր ։ Եւ ձայն մը եկաւ երկինքէն՝ որ կ'ըսէր ։ Դուն ես իմ սիրելի Որդիս, որուն հաւներ եմ ։

Եւ շուտ մը Հոգին անապատը 12
հանեց զանիկայ ։ Ու քառասուն օր 13
հոն էր անապատին մէջ՝ Սատանային փորձուած ։ և գազաններու հետ էր, ու հրեշտակները իրեն սպասաւորութիւն կ'ընէին ։

Եւ Յովհաննէսին մատնուելէն 14
ետև՝ Յիսուս Գալիլեա եկաւ, Աստուծոյ արքայութեան աւետարանը կը քարոզէր՝ ու կ'ըսէր, Թէ ժամանակը լրացած է, և Աստուծոյ 15
թագաւորութիւնը մօտեցած է ։ ապաշխարեցէք՝ ու աւետարանին հաւատացէք ։

Երբոր Գալիլեացւոց ծովուն քո- 16
վերը կը պտըտէր, տեսաւ Սիմոնը՝ ու Սիմոնին եղբայրը Անդրէասը՝ ծովը ուռկան ձգած, ինչու որ ձկնորս էին ։ Եւ Յիսուս ըսաւ ա- 17
նոնց ։ Իմ ետևէս եկէք, ու ես ձեզ ընեմ որ մարդու որսորդ ըլլաք ։ Անոնք ալ շուտ մը իրենց 18
ուռկանները թողուցին, ու անոր ետևէն գացին ։ Եւ անկէ քիչ մը 19
առաջ երթալով՝ տեսաւ Զեբեդեան Յակոբոսը ու անոր եղբայրը Յովհաննէսը, որ անոնք ալ նաւին մէջ ուռկանները կը կարկըտէին ։ Եւ շուտ մը զանոնք կան- 20
չեց ։ անոնք ալ իրենց հայրը Զեբեդեոսը վարձկաններուն հետ նաւին մէջ ձգելով, անոր ետևէն գացին ։

Ու մտան Կափառնայում ։ և 21
իսկոյն շաբաթ օրը ժողովարանը մտնելով՝ կը սորվեցնէր ։ Եւ կը 22
զարմանային անոր վարդապետութեանը վրայ, ինչու որ իշխանութիւն ունեցողի մը պէս կը սորվեցնէր անոնց, ու չէ թէ դպիրնե-

23 րուն պէս ։ Եւ անոնց ժողովարանները մէջ մարդ մը կար, որ պիղծ ոգի ունէր իր ներսի դին, որ աղա-
24 ղակեց՝ ըսելով ։ Թո՛ղ տուր, դուն մեզի հետ ի՞նչ բան ունիս՝ Յիսո՛ւս Նազովրեցի ։ Մի՞թէ մեզ կորսընցընելո՞ւ եկար ։ գիտեմ քեզ՝
25 ո՛վ ես, Աստուծոյ Սուրբը ։ Եւ Յիսուս սաստեց անոր՝ ըսելով ։
26 Պապանձէ ու ել անկէ ։ Եւ պիղծ ոգին ցասուիկ ցնդեց զանիկայ, ու մեծ ձայնով մը աղաղա-
27 կեց, ու անկէ ելաւ ։ Եւ ամէնքը զարմացան, անանկ որ իրարու հարցուփորձ կ'ընէին՝ ու կ'ըսէին ։ Ա՛ի՞նչ է ։ ի՞նչ նոր վարդապետութիւն է աս, որ իշխանութիւնով պիղծ ոգիներուն ալ կը հրամայէ,
28 ու իրեն կը հնազանդին ։ Եւ շուտ մը իր համբաւը Գալիլեացւոց ամէն կողմերը ելաւ ։

29 Եւ շուտ մը ժողովարանէն ելլելով՝ Սիմոնին ու Անդրէասին տունը մտան՝ Յակոբոսին և Յովհաննէսին
30 հետ ։ Ու Սիմոնին զրքանչը ջերմ բռնուած պառկած էր, և շուտ
31 մը անոր համար ըսին իրեն ։ Ու Յիսո՛ւս մօտեցաւ անոր ձեռքէն բռնեց՝ վերցուց անիկայ ։ և իսկոյն ջերմը թող տուաւ զանիկայ, ու անոնց սպասաւորութիւն կ'ընէր ։

32 Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ արեգակին մտած ատենը, բոլորը հիւանդները և դիւահարները իրեն
33 կը բերէին ։ Ու բոլոր քաղաքը
34 դուռը ժողվուեր էր ։ Եւ շատ հիւանդներ կերպ կերպ ցաւերէն բժշկեց, ու շատ դևեր հանեց ։ ու դևերուն խօսիլ չէր տար, ինչու որ զինքը կը ճանչնային ։

35 Եւ առաւօտուն շատ կանուխ ելլելով դեռ լուսցած՝ ելաւ ու գնաց անապատ տեղ մը, և հոն ա-
36 ղօթք կ'ընէր ։ Ու Սիմոն և իր հետը եղողները գացին անոր ետևէն ։
37 Ու երբոր գտան զանիկայ՝ ըսին անոր, Թէ Ամէնը քեզ կը փնտռեն ։
38 Եւ ըսաւ անոնց ։ Երթանք մերձակայ գիւղաքաղաքները, որ հոն ալ քարոզեմ ։ քանզի ասոր բանիս համար ելեր եմ ։

Եւ անոնց ժողովարաններուն մէջը 39
կը քարոզէր բոլոր Գալիլեայի մէջ, ու դևեր կը հանէր ։

Մէկ բորոտ մը եկաւ անոր՝ կ'աղաչէր, ծունկ կը չոքէր՝ ու կ'ըսէր 40
անոր ։ Թէ որ ուզես, կրնաս զիս մաքրել ։ Եւ Յիսուս խղճալով՝ 41
ձեռքը երկընցուց, դպաւ անոր՝ ու ըսաւ անոր ։ Կ'ուզեմ՝ մաքրուի ։
Ու երբոր ան ըսաւ անոր, շուտ մը 42
բորոտութիւնը անկէ գնաց, ու մաքրուեցաւ ։ Եւ սաստիկ պա- 43
տուէր տալով անոր՝ շուտ մը դուրս հանեց անիկայ, ու ըսաւ անոր ։
Զգո՛յշ կեցիր՝ մէկուն բան մը չըսես ։ հապա գնա՛ քեզ քահանային ցուցո՛ւր, և տո՛ւր քու մաքրուելուդ ընծան, որ Մովսէս պատուիրեց՝ անոնց վկայութիւն ըլլալու համար ։ Բայց անիկայ ելլելով՝ 45
սկսաւ շատ հրատարակել, ու բանը տարածել, անանկ որ՝ ալ ինքը չէր կրնար յայտնի կերպով քաղաք մը մտնել ։ հապա դուրսը անապատ տեղուանք էր, և ամէն կողմերէն իրեն կու գային ։

ԳԼ ։ Ը

Եւ նորէն Կափառնայում մտաւ 1
քանի մը օրէն հետև ։ Ու լսուեցաւ որ անիկայ տան մէջ է ։ և 2
շուտով շատ մարդիկ ժողվուեցան, անանկ որ՝ ալ տեղ չկար, ո՛չ ալ դրանը քովերը ։ ու կը խօսէր ա-
նոնց Բանո՛վ խօսքը ։ Եւ կու 3
գային իրեն՝ չորս մարդով վերցուած անդամալոյծ մը կը բերէին ։ Ու 4
երբոր բազմութենէն չէին կրնար անոր մօտենալ, քակեցին տանը տանիքը՝ ուր որ Յիսո՛ւս էր, ու ծակ մը բանալով՝ վար իջեցուցին մահիճը՝ որուն վրայ պառկած էր անդամալոյծը ։ Եւ Յիսուս անոնց 5
հաւատքը տեսնելով՝ ըսաւ անդամալոյծին ։ Ո՛րդեակ՝ քու մեղքերդ քեզի ներուած են ։ Ու դպիրներէն 6
մէկ քանիները կային՝ որ հոն նըստեր էին, և իրենց սրտերուն մէջ կը խորհէին՝ ըսելով ։ Ի՞նչու համար 7
ասիկայ ասանկ հայհոյութիւններ կը խօսի ։ ո՞վ կրնայ մեղաց թո-

ղութիւն տալ , բայց միայն Ա-
8 տուած : Եւ Յիսուս իսկոյն իմա-
նալով իր հոգիին մէջ՝ որ անոնք
այնպէս կը խորհին մէջերնին , ը-
սաւ անոնց . Ա՛ի ի՞նչ կը խորհիք
9 սրտերնուդ մէջ : Ո՞րը աւելի դիւ-
րին է , անդամալոյծին ըսել՝ Ներ-
մեղքերդ ներուած են , եթէ ըսել .
10 Ելլէր,մահիճդ առ՝ ու քալէ : Բայց
որպէս զի գիտնաք՝ թէ Որդին մար-
դոյ իշխանութիւն ունի երկրի վը-
րայ մեղքերու թողութիւն տալու ,
11 (ըսաւ անդամալոյծին ,) Քեզի
կ'ըսեմ , Ելլէր , մահիճդ առ՝ ու
12 տո՛ւնդ գնա : Ան ալ ելաւ մը
եղաւ , և իր մահիճը առնելով՝ ա-
մէնուն առջեւը դուրս եղաւ , ա-
նանկ որ ամէնքը ապշած մնացին ,
և փառք տուին Աստուծոյ՝ ու ըսին ,
Թէ Բնաւ կրան մը ամենևին տեսած
չենք :

13 Եւ ելաւ նորէն ծովեզերքը , ու
բոլոր ժողովուրդը իրեն կու գային ,
14 և կը սորվեցընէր անոնց : Ու
երբոր կ'անցնէր , տեսաւ Ղևի Ալ-
փէոսեանը , որ մաքս ընդունելու
տեղը նստեր էր . ու ըսաւ անոր .
Ակո՛ւր իմ ետեւէս . ան ալ ելաւ
15 անոր ետեւէն գնաց : Ու եղաւ որ
երբոր սեղան նստած էր անոր տանը
մէջ , շատ մաքսաւորներ ու մեղա-
ւորներ ալ սեղան նստած էին Յի-
սուսի հետ ու անոր աշակերտներուն
հետ . քանզի շատեր էին , ու ա-
16 նոր ետեւէն գացին : Եւ դպիրները
ու փարիսեցիները երբոր տեսան՝
թէ անիկայ մաքսաւորներուն ու մե-
ղաւորներուն հետ կ'ուտէ , ըսին
անոր աշակերտներուն . Ինչո՞ւ հա-
մար մաքսաւորներուն ու մեղաւոր-
ներուն հետ կ'ուտէ ու կը խմէ :
17 Եւ Յիսուս երբոր լսեց , ըսաւ ա-
նոնց . Առողջներուն բժիշկ պէտք
չէ , հապա հիւանդներուն . ես ար-
դարները կանչելու չեկայ , հապա
մեղաւորները :

18 Եւ Յովհաննէսին աշակերտները
ու փարիսեցիները ծոմ կը պահէ-
ին . և կուգան ու ըսին անոր . Ին-
չո՞ւ Յովհաննէսին ու փարիսեցի-
ներուն աշակերտները ծոմ կը պա-
հեն , ու քու աշակերտներդ ծոմ
չեն պահեր : Եւ Յիսուս ըսաւ 19
անոնց . Միթէ կարելի՞ է որ
հարսնիքին տղաքը՝ քանի որ փեսան
իրենց հետն է , ծոմ պահեն . ո՛ր-
չափ ժամանակ որ փեսան իրենց
հետը ունին , կարելի չէ ծոմ պա-
հել : Բայց օրեր պիտի գան՝ որ 20
երբ փեսան իրենցմէ վերցուի , հա-
պա ան օրը ծոմ պիտի պահեն :
Մէկը կարկըտան չՀգեր նոր լաթի 21
կտոր մը հին հանդերձի վրայ . Թէ
չէ՝ ան նորը որ անոր լրութեանը
համար դրուած էր , հինէն կ'առնէ ,
ու պատռուածքը ալ աւելի գէշ
կ'ըլլայ . Ո՛չ ալ մէկը նոր գինին 22
հին տիկերու մէջ կը դնէ . եթէ
ոչ՝ նոր գինին տիկերը կը պատռէ ,
ու գինին կը թափի , և տիկերը
կը կորընչին , հապա նոր գինին նոր
տիկերու մէջ դնելու է :

Ու եղաւ որ շաբաթ օրը ինքը 23
արտերուն մէջէն կ'անցնէր , և իր
աշակերտները որ կ'երթային , սկը-
սան ցորեննէ հասկեր փրցընել : Ու 24
փարիսեցիները ըսին իրեն . Նայէ՛
շաբաթ օրը ի՞նչ կ'ընեն , որ ար-
ժան չէ : Ան ալ անոնց ըսաւ . 25
Ինաւ չէ՞ք կարդացեր դուք Դաւի-
թին ըրածը՝ երբոր պէտք ունեցաւ ,
և անօթեցաւ ինքը՝ ու անոնք որ իր
հետն էին . Ինչպէս մտաւ Աստու- 26
ծոյ տունը Աբիաթար քահանայա-
պետին օրովը , և առաջաւորու-
թեան հացերը կերաւ , ու տուաւ
անոնց ալ՝ որ իր հետն էին . որ
ձեւս մը օրինաւոր չէ ուտել , բայց
միայն քահանաներուն : Եւ ըսաւ 27
անոնց . Շաբաթը մարդուն հա-
մար եղաւ , ու չէ թէ մարդը շա-
բաթին համար : Ուրեմն Որդին 28
մարդոյ շաբաթին ալ տէրն է :

Գ Լ . Գ

Եւ նորէն ժողովարանը մտաւ . ու 1
հոն մարդ մը կար , որուն ձեռ-
քը չորցած էր : Եւ իրեն կը 2
սպասէին՝ Թէ արդեօք շաբաթ օրը
զանիկայ պիտի բժշկէ՞ , որ իր վրա-
յով ամբաստանութիւն ընեն : Եւ 3
ինքը ձեռքը չորցած մարդուն ը-

4 սաւ . Ելլէր մէջտեղը կայնէ : Ու
ըսաւ անոնց . Հ՞աւանի օրը բա-
րիք ընել արժան է , Թէ չարիք
ընել . հոգի մը ապրեցընե՞լ , Թէ
մեռցընել . բայց անոնք լուռ կե-
5 ցան : Եւ Յիսուս բարկութեամբ
շուրջանակի անոնց վրայ նայելով՝
անոնց սրտերուն կուրութեանը հա-
մար տրտմած , ըսաւ ան մարդուն .
Ձեռքդ երկընցո՛ւր . ան ալ եր-
կընցուց , և անոր ձեռքը ողջացաւ :
6 Ու փարիսեցիները ելլելով՝ Հերովդէսեան-
ներուն հետ մէկտեղ շուտ մը դուրս
ելլելով , անոր դէմ խորհուրդ կ'ը-
նէին՝ Թէ ինչպէս կորսընցընեն ա-
նիկայ :

7 Բայց Յիսուս իր աշակերտներովը
ծովեզերքը գնաց . և շատ բազ-
մութիւն անոր ետեւէն գացին Գա-
8 լիլեայէն , ու Երուսաղեմէն , Եւ
Երուսաղեմէն , ու Իդումէն և
Յորդանանու անդիի կողմէն , ու
անոնք որ Տիւրոսի ու Սիդոնի շը-
ջակայ տեղերէն էին , շատ բազմու-
թիւն երբոր լսեցին ինչ որ կ'ընէր ,
9 իրեն եկան : Եւ իր աշակերտնե-
րուն ըսաւ որ նաւակ մը պատրաստ
կենայ իրեն համար՝ ժողովուրդին
բազմութեանը պատճառաւ , որ
10 զինքը չնեղեն : Քանզի շատերը
բժշկեց , անանկ որ ցաւ ունեցող-
ները վրան կը դիզուէին որ իրեն
11 դպչին : Եւ պիղծ ոգիները երբոր
զինքը կը տեսնէին , կ'իյնային իր
առջեւը , կը կանչուրտէին ու կ'ը-
12 սէին . Դուն ես Աստուծոյ Որդին .
և ինքը սաստիկ կը յանդիմաներ
զանոնք , որ զինքը չյայտնեն :

13 Եւ լեռը ելլելով , իր ուզածնե-
րը իրեն կանչեց . ու գացին անոր
14 քովը : Եւ տասներկու հոգի ո-
րոշեց , որ իր հետը ըլլան , և որ
15 անոնք խրկէ քարոզել , Ու իշխա-
նութիւն ունենալ ցաւերը բժշկե-
16 լու , և դեւերը հանելու : Ու Սի-
17 մոնին անունը Պետրոս դրաւ . Եւ
Զեբեդեան Յակոբոսին՝ ու Յա-
կոբոսին եղբօրը Յովհաննէսին՝ ա-
նոնց անուննները Բոաներգէս դրաւ ,
18 որ ըսել է Որդիք որոտման . Եւ
Անդրէասը , ու Փիլիպպոսը , և
Բարթուղիմէոսը , ու Մատթէոսը ,
և Թովմասը , ու Ալփէոսեան Յա-
կոբոսը , և Թադէոսը , ու Սիմոն
Կանանացին . Եւ Յուդա Իսկա- 19
րիովտացին , որ նաև մատնեց զա-
նիկայ :

Տուն մը եկան , և նորէն ժողո- 20
վուրդը ժողվուեցաւ , անանկ որ
հաց ուտելու ալ ժամանակ չկրցան
գտնել : Ու երբոր իրենները լսե- 21
ցին , ելան որ զինքը բռնեն , քան-
զի կ'ըսէին Թէ խելքուած է : Եւ 22
ան դպիրները որ Երուսաղեմէն ի-
ջեր էին , կ'ըսէին , Թէ Բսոր
Ներսի դին Ներեզեբուղ կայ , և
դեւերուն իշխանովը դեւերը կը հա-
նէ : Եւ իրեն կանչելով զանոնք , 23
առակներով կ'ըսէր անոնց . Ի՞նչ-
պէս կրնայ Սատանան Սատանայ
հանել : Ու՞ Թէ որ մէկ թագա- 24
ւորութիւն մը իրեն դէմ բաժնուի ,
ան թագաւորութիւնը չկրնար կե-
նալ : Եւ Թէ որ տուն մը իրեն 25
դէմ բաժնուի , ան տունը չկրնար
կենալ , Ու Թէ որ Սատանան իրեն 26
դէմ ելաւ՝ ու բաժնուած է , անի-
կայ չկրնար կենալ , հապա անոր
վերջը հասած է : Բայց չկրնար 27
զօրաւոր մարդու մը տունը մտնելով՝
անոր կարասիները յափշտակել ,
Թէ որ առաջ ան զօրաւոր մարդը
չկապէ , ու ետքը անոր տունը կո-
ղոպտէ : Ա՛շխարհս կ'ըսեմ ձեզի , 28
որ Բմէն մեղքերը պիտի ներուին
մարդոց որդիներուն , և հայհոյու-
թիւնները՝ որչափ որ հայհոյին .
Բայց ով որ Հոգւոյն Սրբոյ դէմ 29
հայհոյէ , յաւիտեան Թողութիւն
պիտի չունենայ . հապա յաւիտե-
նական դատաստանի պարտաւոր
պիտի ըլլայ : Վասն զի կ'ըսէին , 30
Թէ Պիղծ ոգի կայ անոր ներսի
դին :

Ետքը անոր մայրը ու եղբայր- 31
ները եկան , և դուրսը կայնելով՝
հոգի խրկեցին ու կը կանչէին զա-
նիկայ : Եւ ժողովուրդը անոր բո- 32
լորտիքը նստեր էր . ու իրեն ըսին
Թէ , Ահա քու մայրդ ու եղբայր-
ներդ դուրսը կայներ են՝ և քեզ
կ'ուզեն : Եւ անիկայ պատասխան 33

տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Ո՞վ է
34 իմ մայրս՝ կամ եղբայրներս: Ու
իր բոլորտիքը նստողներուն նայե-
լով՝ ըսաւ. Ահա իմ մայրս ու
35 իմ եղբայրներս. Ո՝ւան որ ած ով որ
Աստուծոյ կամքը կը կատարէ, ա-
նիկայ է իմ եղբայրս և քոյրս ու
մայրս:

ԳԼ. Դ

1 Դարձեալ սկսաւ ծովեզրին վրայ ուսուցանել. Ժո-
ղովուրդ անոր քովը ժողովուեցաւ,
անանկ որ՝ ինքը նաւը մտաւ, ու
նստաւ ծովուն վրայ. և բոլոր ժո-
ղովուրդը ցամաքը ծովուն եզերքին
2 էր: Ու անոնց շատ բաներ կը
սորվեցընէր առակներով, ու կ'ը-
սէր անոնց իր վարդապետութեանը
3 մէջ. Լսեցէ՛ք՝ ահա սերմ ցանողը
4 ելաւ որ սերմ ցանէ: Ու երբոր
կը ցաներ, մէկ քանին ճամբուն
քովը ինկաւ, և թռչունները եկան
5 ու կերան զանիկայ: Ու ուրիշը
ինկաւ ապառաժուտ տեղի վրայ,
ուր որ շատ հող չկար. և շուտ
մը բուսաւ, հողը խորունկութիւն
6 չունենալուն համար. Ա՝կայն ա-
րեւուն ծագած ատենը՝ այրեցաւ,
ու արմատ չունենալուն համար չոր-
7 ցաւ: Ու ուրիշը ինկաւ փուշերու
մէջ, և փուշերը ելան՝ ու խեղդե-
ցին զանիկայ, ու պտուղ չտուաւ:
8 Ու ուրիշը ինկաւ աղէկ հողի մէջ,
ու պտուղ կու տար, որ ելաւ
ու մեծցաւ, և կը բերէր մէ-
կուն տեղը երեսուն, ու մէկուն
տեղը վաթսուն, և մէկուն տեղը
9 հարիւր: Ու կ'ըսէր. Ա՝ն որ լսե-
լու ականջ ունի, թող լսէ՛:
10 Ու երբոր առանձին էր, իր քո-
վը եղողները՝ տասներկուքին հետ
մէկտե՛ղ՝ հարցուցին իրեն ան առա-
11 կը: Ու ըսաւ անոնց. Ձեզի
տրուած է գիտնալ Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը խորհուրդը, բայց
անոնց՝ որ դուրսէն են, ամէն բան
12 առակներով կ'ըլլայ. Որ տեսնելով
տեսնեն՝ ու չտեսնեն, և լսելով
լսեն՝ ու չհմանան. որ չըլլայ թէ
դարձի գան, և իրենց մեղացը թո-

ղութիւն ըլլայ: Ու ըսաւ անոնց. 13
Ա՞ս առակը չէ՞ք գիտեր. ուրեմն
ի՞նչպէս պիտի գիտնաք ամէն ա-
ռակները: Սերմ ցանողը խօսքը 14
կը ցանէ: Ու ճամբուն քովինե- 15
ները անոնք են՝ որոնց մէջ խօսքը
կը ցանուի. ու երբոր կը լսեն,
շուտ մը Սատանան կու գայ՝ և ա-
նոնց սրտերուն մէջ ցանուած խօսքը
կը հանէ: Նոյնպէս ալ ապառա- 16
ժուտ տեղերու վրայ ցանուածները
անոնք են, որ երբոր կը լսեն խօս-
քը՝ շուտ մը ուրախութեամբ կ'ըն-
դունին զանիկայ. Ու իրենց մէջը 17
արմատ չունենալով՝ քիչ ժամանակ
կը տևեն. ետքը երբոր նեղութիւն
կամ հալածանք ըլլայ խօսքին հա-
մար, շուտ մը կը գայթակղին:
Ու փուշերուն մէջ ցանուածները 18
անոնք են՝ որ երբ խօսքը կը լսեն,
Աշխարհիս զբաղմունքները ու հա- 19
րստութեան խաբէութիւնները,
և ուրիշ բաներուն ցանկութիւն-
ները մէջ մտնելով՝ խօսքը կը խեղ-
դեն, ու կ'ըլլայ անպտուղ: Ու ա- 20
ղէկ հողի մէջ ցանուածները անոնք
են, որ խօսքը կը լսեն՝ և կ'ընդու-
նին, ու պտուղ կու տան՝ մէկուն
տեղը երեսուն, և մէկուն տեղը
վաթսուն, ու մէկուն տեղը հա-
րիւր:

Ու ըսաւ անոնց. Ա՞մէն ճրագը 21
գրասենին կամ մահիճին տակը
գրուելու համար կու գայ. չէ՞ որ
աշտանակին վրայ դրուելու համար:
Ինչու որ ծածուկ բան մը չկայ, որ 22
պիտի չյայտնուի. և գաղտուկ բան
մը չէ եղած՝ որ երեան պիտի չելլէ:
Թէ որ մէկը լսելու ականջ ունի, 23
թող լսէ՛:

Ու ըսաւ անոնց. Նայեցէ՛ք ինչ 24
կը լսէք. ինչ չափով որ դուք կը
չափէք, նոյն չափովը պիտի չափուի
ձեզի. և ձեզի՝ որ կը լսէք, պիտի
աւելնայ: Ա՝ն որ ունի, 25
անոր պիտի տրուի. և ո՛վ որ չու-
նի, ունեցածն ալ անկէ պիտի
առնուի:

Ու կ'ըսէր. Աստուծոյ թագա- 26
ւորութիւնը ասանկ է, որպէս թէ
մէկ մարդ մը հողին մէջը սերմ

27 ձգէ, ու քնանայ և արթննայ գի-
շեր ու ցորեկ, և սերմը բուսնի
ու մեծնայ, ո՛ւ ինքը չգիտեր թէ
28 ինչպէս: Վասնզի հողը ինքիրմէն
պտուղ կու տայ. առաջ խոտը,
ետքը հասկը, անկէ ետև լեցուն
29 ցորենը հասկին մէջ: Ու երբոր
պտուղը հասունցնայ, շուտ մը ման-
գաղը կը խրկէ, ինչու որ հունձքի
առնելը հասած է:
30 Ու կ'ըսէր. Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ի՞նչ բանի նմանցը-
նենք, կամ ի՞նչ առակով անիկայ
31 բաղդատենք: Մանանեխի հատին
նման է, որ հողի մէջ ցանուած
ատենը՝ երկրի վրայ եղած սերմե-
32 րուն ամենէն պզտիկն է. Ու երբ-
որ ցանուի, կը բուսնի, և ամէն
խոտեղէններէն ալ մեծ կ'ըլլայ,
ու մեծ ճիւղեր կ'արձակէ, անանկ
որ երկնից թռչուններուն հերիք
կ'ըլլայ անոր շուքին տակը բնա-
կելու:
33 Ու առանկ շատ առակներով կը
խօսէր անոնց հետ խօսքը ո՛րչափ
34 որ կրնային մտիկ ընել. Ու առանց
առակի բան մը չէր խօսեր անոնց.
բայց առանձին իր աշակերտներուն
կը մեկներ ամէնը:
35 Ու նոյն օրը երբոր իրիկուն կ'ը-
լլար, ըսաւ անոնց. Եկէ՛ք՝ անցնինք
36 մեկալ կողմը անցնինք: Անոնք
ալ ժողովուրդը թող տալով՝ ա-
ռին զինքը ինչպէս որ էր նաւուն
մէջ. և ուրիշ նաւակներ ալ կա-
37 յին անոր հետ: Ու հովի մեծ
փոթորիկ մը եղաւ, և ալիքները
նաւուն վրայ կու գային, անանկ
38 որ գրեթէ լեցուն էր: Ու ինքը
նաւուն ետևի կողմը բարձի վրայ
կը քնանար. արթընցուցին զանի-
կայ՝ և կ'ըսէին անոր. Ո՛վրդապետ՝
39 հոգդ չէ՞, որ կը կորսուինք: Ու
ելլելով՝ սաստեց հովին, և ծովուն
ըսաւ. Դադարէ՛ լռէ՛ւռ կեցիր. ու
հովը դադարեցաւ, և մեծ խաղա-
40 ղութիւն եղաւ: Ու ըսաւ անոնց.
Ինչո՞ւ ատանկ վախկոտ էք, ի՞նչ-
պէս կ'ըլլայ որ հաւատք չունիք:
Ու անոնք խիստ վախցան, ու կ'ը-
սէին իրարու. Արդեօք ո՞վ է ասի-

կայ, որ հովը ու ծովը ասոր կը
շնազանդին:

ԳԼ. Ե

Ու եկան ծովուն մեկալ կողմը 1
Գադարացոց երկիրը: Ու 2
երբոր ինքը նաւէն ելաւ, գերեզ-
մաններէն էլած մարդ մը պատա-
հեցաւ իրեն, որ պիղծ ոգի ունէր.
Ու անոր բնակած տեղն ալ գերեզ- 3
մաններուն մէջն էր. ու չղթայով
ալ մէկը չէր կրնար զանիկայ կա-
պել. Որովհետև շատ անգամ 4
ոտնակապերով և չղթաներով կա-
պուեր էր, բայց անիկայ չղթաները
կտրեր, ու ոտնակապերը կոտրտեր
էր, և մէկը չէր կրնար զանիկայ
նուաճել. Ու միշտ գիշեր ու ցո- 5
րեկ գերեզմաններուն մէջ ու լեռ-
ներուն մէջ կը կանչուրտուէր, ու
իր մարմինը քարերով կը ճեղքըւ-
տէր: Երբոր հեռուանց Յիսուսը 6
տեսաւ, վազեց ու երկրպագութիւն
ըրաւ անոր, Ու մեծ ձայնով մը 7
աղաղակեց՝ ու ըսաւ. Դուն իմ
հետս ի՞նչ բան ունիս Յիսուս՝
Որդի Աստուծոյ բարձրելոյ. քեզ
Աստուծով կ'երդմնցընեմ, դիս մի՛
տանջեր: (Վասնզի կ'ըսէր անոր. 8
Պիղծ ոգի՝ ելիր այս մարդէն:)
Ու անոր հարցուց թէ՝ Ինչուէդ 9
ի՞նչ է. ու ըսաւ անոր. Իմ ա-
նունս Լեգէոն է, ինչու որ մենք
շատեր ենք: Ու շատ կ'աղաչէին 10
անոր՝ որ զիրենք ան երկրէն դուրս
չերկրէ: Ու հոն լեռանը մօտ խո- 11
զերու մեծ երամակ մը կար՝ որ կ'ա-
րածուէին: Ու բոլոր դեւերը ա- 12
ղաչեցին անոր՝ ու ըսին. Ո՛ւղ
խոզերուն խրկէ, որ անոնց մէջը
մտնենք: Ու Յիսուս շուտ մը 13
հրաման տուաւ անոնց. ու երբոր
պիղծ ոգիները ելան՝ խոզերուն մէջը
մտան. և երամակը գահավէժ տե-
ղէն ծովը վազեց, (երկու հազարի
չափ կային,) ու ծովուն մէջը խեղ-
դուեցան: Ու խոզարածները փա- 14
խան, ու պատմեցին քաղաքը ու
ագարակները. և մարդիկ ելան տես-
նելու՝ թէ ինչ բան է որ եղաւ:
Ու եկան Յիսուսին, և տեսան դի- 15

ւահարը՝ որ լէգէոն ունէր , որ հա-
գուած ու խելքը վրան եկած նստեր
16 էր , ու վախցան : Եւ անոնք որ
տեսեր էին , պատմեցին անոնց՝ թէ
ինչ եղաւ դիւահարին . նաև խո-
17 զերուն վրայով : Եւ սկսան ա-
ղաչել անոր , որ իրենց սահմաննե-
18 րէն երթայ : Ու երբոր անիկայ
նաւը մտաւ , դիւահարը կ'աղաչէր
19 անոր՝ որ հետը ըլլայ : Եւ Յի-
սուս թող չտուաւ անոր . հապա
ըսաւ անոր . Գնա քու տունդ քու
ընտանիներուդ , ու պատմէ անոնց
ինչ որ Տէրը քեզի ըրաւ , և ողոր-
20 մեցաւ քեզի : Ան ալ գնաց , և
սկսաւ Դեկապօլիսի մէջ քարոզել
ինչ որ Յիսուս իրեն ըրաւ . և ա-
մէնը կը զարմանային :

21 Ու երբոր Յիսուս նաւով նորէն
ծովուն մէկալ կողմը անցաւ , շատ
բազմութիւն ժողովուեցաւ անոր քո-
22 վը , և ինքը ծովեզերքն էր : Եւ
ահա ժողովրդապետներուն մէկը կու-
գար , որուն անունը Յայրոս էր .
ու երբոր տեսաւ զանիկայ , անոր
23 ոտքը ինկաւ . Եւ շատ կ'աղաչէր
անոր՝ ու կ'ըսէր , թէ Իմ աղջիկս
մեռնելու մօտ է , որ գաս անոր վը-
րայ ձեռք դնես , որպէս զի ազատի ,
24 ու պիտի ապրի : Եւ գնաց անոր
հետ . ու շատ բազմութիւն իր
ետևէն կ'երթային՝ ու կը նեղէին
զինքը :

25 Եւ կնիկ մը՝ որ տասուերկու տա-
րի արիւնի տեռատեսութեան մէջ
26 էր , Ու խիստ վշտացած էր շատ
բժիշկներէն , և իր բոլորը ունեցա-
ծը վատներ էր , ու օգուտ մը չէր
գտեր , հապա ևս առաւել զայրա-
27 ցեր էր , Երբոր Յիսուսին վրայով
լսեց , ետևէն եկաւ բազմութեանը
մէջ , ու անոր հանդերձին դպաւ .
28 Վասնզի կ'ըսէր , Թէ որ միայն անոր
հանդերձներուն դպչիմ , պիտի
29 բժշկուիմ : Եւ շուտ մը իր ա-
րիւնին աղբիւրը չամքեցաւ . ու իր
մարմնին մէջ իմացաւ՝ թէ տան-
30 ջանքէն բժշկուեցաւ : Եւ Յիսուս
շուտ մը գիտնալով իր անձին մէջ
ան զօրութիւնը՝ որ իրմէն ելաւ ,
դարձաւ բազմութեանը մէջ՝ ու ը-

սաւ . Ո՞վ դպաւ իմ հանդերձ-
ներուս : Եւ իր աշակերտները 31
ըսին իրեն . Կը տեսնես որ բազ-
մութիւնը քեզ կը նեղէ , ու կ'ը-
սե՞ս Թէ Ո՛վ ինձի դպաւ : Եւ 32
իր բոլորտիքը կը նայէր որ աս բա-
նը ընողը տեսնէ : Ու կնիկը վախ- 33
ցաւ՝ ու դողաց , ինչու որ գիտէր
թէ իրեն ինչ եղաւ . և եկաւ՝ անոր
առջևը ինկաւ , ու բոլոր ճշմարտը
չիտկէ չիտակ զրուցեց անոր : Եւ 34
Յիսուս ըսաւ անոր . Ո՛ղջիկ քու
հաւատդ քեզ բժշկեց . գնա խա-
ղաղութեամբ , ու բժշկուած եղիր
քու տանջանքէդ :

Երբոր ինքը դեռ կը խօսէր , 35
ժողովրդապետին տունէն մարդ ե-
կան՝ ու ըսին , Թէ Աղջիկդ մեռաւ ,
ալ ինչո՞ւ վարդապետը կը յոգնե-
ցընես : Իսկ Յիսուս ըսուած խօս- 36
քը լսածին պէս՝ ժողովրդապետին
ըսաւ . Մի՛ վախնար , միայն թէ
հաւատա : Եւ մէկը թող չտուաւ 37
իր հետը երթալու , բայց միայն
Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յակո-
բոսին եղբայրը Յովհաննէսը : Ու 38
ժողովրդապետին տունը գալով՝ տե-
սաւ աղմուկ և սաստիկ լացողներ ու
աղաղակողներ : Եւ ներս մտնելով՝ 39
ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ խռովիլ էք՝
ու կու լաք . մանուկը մեռած չէ ,
հապա կը քնանայ : Եւ ծաղր կ'ը- 40
նէին անիկայ . բայց ինքը ամէնը
դուրս հանելով՝ իր հետը առաւ
մանուկին հայրը ու մայրը՝ և անոնք
որ իր հետն էին , ու մտաւ հոն՝ ուր
որ մանուկը պառկած էր : Եւ 41
մանուկին ձեռքէն բռնելով՝ ըսաւ
անոր . Տալիթա՝ կո՛ւմի , որ կը
թարգմանուի , Ե՛ղջիկ (քեզի կ'ը-
սեմ ,) ելլէ : Եւ իսկոյն աղջիկը 42
ոտք ելաւ , ու կը քալէր , ինչու որ
տասուերկու տարեկան էր . ու մեծ
ապշութեամբ ապշեցան : Եւ սաս- 43
տիկ պատուէր տուաւ անոնց՝ որ մէ-
կը չգիտնայ աս բանը . ու ըսաւ որ
անոր ուտելիք տան :

ԳԼ . Զ .

Եւ անկէ ելլելով՝ եկաւ իր երկի- 1
րը , ու անոր աշակերտները իր

2 ետևէն գացին : Եւ շաբաթ օրը
հասնելուն՝ սկսաւ ժողովարանին մէջ
սորվեցընել . ու շատերը լսելով՝
կը զարմանային ու կ'ըսէին . Ասի-
կայ ո՞ւսկից ունի աս բաները , կամ
աս ի՞նչ իմաստութիւն է որ ասոր
տրուած է , որ ասանկ հրաշքներ
3 կ'ըլլան ասոր ձեռքովը : Ասիկայ
հիւսը չէ՞ , Մարիամին որդին , և
Յակոբոսին ու Յովսեսին և Յու-
դային ու Սիմոնին եղբայրը . ու
ասոր քոյրերը հոս մեր քովը չէ՞ն .
և անոր վրայով կը գայթակղէին :
4 Բայց Յիսուս ըսաւ անոնց . Մար-
գարէ մը անպատիւ չէ՝ բայց միայն
իր երկրին մէջ , ու իր ազգականա-
5 ներուն , և իր տանը մէջ : Ու
չէր կրնար հոն մէկ հրաշք մըն ալ
ընել , միայն թէ քանի մը հի-
ւանդներու վրայ ձեռք դրաւ , ու
6 բժշկեց զանոնք : Եւ անոնց ան-
հաւատութեանը վրայ կը զարմա-
նար . ու շրջակայ գեղերը պտըտե-
լով՝ կը սորվեցընէր :

7 Եւ իրեն կանչեց տասուերկուքը .
ու սկսաւ երկու երկու խրկել զա-
նոնք , ու անոնց իշխանութիւն
8 տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ : Եւ
պատուիրեց անոնց՝ որ ճամբու հա-
մար բան մը չառնեն , բայց միայն
գաւազան մը . ոչ ցօղրակ , ոչ
հաց , ոչ ստակ գօտիներնուն մէջ .
9 հապա հողաթափ հագնին . և
Երկու հանդերձ մի՛ հագնիք՝ ըսաւ :
10 Ու ըսաւ անոնց . Որ տուն որ
մտնէք , հոն կեցէք մինչև որ անկէ
11 ելլէք : Եւ անոնք որ ձեզ չեն ըն-
դունիր , ու ձեզի մտիկ չեն ըներ ,
երբոր անկէ կ'ելլէք , ոտքերնուդ
տակի փոշին թօթվեցէք՝ անոնց
վկայութիւն ըլլալու համար : Ա՛մէն
մարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Սոդոմացւոց
ու Գոմորացւոց աւելի դիւրին պի-
տի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան
թէ ան քաղաքին :

12 Եւ անոնք ելլելով՝ կը քարոզէին ,
13 որ մարդիկ ապաշխարեն : Եւ շատ
դևեր կը հանէին , ու շատ հիւանդ-
ներ եղով կ'օծէին՝ ու կը բժշկէին
զանոնք :

14 Եւ Հերովդէս թագաւորը լսեց ,

(ինչու որ անոր անունը յայտնի
եղաւ ,) ու կ'ըսէր , Թէ Յովհան-
նէս մկրտիչը մեռելներէն յարու-
թիւն առեր է , ու անոր համար
հրաշքները կ'ըլլան անով : Ուրիշ- 15
ները կ'ըսէին՝ Թէ Եղիան է , ուրիշ-
ներն ալ կ'ըսէին՝ Թէ Մարգարէ մըն
է , կամ մարգարէից մէկուն պէս :
Բայց երբոր Հերովդէս լսեց , ը- 16
սաւ . Անիկայ Յովհաննէսն է՝ որուն
գլուխը ես կտրեցի . մեռելներէն
յարութիւն առեր է :

Վասնզի Հերովդէս ինքը խրկե- 17
լով՝ Յովհաննէսը բռնեց , ու
կապեց բանտը դրաւ՝ իր եղբօրը
Փիլիպպոսին կնկանը Հերովդիային
համար , ինչու որ իրեն կնիկ առեր
էր զանիկայ : Վասն զի Յովհան- 18
նէս Հերովդեսին կ'ըսէր . Վնզի
օրինաւոր չէ՛ քու եղբօրդ կնիկը
ունենալ : Եւ Հերովդիա ոխ ու- 19
նէր անոր դէմ , ու կ'ուզէր անիկայ
մեռցընել , ու չէր կրնար . Ինչու 20
որ Հերովդէս կը վախնար Յովհան-
նէսէն , գիտնալով Թէ անիկայ ար-
դար և սուրբ մարդ մըն է . և անոր
բերանը կը նայէր , ու անկէ լսելով՝
շատ բան կ'ընէր , և քաղցրու-
թեամբ անոր մտիկ կ'ընէր : Ու 21
երբոր դիպուկ օր մը եղաւ , որ
Հերովդէս իր ծննդեան օրը ընթրիք
կ'ընէր իր մեծամեծներուն և հազա-
րապետներուն՝ ու Գալիլեայի երևե-
լիներուն . Եւ Հերովդիային աղ- 22
ջիկը հանդիսի օրուանը մտնելով խա-
ղաց , ու հաճեցուց եղաւ Հերովդե-
սին՝ և իր հետը նստողներուն .
թագաւորը ըսաւ աղջկանը . Խըն-
դրէ ինձմէ ինչ որ կ'ուզես , ու
պիտի տամ քեզի : Եւ անոր եր- 23
դումէ ըրաւ ըսելով . Ինչ որ դուն
ինձմէ խնդրես , պիտի տամ քեզի ,
մինչև թագաւորութեանս կէսը :
Եւ անիկայ դուրս ելլելով՝ իր մօրը 24
ըսաւ . Ինչ ուզեմ . ան ալ ը-
սաւ . Յովհաննէս մկրտչին գլու-
խը : Եւ շուտ մը արտորալով 25
թագաւորին քովը մտաւ՝ ու խընդ-
րեց՝ ըսելով . Ուզեմ որ շուտով
սկուտեղի մը վրայ Յովհաննէս
մկրտչին գլուխը տաս ինձի : Եւ 26

թագաւորը խիստ տրտմեցաւ . բայց երդումներուն համար՝ ու իր հետը նստողներուն համար՝ չուզեց
27 որ անոր խնդիրը մերժէ : Եւ թագաւորը իսկոյն դահիճ խրկեց , ու հրաման ըրաւ անոր գլուխը բերելու . ան ալ գնաց բանտին մէջ
28 գլխատեց զանիկայ . Եւ սկուտեղով մը բերաւ անոր գլուխը՝ ու տուաւ աղջկանը , և աղջիկը զանիկայ իր
29 մօրը տուաւ : Եւ անոր աշակերտները լսելով , եկան անոր մարմինը վերցուցին , ու գերեզմանի մէջ դրին :

30 Եւ առաքեալները Յիսուսին քովը ժողովուեցան , ու պատմեցին անոր՝ ամէն ինչ որ ըրին՝ և ինչ
31 որ սորվեցուցին : Եւ անիկայ ըսաւ անոնց . Եկէք դուք առանձին՝ անապատ տեղ մը , և քիչ մը հանգչեցէք . քանզի շատերը կային՝ որ կու գային ու կ'երթային . և հոգ ուտելու ալ ժամանակ չէին
32 ունենար : Եւ նաւով անապատ
33 տեղ մը գացին առանձին : Ու ժողովրդները տեսան զանոնք որ կ'երթային , և շատերը զանիկայ ճանչցան , ու ոտքով բոլոր քաղաքներէն հոն կը վազէին , և անոնցմէ առաջ հասնելով՝ անոր քո-
34 վը ժողովուեցան : Ու Յիսուս երբոր դուրս ելաւ , շատ ժողովուրդ տեսնելով՝ խղճաց անոնց վրայ . ինչու որ հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս էին . և սկսաւ շատ բաներ սորվեցընել անոնց :

35 Ու երբոր ժամանակը շատ ուշացաւ , իր աշակերտները իրեն եկան՝ ու ըսին . Ասոր անապատ տեղ մըն է , ու ժամանակը ու-
36 շացած է , Ընձակէ ժողովրդները որ երթան բոլորտիքի ագարակները ու գեղերը՝ ու իրենց հաց գնեն , ինչու որ ուտելու բան
37 մը չունին : Հայց անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Դո՛ւք տուէք ատոնց որ ուտեն : Եւ ըսին իրեն . Երթանք երկու հարիւր դահեկանի հաց գնե՞նք՝
38 և տանք ատոնց որ ուտեն : Ըսաւ անոնց . Քանի՞ նկանակ ունիք ,

գացէք նայեցէք . ու երբոր գիտցան՝ ըսին . Հինգ , ու երկու ձուկ :
Եւ հրամայեց բոլոր անոնց՝ որ ամէնը 39
կանանչ խոտին վրայ դունդ դունդ նստեցընեն : Եւ դաս դաս նստան՝ 40
հարիւրական ու յիսունական : Եւ 41
հինգ նկանակը ու երկու ձուկը առաւ՝ ու դէպ 'ի երկինքը նայելով , օրհնեց . և մանրեց նկանակները՝ ու տուաւ իր աշակերտներուն , որ անոնց առջևը դնեն . ու երկու ձուկը ամենուն ալ բաժնեց :
Եւ ամէնքը կերան ու կշտացան . 42
Եւ տասներկու կողով լեցուն՝ կո- 43
տորուանքները վերցուցին , և ձուկերէն ալ : Եւ ան հայկերէն ու- 44
տողները հինգ հազարի չափ էրիկ մարդիկ էին :

Եւ շուտ մը իր աշակերտները 45
արտորցուց որ նաւը մտնեն , և իրմէ առաջ մակալ կողմը Բեթսայիդա անցնին , մինչև որ ինքը ժողովուրդը արձակէ : Եւ անոնցմէ զա- 46
տուելով՝ լեռը ելաւ աղօթք ընելու : Ու երբոր իրիկուն եղաւ , 47
նաւը ծովուն մէջտեղն էր , ու ինքը մինակ ցամաքն էր : Եւ տեսաւ 48
անոնք որ կը տագնապէին հովէն՝ քի քաշելու առնելին , ինչու որ հովը իրենց դէմ էր . և գիշերուան չորրորդ պահուն առնելները՝ ծովուն վրայ քալելով կու գայ անոնց , ու կ'ուզէր անոնցմէ անցնիլ : Ե- 49
նոնք երբոր տեսան որ ծովուն վրայ կը քալէր , կարծեցին թէ աչքի երևոյթ բան մըն է , ու կանչուըր- 50
տեցին . Վասնզի ամէնքն ալ զանիկայ տեսան , ու խռովեցան . և ինքը շուտ մը խօսեցաւ անոնց հետ՝ ու ըսաւ անոնց . Վա՛ջ եղէք՝ ես եմ , մի՛ վախնաք : Եւ նաւը ե- 51
լաւ անոնց քովը , ու հովը դադարեցաւ . և անոնք մտքերնուն մէջ չափէ դուրս ապշած էին՝ ու կը զարմանային : Վասն զի հացին 52
վրայ խելք հրաւէրը չհմացան . ինչու որ սիրտերնին թմրած էր :

Ու մակալ կողմը անցնելով , 53
Գեննեսարեթի երկիրը հասան , և նաւը տեղաւորեցին : Ու երբոր 54
նաւէն ելան , ան պահուն մարդիկը ի-

55 կցին ձանչցան զանիկայ . Եւ ամէն անդին վազելով բոլոր շրջակայ տեղուանքը , սկսան մահիճներով հիւանդները բերել՝ ուր որ կը լը-
56 սէին թէ հոն է : Եւ ուր որ կը մտնէր՝ գեղերը կամ քաղաքները կամ ագարակները , հրապարակներուն մէջ կը դնէին հիւանդները , ու կ'աղաչէին իրեն՝ որ գոնէ իր հանդերձին քղանցքին դպչին . և որոնք որ դպան , բժշկուեցան :

ԳԼ . Ը

1 Եւ իր քովը ժողովուեցան փարիսեցիները , ու դպիրներէն ոմանք՝ որ Երուսաղէմէն եկած էին :
2 Ու երբոր տեսան որ անոր աշակերտներէն ոմանք պիղծ՝ այսինքն անլուայ ձեռքերով հաց կ'ուտէին ,
3 մեղադրեցին : Վասնզի որ փարիսեցիները ու բոլոր Հրեաները մինչև որ աղէկ մը ձեռքերնին չլուան , հաց չեն ուտեր . քանզի ծերերուն
4 աւանդութիւնը կը բռնեն . Եւ շուկայէն էկած ատենին՝ թէ որ չլուացուին , չեն ուտեր . և ուրիշ շատ բաներ կայ՝ որ ընդունած են ու կը բռնեն , ոյսինքն զաւաթներու և փարչերու ու պղնձէ ամաններու և անկողիններու լուացմունքներ :
5 Ան առնելը փարիսեցիները ու դպիրները հարցուցին անոր , Թէ Ինչո՞ւ քու աշակերտներդ ծերերուն աւանդութեանը պէս չեն երթար , հապա անլուայ ձեռքերով
6 հաց կ'ուտեն : Ան ալ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Ընէկ մարգարէութիւն ըրաւ Եսայի՝ ձեզի կեղծաւորներուդ համար , ինչպէս որ գրուած է . Այս ժողովուրդը գոյն շրթունքներովը զիս կը պատուէ , բայց իրենց սիրտը հեռա-
7 ցած զատուած է ինձմէ . Ու պարապ տեղը զիս կը պաշտեն , մարդոց պատուիրած բաները ուսուցանելով :
8 Վասն զի Աստուծոյ պատուիրանքը թողուալով՝ մարդոց աւանդութիւնը կը բռնէք , ինչպէս՝ փարչերու և գաւաթներու լուացմունքներ . և ասոնց նման շատ ուրիշ բաներ կ'ը-

նէք : Ու ըսաւ անոնց . Ընէկ 9
կ'անարգէք Աստուծոյ պատուիրանքը , որ ձեր աւանդութիւնը պահէք : Վասնզի Մովսէս ըսաւ . 10
Քու հայրդ ու մայրդ պատուէ . և Ով որ չէ հայրը կամ մայրը անիծէ , մահով թող մեռնի : Հայց 11
դուք կ'ըսէք . Թէ որ մէկը չէ հօրը կամ մօրը ըսէ , Ան բանը որ ինձմէ պիտի շահիս , Կորբան է , (որ ըսել է՝ ընծայ ,) ուղիղ չէ ընել անկէ . Եւ ալ թող 12
չէք տար անոր բան մը ընել իր հօրը կամ իր մօրը : Ու Աստուծոյ 13
խօսքը կը խափանէք ձեր աւանդութիւնովը , որ կ'աւանդէք . և ասոր նման շատ ուրիշ բաներ կ'ընէք :

Եւ բոլոր ժողովուրդը իրեն կան- 14
չելով՝ ըսաւ անոնց . Լսեցէք ինձի ամէնքդ՝ ու հասկըցէք : Ոեան մը 15
չկայ որ դուրսէն մարդուն ներսը մտնէ , ու կարող ըլլայ զանիկայ պղծելու . հապա ան բաները որ անկէ կ'ելլեն , անոնք են որ մարդը կը պղծեն : Ով որ լսելու ականջ 16
ունի , թող լսէ :

Ու երբոր ան բազմութենէն ղա- 17
պուխլով՝ տուն մտաւ , իր աշակերտները հարցուցին իրեն ան առակին համար : Ու ըսաւ անոնց . 18
Դո՞ւք ալ ատանկ անմիտ էք . չէ՞ք հասկընար թէ ամէն ինչ որ դուրսէն մարդուն ներսի դին կը մտնէ , չկրնար անիկայ պղծել . Վասն զի 19
չէ թէ անոր սրտին մէջը կը մտնէ , հապա փորը , և արտաքնոցը կ'ելլէ , ու բոլոր կերածները կը մաքրէ : Եւ կ'ըսէր թէ Ինչ որ կ'ելլէ 20
մարդուն ներսէն , անիկայ կը պղծէ մարդը : Ինչու որ ներսէն մարդոց 21
սրտէն կ'ելլեն չար խորհուրդները . շնութիւններ , պոռնկութիւններ , Սպանութիւններ , գողութիւններ , 22
ագահութիւններ , չարութիւններ , նենգութիւն , գիճութիւն , չար աչք , հայհոյութիւն , ամբարտաւանութիւն , անզգամութիւն : Ա- 23
բոլոր չար բաները ներսէն կ'ելլեն , ու կը պղծեն մարդը :

Եւ անկէ ելլելով՝ Տիւրոսի ու 24

Սիդոնի սահմաններէն դնաց • և
տուն մը մտնելով՝ չէր ուզեր որ
մէկուն յայտնուի , բայց չկրցաւ
25 ծածկուիլ • Վասնզի կնիկ մը՝ որուն
աղջիկը պիղծ ոգի ունէր Նէրսէ
դէն , լսեց անոր վրայով , ու եկաւ՝
26 անոր ոտքը ինկաւ : Եւ ան կնիկը
հեթանոս էր՝ ազգով Փիւնիկ Սո-
բի , ու կ'աղաչէր անոր՝ որ դևը իր
27 աղջիկէն հանէ : Եւ Յիսուս ըսաւ
անոր • Թո՛ղ առաջ յագ-
ուի մարդը • քանզի աղէկ չէ
հացը առնել , ու շուներուն
28 գցել : Ինիկայ պատասխան տուաւ՝
ու ըսաւ անոր • Այո՛ Տէր • ինչու-
որ շուներն ալ սեղանին տակը յա-
ղցը փշրանքներէն կը կերակրուին :
29 Եւ ըսաւ անոր • Այս խօսքիդ հա-
մար գնա , դուն աղջիկդ դևը ե-
30 լաւ : Եւ Ինկը իր տունը երթա-
լով՝ գտաւ որ դևը ելած , ու աղ-
ջիկը անկողինին վրայ պառկած էր :
31 Եւ նորէն Տիւրոսի ու Սիդոնի
սահմաններէն ելլելով՝ եկաւ Գա-
լիլեայի ծովեզերքը Դեկապօլիսի
32 սահմաններուն մէջէն : Եւ մէկը
բերին անոր առջին՝ խուլ ու դէ-
ժուարախօս , ու կ'աղաչէին որ ա-
33 նոր վրայ ձեռք դնէ : Եւ ժողո-
վուրդէն մէկդի առնելով զանիկայ ,
իր մատները անոր ականջներուն
մէջը խօթեց՝ ու թուքաւ , և անոր
34 լեզուին դպաւ , Ու երկինքը նայե-
լով՝ հառաչեց , ու ըսաւ անոր •
Եփփաթա , (որ ըսել է՝ բա-
35 ցուէ ,) Եւ իսկոյն անոր ականջ-
ները բացուեցան , ու անոր լեզուին
կապը քակուեցաւ , և շիտակ կը
36 խօսէր : Ու պատուիրեց անոնց՝ որ
մէկու մը չըսեն • և որչափ ինքը
կը պատուիրէր անոնց , անոնք՝ ալ
37 աւելի կը քարոզէին • Ու չափէ
դուրս կը զարմանային՝ և կ'ըսէին •
Ամէն բաները աղէկ ըրաւ ասիկայ ,
որ խուլերուն լսել կու տայ՝ և համ-
բերուն խօսիլ :

ԳԼՈՒԽ • Ը

1 Ան օրերը ժողովուրդը խիստ շատ
ըլլալով , և ուտելու բան մը
չունենալով , Յիսուս իրեն կան-
չեց իր աշակերտները՝ ու ըսաւ
անոնց • Կը խղճամ ասո ժողովուր- 2
դին վրայ • ինչու որ հիմա իրիկ օր
է՝ որ իմ քովս են , և բան մը չու-
նին ուտելու • Եւ թէ որ ասոնք 3
անօթի խրկեմ իրենց տուները ,
ճամբուն մէջ պիտի մաբին , ինչու-
որ ասոնցմէ ոմանք հեռու տեղէ ե-
կած են : Եւ իր աշակերտները 4
պատասխան տուին իրեն • Ա՛ս ա-
նապատիս մէջ ո՞ւրկից կրնայ մէկը
հացով կշտացընել ասոնք : Եւ 5
հարցուց անոնց • Քանի՞ նկանակ
ունիք • ու անոնք ըսին • Եօթը :
Եւ հրամայեց բրաւ ժողովուրդին՝ որ 6
գետնին վրայ նստին • ու առաւ
եօթը նկանակը , գոհացաւ , և
կոտրեց , ու տուաւ աշակերտներուն ,
որ ժողովուրդին առջը դնեն • և
դրին : Ու քանի մը մանր ձուկեր 7
ունէին , և օրհնեց , ու հրամայեց ը-
րաւ որ անոնք ալ դնեն անոնց առ-
ջևը : Եւ կերան ու կշտացան , 8
ու աւելցած կտորուանքները վեր-
ցուցին եօթը զամբիւղ : Եւ ու- 9
տողները չորս հազարի չափ էին •
ու արձակեց զանոնք : Եւ շուտ 10
մը նաւը մտնելով աշակերտներուն
հետ , եկաւ Դալմանութայի կող-
մերը :

Եւ փարիսեցիները ելլելով՝ սկը- 11
սան անոր հետ վիճաբանութիւն
ընել , և զանիկայ փորձելով՝ իրմէն
նշան մը կ'ուզէին երկինքէն : Եւ 12
անիկայ իր հոգիին մէջ հառաչելով
ըսաւ • Ինչ է որ ասա ազգը նշան
կ'ուզէ • Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ
ասա ազգին նշան պիտի չտրուի :
Ու զանոնք թողլով՝ նորէն նա- 13
ւը մտաւ , ու գնաց յայնկոյս մէկալ
կողմը :

Եւ հաց առնելու մոռցեր էին , 14
ու նաւուն մէջ իրենց հետ միայն
մէկ նկանակ մը ունէին : Եւ կը 15
պատուիրէր անոնց՝ ու կ'ըսէր •
Նայեցէք և զգուշացէք փարիսե-
ցւոց խմորէն , ու Հերովդեսին
խմորէն : Եւ իրարու հետ կը խոր- 16
հէին ու կ'ըսէին , թէ հաց չու-
նենալնուս համար է : Իսկ Յիսուս 17
անոնց խորհուրդը գիտնալով՝ ըսաւ

անոնց • Ինչու կը խորհիք թէ
հաց չունիք • տակաւին չէ՞ք հաս-
կընար , ու չէ՞ք իմանար • դեռ
18 սիրտերնիդ թմրած է • Աչքեր ու-
նիք , ու չէ՞ք տեսներ , և ականջներ
ունիք , ու չէ՞ք լսեր , և չէ՞ք յի-
19 շեր : Երբոր հինգ նկանակը հինգ
հազարին կոտրեցի , քանի՞ կողով
լեցուն կտորուանք վերցուցիք • ըսին
20 անոր • Տասներկու : Ու երբոր
եօթը նկոնակը չորս հազարին էր-
բեմ , քանի՞ զամբիւղ լեցուն կը-
տորուանք վերցուցիք • անոնք ալ
21 ըսին • Եօթը : Ու ըսաւ ա-
նոնց • Ա՞ռտ հիսո՞ր չէք հաս-
կընար :

22 Եւ Ներթսայիդա եկաւ , ու անոր
առջևը կոյր մը բերին , ու կ'աղա-
23 չէին իրեն որ դպչի անոր • Եւ ա-
նիկայ կոյրին ձեռքէն բռնելով՝ գե-
ղէն դուրս հանեց , ու անոր աչ-
քերուն թքնելով՝ ձեռքը անոր վրայ
դրաւ , ու կը հարցընէր անոր՝ թէ
24 բան մը կը տեսնէ՞ • Ան ալ նա-
յեցաւ՝ ու կ'ըսէր • Մարդիկները
կը տեսնեմ ծառերու պէս՝ որ կը
25 պտըտին : Նորէն ձեռքը անոր
աչքերուն վրայ դրաւ , ու անոր
ծայիլ տուաւ • և ողջացաւ ու ամէն
26 բան համարձակ կը տեսնէր : Եւ զը-
զանիկայ իր տունը խրկելով՝ ըսաւ •
Գեղը մի՛ մտներ , ու գեղին մէջ
մէկուն մի՛ ըսեր :

27 Եւ Յիսուս իր աշակերտներուն
հետ մեկնեց Փիլիպպոսի Կեսա-
րիային գեղերը ելաւ • ու ճամբուն
մէջ կը հարցընէր իր աշակերտնե-
րուն՝ ու կ'ըսէր անոնց • Ինծի հա-
մար ովք կ'ըսեն մարդիկ՝ թէ եմ :
28 Եւ անոնք պատասխան տուին՝ ու-
ըն • Մեռա՛ծ Յովհաննէս Մկրտիչը ,
և ուրիշներըը՝ Եղիան , ուրիշներն
29 ալ՝ մարգարէներէն մէկը : Եւ
ինքը ըսաւ անոնց • Ա՞սա դուք
ինծի համար ովք կ'ըսէք՝ թէ եմ •
պատասխան տուաւ Պետրոս՝ ու
ըսաւ անոր • Դուն ես Քրիստո-
30 սը : Եւ սաստիկ պատուիրեց ա-
նոնց՝ որ իրեն համար մէկու մը
չըսուցին :

31 Ու սկսաւ սորվեցընել անոնց ,
թէ պէտք է որ Որդին մարդոյ շատ
չարչարանքներ կրէ , ու երէցներէն
և քահանայապետներէն ու դպիր-
ներէն մերժուի , ու սպանուի , և
իրեք օրէն ետև յարութիւն առնէ :
32 Ու ան խօսքը յայտնի խօսեցաւ • Եւ
Պետրոս մէկդի առաւ զանիկայ ,
ու սկսաւ յանդիմանել զանիկայ :
33 Եւ ինքը դարձաւ՝ ու իր աշակերտ-
ներուն նայելով , յանդիմանեց
Պետրոսը՝ ու ըսաւ • Ետի՛ գնա՝
Սատանայ , ինչու որ դուն Աստու-
ծոյ բաները չես մտածեր , հապա
մարդոց բաները :

34 Եւ ժողովուրդը իր աշակերտնե-
րուն հետ մէկտեղ իրեն կանչելով՝
ըսաւ անոնց • Ո՛վ որ կ'ուզէ իմ
ետևէս գալ , թող իր անձը ու-
րանայ , և իր խաչը վերցընէ , ու
իմ ետևէս գայ : 35 Վասն զի ո՛վ
որ կ'ուզէ իր անձը ապրեցընել ,
պիտի կորսընցընէ անիկայ • և ո՛վ
որ ինծի ու աւետարանին համար
իր անձը կորսընցընէ , պիտի ապ-
րեցընէ անիկայ : 36 Վասնզի ի՞նչ
օգուտ է մարդուն՝ որ բոլոր աշ-
խարհը վաստըկի , և իր անձը կոր-
սընցընէ • Կամ իր անձին համար 37
ի՞նչ ազատուչք պիտի տայ մարդ :
38 Վասն զի ո՛վ որ զիս՝ ու իմ խօս-
քերս պոռնիկ ամէն սեպէ աս
շնացող ու մեղաւոր ազգիս մէջ ,
Որդին մարդոյ ալ զանիկայ պոռ-
նիկ ամէն պիտի սեպէ՝ երբոր գայ
իր Հօրը փառքովը սուրբ հրեշ-
տակներուն հետ : 39 Եւ ըսաւ ա-
նոնց • Ա՛ստուծոյ կ'ըսեմ ձեզի , որ
հոս ներկայ եղողներէն մէկ քանի-
ները կան՝ որոնք մահուան համը
պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն
Աստուծոյ թագաւորութիւնը զո-
րութիւնով եկած :

ԳԼՈՒԽ • Թ

1 Եւ վեց օրէն ետև Յիսուս իր հե-
տը առաւ Պետրոսը ու Յակո-
բոսը և Յովհաննէսը , ու անոնք
մէկ բարձր լեռ մը հանեց առան-
ձին , և անոնց առջևը այլակերպե-
ցաւ : 2 Ու իր հանդերձները նշան
փայլուն խիստ ճերմակ , անանկ

որ երկրի վրայ թափիլ մը չկրնար
3 այնպէս ձերմակցընել : Ու Նղիան
Մովսէսին հետ երեցաւ անոնց , և
4 Յիսուսին հետ կը խօսէին : Նե
Պետրոս պատասխան տուաւ՝ ու
ըսաւ Յիսուսին . Ռաբբի՝ աղէկ
է որ հոս կենանք . ու իրեք խրճիթ
չինենք . մէկը քեզի , և մէկը Մով-
5 սէսին , ու մէկը Նղիային . Ա՛ւան
զի չէր գիտեր թէ ինչ խօսի , ին-
6 չու որ զարհուրեր էին : Նե մէկ
ամպ մը հովանի եղաւ անոնց վրայ ,
ու ձայն մը եկաւ ամպէն՝ ըսելով .
Ասիկայ է իմ սիրելի որդիս , ատոր
7 մտիկ ըրէք : Նե յանկարծ ապրին
անդին որ նայեցան , ալ ուրիշ
մէկը չտեսան , հապա միայնակ Յի-
8 սուսը իրենց հետ : Ու երբոր լեռ-
նէն վար կ'իջնէին , պատուիրեց ա-
նոնց որ տեսածնին մէկու մը չպատ-
մեն , բայց միայն Որդին մարդոյ մե-
ռելներէն յարութիւն առնելէն ետև :
9 Նե անոնք ան խօսքը պահեցին , ու
մէջերնին հարցուփորձ կ'ընէին՝ Թէ
մեռելներէն յարութիւն առնելը
10 ի՞նչ է : Նե իրեն հարցուցին՝
ու ըսին . Ուն ի՞նչ է որ դպիրնե-
րը կ'ըսեն , Թէ Պէտք է որ առաջ
11 Նղիան գայ : Ընիկայ պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Յիրաւի
առաջ Նղիան կու գայ , և ամէն
բան կարգի կը դնէ . և Թէ ինծի
գրուած է Որդւոյ մարդոյ համար ,
որ շատ չարչարանքներ պիտի կրէ՝
12 ու անարգուի . Հապա ձեզի կ'ըսեմ ,
որ Նղիան եկաւ ալ , և ինչ որ
ուզեցին՝ ընին անոր . ինչպէս որ
գրուած է անոր համար :
13 Ու աշակերտներուն քովը գա-
լով՝ տեսաւ շատ ժողովուրդ անոնց
բոլորտիքը՝ և դպիրները , որ վի-
ճաբանութիւն կ'ընէին անոնց հետ :
14 Նե շուտ մը բոլորը ժողովուրդը
երբոր տեսան անիկայ՝ խիստ զար-
մացան , ու առաջ վազելով՝ բարև
15 կու տային անոր : Նե հարցուց
դպիրներուն , Թէ Ի՞նչ վիճաբա-
16 նութիւն կ'ընէք անոնց հետ : Ու
ժողովուրդէն մէկը պատասխան
տալով՝ ըսաւ . Ա՛լդրապետ իմ
որդիս քեզի բերի , որ համր ոգի

ունի . Նե ուր որ անոր հասնի , զա- 17
նիկայ գետինը կը զարնէ . ան ալ
կը փրփրի , և իր ակռաները կը
կճտցընէ , ու կը ցամքի . և քու
աշակերտներուդ ըսի որ զանիկայ
հանեն , ու չկրցան : Պատասխան 18
տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Ո՛վ ան-
հաւատ ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի հետ
պիտի ըլլամ , մինչև ե՞րբ ձեզի
պիտի համբերեմ . ինծի՛ բերէք
անիկայ : Նե զանիկայ բերին ի- 19
րեն . երբոր տեսաւ զանի-
կայ , շուտ մը ջոր ոգին ցնցեց ա-
նիկայ . ու գետինը ինկած կը թա-
պըլտըրկէր՝ ու կը փրփրէր : Նե 20
Յիսուս հարցուց անոր հօրը՝ ու
ըսաւ . Ո՞րչափ ատեն է՝ որ ատ
բանը ատոր եղաւ . ու անիկայ ը-
սաւ , Տղայութենէն 'ի վեր . Նե 21
շատ անգամ կրակի ու ջուրի մէջ
կը նետէ ատիկայ՝ որ կորսընցընէ .
բայց Թէ որ կարողութիւն մը ու-
նիս , օգնէ՛ մեզի , խղճալով մեր
վրայ : Նե Յիսուս ըսաւ անոր . 22
Թէ որ կարող ես հաւատալու ,
ամէն բան կարելի է անոր՝ որ կը
հաւատայ : Նե տղուն հայրը շուտ 23
մը աղաղակեց՝ ու արցունքով ը-
սաւ . Կը հաւատամ Տէր , օգնէ
իմ անհաւատութեանս : Յիսուս 24
երբոր տեսաւ որ ժողովուրդը վրան
կը դիպուի , սաստեց պիղծ ոգիին՝
ու ըսաւ անոր . Ա՛մբ ու խուլ
ոգի՝ ես կը հրամայեմ քեզի , ելլէ
ատկէ , ու մէյմըն ալ չմտնես ատոր
ներսը : Նե կանչուըտելով՝ սաս- 25
տիկ ցնցեց զանիկայ , ու ելաւ . և
պղտն մեռելի պէս եղաւ . անանկ
որ շատերը ըսին , Թէ Մեռաւ :
Նե Յիսուս անոր ձեռքէն բռնելով՝ 26
վերցուց զանիկայ . ան ալ կայնե-
ցաւ : Ու երբոր ինքը տուն 27
մտաւ , իր աշակերտները առանձին
հարցուցին իրեն՝ ըսելով . Մենք
ինչո՞ւ չկրցանք հանել զանիկայ :
Նե ըսաւ անոնց . Ասոր տեսակը կա- 28
րելի չէ ո՛րէ բանով մը ելլել ,
բայց միայն աղօթքով ու ծոմապա-
հութեամբ :
Նե անկէ ելլելով՝ Գալիլեայի 29
մէջէն կ'անցնէին . ու չէր ուզեր որ

30 մէկը գիտնայ : Ինչու որ կը սոր-
վեցընէր իր աշակերտներուն՝ ու
կ'ըսէր անոնց , Թէ Որդին մարդոյ
պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը , և
զանիկայ պիտի սպաննեն . ու երբ-
որ սպաննուի , երրորդ օրը յարու-
31 թիւն պիտի առնէ : Նե անոնք
չէին հասկընար ան խօսքը , ու կը
վախնային իրեն հարցընելու :
32 Նե եկաւ Կափառնայում , ու
երբոր տուն մտաւ , հարցուց ա-
նոնց . Ո՞նչ վիճաբանութիւն կ'ը-
33 նէիք ճամբան իրարու հետ : Նե
անոնք լուռ կեցան . ինչու որ ճամ-
բուն մէջ իրարու հետ վիճաբանու-
34 թիւն կ'ընէին՝ Թէ ո՛վ մեծ է : Ու
երբոր նստաւ , կանչեց տասներե-
կուքը , ու ըսաւ անոնց . Թէ որ
մէկը կ'ուզէ առաջին ըլլալ , ամե-
նուն յետինը պիտի ըլլայ , և ա-
35 մենուն սպասաւորը : Ու տղայ
մը առաւ կայնեցուց անոնց մէջը .
և իր գիրկը առնելով զանիկայ՝ ը-
36 սաւ անոնց . Ո՛վ որ ասանկ տղոց-
մէն մէկը ընդունի իմ անունովս ,
զիս կ'ընդունի . և ո՛վ որ զիս ըն-
դունի , չէ Թէ զիս կ'ընդունի ,
37 հապա զիս խրկողը : Պատասխան
տուաւ անոր Յովհաննէս՝ ու ըսաւ .
Ա՛րդապետ՝ մէկը տեսանք որ քու
անունովդ դևեր կը հանէր , ու մեր
ետևէն չպտըտիր , և զանիկայ ար-
գիլեցինք՝ մեր ետևէն չպտըտելուն
38 համար : Նե Յիսուս ըսաւ . Մի՛
արգիլէք զանիկայ . ինչու որ մէկը
չկայ որ իմ անունովս հրաշք գոր-
ծէ , ու կարենայ շուտ մը զիս հայ-
39 հոյել . Վանդի ան որ մեզի հա-
40 կառակ չէ , մեր կողմէն է : Ա՛ւան
զի ո՛վ որ ձեզի գաւաթ մը ջուր
խմցընէ աս անունովս՝ Թէ դուք
Քրիստոսինն էք , ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի , Ընիկայ իր վարձքը պիտի
41 չկորսընցընէ : Նե ո՛վ որ գայ-
թակղեցընէ աս պզտիկներէն մէկը՝
որ ինծի կը հաւատան , աւելի ա-
ղէկ էր անոր՝ որ իշու աղացքի քար
մը իր վիզէն կախուէր , ու ծովը
42 ձգուէր : Նե Թէ որ քու ձեռքդ
քեզ կը գայթակղեցընէ , կտրէ՛ ա-
նիկայ . աղէկ է քեզի պակասաւոր

մտնել կեանքը , քան Թէ երկու
ձեռք ունենալ՝ ու գեհեանը երթալ
չմարելու կրակին մէջը . Ուր որ 43
անոնց որդը չմեռնիր , ու կրակը
չմարիր : Նե Թէ որ քու ոտքդ 44
քեզ կը գայթակղեցընէ , կտրէ՛
անիկայ . աղէկ է քեզի կաղ մտնել
կեանքը , քան Թէ երկու ոտք ու-
նենալ՝ ու գեհեանը ձգուիլ չմա-
րելու կրակին մէջը . Ուր որ անոնց 45
որդը չմեռնիր , ու կրակը չմարիր :
Նե Թէ որ քու աչքդ քեզ կը գայ- 46
թակղեցընէ , հանէ՛ անիկայ . ա-
ղէկ է քեզի մէկ աչքով Աստուծոյ
Թագաւորութիւնը մտնել , քան
Թէ երկու աչք ունենալ՝ ու կրակին
գեհեանը ձգուիլ . Ուր որ անոնց 47
որդը չմեռնիր , ու կրակը չմարիր :
Ինչու որ ամէն մարդ կրակով պի- 48
տի աղուի , և ամէն զոհ աղով
պիտի աղուի : Աղը աղէկ է , բայց 49
Թէ որ աղը անհամնայ , ինչո՞վ պի-
տի համովցընէք . ձեր անձին մէջ
աղ պահեցէք , և իրարու հետ խա-
ղաղութիւն ըրէք :

ԳԼ . Ժ

Նե անկէ ելլելով՝ Հրէաստանի 1
սահմանները եկաւ Յորդանա-
նու անդիի կողմէն , ու նորէն ժո-
ղովուրդները անոր քովը կը ժողո-
վուէին . և ինչպէս որ սովորութիւն
ունէր , դարձեալ կը սորվեցընէր
անոնց :
Ու փարիսեցիները քովը եկան , 2
և զանիկայ փորձելով կը հարցընէին
անոր Թէ Արժա՞ն է որ էրիկը էր
կնիկը արձակէ : Նե անիկայ պա- 3
տասխան տուաւ՝ ու անոնց ըսաւ .
Մովսէս ձեզի ի՞նչ պատուիրեց :
Նե անոնք ըսին . Մովսէս հրաման 4
տուաւ արձակման գիր գրել , ու ար-
ձակել : Նե Յիսուս պատասխան 5
տալով՝ անոնց ըսաւ . Ձեր սրտին
կարծրութեանը համար գրեց ձեզի
ատ պատուէրը . Հապա ստեղծա- 6
գործութեան սկիզբէն Աստուած ա-
նոնք արու և էգ ըրաւ , ա՛ ըսա՛ .
Ասոր համար մարդ իր հայրը ու 7
մայրը պիտի ձգէ , և իր կնկանը
պիտի յարի . Ու երկուքը մէկ 8

մարմին պիտի ըլլան. ուստի ալ երկուք չեն, հապա մէկ մարմին.
9 Ուրեմն ան որ Աստուած միաւո-
10 րեց, մարդ թող չզատէ: Ու տունը իր աշակերտները նորէն նոյն
11 բանը հարցուցին իրեն: Ու ըսաւ անոնց. Ո՛վ որ իր կնիկը արձա-
12 կէ՝ և ուրիշ մը առնէ, անոր դէմ շնութիւն կ՚ընէ: Ու կնիկ մը
թէ որ իր էրիկէն զատուի՝ և ու-
13 րիշ էրկան մը ըլլայ, շնութիւն կ՚ընէ:
Ու մանր տղայ բերին իրեն, որ անոնց դպչի. բայց աշակերտները
14 կը յանդիմանէին բերողները: Յի-
սուս երբոր տեսաւ, սրդողելով ա-
նոնց ըսաւ. Թողէ տուէք ապ մանր տղոցը որ ինծի գան, և մի ար-
գիլէք աոոնք. ինչու որ Աստու-
ծոյ թագաւորութիւնը ատանկնե-
15 րուն է: Ամէնարիւտ կ՚ըսեմ ձեզի. Ո՛վ որ Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը պզտիկ տղու մը պէս չըն-
դունի, բնաւ պիտի չմտնէ անոր
16 մէջը: Ու անոնք գիրկը առաւ, վրանին ձեռք դրաւ, ու օրհնեց զա-
նոնք:
17 Ու երբոր անիկայ դուրս ելաւ ճամբուն մէջ, առին մէկ մարդ մը վազեց՝ ու անոր առջևը ծունկ չը-
քելով կը հարցընէր անոր՝ ո՛ վ՚ը-
ներ. Բարի վարդապետ՝ ի՞նչ ընեմ որ յաւիտենական կեանքը
18 ժառանգեմ: Ու Յիսուս ըսաւ անոր. Ինչո՞ւ զիս բարի կ՚անուա-
նես. մէկէն՝ի զատ բարի չկայ,
19 որ է Աստուած: Պատուիրանք-
ները գիտես. Շնութիւն մի ը-
ներ, Սպանութիւն մի ըներ, Գո-
ղութիւն մի ըներ, Սուտ վկայու-
թիւն մի ըներ, Զրկանք մի ըներ, Քու հայրդ ու մայրդ պա-
20 տուէ: Անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոր. Վարդապետ՝ ա-
ոոնք ամէնը մանկութենէս՝ի վեր
21 պահեր եմ: Ու Յիսուս անոր նայելով՝ սիրեց զանիկայ, ու ըսաւ անոր. Մէկ բան մը պակաս է քեզի. գնա ունեցածդ ծախէ, և տուր աղքատներուն, ու երկինքը գանձ պիտի ունենաս, և խաչը վերցուր՝ ու եկուր իմ ետևէս:
22 Ու անիկայ առ խօսքին համար խո-
ժոռելով՝ տրտմած գնաց. ինչու որ շատ ստացուածք ունէր:
23 Ու Յիսուս իր բոլորտիքը նայելով՝ ըսաւ իր աշակերտներուն. Մրչափ դժուար է անոնց՝ որ հարստութիւն ունին, Աստուծոյ թագաւորութիւ-
նը մտնել:
24 Ու աշակերտները զարմացեր էին անոր խօսքերուն վը-
րայ. բայց Յիսուս նորէն պատաս-
խան տալով՝ անոնց ըսաւ. Ո՛ր-
դեակներ՝ հրչափ դժուար է ՝ներ-
ոց հարստութեանը յուսացողներուն Աստուծոյ թագաւորութիւնը մըտ-
նել:
25 Դիւրին է որ ուղտը ասե-
ղին ծակէն անցնի, քան թէ հա-
րուստը Աստուծոյ թագաւորութիւ-
նը մտնէ:
26 Ու անոնք խիստ շատ կը զարմանային՝ ու կ՚ըսէին իրա-
րու. Ալ ո՞վ կրնայ փրկուիլ:
27 Ու Յիսուս անոնց նայելով՝ ըսաւ. Ներոյ մարդոց կողմանէ անկարելի է, բայց ոչ Աստուծոյ կողմանէ. քանզի Աստուծոյ կողմանէ ամէն բան կարելի է:
28 Պետրոս սկսաւ ըսել անոր. Ահա մենք ամէն բան թողուցինք՝ և քու ետևէդ եկանք:
29 Ու Յիսուս պատասխան տալով՝ ըսաւ. Ամէնարիւտ կ՚ըսեմ ձեզի, Մէկը չկայ որ թողուց տուն, կամ եղբայրներ, կամ քոյրեր, կամ հայր, կամ մայր, կամ կին, կամ որդիներ, կամ արտեր՝ ինծի համար
30 ու աւետարանին համար, Որ պիտի չառնէ հարիւրապատիկ հիմա աս ատեններս՝ տուներ, ու եղբայրներ, և քոյրեր, ու մայրեր, և որդիներ, ու արտեր՝ հալածանաց հետ. և գալու աշխարհին մէջ յաւիտենա-
31 կան կեանքը: Բայց շատ առա-
ջիններ պիտի ըլլան յետին, ու յե-
տիններ՝ առաջին:
32 Ու անոնք դէպ՚ի Երուսաղէմ կ՚երթային, ու Յիսուս անոնցմէ առաջ կ՚եր-
թար, ու անոնք կը զարմանային, ու ետևէն երթալով՝ կը վախնա-
յին: Ու նորէն քովը առնելով տասուերկուքը, սկսաւ ըսել ա-
նոնց ինչ բաներ որ իրեն պիտի

33 պատահէին. Ո՛ ըսաւ. Ահա Երուսաղէմ կ՚երթանք, և Որդին մարդոյ պիտի մատնուի քահանա-
յապետներուն ու դպիրներուն, և զանիկայ մահուան պիտի դատա-
պարտեն, ու զանիկայ հեթանոս-
34 ներուն պիտի մատնեն. Ու զա-
նիկայ ծաղր պիտի ընեն ու ծեծեն, և անոր վրայ պիտի թքնեն, ու զա-
նիկայ մեռցընեն. ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ:
35 Ու անոր քովը գացին Յակոբոս ու Յովհաննէս՝ Զեբեդէոսի որ-
դիքը, ու ըսին. Վարդապետ՝ կ՚ուզենք որ ինչ որ խնդր-
36 բինք, մեզի ընես: Ան ալ ըսաւ անոնց. Ի՞նչ կ՚ուզէք, որ ձեզի
37 ընեմ: Ու անոնք ըսին իրեն. Շնորհէ մեզի որ նստինք՝ դիմ-
ացը մէկը աջ կողմդ, և մէկալը՝ ձախ
38 կողմդ քու փառացդ մէջ: Ու Յի-
սուս ըսաւ անոնց. Ձեր գիտեր՝ ինչ կը խնդրէք. կրնաք խմել ան գաւաթը՝ որ ես կը խմեմ, և ան մկրտութիւնովը մկրտուիլ՝ որով
39 ես կը մկրտուիմ. Ու անոնք ը-
սին իրեն, Կրնանք. ու Յիսուս ըսաւ անոնց. Ան գաւաթը որ ես կը խմեմ՝ պիտի խմէք, և ան մկրտութիւնովը որ ես կը մկըտ-
40 տուիմ՝ պիտի մկրտուիք. Բայց իմ աջ կողմս ու ձախ կողմս նստիլը՝ իմս չէ տալը. հապա որոնց որ
41 պատրաստուած է: Ու երբոր ևթ-
ևլ տասը ալէկոխնէրը լսեցին, սկսան Յակոբոսին ու Յովհաննէ-
42 սին նեղանալ: Իսկ Յիսուս իրեն կանչեց զանոնք՝ ու ըսաւ անոնց. Գիտէք որ ազգաց. իշխան սե-
պուածները կը տիրեն անոնց, և անոնց մեծամեծները կ՚իշխեն ա-
43 նոնց. Բայց ձեր մէջը անանկ պիտի չըլլայ. հապա ձեզմէ ո՛վ որ մեծ ըլլալ կ՚ուզէ, անիկայ ձեր սպասա-
44 ւորը ըլլայ. Ու ձեզմէ ո՛վ որ ա-
ռաջին ըլլալ կ՚ուզէ, անիկայ ամե-
45 նուն ծառայ ըլլայ: Քանզի Որդին մարդոյ ալ չեկաւ սպասաւորութիւն ընդունելու, հապա սպասաւորու-
թիւն ընելու, և իր կեանքը շատե-
րուն համար փրկանք մը տալու:
Ու եկան Երիքով. ու երբոր 46
Երիքովէն կ՚ելլէր աշակերտներովը և շատ բազմութիւնով, Տիմէոսի որդին կոյր Բարտիմէոսը ճամբուն քովը նստեր էր մուրալու: Ու 47
երբոր լսեց թէ Յիսուս Նազով-
րեցին է, սկսաւ աղաղակել՝ ու ըսել. Յիսուս՝ որդի Դաւթի՝ ողորմի՛ ինծի: Ու շատերը կը 48
յանդիմանէին զանիկայ, որ լռէ. բայց անիկայ՝ ալ աւելի կ՚աղաղա-
կէր, Որդի Դաւթի՝ ողորմի՛ ինծի: Ու Յիսուս կանգ առնելով՝ 49
ըսաւ որ անիկայ կանչեն. կանչե-
ցին կոյրը՝ ու ըսին անոր. Վանջ եղիր, ելլէ՝ քեզ կը կանչէ: Ու 50
անիկայ իր հանդերձը ձգելով, ելաւ ու եկաւ Յիսուսին: Ու 51
Յիսուս պատասխան տուաւ՝ ու անոր ըսաւ. Ի՞նչ կ՚ուզես որ քե-
զի ընեմ. կոյրը ըսաւ անոր. Ռաբբունի՝ որ աչքերս բացուին:
Ու Յիսուս ըսաւ անոր. Գնա՝ 52
քու հաւատդ քեզ բժշկեց. և ջուտ մը անոր աչքերը բացուեցան, ու ճամբան Յիսուսին ետևէն կ՚եր-
թար:

ԳԼ. Ժ.Ե

Ու երբոր Երուսաղէմին մօտեցան՝ 1
Բեթփագէ ու Բեթանիա՝ դէպ
՚ի Ձիթենեաց լեռը, Յիսուս իր աշակերտներէն երկուքը խրկեց.
Ու ըսաւ անոնց. Գացէք ատ ձեր 2
դիմացի գեղը. և անոր մէջ մըտ-
նելնուդ պէս՝ պիտի գտնէք կապած աւանակ մը, որուն վրայ մարդ մը նստած չէ. արձըկեցէք անիկայ՝ ու բերէք. Ու թէ որ մէկը ըսէ ձեզի, 3
Թէ Ատ ի՞նչ կ՚ընէք, ըսէք թէ Տէրոջը պէտք է. և ջուտ մը հոս պիտի խրկէ զանիկայ: Գացին՝ 4
և գտան աւանակը դուրսը փողոցին մէջ դրանը քով կապած, ու ար-
ձըկեցին զանիկայ: Ու հոն կայ- 5
նողներէն ոմանք ըսին անոնց. Ի՞նչ կ՚ընէք որ կ՚արձըկէք աս աւանա-
կը: Ու անոնք ըսին անոնց ինչ- 6
պէս որ Յիսուս պատուիրեր էր. ու իրենց թող տուին: Ու աւա- 7
նակը Յիսուսին բերին, ու անոր

վըայ իրենց հանդերձները դրին ,
8 ու նստաւ անոր վրայ : Ու շատե-
րը իրենց հանդերձները ճամբուն
վրայ փռեցին , և ուրիշները ծառե-
րէն ճիւղեր կը կտրէին , ու ճամ-
9 բուն վրայ կը տարածէին : Ու
առջևէն ու ետևէն գացողները կ'ա-
ղաղակէին ու կ'ըսէին . Ովսաննա .
Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունո-
10 վը կու գայ . Օրհնեալ է մեր Դա-
ւիթի հօրը թագաւորութիւնը որ
կու գայ . Ովսաննա ՚ի բարձունս :
11 Ու Յիսուս մտաւ Երուսաղէմ՝
ու տաճարը , և չորս կողմը ամէն
բաները աչքէ անցուց . և արդէն
ժամանակը իրիկուն ըլլալով՝ Ռե-
թանիա ելաւ տասներկուքին հետ
մէկտեղ :
12 Ու հետևեալ օրը՝ երբոր Ռե-
թանիայէն կ'ելլէին , անօթեցաւ .
13 Ու հեռուանց տերևալից թզենի
մը տեսնելով՝ եկաւ որ գուցէ անոր
վրայ բան մը գտնէ . ու երբոր անոր
քովը գնաց , տերևներէն ՚ի գատ
բան մը չգտաւ . ինչու որ դեռ
14 թուզի առին չէր . Ու պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոր . Ասկէ ետև
մէկը քեզմէ պտուղ չուտէ յաւի-
տեան . Ու իր աշակերտները լսե-
ցին :
15 Ու եկան Երուսաղէմ . և Յի-
սուս տաճարը մտնելով՝ սկսաւ
դուրս հանել անոնք որ տաճարին
մէջ կը ծախէին ու կը գնէին . և
ստակ փոխողներուն սեղանները ,
ու աղաւնի ծախողներուն աթոռ-
16 ները կործանեց . Ու թող չէր
տար՝ որ մէկը տաճարին մէջէն ա-
17 ման մը անցընէ : Ու կը սորվե-
ցընէր ու կ'ըսէր անոնց . Գրուած
չէ՞ որ՝ իմ տունս աղօթքի տուն
պիտի կոչուի բոլոր ազգերուն ,
բայց դուք աստիկայ աւազակներու
18 այր ըրիք : Ու դպիրները ու
քահանայապետները սա լսելով՝ կը
փնտռէին թէ ինչպէս կորսընցընեն
զանիկայ , քանզի անկէ կը վախնա-
յին . ինչու որ բոլոր ժողովուրդը
զարմացեր էր անոր վարդապետու-
19 թեանը վրայ : Ու երբոր իրիկուն
եղաւ , քաղաքէն դուրս ելաւ :

Ու առտուանց երբոր անկէ կ'անց- 20
նէին , թզենին տեսան արմատէն
չորցած : Ու Պետրոսին միտքը 21
եկաւ՝ ու ըսաւ անոր . Ռաբբի՝
ահա թզենին՝ որ անիծեցիր , չոր-
ցեր է : Ու Յիսուս պատասխան 22
տալով՝ ըսաւ անոնց . Աստուծոյ
հաւատքը ունեցէք : Վասնզի ճըշ- 23
մարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Ո՛վ որ սա
լեռանը ըսէ՝ Վերո ու ծովը ինկիր ,
և իր սրտին մէջը չերկմտի , հապա
հաւատայ թէ ինչ որ ըսէ կ'ըլլայ ,
պիտի ըլլայ անոր՝ ինչ որ ըսէ :
Անոր համար կ'ըսեմ ձեզի . Ինչ 24
բան որ աղօթքով կը խնդրէք ,
հաւատացէք թէ պիտի առնէք ,
և պիտի ըլլայ ձեզի : Ու երբոր 25
աղօթքի կը կայնիք , ներեցէք թէ
որ մէկուն դէմ բան մը ունիք .
որպէս զի ձեր Հայրն ալ՝ որ եր-
կինքն է , ներէ ձեզի ձեր յանցանք-
ները : Իսկ թէ որ դուք չէք նե- 26
րեր , ձեր Հայրն ալ՝ որ երկինքն
է , պիտի չներէ ձեր յանցանքնե-
րը :

Ու նորէն Երուսաղէմ եկան , ու 27
երբոր տաճարին մէջ կը պտըտէր ,
քահանայապետները և դպիրները ու
ծերերը անոր եկան , Ու ըսին ա- 28
նոր . Ո՞նչ իշխանութիւնով կ'ը-
նես սա բաները , և ո՞վ տուաւ
քեզի սա իշխանութիւնը , որ սա
բաները ընես : Պատասխան տուաւ 29
Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց . Ես ալ
ձեզի բան մը հարցընեմ , ու ինծի
պատասխան տուէք , ես ալ ձե-
զի պիտի ըսեմ թէ ինչ իշխանու-
թիւնով կ'ընեմ սա բաները :
Յովհաննէսին մկրտութիւնը եր- 30
կինքէ՞ն էր՝ թէ մարդոցմէ , պա-
տասխան տուէք ինծի : Ու անոնք 31
մէջերնին կը խորհէին՝ ու կ'ըսէին .
Թէ որ ըսենք՝ Երկինքէն , պիտի
ըսէ . Ապա ինչո՞ւ չհաւատացիք
անոր . Իսկ թէ որ ըսենք՝ Մարդոց- 32
մէ . ժողովուրդէն կը վախնային .
ինչու որ ամէնքը գիտէին Յովհան-
նէսը թէ ճշմարտապէս մարգարէ էր :
Ու պատասխան տալով՝ ըսին Յի- 33
սուսին . Չենք գիտեր . և Յիսուս
պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ ա-

նոնց . Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ
ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ սա
բաները :

ԳԼ . ԺԱ

1 Ու սկսաւ առակներով խօսիլ ա-
նոնց հետ՝ ըսել . Մէկ մարդ
մը այգի տնկեց , ու անոր բոլորտի-
քը ցանգ քաշեց , և սուորահնձան
փորեց , ու աշտարակ շինեց . և
զանիկայ մշակներու յանձնեց . ու
2 ինքը օտար երկիր մը գնաց : Ու
առներին ծառայ մը խրկեց մշակնե-
րուն , որ մշակներէն այգիին պտու-
3 ղէն առնէ : Իսկ անոնք բռնեցին՝
ծեծեցին զանիկայ , ու պարապ
4 ձամբեցին : Նորէն ուրիշ ծառայ
մըն ալ խրկեց անոնց . և զանիկայ
քարկոծելով՝ գլուխը վիրաւորեցին ,
5 ու անարգուած ձամբեցին : Ու
դարձեալ ուրիշ մը խրկեց . ու զա-
նիկայ սպաննեցին . և շատ ուրիշներ
ալ խրկեց , որոնց մէկ քանիները
ծեծեցին , ու մէկ քանիները սպան-
6 նեցին : Ուստի մէկ սիրելի որդի
մըն ալ ունենալով , վերջապէս զա-
նիկայ ալ խրկեց անոնց՝ ըսելով .
7 Պիտի ամչնան իմ որդիէս : Հայց
ան մշակները ըսին իրարու . Ասի-
կայ է ժառանգը , եկէք զանիկայ
սպաննե՛նք , ու ժառանգութիւնը
8 մերը ըլլայ : Ու բռնեցին զանի-
կայ՝ ու սպաննեցին , և այգիէն դուրս
9 հանեցին : Ուստի այգիին տէրը
ի՞նչ պիտի ընէ . պիտի գայ՝ ու
կորսընցընէ մշակները , և այգին
10 ուրիշներու պիտի տայ : Ու սա
գիրը չէ՞ք կարդացեր , Թէ Ան
քարը որ շինողները անարգեցին ,
անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ .
11 Ասիկայ Տէրոջմէ եղաւ , և զարմա-
նալի է մեր աչքերուն :
12 Ու կը փնտռէին՝ թէ ինչպէս
բռնեն զանիկայ , բայց ժողովուր-
դէն վախցան . քանզի իմացան որ
անոնց առակը իրենց համար ըսաւ . և
ձգեցին անիկայ ու գացին :
13 Ու փարիսեցիներէն ու Հերո-
դեսեաններէն քանի մը հոգի խրկե-
ցին անոր , որ խօսքով բռնեն զա-
14 նիկայ : Ու անոնք եկան՝ ու ըսին
անոր . Վարդապետ՝ գիտենք որ՝
ճշմարիտ ես , և մէկու մը համար
հոգ չէ . քանզի մարդոց երես-
պաշտութիւն չես ըներ , հապա
ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան
կը սորվեցընես . Պարսիկին տուրք
տալ արժա՞ն է թէ չէ . տա՞նք՝
թէ չտանք : Ու Յիսուս գիտնա- 15
լով անոնց կեղծաւորութիւնը՝ ըսաւ
անոնց . Ինչո՞ւ զիս կը փորձէք ,
բերէ՛ք ինծի մէկ դահեկան մը որ
տեսնեմ : Ու անոնք բերին . ու 16
ըսաւ անոնց . Որո՞ւն է ան պատ-
կերը՝ ու գիրը . և անոնք ըսին ա-
նոր . Պարսիկին : Ու Յիսուս պա- 17
տասխան տալով՝ ըսաւ անոնց . Ին
որ կայսրինն է՝ կայսրին տուէք , և
ան որ Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ
տո՛ւէք . ու զարմացան անոր վրայ :
Ու անոր քովը եկան սադուկե- 18
ցիները , որոնք կ'ըսեն թէ յարու-
թիւն չկայ , և անոր հարցուցին ը-
սելով . Վարդապետ՝ Մովսէս մեզի 19
գրեց որ եթէ մէկուն եղբայրը մեռ-
նի՝ ու կինիկը ձգէ , և զաւակ չձգէ ,
անոր եղբայրը առնէ անոր կինիկը ,
և իր եղբօրը զաւակ հանէ : Երէք՝ 20
եօթը եղբայրներ կային . և առջինը
կնիկ առաւ՝ ու մեռաւ , և զաւակ
չձգեց : Ու երկրորդը առաւ զա- 21
նիկայ՝ ու մեռաւ , և ան ալ զաւակ
չձգեց . նոյնպէս ալ երրորդը : Ու 22
եօթն ալ զանիկայ առին , և զա-
ւակ չձգեցին . ամէնէն յետը կինին
ալ մեռաւ : Ուրեմն յարութեան 23
առնը՝ երբոր յարութիւն առնեն ,
անոնցմէ որո՞ւն կինիկը պիտի ըլլայ .
ինչու որ եօթն ալ զանիկայ կնիկ
ունեցան : Ու Յիսուս պատաս- 24
խան տալով՝ անոնց ըսաւ . Ասոր
համար չէ՞ որ մոլորած էք , որ ո՛չ
Գիրքը գիտէք , և ո՛չ Աստուծոյ
զօրութիւնը : Վասնզի երբոր մե- 25
ռելներէն յարութիւն առնեն , ո՛չ
կնիկ կ'առնեն , և ո՛չ երկան կը
տրուին . հապա երկինքի հրեշտակ-
ներուն պէս են : Հայց մեռելնե- 26
րուն համար՝ թէ յարութիւն կ'առ-
նեն , Մովսէսին գրքին մէջը չէ՞ք
կարդացեր մորենիին վրայ , ինչպէս
Աստուած անոր խօսեցաւ՝ ըսելով .

Նա եմ Աբրահամին Ասուածը , և Ղահակին Ասուածը , ու Յակո-
27 բին Ասուածը : Ընիկայ մեռելը ներուն Ասուածը չէ , հապա կեն-
դանիներուն . ուրեմն դուք խիստ մոլորած էք :
28 Եւ դպիրներէն մէկը եկաւ , ու մտիկ կ'ընէր անոնց՝ երբոր վիճա-
բանութիւն կ'ընէին , որ երբոր տեսաւ թէ աղէկ պատասխան տուաւ
անոնց , հարցուց անոր՝ ո՞ր ըսաւ . Ո՞րն է բոլոր պատուիրանքներուն
29 առաջինը : Եւ Յիսուս պատաս-
խանեց անոր . Բոլոր պատուի-
րանքներուն առաջինը սա է . Լսէ՛
ով Իսրայէլ , մեր Տէր Ասուածը՝
30 մէկ Տէր մըն է . Եւ քու Տէր Ա-
սուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ ,
և քու բոլոր անձէդ , ու քու բոլոր
մտքէդ , և քու բոլոր զօրութենէդ .
ասիկայ է առաջին պատուիրանքը :
31 Ու երկրորդը ասոր նման՝ Քու ըն-
կերդ սիրես քու անձիդ պէս . ա-
սոնցմէ մեծ՝ ուրիշ պատուիրանք
32 չկայ : Եւ դպիրը ըսաւ անոր .
Աղէկ՝ վարդապետ , ճիտակ խօսեցար
թէ Ասուած մէկ է , և անկէ՛ ի
33 զատ ուրիշ մը չկայ . Եւ բոլոր
սրտէ , ու բոլոր մտքէ , և բոլոր
անձէ , ու բոլոր զօրութենէ անիկայ
սիրելը , ու ընկերը իր անձին պէս
սիրելը՝ ամէն ողջակէզներէ ու զո-
34 հերէ աւելի է : Եւ Յիսուս տես-
նելով որ անիկայ խելացութիւնով
պատասխան տուաւ , ըսաւ անոր .
Ասուծոյ թագաւորութենէն հե-
ռու չես . և ալ ուրիշ մէկը չէր
համարձակեր անոր բան մը հարցը-
նելու :
35 Եւ Յիսուս երբոր տաճարին մէջ
կը սորվեցընէր , պատասխան տուաւ
ու ըսաւ . Դպիրները ինծո՞ր կ'ը-
սեն , թէ Քրիստոս Դաւիթի որ-
36 դին է . Եւ ինքը Դաւիթ Սուրբ
Հոգիով կ'ըսէ . Տէրը իմ Տէ-
րոջս ըսաւ . Նստէ՛ իմ աջ կողմս ,
մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքե-
37 րուդ պատուանդան ընեմ : Ու-
րեմն Դաւիթ ինքը որ զանիկայ
Տէր կը կոչէ , ի՞նչպէս անիկայ
անոր որդին կ'ըլլայ . և ժողովուր-
դէն շատերը յօժարութեամբ մտիկ
կ'ընէին անոր :
Եւ իր վարդապետութեանը մէջ 38
կ'ըսէր անոնց . Զգուշացէ՛ք դը-
պիրներէն , որոնք կ'ուզեն փառա-
ւոր հանդերձներով պտըտիլ , և
շուկաներուն մէջ բարեւներ ի՛ փնտը-
ռեն , Ու ժողովարաններուն մէջ 39
առաջին աթոռները , և ընթրիք-
ներու մէջ առաջին բազմոցները :
Որոնք որբևարիներուն տուները 40
կ'ուտեն , ու յաղագս երեւնալու հա-
մար աղօթքը կ'երկընցընեն .ասոնք
աւելի դատապարտութիւն պիտի
ընդունին :
Եւ Յիսուս գանձանակին դի- 41
մացը նստած՝ կը նայէր թէ ինչո՛ր
ժողովուրդը գանձանակին մէջը ըս-
տակ կը ձգէ . և շատ հարուստներ
շատ բան ձգեցին : Մէկ աղքատ 42
որբևարի մըն ալ եկաւ՝ ու երկու
լումայ ձգեց , որ մէկ նաքարակիտ
մը կ'ընէ : Եւ իր աշակերտները 43
իրեն կանչելով՝ ըսաւ անոնց . Ա՛մէն
մարի՛տ կ'ըսեմ ձեզի , որ աս աղ-
քատ որբևարին գանձանակը ուրիշ
ձգողներուն ամենէն աւելի ձգեց .
Ինչու որ ամէնքը իրենց աւելցածէն 44
ձգեցին , բայց անիկայ իր չքաւո-
րութենէն՝ ունեցածին բոլորը ձգեց՝
իր բոլոր ապրուստը :

ԳԼ . ԺԳ

Ու երբոր տաճարէն դուրս կ'ելլէր , 1
իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ
իրեն . Վարդապետ՝ նայէ՛ ինտո՛ր
քարեր են , և ինչ կերպ շէնքեր :
Եւ Յիսուս պատասխան տալով ը- 2
սաւ անոր . Կը տեսնե՞ս սա մեծ
շէնքերը . քար մը քարի վրայ պիտի
չմնայ՝ որ չքակուի :
Ու երբոր անիկայ Ձիթենեաց 3
լեռը տաճարին դիմացը նստեր էր ,
Պետրոս ու Յակոբոս և Յովհան-
նէս ու Անդրէաս հարցուցին իրեն
առանձին . Ըսէ՛ մեզի ե՞րբ պիտի 4
ըլլան սա բաները , և ի՞նչ նշան
պիտի ըլլայ՝ սա ամէն բաներուն
կատարուելու առնը : Եւ Յի- 5
սուս պատասխան տուաւ անոնց՝ ու
սկսաւ ըսել . Զգո՛ւշ կեցէ՛ք՝ չըլ-

6 լայ որ մէկը ձեզ խաբէ . Ինչու որ
շատերը պիտի գան իմ անունովս՝
ու ըսեն , Թէ Ես եմ Քրիստոսը ,
ու շատերը պիտի մոլորցընեն :
7 Բայց երբոր լսէք պատերազմներ և
պատերազմներու լուրեր , մի՛ խը-
ռովիք , ինչու որ պէտք է ըլ-
8 լալ . բայց դեռ վերջը չէ : Ազա-
զի ազգի վրայ պիտի ելլէ ,
ու թագաւորութիւն թագաւորու-
թեան վրայ , և տեղ տեղ երկրա-
շարժութիւններ պիտի ըլլան . սո-
վեր՝ ու խռովութիւններ ալ պիտի
ըլլան .ասոնք ցաւերուն սկիզբներն
9 են : Զգուշացէ՛ք ձեր անձերուն ,
քանզի ձեզ առեաններու պիտի
մատնեն , ու ժողովարաններուն մէջ
ձեզ պիտի ծեծեն , և իմ անուանս
համար կուսակալներու ու թագա-
ւորներու առջև պիտի կենաք՝ ա-
նոնց վկայութիւն ըլլալու համար .
10 Եւ առաջ պէտք է որ աւետարանը
11 քարոզուի բոլոր ազգերուն : Բայց
երբոր ձեզ մատնելու տանին , ա-
ռաջուց հոգ մի՛ ընէք և մի՛ մը-
տածէք թէ ինչ պիտի խօսիք .
Հապա ան ժամուն ինչ որ ձեզի
տրուի , անիկայ խօսեցէ՛ք . ինչու
որ չէ՛ թէ դուք էք որ կը խօսիք ,
12 հապա Հոգին Սուրբ : Ու եղ-
բայր՝ եղբայրը մահուան պիտի մատ-
նէ , և հայրը՝ որդին . և որդիք
ծնողացը վրայ պիտի ելլեն՝
13 ու մեռցընեն զանոնք : Եւ իմ ա-
նուանս համար ամենուն ատելի պի-
տի ըլլաք . բայց ով որ մինչև վեր-
ջը համբերէ , անիկայ պիտի ապրի :
14 Ու երբոր տեսնէք աւերմունքին
պղծութիւնը՝ որ Դանիէլ մարգա-
րէին ձեռքովը ըսուած է , թէ ար-
ժան չեղած տեղը կը կենայ . (ով
որ կարդայ՝ թող հասկընայ .) ան
առնները Հրէաստանի մէջ եղողները՝
15 լեռները թող փախչին . Եւ ան
որ տանիքին վրայ է՝ թող տուն
չիջնէ՝ , ու չմտնէ իր տունէն բան մը
16 առնելու . Եւ ան որ արտին մէջն
է՝ թող ետ չդառնայ իր հանդերձը
17 առնելու : Բայց վա՛յ ան օրերը յղի
եղողներուն ու ծիծ տուողներուն :
18 Եւ աղօթք ըրէք՝ որ ձեր փախչիլը
ձմեռը չըլլայ . Վասնզի ան օրերը 19
անանկ նեղութիւն պիտի ըլլայ ,
որուն նմանը Ասուծոյ ստեղծած
արարածոց սկիզբէն մինչև հիմա ե-
ղած չէ , ո՛չ ալ պիտի ըլլայ : Եւ 20
թէ որ Տէրը ան օրերը չկարճեցը-
նէր , բնաւ մէկ մարմին մը պի-
տի չապրէր . բայց ընտրեալներուն
համար՝ որոնք ընտրեց , ան օրե-
րը կարճեցուց : Եւ ան ատեն 21
թէ որ մէկը ձեզի ըսէ , Ահա հոս
է Քրիստոսը՝ կամ ահա հոն ,
մի՛ հաւատաք . Ինչու որ սուտ 22
քրիստոսներ և սուտ մարգարէներ
պիտի ելլեն , ու նշաններ և հրաշք-
ներ պիտի ցուցընեն , որ եթէ կա-
րելի էր՝ ընտրեալներն ալ մոլոր-
ցընեն : Իսկ դուք զգո՛յշ կե- 23
ցէք , ահա առաջուց ըսի ձեզի
ամէնը :
Բայց ան օրերը ան նեղութենէն 24
ետև՝ արեգակը պիտի խաւարի , ու
լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ . Եւ 25
աստղերը երկինքէն պիտի թափ-
թփին , ու երկնից մէջի զօրու-
թիւնները պիտի շարժին : Եւ ան 26
ատեն պիտի տեսնեն Որդին մար-
դոյ ամպերու մէջ եկած , մեծ զօ-
րութիւնով ու փառքով : Եւ ան 27
ատեն իր հրեշտակները պիտի
խրկէ , ու իր ընտրեալները պիտի
ժողվէ չորս հովերէն՝ երկրի ծայրէն
մինչև երկինքի ծայրը : Թզենիէն 28
առակ մը սորվեցէք . որ երբ անոր
ոստերը կը կակուղնան , ու տերև-
ները կը ցցուին , գիտէք թէ ա-
մառը մօտ է : Նոյնպէս ալ դուք 29
երբոր աս բաները եղած տեսնէք ,
գիտցէ՛ք որ մօտ է դուռներուն քովը :
Ա՛մէն կ'ըսեմ ձեզի , որ աս 30
ազգը պիտի չանցնի , մինչև որ աս
ամէն բաները ըլլան : Երկինքը 31
ու երկիրը պիտի անցնին , բայց
իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին :
Իսկ ան օրուան ու ժամուն համար՝ 32
մէկը չգիտեր , ո՛չ երկինքի մէջ
եղող հրեշտակները , և ո՛չ Որ-
դին , հապա միայն Հայրը : Զգո- 33
գո՛յշ կեցէք , արթո՛ւն մնացէք , և
աղօթք ըրէք . ինչու որ չէք գիտեր
ատենը երբ է . Ինչպէս օտար եր- 34

կիր գացող մարդ մը իր տունը կը
Թողու , ու իր ծառաներուն իշխա-
նութիւն կու տայ , և ամէն մէկուն
իր գործը . ու դռնապանին կ'ա-
35 պրսպրէ որ արթուն կենայ . Ու-
րեմն արթուն կեցէք . ինչու որ չէք
գիտեր Թէ երբ կու գայ տանու-
տէրը , իրիկունը՝ Թէ կէս գիշերին՝
Թէ հաւախօսին՝ և Թէ առտուանց .
36 Ազբայ որ յանկարծակի գայ՝ ու
37 ձեզ քունի մէջ գտնէ : Ու ինչ
որ կ'ըսեմ ձեզի , ամենուն կ'ըսեմ .
Արթուն կեցէք :

ԳԼ . ԺԴ

1 Ու երկու օրէն հաւ զատիկ ու
բաղարջակերք էր . և քահա-
նայապետները ու գպիրները կը
փնտռէին Թէ ինչպէս նենգու-
Թեամբ բռնեն զանիկայ՝ ու մեռ-
2 ցընեն : Բայց կ'ըսէին , Թէ Ո՛չ
ատենին մէջ , որ ժողովուրդին
մէջ խռովութիւն չըլլայ :
3 Ու երբոր ինքը Բեթանիա էր
բորոտ Սիմոնին տունը սեղան նըս-
տած , կնիկ մը եկաւ՝ որ շիշ մը
պատուական սուղ նարդոսի եղ
ունէր , և կոտրեց ան շիշը՝ ու անոր
4 գլխուն վրայ Թափեց : Ու կային
ոմանք որ կը դժուարէին ու կ'ը-
սէին . Ինչո՞ւ համար եղաւ ատ
5 եղին կորուստը . Վանդի ատ եղը
իրիք հարիւր դահեկանէն աւելի
կրնար ծախուիլ ու աղքատներուն
տրուիլ . և սաստիկ կը յանդի-
6 մանէին զանիկայ : Բայց Յիսուս
ըսաւ . Ձեռ տուէք ատոր . ին-
չո՞ւ անհանգիստ կ'ընէք ատիկայ .
7 բարի գործ մը գործեց ինձի : Ին-
չու որ աղքատները ամէն ատեն ձեր
հետը ունիք , ու երբոր ուզէք՝
կրնաք անոնց բարիք ընել . բայց
8 զիս ամէն ատեն չունիք : Ատիկայ
ինչ որ ունէր՝ ըրաւ . առաջուց իմ
մարմինս օծել՝ իմ թաղմանս հա-
9 մար . Ա՛մէնբիւտ կ'ըսեմ ձեզի ,
Թէ բոլոր աշխարհի մէջ՝ ուր որ
աս աւետարանս քարոզուի , ատոր
ըրածն ալ պիտի խօսուի՝ իրեն յի-
շատակ ըլլալու համար :
10 Ու Յուդա Իսկարիովտացին

տասներկուքէն մէկը՝ գնաց քա-
հանայապետներուն , որ զանիկայ
մատնէ անոնց : Անոնք ալ լսելով՝ 11
ուրախացան , ու իրեն ստակ տալ
խոստացան . և կը փնտռէր՝ Թէ
ինչպէս պատեհութիւնով մը մատ-
նէ զանիկայ :
Ու բաղարջակերաց առջի օրը՝ 12
որ զատիկը կը մորթէին , անոր
աշակերտները ըսին իրեն . Որ-
կ'ուզես երթանք պատրաստենք՝ որ
զատիկը ուտես : Ու իր աշա- 13
կերտներէն երկուքը խրկեց , ու
ըսաւ անոնց . Գացէք քաղաքը ,
ու ձեզի մարդ մը պիտի պատահի ,
որ ուսին վրայ ջուրի սափոր մը կը
տանի . գացէք անոր ետևէն . Ու 14
ուր որ մտնէ , տանը տիրոջը ըսէք .
Վարդապետը կ'ըսէ . Որ է օ-
թեւանը՝ որ հոն աշակերտներուս
հետ զատիկը ուտեմ : Ան ալ ձեզի զարդարուած ու 15
պատրաստ մեծ վերնատուն մը պի-
տի ցուցընէ . հոն պատրաստեցէք
մեզի : Ու իր աշակերտները գա- 16
ցին , ու քաղաքը մտան , և ինչ-
պէս որ իրենց ըսաւ՝ այնպէս գտան .
և զատիկը պատրաստեցին :
Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ տա- 17
սներկուքին հետ մէկտեղ եկաւ :
Ու երբոր սեղան նստան՝ և կ'ու- 18
տէին , ըսաւ Յիսուս . Ա՛մէնբիւտ
կ'ըսեմ ձեզի , որ ձեզմէ մէկը որ
հիմա իմ հետս կ'ուտէ , զիս պիտի
մատնէ : Ու անոնք սկսան տըրտ- 19
միլ , ու մէկիկ մէկիկ ըսել անոր .
Արդեօք եմ , և ուրիշ մը՝ Արդեօք
եմ : Անիկայ պատասխան 20
տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Ան տա-
սներկուքէդ մէկը՝ որ ինձի հետ էր
ճաշը պնակը խօթեց : Որպէս 21
Որդին մարդոյ կ'երթայ՝ ինչպէս
որ գրուած է իրեն համար . բայց
վայ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը
Որդին մարդոյ կը մատնուի . ա-
ղէկ էր ան մարդուն որ ծնած չըլ-
լար :
Ու քանի որ անոնք կ'ուտէին , 22
Յիսուս հաց առաւ՝ օրհնեց ու
կտրեց , և տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ .
Առէք , առ է իմ մարմինս : Ու 23

գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ , ու
տուաւ անոնց . և ամէնքն ալ խը-
24 մեցին անկէ : Ու ըսաւ անոնց .
Այսիկայ է իմ արիւնս նոր ուխտի ,
որ շատերու համար կը Թափուի :
25 Ա՛մէնբիւտ կ'ըսեմ ձեզի . ասկէ
ետև որԹին բերքէն բնաւ պիտի
չխմեմ մինչև ան օրը՝ երբոր անիկայ
նոր խմեմ Աստուծոյ Թագաւորու-
Թեանը մէջ :
26 Ու օրհնութիւն մը երգելէն ետև՝
27 Ձիթենեաց լերը ելան : Ու Յի-
սուս ըսաւ անոնց . Ամէնքդ ալ ան
գիշեր իմ վրայովս պիտի գայթակ-
ղիք . ինչու որ գրուած է Թէ՝ Հո-
վիւը պիտի զարնեմ , ու ոչխար-
28 ները պիտի ցրուին : Բայց յա-
րութիւն առնելէս ետև՝ ձեզմէ ա-
ռաջ Գալիլեա պիտի երթամ :
29 Իսկ Պետրոս ըսաւ անոր . Թէպէտ
ամէնքն ալ գայթակղին , բայց չէ-
30 Թէ ես : Ու Յիսուս ըսաւ անոր .
Ա՛մէնբիւտ կ'ըսեմ քեզի , որ դուն
ալ ան գիշեր դուռ հաւը երկու
անգամ չխօսած , իրիք անգամ զիս
31 պիտի ուրանաս : Բայց Պետրոս
աւելի կը պնդէր՝ ու կ'ըսէր . Թէպէտ
քեզի հետ մեռնիլ պէտք ըլլայ ին-
ձի , բնաւ քեզ պիտի չուրանամ .
Նոյնպէս կ'ըսէին ամէնքն ալ :
32 Գիան ան տեղը՝ որուն անունը
Գեթսեմանի էր , ու ըսաւ իր ա-
շակերտներուն . Հոս նստեցէք՝
33 մինչև որ ես աղօթք ընեմ : Ու իր
հետը առնելով Պետրոսը ու Յա-
կոբոսը և Յովհաննէսը , սկսաւ
34 խռովիլ և վշտանալ : Ան ատենը
ըսաւ անոնց . Իմ անձս մեռնելու
չափ տրտում է . հոս կեցէք՝ և
35 արթուն մնացէք : Ու քիչ մը
առաջ երթալով , էր երկրին վրայ
գետինը ինկաւ , և աղօթք ըրաւ ,
որ եթէ կարելի է՝ ան ժամը իրմէ
36 անցնի : Ու ըսաւ . Աբբա Հայր ,
ամէն բան քեզի շնարաւոր է , աս
գաւաթը ինծմէ անցուր . բայց
չէ Թէ ինչպէս որ ես կ'ուզեմ ,
հապա ինչպէս որ դուն կ'ուզես :
37 Ու եկաւ՝ ու զանոնք քնացած գը-
տաւ , և ըսաւ Պետրոսին . Սիմոն՝
կը քնանաս . չկրցար ժամ մը

արթուն կենալ : Արթուն կե- 38
ցէք՝ և աղօթք ըրէք , որ փորձու-
Թեան մէջ չմտնէք . հոգին յօժար
է , բայց մարմինը տկար : Ու 39
նորէն գնաց աղօթք ըրաւ , նոյն
խօսքը ըսելով : Ու դարձաւ՝ ու 40
զանոնք նորէն քնացած գտաւ .
ինչու որ աչքերնին ծանրացած էր ,
և չէին գիտեր Թէ ինչ պատաս-
խան տան անոր : Երրորդ անգամ 41
ալ եկաւ , ու ըսաւ անոնց . Ասկէ
ետև քնացէք՝ ու հանգչեցէք .
բաւական է , ժամը հասաւ . ահա
Որդին մարդոյ մեղաւորներուն ձեռ-
քը կը մատնուի : Ելէք երթանք , 42
ահա մօտեցաւ անիկայ՝ որ զիս պիտի
մատնէ :
Ու դեռ անիկայ ան որ կը խօ- 43
սէր , իսկոյն Յուդան՝ տասներ-
կուքէն մէկը եկաւ , և իր հետը
քահանայապետներուն և գպիրնե-
րուն ու ծերերուն կողմէն շատ բազ-
մութիւն՝ սուրերով ու բիրերով :
Ու զանիկայ մատնողը անոնց նշան 44
մը տուեր էր՝ ըսելով . Ո՛վ որ ես
համբուրեմ՝ ան է , բռնեցէք անի-
կայ՝ և զգուշութեամբ տարէք :
Ու անիկայ գալով շուտ մը մօտե- 45
ցաւ անոր՝ և ըսաւ , Ռաբբի՝
Ռաբբի , ու համբուրեց զանիկայ :
Ու անոնք իրենց ձեռքերը անոր 46
վրայ ձգեցին՝ ու բռնեցին զանիկայ :
Ու քովը կայնողներէն մէկը սուրը 47
քաշեց՝ ու զարկաւ քահանայապե-
տին ծառային , ու անոր ականջը
մէկդի հանեց : Ու Յիսուս պա- 48
տասխան տալով ըսաւ անոնց .
Ելած Թէ աւազակի՞ վրայ ելլաք՝ սու-
րերով ու բիրերով զիս բռնելու .
Ամէն օր ձեր քովն էի , ու տաճա- 49
րին մէջ կը սորվեցընէի , և զիս
չբռնեցիք . բայց որպէս զի գիր-
քերը կատարուին : Ան ատենը 50
բոլորը ալեհեռիները Թողուցին զա-
նիկայ ու փախան : Ու մէկ երի- 51
տասարդ մը անոր ետևէն կ'երթար՝
մերկ մարմնին վրայ կտաւ մը առած .
ու երիտասարդները զանիկայ բռնե-
ցին . Ան ալ կտաւը Թողուց՝ ու 52
մերկ փախաւ անոնցմէ :
Ու տարին Յիսուսը քահանա- 53

յապետին . ու անոր քովը ժողովուրդը եւ բոլոր քահանայապետները ,
54 և ծերերը ու դպիրները : Ու Պետրոս հեռուանոց անոր ետևէն գնաց մինչև ներսը քահանայապետին գաւիթը , և սպասաւորներուն հետ նստաւ , ու վառած կրակին
55 քովը կը տաքնար : Իսկ քահանայապետները ու բոլոր ժողովքը Յիսուսի դէմ վկայութիւն կը փնտռէին որ զանիկայ մեռցընեն ,
56 և չէին գտներ . Ինչու որ շատերը սուտ վկայութիւն կը վկայէին անոր դէմ , ու վկայութիւնները չէրթուս-
57 համաձայն չէին : Ու ոմանք ելան սուտ վկայութիւն կ'ընէին անոր
58 դէմ՝ ու կ'ըսէին , Մենք լսեցինք ատկէ՝ որ կ'ըսէր . Ես աս ձեռագործ տաճարը պիտի քակեմ , և իրեք օրուան մէջ ուրիշ մը պիտի
59 չշինեմ առանց ձեռագործի : Բայց անանկ ալ իրենց վկայութիւնը
60 համաձայն չէր : Ու քահանայապետը մէջտեղը ոտք ելլելով , հարցուց Յիսուսին՝ ու ըսաւ . Պատասխան մը չե՞ս տար . ի՞նչ կը
61 վկայեն ասոնք քեզի դէմ : Բայց անիկայ լուռ կը կենար , և պատասխան մը չէր տար . քահանայապետը նորէն կը հարցընէր անոր՝
62 ու կ'ըսէր . Դո՞ւն ես Քրիստոսը՝ օրհնեալ Աստուծոյ Որդին : Ու Յիսուս ըսաւ , Ես եմ . ու պիտի տեսնէք Որդին մարդոյ Հօրութեան աջ կողմը նստած , ու երկ-
63 նից ամպերովը եկած : Ու քահանայապետը իր հանդերձները պատռեց՝ ու ըսաւ . ԵՒս ի՞նչ պէտք է
64 մեզի վկաներ : Դուք հայհոյութիւնը լսեցիք . ձեզի ի՞նչպէս կ'երևնայ . և ամէնքը դատապարտեցին զանիկայ՝ թէ մահապարտ է :
65 Ու ոմանք սկսան թքնել անոր , ու երեսը ծածկել , և բռունցքով ծեծել ու ըսել . Մարգարէացիր . ու սպասաւորները ապտակ կը զար-
66 Ու Պետրոս վարը գաւիթն էր , ու քահանայապետին աղախիններէն
67 մէկը եկաւ , Ու տեսնելով Պետրոսը որ կը տաքնար , նայեցաւ ա-

նոր՝ ու ըսաւ . Դուն ալ Յիսուս Նազովրեցիին հետն էիր : Բայց 68
անիկայ ուրացաւ՝ ու ըսաւ . Ըեմ գիտեր և չեմ հասկընար՝ թէ դուն ինչ կը խօսիս . ու երբոր դուրս ելաւ՝ գաւիթին դրանը առջևը ,
հաւը խօսեցաւ : Ու աղախինը 69
նորէն տեսաւ զանիկայ , ու սկսաւ բոլորտիքը կայնողներուն ըսել , Թէ Ես ալ անոնցմէ է . Ու անիկայ նո- 70
րէն ուրացաւ : Ու քիչ մը ետևնէն ետքը՝ նորէն բոլորտիքը կայնողները ըսին Պետրոսին . Իրաւի դուն ալ անոնցմէ ես . ինչու որ Գալիլեացի ես , և քու զրուցուածքդ ալ նման է անոնց : Բայց 71
անիկայ սկսաւ անիծել ու երդում ընել՝ ըսելով , Թէ Ես այն մարդը չեմ ճանչնար , որուն համար դուք 72
կ'ըսէք : Ու իսկոյն երկրորդ անգամ հաւը խօսեցաւ . ու Պետրոս միտքը բերաւ այն խօսքը՝ որ Յիսուս իրեն ըսեր էր , Թէ Դեռ հաւը երկու անգամ չխօսած՝ դուն իրեք անգամ պիտի ուրանաս զիս . ու սկսաւ լալ :

ԳԼ . ԺԵ

Ու առտուանոց շուտ մը քահա- 1
նայապետները ծերերուն ու դպիրներուն հետ՝ և բոլոր ժողովքն ալ խորհուրդ ըրին , Յիսուսը կապեցին՝ ու տարին մատնեցին Պիղատոսին : Ու Պիղատոս հարցուց 2
անոր՝ ու ըսաւ . Դո՞ւն ես Հրէից Թագաւորը . անիկայ ալ պատասխան տալով ըսաւ անոր . Դուն կ'ըսես : Ու քահանայապետները 3
շատ ամբաստանութիւն կ'ընէին անոր վրայով : Ու Պիղատոս նո- 4
րէն հարցուց անոր՝ ըսելով . Պատասխան մը չե՞ս տար . նայէ որչափ քեզի դէմ կը վկայեն : Ու 5
Յիսուս տակաւին պատասխան մը չտուաւ , մինչև որ Պիղատոս զարմացաւ :

Բայց տօնին առնէր կապուած 6
մը կ'արձակէր անոնց , որը որ իրենք ուզէին : Ու Ղէը կար որուն 7
անունը Բարաբբա էր , խռովարարներուն հետը կապուած , որոնք

խռովութեան ատենը մարդասպա-
8 նութիւն ըրեր էին : Ու ժողովուրդը աղաղակելով՝ սկսաւ խընդրել որ ընէ ինչպէս որ միշտ կ'ընէր
9 իրենց : Ու Պիղատոս անոնց պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Կ'ուզէք որ Հրէից Թագաւորը արձա-
10 կեմ ձեզի : Քանզի գիտեր որ քահանայապետները նախանձի համար մատներ էին զանիկայ :
11 Բայց քահանայապետները ժողովուրդը գրգռեցին որ ընդհակառակն Բարաբբան իրենց արձակել :
12 Նորէն Պիղատոս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Ապա Հրէից Թագաւոր ըսածնիդ ի՞նչ կ'ուզէք որ
13 ընեմ : Ու անոնք նորէն կ'աղաղակէին , Խաչը հանէ ատիկայ :
14 Պիղատոս ըսաւ անոնց . Բայց ի՞նչ չար գործ ըրած է ատիկայ . և անոնք՝ ալ աւելի կ'աղաղակէին՝ ո-
15 ւ՛ըեին . Խաչը հանէ ատիկայ : Ու Պիղատոս ժողովուրդը գոհ ընել ուզելով՝ Բարաբբան արձակեց անոնց , ու Յիսուսը ծեծելով՝ ձեռք տուաւ որ խաչուի :
16 Ու զինուորները ներս տարին զանիկայ դաւիթը՝ այսինքն պալատը . և բոլոր դունդը մէկտեղ
17 կանչեցին . Ու հագցուցին անոր ծիրանիներ , և փշեղէն պսակ հիւսելով՝ անոր գլուխը դրին . Ու
18 սկսան բարև տալ անոր՝ ո՛ ըեէ . Ողջոյն քեզ՝ Հրէից Թագաւոր :
19 Ու անոր գլուխը եղէգով կը ծեծէին , ու կը թքնէին անոր , և ծնկան վրայ գալով՝ երկրպագու-
20 թիւն կ'ընէին անոր : Ու երբոր ծաղր ըրին զանիկայ , ծիրանիները վրայէն հանեցին , և իր հանդերձները հագցուցին անոր , ու դուրս հանեցին զանիկայ՝ որ խաչը հանեն :
21 Ու Սիմոն Կիւրենացին՝ Ղէքսանդրոսին և Ռուփոսին հայրը , որ անկէ կ'անցնէր արտէն եկած , պահակ բռնեցին որ անոր խաչը վեր-
22 ցընէ : Ու տարին անիկայ Golgotha ըսուած տեղը , (որ կը
23 թարգմանուի՝ Գանկի տեղ .) Ու անոր զմուռսով խառնած գինի տուին՝ որ խմէ , բայց ինքը չառաւ .

Ու խաչը հանեցին զանիկայ . և ա- 24
նոր հանդերձները բաժնեցին , ա-
նոնց վրայ վիճակ ձգելով՝ թէ ո՛վ
ինչ պիտի առնէ : Ժամը իրեքն 25
էր , ու խաչը հանեցին անիկայ :
Ու անոր յանցանքի գիրը գրուած 26
էր , ԸՆԴ Հրէից Թագաւորն է : Ու 27
անոր հետ երկու աւազակ խաչը
հանեցին . մէկը անոր աջ կողմէն ,
ու մէկը ձախ կողմէն : Ու կատա- 28
րուեցաւ ան գիրը՝ որ կ'ըսէ , Թէ
Անօրէններուն հետ սեպուեցաւ :
Ու անոնք որ կ'անցնէին՝ կը հայ- 29
հոյէին անոր , գլուխնին կը շարժէին՝ ու կ'ըսէին . Էհա՛ղ որ տաճարը կը քակէիր , և իրեք օրուան 30
մէջ կը շինէիր . Ինքզինքդ ազա-
տէ , ու իջի՛ր աս խաչէդ : Նոյն- 31
պէս ալ քահանայապետները դպիրներուն հետ իրենց մէջը ծաղր ընելով կ'ըսէին . Ուրիշները ազատեց , ինքզինքը չկրնար ազատել : Ե- 32
Քրիստոսը Իսրայէլի Թագաւորը՝ Թող հիմա խաչէն վար իջնէ , որ տեսնենք ու հաւատանք . և իր հետը խաչը ելլողները կը նախատէին զանիկայ :

Ու վեցերորդ ժամը հասածին 33
պէս , բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ մինչև իններորդ ժամը : Ու 34
իններորդ ժամուն՝ Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց , ու ըսաւ . Էլոի Էլոի՛ լամա սաբաքթանի . որ կը թարգմանուի , Աստուած իմ՝ Աստուած իմ , ինչո՞ւ զիս Թողուցիր : Ու քովը կայնողներէն ոմանք երբոր 35
լսեցին՝ կ'ըսէին , Թէ Եղիան կը կանչէ : Ու մէկը վազեց սպունգ 36
մը քացախով լեցուց , ու եղէգի մը անցընելով՝ տուաւ անոր որ խմէ , և ըսաւ . Թո՛ղ տուր տեսնենք՝ Թէ Եղիան կու գայ ատիկայ վար իջեցընելու :

Ու Յիսուս մեծ ձայն մը հանեց , 37
ու հոգի տուաւ : Ու տաճարին 38
վարագոյրը երկուքի պատռեցաւ վերէն ի վար : Ու հարիւրապետը 39
որ անոր դիմացը կեցեր էր , տեսնելով որ այսպէս աղաղակելով հոգի տուաւ , ըսաւ . Յիրաւի Որդի Աստուծոյ էր աս մարդը : Կիրակ- 40

ներ ալ կային՝ որ հետեւանց կը նա-
յեին . որոնց մէջն էր Մարիամ
Մագդաղենացին , և պզտիկ Յա-
կոբոսին ու Յովսեսին մայրը՝ Մա-
41 րիամ , և Սողովմէ . Որոնք՝ երբոր
Յիսուս Գալիլեա էր , իր հետէն
կ'երթային , և իրեն սպասաւորու-
թիւն կ'ընէին . և ուրիշ շատ
կիներ ալ՝ որ իր հետը Երուսա-
ղէմ եկեր էին :
42 Ու երբոր իրիկուն եղաւ , ան օրը
ուրբաթ՝ այսինքն շաբաթին առջի
43 օրը ըլլալով , Յովսէփ Երիմաթա-
ցի երեւելի խորհրդական մը՝ որ ինքն
ալ Աստուծոյ թագաւորութեանը
կը սպասէր , եկաւ՝ ու համարձա-
կութիւն ընելով՝ Պիղատոսին քո-
վը մտաւ , և Յիսուսին մարմինը
44 խնդրեց : Ու Պիղատոս զարմա-
ցաւ՝ որ արդէն մեռած ըլլայ . և
հարիւրապետը իրեն կանչելով՝ հար-
ցուց անոր՝ թէ Հ՞ան առեն է որ
45 մեռաւ : Ու երբոր պատճէնը իմա-
ցաւ հարիւրապետէն , մարմինը
46 Յովսեփին շնորհեց : Եւ Յովսէփ
կտաւ գնեց , ու զանիկայ վար իջե-
ցընելով՝ կտաւովը փաթթեց , ու
դրաւ գերեզմանի մը մէջ՝ որ քարէ
փորուած էր . և քար մը գլորցուց
47 գերեզմանին դուռը : Իսկ Մարիամ
Մագդաղենացին , ու Յովսեսին
մայրը Մարիամ տեսան ան տեղը ,
ուր որ դրուեցաւ :

ԳԼՈՒԽ Ժ.Ո

1 Ու երբոր շաբաթը անցաւ , Մա-
րիամ Մագդաղենացին՝ և Յա-
կոբոսին մայրը Մարիամ՝ և Սողովմէ
խունկեր ծախու առին , որ գան
2 օծեն անիկայ : Եւ մէկշաբթի
առտուանց շատ կանուխ՝ արեւը որ
3 կը ծագէր՝ եկան գերեզմանը , Ու
իրարու կ'ըսէին . Քարը ո՞վ պիտի
գլորցընէ մեզի գերեզմանին դուռ-
4 նէն . (Ու նայեցան տեսան որ քա-
րը գլորցուած էր .) ինչու որ
5 շատ մեծ էր : Եւ ներա գերեզմա-
նը մտնելով՝ երիտասարդ մը տես-
ան որ աջ կողմը նստեր էր Էթե-
մակ պատմուճան հագած , ու զար-
6 հուրեցան : Եւ անիկայ ըսաւ ա-

նոնց . Մի զարհուրիք . Յիսուս
Նազովրեցին կը փնտռէք , որ խա-
չուեցաւ . անիկայ յարութիւն ա-
ռաւ , հոս չէ . ահա ան տեղը՝ ուր
որ դրին զանիկայ : Բայց գացէք՝ 7
ըսէք անոր աշակերտներուն և
Պետրոսին , թէ ձեզմէ առաջ
Գալիլեա կ'երթայ , հոն պիտի տես-
նէք անիկայ՝ ինծոր որ ձեզի ըսաւ :
Եւ անոնք դողդով ու ապշութեամբ 8
բռնուած՝ ելան ու փախան գերեզ-
մանէն . և մէկու մը բան չըսին ,
քանզի կը վախնային :
Յիսուս մէկշաբթի առտուանց 9
յարութիւն առած՝ առաջ Մա-
րիամ Մագդաղենացիին երեւցաւ ,
որ անկէ եօթը դեւ հաներ էր :
Անիկայ գնաց անոնց պատմեց՝ որոնք 10
անոր հետն էին , երբոր սուգ կ'ը-
նէին ու կու լային : Իսկ անոնք 11
երբոր լսեցին թէ կենդանի է՝ և թէ
իրեն երեւցաւ , չհաւատացին :
Յետքը ուրիշ կերպարանքով ե- 12
րեւցաւ անոնցմէ երկուքին՝ որ քա-
լելով արտը կ'երթային : Եւ 13
անոնք գացին ուրիշներուն պատմե-
ցին ու անոնց ալ չհաւատացին :
Վերջը՝ տասնումէկին երեւցաւ , 14
երբոր սեղան նստած էին , ու ե-
րեսնին զարկաւ իրենց անհաւա-
տութիւնը և սրտերնուն կարծրու-
թիւնը , վասն զի որոնց որ ինքը
երեցաւ մեռելներէն յարութիւն
առած , իրենք չհաւատացին :
Եւ ըսաւ անոնց . Գացէք բոլոր 15
աշխարհ , ու աւետարանը քարո-
զեցէք բոլոր ստեղծուածներուն :
Ան որ հաւատայ՝ ու մկրտուի , պի- 16
տի փրկուի , և ան որ չհաւատայ ,
պիտի դատապարտուի : Եւ ա- 17
նոնք որ կը հաւատան , աս նշանները
անոնց հետ պիտի երթան . Իմ ա-
նունովս դեւեր պիտի հանեն , նոր
լեզուներ պիտի խօսին . Չեռքեր- 18
նին օձեր պիտի բռնեն , և թէ որ
մահաբեր թոյն մը խմեն , իրենց
պիտի չվնասէ . հիւանդներու վրայ
ձեռք պիտի դնեն . ու անոնք պիտի
առողջանան :
Վերջ՝ Տէրը անոնց հետ խօսելէն 19
ետքը երկինքը համբարձաւ , ու

20 Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ : Եւ
անոնք ելան՝ ու ամէն տեղ կը քա-
րոզէին . և Տէրը անոնց գործակից
էր , ու խօսքը կը հաստատէր
ան նշաններով՝ որ անոնց հետը
կ'երթային :

ԵՒԵՏԵՐԸՆ ԸՍՏ ԳԼՈՒԿԱՅՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Որովհետեւ շատերը մեր մէջը հաս-
տատ գիտցուած բաներուն վը-
րայով Եղած պատմութիւնը կարգի
2 դնելու ձեռք զարկին . Ինչպէս որ
սկիզբէն աչքով տեսնողները և
խօսքին սպասաւոր եղողները աւան-
3 դեցին մեզի . Ես ալ որ սկիզբէն
ան ամէն բաներուն ճշդութեամբ
տեղեկացեր էի , յարմար դատեցի
կարգաւ գրել քեզի՝ ó վ պատուա-
4 կան Թէոփիլոս . Որ սորված բա-
ներուդ ստուգութիւնը իմանաս :
5 Հրէաստանի Հերովդէս թա-
գաւորին օրերը՝ Աբիայի դասա-
կարգութենէն Զաքարիա անու-
նով քահանայ մը կար . ու անոր
կինիկը Ահարոնի աղջիկներէն էր ,
6 և անոր անունը Եղիսաբեթ : Ու
երկուքն ալ Աստուծոյ առջեւը ար-
դար էին , և Տէրոջը բոլոր պա-
տուիրաններուն ու իրաւունքնե-
րուն մէջ անարատութեամբ կը
7 քալէին : Եւ զաւակ չունէին ,
ինչու որ Եղիսաբեթ ամուլ էր .
ու երկուքն ալ օրերնին անցուցած
էին :
8 Ու երբոր անիկայ իր դասակար-
գութեան օրերը Հանելուն՝ քա-
հանայական պաշտօնը կը կատարէր
9 Աստուծոյ առջեւը , Քահանայու-
թեան սովորութեանը պէս՝ իրեն
բնկաւ որ Տէրոջը տաճարը մտնէ
10 խնկարկութիւն ընէ : Եւ ժողո-
վուրդին բոլոր բազմութիւնը դուր-
սը աղօթքի կայներ էին խունկին
11 առեներ : Ու երեւցաւ անոր՝ Տէ-
րոջը հրեշտակը , որ կայներ էր
12 խունկի սեղանին աջ կողմը : Եւ
Զաքարիա երբոր տեսաւ՝ շփոթե-
ցաւ , ու անոր վրայ վախ մը ին-
կաւ : Եւ հրեշտակը ըսաւ անոր . 13
Մի վախնար՝ Զաքարիա , ինչու-
որ քու աղօթքդ լսուեցաւ , և քու
կինդ Եղիսաբեթ քեզի որդի մը
պիտի ծնանի , ու անոր անունը
Յովհաննէս դնես : Եւ քեզի ու- 14
րախութիւն ու ցնծութիւն պիտի
ըլլայ , և շատերը անոր ծնանելուն
վրայ պիտի ուրախանան . Ինչու- 15
որ Տէրոջը առջեւը մեծ պիտի ըլլայ ,
և գինի ու օղի պիտի չխմէ . և դեռ
իր մօրը որովայնէն Սուրբ Հոգիով
պիտի լեցուի . Ու Իսրայէլի որ- 16
դւոցմէ շատերը իրենց Տէր Աստու-
ծոյն պիտի դարձընէ : Եւ ինքը անոր 17
առջեւէն պիտի գայ Եղիային հոգիովը
ու զօրութիւնովը , Հայրերուն սիր-
տերը որդւոցը վրայ դարձընելու ,
և անհնազանդները՝ արդարներուն ի-
մաստութեանը , որ Տէրոջը բա-
րեկարգ ժողովուրդ մը պատրաստէ :
Եւ Զաքարիա ըսաւ հրեշտակին . 18
Ինչով գիտնամ աս բանը . որով-
հետեւ ես ծեր եմ , ու իմ կինս իր
օրերը անցուցած է : Եւ հրեշտա- 19
կը պատասխան տալով՝ ըսաւ ա-
նոր . Ես եմ Գաբրիէլը՝ որ Աս-
տուծոյ առջեւը կը կայնիմ , ու
խրկուեցայ քեզի զրուցելու , և աս
բաներուն աւետիսը քեզի տալու :
Եւ ահա համր պիտի ըլլաս դուն , 20
ու պիտի չկրնաս խօսիլ մինչեւ ան
օրը՝ որ աս բաները ըլլան . քանզի
չհաւատացիր իմ խօսքերուս , որոնք
իրենց ատենին պիտի կատարուին :
Ու ժողովուրդը Զաքարիային կը 21
սպասէր , և կը զարմանային անոր
տաճարին մէջ ուշանալուն վրայ :
Ու երբոր դուրս ելաւ , չէր կրնար 22
խօսիլ անոնց հետ . և իմացան որ

տաճարին մէջ տեսիլք մը տեսած
է . ու ինքը նշանով կը խօսէր ա-
23 նոնց հետ , և համր կը կենար : Ու
եղաւ որ երբ անոր պաշտօնին օրերը
24 լմընցան , իր տունը գնաց : Ու
ան օրերէն ետքը անոր կինը Ղէ-
սաբեթ յղացաւ , ու հինգ ամիս
ինքզինքը կը պահէր , և կ'ըսէր .
25 Ասպէս ըրաւ ինծի Տէրը այս օրերս ,
որ իմ վրաս նայեցաւ նախատինքս
մարդոց մէջէն վերցընելու :
26 Ու վեցերորդ ամսուն մէջ Գաբ-
րիէլ հրեշտակը Աստուծմէ խըր-
կուեցաւ Գալիլեայի մէկ քաղաքը՝
27 որուն անունը Նազարէթ էր , Ա՛կ
կոյսի մը՝ մարդու մը նշանուած ,
որուն անունը Յովսէփ էր՝ Դաւի-
թի տունէն . և ան կոյսին անունը
28 Մարիամ էր : Ու հրեշտակը ա-
նոր գալով՝ ըսաւ . Ողջոյն քեզ՝
ով շնորհընկալ Ֆոյս . Տէրը քու
հետդ է . դուն կանանց մէջ օրհնեալ
29 ես : Ու անիկայ տեսնելով՝ անոր
խօսքին վրայ շփոթեցաւ , ու ինքն-
իրեն կը մտածէր՝ թէ ինչպէս
30 բան պիտի ըլլայ աս ողջոյնը : Ու
հրեշտակը անոր ըսաւ . Մի՛ վախ-
նար՝ Մարիամ , ինչու որ Աստուծմէ
31 շնորհք գտար . Ու ահա պիտի
յղանաս , ու որդի պիտի ծնանիս ,
և անոր անունը Յիսուս պիտի դը-
32 նես : Անիկայ մեծ պիտի ըլլայ ,
ու Բարձրելոյն Որդին պիտի ը-
սուի , և Տէր Աստուած պիտի տայ
անոր՝ իր հօրը Դաւիթին աթոռը .
ու Յակոբին տանը վրայ յաւիտեան
33 պիտի թագաւորէ . Ու անոր թա-
գաւորութիւնը վերջ պիտի չունե-
34 նայ : Ու Մարիամ ըսաւ հրեշ-
տակին . Ինչպէս պիտի ըլլայ աս
բանը , որովհետև ես էրիկ մարդ
35 չեմ գիտեր : Ու հրեշտակը պա-
տասխան տալով՝ ըսաւ անոր . Սուրբ
Հոգին Սուրբ պիտի գայ քեզի , ու
Բարձրելոյն զօրութիւնը քու վրադ
հովանի պիտի ըլլայ . ուստի ան
քեզմէ ծնանելու սուրբը՝ Աստուծոյ
36 Որդի պիտի ըսուի : Ու ահա քու
ազգականդ Ղէղիսաբեթ՝ անիկայ ալ
իր պառաւութեան առնը արու զա-
ւակով մը յղի է . ու ասիկայ ան
ամուլ ըսուածին վեցերորդ ամիսն
է . Ինչու որ Աստուծոյ քովը բնաւ 37
մէկ բան մը անկարելի չըլլար : Ու 38
Մարիամ ըսաւ . Ահա ես Տէրոջը
աղախինն եմ , քու ըսածիդ պէս
թող ըլլայ ինծի . ու հրեշտակը
անոր քովէն գնաց :
Ան օրերը եղաւ Մարիամ՝ ու 39
արտորդօք լեռնակողմը Յուդայի
Հէ քաղաքը գնաց : Ու մտաւ 40
Զաքարիային տունը , ու Ղէղիսա-
բեթին բարև տուաւ : Ու եղաւ 41
որ երբ լսեց Ղէղիսաբեթ Մարիամին
բարևը , մանուկը անոր որովայնին
մէջը խաղաց , ու Ղէղիսաբեթ Սուրբ
Հոգիով լեցուեցաւ . Ու բարձր 42
ձայնով մը կանչեց՝ ու ըսաւ .
Օրհնեալ ես դուն կանանց մէջ , և
օրհնեալ է քու որովայնիդ պտուղը :
Ու աս ինծի ո՞րտկից եղաւ , որ իմ 43
Տէրոջս մայրը ինծի գայ . Ա՛սան 44
զի ահա երբոր քու բարևիդ ձայնը
ականջիս եկաւ , մանուկը որովայնիս
մէջը խաղաց ուրախութենէն : Ու 45
երանի՛ անոր՝ որ հաւատացեր է թէ
պիտի կատարուի ան բաները՝ որ
Տէրոջմէ ըսուեցաւ իրեն : Ու 46
Մարիամ ըսաւ . Իմ անձս կը մե-
ծցընէ Տէրը . Ու իմ հոգիս ուրա- 47
խացաւ իմ Փրկիչ Աստուծովս :
Ինչու որ իր աղախնին խոնարհու- 48
թեանը նայեցաւ . քանզի ահա ասկէ
ետև բոլոր ազգերը ինծի երանու-
թիւն պիտի տան : Ա՛սան զի 49
Հզորը ինծի մեծամեծ բաներ ը-
րաւ , ու անոր անունը սուրբ է :
Ու անոր ողորմութիւնը իրմէն 50
վախցողներուն վրայ է ազգէ ազգ :
Իր բազուկովը զօրութիւն ցուցուց . 51
ցիրուցան ըրաւ ամբարտաւանները՝
իրենց սրտին խորհուրդովը : Զօ- 52
րաւորները էրկնէ աթոռներէն իջե-
ցուց , ու խոնարհները բարձրա-
ցուց : Անօթիները բարիքներով 53
լեցուց , և հարուստները պարապ
ձամբեց : Օգնութիւն ըրաւ իր 54
Իսրայէլ ծառային՝ էր ողորմութիւ-
նը միտք բերելով . Ինչպէս որ 55
ինքը խօսեցաւ մեր հայրերուն՝ Ա-
բրահամին ու անոր սերունդին յա-
ւիտեան :

56 Ու Մարիամ անոր քովը իրեք
ամիսի չափ կեցաւ , ու իր տունը
դարձաւ :
57 Ու Ղէղիսաբեթին ծնանելու ժա-
մանակը լեցուեցաւ , ու որդի մը
58 ծնաւ : Ու լսեցին անոնք որ անոր
բոլորտիքը կը բնակէին՝ ու անոր
ազգականները , որ Տէրը անոր վը-
րայ իր մեծ ողորմութիւնը ցու-
ցուց . և անոր հետ կ'ուրախա-
նային :
59 Ու եղաւ որ ութերորդ օրը տղան
թլփատելու եկան . և զանիկայ իր
հօրը անունովը Զաքարիա կը կո-
60 չէին : Ւսկ անոր մայրը պատաս-
խան տուաւ՝ ու ըսաւ . Ո՛չ , հա-
պա Յովհաննէս պիտի կոչուի :
61 Ու անոր ըսին թէ՝ Քու ազգա-
կանութեդ մէջ մէկը չկայ՝ որ աս
62 անունով կոչուի : Ւնչ կ'ընէին
անոր հօրը՝ թէ ինչ անունով կ'ու-
63 զէ որ անիկայ կոչուի : Ան ալ
տախտակ մը ուզեց , ու գրեց՝ ը-
սելով . Յովհաննէս է ատոր ա-
նունը . ու ամէնքը զարմացան :
64 Ու իսկոյն բացուեցաւ անոր բերա-
նը ու անոր լեզուն , և կը խօսէր՝
65 ու կ'օրհնէր Աստուած : Ու վախ
մը ինկաւ ան ամէնուն վրայ՝ որոնք
անոնց բոլորտիքը կը բնակէին .
ու աս ամէն բաները Հրէաստանի
բոլոր լեռնակողմը կը զրուցուէր :
66 Ու ամէն լսողները իրենց սիրտե-
րուն մէջը դրին , ու կ'ըսէին .
Երդեօք աս տղան ի՞նչ պիտի ըլ-
լայ . ու Տէրոջը ձեռքը անոր հետ
էր :
67 Ու անոր հայրը Զաքարիան
Սուրբ Հոգիով լեցուած՝ մարգա-
68 բէացաւ ու ըսաւ . Օրհնեալ ըլլայ
Իսրայէլի Տէր Աստուածը , որ այ-
ցելութեան եկաւ , և իր ժողովուրդ-
69 դին փրկութիւն ըրաւ . Ու մեզի
փրկութեան եղջիւր մը հանեց իր
70 Դաւիթ ծառային տունէն . (Ինչ-
պէս որ սուրբերուն բերնովը խօսե-
ցաւ , որոնք աշխարհի սկիզբէն ի
վեր անոր մարգարէներն էին .)
71 Փրկութիւն մեր թշնամիներէն , և
բոլոր մեզ ատողներուն ձեռքէն .
72 Ողորմութիւն ընելու մեր հայրե-
րուն վրայ , և իր սուրբ ուխտը
միտք բերելու , (Ան երդումը՝ որ 73
մեր հօրը Աբրահամին ըրաւ ,) մե-
զի տալու , Որ մեր թշնամիներուն 74
ձեռքէն ազատուելով՝ առանց վախի
զանիկայ պաշտենք , Արդութիւ- 75
նով ու արդարութիւնով անոր
առջևը՝ մեր կեանքը բոլոր օրերուն
մէջ : Ու դուն ո՛վ մանուկ՝ Բարձ- 76
րելոյն մարգարէն պիտի կոչուիս .
Ինչու որ Տէրոջը երեսին առջևէն
պիտի երթաս՝ անոր ճամբաները
պատրաստելու , Անոր ժողովուրդին 77
գիտցընելու էրկնից փրկութիւնը՝ ի-
րենց մեղքերուն թողութիւնովը ,
Ու Աստուծոյն գթած ողորմու- 78
թեանը համար՝ որով Ծագող ա-
րեգակը վերէն մեզի այցելութեան
եկաւ , Խաւարի և մահուան ըս- 79
տուերի մէջ նստողներուն լոյս տա-
լու , ու մեր ոտքերը խաղաղու-
թեան ճամբուն մէջ շիտակելու :
Ու տղան կը մեծնար ու կը զօ- 80
բանար հոգիով , և անապատներուն
մէջն էր մինչև ան օրը՝ որ ինքը
Իսրայէլին երևցաւ :

ԳԼ . Բ

Ու եղաւ որ ան օրերը Օգոստոս 1
կայսրէն հրաման եկաւ՝ որ բո-
լոր աշխարհ գրուի : (Ան առջի 2
աշխարհագիրը եղաւ Կիւրինոսին
Սիւրիայի վրայ կուսակալութիւն
ըրած ատենը :) Ու ամէնքը կ'եր- 3
թային աշխարհագիրը մտնելու՝ ա-
մէն մէկը իր քաղաքին մէջ : Յով- 4
սէփ ալ Գալիլեայէն Նազարէթ
քաղաքէն եկաւ դէպ ի Հրէաստան
Դաւիթի քաղաքը՝ որ Բեթլեհէմ
կ'ըսուի , (ինքը Դաւիթի տունէն
ու ազգատոհմէն ըլլալուն համար ,)
Ընծայագիրը մտնելու Մարիամին 5
հետ մէկտեղ , որ ան իր նշանածն
էր , և յղի էր : Ու եղաւ որ երբ 6
անոնք հոն էին , անոր ծնանելու
օրերը լեցուեցան . Ու իր անդրա- 7
նիկ որդին ծնաւ , ու խանձարուրով
փաթթեց , և զանիկայ մսուրին
մէջը պառկեցուց . ինչու որ իջևա-
նին մէջ իրենց տեղ չկար :
Ու ան տեղը հովիւներ կային 8

դաշտի մէջ կեցած , որոնք իրենց
հօտերուն դիշերուան պահպանու-
թիւնը կ'ընէին : Եւ ահա Տէրոջը
հրեշտակը անոնց վրայ իջաւ , ու
Տէրոջը փառքը անոնց բոլորտիքը
ծագեցաւ . ու խիստ շատ վախ-
եան : Եւ հրեշտակը ըսաւ անոնց .
Մի՛ վախնաք , ինչու որ ահա ես
ձեզի մեծ ուրախութեան աւետիս
կու տամ , որ բոլոր ժողովուրդին
պիտի ըլլայ . Վասն զի ձեզի այսօր
Փրկիչ մը ծնաւ Դաւիթի քաղա-
քին մէջ , որ ինքը Օծեալ Տէր
է : Եւ ասիկա ձեզի նշան մը ըլայ .
մանուկ մը պիտի գտնէք խանձա-
րուրով փաթթած , ո՛ մսուրի մէջ
պառկած : Եւ իսկոյն ան հրեշ-
տակին հետը երկնային զօրքերու
բազմութիւն մը եղաւ , որոնք Աս-
տուած կ'օրհնէին ու կ'ըսէին . Ամ-
էն բարձրութեանը մէջ Աստուծոյ
փառք , ու երկրիս վրայ խաղաղու-
թիւն , մարդոց մէջ հաճութիւն :
Ու եղաւ որ երբ հրեշտակները ա-
նոնցմէ երկինքը վերցան , հովիւնե-
րը իրարու ըսին . Եկէք մինչև
Բեթլեհէմ երթանք , ու տեսնենք՝
ըե՞ն ինչ է ասիկա եղած բանը , որն որ
Տէրը մեզի յայտնեց : Ու եկան
արտորնօք , և գտան Մարիամը ու
Յովսէփը և մսուրին մէջ պառկած
մանուկը : Ու երբոր տեսան , ի-
մացուցին ան խօսքին վրայով , որ
ասիկա մանուկին համար իրենց ը-
ցուեցաւ : Եւ ամէնքը որ կը լսէ-
ին , կը զարմանային ան բաներուն
վրայ , որ հովիւները իրենց կը ը-
ըսէին : Բայց Մարիամ ասիկա ա-
մէն բաները կը պահէր , ու իր
սրտին մէջը կը մտածէր : Եւ հո-
վիւները դարձան , կը փառաւո-
րէին ու կ'օրհնէին Աստուած ան
ամէն բաներուն համար՝ որ լսեցին
ու տեսան , ինչպէս որ իրենց ը-
ցուած էր :

Ու երբոր ութ օրերը լման եղան
անիկայ թլփատելու , անոր անունը
Յիսուս դրուեցաւ , որ հրեշտակին
կոչուած էր՝ դեռ ինքը յօրը որո-
վայնին մէջ չյղացած :

Ու Յովսէփին օրէնքին համեմատ՝
երբոր անոնց մաքրութեան օրերը
լմընցաւ , Երուսաղէմ տարին զա-
նիկայ Տէրոջը առջևը հանելու ,
(Ինչպէս որ գրուած է Տէրոջը օ-
րէնքին մէջ , Թէ Ամէն արու որ
արգանդ կը բանայ , Տէրոջը սուրբ
ըսուի ,) Ու Տէրոջը օրէնքին մէջ
ըսուածին պէս՝ ընծայ տալու զոյգ
մը տատրակ կամ աղաւնիի երկու
ձագ : Եւ ահա Երուսաղէմի մէջ
մարդ մը կար , որուն անունը Սի-
մէօն էր . ու ան մարդը արդար ու
աստուածավախ էր , և Իսրայէլի
մխիթարութեանը կը սպասէր . ու
Սուրբ Հոգին անոր վրայ էր : Եւ
անոր յայտնուած էր Սուրբ Հո-
գիին՝ Թէ մահ պիտի չտեսնէ , մին-
չև որ Տէրոջը Օծեալը տեսնէ : Եւ
Հոգիով տաճարը եկաւ . ու երբ-
որ ծնողքը բերին Յիսուս մանուկը՝
որ օրէնքին սովորութեանը պէս ա-
նոր վրայ ընեն , Ինքն ալ զանիկայ
իր գիրկը առաւ , և օրհնեց Աս-
տուած՝ ու ըսաւ . Ես հիմա ծե՛ր
Տէր՝ արձակե՛ս քու ծառադ խաղա-
ղութիւնով քու խօսքիդ համեմատ .
Վասն զի իմ աչքերս տեսան քու
փրկութիւնդ , Որ բոլոր ժողո-
վուրդներուն առջևը պատրաստե-
ցիր . Լոյս մը հեթանոսները լու-
սաւորելու , և փառք քու Իսրայէլ
ժողովուրդիդ : Եւ Յովսէփ ու
անոր մայրը զարմացած էին ան բա-
ներուն վրայ , որ անոր համար կը
խօսուէին : Ու Սիմէօն օրհնեց զա-
նոնք , և անոր մօրը Մարիամին
ըսաւ . Ահա ասիկա Իսրայէլի
մէջ շատ մարդոց իյնալուն ու ելլե-
լուն համար , ու հակառակութեան
նպատակ մը ըլլալու համար կեցած
է . (Եւ քու սրտիդ ալ թուր
մը պիտի անցնի ,) որ առանիվ
շատ սրտերէն խորհուրդները յայտ-
նուին :

Եւ հոն էր Աննա մարգարէն փա-
նուէլի աղջիկը՝ Ասերի ցեղէն . ա-
սիկայ իր օրերը շատ անցուցած
էր՝ երկանը հետ եօթը տարի կե-
նալով իր կուսութեանը ժամանա-
կէն , Եւ որբևարի էր դրեթէ
ութսունուչորս տարուան . որ տա-

ճարէն չէր զատուեր , հապա ծոմով
և աղօթքով Աստուծոյ ծառայու-
թիւն կ'ընէր գիշեր ու ցորեկ :
Եւ ասիկայ նոյն ժամուն եկաւ , ու
Տէրոջը գոհութիւն կու տար , ու
անոր վրայով կը խօսէր ան ամ-
նուն , որոնք Երուսաղէմի մէջ
փրկութեան կը սպասէին :
Ու երբոր ամէն բան կատարեցին
Տէրոջը օրէնքին համեմատ , նորէն
Գալիլեա դարձան՝ իրենց Նազա-
րէթ քաղաքը : Եւ մանուկը կը
մեծնար ու հոգիով կը զօրանար՝
իմաստութեամբ լեցուած , ու Աս-
տուծոյ շնորհքը անոր վրայ էր :
Եւ անոր ծնողքը ամէն տարի
զատկի տօնին Երուսաղէմ կ'երթա-
յին : Ու երբոր անիկայ տասներ-
կու տարեկան եղաւ , տօնին սո-
վորութեանը պէս երբոր անոնք Ե-
րուսաղէմ ելան , Եւ ան օրերը որ
լմընցուցին՝ ու նորէն ետ դարձան ,
Յիսուս մանուկը Երուսաղէմ մը-
նաց . և Յովսէփ ու անոր մայրը
չէին գիտեր . Հապա կարծելով
Թէ անիկայ ճամբորդներուն հետն
է , մէկ օրուան ճամբայ գացին , ու
կը փնտռէին զանիկայ էրեներ ազ-
գականներուն և ճանչցողներուն մէ-
ջը : Ու երբոր չգտան , նորէն
Երուսաղէմ դարձան՝ անիկայ փըն-
տրտելու : Ու եղաւ որ իրիք օրէն
հոգը տաճարին մէջը գտան զանի-
կայ , որ վարդապետներուն հետ
նստեր էր , անոնց մտիկ կ'ընէր ,
ու անոնց բան կը հարցընէր : Եւ
ամէն անոր ականջ դնողները կը
զարմանային անոր իմաստութեանը
ու պատասխաններուն վրայ : Ու
երբոր տեսան անիկայ , ապշած
մնացին . և անոր մայրը ըսաւ ա-
նոր . Ո՛րդեակ՝ ինչո՞ւ համար մեզի
այդպէս ըրիր . ահա քու հայրդ ու
ես՝ խիստ վշտացած քեզ կը փնտը-
ռէինք : Եւ ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ
կը փնտռէիք , չէի՞ք գիտեր
Թէ ինձի պէտք է որ իմ հոգս
պատճառը ըլլամ : Եւ անոնք չհաս-
կըցան ան խօսքը՝ որ իրենց ըսաւ :
Եւ իջաւ անոնց հետ՝ ու գնաց Նա-
զարէթ , և անոնց հնազանդ էր .
բայց անոր մայրը ասիկա ամէն խօսքերը
իր սրտին մէջ կը պահէր :
Եւ Յիսուս կը զարգանար ի- 52
մաստութիւնով ու հասակով , և
Աստուծմէ ու մարդոցմէ շնորհք
գտնելով :

ԳԼՈՒԽ Դ

Տիբերիոս կայսրին թագաւորու- 1
թեանը տասնուհինգերորդ տա-
րին՝ Պոնտացի Պիղատոսին հո-
գաբէաստանի վրայ կուսակալութիւն
ըրած ատենը , ու հերովդեսին՝
Գալիլեացւոց վրայ չորրորդապետու-
թեան ատենը , և անոր եղբօրը
Փիլիպպոսին՝ Իտուրացւոց և Տը-
րաքոնացւոց երկրին վրայ չորրոր-
դապետութեան ատենը , և Լիւսա-
նիայի Աբիլինացւոց վրայ չորրոր-
դապետութեան ատենը , Ա- Աննի- 2
նայի ու Կայիափայի քահանայա-
պետութեան ատենը՝ Աստուծոյ
խօսքը եղաւ Զաքարիայի որդւոյն
Յովհաննէսին վրայ՝ անապատին
մէջ : Ու անիկայ եկաւ Յորդա- 3
նանու բոլոր կողմերը , և ապաշ-
խարութեան մկրտութիւն կը քա-
րոզէր մեղաց թողութեան համար .
Ինչպէս որ Եսայի մարգարէին խօս- 4
քերուն գրքին մէջ գրուած է ըսե-
լով . Անապատի մէջ կանչողին
ձայնը , Տէրոջը ճամբան պատրաս-
տեցէ՛ք , անոր շաւիղները շիտակե-
ցէ՛ք . Ամէն ձոր պիտի լեցուի , և 5
ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ ,
և ծուռը պիտի շիտակուի , ու խորա-
ուբորտ տեղերը հարթ ճամբաներ
պիտի ըլլան . Եւ ամէն մարմին Աս- 6
տուծոյ փրկութիւնը պիտի տեսնէ :
Ու իրմէն մկրտուելու ելլող ժո- 7
ղովուրդներուն ըսաւ . Լամերու
ծնունդներ՝ ո՞վ խնայուց ձեզի գա-
լու բարկութենէն փախչիլ : Ու- 8
րեմն ապաշխարութեան արժանա-
ւոր պտուղներ բերէք , և մի՛ ը-
կսիք ձեր ներսի դին ըսել , Թէ
Մենք մեզի հայր՝ Աբրահամը ու-
նինք . քանզի կ'ըսեմ ձեզի , որ
Աստուած կարող է աս քարերէս
Աբրահամին որդիներ հանելու :
Եւ հիմա կացինը ծառերուն ար- 9

մասին քովը կը դրուի . ուստի
ամէն ծառ որ բարի պտուղ չը-
բերեր , կը կտրուի ու կրակը կը
10 ձգուի : Եւ ժողովուրդները կը
հարցընէին իրեն՝ ու կ'ըսէին . Ա-
11 բրհամ ի՞նչ ընենք : Պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Ո՛վ որ
երկու հանդերձ ունի , թող չհի
չունեցողին տայ . և ո՛վ որ կերա-
12 կուր ունի , նոյնպէս ընէ : Մաք-
սաւորներ ալ եկան մկրտուելու ,
ու ըսին անոր . Վ՛արդապետ՝ մենք
13 ի՞նչ ընենք : Ան ալ ըսաւ ա-
նոնց . Ձեզի հրամայուածէն աւելի
14 բան չպահանջէք : Զինուորներն
ալ կը հարցընէին անոր՝ ու կ'ը-
սէին . Եւ մենք ի՞նչ ընենք . ըսաւ
անոնց . Ոէկը մի՛ հարստահարէք ,
և ձիս- մը վրայ զրպարտութիւն մի՛
ընէք , ու ձեր թոշակովը բաւակա-
նացէ՛ք :
15 Երբոր ժողովուրդը կը սպասէր ,
և ամէնքը իրենց սրտերուն մէջ կը
մտածէին Յովհաննէսին համար՝ թէ
մի՞ թէ արդեօք Ք՛րիստոսը , Յով-
հաննէս պատասխան տուաւ ամե-
16 նուն՝ ու ըսաւ . Ես ձեզ ջրով կը
մկրտեմ . բայց ինձմէ աւելի զօրա-
ւորը կու գայ , որ ես անոր կօշիկ-
ներուն կապերը քակելու արժանի
չեմ . անիկայ ձեզ պիտի մկրտէ
17 Հոգւով Սրբով և կրակով . Ո-
րուն հեծանոցը իր ձեռքն է , և իր
կալը պիտի մաքրէ , ու ցորենը իր
ամբարը պիտի ժողվէ , և յարդը
չմարելու կրակով պիտի այրէ :
18 Ուրիշ շատ բաներ ալ կը քարո-
զէր՝ ժողովուրդը յորդորելով :
19 Բայց Հերովդէս չորրորդապետը
անկէ յանդիմանուելով իր եղբօրը
կնկանը Հերովդիային համար , և
բոլոր չարութիւններուն համար՝ որ
20 Հերովդէս գործեց , Ան ամենուն
վրայ ասս ալ աւելցուց , որ Յով-
հաննէսը բանտի մէջ գոցեց :
21 Ու երբոր մկրտուեցաւ բոլոր ժո-
ղովուրդը , և Յիսուս ալ մկրը-
տուելով՝ աղօթք կ'ընէր , երկինքը
22 բացուեցաւ . Եւ Սուրբ Հոգին
մարմնաւոր երեւոյթով աղաւնիի
պէս անոր վրայ իջաւ , ու երկինքէն
ձայն մը եկաւ՝ որ կ'ըսէր . Դուն
ես իմ սիրելի Որդիս , քեզի հաւ-
նեցայ :
Եւ ինքը Յիսուս սկսեր էր դրե- 23
թէ երեսուն տարեկան ըլլալ , որ
(ինչպէս կը կարծուէր) ինքը
Յովսեփին որդին էր , որ ան Հե-
ղիին , որ ան Մատթին , Որ ան 24
Ղևիին , որ ան Մելքիին , որ ան
Յաննէին , որ ան Յովսեփին , Որ 25
ան Մատաթիային , որ ան Ամո-
սին , որ ան Նաւումին , որ ան
Եսղիին , որ ան Նանգէին , Որ ան 26
Մաաթին , որ ան Մատաթիային ,
որ ան Սեմէիին , որ ան Յովսեփին ,
որ ան Յուդային , Որ ան Յով- 27
հաննային , որ ան Ռեսային , որ ան
Զօրաբաբելին , որ ան Սաղաթիե-
լին , որ ան Նէրիին , Որ ան Մել- 28
քիին , որ ան Ադդիին , որ ան Կով-
սամին , որ ան Եղմովդադին , որ
ան Երին , Որ ան Յովսեսին , որ 29
ան Եղիազարին , որ ան Յովրիմին ,
որ ան Մատթին , որ ան Ղևիին ,
Որ ան Սիմէոնին , որ ան Յուդա- 30
յին , որ ան Յովսեփին , որ ան
Յովնանին , որ ան Եղեակիմին ,
Որ ան Մելէային , որ ան Մայնա- 31
նին , որ ան Մատաթային , որ ան
Նաթանին , որ ան Դաւիթին ,
Որ ան Յեսսէին , որ ան Ովբեդին , 32
որ ան Բոոսին , որ ան Սաղմնին ,
որ ան Նաասոնին , Որ ան Ամին- 33
դաբին , որ ան Երամին , որ ան
Եսրոնին , որ ան Փարեսին , որ
ան Յուդային , Որ ան Յակոբին , 34
որ ան Իսահակին , որ ան Աբրա-
համին , որ ան Թարային , որ ան
Նաբովրին , Որ ան Սերուգին , որ 35
ան Ռագաւին , որ ան Փաղեկին ,
որ ան Եբերին , որ ան Սաղային ,
Որ ան Կայնանին , որ ան Արփաք- 36
սադին , որ ան Սեմին , որ ան Նո-
էին , որ ան Լամեքին , Որ ան 37
Մաթուսաղային , որ ան Ենովքին ,
որ ան Յարեդին , որ ան Մաղա-
ղիելին , որ ան Կայնանին , Որ ան 38
Ենոսին , որ ան Սեթին , որ ան
Ադամին , որ ան Աստուծոյ :

ԳԼ . Դ

1 Եւ Յիսուս Հոգւով Սրբով լե-
ցուած՝ Յորդանանէն դարձաւ ,
ու Հոգիէն անապատը տարուե-
2 ցաւ , Եւ քառասուն օր Սատանա-
յէն փորձուեցաւ . ու ան օրերը
բան մը չկերաւ . և ան օրերը լմնե-
նալէն ետև՝ անօթեցաւ :
3 Ու Սատանան ըսաւ անոր . Թէ
որ Աստուծոյ Որդին ես , ըսէ՛ աս
4 քարին որ հաց ըլլայ : Եւ Յի-
սուս պատասխան տուաւ անոր՝ ու
ըսաւ . Գրուած է թէ , Ո՛չ միայն
հացով կ'ապրի մարդ , հապա Ա-
տուծոյ ամէն խօսքովը :
5 Եւ Սատանան մէկ բարձր լեռ մը
հանելով զանիկայ , աշխարհի բոլոր
թագաւորութիւնները յուշուշ ա-
6 նոր մէկ վայրկեանի մը մէջ . Եւ
Սատանան ըսաւ անոր . Ես ամէն
իշխանութիւնը ու անոնց փառքը
քեզի պիտի տամ , ինչու որ ինձի
յանձնուած է . և որու որ ուզեմ՝
7 կու տամ անիկայ . Ուստի թէ որ
դուն իմ առջեւս երկրպագու-
թիւն ընես , ամէնը քեզի ըլլայ :
8 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ա-
նոր՝ ու ըսաւ . Գրուած է թէ ,
Քու Տէր Աստուծոդ երկրպագու-
թիւն ընես , ու միայն զանիկայ
պաշտես :
9 Եւ զանիկայ տարաւ Երուսա-
ղէմ , ու տաճարին աշտարակին վը-
րայ կայնեցուց , ու ըսաւ անոր .
Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես ,
10 քեզ ասկէ վար ձգէ . Ինչու որ
գրուած է թէ , Իր հրեշտակներուն
պիտի ապսպրէ քեզի համար՝ որ
11 քեզ պահեն . Ու ձեռքերնուն վրայ
պիտի վերցընեն քեզ , որ չըլլայ
12 թէ ոտդ քարի զարնես : Եւ Յի-
սուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ
անոր . Ըսուած է թէ՝ Քու Տէր
13 Աստուածդ չփորձես : Ու երբ-
որ Սատանան ամէն փորձութիւնը
կատարեց , ատեն մը ետ կեցաւ
անկէ :
14 Եւ Յիսուս Հոգիին զօրու-
թեամբը Գալիլեա դարձաւ . ու
անոր համբաւը ան գաւառին ամէն
կողմերը տարածուեցաւ : Եւ ինքը 15
անոնց ժողովարաններուն մէջը կը
սորվեցընէր , ու ամէնէն կը փա-
ռաւորուէր :
Ու եկաւ Նազարէթ , ուր որ 16
ինքը մեծցած էր . և իր սովորու-
թեանը պէս շաբաթ օրը մտաւ
ժողովարանը , ու ելաւ որ կար-
դայ : Եւ տուին անոր Եսայի 17
մարգարէին գիրքը . ու երբոր գիր-
քը բացաւ , գտաւ ան տեղը՝ ուր
որ գրուած էր . Տէրոջը Հոգին իմ 18
վրաս է . ինչու որ զիս օծեց աղ-
քատներուն աւետարան քարոզե-
լու . զիս խրկեց կոտրած սիրտ ու-
նեցողները բժշկելու . Գերիներուն 19
ազատութիւն , և կոյրերուն տե-
սութիւն քարոզելու , հարստահա-
րուածներն կրօղները ազատ թող
տալու , Տէրոջը ընդունելի տարին
քարոզելու : Եւ գիրքը դոցելով՝ 20
տուաւ սպասաւորին ու նստաւ . և
ժողովարանը եղողներուն ամէնը
աչքերնին անոր կը նայէին :
Եւ սկսաւ անոնց ըսել . Էյսօր աս 21
գրուածը կատարուեցաւ , ո՛ն ձեր
ականջները լսեցին : Եւ ամէնքը 22
անոր վրայ կը վկայէին , ու կը
զարմանային անոր բերնէն ելած չը-
նորհալի խօսքերուն վրայ՝ ու կ'ը-
սէին . Ասիկայ Յովսեփին որդին
չէ՞ : Եւ ըսաւ անոնց . Իրաւ որ 23
դուք ինձի պիտի ըսէք աս առակը .
Բժիշկ՝ քու անձդ բժշկէ . ծրչափ
բաներ լսեցինք որ Կափառնայումի
մէջ եղաւ , հոս ալ ըրէ քու քա-
ղաքիդ մէջ : Եւ ըսաւ . Ա՛մէն 24
բիտ կ'ըսեմ ձեզի , թէ Մարգարէ
մը իր քաղաքին մէջ ընդունելի չէ :
Եւ յիրաւի կ'ըսեմ ձեզի , թէ շատ 25
որբևարիներ կային Եղիայի օրերը
Իսրայէլի մէջ , երբոր երկինք տարի
ու վեց ամիս երկինքը գոցուեցաւ ,
անանկ որ մեծ սով եղաւ բոլոր
երկրին մէջ . Բայց Եղիան անոնց- 26
մէ մէկուն չխրկուեցաւ , հապա մի-
նակ Սիդոնացւոց Սարեփթա քա-
ղաքին մէջ որբևարի կնկան մը :
Եւ շատ բորոտներ կային Իսրայէլի 27
մէջ Եղիսէ մարգարէին ատենը .
ու անոնցմէ մէկը չմաքրուեցաւ ,

հապա մինակ Նէհեման Յորին ։
28 Եւ ժողովարանին մէջ ամէնքն ալ
բարկութիւնով լեցուեցան՝ երբոր
29 ասոնք խօսիերը լսեցին ։ Ու ելան ա-
նիկայ քաղաքէն դուրս հանեցին , և
տարին զանիկայ մինչև ան լեռանը
ցցուած ծայրը , որուն վրայ իրենց
քաղաքը շինուած էր , որ զանիկայ
30 բարձր տեղէն վար ձգեն ։ Բայց
ինքը անոնց մէջէն անցաւ գնաց ։
31 Եւ Իջաւ Գալիլեայի Կափառնա-
յում քաղաքը ։ ու շաբաթ օրերը
32 կը սորվեցընէր անոնց ։ Եւ կը
զարմանային անոր վարդապետու-
թեանը վրայ ։ ինչու որ իշխանու-
33 թիւնով էր անոր խօսքը ։ Եւ
ժողովարանին մէջ մարդ մը կար ,
որ պիղծ դևի ոգի ունէր , ու մեծ
34 ձայնով մը աղաղակեց՝ ըսելով ։
Օհո՛ղ տուր , դուն մեզի հետ ի՞նչ
բան ունիս՝ Յիսուս Նազովրեցի ։
միթէ մեզ կորսընցընելո՞ւ եկար ։
գիտեմ քեզ ո՛վ ես , Աստուծոյ
35 Սուրբը ։ Եւ Յիսուս սաստեց ա-
նոր՝ ըսելով ։ Պապանձէ՛ ու ի՛ր
ատկէ ։ ու դևը զանիկայ ներսիլ
գիտնալով մէջտեղը գետինը
զարկաւ , և ելաւ անկէ , ու վնաս
36 մը չտուաւ անոր ։ Եւ զարմանք
եկաւ ամենուն վրայ ։ և իրարու
հետ կը խօսէին՝ ու կ'ըսէին ։ Ա-
ի՞նչ խօսք է , որ իշխանութիւնով
և զօրութիւնով կը հրամայէ պիղծ
37 ոգիներուն , ու կ'ելլեն ։ Եւ ա-
նոր համբաւը տարածուեցաւ շրջա-
կայ գաւառին ամէն տեղերը ։
38 Ու ժողովարանէն ելլելով՝ Սի-
39 մոնին տունը մտաւ ։ Սիմոնին զո-
քանչն ալ սաստիկ ջերմով կը տան-
ջուէր , ու անոր համար աղաչեցին
40 իրեն ։ Եւ Յիսուս անոր վրայ
կայնելով՝ սաստեց ջերմին , որ թո-
ղուց զանիկայ ։ և շուտ մը ելաւ ,
ու անոնց սպասաւորութիւն կ'ընէր ։
41 Եւ արևը մտնը մտած առնոնք՝
ամէն անոնք որ ունէին տեսակ տե-
սակ ցաւերով հիւանդներ , իրեն
բերին զանոնք ։ ինքն ալ անոնցմէ
ամէն մէկուն վրայ ձեռք դնելով՝
42 բժշկեց զանոնք ։ Դևերը ալ կ'ել-
լէին շատերէն , կ'աղաղակէին ու
կ'ըսէին , թէ Դուն ես Քրիստոս՝
Աստուծոյ Որդին ։ և ինքը կը սաս-
տէր՝ ու թող չէր տար անոնց որ
խօսին , ինչու որ գիտէին թէ ինքը
Քրիստոսն է ։
43 Ու երբոր յորեկ եղաւ , ելաւ
ու գնաց անապատ տեղ մը , և
ժողովուրդները կը փնտռէին զա-
նիկայ ։ եկան մինչև անոր , ու կը
ստիպէին զանիկայ որ իրենցմէ չեր-
թայ , բայց անիկայ ըսաւ անոնց ։
44 Պէտք է ինծի՝ որ ուրիշ քաղաքնե-
րու ալ Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը քարոզեմ ։ քանզի ասոր բա-
նին համար խրկուած եմ ։ Ու
45 Գալիլեայի ժողովարաններուն մէջ
կը քարոզէր ։

ԳԼ ։ Ե

1 Ու եղաւ որ երբ ժողովուրդը անոր
բոլորտիքը դիզուեցաւ՝ Աստու-
ծոյ խօսքը լսելու համար , ինքն ալ
Գեննեսարեթի ծովակին քովը կե-
ցեր էր ։ 2 Ու տեսաւ երկու նաւեր՝
որ ծովակին քովը կեցեր էին , և
ձկնորսները անոնց մէջէն ելած՝ ու-
կանները կը լուային ։ 3 Ինքը ան
նաւերուն մէկուն մէջը մտաւ՝ որ
Սիմոնինն էր , և աղաչեց անոր՝ որ
քիչ մը ցամաքէն ծովուն մէջը տա-
նի ։ և նստելով՝ նաւուն մէջէն ժո-
ղովուրդներուն կը սորվեցընէր ։
4 Ու երբոր խօսելէն դադարեցաւ ,
ըսաւ Սիմոնին ։ Առաջ տար նաւը
դէպ 'ի խորունկը , և ուռկաններ-
նիդ ձգեցէ՛ք ձուկ որսալու ։ 5 Եւ
Սիմոն պատասխան տալով՝ ըսաւ
անոր ։ Վարդապետ՝ բոլոր գիշերս
աշխատեցանք , ու բան մը չբռնե-
ցինք ։ բայց քու խօսքիդ համար
ուռկանը ձգեմ ։ 6 Ու երբոր ա՛ս ը-
րին , խիստ շատ ձուկեր ժողվեցին
մէջը , ու իրենց ուռկանը կը պա-
տռտուէր ։ 7 Եւ ա՛զ կ'ընէին մէկալ
նաւուն մէջ եղող իրենց ընկերնե-
րուն՝ որ գան օգնեն իրենց ։ և ե-
կան , ու երկու նաւերն ալ լեցու-
ցին , մինչև որ ընկղմելու մօտ էին ։
8 Սիմոն Պետրոս երբոր տեսաւ , Յի-
սուսի ծունկերուն ինկաւ՝ ու ըսաւ ։
Տէ՛ր՝ իմ քովէս մեկնի՛ գնա , ին-

չու որ ես մեղաւոր մարդ մըն եմ ։
9 Վասն զի ապշութիւնը պատեց ա-
նիկայ և անոր հետը եղող ամէնը ,
ան իրենց բռնած ձուկերուն որսին
10 համար ։ Նոյնպէս ալ Յակոբոսը և Յովհան-
նէսը , որոնք Սիմոնին ընկերներն
էին ։ ու Յիսուս ըսաւ Սիմոնին ։
Մի՛ վախնար , ասկէ ետև մարդոց
11 որսորդ պիտի ըլլաս ։ Եւ նաւերը
ցամաքը հանելով՝ ամէն բան թո-
ղուցին , ու անոր ետևէն գացին ։
12 Ու եղաւ որ երբ ինքը քաղաքի
մը մէջ էր , ահա մէկ մարդ մը բո-
րոտութիւնով լեցուն՝ երբոր Յի-
սուսը տեսաւ , երեսի վրայ իյնալով
աղաչեց անոր՝ ու ըսաւ ։ Տէ՛ր՝ թէ
որ ուզես , կրնաս զիս մաքրել ։
13 Եւ Յիսուս իր ձեռքը երկընցընե-
լով՝ դպաւ անոր , ու ըսաւ ։ Ո՛ու-
զեմ՝ մաքրուէ ։ և շուտ մը բորո-
14 տութիւնը անկէ գնաց ։ Ու ինքը
պատուիրեց անոր որ մէկու մը չըսէ ,
հապա ըսաւ ։ Գնա՛ քեզ քահա-
նային ցուցո՛ւր , և Մովսէսին պա-
տուիրածին պէս քու մաքրուելուդ
ընծան տուր՝ անոնց վկայութիւն
15 ըլլալու համար ։ Եւ անոր վրայով
խօսքը աւելի կը տարածուէր ։ ու
շատ ժողովուրդներ կը ժողվուէին
մտիկ ընելու , և անով իրենց հի-
16 ւանդութիւններէն բժշկուելու ։ Ու
ինքը անապատ տեղեր կը քա-
շուէր , և աղօթք կ'ընէր ։
17 Ու եղաւ որ մէկ օր մը ինքը կը
սորվեցընէր , ու փարիսեցիներ և
օրինաց վարդապետներ նստած էին ,
որոնք Գալիլեայի ու Հրէաստանի
ու Երուսաղէմի բոլոր գիւղաքա-
ղաքներէն ժողվուած էին ։ ու Տէ-
րոջը զօրութիւնը ներկայ էր անոնք
18 բժշկելու ։ Եւ ահա մարդ մը մար-
դիկ՝ մէկ անդամալոյծ մարդ մը մա-
հիճովը բերին , և հնարը կը փնտռ-
ուէին թէ ինչպէս զանիկայ ներս խո-
19 թին , ու դնեն անոր առջևը ։ Ու
երբոր բազմութենէն ճամբայ չէին
գտներ՝ որ անկէ ներս խոթեն անի-
կայ , տանիքին վրայ ելան , և զա-
նիկայ կղմինտրներուն մէջէն մահի-
ճովը մէջտեղը Յիսուսին առջևը
20 իջեցուցին ։ Եւ անիկայ տեսնելով
անոնց հաւատքը՝ ըսաւ անոր ։ Ա՛վ
մարդ՝ քու մեղքերդ քեզի ներուած
21 են ։ Եւ դպիրները ու փարիսե-
ցիները սկսան խորհիլ , ու ըսել ։
Ա՞վ է ասիկայ , որ հայհոյութիւն-
ներ կը խօսի ։ ո՞վ կրնայ մեղայ
թողութիւն տալ , բայց միայն Ա-
22 ստուած ։ Եւ Յիսուս իմանալով
անոնց խորհուրդները՝ պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց ։ Սրտեր-
նուդ մէջ ի՞նչ կը խորհիք ։ Ա՞րբ
23 աւելի դիւրին է ։ Ո՛ւ մեղքերդ
քեզի ներուած են ըսե՞լը , թէ Ե-
լի՛ր ու քալէ՛ ըսելը ։ Բայց որպէս
24 զի գիտնաք՝ թէ Որդին մարդոյ իշ-
խանութիւն ունի երկրի վրայ մեղ-
քերու թողութիւն տալու , (ըսաւ
անդամալոյծին ,) Քեզի կ'ըսեմ ,
Ելի՛ր մահիճդ ա՛ռ՝ ու տո՛ւնդ գնա ։
25 Ան ալ իսկոյն անոնց առջևը ելաւ , և
ու վրան առաւ՝ ինչ բանի վրայ որ
պառկած էր , և գնաց իր տունը ,
26 ու Աստուծոյ փառք կու տար ։ Եւ
ամէնքը ապշած մնացին , ու Ա-
ստուծոյ փառք կու տային ։ և վախով
լեցուած՝ կ'ըսէին , թէ Այսօր նո-
րանշան բաներ տեսանք ։
27 Եւ ա՛ս բաներէն ետև ելաւ առի՛ , և
ու տեսաւ մէկ մաքսաւոր մը՝ որուն
անունը Ղևի էր , որ մաքս ընդու-
նելու տեղը նստեր էր , ու ըսաւ ա-
նոր ։ Ետևէս եկուր ։ 28 Ան ալ
թողուց ամէնը՝ և ելաւ գնաց անոր
ետևէն ։ 29 Ու Ղևի անոր մեծ կո-
չունք մը ըրաւ իր տանը մէջ ։ և
շատ բազմութիւն կար մաքսաւորնե-
րու և ուրիշներու՝ որ անոնց հետ
սեղան նստեր էին ։ 30 Եւ անոնց
դպիրները ու փարիսեցիները տըր-
տունջ կ'ընէին անոր աշակերտնե-
րուն ու կ'ըսէին ։ Ինչո՞ւ համար
մաքսաւորներուն և մեղաւորներուն
հետ կ'ուտէք ու կը խմէք ։ 31 Եւ
Յիսուս պատասխան տալով՝ ըսաւ
անոնց ։ Առողջներուն բժիշկ պէտք
չէ , հապա հիւանդներուն ։ 32 Ես
արդարները կանչելու չեկայ , հապա
մեղաւորները ապաշխարութեան ։
33 Անոնք ալ ըսին անոր ։ Ինչո՞ւ
Յովհաննէսին աշակերտները շատ

անդամ ծոմ կը պահեն , և ա-
ղօթքներ կ'ընեն , նոյնպէս ալ փա-
բիսեցւոց պետիերդիները . և քու-
կիներդ կ'ուտեն ու կը խմեն :
34 Ընիկայ ալ ըսաւ անոնց . Արնաք
հարսնիքին տղոցը ծոմ պահել
տալ՝ քանի որ փեսան իրենց հետն
35 է : Բայց օրեր պիտի գան՝ որ երբ
փեսան իրենցմէ վերցուի , հապա
36 ան օրերը ծոմ պիտի պահեն : Ո-
ոակ մըն ալ ըսաւ անոնց , Թէ
Ա՛կը չգերը նոր լաթի կտոր հին
հանդերձի վրայ . եթէ ոչ՝ ան նորը
պատռուածք ալ կ'ընէ , ու հնո-
ցածին հետ ալ չհիաբանիր ան նոր
37 լրնէն եղած կտորը : Ու Ա՛կը
նոր գինին հին տիկերու մէջ չգներ .
եթէ ոչ՝ նոր գինին հին տիկերը
կը պատռէ , ինքը կը թափի , ու
38 տիկերը կը կորնչին . Հապա նոր
գինին նոր տիկերու մէջ դնելու է ,
39 ու երկուքն ալ կը պահուին : Ու
Ա՛կը հին գինին խմելէն ետև՝ ան-
միջապէս նորը չուզեր . քանզի կ'ը-
սէ Թէ՝ Հինը աւելի ախորժելի է :

ԳԼ. Չ

1 Ու եղաւ որ երկրորդ առաջին շա-
բաթ օրը՝ ինքը արտերուն միջէն
կ'անցնէր և իր աշակերտները ցորեան
հասկերը փրցընելով , ձեռքերնուն
2 մէջ կը շփէին՝ ու կ'ուտէին : Ու
փարիսեցիներէն ոմանք ըսին անոնց .
Ա՛ո ի՞նչ բան կ'ընէք , որ արժան
3 չէ ընել շաբաթ օրը : Ու Յի-
սուս պատասխան տալով անոնց
ըսաւ . Ձի՞ք կարդացեր դուք Դա-
ւիթին ըրածը , երբոր անօթեցաւ
ինքը՝ և անոնք որ իր հետն էին .
4 Ինչպէս անիկայ Աստուծոյ տունը
մտաւ , և առաջաւորութեան հա-
յերը առաւ ու կերաւ , և տուաւ
անոնց ալ՝ որ իր հետն էին . որ
Ա՛հա-մը օրինաւոր չէ ուտել , բայց
5 միայն քահանաներուն : Ու ըսաւ
անոնց . Որդին մարդոյ շաբաթին
ալ Տէրն է :
6 Ու եղաւ որ ուրիշ շաբաթ օր
մըն ալ ինքը ժողովարանը մտաւ՝
ու կը սորվեցընէր . և հոն մարդ մը
կար , որուն աջ ձեռքը չորցած
էր : Ու դպիրները ու փարիսե- 7
ցիները անոր կը սպասէին՝ որ շա-
բաթ օրը զանիկայ բժշկէ , որպէս
զի ամբաստանութեան առիթ մը
գտնեն անոր դէմ : Իսկ ինքը 8
դիտնալով անոնց խորհուրդները ,
ըսաւ ան մարդուն՝ որուն ձեռքը
չորցած էր . Ելի՛ր՝ մէջտեղը կայնէ .
ան ալ ելաւ կայնեցաւ : Ա՛ն ա- 9
տենը Յիսուս ըսաւ անոնց . Ձեզի
բան մը հարցընեմ . Հ՞արթաթ օրը
ի՞նչ արժան է , բարի՞ք ընել ,
թէ չարիք ընել . հոգի մը ապրե-
ցընե՞լ , թէ մեռցընել : Ու 10
շուրջանակի ամենուն վրայ նայելով՝
ըսաւ անոր . Ձեռքդ երկընցո՛ւր .
ան ալ այնպէս ըրաւ . ու անոր
ձեռքը ողջացաւ Ա՛կալին պէս :
Ու անոնք կատաղութեամբ լեցուե- 11
ցան , ու իրարու հետ կը խօսէին՝
Թէ ի՞նչ ընեն Յիսուսին :
Ու եղաւ որ ան օրերը լեռը ելաւ 12
աղօթք ընելու , ու բոլոր գիշերը
Աստուծոյ աղօթք ընելով անցուց :
Ու երբոր առտու եղաւ , կանչեց 13
իր աշակերտները , ու անոնցմէ
տասներկու հոգի ընտրեց , որոնք
առաքեալ ալ անուանեց . Սիմոնը՝ 14
որն որ Պետրոս ալ անուանեց , և
անոր եղբայրը Անդրէասը , Յակո-
բոսը ու Յովհաննէսը , Փիլիպ-
պոսը և Բարթուղիմէոսը , Մատ- 15
թէոսը և Թովմասը , Ալփէոսեան
Յակոբոսը և Նախանձայոյզ կո-
չուած Սիմոնը , Յակոբոսին եղ- 16
բայրը Յուդան և Իսկարիովտացի
Յուդան՝ որ և մատնիչ եղաւ :
Ու անոնց հետ իջնելով՝ Ա՛կ տա- 17
փարակ տեղ մը կայնեցաւ . նաև
իր աշակերտներուն ժողովը՝ ու մեծ
բազմութիւն մը ժողովուրդներու
բոլոր Հրէաստանէն , ու Երու-
սաղէմէն , և Տիւրոսի ու Սիդոնի
ծովեզերքէն . Որոնք եկան անոր 18
խօսիլը մտիկ ընելու , ու իրենց
հիւանդութիւններէն բժշկուելու .
և պիղծ ոգիներէն նեղուած կրող-
ներն ալ եկան , ու կը բժշկուէին :
Ու բոլոր ժողովուրդը կ'ուզէր իրեն 19
դպչիլ . քանզի զօրութիւն կ'ելլէր
իրմէն , ու ամենը կը բժշկէր :

20 Ու ինքը իր աչքերը դէպ՚ի իր
աշակերտներուն վերցուց՝ ու ըսաւ .
Երանի՛ ձեզի աղքատներուդ , քա-
նզի որ ձերն է Աստուծոյ թագա-
21 ւորութիւնը : Երանի՛ որ
հիմա անօթի էք , քանզի որ պիտի
կշտանաք . երանի՛ որ հիմա
կու լաք , քանզի որ պիտի խնդաք :
22 Երանի՛ է ձեզի երբոր մարդիկ ձեզ
ատեն , ու երբոր ձեզ էրէնց ընկե-
րընկերն մերժեն՝ ու նախատեն ,
և ձեր վրայով գէշ անուն հանեն
23 Որդւոյ մարդոյ պատճառովը : Ու-
րախ եղէք դուք ան օրը՝ ու ցնծա-
ցէք , որ ահա ձեր վարձքը շատ է
երկինքը . վասն զի իրենց հայրերը
այդպէս կ'ընէին մարգարէներուն :
24 Բայց վա՛յ ձեզի հարուստներուդ ,
քանզի որ ձեր մխիթարութիւնը ա-
25 ռած էք : Վա՛յ ձեզի՝ որ կուշտ
էք , քանզի որ պիտի անօթենաք .
վա՛յ ձեզի որ հիմա կը ծիծաղիք ,
քանզի որ սուգ պիտի ընէք ու լաք :
26 Վա՛յ ձեզի՝ երբոր մարդիկ ձեր վրա-
յով աղէկ խօսին , քանզի որ իրենց
հայրերը այդպէս կ'ընէին սուտ մար-
գարէներուն :
27 Բայց կ'ըսեմ ձեզի՝ որ մտիկ կ'ը-
նէք . Սիրեցէք ձեր թշնամիները .
ձեզ առողներուն բարի ըրէք .
28 Ձեզ անիծողները օրհնեցէք , ձեզի
նեղութիւն տուողներուն համար
29 աղօթք ըրէք : Ան որ քու մէկ
ծնօտիդ կը զարնէ , մէկալն ալ մո-
տեցուր անոր . և ան որ քու վե-
րարկուդ քեզմէ կը հանէ , մի՛ ար-
30 գիլեր անկէ շապիկդ ալ : Ա՛ն
ամենուն որ քեզմէ կ'ուզէ՝ տո՛ւր ,
ու քու բաներդ առնողէն զանոնք մի՛
31 պահանջեր : Ու ինտոր կ'ուզէք
որ մարդիկ ձեզի ընեն , դուք ալ
32 անոնց անանկ ըրէք : Ու թէ որ
դուք ձեզ սիրողները սիրէք՝ ի՞նչ
շնորհ կ'ունենաք . քանզի որ մեղա-
ւորներն ալ կը սիրեն զիրենք սի-
33 րողները : Ու թէ որ դուք ձեզի
բարի ընողներուն բարի ընէք ,
ի՞նչ շնորհ կ'ունենաք . քանզի որ
մեղաւորներն ալ նոյն բանը կ'ը-
34 նեն : Ու թէ որ անանկ մարդիկ-
ներու փոխ տաք՝ որոնցմէ յոյս ու-
նէք առնելու , ի՞նչ շնորհ կ'ու-
նենաք . քանզի որ մեղաւորներն ալ
մեղաւորներուն փոխ կու տան , որ
նոյն չափովը նո՛ւ առնեն : Հապա 35
սիրեցէ՛ք դուք ձեր թշնամիները ,
ու բարի ըրէք . և փո՛խ տուէք
առանց փոխարէնի մը սպասելու .
և ձեր վարձքը շատ պիտի ըլլայ ,
ու Ա՛մենաբարձրին որդիքը պիտի ըլ-
լաք . քանզի որ անիկայ բարերար է
ապերախտներուն ու չարերուն :
Ա՛րեմն գթած եղէք՝ ինչպէս որ 36
ձեր Հա՛յրն ալ գթած է : Մի՛ 37
դատէք , ու պիտի չդատուիք . մի՛
դատապարտէք , ու պիտի չդատա-
պարտուիք . ներեցէ՛ք , ու ձեզի
պիտի ներուի . Տո՛ւէք՝ ու ձեզի 38
պիտի տրուի . աղէկ չափով՝ կո-
խուած՝ ցնցուած՝ լիքլիքցուն պիտի
տրուի ձեր գոգը . քանզի ան չա-
փովը՝ որով դուք կը չափէք , ձեզի
պիտի չափուի :
Առակ մըն ալ ըսաւ անոնց . 39
Միթէ կոյրը կոյրին կրնայ առաջ-
նորդութիւն ընել . չէ՞ որ եր-
կուքն ալ փոսը պիտի իյնան : Ա- 40
շակերտը իր վարդապետէն մեծ չէ .
բայց ամեն կատարեալ վար-
ժուածը իր վարդապետին պէս կ'ըլ-
լայ :
Ու ինչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին 41
մէջի շիւղը կը տեսնես , ու քու աչ-
քիդ մէջի գերանին չես նայիր :
Կամ ի՞նչպէս կրնաս ըսել քու 42
եղբօրդ . Ո՛ղբայր՝ թո՛ղ տուր որ
աչքիդ մէջի շիւղը հանեմ . և դուն
քու աչքիդ մէջի գերանը չես տես-
ներ . կեղծաւո՛ր՝ առաջ քու աչքէդ
գերանը հանէ՛ , ու ետքը պիտի
նայիս քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը
հանելու : Ինչու որ չկայ բարի 43
ծառ մը՝ որ չար պտուղ բերէ . ո՛չ
ալ չար ծառ մը՝ որ բարի պտուղ
բերէ . Վա՛ն ի՛ր ամեն ծառ իր 44
պտուղէն կը ճանչցուի . ինչու որ
փուշերէն թուզ չեն քաղեր , ու
մերկենիէն խաղող չեն ժողվեր :
Ո՛ր մարդը իր սրտին բարի գան- 45
ձէն բարութիւն կը բղխէ , և չար
մարդը իր սրտին չար գանձէն չա-
րութիւն կը բղխէ . ինչու որ իր

քի բանը սրտին աւելցուքէն կը
խօսի :
46 Եւ ինչո՞ւ զիս ՏԷՐ ՏԷր՝ կը կո-
չէք , ու ըսած բաներս չէք կատա-
47 րեր : Ան ամէնը որ ինծի կու գայ՝
և իմ խօսքերս կը լսէ՝ ու անոնք
կը կատարէ , ձեզի յուսցընեմ թէ
48 որո՛ւ կը նմանի : Ընդիկայ տուն
շինող մարդու մը կը նմանի , որ
փորեց ու խորունկցուց , ու հիմը
վէմի վրայ դրաւ . և ջուրերուն
յորդած ատեն՝ գետը զարկաւ ան
տանը , ու չկրցաւ զանիկայ շար-
ժել . ինչու որ վէմի վրայ հաստա-
49 տուած էր : Հապա ան որ իմ խօսքերս
կը լսէ՝ ու չկատարեր , կը նմանի
ան մարդուն՝ որ հողի վրայ առանց
հիմի տուն կը շինէ . որուն գետը
զարկաւ , և շուտ մը փլաւ , ու ան
տանը կործանումը մեծ էր :

ԳԼ . Ը

1 Ու երբոր իր բոլոր խօսքերը ժո-
ղովուրդին ականջներուն խօսիը
լմընցուց , մտաւ Կափառնայում :
2 Եւ հարիւրապետի մը ծառայ ծանր
հիւանդացած՝ մեռնելու էր , որ
3 սիրելի էր անոր : Երբոր Յիսուսի
վրայով լսեց , Հրէաներէն փառի մը
ծերերը խրկելով , աղաչեց անոր՝ որ
4 գայ իր ծառան ապրեցընէ : Անոնք
ալ եկան Յիսուսին՝ և թախան-
ձանքը կ'աղաչէին անոր , ու կ'ը-
սէին , Թէ Ընիկայ արժանի է՝ ո-
5 րուն ասոր ընծան պիտի ընես . Ինչու
որ մեր ազգը կը սիրէ , ու ժողո-
6 վարանը անիկայ շինեց մեզի : Եւ
Յիսուս անոնց հետ գնաց . Երբոր
տունէն շատ հեռու չէր , հարիւրա-
պետը խրկեց անոր փառի մը բարե-
կամներ , ու ըսաւ անոր . Տէր՝ մի
յոգնիր , ինչու որ ես արժանի չեմ
7 որ դուն իմ յարկիս տակը մտնես .
Ասոր համար ես ինքզինքս ալ ար-
ժանի չսեպեցի քեզի գալու . հա-
պա խօսքով զրուցէ , և իմ ծառաս
8 պիտի բժշկուի . Ինչու որ ես ալ
իշխանութեան տակ դրուած մարդ
մըն եմ , ու իմ հրամանիս տակը
զինուորներ ունիմ . և ասոր կ'ը-
սեմ՝ Գնա , ու կ'երթայ . և մե-
կալին Եկո՛ւր , ու կու գայ , և
ծառայիս՝ Թէ Ըն բանը ըրէ , ու
կ'ընէ : Յիսուս ասոնք լսե- 9
լով՝ զարմացաւ անոր վրայ . և իր
ետևէն գայող ժողովուրդին դար-
ձաւ ու ըսաւ . Ձեզի կ'ըսեմ , որ
Իսրայէլի մէջ անգամ ես այսչափ
հաւատք չգտայ : Ու պատգամա- 10
ւորները նորէն տուն դարձան , և
հիւանդ ծառան առողջացած գը-
տան :

Ու եղաւ որ հետևեալ օրը քա- 11
ղաք մը կ'երթար , որուն անունը
Նային էր . և անոր հետը կ'եր-
թային իր աշակերտներէն շատերը ,
ու մեծ բազմութիւն : Ու երբոր 12
քաղաքին դրանը մօտեցաւ , ահա
մեռել մը դուրս կը հանէին , իր
մօրը մէկ հատիկ տղան . և անիկայ
որբևարի էր , ու քաղաքին շատ
ժողովուրդը անոր հետն էր : Եւ 13
Տէրը անիկայ տեսնելով՝ խղճայ
անոր վրայ , ու ըսաւ անոր . Մի՛
լար : Եւ մօտենալով՝ դադարին 14
գպաւ , ու տանողները կանգ ա-
րին . և ըսաւ . Ո՛վ պատանի՛
քեզի կ'ըսեմ՝ Ելլէր : Ու մեռելը 15
ելաւ նստաւ , և սկսաւ խօսիլ . ու
տուաւ զանիկայ իր մօրը : Եւ ա- 16
մէնքն ալ վախով բռնուեցան . ու
զՆաւուած կը փառաւորէին ըսե-
լով , Թէ Մեծ մարգարէ մը եղեր
է մեր մէջը . և Թէ Նաւուած իր
ժողովուրդին այցելութիւն ըրաւ :
Եւ աս ձայնը իր վրայով՝ բոլոր 17
Հրէաստան եղաւ , ու բոլոր շրջա-
կայ տեղուանքը :

Եւ Յովհաննէսին պատմեցին իր 18
աշակերտները աս ամէն բաներուն
վրայով : Յովհաննէս ալ իր ա- 19
շակերտներէն երկուքը իրեն կան-
չեց , և զանոնք Յիսուսին խրկեց՝
ըսելով . Դուն ա՞ն ես՝ որ գալու
էիր , Թէ ուրիշի մը սպասենք :
Եւ ան մարդիկը եկան անոր՝ ու ը- 20
սին . Յովհաննէս Մկրտիչը մեզ
խրկեց քեզի , ու կ'ըսէ . Դուն
ա՞ն ես՝ որ գալու էիր , Թէ ուրիշի
մը սպասենք : Եւ նոյն ժամուն 21
շատերը բժշկեց իրենց հիւանդու-
թիւններէն՝ ու հարուածներէն և

չար ոգիներէն , ու շատ կոյրերու
22 տեսութիւն շնորհեց : Եւ Յիսուս
պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ .
Գացէք Յովհաննէսին պատմեցէք
ինչ որ տեսաք ու լսեցիք . որ
կոյրերը կը տեսնեն , կաղերը կը
քալեն , բորոտները կը մաքրուին ,
խուլերը կը լսեն , մեռելները յա-
րութիւն կ'առնեն , աղքատներուն
23 աւետարան կը քարոզուի . Եւ ե-
րանի՛ անոր , որ իմ վրայովս չգայ-
թակղիր :
24 Ու երբոր Յովհաննէսին խրկած
մարդիկը գացին , Յիսուս սկսաւ
ժողովուրդներուն ըսել Յովհաննէ-
սին համար . Ի՞նչ տեսնելու ելաք
անապատին մէջ . եղէ՞գ մը հովէն
25 շարժուած : Հապա ի՞նչ տեսնե-
լու ելաք . փափուկ հանդերձներ
հագած մարդ մը . ահա անոնք որ
փառաւոր հագուստներու ու փափ-
կութեան մէջ են , թագաւորական
26 պալատներն են : Հապա ի՞նչ
տեսնելու ելաք . մարգարէ՞ . այո՛
կ'ըսեմ ձեզի , մարգարէէ մըն ալ
27 աւելի : Ինչու որ ասիկայ է որուն
համար գրուած է . Ահա ես իմ
դեսպանս կը խրկեմ քու երեսիդ
առջևէն , որ քու ճամբադ պիտի
28 պատրաստէ քու առջևէդ : Վասն-
զի կ'ըսեմ ձեզի . Ընդիկներէն ծնած-
ներուն մէջը Յովհաննէս Մկրտիչէն
մեծ մարգարէ չկայ . սակայն Ա-
ստուծոյ թագաւորութեանը մէջ
պինա պզտիկը անկէ մեծ է :
29 Եւ բոլոր ժողովուրդը ու մաք-
սաւորները երբոր լսեցին , արդա-
րացուցին զՆաւուած , որ Յով-
հաննէսին Մկրտութիւնովը մկրը-
30 տուեցան : Բայց փարիսեցիները
և օրինականները իրենց անձին դէմ
Նաւուծոյ խորհուրդը անարգեցին ,
որ անկէ չմկրտուեցան :
31 Ուստի որո՞ւ նմանցընեմ աս ազ-
գին մարդիկը , և որո՞ւ կը նմա-
32 նին : Կը նմանին տղոց , որ շու-
կաները նստելով՝ իրարու կը կան-
չեն , ու կ'ըսեն . Փող ձեզի զուցինք
ձեզի՝ ու չպարեցիք , ողբ կարդա-
33 ցինք ձեզի՝ ու չլացիք : Վասն զի
Յովհաննէս Մկրտիչը եկաւ , ո՛չ
հաց կ'ուտէր և ո՛չ դինի կը խմէր ,
ու կ'ըսէք . Դեւ կայ անոր ներսի
դին : Որդին մարդոյ եկաւ՝ կ'ուտէ 34
ու կը խմէ , և կ'ըսէք . Ահա ու-
տող և արբեցող մարդ մը՝ մաքսա-
ւորներու ու մեղաւորներու բարե-
կամ . Եւ իմաստութիւնը արդա- 35
րացաւ իր բոլոր տղոցմէն :

Փարիսեցիներէն մէկը կ'աղաչէր 36
անոր՝ որ իր հետը հաց ուտէ . ան
ալ փարիսեցիին տունը մտաւ՝ ու
սեղան նստաւ : Եւ ահա քաղաքին 37
մէջ մեղաւոր կնիկ մը կար . երբոր
իմացաւ Թէ անիկայ փարիսեցիին
տունը սեղան նստեր է , մէկ շիշ
մը անուշահոտ եղ բերաւ . Ու ե- 38
տևի կողմէն անոր ոտքերուն քովը
կեցեր՝ կու լար , և արցունքովը
սկսաւ անոր ոտքերը թրջել , ու
իր գլխուն մազերովը կը սրբէր , և
կը համբուրէր անոր ոտքերը , ու
եղով կ'օծէր : Ու երբոր տեսաւ 39
փարիսեցին՝ որ զանիկայ հրաւիրեր
էր , կ'ըսէր իր մտքին մէջ . Ասի-
կայ Թէ որ մարգարէ ըլլար , պիտի
գիտնար Թէ ո՛վ և ինչպէս կնիկ է
իրեն դպչողը . ինչու որ մեղաւոր
է : Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ 40
ու ըսաւ անոր . Սիմո՛ն՝ քեզի բան
մը ունիմ ըսելու . ան ալ ըսաւ .
Ըսէ՛ վարդապետ . Ը ըսաւ . Ար- 41
ծիւ տուող մը երկու պարտական
ունէր . մէկը հինգ հարիւր դա-
հեկան պարտը ունէր , ու մէկալը՝
յիսուն : Եւ որովհետև հատու- 42
ցանելու խոշոր-ինչ չունէին , եր-
կուքին ալ շնորհեց . Հիմա զրու-
ցէ , Ընդունցմէ ո՞րը աւելի պիտի սի-
րէ զանիկայ : Պատասխան տուաւ 43
Սիմո՛ն՝ ու ըսաւ . Կարծիք կ'երևնայ , Թէ որուն որ շատ շնոր-
հեց . ան ալ ըսաւ անոր . Ուղիղ
դատեցիր : Ու դառնալով դէպ՚ի 44
ան կնիկը՝ ըսաւ Սիմոնին . Կը
տեսնե՞ս աս կնիկը . ես քու տունդ
մտայ , դուն ոտքերուս ջուր չտուիր .
բայց ասիկայ իր արցունքովը ոտքերս
Թրջեց , և իր մազերովը սրբեց :
Դուն ինծի համբոյր մը չտուիր . 45
բայց ասիկայ հոս մտնելէս ՚ի վեր
ոտքերս համբուրելէն չդադարեցաւ :

46 Ոմն իմ գլուխս ձէթով չօծեցիր ·
բայց ասիկայ իմ ոտքերս անուշա-
47 հոտ եղով օծեց : Ասոր համար
կ'ըսեմ քեզի · Նկերուած են ասոր
շատ մեղքերը , ինչու որ շատ սի-
րեց · բայց որու՛ր որ քիչ կը նե-
48 րուի , անիկայ քիչ կը սիրէ : Ու-
ընաւ անոր · Քու մեղքերդ նե-
49 րուած են : Եւ անոր հետ սեղան
նստողները սկսան իրենց մէջը ըսել ·
Ո՞վ է ասիկայ՝ որ մեղայ թողու-
50 թիւն ալ կու տայ : Եւ ինքը ը-
սաւ կնկանը · Քու հաւատքդ քեզ
փրկեց , գնա՛ խաղաղութեամբ :

ԳԼ · Ը

1 Ու եղաւ որ անկէ ետև՝ ալ ինքը
քաղաքէ քաղաք ու դեղէ գեղ
պտըտելով՝ կը քարոզէր , և Ա-
ստուծոյ թագաւորութիւնը կ'աւե-
տուծոյ թագաւորութիւնը կ'աւե-
տարանէր · ու տասներկուքը իր
2 հետն էր · Նաև քանի մը կիներ՝
որ չար ոգիներէ ու հիւանդութիւն-
ներէ բժշկուեր էին · Մարիամ՝ որ
Մագդաղենացի կ'ըսուէր , ուսկից
3 որ եօթը դև ելեր էր , Եւ Յով-
հաննա՝ Հերովդեսին տանը վերա-
կացուին Քուզային կինիկը , ու
Շուշան , և շատ ուրիշներ , որոնք
իրենց ստացուածքովը անոր ծառա-
յութիւն կ'ընէին :

4 Ու երբոր մեծ բազմութիւն ժողո-
վուեցաւ , և շատ քաղաքներէ իրեն
եկան , առակով մը ըսաւ անոնց ·
5 Սերմ ցանող մը ելաւ իր սերմը
ցանելու · ու ցանած ատենը՝ մէկ
քանին ճամբուն քովը ինկաւ , և
ոտքէ տակ կոխուեցաւ , ու երկինքի
6 թռչունները կերան զանիկայ : Եւ
ուրիշը ապառաժի վրայ ինկաւ , ու
բուսածին պէս չորցաւ՝ հոգը հիւթ
7 չունենալուն համար : Եւ ուրիշը
փուշերու մէջ ինկաւ , ու փուշերը
անոր հետը բուսնելով՝ խեղդեցին
8 անիկայ : Եւ ուրիշը աղէկ հողի
մէջ ինկաւ , ու բուսնելով՝ հարիւ-
րապատիկ պտուղ տուաւ · երբոր
ասս բաները կը ըսէր , կ'աղա-
ղակէր · Ան որ լսելու ականջ ունի ,
թող լսէ :

9 Եւ իր աշակերտները կը հարցը-
նէին իրեն՝ ըսելով , թէ Ո՞նչ պի-
տի ըլլայ ան առակը : Ան ալ ը- 10
սաւ · Ձեզի տրուած է գիտնալ
Աստուծոյ թագաւորութեանը խոր-
հուրդները , բայց ուրիշներուն ա-
ռակներով կը խօսիմ · որ տեսնե-
լով՝ չտեսնեն , և լսելով՝ չհաս-
նան :

Ըրդ՝ առակը ասա է · Սերմը՝ Ա- 11
ստուծոյ խօսքն է : Ու ճամբուն քո- 12
վինները անոնք են՝ որ կը լսեն , ու
հետը Սատանան կու գայ՝ անոնց
սրտէն կը հանէ խօսքը , որ չըլլայ
թէ հաւատան՝ ու փրկուին : Եւ 13
ապառաժին վրայինները անոնք են՝
որ երբ կը լսեն , ուրախութեամբ
կ'ընդունին խօսքը , բայց արմատ
չունին · ատոնք մէկ կը հաւատան՝
ու փորձութեան ժամանակը կը հե-
ռանան : Եւ փուշերուն մէջ ին- 14
կածը անոնք են՝ որ կը լսեն , բայց
հոգերով ու հարստութիւնով և ա-
կնանքիս ցանկութիւններովը զբա-
ղած ըլլալով՝ կը խեղդուին , և ան-
պտուղ կ'ըլլան : Իսկ աղէկ հողի 15
մէջ ցանուածը անոնք են՝ որ բարի
և յօժար սրտիւ լսելով խօսքը՝ կ'ըն-
դունին , ու համբերութիւնով պը-
տուղ կու տան :

Ոևէ մէկը որ ճրագը վառէ՝ ու 16
ամանի մը տակ՝ կամ մահիճին ներ-
քևը դնէ · հապա աշտանակի վրայ
կը դնէ , որ ներս մտնողները լոյսը
տեսնեն : Վասն զի չկայ ծածուկ 17
բան մը որ պիտի չյայտնուի , ո՛չ
ալ գաղտուկ բան մը որ պիտի չը-
գիտցուի՝ ու երևան չելլէ : Ուս- 18
տի նայիցէք՝ թէ ինչպէս կը լսէք ·
քանզի ո՛վ որ ունի՝ անոր պիտի
տրուի , և ո՛վ որ չունի՝ ան ալ որ
ինքը կը կարծէ թէ ունի , անկէ
պիտի առնուի :

Եւ անոր մայրը ու եղբայրները 19
իրեն եկան , ու բազմութենէն չէին
կրնար անոր քովը երթալ : Եւ 20
անոր իմացուցին՝ ըսելով · Քու
մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայ-
ներ են , ու քեզ տեսնել կ'ուզեն :
Եւ անիկայ պատասխան տալով՝ ը- 21
սաւ անոնց · Իմ մայրս ու իմ եղ-
բայրներս ասոնք են , որ Աստուծոյ
խօսքը կը լսեն ու զանիկայ կը կա-
տարեն :

22 Ու եղաւ որ մէկ օր մը ինաւ
մտաւ ինքը և իր աշակերտներն ալ ,
ու ըսաւ անոնց · Անցնինք մեկալ կողմը անցնինք · և ձամբայ
23 ելան : Ու երբոր նաւով կ'եր-
թային , ինքը քնացաւ , ու հովի
փոթորիկ մը իջաւ ծովակին վրայ ,
և նաւը կը լեցուէր , ու իրենք վը-
24 տանգի մէջ էին : Մօտեցան ար-
թընցուցին անիկայ՝ ու ըսին ·
Վարդապետ վարդապետ՝ մեռնի կը
կորսուինք · ան ալ ելաւ սաստեց
հովին , ու ջուրերուն խռովու-
թեանը , և հանդարտեցան , ու
25 խաղաղութիւն եղաւ : Եւ ըսաւ
անոնց · Ո՞ւր է ձեր հաւատքը ·
և անոնք վախի մէջ ինկած զարմա-
ցան , ու իրարու կ'ըսէին · Երդեօք
ո՞վ է ասիկայ , որ հովերուն ու
ջուրին ալ հրաման կու տայ , և կը
ենազանդին ասոր :

26 Ու նաւելով Գադարա-
ցւոց երկիրը , որ Գալիլեային
27 դիմացի կողմն է : Եւ ինքը ցա-
մաքը ելլելուն պէս՝ ան քաղաքէն
մարդ մը ելաւ դիմացը՝ որուն ներսը
շատ առներ ի վեր դևեր կային ·
ու անիկայ հանդերձ չէր հագներ ,
ո՛չ ալ տան մէջ կը բնակէր ,
28 հապա գերեզմաններու մէջ : Եւ
Յիսուսը տեսնելով՝ աղաղակեց ,
ու ինկաւ անոր առջևը , ու բարձր
ձայնով ըսաւ · Ի՛նչ բան ունիս Յի՛սուս՝ Որդի
Աստուծոյ բարձրելոյ , կ'աղաչեմ
29 քեզի՝ զիս մի՛ տանջեր · (Վասն որ
հրամայեց պիղծ ոգիին՝ որ ան մար-
դէն ելլէ · որովհետև շատ առներ
էր՝ որ զանիկայ յափշտակեր էր · և
անիկայ շղթաներով , ու ոտնա-
կապերով կապուած կը պահուէր ,
բայց կապերը կը կոտրտէր , ու
դևէն անապատը կը քշուէր ·)
30 Հարցուց անոր Յիսուս՝ ու ըսաւ ·
Քու անուդ ի՞նչ է · ան ալ ըսաւ · Լե-
գէոն · ինչու որ շատ դևեր մտեր
31 էին անոր ներսի դին : Եւ կ'ա-
ղաչէին անոր՝ որ անդունդը երթա-
32 լու հրաման չընէ իրենց : Եւ ան

տեղը շատ խոզերու երամակ մը
կար՝ որ լեռը կ'արածուէին · ու ա-
ղաչեցին անոր՝ որ իրենց հրաման
տայ անոնց մէջը մտնելու · և հրա-
ման տուաւ անոնց : Ու դևերը 33
մարդէն ելլելով՝ խոզերուն մէջը
մտան · և երամակը գահավէժ տե-
ղէն ծովակը վազեց , ու խեղդուե-
ցաւ : Եւ խոզարածները որ ե- 34
ղած բանը տեսնելով՝ փախան , ու
պատմեցին քաղաքը ու ագարակ-
ները : Եւ դուրս ելան եղած բա- 35
նը տեսնելու , ու եկան Յիսուսին ,
և գտան այն մարդը՝ ուսկից որ դևե-
րը ելեր էին , հագուած ու խելքը
վրան Յիսուսի ոտքերուն քովը
նստած , ու վախցան : Եւ անոնք 36
որ տեսեր էին , պատմեցին անոնց՝
թէ ինչպէս դիւահարը ազատե-
ցաւ : Եւ Գադարացւոց շրջակայ 37
տեղուանքը գոնուող բոլոր բազ-
մութիւնը կ'աղաչէր անոր , որ
իրենցմէ երթայ · ինչու որ մեծ
վախով բռնուած էին · ան ալ նաւը
մտնելով՝ ետ դարձաւ : Եւ ան 38
մարդը՝ ուսկից որ դևերը ելեր էին ,
կ'աղաչէր անոր՝ որ հետը ըլլայ ·
բայց Յիսուս արձակեց անիկայ՝ ու
ըսաւ · Դարձիր քու տունդ , ու 39
պատմէ՛ ինչ որ Աստուած քեզի
ըրաւ · ան ալ գնաց , ու բոլոր
քաղաքին մէջը քարոզեց , ինչ որ
Յիսուս իրեն ըրաւ :

Ու երբոր Յիսուս ետ դարձաւ , 40
ժողովուրդը զանիկայ ընդունեց ·
ինչու որ ամէնքը անոր կը սպասէ-
ին : Եւ ահա Յայրոս անունով 41
մարդ մը եկաւ , ու ինքը ժողովա-
րանին իշխանն էր · և Յիսուսին
ոտքը իյնալով՝ կ'աղաչէր անոր ,
որ իր տունը մտնէ · Ինչու որ մէկ 42
հատիկ աղջիկ մը ունէր՝ գրեթէ
տասներկու տարեկան , որ մեռ-
նելու մօտ էր · ու երբոր անիկայ
կ'երթար , բազմութիւնը կը նեղէր
զանիկայ :

Եւ կնիկ մը՝ որ տասներկու 43
տարիէ ի վեր արիւնի տեռատե-
սութեան մէջ էր , ու իր բոլոր
ունեցածը բժիշկներուն ծախք բրած
էր , և իրեն մէկէ մը բժշկուելու ձար

մը եղած չէր , նոսեն մտածելով՝ 44
անոր հանդերձին քղանցքին դպաւ ,
և իսկոյն իր արիւնին հոսումը դա-
դարեցաւ : Նւ Յիսուս ըսաւ . 45
Ո՞վ էր ան որ ինծի դպաւ . երբոր
ամենքը կ'ուրանային , ըսաւ Պետ-
րոս ու անոր հետ եղողները .
Վարդապետ՝ բազմութիւնը քեզ
կը հրէ ու կը նեղէ , ու կ'ըսե՞ս թէ՝
Ո՞վ ինծի դպաւ : Նւ Յիսուս 46
ըսաւ . Մէկը ինծի դպաւ , քանզի
ինձմէ զօրութիւն մը
ելաւ : Երբոր տեսաւ կնիկը՝ որ 47
Բանը անկէ չպահուեցաւ , դողա-
լով եկաւ՝ ու անոր առջեւը ինկաւ ,
և բոլոր ժողովուրդին առջեւը անոր
պատմեց՝ թէ ինչ բանի համար
անոր դպչեր էր , և թէ ինչ-
պէս ինքը իսկոյն բժշկուեցաւ :
Նւ Յիսուս ըսաւ անոր . Դուստր 48
լերուէ՝ հաղիկ , քու հաւատքդ
քեզ բժշկեց , գնա խաղաղու-
թեամբ :
Երբոր ինքը դեռ կը խօսէր , 49
ժողովրդապետին տունէն մէկը ե-
կաւ՝ ու ըսաւ անոր . Աղջիկդ մե-
ռաւ , ալ վարդապետը մի՛ յոգ-
նեցներ : Բայց Յիսուս երբոր 50
լսեց , պատասխան տուաւ անոր՝
ու ըսաւ . Մի՛ վախնար , միայն
հաւատա , ու պիտի ապրի : Նւ 51
երբ տունը մտաւ՝ ուրիշ մէկը
թող չտուաւ որ մտնէ , բայց միայն
Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յով-
հաննէսը , ու աղջկան հայրը ու
մայրը : Ամենքն ալ կու լային ու 52
կ'ողբային անոր վրայ . և ինքը ը-
սաւ . Մի լաք . անիկայ մեռած
չէ , հապա կը քնանայ : Նւ ա- 53
նոնք ծաղր կ'ընէին զանիկայ , քան-
զի գիտէին՝ թէ մեռաւ : Ու ին- 54
քը ամենն ալ դուրս հանելով ,
բռնեց անոր ձեռքէն , ու կան-
չեց ըսելով . Աղջիկ՝ ելիր : Նւ 55
անոր հոգին դարձաւ , ու իսկոյն
ոտք ելաւ . և Յիսուս հրամայեց
ըրաւ որ ուտելիք տան անոր :
Ու անոր ծնողքը ապշած մնա- 56
ցին . և ինքը անոց պատուիրեց՝
որ եղած բանը մէկու մը չըսու-
ցին :

ԳԼ . Թ

Նւ իր տասներկու առաքեալները 1
մէկտեղ իրեն կանչելով , ա-
նոնց զօրութիւն ու իշխանութիւն
տուաւ բոլոր դեւերուն վրայ , և
ախտերը բժշկելու : Նւ զանոնք 2
խրկեց որ Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը քարոզեն , ու հիւանդները
բժշկեն : Նւ ըսաւ անոնց . Ոչ- 3
բոս համար բան չառնէք , ո՛չ գա-
ւազան՝ և ոչ տոպրակ , ո՛չ հաց՝
և ոչ ստակ , ո՛չ ալ կրկին հան-
դերձ ունենաք : Նւ որ տուն որ 4
մտնէք՝ հո՛ն մնացէք , ու անկէ
ելէք : Ու անոնք որ ձեզ չեն ըն- 5
դունիր , երբոր ան քաղաքէն կ'ել-
լէք , ձեր ոտքերուն փոշին անգամ
թօթվեցէք՝ իրենց դէմ վկայու-
թիւն ըլլալու համար : Նւ անոնք 6
ելան՝ ու գիւղէ գիւղ կը պտըտէին ,
և ամէն տեղ աւետարանը կը քա-
րոզէին , ու բժշկութիւն կ'ընէ-
լին :
Նւ Հերովդէս չորրորդապետը 7
անոր բոլոր ըրածները լսելով՝ տա-
րակուսանաց մէջ էր . որովհետև
ոմանք ըսած էին , թէ Յովհաննէ- 8
սը յարութիւն առաւ մեռելներէն .
և ոմանք՝ թէ Եղիան յայտնուե-
ցաւ . և ուրիշներն ալ՝ թէ Առջի
մարգարէներէն մէկը յարութիւն
առաւ : Նւ Հերովդէս ըսաւ . 9
Յովհաննէսը ես գլխատեցի . հա-
պա ասիկայ ո՞վ պիտի ըլլայ , որուն
վրայով ասանկ բաներ կը լսեմ . ու
կ'ուզէր որ տեսնէ զանիկայ :
Նւ առաքեալները դարձան , ու 10
պատմեցին անոր՝ ինչ որ ըրին . և
առաւ զանոնք՝ առանձին անապատ
տեղ մը քաշուեցաւ քաղաքի մը
քով , որուն անունը Բեթսայիդա
էր : Նւ ժողովուրդները երբոր 11
իմացան , անոր ետևէն գացին , ու
զանոնք ընդունելով՝ կը խօսէր ա-
նոնց Աստուծոյ թագաւորութեանը
վրայով . և որոնք որ բժշկութեան
կարօտ էին , կը բժշկէր :
Ու երբոր օրը սկսաւ իրիկուան 12
մօտենալ , տասներկուքը եկան ու
ըսին անոր . Երթակէ՛ ժողովուրդ-

ները , որ շրջակայ գիւղերը ու ա-
գարակները երթան իջևանին , ու
կերակուր գտնեն . ինչու որ հոս
անապատ տեղ մըն ենք : Նւ 13
անոնց . Դո՛ւք տուէք ատոնց ու-
տելիք . անոնք ալ ըսին . Մենք
հինգ նկանակէն ու երկու ձուկէն
աւելի բան չունինք , թէ որ չեր-
թանք ատ բոլոր ժողովուրդին հա-
մար կերակուր չգնենք : (Որովհետև 14
հինգ հազարի չափ էրիկ մարդիկ
կային :) Ու ըսաւ իր աշակերտ-
ներուն . Ասոնք դաս դաս՝ յիսուն
յիսուն նստեցուցէք : Նւ անանկ 15
ըրին , ու ամենն ալ նստեցուցին :
Նւ ան հինգ նկանակը ու երկու 16
ձուկը առնելով՝ ու դէպ՝ի երկինքը
նայելով , օրհնեց զանոնք ու կարեց ,
և կու տար աշակերտներուն , որ
ժողովուրդին առջեւը դնեն : Նւ 17
կերան ու կշտացան ամենքն ալ ,
ու աւելցած կտորուանքները տա-
սներկու կողով վերցուցին :
Ու եղաւ որ երբ ինքը առանձին 18
աղօթք կ'ընէր , աշակերտներն ալ
իր հետ էին , և հարցուց անոնց՝
ըսելով . Ժողովուրդները ինծի
համար ո՞վ կ'ըսեն՝ թէ եմ : Ե- 19
նոնք ալ պատասխան տալով՝ ըսին .
Մէկե՛ն Յովհաննէս մկրտիչը , և ու-
րիշները՝ Եղիան , ուրիշներն ալ՝
թէ Առջի մարգարէներէն մէկը յա-
րութիւն առեր է : Նւ ինքը ըսաւ 20
անոնց . Հապա դուք ինծի համար
ո՞վ կ'ըսէք՝ թէ եմ . պատասխան
տուաւ Պետրոս՝ ու ըսաւ . Ա-
տուծոյ Քրիստոսը : Նւ ինքը 21
աստիկ պատուիրեց անոնց՝ որ աս
բանը մէկու մը չըսուցին . Ու ը- 22
սաւ , թէ պէտք է որ Որդին մարդ-
ոյ շատ չարչարանքներ կրէ , և
ծերերէն ու քահանայապետներէն և
դպիրներէն մերժուի , ու սպան-
նուի , ու երրորդ օրը յարութիւն
առնէ : Նւ ամենուն կ'ըսէր . Թէ 23
որ մէկը կ'ուզէ իմ ետևէս գալ ,
թող իր անձը ուրանայ , և ամեն
օր իր խաչը վերցընէ , ու իմ ետև-
էս գայ : Վասն զի ո՛վ որ կ'ուզէ 24
իր անձը ապրեցընել , պիտի կոր-
սընցընէ անիկայ . և ո՛վ որ ինծի
համար իր անձը կորսընցընէ , պի-
տի ապրեցընէ անիկայ : Վասն զի 25
ի՞նչ կը շահի մարդ մը՝ թէ որ
բոլոր աշխարհը վաստկի , և իր
անձը կորսընցընէ կամ վնասէ :
Վասն զի ո՛վ որ ինձմէ և իմ խօս- 26
քերս ամօթ սեպէ , Որ-
դին մարդոյ ալ զանիկայ ամօթ
պիտի սեպէ՝ երբոր գայ իր
ու Հօրը և սուրբ հրեշտակներուն
փառքովը : Բայց ճշմարիտ կ'ըսեմ 27
ձեզի , որ հոս կայնողներէն մէկ քա-
նիները կան՝ որոնք մահուան համը
պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն
Աստուծոյ թագաւորութիւնը :
Ու եղաւ որ աս խօսքերէն գրեթէ 28
ութ օր ետքը՝ Պետրոսը ու Յով-
հաննէսը և Յակոբոսը առնելով՝
լեռը ելաւ աղօթք ընելու : Ու 29
երբոր ինքը աղօթք կ'ընէր , իր
երեսին տեսքը ուրիշ կերպ մը ե-
ղաւ , ու իր հագուստը ճերմակ ե-
փայլուն եղաւ : Նւ ահա երկու 30
մարդիկ իր հետը կը խօսէին , ո-
րոնք Մովսէս ու Եղիա էին , Փառ- 31
քով երևցած , և անոր ասկէ ելլելուն վրայով կը խօսէին , որ
Երուսաղէմի մէջ պիտի կատա-
րուէր : Բայց Պետրոս և անոր 32
հետ եղողները քունով ծանրացած
էին , ու երբոր արթընցան , տե-
սան անոր փառքը , և ան երկու
մարդիկը՝ որ անոր քովը կեցեր էին :
Ու եղաւ որ երբ անոնք զատուեցան 33
անոր քովէն , Պետրոս ըսաւ Յի-
սուսին . Վարդապետ՝ աղէկ է որ
հոս կենանք . ու իրեք խրճիթ շի-
նենք , մէկը քեզի , և մէկը Մով-
սէսին , ու մէկը Եղիային . վասն
զի չէր գիտեր ինչ կը խօսէր :
Նւ քանի որ անիկայ ասս բաները 34
կը խօսէր , ամպ մը եկաւ՝ ու անոնց
վրայ հովանի եղաւ , և ամպին տա-
կը մտած ատենները վախցան : Ու 35
ձայն մը եղաւ ամպէն՝ ըսելով .
Ասիկայ է իմ սիրելի Որդիս , ա-
նոր մտիկ ըրէք : Նւ ան ձայնը 36
որ եղաւ , Յիսուս մինակ գտնուե-
ցաւ : Ու իրենք լուռ կեցան , և
իրենց տեսածներէն՝ ան օրերը մէ-
կուն բան մը չպատմեցին :

37 Ու եղաւ որ հետևեալ օրը՝ երբ-
որ անոնք լեռնէն վար իջան , շատ
38 ժողովուրդ անոր դէմը ելաւ : Ու
ահա ժողովուրդին մէջէն մէկ մարդ
մը աղաղակեց ու ըսաւ . Վ՚արդա-
պետ՝ կ՚աղաչեմ քեզի՝ նայէ իմ
որդիիս , քանզի իմ մէկ հատիկս
39 է . Ու ահա ոգի մը կը բռնէ զա-
նիկայ . ան ալ յանկարծ կը կան-
չուըռտէ , և զանիկայ ցնցելով կը
փրփրցընէ , ու հազիւ կը զատուի
անկէ՝ ջարդուբուրդ ընելով զանի-
40 կայ . Ու քու աշակերտներուդ ա-
ղաչեցի՝ որ հանեն զանիկայ , ու
41 չկրցան : Պատասխան տուաւ Յի-
սուս՝ ու ըսաւ . Ո՛վ անհաւատ և
խոտորեալ ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի
հետ պիտի ըլլամ՝ ու ձեզի համբե-
42 րեմ . հո՛ս բեր քու որդիդ : Ու
երբոր դեռ կը մօտենար , դեւը զա-
նիկայ գետինը զարկաւ՝ ու սաստիկ
43 ցնցեց : Իսկ Յիսուս սաստեց
պիղծ ոգիին , և բժշկեց տղան՝ ու
44 զանիկայ իր հօրը տուաւ : Ու
ամէնքը կը զարմանային Աստուծոյ
մեծամեծ գործքերուն վրայ :

Ու քանի որ ամէնքը կը զարմա-
նային Յիսուսին բոլոր գործ-
քերուն վրայ , անիկայ ըսաւ իր ա-
շակերտներուն . Դուք աս խօսքերը
ականջներնիդ դրէք , վասն զի
Որդին մարդոյ պիտի մատնուի մար-
45 դոց ձեռքը : Բայց անոնք չէին
իմանար ան խօսքը , և անոնցմէ
ծածկուած էր՝ որ չհասկընան . ու
կը վախնային ան խօսքին համար ի-
րեն հարցընելու :

46 Խորհուրդ մըն ալ մտաւ անոնց
մէջ՝ թէ արդեօք իրենց մէջը ո՞վ է
47 մեծ : Իսկ Յիսուս անոնց սրտին
խորհուրդը իմանալով , տղայ մը
առաւ՝ ու զանիկայ իր քովը կայնե-
48 ցուց , Ու ըսաւ անոնց . Ո՛վ որ
աս տղան իմ անունովս կ՚ընդունի՝
զիս կ՚ընդունի . և ան որ զիս կ՚ըն-
դունի՝ անիկայ զիս խրկողը կ՚ըն-
դունի . վասն զի ան որ ձեր ամէնուն
մէջը պզտիկ է , անիկայ մեծ պիտի
ըլլայ :

49 Պատասխան տուաւ Յովհաննէս
ու ըսաւ . Վ՚արդապետ՝ մէկը տե-
սանք որ քու անուանովդ դևեր կը
հանէր , և զանիկայ արգիլեցինք ,
ինչու որ մեր հետը չպտըտիր : Ու 50
Յիսուս ըսաւ անոր . Մի՛ արգի-
լէք . քանզի ան որ ձեզի հակառակ
չէ , ձեր կողմն է :

Ու եղաւ որ երբ իր ալեբերձ 51
վերնալու օրերը կը կատարուէր ,
ինքն ալ հաստատ որոշեց Երու-
սաղէմ երթալ : Ու իր երեսին 52
առջէն պատգամաւորներ խրկեց ,
որ երթոր գային՝ Սամարացւոց մէկ
գեղը մտան որ իրեն համար պատ-
րաստութիւն մը ընեն : Ու չըն- 53
դունեցին զանիկայ , ինչու որ անոր
երեսը դէպ՚ի Երուսաղէմ երթա-
լու կերեւոյթ էր : Երբոր իր ա- 54
շակերտները Յակոբոս ու Յովհան-
նէս տեսան , ըսին . Տէր՝ կ՚ուզե՞ս
որ ըսենք , ու երկինքէն կրակ իջնէ՝
և սատկեցընէ անոնք , ինչպէս որ
Եղիան ալ ըրաւ : Ու դարձաւ 55
յանդիմանեց զանոնք՝ ըսելով . Ձե՛ք
գիտեր թէ ի՛նչ հոգիի որե՛ք էք
դուք . Վ՚ասն զի Որդին մարդոյ 56
չեկաւ մարդոց հոգիները կորսըն-
ցընելու , հապա փրկելու . և ուրիշ
գեղ մը գացին :

Ու երբոր անոնք ճամբան կ՚եր- 57
թային , մէկը ըսաւ անոր . Տէ՛ր՝
քու եւեէդ գամ՝ ո՛ւր որ երթաս :
Ու Յիսուս ըսաւ անոր . Աղուէս- 58
ները որջեր ունին , ու երկինքի թռըչ-
չուններն բոյներ , բայց Որդին մար-
դոյ գլուխը հանգչելու տեղ չունի , որ հոն իր գլուխը
դնէ :

Ու մէկ ուրիշն ալ ըսաւ . Ե- 59
կո՛ւր իմ եւեէս . ան ալ ըսաւ .
Տէ՛ր՝ ինծի հրամայե տուր , որ առաջ
երթամ իմ հայրս թաղեմ : Յի- 60
սուս ըսաւ անոր . Թո՛ղ տուր մե-
ռելներուն որ թաղեն իրենց մեռել-
ները . բայց դուն դնա Աստուծոյ
թագաւորութիւնը քարոզէ :

Ու մէկ ուրիշ մըն ալ ըսաւ . Տէ՛ր՝ 61
ես քու եւեէդ պիտի գամ . բայց
ինծի հրամայե տուր , որ առաջ իմ
տանս մէջ եղողներուն հրաժարա-
կան ողջոյն տամ : Յիսուս ըսաւ 62
անոր . Ո՛չ մէկը՝ որ ձեռքը մանէին
վրայ կը դնէ ու եռին կը նայի ,

Աստուծոյ թագաւորութեանը յար-
մար է :

ԳԼ . Ժ

1 Ետ բաներէն ետև Տէրը ուրիշ եօ-
թանասուն ալ որոշեց . և զա-
նոնք իր առջևէն երկու երկու խրկեց
բոլոր քաղաքները ու տեղերը՝ ուր
2 որ ինքը պիտի երթար : Ու կ՚ը-
սէր անոնց . Հունձքը շատ է , ու
մշակները քիչ . ուստի հունձքին
Տէրոջը աղաչեցէք , որ մշակներ
3 հանէ իր հունձքին : Գացէք . ա-
հա ես ձեզ կը խրկեմ իբրև գառ-
4 ներ՝ գայլերու մէջ : Հետերնիդ
քսակ մի՛ առնէք , ո՛չ ալ տոպրակ ,
և ո՛չ կօշիկներ . ու ճամբան մէկու
5 մը բարև մի՛ տաք : Ու ո՛ր տուն
որ մտնէք , առաջ ըսէք . Խաղա-
6 ղ տանս : Ու թէ որ հոն բարեի
արժանաւոր մարդ կայ , ձեր բարեը
պիտի հանգչի անոր վրայ , հապա
7 թէ չէ՝ ձեզի պիտի դառնայ : Ու
ան տանը մէջ մնայցէք , ու անոնց-
մէ կերէք ու խմեցէք . ինչու որ
մշակը իր վարձքին արժանի է .
8 տունէ տուն մի՛ փոխուիք : Ու ո՛ր
քաղաք որ մտնէք , ու ձեզ ընդու-
նին , ի՛նչ որ առջևնիդ դրուի ,
9 կերէք . Ու բժշկեցէք անոր մէջի
հիւանդները , և ըսէք անոնց . Ա-
ստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի մօ-
10 տեցեր է : Բայց ո՛ր քաղաք որ
մտնէք՝ ու ձեզ չընդունին , անոր
11 հրապարակները ելլելով՝ ըսէք . Ա-
փոշին ալ որ ձեր քաղաքէն մեր
ոտքերուն փակած է , ձեզի կը թօթ-
վինք . միայն թէ աս գիտնաք՝ որ
Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի
12 մօտեցեր է : Ձեզի կ՚ըսեմ , որ
ան օրը Սոդոմի դժուարութիւնը աւե-
լի դիւրին պիտի ըլլայ , քան թէ
13 ան քաղաքին : Վա՛յ քեզ Քորա-
զին , վա՛յ քեզ Բեթսայիդա . ին-
չու որ եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի
մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները՝
որ ձեր մէջը եղան , շատոնցմէ քու-
ձով՝ ու մոխիրի մէջ նստելով ա-
14 պաշխարած պիտի ըլլային : Բայց
դատաստանին օրը Տիւրոսին ու
Սիդոնին աւելի դիւրին պիտի ըլ-
լայ , քան թէ ձեզի : Ու դուն 15
Կափառնայում՝ որ մինչև երկինքը
բարձրացած ես , մինչև դժոխքը
պիտի իջնես : Ան որ ձեզի մտիկ 16
կ՚ընէ , ինծի մտիկ կ՚ընէ . և ան
որ ձեզ կը մերժէ , զիս կը մերժէ .
և ան որ զիս կը մերժէ , զիս խըր-
կողը կը մերժէ :

Ու եօթանասուն ալեբերձները 17
դարձան ուրախութեամբ՝ ու ըսին .
Տէ՛ր՝ քու անուանովդ դևերն ալ մե-
զի կը հնազանդին : Ու ըսաւ ա- 18
նոնց . Սատանան փայլակի պէս
երկինքէն վար ինկած կը տեսնէի :
Ահա ձեզի իշխանութիւն կու տամ 19
օձերու ու կարիճներու՝ և թշնամիին
բոլոր զօրութեանը վրայ կոխկըռտե-
լու . ու բնաւ մէկ բան մը ձեզի պի-
տի չվնասէ : Բայց դուք անոր վրայ 20
մի՛ ուրախանաք որ ձեր ոգիները
ձեզի կը հնազանդին , հապա ուրա-
խացէ՛ք՝ որ ձեր անուանները երկինքը
գրուած են :

Ան նոյն ժամուն Յիսուս հոգիով 21
ուրախացաւ՝ ու ըսաւ . Շնորհա-
կալ եմ քեզմէ հո՛վ Հայր՝ Տէր
երկինի և երկրի , որ աս բաները
ծածուկ պահեցիր իմաստուններէն
և գիտուններէն , ու տղոց յայտնե-
ցիր . այո՛ հո՛վ Հայր , ինչու որ
քու առջիդ ասանկ հաճելի եղաւ :
Ամէն բան ինծի տրուեցաւ իմ 22
Հօրմէս , ու մէկը չգիտեր թէ ո՛վ
է Որդին , բայց միայն Հայրը . և
թէ ո՛վ է Հայրը , բայց միայն Որ-
դին . և ան՝ որուն որ Որդին կ՚ու-
զէ յայտնել :

Ու աշակերտներուն դառնալով՝ 23
առանձին ըսաւ . Երանի՛ ան աչք-
երուն՝ որ ձեր տեսածները կը տես-
նեն . Վասն զի կ՚ըսեմ ձեզի , որ 24
շատ մարգարէներ և թագաւորներ
ուզեցին ձեր տեսածները տեսնել ,
ու չտեսան , և ձեր լսածները լսել ,
ու չլսեցին :

Ու ահա մէկ օրինական մը ե- 25
լաւ , ու զանիկայ փորձելով՝ ըսաւ .
Վ՚արդապետ՝ ի՞նչ ընեմ որ յաւի-
տենական կեանքը ժառանգեմ :
Ընիկայ ալ ըսաւ անոր . Օրէնքին 26
մէջ ի՞նչ գրուած է . ինտո՞ր կը

27 կարդաս : Պատասխան տուաւ ա-
նիկայ՝ ու ըսաւ . ՎԱ՛ռ Տէր Ա-
ստուածդ սիրես քու բոլոր սրտովդ
ու քու բոլոր անձովդ և քու բոլոր
զօրութեանովդ ու քու բոլոր միտքովդ ,
և քու ընկերդ ալ քու անձիդ պէս :
28 Ան ինքը ըսաւ անոր . Շ՛իրակ
պատասխան տուիր . առիկայ ըրէ ,
29 ու պիտի ապրիս : Նակ անիկայ
ուզելով ինքզինքը արդարացընել ,
ըսաւ Յիսուսին . Ո՛այց իմ ընկերս
30 ո՞վ է : Պատասխան տուաւ Յի-
սուս՝ ու ըսաւ . Մէկ մարդ մը Ա-
րուսաղէմէն Երիքով կ'իջնէր . ու
աւազակներու յա՛ձ ինկաւ , որոնք
մերկացուցին զանիկայ՝ ու վիրաւո-
րելով կիսամեռ թողուցին ու գա-
31 ցին : Ան պատահեցաւ որ քահա-
նայ մը ան ճամբայէն կ'իջնէր , ու
զանիկայ տեսնելով՝ ան դիի կողմէն
32 անցաւ : Ա՛նոյնպէս ալ Ղեւտացի
մը ան տեղը հասնելով՝ գնաց ու
տեսաւ , և անդիի կողմէն անցաւ :
33 Ո՛այց Սամարացի մը որ ճամբոր-
դութիւն կ'ընէր , եկաւ անոր քովը ,
34 ու զանիկայ տեսնելով՝ խղճաց . Ան
մօտեցաւ անոր վէրքերը փաթթեց՝
վրան ձէթ և գինի թափելով . ու
իր գրաստին վրայ դնելով՝ տարաւ
անիկայ մէկ պանդոկ մը , և անոր
35 հոգ տարաւ : Ո՛ւ հետևեալ օրը
երբոր կ'ելլէր անկէ , երկու դահե-
կան հանեց պանդոկապետին տուաւ ,
և անոր ըսաւ . Ա՛ոդ տար ատոր ,
ու ի՛նչ որ աւելի ծախք ընես , ես
դառնալուս՝ ես քեզի կը վճարեմ :
36 Ա՛իմա ան իրեքէն ո՞րը քեզի կ'երևի
նայ ընկերը ըլլալ աւազակներուն
37 յա՛ձ ինդողին : Ան անիկայ ը-
սաւ . Ան որ անոր ողորմութիւն
ըրաւ : Ան ատենը Յիսուս ըսաւ
անոր . Գնա՝ դուն ալ այնպէս ը-
րէ :
38 Ո՛ւ եղաւ որ երբ անոնք կ'երթա-
յին , ինքը գեղ մը մտաւ . և մէկ
կնիկ մը Մարթա անունով՝ զանի-
39 կայ իր տունը ընդունեց : Ան ա-
նիկայ քոյր մը ունէր , որուն անու-
նը Մարիամ էր . որ Է՛ա՛ Յիսուսի
ոտքերուն քովը նստաւ , ու անոր
40 խօսքերը մտիկ կ'ընէր : Ո՛այց

Մարթա շատ ապատաւորութիւնով
զբաղած էր . եկաւ անոր քովը՝ ու
ըսաւ . Տէ՛ր՝ քու հոգդ չէ՞ , որ իմ
քոյրս զիս մինակ թողուց ապատա-
ւորութեան մէջ . ուստի ատոր
զրուցէ՛ որ ինձի օգնէ : Պատաս- 41
խան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ ա-
նոր . Մարթա՛ Մարթա , դուն
շատ բաներու համար հոգ ընելով
կը տագնապիս . Ո՛այց մէկ բան մը 42
պէտք է . և Մարիամ ան աղէկ
բաժինը ընտրեց , որ իրմէ պիտի
չառնուի :

ԳԼՈՒԽ ԺԱ՛Ը

Ո՛ւ եղաւ որ մէկ տեղ մը աղօթք 1
կ'ընէր . ու երբոր դադարեցաւ ,
իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ ի-
րեն . Տէ՛ր՝ մեզի աղօթք ընել սոր-
վեցուր , ինտոր որ Յովհաննէս ալ
իր աշակերտներուն սորվեցուց : Ան 2
ըսաւ անոնց . Երբոր աղօթք կ'ը-
նէք , ըսէ՛ք . Ո՛վ Հա՛յր մեր՝ որ
երկինքն ես , քու անունդ սուրբ
ըլլայ . քու թագաւորութիւնդ
գայ , քու կամքդ ըլլայ , ինչպէս որ
երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ .
Մեր ամէն աւուր հացը օրէ օր 3
մեզի տո՛ւր . Ան մեզի ներէ՛ մեր 4
մեղքերը . ինչու որ մենք ալ կը
ներենք ան ամենուն՝ որ մեզի պար-
տական են . ու մեզ փորձութեան
մի՛ տաներ . հապա ջերմէն մեզ ա-
զատէ՛ :

Ան ըսաւ անոնց . Ձեզմէ ո՞վ 5
է անդի՛ , որ բարեկամ մը ունե-
նայ , ու կէս գիշերուան մէջ երթայ
անոր՝ և ըսէ անոր . Բարեկամ՝
ինձի իրեք նկանակ փո՛խ տուր .
Ինչու որ իմ մէկ բարեկամս ճամ- 6
բայէ ինձի եկաւ , ու բան մը չու-
նիմ անոր առջևը դնելու : Ան ի- 7
կայ ալ ներսէն պատասխան տայ՝
և ըսէ . Ո՛չ մի՛ յոգնեցըներ ,
արդէն դուռը գոցուած է , ու
տղաքս իմ քովս անկողնին մէջ են ,
չեմ կրնար ելլել՝ ու քեզի հաց
տալ : Ձեզի կ'ըսեմ . Թէև բա- 8
րեկամութեան համար չելլէ տայ
անոր , սակայն անոր թախանձան-
քին համար պիտի ելլէ ու պէտք

9 եղածը տայ անոր : Ան ալ կ'ըսեմ
ձեզի . Խնդրեցէ՛ք և պիտի տրուի
ձեզի . փնտռեցէ՛ք ու պիտի գըտ-
նէք . դո՛ւռը զարկէ՛ք և պիտի
10 բացուի ձեզի . Ա՛մէն ոք որ կը խնդրէ կ'առնէ , և ո՛վ որ
կը փնտռէ՝ կը գտնէ , և ո՛վ որ
դո՛ւռը կը զարնէ՝ պիտի բացուի
11 անոր : Ձեզմէ ո՞վ է ան հայրը՝
որմէն իր որդին հաց որ ուզէ , մի-
թէ քար պիտի տայ անոր . կամ
թէ որ ձո՛ւկ ո՛ւզէ , միթէ ձուկին
12 տեղը ճա՛ պիտի տայ անոր . Ան
կամ թէ որ հաւկի՛թ ուզէ , միթէ
13 կարի՛ճ պիտի տայ անոր : Ա՛ւստի
եթէ դուք՝ որ չար էք , ձեր զա-
ւակներուն աղէկ ընծաներ տալ
գիտէք , որչափ աւելի ձեր Հա՛յրը
երկինքէն Սուրբ Հո՛գին պիտի տայ
անոնց , որ իրմէ կը խնդրեն :
14 Ո՛ւ դև մը կը հանէր . և անիկայ
համր էր . ու եղաւ որ երբ դևը
ելաւ , համրը խօսեցաւ . և ժողո-
15 վուրդները զարմացան : Ո՛այց ա-
նոնցմէ մէկ քանիները ըսին . Ա-
տիկայ դևերուն Ա՛ռեղզերուղ իշ-
խանին միջոցովը դևերը կը հանէ :
16 Ա՛ւրիշներն ալ փորձելով երկինքէն
17 նշան մը կ'ուզէին անկէ : Ո՛այց
ինքը գիտնալով անոնց խորհուրդ-
ները՝ ըսաւ անոնց . Ամէն թագա-
ւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝
կ'աւերի . և տուն մը իրեն դէմ
18 բաժնուա՛ծ կը կործանի . Հապա
թէ որ Սատանան իրեն դէմ բաժ-
նուած է , անոր թագաւորութիւնը
ինտոր պիտի կենայ . որովհետև
կ'ըսէք թէ՝ Ա՛ռեղզերուղով դևերը
19 կը հանեմ : Ան թէ ես Ա՛ռ-
եղզերուղով դևերը կը հանեմ ,
ձեր որդի՞քը ինչով կը հանեն .
ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դա-
20 տաւորները : Ո՛այց թէ որ ես Ա-
տուծոյ մատովը կը հանեմ դևերը ,
ուրեմն Աստուծոյ թագաւորութիւ-
21 նը ձեր վրայ հասած է : Երբոր
զօրաւոր մարդ մը զէնքերը վրան
առած՝ իր տանը բակը կը պահ-
պանէ , անոր բաները խաղաղու-
22 թեան մէջ կը մնան . Ո՛այց երբոր
անկէ աւելի զօրաւորը վրան գալով

յաղթէ անիկայ , անոր զէնքերը
կ'առնէ՝ որոնց ինքը յուսացեր էր ,
և անկէ աւած կողոպուտը կը բաժ-
նէ : Ան որ իմ հետս չէ , ինձի 23
հակառակ է . և ան որ ինձի հետ
չժողվեր , ցիրուցան կ'ընէ :

Երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը 24
կ'ելլէ , անջուր տեղուանք կը պը-
տըտի , հանգստութիւն կը փնտռէ .
ու երբոր չգտնէր , կ'ըսէ . Դառ-
նամ նորէն իմ տունս՝ ուսկից որ
ելայ . Ան կու գայ՝ զանիկայ մաք- 25
րուած ու պատրաստուած կը գըտ-
նէ : Ան ատենը կ'երթայ՝ և իր 26
հետը կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ
իրմէ աւելի չար , ու մտնելով՝ հոն
կը բնակին . և ան մարդուն վերջը
առջինէն դէշ կ'ըլլայ :

Ո՛ւ եղաւ որ երբ անիկայ ա- 27
յսբաները կը խօսէր , ժողովուրդին
մէջէն մէկ կնիկ մը ձայնը վերցուց՝
ու ըսաւ անոր . Երանի՛ ան որո-
վայնին՝ որ քեզ կրեց , և ան ծի-
ծերուն՝ որ քեզի լաթ տուին :
Ան ինքը ըսաւ . Ա՛նաւանդ թէ 28
երանի՛ անոնց՝ որ Աստուծոյ խօսքը
կը լսեն ու կը պահեն :

Ո՛ւ երբոր ժողովուրդները անոր 29
վրայ կը դիպուէին , սկսաւ ըսել .
Ան ազգը չար է . նշան կ'ուզէ , և
ո՛չիչ նշան պիտի չտրուի անոր ,
բայց միայն Յովնան մարգարէին
նշանը : Ա՛նոնի ինչպէս որ Յով- 30
նան՝ Նինուէացիներուն նշան եղաւ ,
անանկ ալ Որդին մարդոյ այս ազ-
գին պիտի ըլլայ : Հա՛րաւի թա- 31
գուհին դատաստանին օրը այս ազ-
գին մարդոյը դէմ պիտի ելլէ , ու
պիտի դատապարտէ անոնք . ինչու
որ երկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմո-
նին իմաստութիւնը լսելու . և ա-
հա Սողոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս :
Նինուէի մարդիկը դատաստանին 32
օրը այս ազգին դէմ պիտի ելլեն ,
ու պիտի դատապարտեն անիկայ .
ինչու որ Յովնանին քարոզու-
թեամբը զղջցի եկան . և ահա
Յովնանէն մեծ մէկը կայ հոս :

Մէկը ճրագը չվառեր՝ ծածուկ 33
տեղ մը դներ , ո՛չ ալ գրուանին
տակ . հապա աշտանակին վրայ , որ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏՕՆԱՑՈՒՑԱԿ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ո՛վ մարտիկ քրիստոնեայ,
զգեցիր զինս լուսոյ,
զի մի՛ ընդ մարմնաւոր
ոք պատերազմեսցի ընդ քեզ,
այլ ընդ հոգեւոր
թշնամիսն մեղաց եւ սատանայ։
Զի ոչ է մեզ պատերազմ
ընդ մարմնաւոր թշնամիս,
այլ ընդ հոգեւորս
որ ի երկինս են։
Զի ոչ ինչ է մարդ
ընդ աստուածոյ զօրութեանն,
եւ ոչ ինչ է մահ
ընդ կենդանի Աստուծոյ,
եւ ոչ ինչ է մութ
ընդ լուսոյ,
եւ ոչ ինչ է սատանայ
ընդ Քրիստոսի։
Զի ամենայն զօրութիւն
եւ պատերազմ
եւ հալածանք
եւ նեղութիւն
եւ ամենայն չարիք
որ ի մարդկանէ
եւ ի դիւաց
եւ ի մեղաց
եւ ի սատանայէ
եւ ի մարմնոյ
եւ ի կրից
եւ ի ցանկութեանց
եւ ի ցաւոց
եւ ի տանջանաց
եւ ի տագնապաց
եւ ի վշտաց
եւ ի հոգսոց
եւ ի մահուանէ
եւ ի դժոխոց
եւ ի կորստենէ
եւ ի տանջանաց
եւ ի հրոյ
եւ ի ծծմբոյ
եւ ի խաւարէ
եւ ի մթութենէ
եւ ի ցրտոյ
եւ ի սառնամանեաց
եւ ի կրակէ
եւ ի ձիւնոյ
եւ ի կարկտոյ
եւ ի մրրկոյ
եւ ի հողմոյ
եւ ի ցնցմանէ
եւ ի ցնդութենէ
եւ ի ցասմանէ
եւ ի բարկութենէ
եւ ի սրոյ
եւ ի գերութենէ
եւ ի գազանաց
եւ ի սողոց
եւ ի թռչնոց
եւ ի ծովու
եւ ի ցամաքի
եւ ի ջրոց
եւ ի ծարաւոյ
եւ ի սովոյ
եւ ի մերկութենէ
եւ ի հիւանդութենէ

31 բաները ձեզի պէտք են : Ոչյոր
81 դուք Աստուծոյ թագաւորութիւնը
խնդրեցէք , և ասոնք բոլոր բաներն
32 ալ ձեզի պիտի տրուին : Մի՛ վախ-
նար պզտիկ հօտ . ինչու որ ձեր
Հայրը հաճեցաւ որ թագաւորու-
33 թիւնը ձեզի տայ : Ծախեցէք
ձեր ստացուածքը , և ողորմութիւն
տուէք . ա՛ ձեզի չխիննալու քսակ-
ներ պատրաստեցէք , ա՛ երկինքը՝
չպակսելու գանձ մը , ուր գող
կը մտնենայ՝ և գէշ ցեղը կ'ապակա-
34 նէ : Որովհետև ձեր գանձը ուր որ
է , սիրտերնիդ ալ հոն պիտի ըլ-
35 լայ : Ձեր մէջքերը գօտևորած
36 ըլլան , ու ճրագները վառած . Ես
դուք այն մարդոցը նման՝ որ իրենց
տիրոջը կը սպասեն՝ թէ ի՛րը պիտի
դառնայ հարսնիքէն . որ երբ գայ
և դո՛ւռը զարնէ , իսկոյն բանան
37 անոր : Երանի՛ այն ծառաներուն ,
որ տէրը երբոր գայ՝ զանոնք ար-
թուն պիտի գտնէ . ճշմարիտ կ'ը-
սեմ ձեզի , որ ինքը գօտին մէջքը
պիտի կապէ՝ ու սեղան նստեցնէ
անոնք , և առաջ անցնելով սպա-
սաւորութիւն պիտի ընէ անոնց :
38 Ես թէ որ գիշերուան երկրորդ պա-
հուն գայ , կամ երրորդ պահուն
գայ՝ ու անանկ գտնէ , երանելի են
39 այն ծառաները : Հայց աս դիտ-
ցէք , որ եթէ տանուտէրը գիտ-
նար թէ ո՛ր ատեն գողը կու գայ ,
արթուն կը կենար , ու թող չէր
40 տար որ իր տունը ծակեն : Ես-
ալնմն դուք ալ պատրաստ կեցէք ,
քանզի Որդին մարդոյ կու գայ ա-
նանկ ժամու մէջ՝ որ դուք չէք կար-
ծեր :
41 Ես Պետրոս ըսաւ անոր . Տէ՛ր՝
աս առակը մեզի՞ կ'ըսես , թէ ամե-
42 նուն ալ : Ես Տէրը ըսաւ . Ես-
ալնմն ո՞վ է այն հաւատարիմ ու ի-
մաստուն տնտեսը , որն որ տէրը իր
դերդաստանին վրայ պիտի դնէ , որ
43 ատենին անոնց ուտելիքը տայ : Ե-
րանի՛ է այն ծառային , որն որ իր
տէրը եկած ատենը՝ անանկ ըրած
44 պիտի գտնէ : Ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի , որ իր բոլոր ունեցածին վրայ
45 պիտի կեցընէ զանիկայ : Հապա

թէ որ ան ծառան իր սրտին մէջը
ըսէ . Իմ տէրս իր գալը կ'ուշացը-
նէ . և սկսի ծառաները ու աղա-
խինները ծեծել , և ուտել ու խըմ-
մել ու գինովնալ , Ան ծառային 46
տէրը պիտի գայ անակն մէկ օր մը՝
որ չսպասեր , և անակն մէկ ժամ մը՝
որ չգիտեր , և զանիկայ մէջտեղէն
պիտի կտրէ , ու անոր բաժինը ան-
հաւատարիմներուն հետ պիտի դնէ :
Ես ան ծառան՝ որ իր տիրոջը կամ- 47
քը գիտէ , ու չպատրաստուիր ,
ո՛չ ալ անոր կամքը՝ ի գործ կը
դնէ , շատ ծեծ պիտի ուտէ : Հայց 48
ան որ չգիտեր՝ ու ծեծի արժանի
բան մը կ'ընէ , քիչ ծեծ պիտի
ուտէ . որո՛ւն որ շատ տրուեցաւ ,
շատ պիտի ուզուի անկէ , և որո՛ւն
որ աւելի յանձնուեցաւ , ալ աւելի
պիտի պահանջուի անկէ :
Ես կրակ ձգելու եկայ երկրիս 49
վրայ . ու ի՞նչ կ'ուզեմ թէ որ ար-
դէն բորբոքած է : Հայց մկրտու- 50
թիւն մը ունիմ մկրտուելու . և
ի՜նչպէս կը տագնապիմ մինչև որ
կատարուի : Կը կարծէք թէ ես 51
երկրի վրայ խաղաղութի՞ւն տալու
եկայ . ձեզի կ'ըսեմ՝ Ո՛չ , հապա
բաժանումնե՛ր . Ինչու որ ասկէ ետև 52
մէկ տան մէջ հինգը իրարմէ բաժ-
նուած պիտի ըլլան . իրեքը երկու-
քէն , ու երկուքը իրեքէն . Հայ- 53
րը պիտի բաժնուի որդիէն , և որ-
դին հօրմէն , մայրը աղջիկէն՝ ու
աղջիկը մօրմէն , կեսուրը իր հար-
սէն՝ ու հարսը իր կեսուրէն :
Ես ըսաւ ժողովուրդներուն . 54
Երբոր արեւմուտքին կողմէն ամպ մը
ելած կը տեսնէք , շուտ մը կ'ըսէք ,
թէ Ընձրև պիտի գայ , և անանկ
կ'ըլլայ : Ու երբոր հարաւային 55
հովը կը փչէ՝ կ'ըսէք , թէ Տաք
պիտի ըլլայ , և անանկ կ'ըլլայ :
Ա՛ղծաւորնե՛ր՝ երկրի ու երկինքի 56
երեսը քննելը դիտէք , հապա աս
ժամանակը ի՞նչպէս չէք քններ :
Ես ինչո՞ւ դուք ձեզմէ չէք որոշեր 57
իրաւունքը : Երբոր դուն քու 58
ոսոխիդ հետ իշխանին երթալու
ըլլաս , ճամբուն մէջ անկէ ազատե-
լու համար ջանք ըրէ . որ չըլլայ թէ

քեզ դատաւորին առջին քաշէ , ու
դատաւորը դահիճին ձեռքը տայ
քեզ , ու դահիճն ալ բանտը դնէ :
59 Վերջի կ'ըսեմ . բնաւ պիտի չելլես
անկէ , մինչև որ վերջի լուման չվճա-
ռես :

ԳԼ . ԺԳ

1 Ես ոմանք ան առենը ներկայ գըտ-
նուելով՝ պատմեցին անոր՝ Գա-
լիլեացւոց վրայով , որոնց արիւնը
Պիղատոս իրենց զոհերուն հետը
2 խառնեց : Ես Յիսուս պատաս-
խան տալով ըսաւ անոնց . Կը
կարծէ՞ք որ ան Գալիլեացիները
բոլոր Գալիլեացիներէն աւելի մե-
ղաւոր էին , որ ասանկ բաներ քա-
3 շեցին : Ձեզի կ'ըսեմ՝ Ո՛չ . հա-
պա թէ որ չապաշխարէք , ամէնքդ
4 ալ անանկ պիտի կորսուիք : Կամ
թէ ան տասնուութը հոգին՝ որոնց
վրայ Սելովամին մէջի աշտարակը
ինկաւ , և անոնք մեռցուց . կը
կարծէ՞ք որ անոնք Երուսաղէմի մէջ
բնակած բոլոր մարդիկներէն աւելի
5 պարտաւոր էին : Ձեզի կ'ըսեմ՝
Ո՛չ . հապա թէ որ չապաշխարէք ,
ամէնքդ ալ նոյնպէս պիտի կոր-
սուիք :
6 Ես առակն ալ ըսաւ . Մարդ մը
իր այգիին մէջ տնկուած թզենի մը
ունէր . ու եկաւ անկէ պտուղ
7 փնտռելու , և չգտաւ : Ուստի ը-
սաւ այգեպանին . Ահա իրեք տարի
է որ կու գամ այս թզենիին վրայ
պտուղ փնտռելու , ու չեմ գտներ .
ալ ատիկայ կտրէ՛ , ինչո՞ւ համար
8 գետինը խափանէ : Ինիկայ պա-
տասխան տուաւ՝ ու անոր ըսաւ .
Տէ՛ր՝ աս տարի ալ ատիկայ թող
տուր , մինչև որ տունր բոլորտիքը
9 բրնեմ ու թրիք դնեմ , Ես թէ որ
պտուղ տայ , ապ՛ է . հապա թէ
չէ՝ գալ պտրէ կտրես ատիկայ :
10 Ես Ինքը ժողովարաններուն մէ-
կուն մէջ շաբաթ օրը կը սորվեցը-
11 նէր : Ես ահա մէկ կնիկ մը կար ,
որ հիւանդութեան ոգի մը ունէր
տասնուութը տարիէ ի վեր , ու
կծկուած էր , և ամենևին չէր կրնար
12 շիտակ կայնիլ : Ու Յիսուս զա-

նիկայ տեսնելով՝ իրեն կանչեց՝ և
ըսաւ անոր . Կնի՛կ՝ դուն քու հի-
ւանդութենէդ արձակուած ես :
Ու ձեռքը անոր վրայ դրաւ . և 13
իսկոյն շիտակուեցաւ , ու փառք կու
տար Աստուծոյ : Իսկ ժողովարա- 14
նին իշխանը պատասխան տուաւ
բարկանալով՝ որ Յիսուս շաբաթ
օրը բժշկեց , և ըսաւ ժողովուր-
դին . Վեց օր կայ՝ որոնց մէջ ար-
ժան է գործ գործել , ուստի ան
օրերը եկէք բժշկուեցէք , ու չէ՛
թէ շաբաթ օրը : Ես տունը Տէ- 15
րը պատասխան տուաւ անոր՝ ու
ըսաւ . Կեղծաւորնե՛ր՝ ձեզմէ ամէն
մէկը շաբաթ օրը իր եզը կամ էշը
մսուրէն չի՞ձրձկեր՝ որ տանի ջուր
տայ : Հապա ասիկայ որ Աբրա- 16
համի աղջիկ էր , որ ահա տասա-
ուութը տարի Սատանան գանիկայ
կապեց , չէ՞ր վայելեր որ շաբաթ օրը
ան կապէն արձկուի : Ես աս բա- 17
նը որ ըսաւ , իրեն հակառակ կե-
ցողները ամէնքն ալ ամօթով
մնացին . ու բոլոր ժողովուրդը
կ'ուրախանար ան ամէն փառաւոր
գործքերուն համար՝ որ իրմէն կ'ըլ-
լար :
Ես ըսաւ . Աստուծոյ թագա- 18
ւորութիւնը ի՞նչ բանի կը նմա-
նի , ու ի՞նչ բանի նմանցընեմ
անիկայ : Անանեխի հատի նման 19
է , որն որ մարդ մը առաւ՝ իր
պարտէզը ձգեց . և աճեցաւ ու
մեծ ծառ եղաւ . ու երկնից թըռ-
չուները անոր ճիւղերուն վրայ
բնակեցան :
Դարձեալ ըսաւ . Աստուծոյ թա- 20
գաւորութիւնը ի՞նչ բանի նման-
ցընեմ : Խմորի նման է , որն որ 21
կնիկ մը առաւ՝ իրեք գրիւ ալիւրի
մէջ պահեց , մինչև որ ամէնն ալ
խմորեցաւ :
Ես քաղաքները ու գեղերը պտը- 22
տելով՝ կը սորվեցընէր , ու դէպ ի
Երուսաղէմ ճամբայ կ'ընէր : Ես 23
մէկը ըսաւ անոր . Տէ՛ր՝ քիչե՞ր
են անոնք որ պիտի փրկուին : Ին-
կայ ալ ըսաւ անոնց . Ջանք ըրէք 24
որ նեղ դունէն մտնէք . քանզի կ'ը-
սեմ ձեզի , որ շատերը մտնել պիտի

25 ուզեն , և պիտի չկրնան : Ընկէ
եւս որ տանուտէրը ելլէ ու դուռը
գոցէ , և դուք սկսիք դուրսը կե-
նալ , ու դուռը զարնել և ըսել ,
ՏԷ՛ր ՏԷ՛ր , բայց մեզի . ան ալ
պատասխան տալով պիտի ըսէ ձե-
զի . Չեզ չեմ ճանչնար ուսկից էք :
26 Ան ատենը պիտի սկսիք ըսել . Մենք
քու առջեդ կերանք ու խմեցինք , և
դուն մեր փողոցներուն մէջը սոր-
27 վեցուցիր : Ու անիկայ պիտի ըսէ .
Չեզի կ'ըսեմ , Չեզ չեմ ճանչնար
ուսկից էք , մէկ դի կեցէք ինծմէ
բոլոր անիրաւութիւն գործողներդ :
28 Հոն պիտի ըլլայ լալ՝ ու ակռաներ
կճըտցընել , երբոր տեսնէք Աբ-
րահամը ու Իսահակը և Յակոբը
ու բոլոր մարգարէները Աստուծոյ
թագաւորութեանը մէջ , ու ձեզ
29 դուրս հանած : Ու պիտի գան
արեւելքէն ու արեւմուտքէն և հիւսի-
սէն ու հարաւէն , ու պիտի բազմին
Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ :
30 Ու ահա կան յետիններ՝ որ առա-
ջիններ պիտի ըլլան , ու կան առա-
ջիններ՝ որ յետիններ պիտի ըլլան :
31 Այն օրը մէկ քանի փարիսեցի-
ներ եկան՝ ու ըսին անոր . Ելլէ՛
ու գնա ասկէ , ինչու որ Հերովդէս
32 քեզ սպաննել կ'ուզէ : Ու ինքը
ըսաւ անոնց . Գացէ՛ք՝ ան աղուէ-
սին ըսէ՛ք . Ահա ես դեւեր կը հա-
նեմ ու բժշկութիւններ կը կատա-
րեմ այսօր և վաղը , ու երրորդ օրը
33 պիտի կատարուիմ : Սիայն թէ
պէտք է որ այսօր ու վաղը և մեկալ
օրը պտըտիմ . վասն զի կարելի չէ
որ մարգարէ մը Երուսաղէմէն դուրս
34 կորսուի : Ո՛վ Երուսաղէմ՝ Ե-
րուսաղէմ , որ մարգարէները կը
սպաննէիր , ու քեզի խրկուածները
կը քարկոծէիր . քանի՛ անգամ քու
տղաքներդ ժողվել ուզեցի՝ ինչպէս
որ հաւը իր ճտերը թեւերուն տա-
կը կը ժողվէ , և դուք չուզեցիք :
35 Ահա ձեր տունը ձեզի ամբոխ պի-
տի մնայ . սակայն ձեզի կ'ըսեմ ,
որ ալ զիս պիտի չտեսնէք , մինչև
գայ ան ժամանակը որ պիտի ըսէք ,
Օրհնեալ է ան՝ որ Տէրոջը անու-
նովը կու գայ :

ԳԼ . ԺԴ

Ու եղաւ որ երբ ինքը շաբաթ օր 1
մը փարիսեցւոց գլխաւորներուն
մէկուն տունը մտաւ հաց ուտելու ,
ու անոնք անոր կը սպասէին : Ու 2
ահա հոն ջրգողնալ մարդ մը կար
իր առջեւը : Ու Յիսուս պատաս- 3
խան տուաւ՝ ու խօսեցաւ օրինա-
կաններուն ու փարիսեցիներուն՝ ը-
սելով . Արժա՞ն է շաբաթ օրը
բժշկել : Անոնք ալ լուռ կեցան . 4
և ինքը բռնեց անիկայ՝ բժշկեց ու
ճամբեց . Ու պատասխան տալով 5
ըսաւ անոնց . Ձեզմէ որո՞ւն էշը
կամ եզը հորը խնայելու ըլլայ , ու
չուտ մը չհաներ անիկայ շաբաթ
օրը : Ու ասոնց բաներուս չկրցան 6
անոր պատասխան տալ :

Առակ մը զըուցեց ան հրաւի- 7
րուած մարդոց ալ , երբոր տեսաւ
թէ ինչպէս առաջին բազմոյնները
կ'ընտրէին , ու ըսաւ անոնց .
Երբոր մէկ մը հարսնիքի հրաւի- 8
րուիս , առաջին բազմոյնին վրայ մի՛
նստիր . չըլլայ որ քեզմէ աւելի
պատուաւոր մէկն ալ հրաւիրուած
ըլլայ անկէ . Ու ան որ քեզ ու 9
անիկայ հրաւիրէց , գայ ըզուցէ
քեզի . Ասոր տե՛ղ տուր , և անկէ
ետև սկսիս ամօթով յետին տեղը
բռնել : Հապա երբոր հրաւի- 10
րուիս , գնա յետին տե՛ղը նստէ .
որ երբ քեզ հրաւիրողը գայ , քե-
զի ըսէ . Բարեկամ՝ վե՛ր հրամմէ .
ան ատենը քու հետդ նստողներուն
առջեւը քեզի փառք կ'ըլլայ :
Վասն զի ամէն ո՛վ որ իր անձը կը 11
բարձրացընէ , պիտի խոնարհի . և
ո՛վ որ իր անձը կը խոնարհեցընէ ,
պիտի բարձրանայ :

Ու զինքը հրաւիրողին ալ ըսաւ . 12
Երբոր ճաշ կամ ընթրիք կ'ընես ,
մի՛ կանչեր քու բարեկամներդ , ո՛չ
ալ քու եղբայրներդ , և ո՛չ քու
ազգականներդ , ու ո՛չ հա-
րուստ դրացիներդ , որ չըլլայ թէ
անոնք ալ փոխարէնը քեզ հրա-
ւիրեն , ու քեզի հատուցում ըլլայ :
Հապա երբոր հացկերոյթ կ'ընես , 13
աղքատներ , պակասաւորներ , կա-

14 ղեր ու կոյրե՛ր հրաւիրէ . Ու երա-
նելի պիտի ըլլաս . ինչու որ ա-
նոնք չեն կրնար փոխարէնը քեզի
հատուցանել . հապա արդարնե-
րուն յարութիւն առած ատենը՝
փոխարէնը քեզի պիտի հատուցուի :
15 Ու սեղան նստողներէն մէկը
երբոր լսեց աս խօսքը՝ ըսաւ անոր .
Երանի՛ անոր՝ որ Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը մէջ հաց պիտի
16 ուտէ : Ու ինքը ըսաւ անոր .
Մէկ մարդ մը մեծ ընթրիք ըրաւ ,
17 ու շատ մարդիկ հրաւիրեց : Ու
ընթրիքին ատենը խրկեց իր ծա-
ռան , որ հրաւիրուածները կանչէ ,
ըսելով . Եկէ՛ք , ինչու որ արդէն
18 ամէն բան պատրաստ է : Ու ա-
մէնքը մէկէն սկսան ետ քաշուիլ .
առջինը անոր ըսաւ . Նա արտ մը
ծախու առի , ու պէտք է որ ելլեմ
տեսնեմ անիկայ . կ'աղաչեմ քեզի ,
19 զիս հրաժարուածդ սեպէ : Ու
միւսը ըսաւ . Հինգ զոյգ եզ ծա-
խու առի , ու կ'երթամ որ անոնք
փորձեմ . կ'աղաչեմ քեզի , զիս
20 հրաժարուածդ սեպէ : Ու միւսը
ըսաւ . Կնիկ առի , ու անոր հա-
21 մար չեմ կրնար գալ : Ու ան
ծառան եկաւ՝ ու իր տիրոջը պատ-
մեց աս բանները . ան տունը բար-
կացաւ տանուտէրը , ու ըսաւ իր
ծառային . Շուտով քաղաքին հը-
րապարակները ու փողոցները ելլէ ,
և աղքատները ու պակասաւորնե-
րը , և կաղերը ու կոյրերը հոս
22 մտցուր : Ծառան ալ ըսաւ .
Տէ՛ր՝ եղաւ ինչ որ հրամայեցիր ,
23 ու տակաւին տեղ կայ : Ու Տէրը
ըսաւ ծառային . Ելլէ՛ ճամբաները
ու ցանգերը , և ֆռաձներդ ստիպէ՛
հոս մտնելու , որ տունս լեցուի :
24 Վասնզի կ'ըսեմ ձեզի , որ ան հրա-
ւիրուածներէն մէկն ալ իմ ընթ-
րիքիս համը պիտի չառնէ :

25 Ու իր հետը շատ ժողովուրդներ
կ'երթային . և դառնալով անոնց
26 ըսաւ . Թէ որ մէկը ինծի կու
գայ , ու չատնէր իր հայրը և մայրը ,
ու կինը և զաւակները , ու եղբայր-
ները և քոյրերը , նաև իր կեանքն
ալ , չկրնար իմ աշակերտս ըլլալ :
27 Ու ո՛վ որ իր խաչը չվերցընէ՝ ու
իմ ետեւէս գար , չկրնար իմ աշա-
կերտս ըլլալ : Վասն զի ձեզմէ 28
ո՞վ աշտարակ մը շինել ուզելով ,
առաջ չնստիր ու հաշիւ չըներ ծախ-
քը , թէ անիկայ լմընցընելու ի՞ր-
դ-ունի՞ն ունի՞ . Որ չըլլայ թէ 29
երբ հիմը ձգէ , ու չկրնայ լմընցը-
նել , բոլոր տեսնողները սկսին ա-
նիկայ ծաղր ընել , Ու ըսել , թէ 30
Ա՛ս մարդը սկսաւ շինել , ու չկրցաւ
լմընցընել : Կամ թէ՝ ո՞ր թա- 31
գաւոր ուրիշ թագաւորի մը հետ
պատերազմելու երթալով , առաջ
չնստիր ու խորհիր , թէ արդեօք
տասը հազարով կրնա՞յ դէմ կե-
նալ անոր՝ որ քսան հազարով իր
վրայ կու գայ : Հապա թէ չէ՝ 32
քանի որ անիկայ հեռու է , դես-
պան խրկելով՝ խաղաղութիւն կը
խնդրէ : Ասա՛ն ալ ձեր 33
մէջէն ամէն մէկը՝ թէ որ իր բոլոր
ստացուածքէն ետ չկենայ , չկրնար
իմ աշակերտս ըլլալ : Աղը աղէկ 34
բան է . բայց թէ որ աղը իր համը
կորսընցընէ , ինչո՞վ պիտի հա-
մեցնայ : Ո՛չ հողի ու ո՛չ թրիքի 35
տեղ օգտակար կ'ըլլայ , հապա ա-
նիկայ դուրս կը նետեն : Ան որ
լսելու ականջ ունի , թող լսէ :

ԳԼ . ԺԵ

Ու բոլոր մաքսաւորները ու մե- 1
ղաւորները անոր կը մօտենային
իրմէն լսելու համար : Ու փա- 2
րիսեցիները ու դպիրները տրտունջ
կ'ընէին՝ ու կ'ըսէին . Ասիկայ մե-
ղաւորները կ'ընդունի , ու անոնց
հետ կ'ուտէ :

Ու անիկայ աս առակը խօսեցաւ 3
անոնց՝ ըսելով . Ձեզմէ ո՞վ է ան 4
մարդը՝ որ հարիւր ոչխար ունենայ ,
և անոնցմէ մէկը որ կորսընցընէ ,
իննսունունին չձգե՞ր անապատին
մէջ՝ ու ան կորսուածին ետևէն եր-
թար , մինչև որ զանիկայ գտնէ :
Ու երբոր կը գտնէ , ուրախանալով 5
իր ուսերուն վրայ կը դնէ զանիկայ ,
Ու տունը գալով , կը կանչէ բա- 6
րեկամները ու դրացիները , ու ա-
նոնց կ'ըսէ . Ուրա՛խ եղէք ինծի

հետ , ինչու որ իմ կորսուած ոչ-
7 խարս գտայ : Ձեզի կ'ըսեմ՝ որ
այսպէս ուրախութիւն պիտի ըլլայ
երկինքը մէկ մեղաւորի մը համար
որ կ'ապաշխարէ , քան թէ իննա-
սունինը արդարներուն համար՝
որ անոնց ապաշխարութիւն պէտք
8 չէ : Կամ թէ ո՞վ է ան կնիկը՝
որ տասը դրամ ունենայ . ու թէ
որ դրամ մը կորսընցընէ , ձրագ
չ՚վառեր , ու տանը մէջ աւել
պարներ , և զգուշութեամբ փնտը-
9 ռեր , մինչև որ գտնէ : Ու երբոր
կը գտնէ , կը կանչէ բարեկամները
ու դրացիները , և կ'ըսէ . Ուրախ
եղէք ինծի հետ , ինչու որ իմ կոր-
10 սընցուցած դրամն գտայ : Ինձնիկ
ալ՝ ձեզի կ'ըսեմ , ուրախութիւն
կ'ըլլայ Աստուծոյ հրեշտակներուն
առջեւը մէկ մեղաւորի մը համար որ
կ'ապաշխարէ :
11 Ու ըսաւ . Մէկ մարդ մը երկու
12 որդի ունէր . Ու անոնցմէ պզտիկը
հօրը ըսաւ . Հայր՝ տո՛ւ ստա-
ցուածքէդ ինծի իյնալու բաժինը
տուր ինծի . ան ալ բաժնեց ա-
13 նոնց՝ էր ունեցածը : Ու շատ օրեր
չանցած՝ պզտիկ որդին բոլորը բա-
ները ժողվեց՝ ու հեռու երկիր մը
գնաց , և հոն անառակութեամբ
ապրելով՝ իր ունեցածը փճացուց :
14 Ու երբոր ամենը հատցուց , ան
երկրին մէջ սաստիկ սով մը եղաւ ,
ու ինքը սկսաւ չքաւոր ըլլալ :
15 Ու գնաց ան երկրին քաղաքացինե-
րէն մէկուն քովը մնաւ . ան ալ
իր արտերը խոզերուն կերթած եղջիւ-
րէն իր փորը լեցընելու . ու մէկը
17 չէր տար անոր : Ու ինքզինքին
գալով՝ ըսաւ . Հայրս քանի՛ բանւորներ
կան իմ հօրս տունը հացով լե-
ցուած , ու ես հոս սովամահ կը
18 կորընչիմ . Ելլեմ՝ երթամ իմ
հօրս , և ըսեմ անոր . Հա՛յր՝ մե-
ղանչեցի երկինքին դէմ ու քու առ-
19 ջեդ , Ու ալ արժանի չեմ քու
որդիդ ըսուելու . զիս քու վարձ-
20 կաններուդ մէկուն պէ՛ս ըրէ : Ու
ելաւ իր հօրը եկաւ . և դեռ որ
հինքը շատ հեռու էր , հայրը տեսաւ
զանիկայ՝ ու գութը շարժեցաւ , և
վազելով՝ անոր պարանոցին վրայ
ինկաւ , ու համբուրեց զանիկայ :
21 Որդին ալ ըսաւ անոր . Հա՛յր՝ մեղանչեցի երկինքին դէմ ու քու առջեւդ , և ալ արժանի չեմ քու որդիդ ըսուելու :
22 Բայց հայրը ըսաւ իր ծառաներուն . Հանեցէ՛ք առաջին պատմուճանը՝ ու հագցուցէ՛ք անոր , և մատնի՛ դրէ՛ք անոր ձեռքը , ու կօշիկներ անոր ոտքերը :
23 Ու պարարտ զուարակը բե-
րէ՛ք մորթեցէ՛ք , և ուտենք ու ու-
24 րախ ըլլանք . Ինչու որ ասիմ իմ որդիս մեռած էր՝ ու ողջընցաւ . կորսուած էր՝ ու գտնուեցաւ . և սկսան ուրախ ըլլալ :
25 Ու անոր մեծ որդին ագարակն էր . ու երբոր կու գար՝ ու տանը մօտեցաւ , նուագարաններուն և պարերուն ձայնը լսեց :
26 Ու ծառաներէն մէկը իրեն կանչելով՝ կը հարցընէր , թէ աս ի՞նչ է :
27 Անիկայ ալ ըսաւ անոր , Եղբայրդ եկաւ , ու հայրդ պարարտ զուարակը մորթեց . ինչու որ ողջ առողջ ձեռք ձգեց զանիկայ :
28 Իսկ ինքը բարկացաւ՝ ու չէր ուզեր ներս մտնել . ուստի իր հայրը դուրս ելլելով կ'աղաչէր անոր :
29 Ու անիկայ պատասխան տալով՝ ըսաւ հօրը . Ահա այսչափ տարի է որ քեզի կը ծառայեմ , ու բնաւ քու խօսքէդ դուրս չելայ , ու ինծի երբէք մէկ ուլ մը չտուիր , որ իմ բարեկամներուս հետ ուրախութիւն ընէի :
30 Բայց երբոր եկաւ աս քու որդիդ՝ որ քու նատացուածքդ բոզերու հետ կերաւ , անոր մորթեցիր պարարտ զուարակը :
31 Ու անիկայ ըսաւ անոր . Ո՛րդեակ՝ դուն միշտ իմ հետս ես , ու իմ բոլորը ունեցածս քուկդ է .
32 Սակայն պէտք էր ուրախ ըլլալ և ինդալ . ինչու որ աս քու եղբայրդ մեռած էր ու ողջընցաւ , կորսուած էր ու գտնուեցաւ :

ԳԼ . ԺԶ .

1 Ու իր աշակերտներուն ալ ըսաւ . Մէկ հարուստ մարդ մը կար ,

որ տնտես մը ունէր . և անոր վրայով դանդատ եղաւ իրեն՝ որպէս
2 թէ իր ունեցածը կը փճացընէ : Ուստի կանչեց զանիկայ՝ ու ըսաւ անոր . Ի՞նչ է աս՝ որ քեզի համար կը լսեմ . քու տնտեսութեանդ հաշիւը տուր , ինչու որ ալ չես
3 կրնար տնտես ըլլալ : Ու տնտեսը իր մտքին մէջ ըսաւ . Ի՞նչ ընեմ , որովհետև իմ տէրս տնտեսութիւնը ինծմէ կ'առնէ . հողագործութիւն չեմ կրնար ընել ,
4 մուրալու կ'ամչնամ : Գիտեմ ինչ պիտի ընեմ , որպէս զի երբոր իմ տնտեսութենէս մերժուիմ , զիս ի-
5 րենց տունը ընդունին : Ու իր տիրոջը պարտականները մէկիկ մէկիկ իրեն կանչելով՝ ըսաւ առջինին . Դուն իմ տիրոջս որչափ
6 պարտք ունիս : Ան ալ ըսաւ . Հարիւր մար ձէթ . և ըսաւ անոր . Գիրդ առ՝ ու շուտով նստէ
7 յիսուն գրէ : Յետքը միւսին ըսաւ . Դուն ալ որչափ պարտք ունիս . և անիկայ ըսաւ . Հարիւր քոռ ցորեն . ու ըսաւ անոր . Գիրդ
8 առ՝ և ութսուն դրէ : Ու տէրը անիրաւ տնտեսը գովեց , որ խելացութիւնով ըրաւ . վասն զի աս աշխարհիս որդիքը իրենց ցեղին մէջ՝ լուսոյ որդիներէն աւելի խե-
9 լացի են : Ու ես ալ ձեզի կ'ըսեմ . Անիրաւ մամոնայէն ձեզի բարեկամներ ըրէք , որ երբ անիկայ պակսի , ձեզ յաւիտենական բնակարաննե-
10 րու մէջ ընդունին : Ան որ քիչ բանի մէջ հաւատարիմ է , շատի մէջ ալ հաւատարիմ է . և ան որ քիչի մէջ անիրաւ է , շատի մէջ
11 ալ անիրաւ է : Ուստի թէ որ անիրաւ մամոնային մէջ հաւատարիմ չեղաք , ճշմարիտ հարստութիւնը ո՞վ պիտի հաւատայ ձեզի :
12 Ու թէ որ օտարին բանին մէջ հաւատարիմ չեղաք , ձերը ո՞վ պիտի տայ ձեզի :
13 Մէկ ծառայ մը չկրնար երկու տէրերու ծառայութիւն ընել . ինչու որ կամ մէկը պիտի ատէ և միւսը սիրէ , կամ մէկը պիտի մեծարէ և միւսը արհամար-

հէ . չէք կրնար Աստուծոյ ու մամոնայի :
14 Ու փարիսեցիները ալ որ ար-
ծաթասէր էին , աս ամէն բաները լսելով կը քամահրէին զանիկայ :
15 Ու ըսաւ անոնց . Դուք էք որ մարդոց առջեւը ինքզինքիդ կ'արդարացընէք . բայց Աստուած գիտէ ձեր սիրտերը . ինչու որ մարդոց մէջ բարձր եղածը՝ Աստուծոյ առջեւը պիղծ է :
16 Օրէնքը ու մարգարէները մինչև Յովհաննէս էին . անկէ ետև Աստուծոյ թագաւորութիւնը կը քարոզուի , և ամէն մէկը անոր մէջը մտնելու կ'արտօ-
17 րայ : Դիւրին է որ երկինքը ու երկիրը անցնի , քան թէ օրէնքէն մէկ նշանագիր մը իյնայ :
18 Ո՛վ որ իր կնիկը արձակէ՝ և ուրիշ մը առնէ , շնութիւն կ'ընէ . և ո՛վ որ երկրէ արձակուած կնիկ մը առնէ՝ շնութիւն կ'ընէ :
19 Մէկ հարուստ մարդ մը կար , որ ծիրանի ու բեհեզ կը հագնէր , և ամէն օր փառաւորապէս ուրա-
20 խութիւն կ'ընէր : Ու Ղազարոս անունով աղքատ մը կար վէրքերով լեցուն , որ անոր դրանը առ-
21 ջին դրուած էր . Ու կը փափաքէր որ ան հարուստին սեղանէն ինկած փշրանքներէն իր փորը լեցընէ . նաև շուներն ալ կու գային՝ և անոր
22 վէրքերը կը լզեին : Ու եղաւ որ ան աղքատը մեռաւ , ու հրեշտակները Աբրահամին գոգը տարին զա-
23 նիկայ . հարուստն ալ մեռաւ ու թաղուեցաւ : Ու դժոխքին մէջը երբոր տանջանքի մէջ էր , իր աչքերը վերցընելով հեռուէն տեսաւ Աբրահամը , ու Ղազարոսը անոր
24 գոգը հանգիստ նստած : Ու ինքը աղաղակեց ու ըսաւ . Հա՛յր Աբրահամ՝ ողորմի՛ ինծի , ու խրկի՛ Ղազարոսը , որ իր մատին ծայրը ջուրը թաթխէ , ու զովացընէ իմ լեզուս . ինչու որ աս բոցիս մէջ կը
25 տանջուիմ : Ու Աբրահամ ըսաւ . Ո՛րդեակ՝ մի՛որ բեր , որ դուն քու կեանքիդ աստները քու բարիքներդ առիր . նոյնպէս ալ Ղազարոս՝ չարիքները . հիմա ան-

կայ հոս կը միխիթարուի , ու դուն
26 կը տանջուիս : Եւ աս ամէն բա-
ներէն 'ի զատ՝ մեր ու ձեր մէջտեղը
մեծ անդունդ մը կայ հաստատուած .
անանկ որ ասկէ ձեզի անցնիլ ու-
զողները չկրնան , ոչ ալ ատկէ
27 մեզի գալ ուզողները անցնին : Ան
ալ ըսաւ . Ուրեմն կ'աղաչեմ քեզի՝
հայր , որ անիկայ իմ հօրս տու-
28 նը խրկես . Վասնզի հինգ եղբայր
ունիմ . որ Էրէոյ անոնց վկայու-
թիւն տայ , որ չըլլայ թէ անոնք
29 ալ աս չարչարանքին տեղը գան :
Եւ Աբրահամ ըսաւ անոր . Անոնք
Մովսէսը ու մարգարէները ունին ,
30 թող անոնց մտիկ ընեն : Ան ալ
ըսաւ . Ո՛չ՝ հայր Աբրահամ , հա-
պա թէ որ մեռելներէն մէկը անոնց
31 երթայ , պիտի ապաշխարեն : Եւ
անիկայ ըսաւ անոր . Թէ որ Մով-
սէսին ու մարգարէներուն մտիկ չեն
ըներ , ոչ ալ թէ որ մեռելներէն
մէկը յարութիւն առնելու ըլլայ ,
պիտի համոզուին :

ԳԼ . ԺԲ

1 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն . Ան-
կարելի է որ գայթակղութիւն-
ներ չգան . բայց վա՛յ անոր , որուն
2 ձեռքովը կու գան : Անոր աւելի
աղէկ է , որ անոր պարանոցէն իշու
աղացքի քար մը կախուի , ու ա-
նիկայ ծովը ձգուի , քան թէ աս
պզտիկներէն մէկը գայթակղեցնէ :
3 Զգուշացէ՛ք ձեր անձերուն :

Թէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ
մեղանչէ , յանդիմանէ՛ զանիկայ .
ու թէ որ ապաշխարէ , ներէ՛ ա-
4 նոր : Եւ թէ որ օրը եօթը ան-
գամ քեզի դէմ մեղանչէ՝ ու օրը
եօթը անգամ դառնայ քեզի ու
ըսէ , Ա՛պաշխարեմ , ներէս անոր :
5 Եւ առաքեալները ըսին Տէրոջը .
6 Մեր հաւատքը աւելցո՛ւր : Եւ
Տէրը ըսաւ . Թէ որ մանանեխի
հատի չափ հաւատք ունենայիք ,
աս թթենիին կրնայիք ըսել , Ար-
մատէն խլուէ՛ ու ծովուն մէջը
տնկուէ՛ , ան ալ պիտի ձեզի
հնազանդէր :

Հապա ձեզմէ ո՞վ է ան մարդը՝ որ 7
ունենայ մէկ երկրագործ կամ հովիւ
ծառայ մը , որ անիկայ երբոր ագա-
րակէն դո՛ւրս մտնէ , շուտով ըսուս-
յէ անոր , Թէ Ընդի՛ր սեղան նստէ .
Հապա չը՞սեր անոր՝ Թէ Պատրաս- 8
տէ՛ իմ ընթրիքս , ու զօտիդ կա-
պած ինծի սպասաւորութիւն ըրէ ,
մինչև որ ես ուտեմ ու խմեմ . ու
ետքը դուն ալ կեր ու խմէ : Մի- 9
թէ շնորհակալ կ'ըլլայ ան ծառա-
յին , իրեն հրամայուած բաները
կատարելուն համար . չեմ կարծեր :
Նոյնպէս ալ դուք երբոր բոլորը ձե- 10
զի հրամայուած բաները ընէք , ը-
սէք Թէ՝ Մենք անպիտան ծառաներ
ենք . քանզի ան որ պարտական
էինք ընելու , ըրինք :

Ու եղաւ որ երբ Ներուսա- 11
ղէմ կ'երթար , Սամարիայի և Գա-
լիլեայի մէջտեղէն կ'անցնէր : Ու 12
երբոր մէկ գեղ մը պիտի մտնէր ,
տասը բորոտ մարդիկ հանդիպեցան
անոր , որոնք հեռուն կայնեցան ,
Եւ ձայներնին վերցուցին ու ըսին . 13
Յիսուս վարդապետ , ողորմէ մե-
զի : Եւ տեսնելով՝ անոնց ըսաւ . 14
Գացէ՛ք դուք ձեզ քահանաներուն
ցուցուցէ՛ք . ու եղաւ որ երբ կ'եր-
թային , մաքրուեցան : Եւ անոնց- 15
մէ մէկը երբոր տեսաւ Թէ բժշկուե-
ցաւ , ետ դարձաւ ու մեծ ձայնով
փառք կու տար Աստուծոյ . Ու ե- 16
րեսի վրայ անոր ոտքը իյնալով՝ շը-
նորհակալ կ'ըլլար անոր . և ին-
քը Սամարացի էր : Պատասխան 17
տուաւ Յիսուս ու ըսաւ . Չէ՞ որ
տասն ալ մաքրուեցան . իսկ ան
ինը ո՞ւր են . Ան օտարազգիէն 'ի 18
զատ ո՞րէնէր չգտնուեցան՝ որ դառ-
նալով Աստուծոյ փառք տան : Եւ 19
ըսաւ անոր . Ելլէ՛ գնա . քու հա-
ւատքդ քեզ բժշկեց :

Ու երբոր փարիսեցիները իրեն 20
հարցուցին՝ Թէ Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ե՞րբ պիտի գայ , պա-
տասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ .
Աստուծոյ թագաւորութիւնը դի-
տո՛ւմով երեւցած բաներով չգար .
Ու պիտի չըսեն Թէ Ահա հոս է 21
կամ ահա հոն . ինչու որ ահա Աս-

տուծոյ թագաւորութիւնը ձեր նե-
րսի դին է :
22 Աշակերտներուն ալ ըսաւ . Օ-
րեր պիտի գան՝ որ դուք Որդւոյ
մարդոյ օրերուն մէկը տեսնելու պի-
տի փափաքիք , ու պիտի չտեսնէք :
23 Եւ ըն որ ըսեն ձեզի , Թէ ահա հոս
է կամ ահա հոն , մի՛ երթաք , ու
24 անոնց մի՛ հետեւիք : Վասն զի ինչ-
պէս որ փայլակը երկինքին տակը
մէկ դիէն փայլատակելով՝ մինչև ե-
րկինքին տակը մէկալ դին լոյս կու
տայ , նոյնպէս ալ պիտի ըլլայ Որ-
25 դին մարդոյ իր գալո՛ւստը օրը : Սիայն
Թէ պէտք է որ ինքը առաջ շատ
չարչարանքներ կրէ , ու մերժուի աս
26 ազգէն : Եւ ինչպէս որ Նոյի օրե-
րը եղաւ , անանկ պիտի ըլլայ Որ-
27 դւոյ մարդոյ օրերն ալ : Կ'ուտէին՝
կը խմէին՝ կնիկ կ'առնէին , էրկան
կը տրուէին , մինչև ան օրը՝ որ
Նոյ տապանը մտաւ , և ջրհեղեղը
28 եկաւ՝ ու ամէնը կորսընցուց : Նը-
մանապէս՝ ինչպէս որ Լովտին օրերը
եղաւ , կ'ուտէին՝ կը խմէին՝ ծախու
կ'առնէին՝ կը ծախէին՝ կը տնկէին՝
29 կը շինէին . Բայց ան օրը որ Լովտ
Սոդոմէն ելաւ , երկինքէն կրակ ու
ծծումբ տեղաց , և բոլորն ալ կոր-
30 սընցուց . Նոյնպէս պիտի ըլլայ ան
օրը՝ որուն մէջ Որդին մարդոյ պի-
31 տի յայտնուի : Ան օրը՝ ան որ
տանիքին վրայ է՝ և իր կարասիները
տանը մէջ , թող վար չիջնէ զա-
նոնք առնելու . և ան որ արտին
մէջն է՝ նոյնպէս թող ետ չդառնայ :
32 Մի՛ոքերնիդ բերէք Լովտին կնի-
33 կը : Ո՛վ որ իր կեանքը կ'ուզէ
ապրեցընել , պիտի կորսընցընէ զա-
նիկայ . և ո՛վ որ կը կորսընցընէ ,
34 պիտի ապրեցընէ զանիկայ : Ձեզի
կ'ըսեմ . Ան գիշերը ըն որ երկու
հոգի մէկ անկողինի մէջ ըլլան , մէ-
կը պիտի առնուի՝ ու մէկալը ձգուի .
35 Եւ ըն որ երկու կնիկ մէկտեղ ա-
ղալու ըլլան , մէկը պիտի առնուի՝
ու մէկալը ձգուի . ԵՒ ըն որ երկու
հոգի արտի մը մէջ ըլլան , մէկը
պիտի առնուի՝ ու մէկալը ձգուի :
36 Եւ պատասխան տալով ըսին անոր .
Տէր՝ ո՞ւր տեղ պէտք ըլլայ որ բո-
նը : Ան ալ ըսաւ անոնց . Ո՛ւր 37
որ մարմին կայ , հոն պիտի ժողո-
վուին արծիւները :

ԳԼ . ԺԲ

Ընոնց առակ մըն ալ ըսաւ աս 1
բանին վրայով՝ Թէ պէտք է ա-
մէն ատեն աղօթք ընել ու չձանձ-
րանալ . Ըսաւ . Մէկ դատաւոր 2
մը կար քաղաքի մը մէջ , որ Աս-
տուծմէ չէր վախնար ու մարդէ չէր
ամչնար : Եւ նոյն քաղաքին մէջ 3
որբևարի մը կար , որ անոր կու
գար ու կ'ըսէր . Իրաւունք ըրէ
ինծի՝ ո՛ւ ոդորձ՛ դէմ իմ ոսոխիս :
Եւ անիկայ ժամանակ մը չէր ուզեր 4
անոր մտիկ ընել . բայց ետքը ըսաւ
իր մտքին մէջ . Թէև Աստուծմէ
չեմ վախնար , ու մարդէ չեմ ամչ-
նար , Սոնկ աս որբևարիին զիս 5
ձանձրացընելուն համար իրեն իրա-
ւունք ընեմ , որ չգայ ամէն ատեն
զիս թախանձէ : Եւ Տէրը ըսաւ . 6
Լսեցէ՛ք՝ անիրաւ դատաւորը ինչ
կ'ըսէ : Հապա Աստուած իր ընտ- 7
րեալներուն իրաւունք պիտի չընէ՞ ,
որոնք ցորեկ ու գիշեր իրեն կ'աղա-
ղակեն , թէև երկայնամիտ ալ ըլ-
լայ անոնց վրայ : Ձեզի կ'ըսեմ , 8
որ շուտով անոնց իրաւունք պիտի
ընէ . բայց Որդին մարդոյ երբոր
գայ , արդեօք հաւատք պիտի գտնէ՞
երկրի վրայ :

Եւ մէկ քանիներուն՝ որոնք իրենց 9
անձերուն վրայ կը վստահանային
Թէ արդար են , և ուրիշները կ'ա-
նարգէին , աս առակը ըսաւ . Երկու 10
մարդ ելան տաճարը աղօթք
ընելու . մէկը փարիսեցի ու մէկալը
մաքսաւոր : Փարիսեցին կայներ 11
էր , ու առանձին այսպէս աղօթք
կ'ընէր . Ով Աստուած՝ շնորհակալ
եմ քեզմէ , որ ուրիշ մարդոյ պէս
չեմ , յափշտակող՝ անիրաւ՝ շնա-
գող , և կամ աս մաքսաւորին
պէս . Հապա շաբաթը երկու ան- 12
գամ ծոմ կը պահեմ , ու բոլոր
ստացուածքիս տասանորդը կու
տամ : Եւ մաքսաւորը հեռուն 13
կայներ էր , ու չէր ուզեր աչքն ալ
երկինքը վերցընել . հապա իր

կուրծքը ծեծելով՝ կ'ըսէր · Աս-
տուած՝ ողորմէ ինծի մեղաւորիս ։
14 Ձեզի կ'ըսեմ՝ թէ ասիկայ ան մե-
կալէն աւելի արդարացած իր տու-
նը իջաւ · վասն զի ո՛վ որ իր անձը
կը բարձրացընէ , պիտի խոնարհի ·
և ո՛վ որ իր անձը կը խոնարհեցընէ ,
պիտի բարձրանայ ։
15 Անոր տղաքներ ալ բերին իրեն ,
որ անոնց դպչի · ու աշակերտնե-
րը տեսնելով՝ կը յանդիմանէին
16 զանոնք ։ Բայց Յիսուս անոնք
իրեն կանչելով՝ ըսաւ · Թոյլ
տուէք ապ մանր տղոցը որ ինծի
գան , և մի արգիլէք զանոնք · ին-
չու որ Աստուծոյ թագաւորութի-
17 նը անոնցինն է ։ Ա՛մէն կ'ըսեմ ձեզի · Ո՛վ որ Աստուծոյ
թագաւորութիւնը պզտիկ տղու մը
պէս չընդունի , բնաւ պիտի չմտնէ
անոր մէջը ։
18 Եւ մէկ իշխան մը հարցուց անոր
ու ըսաւ · Վարի վարդապետ՝ ի՞նչ
գործ գործեմ որ յաւիտենական
19 կեանքը ժառանգեմ ։ Եւ Յիսուս
ըսաւ անոր · Ինչո՞ւ զիս բարի
կ'անուանես , մէկէն՝ ի զատ բարի
20 չկայ , որ է Աստուած ։ Պատուի-
րանքները գիտես · Շնութիւն մի՛
ըներ , Սպանութիւն մի՛ ըներ ,
Գողութիւն մի՛ ըներ , Սուտ վկա-
յութիւն մի՛ ըներ , Քու հայրդ ու
21 մայրդ պատուէ ։ Ան ալ ըսաւ ·
Ասոնք ամէնը մանկութենէս՝ ի վեր
22 պահեր եմ ։ Ա՛ն լսելով Յիսուս՝
ըսաւ անոր · Մէկ բան մըն ալ
պակաս է քեզի · քու բոլորը ունե-
ցածդ ծախէ , և աղքատներուն
բաշխէ , ու երկինքը գանձ պիտի
ունենաս , և եկուր իմ հետևէս ։
23 Ընիկայ երբոր աս բանը լսեց՝
տրտմեցաւ , ինչու որ շատ հարուստ
24 էր ։ Եւ Յիսուս երբոր անիկայ
տրտմած տեսաւ , ըսաւ · Ա՛րչափ
դժուար է անոնց՝ որ հարստութիւն
ունին , Աստուծոյ թագաւորու-
25 թիւնը մտնել ։ Քանզի դիւրին
է որ ուղտը ասղին ծակէն անցնի ,
քան թէ հարուստը Աստուծոյ թա-
26 գաւորութիւնը մտնէ ։ Եւ անոնք
որ լսեցին , կ'ըսէին · Ա՛ւ ո՞վ կըր-
27 նայ փրկուիլ ։ Եւ ինքը ըսաւ · Ա՛րդոյ կողմանէ անկարելի եղած բաները՝ Աստուծոյ կողմանէ կարելի են ։
28 Ու Պետրոս ըսաւ · Ա՛հա մենք ամէն բան թողուցինք՝ և քու ե-
տևէդ եկանք ։
29 Ու անիկայ ըսաւ անոնց · Ա՛մէնին կ'ըսեմ ձեզի , թէ Ա՛րդ մը չկայ՝ որ թողուց տուն , կամ ծնողք , կամ եղբայր-
ներ , կամ կին , կամ որդիներ՝ Աստուծոյ թագաւորութեանը հա-
30 մար , Որ պիտի չառնէ բազմա-
պատիկ աս աւելնիս մէջ , և գալու աշխարհին մէջ յաւիտենական կեանքը ։
31 Եւ տասներկուքը իր քովը առ-
նելով՝ ըսաւ անոնց · Ա՛հա մենք Երուսաղէմ կ'ելլենք , և մարգարէ-
ներուն ձեռքովը Որդւոյ մարդոյ համար բոլոր գրուածները պիտի
32 կատարուին ։ Ինչու որ հեթա-
նոսներուն պիտի մատնուի , ու ծաղր պիտի ըլլայ , և պիտի նախա-
տուի , ու պիտի թքնեն անոր ,
33 Եւ պիտի ծեծեն ու սպաննեն անի-
կայ , ու երրորդ օրը յարութիւն
34 պիտի առնէ ։ Բայց անոնք աս բաներէն մէկն ալ չհասկըցան · ու աս խօսքը անոնցմէ ծածկուած էր ,
և ըսած բաները չէին իմանար ։
35 Ու եղաւ որ երբ Երիքովին կը մօտենար , կոյր մը ճամբուն քովը նստեր էր մուրալու ։
36 Երբոր լսեց բազմութեանը անցնիլը , հար-
37 ցուց՝ թէ Ո՞նչ է ան ։ Եւ իրեն ըսին թէ՝ Յիսուս Նազովրեցին
38 կ'անցնի ։ Ուստի աղաղակեց՝ ու ըսաւ · Յի՛սուս՝ որդի Դաւիթ՝
39 ողորմէ ինծի ։ Եւ անոնք որ առջևէն կ'երթային , կը յանդի-
մանէին զանիկայ , որ լռէ · բայց անիկայ՝ ալ աւելի կ'աղաղակէր ,
Որդի Դաւիթ՝ ողորմէ ինծի ։
40 Եւ Յիսուս կանգ առնելով՝ հրամայեց որ զանիկայ իրեն բերուին , ու երբոր անիկայ մօտեցաւ , հարցուց
41 անոր ու ըսաւ · Ո՞նչ կ'ուզես որ
քեզի ընեմ · անիկայ ալ ըսաւ ·
Տէր՝ որ աչքերս բացուին ։
42 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր · Թոյլ բա-
ցուին · քու հաւատքդ քեզ բե-

43 ժըշկեց ։ Եւ իսկոյն անոր աչքերը բացուեցան , ու անոր ետևէն կ'եր-
թար՝ և փառք կու տար Աստուծոյ · բոլոր ժողովուրդն ալ տեսնելով՝ զԱստուած կը դովաբանէին ։

ԺԹ · ԺԸ

1 Եւ մտնելով Երիքովի մէջէն կ'անց-
2 նէր ։ Եւ ահա մարդ մը կար , անունը Զաքէոս ըսուած , որ մաք-
սապետ էր՝ ու հարուստ մէկ մըն
3 էր ։ Եւ կ'ուզէր տեսնել՝ թէ ո՛վ է Յիսուսը , ու բազմութենէն չէր կրնար , ինչու որ հասակով կարճ
4 էր ։ Եւ առաջ վազեց ու ժան-
տաթզենիի մը վրայ ելաւ , որ զա-
նիկայ տեսնէ · ինչու որ անկէ պիտի
5 անցնէր ։ Ու երբոր Յիսուս ան տեղը եկաւ , վեր նայելով զանիկայ տեսաւ , ու ըսաւ անոր · Զաքէոս՝
չուտ ըրէ , ատկէ վար իջիր , ինչու
որ պէտք է ինծի այսօր քու տունդ
6 կենալ ։ Եւ արտորալով վար ի-
ջաւ , և ուրախութեամբ ընդունեց
7 զանիկայ ։ Երբոր ամէնն ալ տե-
սան , կը տրտնջէին ու կ'ըսէին՝ թէ
Մեղաւոր մարդու քով մտաւ իջևան
8 ընելու ։ Եւ Զաքէոս կայնեցաւ՝ ու ըսաւ Տէրոջը · Տէր՝ ահա իմ
ունեցածիս կէսը աղքատներուն կու
տամ · ու թէ որ զրպարտութեամբ
մէկու մը զրկանք բրած եմ , չորք-
պատիկ կը հատուցանեմ անոր ։
9 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր · Այսօր
աս տանը փրկութիւն եղաւ · ինչու
որ ասիկայ ալ Աբրահամի որդի է ։
10 Վասն զի Որդին մարդոյ եկաւ որ
կորսուածը փնտռէ ու փրկէ ։
11 Ու երբոր անոնք աս բաները կը
լսէին , առակ մըն ալ ըսաւ իր Ե-
րուսաղէմ մօտենալուն համար , և
անոնց անանկ կարծելուն համար՝
թէ չուտ մը Աստուծոյ թագաւո-
12 րութիւնը պիտի յայտնուի ։ Ուս-
տի ըսաւ · Ա՛կկ ազնուական մարդ
մը հեռու երկիր գնաց՝ իրեն թա-
գաւորութիւն առնելու և դառնա-
13 լու ։ Եւ իր տասը ծառաները կանչելով՝ տասը մնաս տուաւ ա-
նոնց , ու ըսաւ անոնց · Առանցու-
ցէք ապրանք՝ մինչև որ ես գամ ։
14 Եւ անոր քաղաքացիները զանիկայ
կ'ատէին , ու դեսպաններ խրկեցին
անոր ետևէն , ըսելով թէ՝ Ընդ
ուզեր որ ատիկայ մեր վրայ թագա-
15 ւորութիւն ընէ ։ Ու եղաւ որ երբ անիկայ թագաւորութիւնը առնե-
լով ետ դարձաւ , իրեն կանչել
տուաւ ան ծառաները՝ որոնց որ
ստակը տուեր էր , որ գիտնայ թէ
ո՛վ ինչ շահ բրած է ։ Եւ առա-
16 ջինը եկաւ՝ ու ըսաւ · Տէր՝ քու
մնատդ տասը մնաս շահ բրաւ ։ Եւ
17 ըսաւ անոր · Ապրիս՝ բարի ծա-
ռայ · որովհետև քիչ բանին մէջ
հաւատարիմ եղար , տասը քաղաքի
վրայ իշխանութիւն ունցիր ։ Ու
18 երկրորդը եկաւ՝ ու ըսաւ · Տէր՝
քու մնատդ հինգ մնաս շահ բրաւ ։
Եւ ըսաւ անոր · Դուն ալ հինգ
19 քաղաքի վրայ եղիր ։ Եւ ուրիշ
20 մը եկաւ՝ ու ըսաւ · Տէր՝ ահա քու մնատդ՝ որ թաշկինակի մէջ
21 ծրարած կը պահէի · Քանզի կը վախնայի քեզմէ , ինչու որ դուն
խիստ մարդ մըն ես · չորած բանդ
կը վերցընես , ու չսերմանածդ կը
22 հնձես ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր · Քու բերնէդ քեզ պիտի դատեմ՝
ո՛վ չար ծառայ · գիտէիր որ ես
խիստ մարդ մըն եմ · չորած բանս
կը վերցընեմ , ու չսերմանածս կը
23 հնձեմ · Եւ ինչու համար իմ ստա-
կըս սեղանաւորներուն չտուիր , որ
ես եկած առնուս շահովը առնէի ա-
24 նիկայ ։ Եւ հոն կայնողներուն ը-
սաւ · Առէք անկէ մնասը , ու
տուէք անոր՝ որ տասը մնաս ունի ·
(Եւ ըսին իրեն · Տէր՝ անիկայ 25
տասը մնաս ունի ·) Քանզի կ'ը- 26
սեմ ձեզի , թէ ամէն ունեցողին
պիտի տրուի , և չունեցողին՝ ունե-
ցածն ալ անկէ պիտի առնուի ։
Բայց ան իմ թշնամիներս՝ որոնք 27
չէին ուզեր որ իրենց վրայ թագա-
ւոր ըլլամ , հո՛ս բերէք , ու իմ
առջևս սպաննեցէք ։ Եւ աս բա- 28
ները խօսելէն ետև , առաջ գնաց
Երուսաղէմ ելլելու ։
Ու եղաւ որ երբ Բեթփագէին 29
ու Բեթանիային մօտեցաւ , դէպ՝ ի
ան լեռը՝ որ Ձիթենեաց լե- կ'ը-

սուի , իր աշակերտներէն երկուքը
30 խրկեց , ու ըսաւ . Գացէ՛ք դէպ դի-
մացը եղած գեղը . և անոր մէջ մըտ-
նելնուդ պէս՝ պիտի գտնէք կապուած
աւանակ մը , որուն վրայ բնաւ մարդ
մը նստած չէ . արձկեցէ՛ք անիկայ՝
31 ու բերէ՛ք . Ու թէ որ մէկը ձեզի
հարցընէ՝ թէ Ինչո՞ւ կ'արձկէք .
ասանկ ըսէ՛ք անոր , թէ Տէրոջը
32 պէտք է : Երթալ գացին անոնք որ
խրկուեցան , ինչպէս որ իրենց ը-
33 րսուցեր էր՝ գտան : Ու երբոր ա-
ւանակը կ'արձկէին , անոր տէրերը
ըսին անոնց . Ինչո՞ւ կ'արձկէք
34 աւտ աւանակը : Անոնք ալ ըսին .
35 Տէրոջը պէտք է . Ու զանիկայ Յի-
սուսին բերին . ու իրենց հանդերձ-
ները աւանակին վրայ ձգելով՝ Յի-
36 սուսը հեծցուցին : Ու երբոր
կ'երթար , իրենց հանդերձները
37 ճամբուն վրայ կը փռէին : Ու
երբոր ալ մօտեցաւ , և Ձիթե-
նեաց լեռանը գառ՝ի վայրէն կ'իջ-
նէր , աշակերտներուն բոլոր բազ-
մութիւնը սկսաւ ուրախութեամբ
գՔաստուած օրհնել բարձր ձայնով
ան բոլոր հրաշքներուն համար՝ որ
38 տեսեր էին . Ու կ'ըսէին . Օրհնեալ
է այն թագաւորը որ Տէրոջը ա-
նունովը կու գայ . երկինքի մէջ
խաղաղութիւն , ու փառք՝ բարձ-
39 րութեանց մէջ : Ու բազմութեա-
նը մէջէն փարիսեցիներուն մէկ քա-
նիները ըսին անոր . Վ՛արդապետ՝
այն քու աշակերտներդ յանդիմա-
40 նէ՛ : Ու անիկայ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց . Ձեզի կ'ը-
սեմ , թէ որատոնք լուռ կենան ,
քարերը պիտի աղաղակեն :
41 Ու երբոր մօտեցաւ , քաղաքը
տեսնելով՝ լացաւ անոր վրայ՝ և ը-
42 սաւ . Գոնէ ասօր քու օրուանդ մէջ
դիտնայիր քու խաղաղութիւնդ .
բայց հիմա ծածկուեցաւ քու աչ-
43 քերէդ : Ինչու որ օրեր պիտի
գան քու վրադ , որ թշնամիներդ
քու բոլորտիքդ պատնէշ պիտի շի-
նեն , ու քեզ պիտի պաշարեն ,
և ամէն կողմէ քեզ նեղը պիտի
44 ձգեն . Ու հիմնայատակ պիտի ը-
նեն քեզ՝ ու քու մէջդ եղած զա-

տուածդ ձամբան կը սորվեցընես :
Մեզի արժա՞ն է Կայսրին տուրք 22
տալ , թէ չէ : Ու անոնց խո- 23
րամանկութիւնը հասկընալով՝ ը-
սաւ անոնց . Ինչո՞ւ զիս կը փոր-
ձէք . Ցուցուցէ՛ք ինծի դահեկան 24
մը : Որո՞ւն պատկերը ու գիրը
ունի վրան : Պատասխան տուին
ու ըսին . Կայսրինը : Ու ինքը 25
ըսաւ անոնց . Ուրեմն ան որ կայս-
րինն է՝ կայսրին տուէք , և ան որ
Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ պահեցէ՛ք :
Ու չկրցան անիկայ խօսքով մը բըռ- 26
նել ժողովուրդին առջեւը . ու զար-
մանալով անոր պատասխանին վրայ՝
լուռ կեցան :
Ու սադուկեցիներէն ոմանք ե- 27
կան , (որոնք հակառակութիւն կ'ը-
նեն՝ թէ յարութիւն չկայ ,) և
անոր հարցուցին՝ Ըսելով . Վ՛ար- 28
դապետ՝ Մովսէս մեզի գրեց . Ցէ
որ մէկուն եղբայրը կնիկ ունենալով՝
մեռնելու ըլլայ , ու մեռած ատենը
զաւակ չունենայ , անոր եղբայրը
առնէ ան կնիկը , և իր եղբօրը
զաւակ հանէ : Երդ՝ եօթը եղ- 29
բայրներ կային . ու առջինը կնիկ
մը առնելով՝ զաւակ չունեցած մե-
ռաւ : Երկրորդն ալ առաւ ան 30
կնիկը , և ինքն ալ մեռաւ առանց
զաւակի : Երրորդն ալ առաւ 31
զանիկայ . նմանապէս եօթն ալ ,
ու զաւակ չձգեցին ու մեռան :
Ի վերջն եղբը կնիկն ալ մեռաւ : 32
Ուրեմն յարութեան ատենը ա- 33
նոնցմէ որո՞ւն կնիկը պիտի ըլլայ .
ինչու որ եօթն ալ զանիկայ կնիկ
ունեցան : Ու Յիսուս պատաս- 34
խան տալով՝ անոնց ըսաւ . Այս աշ-
խարհիս որդիքը կնիկ կ'առնեն ու
երկան կը տրուին : Հայց անոնք 35
որ արժանի պիտի ըլլան ան աշ-
խարհին հասնելու , ու մեռելներէն
յարութիւն առնելուն , ո՛չ կնիկ
կ'առնեն և ո՛չ երկան կը տրուին .
Որովհետև ալ չեն կրնար մեռնիլ . 36
քանզի հրեշտակներուն հաւասար
են , ու Աստուծոյ որդիք են , ինչու
որ յարութեան որդիք են : Հայց 37
մեռելներուն յարութիւն առնելը
Մովսէսն ալ իմացուց մորենիին

յանձնեց . ու ինքը օտար երկիր
երթալով՝ շատ ժամանակ մնաց :
10 Ու առնելու ծառայ մը խրկեց մը-
շակներուն , որ այդիին պտուղէն
անոր տան . իսկ մշակները ծեծեցին
զանիկայ , ու պարապ ձամբեցին :
11 Ու ուրիշ ծառայ մըն ալ խրը-
կեց . իսկ անոնք զանիկայ ալ ծե-
ծեցին , անարգեցին ու պարապ
12 ձամբեցին : Ու երրորդ մըն ալ
խրկեց . իսկ անոնք զանիկայ ալ
վիրաւորեցին՝ ու դուրս հանեցին :
13 Ըսաւ տանը այդիին տէրը ըսաւ .
Ի՞նչ ընեմ . իմ սիրելի որդիս
խրկեմ , գուցէ զանիկայ տեսնելով
14 ամչնան : Հայց մշակները երբոր
տեսան զանիկայ , իրարու հետ
խորհուրդ ըրին՝ ըսելով . Ասիկայ
է ժառանգը , եկէք զանիկայ ըս-
պաննենք՝ որ ժառանգութիւնը մե-
15 րը ըլլայ : Ու զանիկայ այդիէն
դուրս հանեցին ու սպաննեցին .
ուստի այդիին տէրը ի՞նչ պիտի
16 ընէ անոնց . Պիտի գայ՝ ու կոր-
սընցընէ ան մշակները , և այդին
ուրիշներու պիտի տայ : Երբոր
այս լսեցին , ըսին . Չլամ լիցի :
17 Ու ինքը անոնց նայելով՝ ըսաւ .
Ապա ի՞նչ է այս գրուածը , թէ
Ան քարը՝ որ շինողները անարգե-
ցին , անիկայ անկիւնին գլուխը ե-
18 ղաւ : Ամէն ով որ ան քարին վրայ
իյնայ՝ պիտի կոտրտի , և որու վրայ
որ իյնայ՝ պիտի փոշրէ զանիկայ :
19 Ու քահանայապետները ու դպիր-
ները կը փնտռէին թէ ի՛նչպէս նոյն
ժամուն ձեռք զարնեն անոր , բայց
ժողովուրդէն վախցան . քանզի ի-
մացան որ ան առակը իրենց համար
ըսաւ :
20 Ու էթէը յարմար ապէնի սպասե-
լով՝ խրկեցին քանի մը խարէբայ
մարդիկ՝ որոնք կեղծաւորութեամբ
ինքզինքնին արդար կը ձեւացընէին ,
որ անիկայ խօսքով բռնեն՝ տէրու-
թեան և կուսակալին իշխանութեա-
21 նը զանիկայ մատնելու : Ու անոր
հարցուցին ըսելով . Վ՛արդապետ՝
գիտենք որ շիտակ կը խօսիս ու կը
սորվեցընես , և աչառութիւն չես
ըներ . հապա ճշմարտութեամբ Ա-

պապմոլնէանը մէջ , երբոր կը կոչէ
Տէրը՝ Աբրահամին Աստուածը , ու
Իսահակին Աստուածը , և Յակո-
38 բին Աստուածը : Ու Աստուած
մեռելներուն Աստուածը չէ՛ , հապա
կենդանիներուն . ինչու որ ամէնը
39 անոր կենդանի են : Ու դպիրնե-
րէն մէկ քանին պատասխան տուին
ու ըսին . Վարդապետ՝ աղէկ ը-
40 սիր : Ու ալ մէկը համարձակու-
թիւն չէր ըներ անոր բան մը հար-
ցընելու :

41 Ու ըսաւ անոնց . Ինչպէս կ'ը-
սեն թէ՝ Քրիստոս Դաւիթի որ-
42 դին է . Ու ինքը Դաւիթ Սաղ-
մոսներուն գրքին մէջը կ'ըսէ .
Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ . Նստէ
43 իմ աջ կողմս , Մինչև որ քու
թշնամիներդ ոտքերուդ պատուան-
44 դան ընեմ : Ուրեմն Դաւիթ որ
զանիկայ Տէր կը կոչէ , ինչպէս
անիկայ անոր որդին կ'ըլլայ :

45 Ու բոլոր ժողովուրդին առջևը
46 ըսաւ իր աշակերտներուն : Ըզ-
գուշացէ՛ք դպիրներէն , որոնք կ'ու-
զեն փառաւոր հանդերձներով պը-
տրտիլ , և շուկաներուն մէջ բա-
րևներ կը սիրեն , ու ժողովարան-
ներուն մէջ առաջին աթոռները ,
և ընթրիքներու մէջ առաջին բազ-
47 մոցները . Որոնք որբևարիներուն
տուները կ'ուտեն ու յաղագս երե-
նալու համար աղօթքը կ'երկընցը-
նեն .ասոնք աւելի դատապարտու-
թիւն պիտի ընդունին :

ԳԼ . ԻԲ

1 Ու նայելով՝ տեսաւ հարուստները
որ իրենց ընծաները գանձանակը
2 կը ձգէին : Ան ալ տնանկ որբևարի
մըն ալ տեսաւ , որ հոն երկու
3 լումայ ձգեց : Ու ըսաւ . Ա՛շմա-
րիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ աս աղքատ
որբևարին ամէնէն աւելի ձգեց :
4 Ինչու որ ամէն անոնք իրենց աւել-
ցածէն Աստուծոյ ընծաներուն մէջը
ձգեցին . բայց ասիկայ իր չքաւո-
րութենէն բոլորը իր ունեցած ապ-
րուստը ձգեց :

5 Ու երբոր մէկ քանիները տա-
ճարին համար կ'ըսէին , թէ Վեղե-
ցիկ քարերով ու նուէրներով զար-
դարուած է , ըսաւ . Ա՛տ բաները 6
որ կը տեսնէք , օրեր պիտի գան՝
որ ան տունը քար մը քարի վրայ
պիտի չմնայ՝ որ չքակուի : Ա՛ր- 7
ցուցին իրեն ու ըսին . Վարդապետ՝
ե՞րբ պիտի ըլլան ատ բաները , և
ի՞նչ է նշանը՝ երբոր ատ բաները
պիտի ըլլան : Ան ալ ըսաւ . 8
Զգոյշ կեցէք՝ չխաբուիք . ինչու
որ շատերը պիտի գան իմ անու-
նովս՝ ու ըսեն , Թէ Ես եմ Ժըմ-
բէոռոը . ու ժամանակը մօտե-
ցած է . ուրեմն անոնց ետևէն չեր-
թաք : Հապց երբոր լսէք պատե- 9
րազմներ և խռովութիւններ՝ մի
վախնաք . ինչու որ պէտք է առաջ
ատ բաները ըլլան , բայց վախմանը
իսկոյն չէ : Ան տունը ըսաւ ա- 10
նոնց . Ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ ,
ու թագաւորութիւն թագաւորու-
թեան վրայ . Ու տեղ տեղ մեծ 11
երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլան .
ու սովեր և մահտարաժամներ ,
նաև երկինքէն սոսկալի բաներ և
մեծ նշաններ պիտի ըլլան : Հապց 12
ատ ամէն բաներէն առաջ՝ իրենց
ձեռքերը ձեզի պիտի զարնեն՝ ու
հալածեն , և ժողովարաններու ու
բանտերու պիտի մատնեն . և իմ
անուանս համար թագաւորներու ու
կուսակալներու առջև պիտի տա-
րուիք : Ու ատ բաները վերջը 13
ձեզի վկայութիւն մը պիտի ըլլայ :
Ուստի ձեր սրտին մէջը դրէք՝ որ 14
առաջուց չմտածէք պատասխան
տալու վրայով : Ա՛ն- 15
ձեզի բերան ու իմաստութիւն պի-
տի տամ , որուն պիտի չկրնան դէմ
խօսիլ , կամ դէմ կենալ ձեր
ամէն հակառակորդները : Ու 16
պիտի մատնուիք ծնողքներէ , ու
եղբայրներէ , և ազգականներէ , ու
բարեկամներէ , ու ձեզմէ պիտի
սպանեն . Ու իմ անուանս համար 17
ամենուն ատելի պիտի ըլլաք .
Հապց մէկ մազ մը ձեր գլխէն պիտի 18
չկորսուի : Ձեր համբերութիւ- 19
նովը հոգիներդ պիտի տանաք :

Ու երբոր տեսնէք Երուսաղէմը 20
բոլոր կողմէն զօրքերով պատած ,

ան ատենը գիտցէք որ անոր աւե-
21 րումը մօտ է : Ան ատենը Հրէ-
աստանի մէջ եղողները՝ լեռները
թող փախչին . ու անոր մէջ ե-
ղողները թող հեռանան . և անոնք
22 որ գաւառակներն են , թող չմտնեն
անոր մէջը : Ա՛ն որ ան օրերը
վրէժխնդրութեան օրեր են , որ
23 բոլոր գրուածները կատարուին :
Հապց վա՛յ ան օրերը յղի եղողներուն
ու ծիծ տուողներուն . ինչու որ մեծ
նեղութիւն պիտի ըլլայ երկրին վը-
րայ , ու բարկութիւն ալեաց գայ
24 ժողովուրդին վրայ . Ու սուրի բե-
րանով պիտի իյնան , ու բոլոր ազգե-
րուն մէջ գերի պիտի տարուին . ու
Երուսաղէմ ազգերուն ոտից կոխան
պիտի ըլլայ , մինչև որ ազգերուն
25 ժամանակները լմընցնայ : Ու արե-
գակին և լուսնին ու աստղերուն
վրայ նշաններ պիտի ըլլան . ու
երկրի վրայ ազգերը ապշութեամբ
պիտի տագնապին , և ծովը ու ա-
լիքները պիտի գոռան . Մարդոց
26 սիրտերը պիտի նուաղին երկիւղ վա-
խէն՝ և աշխարհի վրայ գալու բա-
ներուն սպասելէն . ինչու որ երկ-
նից զօրութիւնները պիտի շարժին :
27 Ու ան ատենը պիտի տեսնեն Որ-
դին մարդոյ ամպի մէջ եկած , զօ-
28 րութիւնով ու մեծ փառքով : Ու
երբոր ատ բաները սկսին ըլլալ ,
ելէ՛ք՝ ու գլուխնիդ բարձրացու-
ցէ՛ք , ինչու որ ձեր փրկութիւնը
մօտ է :

29 Ու առակ մը ըսաւ անոնց . Ճե-
ակէ՛ք թզենին ու ամէն ծառերը .
30 Երբոր կը բողբոջին , տեսնելով՝
դուք ձեզմէ կ'իմանաք թէ ալ ա-
31 մառը մօտ է : Ա՛յնպէս ալ դուք
երբոր ատ բաները եղած տեսնէք ,
գիտցէ՛ք որ Աստուծոյ թագաւորու-
32 թիւնը մօտ է : Ա՛շմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի , որ աս ազգը պիտի չանցնի ,
մինչև որ ատ ամէն բաները ըլլան :
33 Երկինքը ու երկիրը պիտի անցնին ,
բայց իմ խօսքերս բնաւ պիտի
34 չանցնին : Իսկ դուք զգուշացէ՛ք
ձեր անձերուն , չըլլայ որ սիրտեր-
նիդ կերուխումով ու գինովութիւ-
նով և աշխարհային զբաղմունքնե-
րով ծանրանայ , ու յանկարծակի
ան օրը ձեր վրայ հասնի . Ա՛ն- 35
զի բոլոր երկրին երեսը բնակողնե-
րուն ամենուն վրայ որոգայթի մը
պէս պիտի հասնի : Ուստի ար- 36
թունն կեցէ՛ք . ու ամէն ատեն ա-
ղօթք ըրէ՛ք , որ արժանի ըլլաք ան
բոլորը ըլլալու բաներէն ազատուե-
լու , և Որդւոյ մարդոյ առջևը կայ-
նելու :

Ու ցորեկները տաճարին մէջ կը 37
սորվեցընէր , և գիշերները կ'ելլէր
Ձիթենեաց ըսուած լեռը կը կե-
նար : Ու բոլոր ժողովուրդը առ- 38
տուանց կանուխ իրեն կ'երթային
տաճարը՝ իր խօսքերը լսելու :

ԳԼ . ԻԳ

Բաղարջակերաց տօնը մօտեցաւ՝ որ 1
Զատիկ կ'ըսուէր . Ու քա- 2
հանայապետները ու դպիրները կը
փնտռէին թէ ինչպէս սպաննեն
զանիկայ , քանզի ժողովուրդէն կը
վախնային :

Ու Սատանան Իսկարիովտացի 3
մականուանեալ Յուդային ներսը
մտաւ , որ անիկայ տասներկուքին
համրանքէն էր : Ու գնաց քահա- 4
նայապետներուն ու իշխաններուն
հետ խօսք բռնաւ՝ թէ ինչպէս զանի-
կայ մատնէ անոնց : Անոնք ալ ու- 5
րախացան , և խոստացան անոր ըս-
տակ տալ : Ու ինքը վրան ա- 6
ռաւ , և պատեհութիւն մը կը
փնտռէր որ զանիկայ մատնէ անոնց՝
առանց բազմութեանը ժողվուե-
լուն :

Ու բաղարջակերաց օրը եկաւ , 7
որուն մէջ պէտք էր զատիկը մոր-
թել : Ու խրկեց Պետրոսը և 8
Յովհաննէսը՝ ու ըսաւ . Գացէ՛ք
պատրաստեցէ՛ք մեզի զատիկը՝ որ
ուտենք : Անոնք ալ ըսին անոր . 9
Ո՞ւր կ'ուզես որ պատրաստենք :
Ու ըսաւ անոնց . Ահա երբոր քա- 10
ղաքը մտնէք , ձեզի մարդ մը պիտի
պատահի որ ուռին վրայ ջուրի սա-
փոր մը կը տանի . անոր ետևէն
գացէ՛ք ան տունը՝ ուր որ ինքը կը
մտնէ . Ու ան տանը տիրոջը ը- 11
սէ՛ք . Վարդապետը կ'ըսէ քեզի .

Ո՞ւր է օթեւանը՝ որ հոն աշակերտ-
ներուս հետ Զկատղ զատիկը ու-
12 տեմ : Ան ալ ձեզի զարդարուած
մեծ վերնատուն մը պիտի ցուցընէ .
13 հոն պատրաստեցէք : Եւ գացին
գտան ինչպէս որ իրենց ըսաւ . ու
զատիկը պատրաստեցին :

14 Ու երբոր ժամը հասաւ՝ սեղան
նստաւ , և տասներկու առաքեալ-
15 ները իր հետը : Ու ըսաւ անոնց .
Փափաքելով փափաքեցայ որ աս
զատիկը ձեզի հետ ուտեմ իմ չար-
16 չարուելէս առաջ : Վասնզի կ'ըսեմ
ձեզի , որ ալ բնաւ ասկէ պիտի
չուտեմ՝ մինչև որ Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը մէջ կատարուի :
17 Եւ գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ ու
ըսաւ . Առէք ասիկայ՝ ու բաժնե-
18 ցէք ձեր մէջը : Ինչու որ ձեզի
կ'ըսեմ , որ բնաւ որթին բերքէն
պիտի չխմեմ՝ մինչև որ Աստուծոյ
թագաւորութիւնը գայ :

19 Եւ հաց առաւ՝ գոհացաւ , կոտրեց
և տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Ա՛ս է
իմ մարմինս , որ ձեզի համար տը-
րուած է . ասիկայ ըրէք զիս յի-
20 շելու համար : Նոյնպէս ալ գա-
ւաթը ա՛ռաջ ընթրիքէն ետև՝ ու
ըսաւ . Ա՛ս գաւաթը նոր ուխտ է
իմ արիւնովս , որ ձեզի համար կը
թափուի :

21 Բայց ահա զիս մատնողին ձեռքը
22 ինծի հետ ա՛ս սեղանս է : Եւ յի-
սուսի Որդին մարդոյ կ'երթայ՝ ին-
ծոր որ սահմանուած է , բայց վա՛յ
անմարդուն՝ որուն ձեռքովը անիկայ
23 կը մատնուի : Եւ անոնք սկսան
միջերնին հարցուփորձ ընել , թէ
իրենցմէ ո՛վ է որ ան բանը պիտի
ընէ :

24 Ալ էջ մըն ալ եղաւ անոնց մէջը՝
թէ իրենցմէ ո՛վ մեծ պիտի սե-
25 պուի : Եւ անիկայ ըսաւ անոնց .
Ազգաց թագաւորները անոնց կը
տիրեն , և անոնք որ կ'իշխեն անոնց՝
26 բարերար կը կոչուին . Բայց դուք
անանկ պիտի չըլլաք . հապա ան որ
ձեր մէջը մեծ է՝ պզտիկին պէս թող
ըլլայ , և առաջնորդը սպասաւորին
27 պէս : Վասնզի ո՞վ է մեծը , սե-
ղան նստո՞ղը՝ թէ սպասաւորը . չէ՞
որ սեղան նստողը . սակայն ես ձեր
մէջը սպասաւորի մը պէս եմ : 28
Եւ դուք անոնք էք՝ որ միշտ ինծի հետ
կը կենայիք իմ փորձութիւններուս
մէջ . Ես ալ ձեզի 29
ըմ ուխտ կ'ընեմ , ինչպէս որ իմ
Հայրս ինծի թագաւորութիւն մը
ուխտ ըրաւ . Որ դուք իմ սեղա- 30
նէս ուտէք ու խմէք իմ թագաւո-
րութեանս մէջ , և աթոռներու վը-
րայ նստիք՝ Իսրայէլի տասներկու
ցեղերը դատելու :

Եւ Տէրը ըսաւ . Սիմո՛ն Սիմո՛ն՝ 31
ահա Սատանան ձեզ փնտռեց , որ
ցորենի պէս խարխլէ . Բայց ես 32
քեզի համար աղօթք ըրի՝ որ քու
հաւատքդ չպակսի . և դուն երբոր
դարձի գաս , քու եղբայրներդ ալ
հաստատէ : Իսկ ինքը ըսաւ ա- 33
նոր . Տէ՛ր՝ ես պատրաստ եմ քե-
զի հետ բանտը երթալու ալ , մեռ-
նելու ալ : Եւ անիկայ ըսաւ . 34
Պե՛տրոս՝ քեզի կ'ըսեմ որ այսօր
հաւը պիտի չխօսի՝ մինչև որ դուն
երեք անգամ ուրանաս , ըսելով թէ՝
զիս չես ճանչնար :

Եւ ըսաւ անոնց . Երբոր ձեզ 35
խրկեցի առանց քսակի ու պարկի և
կօշիկներու , բանի մը կարօտ եղա՞ք :
Անոնք ալ ըսին . Բնա՛ւ մըն ալ 36
չէ . ետքը ըսաւ . Բայց հիմա ան
որ քսակ ունի՝ թող հետը առնէ ,
նոյնպէս ալ պարկը . և ան որ բո՛ւր
չունի , թող իր հանդերձը ծախէ ,
ու իրեն թո՛ւր մը ծախու առնէ .
Վասնզի կ'ըսեմ ձեզի , որ աս գը- 37
րուած բանն ալ պէտք է որ իմ
վրաս կատարուի , Եւ անօրէններու
հետ սեպուեցաւ . քանզի ինչ որ
ինծի համար որոշո՛ւած է , կատա-
րուելու վրայ է : Անոնք ալ ը- 38
սին . Տէ՛ր՝ ահա հոս երկու թուր
կայ . ան ալ ըսաւ անոնց , Բերէք
են :

Ու ելաւ էր սովորութեանը պէս 39
Ձիթենեաց լեռը գնաց . աշա-
կերտներն ալ իր ետևէն գացին :
Երբոր ան տեղը հասաւ , ըսաւ ա- 40
նոնց . Ղօթք ըրէք որ փորձու-
թեան մէջ չմտնէք : Եւ ինքը ա- 41
նոնցմէ զատուեցաւ քարընկէցի մը

չափ , ու ծնկան վրայ դալով աղօթք
42 կ'ընէր , Ու կ'ըսէր . Հա՛յր՝ թէ որ
կ'ուզես , աս գաւաթը ինծմէ ան-
ցո՛ւր . բայց չէ թէ իմ կամքս՝
43 հապա քո՛ւկդ թող ըլլայ : Ու
երկինքէն հրեշտակ մը երեւցաւ ա-
նոր՝ և կը զօրացընէր զանիկայ .
ու սաստիկ նեղութեան մէջ ըլլա-
լով՝ աւելի ջերմեռանդո՛ւթեամբ ա-
44 ղօթք կ'ընէր : Եւ իր քրտինքը
արիւնի մեծ կաթիլներու պէս էր ,
որ գետինը կը թափուէր :

45 Եւ աղօթքէն ելլելով՝ աշակերտ-
ներուն գտաւ նեկաւ , ու զատաւ ա-
46 նոնք տրտմութենէ քնացած . Եւ
ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ կը քնանաք .
ելէք աղօթք ըրէք՝ որ փորձութեան
մէջ չմտնէք :

47 Ու երբոր դեռ կը խօսէր , ահա
մէկ բազմութիւն մը , և Յուդա
ըսուածն ա՛լ՝ տասներկուքէն մէկը՝
անոնց առջևէն կ'երթար , ու Յի-
սուսին մտաեցաւ որ զանիկայ համ-
48 բուրէ : Բայց Յիսուս ըսաւ անոր .
Յո՛ւդա՝ համբուրելո՞վ կը մատնես
49 Որդին մարդոյ : Երբոր անոր բո-
լորտիքը եղողները տեսան ինչ որ
պիտի ըլլար , ըսին անոր . Տէ՛ր՝
50 թուրով զարնո՞ւք : Եւ անոնցմէ
մէկը՝ քահանայապետին ծառային
զարկաւ , ու մէկդի հանեց անոր
51 աջ ականջը : Պատասխան տուաւ
Յիսուս՝ ու ըսաւ . Թո՛ղ տուէք
մինչև ատ տեղը . և դպաւ անոր
52 ականջին՝ ու բժշկեց զանիկայ : Եւ
Յիսուս իր վրայ եկող քահանայա-
պետներուն ու տաճարին իշխաննե-
րուն ու ծերերուն ըսաւ . Իբր թէ
աւազակի՞ վրայ ելած սուրերով ու
53 բիրերով : Ամէն օր ձեզի հետ էի
տաճարին մէջ , և ինծի ձեռք չզար-
կիք . բայց աս է ձեր ժամանակը՝
ու խաւարին իշխանութիւնը :

54 Եւ զանիկայ բռնելով տարին՝ ու
քահանայապետին տունը մտցու-
ցին . Պետրոս ալ հեռուանց անոր
55 ետևէն կ'երթար : Երբոր կրակ
վառեցին գաւիթին մէջ ու միասին
նստան , Պետրոս ալ նստաւ անոնց
56 մէջը : Աղկ աղախին մը տեսնե-
լով զանիկայ՝ որ վառած կրակին
քովը նստեր էր , նայեցաւ անոր ու
ըսաւ . Այսկայ ալ անոր հետն էր :
Բայց Պետրոս ուրացաւ զանիկայ 57
ու ըսաւ . Անի՛կ՝ ես անիկայ չեմ
ճանչնար : Եւ քիչ մը ետքը 58
մէկ ուրիշ մը տեսաւ զանիկայ՝ ու
ըսաւ . Դուն ալ անոնցմէ ես . և
Պետրոս ըսաւ . Այո՛ւ՝ ես անոնցմէ
չեմ : Եւ ժամուն մը չափ անցնե- 59.
լէն ետև , ուրիշ մըն ալ կը պնդէր
ու կ'ըսէր . Ճշմարիտ այսկայ ալ
անոր հետն էր , ինչու որ Գալի-
լեացի է : Բայց Պետրոս ըսաւ . 60
Այո՛ւ՝ չեմ գիտեր ինչ կը զրու-
ցես դուն . և քանի որ իր խօսքը
բերանն էր , իսկոյն հաւը խօսեցաւ :
Եւ Տէրը դարձաւ՝ ու Պետրոսին 61
նայեցաւ . Պետրոս ալ միտքը բե-
րաւ Տէրոջը խօսքը՝ որ իրեն ըսեր
էր , թէ Դուն հաւը չխօսած՝ իրիք
անգամ պիտի ուրանաս զիս : Ու 62
Պետրոս դուրս ելլելով՝ դառնապէս
լացաւ :

Եւ այն մարդիկը որ Յիսուսը 63
կը պահէին , ծաղր կ'ընէին զանի-
կայ , ու կը ծեծէին . Եւ անոր 64
աչքերը ծածկելով՝ անոր երեսին
կը զարնէին , ու կը հարցընէին
իրեն ըսելով . Մարգարեացիր՝ ո՞վ
է ան որ քեզի զարկաւ : Եւ ուրիշ 65
շատ բաներ կը զրուցէին իրեն՝ հայ-
հոյելով :

Ու երբոր առտուն եղաւ՝ ժողո- 66
վուրդին ծերակոյտը , քահանայա-
պետները և դպիրները ժողովուե-
ցան , ու տարին զանիկայ իրենց
առեանը՝ և ըսին . Թէ որ Քրիս-
տոսը դուն ես , ըսէ՛ մեզի : Ըսաւ 67
անոնց . Թէ որ ձեզի ըսեմ ալ ,
պիտի չհաւատաք . Եւ թէ որ ձե- 68
զի բան մը հարցընեմ , ինծի պա-
տասխան պիտի չտաք , ո՛չ ալ ա՛զ
պիտի արձակէք : Այսկէ ետև Ո- 69
րդին մարդոյ Աստուծոյ զօրութեանը
աջ կողմը պիտի նստի : Եւ ա- 70
մէնքը ըսին . Ուրեմն դուն Աստու-
ծոյ որդի՞ն ես . ինքն ալ բաւ ա-
նոնց . Դուք կ'ըսէք թէ ես եմ :
Եւ անոնք ըսին . Ալ ի՞նչ պէտք է 71
մեզի վկայութիւն , ինչու որ մենք
մեզմէ ատոր բերնէն լսեցինք :

ԳԼ. Ւ.

1 Ւ անոնց բոլորը բազմութիւնը
ոտք ելլելով՝ տարին զանիկայ
2 Պիղատոսին։ Ու սկսան անոր վը-
րայով ամբաստանութիւն ընել և
ըսել. Այսիկայ գտանք՝ որ ազ-
գը կը մլորցընէր, ու կայսրին
հարկ տալէն կ'արգիլէր, և իրեն
համար կ'ըսէր, թէ ինքը Քրիստոս
3 ո՛ր թագաւոր է։ Եակ Պիղատոս
հարցուց անոր՝ ու ըսաւ. Դուն
4 կ'ըսես։ Ան ատենը Պի-
զատոս քահանայապետներուն ու
ժողովուրդներուն ըսաւ. Ես ոչ
մարդուն վրայ մէկ յանցանք մը չեմ
5 գտներ։ Անոնք անոնք ոտք կը կո-
խէին ու կ'ըսէին, թէ ժողովուր-
դը իրար կ'անցընէ, ու բոլոր
Գալիլեայէն սկսած մինչև աս տեղս։
6 Ւ Պիղատոս երբոր լսեց Գալի-
լեայի համար՝ հարցուց թէ աս
7 մարդը Գալիլեացի՞ է։ Ու երբոր
իմացաւ՝ թէ Հերովդեսի իշխանու-
թեան տակէն էր, զանիկայ Հե-
րովդեսին խրկեց, քանզի ան ալ
ան օրերը Երուսաղէմ էր։
8 Ւ Հերովդես երբոր Յիսուսը
տեսաւ, շատ ուրախացաւ. վասն
զի ինքը շատոնցմէ կը փափաքէր
անիկայ տեսնելու. ինչու որ անոր
վրայով շատ բաներ լսած էր,
և կը յուսար որ անկէ նշան
9 մը տեսնէ։ Ու շատ խօսքե-
րով հարցուփորձ կ'ընէր անոր.
բայց անիկայ բնաւ իրեն պատաս-
10 խան մը չտուաւ։ Քահանայա-
պետները ու դպիրները ալ կեցեր
էին, և սաստիկ ամբաստանութիւն
11 կ'ընէին անոր վրայ։ Եակ Հե-
րովդես անարգեց զանիկայ իր զօրա-
կաններուն հետ, ու ծաղր ընելէն
ետև՝ փառաւոր հանդերձներ հագ-
ցուց անոր, և նորէն Պիղատոսին
12 խրկեց։ Ու ան օրը Պիղատոս և
Հերովդես իրարու հետ բարեկամ
եղան. որովհետև առաջ իրենց
մէջը թշնամութիւն կար։

Եւ Պիղատոս՝ քահանայապետ- 13
ները ու իշխանները և ժողովուրդը
մէկտեղ կանչեց, Ու ըսաւ անոնց. 14
Ան մարդը առջև բերիք՝ ժողո-
վուրդը մլորցընող մը պէս. և
ահա ես ձեր առջևը քննութիւն ը-
ննելով՝ ատոր համար ձեր ըրած ամ-
բաստանութիւններէն՝ յանցանք մը 15
չգտայ ատ մարդուն վրայ. Ո՛չ ալ
Հերովդես, ինչու որ ձեզ անոր
խրկեցի. և ահա ատիկայ մահու
արժանի գործ մը ըրած չէ. Ու- 16
րեմն պատիժ մը տամ ատոր՝ ու
արձակեմ։ (Եակ ծոնեին ատենը 17
պէտք էր որ մէկը արձակէ անոնց.)
Եւ բոլորը բազմութիւնը մէկտեղ 18
աղաղակեցին ըսելով. Վերցուր
ատիկայ՝ ու Բարաբբան արձակէ
մեզի. (Որ անիկայ քաղաքին մէջ 19
եղած խռովութեան մը և մարդաս-
պանութեան համար բանտը դը-
րուած էր։) Եւ Պիղատոս՝ Յի- 20
սուսը արձակել ուզելով, նորէն
խօսեցաւ անոնց։ Եայց անոնք նո- 21
րէն կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին.
Խաչը հանէ ատիկայ՝ խաչը հանէ։
Եւ ինքը երրորդ անգամ ըսաւ ա- 22
նոնց. Եայց ինչ չար գործ ըրած
է ատիկայ. ես ատոր վրայ մահու
արժանի յանցանք մը չգտայ. ու-
րեմն պատիժ մը տամ ատոր՝ ու
արձակեմ։ Եակ անոնք մեծաձայն 23
աղաղակներով ոտք կը կոխէին, ու
կ'ուզէին որ անիկայ խաչուի. և ա-
նոնց ու քահանայապետներուն ձայ-
նները զօրաւոր եղան։ Ու Պիղա- 24
տոս վճռեց որ անոնց խնդիրքը ՚ի
գործ դրուի։ Եւ անոնց ուզած 25
մարդը՝ որ խռովութեան և մարդաս-
պանութեան համար բանտը դրուած
էր, արձակեց անոնց. և Յիսուսը
իրենց կամացը յանձնեց։

Ու երբոր զանիկայ կը տանէին, 26
Սիմոն Կիւրենացի ըսուած մէկը
բռնեցին՝ որ արտէն կու գար, և
խաչը անոր վրայ դրին՝ որ Յիսուսի
ետևէն բերէ։ Ու անոր ետևէն 27
կ'երթար մեծ բազմութիւն ժողո-
վուրդ, նաև կանանց, որոնք կ'ող-
բային ու կու լային անոր համար։
Եւ Յիսուս դարձաւ անոնց՝ ու ը- 28

սաւ. Ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկներ՝
իմ վրաս մի լաք, հապա ձեր ան-
ձերուն վրայ ու ձեր զաւակներուն
29 վրայ լացէք։ Վասն զի որ ահա օրեր
կու գան՝ որոնց մէջ պիտի ըսեն.
Երանի՛ ամուլներուն, և այն որո-
վայններուն՝ որ չծնան, և ծիծե-
30 րուն՝ որ կաթ չտուին։ Այն ատենը
պիտի սկսին ըսել լեռներուն, Մեր
վրայ ինկէք, ու բլուրներուն, Ծած-
31 կեցէ՛ք։ Վասն զի թէ որ դա-
լար փայտին ասանկ կ'ընեն, հապա
չորին ի՞նչ պիտի ըլլայ։
32 Ուրիշ երկու չարագործներ ալ
բերուեցան անոր հետը սպանուե-
33 լու։ Երբոր Գադաթ ըսուած տե-
ղը գացին, հոն խաչը հանեցին զա-
նիկայ, և ան չարագործներն ալ
մէկը աջ կողմէն՝ ու մէկալը ձախ
34 կողմէն խաչեցին։ Ու ըսաւ Յի-
սուս. Հա՛յր՝ թողութիւն տուր
ատոնց, ինչու որ չեն գիտեր ինչ
կ'ընեն։ Ու անոր հանդերձները
բաժնելու ատենին վիճակ ձգեցին։
35 Ու ժողովուրդը կայներ կը նայէր.
իշխաններն ալ անոնց հետ կը նա-
խատէին զանիկայ՝ ու կ'ըսէին. Ու-
րիշները ազատեց, թող ինքզինքն
ալ ազատէ՝ թէ որ ատիկայ է Քրի-
36 ստոս՝ Ընտրեալը։ Զօրքը կ'ընէին անիկայ գինուոր-
ներն ալ, առջևը կու գային՝ քա-
37 ցախ կը մատուցանէին անոր, Ու
կ'ըսէին. Թէ որ դուն ես Հրէից
թագաւորը, քու անձդ ազատէ։
38 Ու գիր մը գրուած էր անոր վրայ՝
Յունարէն ու Լատիներէն և Եբ-
րայեցերէն գիրերով, Թէ Այսիկայ
է Հրէից թագաւորը։
39 Ու ան կախուած չարագործնե-
րուն մէկը հայհոյութիւն կ'ընէր ա-
նոր՝ ու կ'ըսէր. Թէ որ դուն Քրի-
40 ստոս ես, ազատէ՛ քու անձդ ու
մեզ ալ։ Եակ միւսը պատասխան
տուաւ, և զանիկայ յանդիմանե-
լով ըսաւ. Դուն Աստուծմէ չե՞ս
վախնար, որովհետև նոյն դատա-
41 պարտութեան մէջն ես։ Ու մենք
իրաւունքով, քանզի ահա մեր ը-
րածներուն արժանաւոր հատուցու-
մը կ'առնենք. բայց ասիկայ մէկ
գէշ բան մը չըրաւ։ Ու ըսաւ 42
Յիսուսին. Տէր՝ յիշէ զիս, երբ-
որ քու թագաւորութիւնովդ գաս։
Յիսուս ալ ըսաւ անոր. Ա՛մէն- 43
ըիտ կ'ըսեմ քեզի. Դուն այսօր
իմ հետս դրախտին մէջը պիտի ըլ-
լաս։

Ու ժամը վեցին ատեններն էր, 44
ու բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ
մինչև իններորդ ժամը. և արևը
խաւարեցաւ, Ու տաճարին վա- 45
րագոյրը մէջտեղէն պատուեցաւ. Ու 46
Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց՝ ու
ըսաւ. Հա՛յր՝ քու ձեռքդ կ'աւան-
դեմ իմ հոգիս. ու երբոր ասը ը-
սաւ, հոգի տուաւ։

Ու հարիւրապետը եղած բանը 47
տեսնելով՝ Աստուծոյ փառք տուաւ
ու ըսաւ. Իրաւցընէ աս մարդը
արդար էր։ Ու աս տեսարանը 48
դիտելու համար ժողվուած բոլոր
բազմութիւնները, եղած բաները
տեսնելով՝ կուրծքերնուն կը զար-
նէին ու ետ կը դառնային։ Ա՛մէն 49
իր ճանչորներն ալ հեռուն կայներ
էին, նոյնպէս ալ ան կիներները՝ որ
իր ետևէն եկեր էին Գալիլեայէն,
ու կը տեսնէին աս բաները։

Ու ահա մէկ մարդ մը Յովսէփ 50
անունով, որ խորհրդական էր՝ բա-
րի ու արդար մարդ մը, (Այսիկայ 51
անոնց խորհուրդին ու գործքին հա-
ւանութիւն տուած չէր,) Հրէա-
ներուն Արիմաթիա քաղաքէն, որ
ինքն ալ Աստուծոյ թագաւորու-
թեանը կը սպասէր. Այսիկայ Պի- 52
զատոսին գնաց, ու Յիսուսին մար-
մինը խնդրեց։ Ու զանիկայ խաչէն 53
իջեցընելով՝ կտաւով փաթթեց,
ու քարէ փորուած գերեզմանի մը
մէջ դրաւ, որ հոն բնաւ մէկը դը-
րուած չէր։ Ու ան օրը ուրբաթ 54
էր, ու շաբաթը պիտի սկսէր։

Ու անոր ետևէն գացին ան կիւ- 55
նները՝ որ իրեն հետ Գալիլեայէն
եկած էին, ու տեսան դերեզմանը՝
և թէ ինչպէս անոր մարմինը հան
դրուեցաւ։ Ու դառնալով՝ խունկ- 56
կեր ու ևղեր պատրաստեցին, և
շաբաթ օրը հանգստացան պատուի-
րանքին համեմատ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Ու մեկշաբթի օրը առտուանոյ շատ
կանուխ գերեզմանը եկան , ու
բերին ան խունկերը որ պատրաս-
տեր էին . և ուրիշ ՚ԻՒՆԵՐ ալ ա-
2 նոնց հետ : Ու քարը գերեզմանէն
3 մեկդի գլորցուած գտան : Ու
4 ներս մտնելով՝ Տէր Յիսուսին մար-
մինը հոն չգտան : Ու եղաւ որ
երբ անոնք ան բանին համար տա-
րակուսանոց մէջ էին , ահա երկու
5 մարդիկ լուսափայլ հանդերձներով
հասան անոնց : Ու երբոր վախով
լեցուած՝ երեսնին դէպ ՚ի գետինը
ծռեցին , ան մարդիկը ըսին անոնց .
Ինչո՞ւ համար ողջը մեռելներուն
6 հետ կը փնտռէք . Չ՚ոս չէ ան ,
հապա յարութիւն առաւ . միտ-
քերնիդ բերէք ինծի՛ր խօսեցաւ
ձեզի՝ երբոր դեռ Գալիլեայի մէջ
7 էր , Ըսելով , թէ Որդին մարդոյ
պէտք է որ մեղաւոր մարդոց ձեռքը
մատնուի , ու խաչը ելլէ , ու եր-
8 րորդ օրը յարութիւն առնէ . Ու
միտքերնին բերին անոր խօսքերը :
9 Ու գերեզմանէն դառնալով ան ա-
մէն բաները պատմեցին տասնու-
10 մէկին , ու բոլոր ուրիշներուն : Ու
էին Մարիամ Մագդաղենացին , ու
Յովհաննան , և Յակոբոսին Տէրը
Մարիամը , ու անոնց հետ ուրիշներ
ալ , որ ան բաները առաքեալնե-
11 րուն պատմեցին : Ու անոնց ա-
ջեը ամէղմիէղ խօսքեր երեցաւ
անոնց գլուցածը , ու չէին հաւա-
12 տար անոնց : Բայց Պետրոս ելաւ
վազեց դէպ ՚ի գերեզմանը , ու
ծռելով նայեցաւ , և տեսաւ որ
միայն կտաւները կը կենային . ու
գնաց՝ իր մտքին մէջ զարմանալով
ան եղածին վրայ :
13 Ու ահա անոնցմէ երկուքը նոյն
օրը մէկ գեղ մը կ՚երթային , որ
Երուսաղէմէն վաթսուն ասպարէզ
հեռու էր , և անոր անունը Էմ-
14 մաուս էր : Ու անոնք կը խօսէին
իրարու հետ ան բոլոր եղած անց-
15 քերուն վրայով : Ու եղաւ որ երբ
անոնք կը խօսակցէին ու խորհըր-
դածութիւն կ՚ընէին , Յիսուս ինքն
ալ մօտենալով՝ հետերնին կ՚եր-
թար : Բայց անոնց աչքերը բռնա- 16
նուած էին , որ զինքը չճանչնան :
Ու ըսաւ անոնց . Ո՞նչ է ատ 17
խօսքերը , որ քալելով իրարու հետ
կը խօսակցիք , ու տրտմած ալ էք :
Պատասխան տուաւ անոնցմէ մէկը՝ 18
որուն անունը Կղէովպաս էր , ու
ըսաւ անոր . Դո՞ւն մինակ Երու-
սաղէմի մէջ կը կենաս , որ չես գի-
տեր թէ ինչեր եղաւ հոն ատ օրերս :
Ու ինքը ըսաւ անոնց , Ո՞նչ . ա- 19
նոնք ալ ըսին իրեն , Նազովրեցի
Յիսուսին համար , ան որ Աստու-
ծոյ և բոլոր ժողովուրդին առջեւ
գործքով ու խօսքով զօրաւոր մար-
գարէ մը եղաւ . Ինչպէս քահա- 20
նապետները ու մեր իշխանները
մահուան դատաստանի մատնեցին
անիկայ , և խաչը հանեցին : Իսկ 21
մենք կը յուսայինք՝ թէ անիկայ էր
որ Իսրայէլը պիտի ազատէր . և
ատ ամենուն վրայ ատ երրորդ օրն է՝
որ ատ բաները եղաւ : Նաև մեր 22
մէջէն մէկ քանի կիներ ալ մեզ
զարմացուցին , որոնք առտուանոյ
կանուխ գերեզմանը գացին , Ու ա- 23
նոր մարմինը չգտնելով՝ եկան ու
ըսին , թէ հրեշտակներու տեսիլք
ալ տեսան , որոնք ըսեր են թէ
անիկայ ողջ է : Ու մերիններէն 24
մէկքանիներն ալ գերեզմանը գա-
ցին , ու անանկ գտան , ինչպէս
որ ան կիներնը զրուցեցին , միայն
թէ զինքը չտեսան : Ան ալ ըսաւ 25
անոնց . Ո՛վ անմիտներ ու թու-
լասիրտներ հաւատալու ան բոլոր
բաներուն՝ որ մարգարէները խօսե-
ցան : Չէ՞ որ ատ բաներով պէտք 26
էր Քրիստոսին չարչարուիլ , և իր
փառքը մտնել : Ու սկսելով Մով- 27
սէսէն և բոլոր մարգարէներէն՝ կը
մեկնէր անոնց , ինչ որ իրեն հա-
մար բոլոր գիրքերուն մէջ գրուած
էր : Երբոր մտեցան ան գեղին՝ 28
ուր որ կ՚երթային , ինքն ալ կը
ցուցընէր որպէս թէ աւելի հեռու
տեղ մը պիտի երթար : Բայց 29
ստիպեցին զինքը՝ ու ըսին . Մնէր
քովը կեցիր , ինչու որ իրիկունը
մօտ է , և օրը իջած է . և մտաւ

30 անոնց հետ կենալու : Ու եղաւ
որ երբ ինքը անոնց հետ սեղան
նստաւ , հացը առաւ՝ օրհնեց , ու
31 կոտրելով՝ տուաւ անոնց : Ան ա-
տենը անոնց աչքերը բացուեցաւ ,
ու զինքը ճանչցան . և ինքը ա-
32 նոնցմէ անհետացաւ : Ու իրա-
րու կ՚ըսէին . Չէ՞ որ սիրտերնիս
մեր ներսի դին կը բորբոքէր , երբոր
ինքը մեր հետը կը խօսէր ճամբուն
մէջ , և գիրքերը կը մեկնէր մեզի :
33 Ու ելան նոյն ժամուն Երուսա-
ղէմ դարձան , ու մեկտեղ ժողո-
վուած գտան տասնումէկը ու ա-
34 նոնց հետ եղողները , Որոնք կ՚ըսէ-
ին , թէ Իրաւցընէ Տէրը յարու-
թիւն առաւ , ու Սիմոնին երե-
35 ցաւ : Ու իրենք պատմեցին ինչ
որ ճամբուն վրայ եղաւ , և թէ ին-
տր ինքզինքը իրենց ճանչցուց՝ հա-
ցը կոտրած ատենը :
36 Ու քանի որ ատ բաները կը խօ-
սէին , Յիսուս ինքը կայնեցաւ ա-
նոնց մէջտեղը՝ ու ըսաւ անոնց .
37 Խաղաղութիւն ձեզի : Բայց ա-
նոնք զարհուրելով կը վախնային ,
ու կը կարծէին թէ ոգի մը կը տես-
38 նեն : Ու ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ
խռոված էք , և ինչո՞ւ սիրտեր-
նուդ մէջը խորհուրդներ կ՚ելլեն :
39 Տեսէք ձեռքերս ու ոտքերս , որ ես
ինքնս եմ . ջոջափեցէք զիս՝ ու տե-
սէք . վասն զի ոգին՝ մարմին և ոս-
կորներ չունենար , ինտր որ զիս
40 կը տեսնէք որ ունիմ : Ու ատ
ըսելով՝ ձեռքերը ու ոտքերը ցու-
41 ցուց անոնց : Ու երբոր տակաւին
էրենց ուրախութենէն չէին հաւա-

տար՝ և զարմանքի մէջ էին , ըսաւ
անոնց . Ունէ՞ք մը ուտելիք հոս :
42 Անոնք ալ կտոր մը խորոված ձուկ՝
43 ու մեղրախորիսխ տուին իրեն :
Ու առաւ կերաւ անոնց առջեւը :
44 Ու ըսաւ անոնց . Ատոնք են ան
խօսքերը որ ձեզի խօսեցայ՝ երբոր
դեռ ձեր հետն էի , թէ Պէտք է որ
կատարուի ան ամենը՝ որ Մովսէսի
օրէնքին մէջ՝ ու մարգարէներուն
մէջ՝ և սաղմոսներուն մէջ ինծի
համար գրուած են : Ան ատե- 45
նը անոնց միտքը բացաւ՝ որ գիր-
քերը հասկընան . Ու ըսաւ ա- 46
նոնց թէ Քանակ գրուած է , և ա-
սանկ պէտք էր Քրիստոսին չարչա-
րուիլ , ու երրորդ օրը մեռելներէն
յարութիւն առնել . Ու անոր ա- 47
նունովը ապաշխարութիւն ու մեղայ
թողութիւն քարոզուիլ բոլոր ազ-
գերու մէջ՝ Երուսաղէմէն սկսած :
Ու դուք էք ատ բաներուս վկանե- 48
րը : Ու ահա ես իմ Հօրս խոստ- 49
մունքը ձեր վրայ կը խրկեմ . բայց
դուք Երուսաղէմ քաղաքիս մէջը
նստեցէք , մինչև որ վերէն զօրու-
թիւն առնէք վրանիդ :
Ու զանոնք մինչև Բեթանիա 50
հանեց , ու իր ձեռքերը վեր վեր-
ցընելով՝ օրհնեց անոնք : Ու ե- 51
ղաւ որ երբ անոնք կ՚օրհնէր , զա-
տուեցաւ անոնցմէ , ու վեր կ՚ելլէր
երկինքը : Անոնք ալ երկրպա- 52
գութիւն ընելով անոր , մեծ ու-
րախութեամբ Երուսաղէմ դար-
ձան . Ու ամէն ատեն տաճարին 53
մէջն էին , ու կը գովաբանէին և
կ՚օրհնէին զԱստուած :

ԵՒԹՏԵՐԵՆ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ակիզբն էր Բանը , ու Բանը Ա-
ստուծոյ քովն էր , և Բանը Ա-
2 ստուած էր : Անիկայ սկիզբն Ա-
3 ստուծոյ քովն էր : Ամեն բան ա-
նով եղաւ , և առանց անոր բան մը
չեղաւ՝ ինչ որ եղաւ : Կեանքը 4
անով էր , ու կեանքը մարդոց լոյսն
էր . Ու լոյսը խաւարի մէջ կը 5
լուսաւորէր . ու խաւարը անիկայ
չհասկըցաւ :
Աստուծմէ խրկուած մարդ մը 6
կար , որուն անունը Յովհաննէս

7 էր : Այիկայ վկայութեան ևկաւ՝
որ Լոյսին համար վկայէ , որ ա-
մէնքը անոր միջոցովը հաւատան :
8 Ինքը չէր ան Լոյսը , հապա Եկա-
որ Լոյսին համար վկայութիւն տայ :
9 Ճշմարիտ Լոյսը ան էր , որ աշ-
խարհ կուգ գոլը մարդիկը կը լու-
10 սաւորէ : Ինչը աշխարհին մէջն
էր , և աշխարհս անով եղաւ , ու
11 աշխարհս անիկայ չճանչցաւ : Ի-
րենները ևկաւ , և իրենները զին-
12 բը չընդունեցին : Հայց որոնք որ
զինքը ընդունեցին , անոնց իշխա-
նութիւն տուաւ Աստուծոյ որդիներ
ըլլալու , որոնք կը հաւատան իր
13 անուանը . Որ անոնք ոչ արիւնէ
և ոչ մարմինի կամքէ՝ ոչ ալ մար-
դու կամքէ , հապա Աստուծմէ ծը-
14 նան : Եւ Խոսքը մարմին եղաւ ,
ու մեր մէջը բնակեցաւ , (և անոր
փառքը տեսանք , Հօրմէն միածնի
փառքին պէս ,) շնորհքով ու ճըշ-
մարտութիւնով լեցուն :
15 Յովհաննէս վկայեց անոր հա-
մար , և աղաղակեց ըսելով . Ասի-
կայ է՝ որուն համար կը զրուցէի .
Ան որ իմ ետևէս կու գայ , ինծմէ
առաջ եղաւ . ինչու որ ինծմէ ա-
16 ռաջ էր : Եւ անոր լեցունութե-
նէն մենք ամէնքս շնորհք առինք՝
17 շնորհքի տեղ : Ինչու որ օրէնքը
Մովսէսին ձեռքովը տրուեցաւ , բայց
շնորհքը ու ճշմարտութիւնը Յի-
սուս Քրիստոսի ձեռքովը եղան :
18 Մէկը երբէք Աստուած տեսած
չէ , բայց միածին Որդին՝ որ Հօրը
ծոցն է , անիկայ պատմեց :
19 Ու Յովհաննէսին վկայութիւնը
ասէ , երբոր Հրէաները Երուսա-
ղէմէն քահանաներ ու Ղեւտացիներ
իրկեցին որ հարցընեն անոր , թէ
20 Դուն ո՛վ ես : Եւ անիկայ խոս-
տովանեցաւ ու չուրացաւ . խոս-
տովանեցաւ՝ թէ Ես Քրիստոսը
21 չեմ : Ու հարցուցին անոր . Հա-
պա ի՞նչ , Եղիա՞ն ես . և ըսաւ ,
Չեմ . Ան մարգարէ՞ն ես . պա-
22 տասխան տուաւ՝ թէ Ոչ : Ան
ատենը ըսին անոր . Դուն ո՛վ ես .
ըսէ՛ դեղ , որ պատասխան տանինք
մեզ իրկողներուն . դուն ի՞նչ կ'ը-

սես քեզի համար : Ըսաւ . Ես 23
անոր ձայնն եմ՝ որ անապատին մէջ
կը կանչէ . Հ՚իսկեցէ՛ք Տէրոջը
ճամբան . ինծոր որ Եսայի մար-
գարէն ըսաւ : Եւ ան իրկուած- 24
ները փարիսեցիներէն էին . Ու 25
հարցուցին իրեն ըսելով . Հապա
ինչո՞ւ մկրտութիւն կ'ընես , թէ
որ դուն Քրիստոսը չես , ու ոչ
Եղիան , և ոչ մարգարէն : Պա- 26
տասխան տուաւ անոնց Յովհաննէս՝
ու ըսաւ . Ես ջրով կը մկրտեմ .
բայց ձեր մէջը մէկը կայ՝ որ դուք
ան չէք ճանչնար . Ան իկայ է իմ 27
ետևէս եկողը՝ որ ինծմէ առաջ ե-
ղաւ , որ ես արժանի չեմ անոր
կօշիկին կապը քակելու : Ես բա- 28
ները Ենթաբարայի մէջ եղաւ Յոր-
դանանու ան դիի կողմը , ուր որ
Յովհաննէսը կը կենար՝ ու կը մը-
կըրտէր :
Հետևեալ օրը Յովհաննէս տե- 29
սաւ Յիսուսը որ իրեն կու գար , և
ըսաւ . Ահա Աստուծոյ Գառը՝ որ
աշխարհի մեղքը կը վերցընէ : Ա- 30
սիկայ է՝ որուն համար ես կը զրու-
ցէի . Իմ ետևէս մարդ մը կու գայ՝
որ ինծմէ առաջ եղաւ , ինչու որ
ինծմէ առաջ էր : Ու ես զանիկայ 31
չէի ճանչնար , բայց անոր համար
ես ևկայ ջրով մկրտելու , որ անի-
կայ Իսրայէլին յայտնուի : Եւ 32
Յովհաննէս վկայութիւն տուաւ ը-
սելով , Թէ Ես տեսայ Հոգին՝
որ աղաւնիի պէս երկինքէն կ'ի-
ջնէր , ու անոր վրայ կը հանդչէր :
Եւ ես զանիկայ չէի ճանչնար , բայց 33
ան որ զիս իրկեց ջրով մկրտելու ,
ինքը ըսաւ ինծի . Որո՛ւ վրայ տես-
նես Հոգին , որ կ'իջնէ ու կը
հանդչի անոր վրայ , անիկայ է որ
Սուրբ Հոգիով կը մկրտէ : Ես 34
ալ տեսայ , ու վկայեցի թէ ասիկայ
է Աստուծոյ Որդին :
Հետևեալ օրը դարձեալ Յով- 35
հաննէս կայներ էր , և իր աշա-
կերտներէն երկուքը : Ու նայելով 36
Յիսուսին վրայ՝ որ կը պտըտէր ,
ըսաւ . Ահա Աստուծոյ Գառը :
Եւ լսեցին անկէ երկու աշակերտ- 37
նները՝ երբոր կը խօսէր , ու գացին

38 Յիսուսին ետևէն : Յիսուս երբոր
դարձաւ՝ ու տեսաւ անոնք որ իր
ետևէն կու գային , ըսաւ անոնց .
Ի՞նչ կ'ուզէք . անոնք ալ ըսին
իրեն . Ռաբբի , (որ Թարգմա-
նուելով՝ վարդապետ ըսել է ,)
39 ո՞ւր է քու օթևանդ : Ըսաւ ա-
նոնց , Եկէք ու տեսէք . Եկան ու
տեսան ուր տեղ որ էր իր օթևա-
նը . և ան օրը անոր քովը կեցան ,
ինչու որ ժամը տասներկուքին աւուրներուն
40 էր : Սիմոն Պետրոսին եղբայրը
Անդրէաս ան երկուքէն մէկն էր ,
որ լսեցին Յովհաննէսէն , և անոր
41 ետևէն գացին : Ասիկայ նախ իր
Սիմոն եղբայրը կը գտնէ , և կ'ըսէ
անոր . Գտանք Մեսիան , (որ
42 Քրիստոս կը Թարգմանուի .) Ու
տարաւ զանիկայ Յիսուսին քովը .
Յիսուս անոր նայելով՝ ըսաւ . Դուն
ես Յովնանին որդին Սիմոնը , դուն
Կեփաս պիտի ըսուիս , որ Պետրոս
կը Թարգմանուի :
43 Հետևեալ օրը՝ Յիսուս Գալի-
լեա ելլել ուզեց , և Փիլիպպոսը
գտնելով՝ ըսաւ անոր . Եկուր իմ
44 ետևէս : Եւ Փիլիպպոսը Ենթա-
յիդային էր՝ Անդրէասին ու Պետ-
45 րոսին քաղաքէն : Փիլիպպոս կը
գտնէ Նաթանայէլը՝ և կ'ըսէ անոր .
Ան՝ որուն համար Մովսէս օրինաց
մէջ գրեց , և մարգարէներն ալ ,
գտանք , այսինքն Յիսուս
Նազովրեցին՝ Յովսեփին որդին :
46 Եւ Նաթանայէլ ըսաւ անոր .
Նազարեթէն կարելի՞ է որ աղէկ
բան մը ելլայ . ըսաւ անոր Փիլիպ-
47 պոս . Եկո՛ւր ու տես : Յիսուս
երբոր տեսաւ Նաթանայէլը՝ որ
դէպ՚ի իրեն կու գար , ըսաւ անոր
համար . Ահա իրաւցընէ Իսրայէլացի
մը , որուն նեռը նենգութիւն չը-
48 կայ : Նաթանայէլ ըսաւ անոր .
Որտեղից կը ճանչնաս զիս . պատաս-
խան տուաւ Յիսուս , ու ըսաւ ա-
նոր . Քեզ Փիլիպպոսը քեզ չկան-
չած , դուն որ թզենիին տակն էիր ,
49 ես քեզ տեսայ : Պատասխան
տուաւ Նաթանայէլ՝ ու ըսաւ ա-
նոր . Ռաբբի՝ դուն ես Աստուծոյ
Որդին , Դուն ես Իսրայէլի թա-

գաւորը : Յիսուս պատասխան 50
տուաւ և ըսաւ անոր . Ըսոր համար՝
որ քեզի ըսի Թէ քեզ Թզենիին
տակը տեսայ , կը հաւատա՞ս . աս-
կէ աւելի մեծ բաներ պիտի տեսնես :
Ու ըսաւ անոր . Ճշմարիտ ճշմա- 51
րիտ կ'ըսեմ ձեզի . ասկէ ետև պիտի
տեսնէք երկինքը բացուած , և Ա-
ստուծոյ հրեշտակները՝ որ կ'ելլեն ու
կ'իջնեն Որդուոյ մարդոյ վրայ :

ԳԼ . Բ

Ու երրորդ օրը հարսնիք մը կար 1
Գալիլեայի Կանայ քաղաքը , և
Յիսուսի մայրը հոն էր : Յիսուս 2
ալ կանչուեցաւ ան հարսնիքը՝ ու
իր աշակերտներն ալ : Ու երբոր 3
գինին պակսեցաւ , Յիսուսին մայ-
րը ըսաւ անոր . Գինի չունին :
Յիսուս ըսաւ անոր . Կնի՛կ՝ դուն 4
իմ հետս ի՞նչ բան ունիս . իմ
ժամանակս դեռ հասած չէ : Իր 5
մայրը սպասաւորներուն ըսաւ .
Ի՛նչ որ ձեզի ըսէ , ըրէ՛ք : Հոն 6
վեց հատ քարէ կարասներ դրուած
էին Հրէից մաքրութիւնը ողջրո-
ւելուն համեմատ , որ անոնց ամէն
մէկը երկու կամ իրեք մար բան
կ'առնէր : Յիսուս ըսաւ անոնց . 7
Լեցուցէ՛ք աս կարասները ջրով .
ու լեցուցին անոնք մինչև բերանը :
Ու ըսաւ անոնց . Հիմա հանեցէ՛ք՝ 8
ու սեղանապետի՛ն տարէ՛ք . անոնք
ալ տարին : Ու սեղանապետը 9
երբոր գինի եղած ջուրին համ ա-
ուաւ , և չէր գիտեր ուսկից ըլլալը .
(բայց սպասաւորները որ ջուրը
քաշեր էին , գիտէին .) սեղանա-
պետը կը խօսի փեսային , Ու անոր 10
կ'ըսէ . Ամէն մարդ աղէկ գինին ա-
ուաջ կը մատուցանէ . ու երբոր
խմած կ'ըլլան , ան առնէը ստոր-
նագոյնը . բայց դուն աղէկ գինին
մինչև հիմա պահեցիր : Յիսուս 11
հրաշքներուն սկիզբը ասր ըրաւ Գա-
լիլեայի Կանայ քաղաքին մէջ , և իր
փառքը յայտնեց . ու իր աշակերտ-
ները հաւատացին իրեն :
Ետև եղաւ Յիսուս Կափառնա- 12
հում իջաւ , ինքը՝ և իր մայրը՝ ու

իր եղբայրները և իր աշակերտները , ու շատ օրեր հոն չկեցաւ :
13 Ու Հրէից զատիկը մօտ էր , ու
14 Յիսուս Երուսաղէմ ելաւ . Ու տաճարին մէջ գտաւ արջառ ու ոչխար և աղաւնի ծախողները , ու ատակ փոխողները ալ՝ որ նստեր
15 էին . Ու չուանէ խարազան մը շինելով՝ ամէնը տաճարէն դուրս հանեց , ոչխարներն ալ ու արջառները ալ , և ատակ փոխողներուն պղինձները ցիրուցան ըրաւ , ու սեղանները կործանեց .
16 Ու աղաւնի ծախողներուն ըսաւ . Այսի վերցուցէք աստոնք , իմ Հօրս տունը առուտուրի տուն մի՛ ընէք :
17 Ու իր աշակերտները միտքերնին բերին որ գրուած է . Ուր տանդ նախանձը զիս կերաւ :
18 Ուր ատոնք պատասխան տուին Հրէաները ու ըսին անոր . Ի՞նչ նշան կը ցուցընես մեզի՝ որ ատ բաներն կ'ընես :
19 Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց . Այսի ցէք աս տաճարը , ու իրիք օրուան մէջ անիկայ պիտի կանգնեմ :
20 Ու Հրէաները ըսին , Քառասունուվեց տարուան մէջ շինուեցաւ աս տաճարը , և դուն իրիք օրուան մէջ պիտի կանգնե՞ս անիկայ :
21 Բայց ինքը իր մարմնոյն տաճարին համար
22 կ'ըսէր : Ուստի երբոր ինքը մեռելներէն յարութիւն առաւ , իր աշակերտները միտքերնին բերին թէ ատ բանը ըսած էր . ու հաւատացին գիրքին՝ և Յիսուսի ըսած խօսքին :
23 Ու երբոր զատկի ծոմին աւուրները Երուսաղէմ էր , շատ մարդիկ անոր բրած հրաշքները տեսնելով՝ հաւատացին անոր անունը :
24 Բայց ինքը Յիսուս իր անձը անոնց չէր հաւատար , ինչու որ ինքը գիտէր
25 ամէն մարդ . Ու պէտք չէր որ մէկը մարդու համար վկայութիւն տայ իրեն . քանզի ինքը գիտէր թէ ինչ կայ մարդուն ներսի դէն :

Գ Լ . Գ

1 Ու փարիսեցիներէն մարդ մը կար՝ Նիկոդէմոս անունով , որ Հրէից իշխան էր :
2 Անիկայ գիշերով անոր գալը եկաւ , և ըսաւ անոր՝ Ռաբբի՛ գիտնք որ դուն Աստուծմէ վարդապետ եկած ես . ինչու որ մէկը չկրնար ընելատ հրաշքները՝ որ դուն կ'ընես , թէ որ Աստուած իր հետը չըլլայ :
3 Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոր . Ամէն ամէն կ'ըսեմ քեզի , Թէ որ մէկ մարդ մը նորէն չծնանի , չկրնար Աստուծոյ թագաւորութիւնը տեսնել :
4 Նիկոդէմոս ըսաւ անոր . Ինտո՞ր կրնայ մարդ մը ծնանիլ , որ ծերացած է . Ցնա՞ բաւո՞ր բան է որ նորէն իր մօրը որովայնը մտնէ ու ծնանի :
5 Յիսուս պատասխան տուաւ . Ամէն ամէն կ'ըսեմ քեզի , Թէ որ մէկ մարդ մը ջուրէն ու Հոգիէն չծնանի , չկրնար Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել :
6 Արմինէն ծնածը արմին է , ու Հոգիէն ծնածը՝ հոգի է :
7 Դուն մի՛ զարմանար որ քեզի ըսի , Պէտք է ձեզի նորէն ծնանիլ :
8 Հովը ուր որ ուզէ՝ կը փչէ , և անոր ձայնը կը լսես , բայց չես գիտեր ուսկից կու գայ՝ կամ ուր կ'երթայ . ասանկ ալ է ան ամէնը՝ որ Հոգիէն կը ծնանի :
9 Պատասխան տուաւ Նիկոդէմոս ու ըսաւ անոր . Այս ինչպէս կրնայ ըլլալ :
10 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոր . Դուն Իսրայէլի ՀՀ վարդապետ մըն ես , և ատ բաները չգի՞տես :
11 Ամէն ամէն կ'ըսեմ քեզի , Թէ ինչ որ գիտնք՝ կը խօսինք , և ինչ որ տեսանք՝ կը վկայենք , ու մեր վկայութիւնը չէք ընդունիր :
12 Թէ որ երկրաւոր բաները ձեզի զրուցեցի՝ ու չէք հաւատար , ի՞նչպէս պիտի հաւատաք՝ թէ որ երկնաւոր բաները ձեզի զրուցեմ :
13 Ու մէկը երկինքը չելաւ , բայց անիկայ միայն՝ որ երկինքէն իջաւ՝ Որդին մարդոյ , որ երկինքն է :
14 Ու ինտո՞ր որ Մովսէս անապատին մէջ օձը բարձրացուց , անանկ ալ պէտք է որ Որդին մարդոյ բարձրանայ .
15 Որ ամէն ոք որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի , հապա յաւիտենական կեանք ունենայ :

16 Ինչու որ Աստուած անանկ սիրեց աշխարհը մինչև որ իր միածին Որդին տուաւ . որ ամէն ոք որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի , հապա յաւիտենական կեանք ունենայ :
17 Նակառակ կեանք ունենայ : Այսան զի Աստուած իր Որդին չխրկեց աշխարհ , որ աշխարհը դատէ , հապա՝ որ աշխարհս անով փրկուի :
18 Ան որ կը հաւատայ անոր՝ չդատապարտուիր . և ան որ չհաւատար , անիկայ արդէն դատապարտուած է . ինչու որ Աստուծոյ միածին Որդոյն անունը չհաւատաց :
19 Ու սա է դատապարտութիւնը՝ որ լոյսը աշխարհ եկաւ , ու մարդիկ խաւարը լոյսէն աւելի սիրեցին . ինչու որ իրենց գործքերը չար էին :
20 Այսան զի ամէն ոք որ չար կը գործէ , անիկայ լոյսը կ'ատէ , և լոյսին քովը չգար՝ որ իր գործքերը չդատապարտուին :
21 Հապա ան որ ճշմարտութիւն կը գործէ , լոյսին քովը կու գայ , որ իր գործքերը յայտնի ըլլան թէ Աստուծով գործուեցան :
22 Ետ բաներէն ետքը եկաւ Յիսուս և իր աշակերտները Հրէաստանի երկիրը , և հոն կը կենար անոնց հետ մկրտեց , ու մկրտութիւն կ'ընէր :
23 Յովհաննէս ալ Այնոնի մէջ Սաղիմի մօտ մկրտութիւն կ'ընէր . որովհետև հոն շատ ջուր կար , ու կու գային և կը մկրտուէին :
24 Ինչու որ Յովհաննէս դեռ բանտը դրուած չէր :
25 Ուստի վիճաբանութիւն մը եղաւ Յովհաննէսին աշակերտներէն Հրէաներուն հետ՝ մաքրութեան վրայով :
26 Ու եկան Յովհաննէսին և անոր ըսին . Ռաբբի՛ անիկայ որ քեզի հետ Յորդանանին մէկալ կողմն էր , որուն համար դուն վկայութիւն տուիր , ահա ինքը կը մկրտէ . և ամէնը անոր կու գան :
27 Պատասխան տուաւ Յովհաննէս՝ և ըսաւ . Մարդ մը չկրնար բան մը առնել , թէ որ երկինքէն տրուած չըլլայ անոր :
28 Դուք ձեզմէ կը վկայէք ինծի համար , որ ըսի թէ Ես Քրիստոսը չեմ , հապա անոր առջևէն խրկուած եմ :
29 Ան որ հարսը ունի , փեսան անիկայ է . բայց փեսային բարեկամը՝ որ կը կենայ ու կը լսէ անոր , մեծապէս կ'ուրախանայ փեսային ձայնին համար . ուստի աս իմ ուրախութիւնս լցուած է :
30 Անիկայ պէտք է որ մեծնայ , բայց ես պզտիկնամ :
31 Ան որ վերէն կու գայ՝ ամենէն վեր է . ան որ երկրէն է՝ երկրաւոր է , ու երկրէն կը խօսի . ան որ երկինքէն կու գայ՝ ամենէն վեր է .
32 Ու ինչ որ տեսաւ ու լսեց , ան կը վկայէ , ու անոր վկայութիւնը մէկը չընդունիր :
33 Ան որ անոր վկայութիւնը կ'ընդունի , կնքեց՝ Թէ Աստուած ճշմարիտ է :
34 Այսան զի ան որ Աստուած խրկեց , Աստուծոյ խօսքերը կը խօսի . ինչու որ Աստուած անոր չափով չտար Հոգին :
35 Հայրը կը սիրէ Որդին , և ամէն բան անոր ձեռքը տուած է :
36 Ան որ Որդիին կը հաւատայ , յաւիտենական կեանք ունի . և ան որ Որդիին չհնազանդիր , անիկայ կեանք պիտի չտեսնէ . հապա Աստուծոյ բարկութիւնը անոր վրայ կը մնայ :

Գ Լ . Դ

1 Երբ Տէրը իմացաւ որ փարիսեցիները լսեր են՝ Թէ Յիսուս Յովհաննէսէն աւելի աշակերտներ կ'ընէ , և կը մկրտէ . (Թէպէտ
2 չէ՛ Թէ Յիսուս ինքը կը մկրտէր , հապա իր աշակերտները .)
3 Թողուց Հրէաստանը , ու նորէն Գալիլեա գնաց :
4 Ու պէտք եղաւ որ Սամարիայի մէջէն անցնի :
5 Ուստի եկաւ Սամարացւոց մէկ քաղաքը՝ որուն անունը Սուքար էր , ան տեղին մօտ՝ որն որ Յակոբ իր որդւոյն Յովսեփին տուաւ .
6 Ու հոն Յակոբին մէկ աղբիւրը կար . Յիսուս ալ ճամբայէն յոգնած ըլլալով՝ ան աղբիւրին վրայ նստաւ . և ժամը վեցին առեներն էր :
7 Սամարիայէն կնիկ մը եկաւ ջուր հանելու . Յիսուս ըսաւ անոր . Ինծի ջո՛ւր տուր խմելու .
8 (Զանգի իր աշակերտները քաղաքը գացեր էին , որ ուտելիք առնեն :)

9 Ըն աոնը Սամարացի կնիկը ըսաւ
անոր . Դուն որ Հրեայ ես , ի՞նչ-
պէս կ'ուզես ջուր խմել ինձմէ՝
Սամարացի կնիկ մը . վասն զի
Հրեայք Սամարացւոց հետ հաղոր-
10 դակցութիւն չեն ըներ : Յիսուս
պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոր .
Թէ որ դուն գիտնայիր Աստուծոյ
պարգեւը , և թէ ո՛վ է ան որ քեզի
կ'ըսէ , Տուր ինծի ջուր խմելու ,
դուն անկէ պիտի ուզէիր , և ինքը
քեզի կենդանի ջուր պիտի տար :
11 Կնիկը ըսաւ անոր . Տէր՝ դուն
ջրհան ալ չունիս , ու աս հորը
խորունկ է , ուրտեղ ո՞րկից պիտի
ունենաս ան կենդանի ջուրը :
12 Արդեօք դուն մեր Յակոբ հօրմէն
աւելի մե՞ծ մըն ես , որ աս հորը
մեզի տուաւ , և ասկէ խմեց՝ ինքը
ու իր որդիները , և իր անասուննե-
13 րը : Պատասխան տուաւ Յիսուս՝
ու ըսաւ անոր . Ամէն ո՛վ որ աս
ջուրէն խմէ , նորէն պիտի ծարաւ-
նայ . բայց ո՛վ որ խմէ ան ջուրէն՝
որ ես անոր պիտի տամ , յաւի-
14 տեան պիտի չծարաւնայ . Հապա ան
ջուրը՝ որ ես անոր պիտի տամ , պիտի
ըլլայ անոր ներսիդին ջուրի աղբիւր
մը՝ որ յաւիտենական կենաց համար
15 կը բղխէ : Կնիկը ըսաւ անոր .
Տէր՝ տուր ինծի ան ջուրը՝ որ չը-
ծարաւնամ , և հոս չգամ ջուր հա-
16 նելու : Յիսուս ըսաւ անոր .
Գնա՝ քու էրիկդ կանչէ՝ ու հոս
17 եկուր : Կնիկը պատասխան տա-
լով ըսաւ . Ես էրիկ չունիմ .
Յիսուս ըսաւ անոր . Ըղձկ ըսիր ,
18 թէ Էրիկ չունիմ . Ինչու որ դուն
հինգ էրիկ ունեցեր ես , և ան որ
հիմա ունիս , քու էրիկդ չէ . ա-
19 տիկայ շիտակ զրուցեցիր : Կնիկը
ըսաւ անոր . Տէր՝ կը տեսնեմ որ
20 դուն մարգարէ մըն ես : Մեր
հայրերը աս լեռանս վրայ երկրպա-
գութիւն ըրին . և դուք կ'ըսէք ,
թէ Երուսաղէմն է տեղը ,
ուր պէտք է երկրպագութիւն ը-
21 նել : Յիսուս ըսաւ անոր . Անիկ՝
հաւատա ինծի՝ որ ժամանակ կու
գայ , որ ան աոնը ո՛չ աս լեռանը
վրայ՝ և ո՛չ Երուսաղէմի մէջ եր-
կրպագութիւն պիտի ընէք Հօրը :
22 Դուք անոր երկրպագութիւն կ'ը-
նէք , որ չէք ճանչնար . մենք անոր
երկրպագութիւն կ'ընենք՝ որ կը
ճանչնանք . ինչու որ փրկութիւնը
23 Հրեաներէն է : Բայց ժամանակ
կու գայ , ու հիմա ալ է , որ ճըշ-
մարիտ երկրպագողները երկրպա-
գութիւն պիտի ընեն Հօրը՝ հո-
գիով ու ճշմարտութիւնով . ինչու
որ Հայրն ալ իրեն անանկ երկրը-
պագողներ կ'ուզէ : Աստուած
24 Հոգի է . և իրեն երկրպագողներուն
ալ պէտք է որ հոգիով ու ճշմար-
տութիւնով երկրպագութիւն ը-
նեն : Կնիկը ըսաւ անոր . Գի-
25 տեմ որ Մեսիան կու գայ , (Քրը-
բիստոս ըսուածը .) երբոր ինքը
գայ , ամէն բան մեզի պիտի պատ-
մէ : Յիսուս ըսաւ անոր . Ես ան
26 եմ՝ որ քեզի հետ կը խօսիմ :
Եւ աս խօսքին վրայ իր աշակերտնե-
27 րը եկան , ու զարմացան որ ան
կնկանը հետ կը խօսէր . բայց ա-
նոնցմէ մէկը չըսաւ՝ Թէ Ի՞նչ կ'ու-
զես , կամ Ի՞նչ կը խօսիս անոր
հետ : Ըն աոնը կնիկը ձգեց իր
28 սափորը , ու քաղաքը գնաց , և
ըսաւ մարդիկներուն . Եկէք տե-
29 սէք մէկ մարդ մը՝ որ ըսաւ ինծի
ամէն ինչ որ գործեր եմ . արդեօք
անիկա՞յ է Քրիստոսը : Եւ ա-
30 նոնք քաղաքէն ելան՝ ու անոր կու
գային :

31 Եւ աս միջոցիս աշակերտները
իրեն կ'աղաչէին ու կ'ըսէին . Ռաբ-
բի՝ հաց կեր : Ընիկայ ըսաւ ա-
32 նոնց . Ես կերակուր ունիմ ուտե-
լու՝ որ դուք չէք գիտեր : Աստի
33 աշակերտները կ'ըսէին իրարու .
Արդեօք մէկը ատոր ուտելու բան
մը բերա՞ւ : Յիսուս ըսաւ անոնց .
34 Իմ կերակուրս ան է՝ որ ես զիս
խրկողին կամքը ընեմ , և անոր
գործը կատարեմ : Չէ՞ որ դուք
35 կ'ըսէք , Թէ Տակաւին չորս ամիս
կայ՝ որ հունձքի աոնը գայ . ահա
ես ձեզի կ'ըսեմ , Աչքերնիդ վեր-
յուցէ՛ք՝ ու արտերուն նայեցէք ,
որ արդէն ճերմակած ատոնք հնձուելու
պատրաստ են : Եւ ան որ կը հնձէ՝
36 վարձք կ'առնէ , ու յաւիտենական
կենաց համար պտուղ կը ժողվէ ,
որ սերմանողը ու հնձողը միասին
37 ուրախանան : Վասն զի աս բա-
նիս մէջ ճշմարիտ է ան խօսքը , թէ
Ուրիշը կը սերմանէ , և ուրիշը կը
38 հնձէ : Ես ձեզ խրկեցի հնձելու ան
որ դուք չաշխատեցաք . ուրիշները
աշխատեցան , ու դուք անոնց աշ-
խատանքին մէջ մտաք :
39 Եւ ան քաղաքէն շատ Սամարա-
ցիք իրեն հաւատացին ան կնկանը
խօսքին համար որ վկայեց , ըսելով
Թէ Ինձ որ ես գործեր էի , բոլո-
40 րը ինծի ըսաւ : Ու երբոր Սամա-
րացիք անոր եկան՝ կ'աղաչէին անոր
որ իրենց քովը կենայ . ու երկու օր
41 հոն կեցաւ : Եւ ալ շատերը իրեն
հաւատացին՝ իր խօսքին համար :
42 Ու կ'ըսէին կնկանը . Այսէն եւս
Թէ քու խօսքիդ համար կը հաւա-
տանք . ինչու որ մենք մեզմէ լսե-
ցինք , և գիտենք որ ատիկայ է
Ճշմարտապէս աշխարհի Փրկիչը՝
Քրիստոսը :
43 Ու երկու օրէն հոնկէ ելաւ անկէ՝
44 և Գալիլեա գնաց : Ինչու որ Յի-
սուս ինքը վկայեց , Թէ Մարգարէ
մը իր գաւառին մէջ պատիւ չունե-
45 նար : Ու երբոր Գալիլեա եկաւ ,
Գալիլեացիները զինքը ընդունե-
ցին . ինչու որ տեսած էին ան բո-
լոր հրաշքները՝ որ ինքը ըսաւ Երու-
սաղէմի մէջ տօնին աոնը . վասն
զի իրենք ալ ան տօնին գացեր էին :
46 Եւ Յիսուս նորէն եկաւ Գալի-
լեացւոց Կանայ փոքրիկը , ուր որ
ջուրը գինի ըրած էր . և հոն ազ-
նուական մէկը կար , որուն որդին
հիւանդ էր Կափառնայումի մէջ :
47 Ընկայ լսելով որ Յիսուս Հրեաս-
տանէն Գալիլեա եկեր է , եկաւ ա-
նոր՝ ու կ'աղաչէր որ իջնէ և իր որ-
դին բժշկէ . ինչու որ մեռնելու վը-
48 րայ էր : Ըն աոնը Յիսուս ըսաւ
անոր . Թէ որ նշաններ ու հրաշք-
ներ չտեսնէք , բնաւ պիտի չհաւա-
49 տաք : Ընդնուականը ըսաւ անոր .
Տէր՝ իջիր քանի որ իմ տղաս մե-
50 ռած չէ : Յիսուս ըսաւ անոր .
Գնա , քու որդիդ ողջ է . մարդն

ալ հաւատաց ան խօսքին որ Յի-
սուս իրեն ըսաւ , ու գնաց : Ու 51
երբոր կ'իջնէր , իր ծառաները
դիմաւորելին զինքը , և աւետիս
տուին ըսելով , Թէ Որդիդ ողջ է : Ուստի հարցուց անոնց Թէ 52
ո՞ր ժամէն սկսաւ աղէկի դառնալ .
և ըսին իրեն . Երէկ ժամը եօթնին
տենդը թողուց զանիկայ : Ըն ա- 53
ոնը գիտցաւ անոր հայրը՝ Թէ ան
ժամին էր , որ Յիսուս իրեն ըսաւ ,
Թէ Որդիդ ողջ է . ու հաւա-
տաց ինքը և իր բոլոր տունը : Ա- 54
նորէն երկրորդ հրաշքն է որ Յի-
սուս ըրաւ , երբոր Հրեաստանէն
Գալիլեա եկաւ :

ԳԼ . Ե

Ետքէ եւս Հրեից տօն էր . և Յի- 1
սուս Երուսաղէմ ելաւ : Ու 2
Երուսաղէմի մէջ Ոչխարաց դրանը
քով աւազան մը կայ , որ Եբրա-
յեցերէն Բեթհեզդա կ'ըսուի , որ
հինգ սրահ ունի : Ասոնց մէջ 3
խիստ շատ հիւանդներ պառկած էին ,
կոյրեր՝ կաղեր՝ չորցածներ , որոնք կը
սպասէին ջուրին խառնուելուն :
Վասն զի հրեշտակ մը ժամանակ 4
ժամանակ աւազանը կ'իջնէր , ու
ջուրերը կը խառնէր . և ո՛վ որ
ջուրին խառնուելէն ետև պիտի ա-
ռաջ անոր ներքը կը մտնէր , կը
բժշկուէր՝ ինչ հիւանդութիւն որ
ունենար : Եւ հոն մէկ մարդ մը 5
կար , որ երեսունութ տարիէ ի վեր
հիւանդութիւն մը ունէր :
Յիսուս երբոր տեսաւ զանիկայ՝ որ 6
ինկած պառկած էր , ու գիտցաւ
որ շատ ժամանակէ ի վեր է , ըսաւ
անոր . Կ'ուզե՞ս առողջանալ :
Հիւանդը պատասխան տուաւ ա- 7
նոր . Տէր՝ մարդ մը չունիմ , որ
երբ ջուրերը խառնուին՝ զիս աւա-
զանը ձգէ . հապա քանի որ ես
ծառը կը տարժիմ , ինծմէ առաջ
ուրիշ մը կ'իջնէ : Յիսուս ըսաւ 8
անոր . Յարիր մահիճդ առ՝ ու քա-
լէ : Եւ իսկոյն մարդը առողջա- 9
ցաւ , ու իր մահիճը վերցնելով
կը քալէր . ու ան օրը շաբաթ էր :
Ըն աոնը Հրեաները ըսին բժըշ- 10

կուաճ մարդուն . Հաւասի է , և արժան չէ որ մահիճդ վերցընես :
11 Պատասխան տուաւ անոնց՝ ո՛ը ըսաւ . Ան որ զիս բժշկեց՝ ինքը ինծի ըսաւ . Առ՝ մահիճդ առ՝ ու քալէ :
12 Ուստի հարցուցին անոր . Ո՞վ է այն մարդը որ քեզի ըսաւ , Առ՝ մահիճդ
13 առ՝ ու քալէ : Եւ բժշկուողը չէր գիտեր թէ ո՛վ է ան . ինչու որ Յիսուս մեկդի քաշուեցաւ՝ ան տեղը բազմութիւն ըլլալուն համար :
14 Ետքէ եկաւ Յիսուս զանիկայ տաճարին մէջ գտնելով՝ ըսաւ անոր . Ահա բժշկուեցար , այլ մեղք մի՛ գործեր , որ այլ աւելի չար բան մը
15 չպատահի քեզի : Գնաց մարդը , ու Հրէաներուն պատմեց , թէ Յիսուսն էր որ զինքը բժշկեց :
16 Եւ ասոր համար Հրէաները կը հալածէին Յիսուսը , և կը փնտռէին զանիկայ սպաննել , որ ասոնք շաբաթ օրը կ'ընէր : Եւ
17 Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց . Իմ Հայրս մինչև հիմա կը գործէ ,
18 ես ալ կը գործեմ : Ասոր համար՝ այլ աւելի կը փնտռէին Հրէաները զանիկայ սպաննել . վասն զի չէ թէ միայն շաբաթ օրը կը լուծէր , հապա նաև Աստուած իր Հայրը կ'ասնուանէր , ու այսպէս ինքզինքը Աստուծոյ հաւասար կ'ընէր :
19 Ետքն Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց . Ամէնիմ ամէնիմ կ'ըսեմ ձեզի , Որդին ինքնիրմէն բան մըն ալ չընար ընել , միայն թէ բնչ որ տեսնէ որ Հայրը կ'ընէ . վասն զի բնչ որ անիկայ կ'ընէ , նմանապէս Որդին ալ նոյնը կ'ընէ :
20 Ինչու որ Հայրը կը սիրէ Որդին , և ամէն բանը կը ցուցընէ անոր՝ բնչ որ ինքը կ'ընէ . և ասոնցմէ ալ աւելի մեծ գործքեր պիտի ցուցընէ անոր , որպէս զի դուք զարմանաք :
21 Վասն զի ինչպէս որ Հայրը մեռելները կը յարուցանէ՝ ու կենդանի կ'ընէ , անանկ ալ Որդին՝ որոնք որ կ'ուզէ կը կենդանացընէ :
22 Քանզի Հայրը մէկը չդատեր , հապա ամէն դատաստանը
23 Որդիին տուաւ . Որ ամէնը պատուեն Որդին , ինչպէս որ Հայրը կը պատուեն . ան որ Որդին չպատուեր , զանիկայ խրկող Հայրը չպատուեր :
24 Ամէնէն ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , թէ Ան որ իմ խօսքս մտիկ կ'ընէ , և կը հաւատայ անոր՝ որ զիս խրկեց , յաւիտենական կեանք ունի , ու դատապարտութեան տակ չէ գար , հապա մահուանէ դէպ ի կեանք անցած է :
25 Ամէնէն ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ ժամանակ պիտի գայ և այլ հիմա է , որ անոնք մեռելները պիտի լսեն Աստուծոյ Որդուն ձայնը . և անոնք որ կը լսեն , պիտի ապրին :
26 Վասն զի ինչպէս որ Հայրը իր անձին մէջը կեանք ունի , անանկ ալ Որդիին տուաւ որ իր անձին մէջը կեանք ունենայ .
27 Եւ դատաստան ընելու ալ իշխանութիւն տուաւ անոր , քանզի անիկայ Որդի մարդոյ է : Ասոր վրայ մի՛ զարմանաք .
28 ինչու որ ժամանակ պիտի գայ՝ որ բոլորը գերեզմաններու մէջ եղողները անոր ձայնը պիտի լսեն ,
29 Ու դուրս պիտի գան . անոնք որ բարի գործեր են , կենաց յարութեան համար , և անոնք որ չար գործեր են , դատապարտութեան յարութեան համար :
30 Ես ինքիրմէս բան մը չեմ կրնար ընել . ինչպէս որ կը լսեմ՝ անանկ կը դատեմ , և իմ դատաստանս արդար է . ինչու որ ես իմ կամքս չեմ փնտռեր , հապա անոր կամքը որ զիս խրկեց :
31 Եթէ որ ես ինծի համար վկայեմ , իմ վկայութիւնս ճշմարիտ չէ :
32 Ուրիշ մըն է որ ինծի համար կը վկայէ . և ես գիտեմ որ ճշմարիտ է ան վկայութիւնը՝ որ ինքը ինծի համար վկայեց :
33 Դուք Յովհաննէսին խրկեցիք , և ինքը ճշմարտութեանը վկայեց :
34 Բայց ես չէ թէ մարդոմէ վկայութիւն կ'առնեմ . հապա ասոնք կ'ըսեմ որ դուք փրկուիք :
35 Անիկայ ճրագ մըն էր որ կը վառէր , ու լոյս կու տար . և դուք քիչ մը աուեն ուզեցիք անոր լուսովը ուրախանալ :
36 Բայց ես Յովհաննէսին վկայութենէն ալ մեծ վկայութիւն ունիմ , քանզի ան գործքերը որ Հայրը ինծի տուաւ

որ անոնք կատարեմ , ան նոյն գործքերը որ ես կը գործեմ՝ ինծի համար կը վկայեն թէ Հայրը զիս խրկեց :
37 Ու Հայրը որ զիս խրկեց , ինքը վկայեց ինծի համար . դուք բնաւ անոր ձայնը չլսեցիք , ո՛չ ալ անոր
38 կերպարանքը տեսաք . Եւ ո՛չ անոր խօսքը ձեր մէջը բնակած ունիք . քանզի ան որ ինքը խրկեց , դուք
39 անոր չէք հաւատար : Ուսումնասիրեցէք զգրքերը , քննեցէք . ինչու որ դուք անոնցմով կը սեպէք յաւիտենական կեանքը ունենալ . և բուն անոնք են որ ինծի համար կը վկայեն . Եւ դուք
40 չէք ուզեր ինծի գալ , որ կեանք
41 ունենաք : Ես մարդոցմէ փառք
42 չեմ առներ : Բայց գիտեմ ձեզ որ Աստուծոյ սէրը ձեզի չունիք
43 ներ : Ես իմ Հօրս անունովը եկայ , ու զիս չէք ընդունիր . թէ որ ուրիշ մէկը իր անունովը գայ , անոր
44 նիկայ պիտի ընդունիք : Դուք ինչո՞ր կրնաք հաւատալ , որ իրարմէ փառք կ'առնէք . և ան փառքը որ մէկ Աստուծմէն է , չէք փնտռեր
45 ըր : Մի՛ կարծէք թէ ես ձեզի համար ամբաստանութիւն պիտի ընեմ Հօրը . կայ մէկը որ ձեզի համար ամբաստանութիւն կ'ընէ , Մովսէսը՝ որուն դուք յուսացած էք :
46 Վասն զի թէ որ դուք Մովսէսին հաւատայիք , ինծի ալ պիտի հաւատայիք . ինչու որ անիկայ ինծի
47 համար գրեց : Բայց թէ որ անոր գրածներուն չէք հաւատար , իմ խօսքերուս ինչո՞ր պիտի հաւատաք :

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Յս բաներէն ետքը Յիսուս Գալիլեայի այնկոյն Տիբերիայի ծովուն
2 անդիի կողմը գնաց . Եւ անոր ետեւէն շատ ժողովուրդ կ'երթար . ինչու որ կը տեսնէին ան հրաշքները՝ որ հիւանդներուն վրայ կ'ընէր :
3 Ետքը Յիսուս լեռը ելաւ , ու հոն նստաւ իր աշակերտներուն հետ
4 մէկտեղ : Եւ Հրէից զատկի տօնը մօտ էր :
5 Յիսուս երբոր իր աչքերը վեր վերցուց , ու տեսաւ որ շատ ժողովուրդ կու գար իրեն , ըսաւ Փիլիպոսին . Ո՞սկից հաց ծախու առնենք որ ասոնք ուտեն : (Եւ 6
աս կ'ըսէր զանիկայ փորձելու համար . քանզի ինքը գիտէր ինչ պիտի ընէր :) Փիլիպոս պա- 7
տասխան տուաւ անոր . Երկու հարիւր դահեկանի հաց ասոնց հերիք չէ , որ ամէն մէկը քիչ մը առնէ : Իր աշակերտներէն մէկը՝ 8
Սիմոն Պետրոսին եղբայրը Անդրէասը՝ ըսաւ իրեն . Հոս մէկ պա- 9
տանի մը կայ , որ հինգ գարեղէն հաց ու երկու ձուկ ունի . բայց անոնք ինչ պիտի ըլլան այդչափ մարդոց : Ետկ Յիսուս ըսաւ . 10
Նստեցուցէք ատ մարդիկը . և ան տեղը շատ խոտ կար , ու մարդիկը նստան թուով հինգ հազարի չափ :
Եւ Յիսուս հացերը առաւ ու գո- 11
հացաւ , և աշակերտներուն բաժնեց . աշակերտներն ալ նստողներուն . նոյնպէս ալ ձուկերէն՝ որչափ որ ուզեցին : Եւ երբոր կշտացան , 12
ըսաւ իր աշակերտներուն . Ժողվեցէք աւելցած կտորուանքները՝ որ բան մը չկորսուի : Ուստի ժող- 13
վեցին , և տասուերկու կողով լեցուցին ան հինգ գարեղէն հացերէն ճաշած կտորուանքները , որ ուտողներէն աւելցաւ : Ետկ մար- 14
դիկը երբոր Յիսուսին ըրած հրաշքը տեսան , կ'ըսէին , թէ Ասիկայ է ճշմարտապէս ան մարգարէն՝ որ աշխարհ պիտի գար : Եւ 15
Յիսուս գիտնալով որ պիտի գան զինքը յափշտակեն՝ որ զինքը թագաւոր ընեն , նորէն մինակ լեռը գնաց :
Եւ երբոր իրիկուն եղաւ , 16
իր աշակերտները ծովեզերքը իջան . Եւ նաւը մտնելով՝ ծովուն մէկալ 17
կողմը Կափառնայում կ'երթային . և արդէն մութը կոխեր էր , ու Յիսուս դեռ իրենց եկած չէր . Ծովն ալ հովին սաստիկ փչելէն 18
տակնուվրայ կ'ըլլար : Ու երբոր 19
թի քաշելով քանու հինգ կամ երսուն ասպարէզի չափ գացին , տեսան Յիսուսը որ ծովուն վրայէն քալելով՝ նաւուն կը մօտենար , ու վախցան :
Բայց ինքը ըսաւ ա- 20
նոնց . Ես եմ՝ մի՛ վախնաք :
Ան 21

ատները ուղեցին զանիկայ նաւը առ-
նել . և շուտ մը նաւը ան երկիրը
հասաւ՝ ուր որ կ'երթային :
22 Հետևեալ օրը՝ ժողովուրդը որ
ծովուն մէկալ կողմն էր , և տեսեր
էր որ ուրիշ նաւակ չկար հոն ան
մէկէն 'ի զատ՝ որուն մէջ անոր ա-
շակերտները մտեր էին . և որ Յի-
սուս իր աշակերտներուն հետ նա-
ւակը մտած չէր , հապա մինակ
անոր աշակերտները գացեր էին .
23 (Բայց Տիբերիայէն ուրիշ նաւակ-
ներ եկան ան տեղին մօտ՝ ուր որ
Տէրոջը գոհանալովը հացը կերեր
24 էին .) Ան ատենը ժողովուրդը
տեսնելով թէ ո՛չ Յիսուսը հոն է ,
ո՛չ ալ անոր աշակերտները , իրենք
ալ նաւերը մտան՝ ու եկան Կա-
փառնայում Յիսուսը փնտռելու :
25 Ու երբոր անիկայ ծովուն մէկալ
դին գտան , ըսին անոր . Ռաբբի՛
26 ե՞րբ եկար դուն հոս : Յիսուս
պատասխան տուաւ անոնց՝ և ըսաւ .
Ա՛մէնէ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի .
Դուք զիս կը փնտռէք՝ չէ թէ անոր
համար որ հրաշքներ տեսաք , հա-
պա անոր համար որ հացերէն կերաք
27 ու կշտացաք : Գործէ՛ք գործեցէք՝
չէ թէ կորստական կերակուրին հա-
մար , հապա ան կերակուրին հա-
մար՝ որ յաւիտենական կենաց մէջ
կը մնայ , որ անիկայ Որդին մարդոյ
ձեզի պիտի տայ . ինչու որ Հայր
28 Աստուած զանիկայ կնքեց : Ան
ատենը ըսին անոր . Ի՞նչ ընենք՝
որ Աստուծոյ գործերը գործենք :
29 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ը-
սաւ անոնց . Ա՛յս է Աստուծոյ գոր-
ծը , որ անոր խրկածին հաւատաք :
30 Ըսին անոր . Բայց դուն ի՞նչ նըշ-
ան կ'ընես՝ որ տեսնենք ու քեզի
հաւատանք . ի՞նչ կը գործես :
31 Ա՛ր հայրերը անապատին մէջ մա-
նանան կերան , ինչոր որ գրուած
է . Երկինքէն հաց տուաւ անոնց
32 որ ուտեն : Ան Յիսուս ըսաւ ա-
նոնց . Ա՛մէնէ ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի , Թէ Մովսէս չտուաւ ձեզի երկ-
նաւոր հացը , բայց իմ Հայրս կու-
տայ ձեզի ճշմարիտ երկնաւոր հա-
33 ցը : Ինչու որ Աստուծմէ իջած
հացը ան է որ երկինքէն կ'իջնէ ,
ու աշխարհիս կեանք կու տայ :
34 Ասոր ըսին անոր . Տէր՝ ամէն ա-
35 տեն ատ հացը մեզի տուր : Ան
Յիսուս ըսաւ անոնց . Ես եմ կե-
նաց հացը . ան որ ինծի կու գայ ,
երբէք պիտի չանօթենայ . և ան որ
ինծի կը հաւատայ , պիտի չծարա-
36 ւի : Բայց ես ձեզի ըսի , որ դուք
զիս տեսաք ալ՝ ու չէք հաւատար :
37 Ա՛ն ամէնը որ Հայրը ինծի կու
տայ , ինծի պիտի գայ . և ան որ
ինծի կու գայ , բնաւ դուրս պիտի
38 չհանեմ : Ինչու որ ես երկինքէն
իջայ , չէ թէ իմ կամքս ընելու ,
հապա անոր կամքը՝ որ զիս խրկեց :
39 Ան զիս խրկող Հօրը կամքը աս է
որ , ան ամէնը որ ինքը ինծի
տուաւ՝ չկորսընցընեմ անկէ , հա-
պա անոր յարութիւն առնել տամ
վերջին օրը :
40 Ա՛ստի Հրեաները տրտունջ կ'ը-
41 նէին իրեն համար , ինչու որ ըսաւ ,
Թէ Ես եմ երկինքէն իջած հացը .
42 Ան կ'ըսէին . Ա՛սիկայ Յովսեփին
որդին Յիսուսը չէ՞ , որուն հայրը
ու մայրը մենք կը ճանչնանք . ուր-
ըմէն ի՞նչպէս կ'ըսէ ասիկայ , Թէ
43 Ես երկինքէն իջայ : Պատասխան
տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց .
44 Տրտունջ մի՛ ընէք մէջերնիդ : Ա՛ր-
կը չկրնար ինծի գալ , Թէ որ զիս
խրկող Հայրը անիկայ չքաշէ . ու
ես անոր յարութիւն առնել պիտի
45 տամ վերջին օրը : Մարգարէից
մէջ գրուած է : Ան ամէնքն ալ
Աստուծմէ սորված պիտի ըլլան .
ան ամէնը որ Հօրմէն կը լսէ ու
46 կը սորվի , ինծի կու գայ : Ոչ
Թէ մէկը Հայրը տեսած է , եթէ
ոչ ան որ Աստուծմէն է , անիկայ
47 Հայրը տեսած է : Ա՛մէնէ ճըշ-
մարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Թէ Ան որ
ինծի կը հաւատայ , յաւիտենական
48 կեանք ունի : Ես եմ կենաց հա-
49 ցը : Ձեր հայրերը անապատին

մէջ մանանան կերան , ու մեռան :
50 Ա՛ս է ան հացը՝ որ երկինքէն կ'իջ-
նէ , որ եթէ մէկը ասկէ ուտէ ,
51 պիտի չմեռնի : Ա՛ս եմ կենդանի
52 հացը՝ որ երկինքէն իջայ : Թէ որ
մէկը աս հացէն ուտէ , յաւիտեան
պիտի ապրի . և ան հացը որ ես
պիտի տամ՝ իմ մարմինս է , որ
ես պիտի տամ աշխարհիս կենացը
համար :
53 Ասոր վրայ Հրեաները իրարու
հետ կը վիճէին՝ ու կ'ըսէին . Ին-
չո՞ր կրնայ ասիկայ իր մարմինը մե-
54 զի տալ ուտելու : Ասկ Յիսուս
ըսաւ անոնց . Ա՛մէնէ ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի , Թէ որ Որդւոյ մարդ-
ոյ մարմինը չուտէք , և անոր ա-
բիւնը չխմէք , ձեր անձերուն մէջը
55 կեանք չէր ունենար : Ո՛վ որ իմ
մարմինս ուտէ , և իմ արիւնս խմէ ,
յաւիտենական կեանք կ'ունենայ ,
ու ես անոր յարութիւն առնել
56 պիտի տամ վերջին օրը : Ինչու
որ իմ մարմինս ճշմարիտ կերակուր
է , և իմ արիւնս ճշմարիտ ըմպելիք
57 է : Ան որ իմ մարմինս կ'ուտէ ,
և իմ արիւնս կը խմէ , անիկայ իմ
58 ներսի դիս կը բնակի՝ ու ես անոր
ներսի դին : Ինչպէս որ կենդանի
Հայրը զիս խրկեց , ու ես կենդանի
եմ Հօրը ձեռքովը , այսպէս ալ
ան որ զիս կ'ուտէ , ինքն ալ իմ
59 ձեռքովս կենդանի կը մնայ : Ա՛յս է
ան հացը՝ որ երկինքէն իջած է .
չէ թէ ինտոր որ հայրերնիդ մա-
նանան կերան՝ ու մեռան . ո՛վ որ
աս հացը ուտէ , յաւիտեան պիտի
ապրի :
60 Ա՛ս բաները զրուցեց ժողովարա-
նին մէջը՝ երբոր Կափառնայումի
մէջ կը սորվեցընէր :
61 Ու աշակերտներէն շատերը երբ-
որ լսեցին , ըսին . Խիստ է աս
խօսքը , ո՞վ կրնայ անոր մտիկ ը-
62 նել : Յիսուս երբոր ինքնիրենը
հասկըցաւ , որ իր աշակերտները
ան բանին համար տրտունջ կ'ընեն ,
ըսաւ անոնց . Ա՛յդիկայ ձեզ կը գայ-
63 թակղեցընէ՞ : Ա՛պա ի՞նչ պիտի
ըլլայ , Թէ որ տեսնէք Որդին
մարդոյ որ ելլէ ուր որ առաջ
էր : Ո՛գին է կենդանի ընողը ,
մարմինը շահ մը չըներ . ան խօս-
քերը որ ես ձեզի խօսեցայ , հոգի
ու կեանք են : Բայց ձեր մէջէն
կան ոմանք որ չեն հաւատար . ին-
չու որ Յիսուս սկիզբէն գիտէր՝ Թէ
ո՛վ են անոնք որ չեն հաւատար , և
ո՛վ է ան որ զինքը պիտի մատնէ .
Ու կ'ըսէր . Ասոր համար ձեզի ը-
սի , որ մէկը չկրնար ինծի գալ ,
Թէ որ իմ Հօրմէս տրուած չըլլայ
անոր :
Ա՛ս պատճառով իր աշակերտնե-
րուն շատերը ետ գացին , և ալ իր
հետը չէին պտըտեր : Ան ատե-
նը Յիսուս տասներկուքին ըսաւ .
Ա՞խէթ դուք ալ կ'ուզէ՞ք երթալ :
Սիմոն Պետրոս պատասխան տուաւ
անոր . Տէր՝ որո՞ւ պիտի երթանք ,
դուն յաւիտենական կենաց խօսքեր
ունիս . Ես մենք հաւատացինք ու
գիտցանք՝ Թէ դուն ես Քրիստոսը
Աստուծոյ Որդին : Յիսուս պա-
տասխան տուաւ անոնց . Ես ձեզ
տասներկուքդ չընտրեցի՞ , ու ձեզմէ
ալ մէկը սատանայ է : Ան կ'ըսէր
Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդա-
յին համար . ինչու որ անիկայ էր ,
որ զինքը պիտի մատնէր , ու տա-
սներկուքէն մէկն էր :

ԳԼ . Ե

1 Ե ետ բաներէն ետև Յիսուս Գա-
լիլեայի մէջ կը պտըտէր . ին-
չու որ չէր ուզեր Հրեաստանի մէջ
պտըտիլ , վասն զի Հրեաները զին-
քը սպաննել կ'ուզէին :
2 Ե Հրեաներուն տաղաւարահա-
3 րաց տօնը մօտ էր : Ա՛ստի իր
եղբայրները ըսին իրեն . Հեռը ա-
կէ՛ ու Հրեաստան գնա , որ քու
աշակերտներդ ալ տեսնեն քու
4 գործերդ որ կ'ընես . Ինչու որ
մէկը չկայ որ ծածկաբար բան մը
ընէ , և ինքը յայտնի ըլլալ ուզէ .
Թէ որ դուն աս բաները կ'ընես ,
ինքզինքդ աշխարհին յայտնէ՛ :
5 Վասնզի իր եղբայրներն ալ չէին
6 հաւատար իրեն : Ասկ Յիսուս ը-
սաւ անոնց . Իմ ժամանակս դեռ
հասած չէ . բայց ձեր ժամանակը

7 միշտ պատրաստ է : Աշխարհը
ձեզ չկրնար ատել , բայց զիս կ'ա-
տէ • ինչու որ ես անոր վրայով կը
վկայեմ՝ Թէ իր գործքերը չար են :
8 Դուք ելէք ասս տօնիս • ես դեռ չեմ
ելլեր ասս տօնիս , ինչու որ իմ ժա-
9 մանակս դեռ լրուած չէ : Ա՛ս ըսա-
լով անոնց , ինքը Գալիլեա մնաց :
10 Բայց երբոր իր եղբայրները ելան ,
ետքը ինքն ալ ելաւ տօնին , չէ՛
Թէ յայտնի՝ հապա գաղտուկ կեր-
պով մը :
11 Ու Հրէաները տօնին ատենը կը
փնտռէին զինքը՝ ու կ'ըսէին • Ո՞ւր
12 է անիկայ : Ու ժողովուրդին մէջ
շատ շշնջիւն կար անոր վրայով •
ոմանք կ'ըսէին , Թէ Ազնիկ մարդ է •
ուրիշները կ'ըսէին , Ո՛չ , հապա
13 ժողովուրդը կը մոլորցնէ : Սա-
կայն մէկը անոր վրայով համար-
ձակ չէր խօսեր՝ Հրէաներուն վա-
խէն :
14 Իսկ երբոր տօնը կէս եղաւ , Յի-
սուս տաճարը ելաւ՝ ու կը սորվե-
15 ցնէր : Ու Հրէաները կը զար-
մանային ու կ'ըսէին • Ինծո՞ր ասի-
կայ գիրքերը գիտէ , որ սորված
16 չէ : Յիսուս պատասխան տուաւ
անոնց՝ ու ըսաւ • Իմ վարդապե-
տութիւնս իմս չէ , հապա զիս խրը-
17 կողինն է : Թէ որ մէկը կ'ուզէ
անոր կամքը ընել , պիտի գիտնայ
թէ վարդապետութենէս համար՝ Թէ
արդեօք Աստուծմէ՞ է , Թէ ես ին-
18 քիմէս կը խօսիմ : Ան որ ին-
քիմէն կը խօսի , իր անձին փառքը
կը փնտռէ • բայց ան որ զինքը խրը-
կողին փառքը կը փնտռէ , անիկայ
ճշմարիտ է , և անոր քովը անիրա-
19 ւութիւն չկայ : Մովսէս չտուաւ
ձեզի օրէնքը , ու ձեզմէ մէկն ալ
20 չպահեր օրէնքը : Ինչո՞ւ կը փնտը-
ռէք զիս սպաննել • պատասխան
տուաւ ժողովուրդը ու ըսաւ • Դեւ
կայ քու ներսդ • Ո՞վ քեզ կը
21 փնտռէ սպաննել : Պատասխան
տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոնց •
Մէկ գործ մը գործեցի , ու ամէնդդ
22 ալ զարմացեր էք : Ետքը՝ Մովսէս
ձեզի թլփատութիւնը տուաւ • (որ
չէ՛ Թէ Մովսէսէն էր , հապա նախ-
նիքներէն •) ու շաբաթ օրը մարդ
կը թլփատէք • Եթէ որ շաբաթ օրը 23
մարդ թլփատութիւն կ'առնէ՝ որ
Մովսէսին օրէնքը չքակուի • ինծի
կը բարկանաք որ ես շաբաթ օրը
ամբողջ մարդ մը բժշկեցի : Ընդի 24
երևցածին պէս դատաստան մի ը-
նէք , հապա արդար դատաստան
ըրէք :
Ան առենը Երուսաղեմացիներէն 25
ոմանք կ'ըսէին • Ասիկա՞յ ան չէ՞
որն որ կը փնտռեն սպաննել • Ու 26
ահա յայտնի կը խօսի , ու բան մը
չեն ըսեր անոր • միթէ իշխանները
գիտցած են Թէ ասիկայ Ճշմարտա-
պէս Քրիստոսն է : Սակայն մենք 27
ասիկայ գիտենք ուսկից է • բայց
Քրիստոսը երբոր գայ , մէկը չգի-
տեր ուսկից է : Ու Յիսուս քանի 28
որ կը սորվեցընէր , տաճարին մէջ
աղաղակեց՝ ըսելով • Ես ալ գի-
տէք , և ուսկից ըլլալս ալ գիտէք •
ու ես ինքիրմէս եկած չեմ • հապա
ան որ զիս խրկեց , Ճշմարիտ է , որ
անիկայ դուք չէք գիտեր : Ես 29
գիտեմ անիկայ , ինչու որ ես անկէ
եմ , և անիկայ զիս խրկեց : Ա՛ս- 30
տի կը փնտռէին զինքը բռնել •
բայց մէկն ալ իրեն ձեռք չզարկաւ ,
ինչու որ իր ժամանակը դեռ հասած
չէր : Ու ժողովուրդէն շատ մար- 31
դիկ հաւատացին իրեն , և կ'ըսէին •
Քրիստոսը երբոր գայ , աստուծմէ
աւելի նշանները պիտի ընէ , ո՞րչափ
որ ասիկայ կ'ընէ :
Փարիսեցիները լսեցին ժողովուր- 32
դին սա չշնջիւնը անոր վրայով • ու
փարիսեցիները և քահանայապետ-
ները սպասաւորներ խրկեցին , որ
զանիկայ բռնեն : Իսկ Յիսուս ը- 33
սաւ • Քիչ մը ժամանակ ալ ձե-
զի հետ եմ , ու կ'երթամ անոր՝
որ զիս խրկեց : Ես պիտի փնտը- 34
ռէք՝ ու պիտի չգտնէք • և իմ ե-
րած տեղս դուք չէք կրնալ գալ :
Ան առենը Հրէաները ըսին իրա- 35
րու • Ո՞ւր պիտի երթայ ասիկայ ,
որ մենք զինքը պիտի չգտնենք •
միթէ հեթանոսաց մէջ ցիրուցան
եղածներո՞ւն պիտի երթայ , և հե-
թանոսներուն պիտի սորվեցընէ :

36 Ի՞նչ է ան խօսքը՝ որ ըրաւ ըսաւ •
Ես պիտի փնտռէք՝ ու պիտի չգըտ-
նէք • և իմ եղած տեղս դուք չէք
կրնար գալ :
37 Տօնին վերջի մեծ օրը Յիսուս
կայներ էր , կ'աղաղակէր ու կ'ը-
սէր • Եթէ որ մէկը ծարաւ է , թող
38 ինծի գայ՝ ու խմէ : Ան որ ինծի
կը հաւատայ՝ ինչպէս որ գիրքը
կ'ըսէ , անոր փորէն կենդանի ջուրի
39 գետեր պիտի բղխեն • Ա՛ս ըսաւ
Հոգիին համար՝ որ իրեն հաւատա-
ցողները պիտի առնէին • վասն զի
Սուրբ Հոգին դեռ տա-
կաւին , ինչու որ Յիսուս դեռ փա-
40 ռաւորուած չէր : Ժողովուրդէն
շատ մարդիկ ասս խօսքը որ լսեցին ,
կ'ըսէին • Իրաւցընէ ասիկայ է մար-
41 գարէն : Ուրիշները կ'ըսէին • Ա-
սիկայ է Քրիստոսը • ուրիշներն ալ
կ'ըսէին • Միթէ Քրիստոսը Գա-
42 լիլեայէ՞ն կու գայ : Ազ՞ որ գիր-
քը կ'ըսէ , Թէ Քրիստոսը Դաւի-
թի սերունդէն ու Դաւիթին եղած
43 գեղէն Բեթլհեհէմէն կու գայ : Ա՛ս-
տի ժողովուրդին մէջ երկպառա-
44 կութիւն եղաւ անոր համար : Ու
անոնցմէ ոմանք ուզեցին բռնել ա-
նիկայ • բայց մէկը անոր ձեռք չը-
զարկաւ :
45 Ու սպասաւորները նորէն եկան
քահանայապետներուն և փարիսե-
ցիներուն • ու ասոնք ըսին անոնց •
46 Ինչո՞ւ անիկայ Հա՛ չբերիք : Պա-
տասխան տուին սպասաւորները •
Երբէք մէկը ասս մարդուն պէս խօ-
47 սած չէ : Ան առենը փարիսեցի-
ներն պատասխան տուին անոնց և
ըսին • Միթէ դո՞ւք ալ մոլորե-
48 ցաք : Իշխաններէն կամ փարի-
սեցիներէն մէկը հաւատացա՞ անոր •
49 Հապա ասս ամբոխ ժողովուրդը՝ որ
օրէնքը չեն գիտեր , նզոված են :
50 Նիկոդեմոս ըսաւ անոնց • (որ ա-
ռաջուց գիշեր առն իրեն եկեր էր ,
51 և անոնցմէ մէկն էր •) Միթէ մեր
օրէնքը մարդ կը դատէ՞ , Թէ որ
առաջ անկէ բան մը լսէ , և գիտ-
52 նայ Թէ ինչ կ'ընէ : Պատասխան
տուին՝ ու ըսին անոր • Միթէ
դո՞ւն ալ Գալիլեայէն ես • քննէ՛
ու նայէ՛ , որ Գալիլեայէն մարգարէ
չելլեր : Ու ամէն մէկը իր տունը 53
գնաց :

ԳԼ • Ը

1 Ու Յիսուս Ձիթենեաց լեռը գը-
2 նաց : Ու առտուանց նորէն
տաճարը եկաւ , և բոլոր ժողովուր-
դը իրեն կու գար , ու ինքը նստեր
կը սորվեցընէր անոնց : Ու գպիր- 3
ները ու փարիսեցիները շնութեան
մէջ բռնուած կնիկ մը բերին ա-
նոր , ու զանիկայ մէջտեղը կայնե-
ցընելով՝ Ըսին իրեն • Վարդա- 4
պետ , ասս կնիկը շնութեան մէջ՝
ասս մեղքը գործած առենը բռնուե-
ցաւ • Ու օրինաց մէջ Մովսէս 5
մեզի պատուիրեց սասնկները քար-
կոծել • Հիմա դուն ի՞նչ կ'ըսես
անոր համար : Ա՛ս կ'ըսէին՝ անի- 6
կայ փորձելով , որ անոր վրայ ամ-
բաստանութիւն ընդու-
նէնան • բայց Յիսուս գէպ 'ի
վար ծռելով՝ մատովը գետնին վրայ
կը գրէր : Սակայն երբոր վրան 7
ինկան՝ հարցընելով իրեն , վեր նա-
յեցաւ ու ըսաւ անոնց • Ձեզմէ
անմեղ եղողը՝ առաջ անիկայ Թող-
քար ձգէ անոր վրայ : Ու նորէն 8
գէպ 'ի վար ծռելով՝ գետնին վրայ
կը գրէր : Ու անոնք ա՛ս լսելով՝ 9
ու խիղճնանքէն յանդիմա-
նուելով՝ մէկիկ մէկիկ դուրս կ'ելլ-
լէին , ծերերէն սկսած մինչև յե-
տինները • և Յիսուս մինակ մնաց ,
ու կնիկը մէջտեղը կայնած : Ու 10
Յիսուս վեր նայելով՝ ու կնիկէն
զատ մէկը չտեսնելով՝ ըսաւ անոր •
Կնիկ՝ ո՞ւր են անոնք որ քու վը-
րայդ ամբաստանութիւն կ'ընէ-
ին • մէկը քեզ չդատապարտե՞ց :
Ու անիկայ ըսաւ • Ո՛չ մէկը՝ 11
Տէր • ու Յիսուս ըսաւ անոր •
Ես ալ չեմ դատապարտեր քեզ •
գնա՝ ու ասկէ ետև մեղք մի՛ գոր-
ծեր :
Ետը՝ Յիսուս նորէն խօսեցաւ 12
անոնց՝ ու ըսաւ • Ես եմ աշխարհի
լոյսը • ան որ իմ ետևէս կու գայ ,
խաւարի մէջ պիտի չքալէ , հապա
կենաց լոյսը պիտի ունենայ : Իսկ 13

փարիսեցիները ըսին անոր . Դուն քու անձիդ համար կը վկայես , քու վկայութիւնդ ճշմարիտ չէ :
14 Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց . Թէեւ ես իմ անձիս համար վկայեմ , բայց իմ վկայութիւնս ճշմարիտ է , ինչու որ գիտեմ ուրկից եկայ , և ուր կ'երթամ . բայց դուք չէք գիտեր ուրկից կու գամ , կամ ուր կ'երթամ :
15 Դուք մարմինին նայելով դատաստան կ'ընէք . ես բնաւ մէկը չեմ դատեր .
16 Ու թէեւ դատելու ալ ըլլամ , իմ դատաստանս ճշմարիտ է . ինչու որ ես մինակ չեմ , հապա ես , և Հայրը որ զիս խրկեց :
17 Ու ձեր օրէնքին մէջն ալ գրուած է , թէ Երկու մարդու վկայութիւնը ճշմարիտ է :
18 Ես եմ որ իմ անձիս համար կը վկայեմ , ու կը վկայէ ինծի համար Հայրն որ զիս խրկեց :
19 Ան՝ ըսին անոր . Ո՞ւր է քու Հայրդ . Յիսուս պատասխան տուաւ . Ո՛չ զիս գիտէք՝ և ոչ իմ Հայրս . Թէ որ զիս գիտնայիք , իմ Հայրս ալ պիտի գիտնայիք :
20 Յիսուս այս խօսքերը խօսեցաւ՝ գանձատունը , երբոր տաճարին մէջ կը սորվեցընէր . ու մէկը չբռնեց զանիկայ , ինչու որ դեռ անոր ժամանակը հասած չէր :
21 Նորէն Յիսուս ըսաւ անոնց . Ես կ'երթամ՝ ու զիս պիտի փնտռէք . և ձեր մեղացը մէջ պիտի մեռնիք . ուր որ ես կ'երթամ , դուք չէք կրնար գալ :
22 Ուստի ըսին Հրեաները . Մի թէ ինքզինքը պիտի մեռցընէ՞ , որ կ'ըսէ Թէ՝ Ո՛ւր որ ես կ'երթամ , դուք չէք կրնար գալ :
23 Ու ըսաւ անոնց . Դուք վարէն էք , ես վերէն եմ . դուք աս աշխարհէս էք , ես աս աշխարհէս չեմ .
24 Անոր համար ձեզի ըսի թէ՝ Ձեր մեղացը մէջ պիտի մեռնիք . ինչու որ եթէ չհաւատաք թէ ես եմ , ձեր մեղացը մէջ պիտի մեռնիք :
25 Ան ատենը ըսին անոր . Դուն ո՞վ ես . և Յիսուս ըսաւ անոնց . Ինչ որ սկիզբէն ձեզի կը
26 խօսիմ : Շատ բաներ ունիմ ձեզի համար խօսելու՝ և դատելու . բայց ան որ զիս խրկեց , ճշմարիտ է . և ես ինչ որ իրմէ լսեցի , անիկայ կը խօսիմ աշխարհիս մէջ :
Անոնք չիմացան Թէ Հօրը համար 27 կը զրուցէր իրենց :
Ուստի Յիսուս ըսաւ անոնց . Երբ- 28 որ Որդին մարդոյ բարձրացընէք , ան ատենը պիտի գիտնաք Թէ ես եմ , ու ինքիրմէս բան մը չեմ ըներ , հապա Հայրս ինչպէս որ ինծի սորվեցուց , անանկ կը խօսիմ :
Ու զիս խրկողը իմ հետս է . Հայրը զիս մինակ չթողուց . ինչու որ ես միշտ անոր հաճելի եղած բանները կ'ընեմ : 29
Երբոր ատոնք խօսեցաւ , շատ 30 մարդիկ իրեն հաւատացին : Ան 31 ատենը Յիսուս իրեն հաւատացող Հրեաներուն ըսաւ . Թէ որ դուք իմ խօսքիս մէջ կենաք , ճշմարտապէս իմ աշակերտներս կ'ըլլաք .
Ու ճշմարտութիւնը պիտի գիտնաք , ու ան ճշմարտութիւնը ձեզ 32 պիտի ազատէ :
Պատասխան տուին 33 իրեն . Մենք Աբրահամի սերունդ ենք , ու երբեք մէկու մը չծառայեցինք . դուն ինծո՞ր կ'ըսես Թէ ազատ պիտի ըլլաք :
Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց . Ամէն 34 ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Թէ Ամէն ոք որ մեղք կը գործէ , անիկայ մեղքի ծառայ է :
Ու ծառան տանը մէջ յաւիտեան չմնար , բայց 35 որդին յաւիտեան կը մնայ :
Ուստի Թէ որ Որդին ձեզ ազատ ընէ , ճշմարտապէս ազատ պիտի ըլլաք :
Գիտեմ որ Աբրահամի սե- 37 րունդ էք , բայց կը փնտռէք զիս մեռցընել , ինչու որ իմ խօսքս ձեր ներսի դին տեղ չունի :
Ես ինչ 38 որ տեսայ իմ Հօրս քովը՝ ան կը խօսիմ . և դուք ալ ինչ որ տեսաք ձեր հօրը քովը՝ ան կ'ընէք :
Պատասխան տուին ու ըսին անոր . 39 Մեր հայրը Աբրահամն է . ըսաւ անոնց Յիսուս . Թէ որ Աբրահամին որդիքը ըլլայիք , Աբրահամին գործքերը պիտի գործէիք :
Բայց 40 հիմա կը փնտռէք սպաննել զիս , անոնկ մարդ մը՝ որ ձեզի ճշմարտութիւն խօսեցայ , որն որ Աստուծմէ լսեցի . Աբրահամ ատ բանը չըրաւ :
41 Դուք ձեր հօրը գործքերը կ'ընէք . ան ատենը ըսին անոր . Մենք պոռնկութենէ չենք ծնած . մենք մէկ Հայր մը ունինք՝ որ է
42 Աստուած : Յիսուս ըսաւ անոնց . Թէ որ Աստուած ձեր Հայրը ըլլար , պիտի սիրէիք զիս . ինչու որ ես Աստուծմէ ելայ՝ ու եկայ . և չէ Թէ ես ինքիրմէս եկայ , հապա ան-
43 նիկայ զիս խրկեց : Ինչո՞ւ դուք իմ զրուցուածքս չէք հասկընար . անոր համար որ չէք կրնար իմ
44 խօսքս մտիկ ընել : Դուք Յէր հօրմէն Սատանային էք , ու ձեր հօրը բաղձանքը կ'ուզէք ընել . անիկայ սկիզբէն հետէ մարդասպան էր , և ճշմարտութեան մէջ չկեցաւ , ինչու որ անոր ներսի դին ճշմարտութիւն չկայ . երբոր անիկայ սուտ խօսի , բուն իրենից կը խօսի . քանզի անիկայ
45 սուտախօս է և անոր հայրը : Բայց որովհետև ես ճշմարտութիւն կը
46 խօսիմ , ինծի չէք հաւատար : Ձեզմէ ո՞վ կրնայ զիս յանդիմանել մեղքի համար . իսկ Թէ որ ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ , ինչո՞ւ
47 ինծի չէք հաւատար : Ան որ Աստուծմէ է , Աստուծոյ խօսքերը մտիկ կ'ընէ . դուք անոր համար մտիկ չէք ըներ , որ Աստուծմէ չէք :
48 Պատասխան տուին Հրեաները՝ ու ըսին անոր . Աղէկ չե՞նք ըսեր մենք , Թէ դուն Սամարացի ես՝ ու դև կայ
49 քու ներսդ : Յիսուս պատասխան տուաւ՝ Ես ըսած . Իմ ներսս դև չկայ , հապա ես իմ Հայրս կը պատուեմ , և դուք զիս կ'անարգէք :
50 Իսկ ես իմ փառքս չեմ փնտռեր . կայ մէկը՝ որ կը փնտռէ , ու կը
51 դատէ : Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ , յաւիտեան մահ պիտի չըտեսնէ :
52 Ան ատենը Հրեաները ըսին անոր . Հիմա գիտցանք որ քու ներսդ դև կայ . Աբրահամ մեռաւ՝ ու մարգարէները . և դուն կ'ըսես , Թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ , յաւիտեան մահուան համը

պիտի չառնէ : Մի թէ դուն աւե- 53
լի՞ մեծ ես մեր հայր Աբրահամէն՝ որ մեռաւ . ու մարգարէներն ալ մեռան . դուն քեզ ո՞վ կ'ընես :
Յիսուս պատասխան տուաւ . Թէ 54
որ ես ինքզինքս փառաւորեմ , իմ փառքս բան մը չէ . իմ Հայրս է՝ որ զիս կը փառաւորէ , որուն հասմար դուք կ'ըսէք՝ Թէ Ան Աստուածն է . Ու անիկայ չէք ճանչ- 55
նար . բայց ես գիտեմ անիկայ . ու Թէ որ ըսեմ՝ Թէ անիկայ չեմ գիտեր , ձեզի պէս սուտախօս պիտի ըլլամ . հապա ես գիտեմ անիկայ , և անոր խօսքը կը պահեմ : Ձեր 56
հայրը Աբրահամ ցնծակայաւ իմ օրս տեսնելու . ու տեսաւ և ուրախացաւ : Իսկ Հրեաները ըսին 57
անոր . Դուն տակաւին հիսուն տարեկան չես , Աբրահամն ալ տեսար :
Յիսուս ըսաւ անոնց . 58
Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Աբրահամին ըլլալէն առաջ եմ ես :
Ան ատենը քարեր վերցուցին՝ որ 59
անոր վրայ նետեն . բայց Յիսուս ծածկուեցաւ անոնց աչքերէն , և անոնց մէջէն անցնելով՝ տաճարէն դուրս ելաւ , ու այսպէս գնաց :

ԳԼ . Թ.

Ու երբոր կ'անցնէր , մէկ մարդ մը 1
տեսաւ կոյր ծնած . Ու իր ա- 2
շակերտները հարցուցին իրեն , ու ըսին . Ռաբբի՝ որո՞ւն է մեղքը , ասո՞ր Թէ իր ծնողացը , որ անիկայ կոյր ծնաւ : Պատասխան տուաւ 3
Յիսուս . Ո՛չ ասորն է մեղքը , ո՛չ ալ իր ծնողացը . հապա՝ որ Աստուծոյ գործքերը աստր վրայ յայտնի ըլլան : Վասնի որ ցորեկ 4
է , պէտք է որ զիս խրկողին գործքերը գործեմ . գիշերը կու գայ , որ ան ատենը մէկը չկրնար գործել : Վասնի որ ես աշխարհի մէջ 5
եմ , աշխարհի լոյսն եմ : Երբոր 6
ասս ըսաւ , թուքաւ գետինը , և թուքովը կաւ շինեց , ու ան կաւը կոյրին աչքերուն վրայ ծեփեց . Ու 7
ըսաւ անոր . Գնայ լուացուլ Սիլոամի աւազանին մէջ , (որ Խըրկուած կը թարգմանուի .) ուստի

դնաց ու լուացուելոյս , եկաւ ու կը
8 տեսնէր : Իսկ դրացիները՝ և ա-
նոնք որ առաջուց տեսած էին զա-
նիկայ որ մուրացկան էր , կ՚ըսէին .
Այիկայ չէ՞ր որ կը նստէր և կը
մուրար . ոմանք կ՚ըսէին , Անիկայ
9 է . Ուրիշները կ՚ըսէին , Անոր նը-
ման ինչ է . Իսկ ինքը կ՚ըսէր , Թէ
10 Ես եմ : Ուստի ըսին իրեն . Ա՛ս-
պա ինծի՛ր բացուեցան քու աչքե-
11 րդ : Ինքը պատասխան տուաւ
ու ըսաւ . Յիսուս կոչուած մարդ
մը կաւ չինեց , ու աչքերս ծեփեց ,
և ըսաւ ինծի . Գնա՛ Սելովամի
աւազանը՝ ու լուացուի՛ . ես ալ
գացի լուացուեցայ ու կը տեսնեմ :
12 Նե ըսին իրեն . Ո՞ւր է անիկայ .
ըսաւ անոնց . Չեմ գիտեր :
13 Փարիսեցիներուն տարին զանի-
14 կայ՝ որ առեներ կոյր էր : Նե շա-
բաթ օր էր՝ երբոր Յիսուս կաւը
չինեց , ու անոր աչքերը բացաւ :
15 Նորէն փարիսեցիներն ալ կը հար-
ցընէին իրեն , Թէ ինծի՛ր կը տես-
նէ . անիկայ ալ ըսաւ անոնց . Կաւ
դրաւ աչքերուս վրայ , ու լուա-
16 ցուեցայ և կը տեսնեմ : Անոր վը-
րայ փարիսեցիներէն ոմանք կ՚ըսէին .
Այն մարդը Աստուծմէ չէ , ինչու որ
շաբաթ օրը չպահեր . ուրիշները
կ՚ըսէին . Ինծի՛ր կրնայ մեղաւոր
մարդ մը ասանկ հրաշքներ ընել . ու
մէջերնին երկպառակութիւն կար :
17 Նորէն ըսին կոյրին . Դուն ի՞նչ
կ՚ըսես անոր համար՝ որ քու աչքերդ
բացաւ . ան ալ ըսաւ , Թէ Մար-
18 գարէ մըն է : Իսկ Հրեաները
չէին հաւատար անոր համար՝ Թէ
կոյր էր ու բացուեցաւ , մինչև որ
ան աչքը բացուածին ծնողքը կան-
19 չեցին . Նե անոնց հարցուցին ու
ըսին . Ա՞ս է ձեր որդին , որուն
համար դուք կ՚ըսէք Թէ կոյր ծնաւ .
հապա հիմա ինծի՛ր կը տեսնէ :
20 Անոր ծնողքը պատասխան տուին
անոնց ու ըսին . Գիտենք որ ասի-
կայ է մեր որդին , և որ ինքը կոյր
21 ծնաւ . Հայց հիմա ինծի՛ր կը տես-
նէ , չենք գիտեր , կամ Թէ ո՛վ
բացաւ աւոր աչքերը , մենք չենք
գիտեր . ինքը չափահաս է , իրեն
հարցուցէ՛ք . Թող ինքը խօսի ի-
րեն համար : Այս ըսին անոր ծնող-
22 քը , Հրեաներէն վախնալնուն հա-
մար . քանզի Հրեաները միաբան
հաւանութեամբ որոշեր էին որ եթէ
մէկը անիկայ Քրիստոս դաւանի ,
ժողովարանէն դուրս ձգուի : Անոր
23 համար անոր ծնողքը ըսին , Թէ
Ինքը չափահաս է , իրե՛ն հարցու-
ցէ՛ք : Նորքը նորէն կանչեցին ան
24 մարդը որ կոյր էր , ու ըսին անոր .
Աստուծո՛յ փառք տուր , մենք դի-
տենք որ ան մարդը մեղաւոր է :
25 Անիկայ ալ պատասխան տուաւ ու
ըսաւ . Թէ որ մեղաւոր է , ես չեմ
գիտեր . միայն այս գիտեմ որ կոյր
էի , և հիմա կը տեսնեմ : Նորէն
26 ըսին անոր . Ի՞նչ բրաւ քեզի .
քու աչքերդ ինծի՛ր բացաւ : Պա-
27 տասխան տուաւ անոնց . Հիմա
ըսի ձեզի՝ ու չլսեցիք . ինչո՞ւ հա-
մար նորէն լսել կ՚ուզէք . միթէ
դո՞ւք ալ կ՚ուզէք անոր աշակերտ
28 ըլլալ : Անոնք նախատելով գա-
նիկայ՝ ըսին . Դուն ես անոր աշա-
կերտը . իսկ մենք Մովսէսին աշա-
կերտներն ենք : Մենք գիտենք՝ որ
29 Աստուած Մովսէսին հետ խօսեցաւ .
բայց ասիկայ չենք գիտեր Թէ ու՛ր-
կից է : Պատասխան տուաւ մար-
30 դը և ըսաւ անոնց . Այիկայ է
զարմանալու բանը՝ որ դուք չէք
գիտեր Թէ ու՛րկից է , և անիկայ
իմ աչքերս բացաւ : Գիտենք որ
31 Աստուած մեղաւորներուն մտիկ չը-
ներ . բայց Թէ որ մէկը աստուա-
ծապաշտ ըլլայ , ու անոր կամքը
կատարէ , անոր մտիկ կ՚ընէ : Հէ-
32 քեաթին սկիզբէն՝ ի վեր լսուած չէ
որ մարդ մը կոյր ծնածի մը աչքերը
բացած է : Թէ որ Աստուծմէ
33 ըլլար ան մարդը՝ բան մըն ալ չէր
կրնար ընել : Պատասխան տուին
34 և ըսին անոր . Դուն բոլորովին
մեղաց մէջ ծնած ես , ու մեզի վար-
դապետութի՞ւն կ՚ընես . և դուրս
ըրին անիկայ :
35 Յիսուս լսեց որ զանիկայ դուրս
ըրին , ու երբոր գտաւ զանիկայ՝
ըսաւ անոր . Դուն կը հաւատա՞ս
36 Աստուծոյ Որդիին : Անիկայ պա-

տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Տէ՛ր
37 ով է՝ որ հաւատամ անոր : Ե-
Յիսուս ըսաւ անոր . Տեսար ալ
անիկայ , և քեզի հետ խօսողը ան
38 է : Անիկայ ալ ըսաւ . Կը հա-
ւատամ՝ Տէ՛ր . ու անոր երկրպա-
39 գութիւն ըրաւ : Ե Յիսուս ը-
սաւ . Ես դատաստանի համար ե-
կայ աս աշխարհս , որ չտեսնողը-
ները տեսնեն , և տեսնողները կու-
բանան :
40 Ե փարիսեցիներէն ոմանք որ իր
հետն էին , աս բաները լսելով՝ ը-
սին իրեն . Մի՞թէ մե՞նք ալ կոյր
41 ենք : Յիսուս ըսաւ անոնց . Թէ
որ կոյր ըլլայիք , դուք մեղք չէիք
ունենար . բայց հիմա կ՚ըսէք թէ
Կը տեսնենք . ասոր համար ձեր
մեղքը յիր վրայ կը մնայ :

ԳԼ . Ժ .

1 Ամէնէն ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի .
Ան որ դռնէն չմտներ ոչխար-
ներուն բակը , հապա ուրիշ տեղէն
կ՚ելլէ , անիկայ գող ու աւազակ
2 է : Հայց ան որ դռնէն կը մտնէ ,
անիկայ ոչխարներուն հովիւն է :
3 Դռնապանը կը բանայ անոր , և
ոչխարները անոր ձայնին կը լսեն ,
ու իր ոչխարները անուններնին կը
կանչէ , և դուրս կը հանէ զանոնք :
4 Ե երբոր իր ոչխարները կը հանէ ,
անոնց առջևէն կ՚երթայ , ու ոչ-
խարները իր ետևէն կ՚երթան . ին-
չու որ անոր ձայնը կը ճանչնան :
5 Սակայն օտարի ետևէ չեն երթար .
հապա անկէ կը փախչին , ինչու որ
օտարներուն ձայնը չեն ճանչնար :
6 Յիսուս աս առակը ըսաւ անոնց .
բայց անոնք չէին իմանար՝ Թէ ինչ
7 էր որ իրենց կը խօսէր : Ե Յի-
սուս նորէն ըսաւ անոնց . Ամէն-
ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի . Ես
8 եմ ոչխարներուն դուռը : Ամէն
անոնք որ ինծմէ առաջ եկան , գող
ու աւազակ էին . բայց անոնց չլսե-
9 ցին ոչխարները : Ես եմ դուռը .
Թէ որ մէկը ինծմէ ներս մտնէ՝ պի-
տի փրկուի , ու պիտի մտնէ ու
10 ելլէ , և արօտ գտնէ : Գողը չգար ,
միայն Թէ գողնալու և սպաննելու
ու կորսընցընելու համար . ես եկայ
որ կեանք ունենան , և ալ աւելի
ունենան : Ես եմ բարի հովիւը . 11
բարի հովիւը իր կեանքը ոչխար-
ներուն համար կը դնէ : Հայր 12
վարձկանը որ հովիւ չէ , ու ոչխար-
ները իրը չեն , երբոր կը տեսնէ
գայլը որ կու գայ , կը Թողու ոչ-
խարները ու կը փախչի . և գայլը
կը յափշտակէ ոչխարները , ու զա-
նոնք կը ցրուէ : Ե վարձկանը 13
կը փախչի , ինչու որ վարձկան է ,
ու իր հոգը չէ ոչխարներուն հա-
մար : Ես եմ բարի հովիւը , և 14
կը ճանչնամ իմիններս , ու կը ճանչ-
ցուիմ իմիններէս : Ինչպէս որ 15
Հայրը զիս կը ճանչնայ , ես ալ
Հայրը կը ճանչնամ , ու իմ կեան-
քըս ոչխարներուն համար կը դնեմ :
Ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ , որոնք 16
աս բակէն չեն . անոնք ալ պէտք է
որ բերեմ . ու իմ ձայնիս պիտի
լսեն , և պիտի ըլլան մէկ հօտ ա-
մէկ հովիւ : Անոր համար իմ 17
Հայրս զիս կը սիրէ , որ ես իմ
կեանքս կը դնեմ , որ նորէն առնեմ
անիկայ : Մէկը չէ առներ անիկայ 18
ինծմէ , հապա ես կը դնեմ անիկայ
ինքիրմէս . իշխանութիւն ունիմ
անիկայ դնելու , և իշխանութիւն
ունիմ անիկայ նորէն առնելու . աս
պատուէրը իմ Հօրմէս առի :

Նորէն երկպառակութիւն կ՚ըլ- 19
լար Հրեից մէջ աս խօսքերուն հա-
մար : Ե անոնցմէ շատերը կ՚ը- 20
սէին . Դեւ կայ անոր ներսի դին՝
ու խելքսած է , ինչո՞ւ անոր մտիկ
կ՚ընէք : Ուրիշները կ՚ըսէին . Աս 21
խօսքերը դիւահարի խօսքեր չեն .
միթէ դեւը կրնա՞յ կոյրերուն աչքե-
րը բանալ :

Ի Երուսաղէմ նաւա- 22
կատիքի տօնը եղաւ , ու ձմեռ էր :
Ե Յիսուս կը պտըտէր տաճարին 23
մէջ Սողոմոնին սրահը : Ե Հը- 24
րեաները անոր չորս կողմը առին՝ ու
ըսին անոր . Մինչև ե՞րբ մեզ տա-
րակուսանաց մէջ կը Թողուս . Թէ
որ Քրիստոսը դուն ես , մեզի հա-
մարձակ ըսէ : Յիսուս պատաս- 25
խան տուաւ անոնց . Ձեզի ըսի՝ ու

ենք հաւատար • ան գործքերը՝ որ
ես իմ Հօրս անունովը կը գործեմ,
անոնք կը վկայեն ինծի համար :
26 Բայց դուք չէք հաւատար, ինչու
որ իմ ոչխարներէս չէք, ինչպէս որ
27 ձեզի ըսի : Իմ ոչխարներս իմ
ձայնիս կը լսեն, ես ալ անոնք կը
ճանչնամ, ու իմ ետևէս կու գան •
28 Ու ես անոնց յաւիտենական կեանք
կու տամ, ու յաւիտեան պիտի
չկորսուին • և ոչ ոք իմ ձեռքէս
29 պիտի չյափշտակէ զանոնք : Իմ
Հայրս որ անոնք ինծի տուաւ, ա-
մէնէն մեծ է • և ոչ ոք չկրնար իմ
30 Հօրս ձեռքէն յափշտակել : Ես
ու Հայրը մէկ ենք :
31 Ըն առնոնք Հրէաները նորէն
քարեր վերցուցին, որ անիկայ
32 քարկոծեն : Յիսուս պատասխան
տուաւ անոնց • Շատ բարի գործ-
քեր յուղարկի ձեզի իմ Հօրմէս,
անոնցմէ ո՞ր գործին համար զիս կը
33 քարկոծէք : Հրէաները պատաս-
խան տուին անոր՝ ըսելով • Ոչ բի
գործի համար քեզ չենք քարկոծեր,
հապա հայհոյութեան համար, և
քանզի դուն որ մարդ ես, ինք-
34 զինքդ Աստուած կ'ընես : Յիսուս
պատասխան տուաւ անոնց • Չէ՞
որ ձեր օրէնքին մէջը գրուած է •
Ես ըսի թէ դուք աստուածներ էք :
35 Թէ որ աստուածներ կ'անուանէ
զանոնք, որոնց որ Աստուծոյ խօսքը
եղաւ, (ու կարելի չէ որ սուրբ գը-
36 րուածը ուրուի,) հապա ան որ
Հայրը սրբեց՝ և աշխարհք խրկեց,
դուք անոր կ'ըսէք թէ հայհոյու-
թիւն կ'ընես, Աստուծոյ Որդի եմ
37 ըսելուս համար : Թէ որ իմ Հօրս
գործքերը չեմ գործեր, ինծի մի
38 հաւատաք • Հապա թէ որ կը
գործեմ, թէև ինծի չէք հաւա-
տար, գոնե գործքերուն հաւատա-
ցէք, որ գիտնաք ու ճանչնաք՝ թէ
Հայրը իմ մէջս է, և ես անոր
մէջ :
39 Դարձեալ կը փնտռէին զանիկայ
բռնել, և անոնց ձեռքէն ելաւ :
40 Ու նորէն գնաց Յորդանանու ան-
դիի կողմը՝ ան տեղը, ուր որ Յով-
հաննէս առաջուց կը մկրտէր, ու
հոն կեցաւ : Ու շատերը եկան 41
անոր՝ ու կ'ըսէին • Իրաւ Յով-
հաննէս մէկ հրաշք մը չըրաւ •
Բայց ինչ որ Յովհաննէս ըսաւ ա- 42
նոր համար, ամէնը ճշմարիտ էր •
և շատ մարդիկ հոն անոր հաւա-
տացին :

ԳԼՈՒԽ ԺԱ

Ա Մարիամին և անոր քրոջը Մար- 1
թային գեղէն՝ Բեթանիայէն՝
Ղազարոս անուանով մէկը հիւանդ
էր : Բեթանիան Մարիամն էր, որ 2
Տէրը եղով օծեց, ու անոր ոտքերը
իր մազերովը սրբեց, որուն եղբայ-
րը Ղազարոս հիւանդ էր : Ուստի 3
իր քոյրերը խրկեցին անոր՝ ու
ըսին • Տէր՝ ահա անիկայ՝ որ դուն
կը սիրես, հիւանդ է : Յիսուս 4
երբոր լսեց, ըսաւ • Այս հիւան-
դութիւնը մահուան համար չէ,
հապա Աստուծոյ փառացը համար,
որ Աստուծոյ Որդին անով փառա-
ւորուի : Երբ՝ Յիսուս կը սիրէր 5
Մարթան՝ և անոր քոյրը՝ ու Ղա-
զարոսը : Ուստի երբոր լսեց թէ 6
հիւանդ է, եղած տեղը երկու օր
ալ կեցաւ : Ու անկէ ետքը ըսաւ 7
աշակերտներուն • Նորէն Հրէաս-
տան երթանք : Աշակերտները
իրեն ըսին • Ռաբբի՝ Հրէաները
հիմա քեզ կը փնտռէին քարկոծե-
լու, ու նորէն հո՞ն կ'երթաս :
Պատասխան տուաւ Յիսուս • Չէ՞ 9
որ օրը տասներկու ժամ է • Թէ
որ մէկը ցորեկը քալէ, չսահիր •
ինչու որ աս աշխարհիս լոյսը կը
տեսնէ • Բայց թէ որ մէկը գիշերը 10
քալէ, կը սահի • ինչու որ իր
հետը լոյս չկայ : Ես բաները ըսե- 11
լէն ետև՝ ըսաւ անոնց • Ղազարոս
մեր բարեկամը քնացած է • բայց
կ'երթամ որ անիկայ արթընցը-
նեմ : Իր աշակերտները ըսին • 12
Տէր՝ թէ որ քնացած է, պիտի ա-
ռողջանայ : Իսկ Յիսուս անոր 13
մեռնելուն համար կ'ըսէր • բայց ա-
նոնք կը կարծէին թէ քուն քնանա-
լուն համար կ'ըսէր : Ըն ատենը 14
Յիսուս յայտնապէս ըսաւ անոնց •
Ղազարոս մեռաւ • Ու ես ուրախ 15

եմ ձեզի համար՝ որ հոն չէի, որ
դուք հաւատաք • բայց էկէք երթանք անոր : Թովմաս՝ որ Երկուորեակ կ'ըսուէր, ըսաւ իր աշակերտակիցներուն • Մենք ալ երթանք՝ որ անոր հետը մեռնինք :
17 Յիսուս երբոր եկաւ, գտաւ որ
անիկայ արդէն չորս օրուան գե-
18 րեզմանը դրուած էր : Ու Բեթանիա՝ Երուսաղէմին մօտ էր՝
տասնուհինգ ստատիէզի չափ :
19 Ու Հրէաներէն շատերը Մար-
թային ու Մարիամին եկած էին
որ մխիթարեն զանոնք՝ իրենց եղ-
20 բօրը համար : Երբ՝ երբոր լսեց
Մարթա թէ Յիսուս կու գայ, գա-
նիկայ դիմաւորելու գնաց • բայց
Մարիամ տանը մէջ նստեր էր :
21 Ու Մարթա ըսաւ Յիսուսին • Տէր՝
թէ որ հոս ըլլայիր, իմ եղբայրս
22 չէր մեռներ • Բայց գիտեմ որ հի-
մա ալ դուն ինչ որ խնդրես Աս-
տուծմէ, Աստուած պիտի տայ քեզի :
23 Յիսուս ըսաւ անոր • Քու եղբայրդ
24 յարութիւն պիտի առնէ : Մար-
թա ըսաւ անոր • Գիտեմ որ յարու-
թեան ժամանակը՝ վերջին օրը յա-
25 րութիւն պիտի առնէ : Յիսուս
ըսաւ անոր • Ես եմ յարութիւնը
և կեանքը • ան որ ինծի կը հաւա-
տայ, թէև մեռնի՝ պիտի ապրի •
26 Ու ան ամէնը որ կենդանի է ու
ինծի կը հաւատայ, յաւիտեան
պիտի չմեռնի • դուն կը հաւատաս
27 սորա : Ըսաւ անոր • Այո՛ Տէր՝
ես հաւատացեր եմ՝ որ դուն ես
Քրիստոսը Աստուծոյ Որդին,
28 որ աշխարհք գալու էիր : Ու երբ-
որ ասը ըսաւ, գնաց իր քոյրը Մա-
րիամը գաղտուկ մը կանչեց՝ ըսե-
լով • Վարդապետը եկեր է ու
29 քեզ կը կանչէ : Ընդկայ լսածին
պէս՝ շուտ մը ելաւ ու եկաւ անոր :
30 Իսկ Յիսուս դեռ գեղը եկած չէր •
հապա ան տեղն էր, ուր որ Մար-
31 թա զանիկայ դիմաւորեց : Բայց
Հրէաները որ անոր հետը տանը
մէջն էին՝ ու կը մխիթարէին զա-
նիկայ, երբոր տեսան որ Մարիամ
շուտ մը ելաւ ու գնաց, ետևէն ալ
անոր եկան՝ կարծելով թէ
Գերեզմանը կ'երթայ՝ որ հոն տեղը
լայ : Իսկ Մարիամ երբոր Յի- 32
սուսին եղած տեղը եկաւ, ու զանի-
կայ տեսաւ, անոր ոտքը իյնալով
ըսաւ անոր • Տէր՝ թէ որ հոս ըլ-
լայիր, իմ եղբայրս չէր մեռներ :
Յիսուս երբոր տեսաւ անիկայ որ 33
կու լար, և անոր հետ եկող Հրէա-
ները որ կու լային, իր հոգւոյն մէջ
հառաչեց ու խռովեցաւ, Ու ը- 34
սաւ • Ո՞ւր դրած էք անիկայ •
ըսին իրեն • Տէր՝ եկո՛ւր ու տես :
(35) Յիսուս լացաւ : Ուստի 36
Հրէաները կ'ըսէին • Նայեցէք
որչափ կը սիրէր զանիկայ : Ե- 37
ոնոնցմէ ոմանք ալ կ'ըսէին • Մի-
կայ որ կոյրին աչքերը բացաւ, չէ՞ը
կրնար ընել՝ որ աս ալ չմեռնէր :
Յիսուս նորէն իր սրտին մէջ հա- 38
ռաչելով՝ գերեզմանը կու գայ • և
անիկայ քարայր մըն էր, ու անոր վը-
րայ քար մը դրուած էր : Յիսուս 39
ըսաւ • Վէկդի բերէք ատ քարը •
Մեռելին քոյրը Մարթան ըսաւ ա-
նոր • Տէր՝ արդէն հոտած պիտի
ըլլայ, ինչու որ չորս օրուան է :
Ըսաւ անոր Յիսուս • Չհեզի չըսի՞ 40
որ՝ եթէ հաւատաս, Աստուծոյ
փառքը պիտի տեսնես : Ուս ա- 41
տոնք մէկ դի բերին քարը • և Յի-
սուս էր աչքերը վեր վերցուց ու
ըսաւ • Հայր՝ շնորհակալ եմ քեզ-
մէ, որ ինծի լսեցիր : Ու ես գի- 42
տէի որ ամէն ատեն ինծի կը լսես •
բայց աս բոլորտիքս կայնող ժողո-
վուրդին համար ըսի, որ հաւատան
թէ դուն խրկեցիր զիս : Ու աս 43
ըսելէն ետքը, մեծ ձայնով մը
կանչեց • Ղազարոս՝ դուրս եկուր :
Մեռելն ալ ելաւ ոտքերը ու ձեռ- 44
քերը պատանքով կապած, և ե-
րեսը վարշամակով պատած • Յի-
սուս ըսաւ անոնց • Երձընկեցէք ա-
տիկայ, ու թողէք որ երթայ :
Ու Հրէաներէն շատերը՝ որ 45
Մարիամին եկեր էին, երբոր Յի-
սուսին ըրածը տեսան, հաւատա-
ցին իրեն : Բայց անոնցմէ ոմանք 46
գացին փարիսեցիներուն, ու Յի-
սուսի ըրածը անոնց պատմեցին :
Ուստի քահանայապետները և 47

փարիսեցիները ժողով դումարեցին՝
ու ըսին . Ի՞նչ ընենք , քանզի սա
48 մարդը շատ հրաշքներ կ'ընէ : Թող
որ անոր ասանկ թող տանք , ա-
մէնքն ալ անոր պիտի հաւատան ,
և Հռովմայեցիք պիտի գան՝ ու մեր
տեղը ու ազգը պիտի վերցնեն :
49 Ու անոնցմէ մէկը Կայիափա անու-
նով՝ որ այն տարւոյն քահանայա-
պետն էր , բսաւ անոնց . Դուք
50 բան մը չէք գիտեր : Ու չէք ալ
խորհիր , թէ ազէկ է մեզի՝ որ մէկ
մարդ մը ժողովուրդին համար մեռ-
51 նի , ու բոլոր ազգը չկորսուի : Ասոր
սա բանը չէ թէ ինքիմէն դուր-
գից , հապա այն տարւան քահա-
նայապետը ըլլալով , մարգարէա-
ցաւ՝ թէ Յիսուս ազգին համար
52 պիտի մեռնէր : Ու չէ թէ միայն
ազգին համար , հապա որ Աստու-
ծոյ ցրուացան եղած որդիները ալ
մէկտեղ ժողվէ :
53 Եւ ան օրէն եւս խորհուրդ ըրին
54 որ սպաննեն զանիկայ : Եսասի
Յիսուս անկէ ետքը հանրածանօթ չէր
պարտեր Հրէից մէջ , հապա ան-
կէ անապատին մօտ տեղ մը գնաց ,
մէկ քաղաք մը՝ որուն անունը Եփ-
բայիմ էր . ու իր աշակերտներուն
հետ մէկտեղ հոն կը կենար :
55 Ու Հրէից զատիկը մօտ էր , ու
ան տեղէն շատ մարդիկ զատկէն ա-
ռաջ Երուսաղէմ եկան , որ ինք-
56 նիրնին մաքրեն : Ու կը փնտռէին
Յիսուսը , ու տաճարին մէջ կեցած
ատեններն իրարու կ'ըսէին . Ձեզի
ի՞նչպէս կ'երեւնայ , թէ ան տօնին
բնաւ պիտի չգայ : Իսկ քահանա-
յապետները ու փարիսեցիները պա-
տուէր տուեր էին , որ եթէ մէկը
գիտնայ անոր ո՛ւր տեղ ըլլալը՝ ի-
մացընէ , որ անկայ բռնեն :

ԳԼՈՒԽ ԺԱ

1 Իսկ Յիսուս զատկէն վեց օր առաջ
Բեթանիա եկաւ , ուր էր Ղա-
զարոս՝ մեռեալը , որն որ Յիսուս
2 մեռելներէն յարուց : Ու հոն ա-
նոր ընթրիք մը ըրին , ու Մարթա
սպասաւորութիւն կ'ընէր , և Ղա-
զարոս անոր հետ սեղան նստողնե-

17 րանները ըրին անոր : Ուստի իր հետ
եղող ժողովուրդը վկայութիւն կու-
տար , թէ Ղազարոսը գերեզմանէն
դուրս կանչեց , ու մեռելներէն յա-
18 րուց զանիկայ : Նաեւ համար ալ
ժողովուրդը դիմաւորեց , ո-
վասն զի լսեցին թէ անիկայ սա
19 հրաշքը ըրած էր : Իսկ փարիսե-
ցիները իրարու կ'ըսէին . Կը տես-
նէ՞ք որ օգուտ մը չէք կրնար ընել .
ահա բոլոր աշխարհ անոր ետեւէն
գնաց :
20 Ու հոն քանի մը Յոյներ կային
անոնք երկրպագութիւն ընելու ե-
21 լոյներուն մէջ : Ասոնք Փիլիպպո-
սին եկան , որ Բեթսայիդայի
Գալիլեայի քաղաքացին էր , և կ'ա-
ղաչէին անոր՝ ու կ'ըսէին . Տէր՝ կ'ուզենք
22 Յիսուսը տեսնել : Փիլիպպոս ե-
կաւ՝ ու Անդրէասին բսաւ . և Ան-
դրէն Փիլիպպոս Հետ
23 Յիսուսին ըսին : Յիսուս ալ պա-
տասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ .
Ժամանակը հասաւ , որ փառաւո-
24 րուի Որդին մարդոյ : Ճշմարիտ
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Թէ որ
ցորենին հատը հողին մէջ իյնալով
25 չմեռնի , Ինքը միայնակ կը մնայ .
հապա թէ որ մեռնի , շատ պա-
տիղ կը բերէ : Ան որ իր անձը
կը սիրէ , պիտի կորընչցնէ զանի-
կայ . և ան որ իր անձը աս աշ-
խարհիս մէջ կ'ատէ , յաւիտենա-
կան կենաց համար պիտի պահէ զա-
26 նիկայ : Թէ որ ինձի կը
ծառայէ , ետեւէս գայ .
ու ես ուր որ եմ , իմ ծառան ալ
հոն պիտի ըլլայ . Թէ որ ինձի կը
ծառայէ , Հայրը պիտի պա-
27 տուէ զանիկայ : Հիմա իմ հոգիս
խռոված է . և ի՞նչ ըսեմ , Թէ
Հայր՝ պահէ զիս այս ժամուն .
բայց ես սորա համար եկայ այս ժա-
28 մին : Հայր՝ փառաւորէ՛ քու
նունդ . ան ատեն ձայն մը եկաւ
երկինքէն . Փառաւորեցի ալ , ու
29 նորէն պիտի փառաւորեմ : Ուս-
տի ժողովուրդը որ կայներ էր ու կը
լսէր , կ'ըսէին Որոտաւ կ'ըլլայ .
ուրիշներ ալ կ'ըսէին Հրեշտակ խո-
30 սեցաւ իրեն հետ : Յիսուս պա-
տասխան տուաւ ու բսաւ . Ան ձայ-
նը ինձի համար չեկաւ , հապա
31 ձեզի համար : Հիմա է աս աշ-
խարհիս դատաստանը , հիմա աս
աշխարհիս իշխանը դուրս պիտի
32 հանուի : Ես ալ երբոր երկրին
բարձրանամ՝ , ամէնն ալ ինձի պի-
տի քաշեմ՝ : Ես բանս կը զուցեր՝
33 իմացընելով թէ ինչ կերպ մեռնիլ
պիտի մեռնէր : Ժողովուրդը ա-
34 նոր պատասխանեց . Մենք օրէնքէն
լսեցինք՝ որ Քրիստոսը յաւիտեան
կը մնայ , և դուն ինծի կ'ըսես
թէ պէտք է Որդին մարդոյ բարձ-
րանայ . ո՞վ է աս Որդին մարդոյ :
35 Ու Յիսուս անոնց բսաւ . Դեռ
մի քանի ան ալ լոյսը ձեր հետն է .
քանի որ լոյսը ունիք՝ քալեցէք ,
որ չբռնուի թէ մութը ձեր վրայ հաս-
նի . ինչու որ խաւարի մէջ քալողը
չգիտեր թէ ո՛ւր կ'երթայ : Քանի
36 որ լոյսը ունիք , հաւատացէ՛ք ան
լոյսին՝ որ լուսոյ որդիք ըլլաք .
Յիսուս ասոնք ըսաւ , ու գնաց պահուեցաւ անոնցմէ :
37 Ու թէպէտ սինքն հրաշքներ
բսած էր անոնց առջեւը , Քայց ա-
նոնք չէին հաւատար իրեն . Որ
38 կատարուի Եսայի մարգարէին խօս-
քը , որ բսաւ . Տէր՝ ո՞վ հաւա-
տաց մեր պատգ լուրին , ու Տէրոջը
բազուկը որո՞ւ յայտնուեցաւ : Ու-
39 նոր համար չէին կրնար հաւատալ ,
որ դարձեալ կ'ըսէ Եսայի .
40 Անոնց
աչքերը կուրցուց , և անոնց սիր-
տերը թմրեցուց , որ չըլլայ թէ
աչքովին տեսնեն , ու սրտովին
իմանան , և դարձի գան , ու ես
անոնք բժշկեմ : Ես Եսայի բսաւ
41 Եսայի՝ երբոր տեսաւ անոր փառ-
քը , ու խօսեցաւ անոր վրայով :
42 Բայց ամենայնիւ իշխաններէն ալ
շատերը իրեն հաւատացին . բայց
փարիսեցիներուն համար զանիկայ
չէին դաւաներ , որ ժողովարանէն
դուրս չհանուին : Ինչու որ մարդոյ
43 փառքը Աստուծոյ փառքէն աւելի
սիրեցին :
44 Իսկ Յիսուս կ'ազազակէր ու կ'ը-
սէր . Ան որ ինձի կը հաւատայ՝
ինձի չհաւատար , հապա ինք որ

45 կողին • Եւ ան որ զիս կը տեսնէ ,
46 զիս խրկողը կը տեսնէ : Ես լոյս
եկայ աշխարհ , որ ամէն հաւատացող
47 չմնայ : Եւ թէ որ մէկը իմ խօս-
քերս լսէ ու չհաւատայ , ես անոր
չեմ դատեր • քանզի ես չեկայ որ
աշխարհը դատեմ , հապա որ աշ-
48 խարհը փրկեմ : Ան որ զիս կ'ա-
նարգէ , և իմ խօսքերս չընդունիր ,
կայ մէկը որ զանոր կը դատէ •
ան խօսքը որ ես խօսեցայ , ան պի-
տի դատէ զանոր վերջին օրը :
49 Ինչու որ ես ինքնիրմէս չխօսեցայ •
հապա Հայրը՝ որ զիս խրկեց , ին-
քը ինծի պատուիրեց ինչ որ պիտի
ըսեմ՝ և ինչ որ պիտի խօսիմ :
50 Եւ գիտեմ՝ որ անոր պատուիրածը
յաւիտենական կեանք է • ուստի
ինչ որ ես կը խօսիմ , ինտոր որ
Հայրը ինծի ըսաւ , անանկ կը
խօսիմ :

ԳԼ • ԺԳ

1 Զատկի տօնէն առաջ՝ Յիսուս
գիտնալով թէ իր ժամանակը
հասեր է՝ որ աս աշխարհէս ելլէ
Հօրը քովը , սիրելով իրենները
որ աշխարհի մէջ էին , մինչև վերջն
2 ալ սիրեց զանոնք :
Եւ ընթրիքը որ կ'ըլլար , Սա-
տանան արդէն Իսկարիովտացի Սի-
մոնեան Յուդային սրտին մէջը դրեր
3 էր , որ զանիկայ մատնէ •) Յիսուս
գիտնալով թէ Հայրը ամէն բան
իր ձեռքը տուաւ , և թէ ինքը Ա-
ստուծմէ ելաւ՝ ու Աստուծոյ քովը
4 կ'երթայ , Ընթրիքէն ելաւ , և
հանդերձները մէկդի դրաւ , ու
ղէնջակ մը առնելով մէջքը փաթ-
5 թեց : Ետքը կոնքին մէջ ջուր
լեցուց , ու սկսաւ աշակերտներուն
ոտքերը լուալ , և ան իր փաթ-
6 թուած ղէնջակովը սրբել : Ես-
տի հասաւ Սիմոն Պետրոսին • ան
ալ ըսաւ անոր • Տէր՝ դո՞ւն իմ
7 ոտքերս պիտի լուաս : Յիսուս
պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր •
Ես ինչ որ կ'ընեմ՝ դուն հիմա չես
իմանար , հապա ետքը պիտի իմա-
8 նաս : Պետրոս ըսաւ անոր • Ըլ-

նաս դուն իմ ոտքերս պիտի չը-
լուաս • պատասխան տուաւ անոր
Յիսուս • Թէ որ քեզ չլուամ ,
դուն ինծի հետ բաժին չունիս :
Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոր • Տէր՝ 9
է՛ Թէ միայն ոտքերս , հապա նաև
ձեռքերս ու գլուխս : Յիսուս ը- 10
սաւ անոր • Լուացուածին՝ ոտքերը
լուալէն՝ի զատ ուրիշ բան պէտք
չէ , այլ բոլորովին մաքուր է • և
դուք մաքուր էք , բայց ոչ Թէ
ամէնքդ : Վասն զի գիտէր զա- 11
նիկայ որ զինքը պիտի մատնէր •
անոր համար ըսաւ՝ Ոչ Թէ ամէնքդ
ալ մաքուր էք : Ու երբոր անոնց 12
ոտքերը լուաց , և իր հանդերձները
առնելով՝ նորէն սեղան նստաւ , ը-
սաւ անոնց • Գիտէ՞ք ինչ ըրի ձե-
զի : Դուք զիս Վարդապետ ու 13
Տէր կը կոչէք , և աղէկ կ'ըսէք •
ինչու որ այնպէս եմ : Հապա Թէ 14
որ ես Տէրս ու վարդապետս ձեր
ոտքերը լուացի , պէտք է որ դուք
ալ իրարու ոտքերը լուաք : Վասն 15
զի ձեզի մէկ օրինակ մը տուի , որ
ինտոր ես ձեզի ըրի՝ դուք ալ ընէք :
Ամէն ամէն կ'ըսեմ ձեզի • 16
Ծառան իր տիրոջմէն մեծ չէ , ոչ
ալ խրկուածը զինքը խրկողէն մեծ
է : Եթէ դուք այս բաները գի- 17
տէք , երանելի էք՝ Թէ որ ասոնք
կատարէք : Չէ Թէ ձեր ամէնուն 18
համար կ'ըսեմ • Գիտեմ ես կը
ճանչնամ անոնք որ ես ընտրեցի ,
հապա որ ան գրուածը կատարուի՝
Թէ Ան որ իմ հետս հաց կ'ուտէր ,
ինծի դէմ կրունկ վերցուց : Հի- 19
մակուընէ կ'ըսեմ ձեզի՝ քանի որ չէ
եղեր , որ երբոր բլլայ՝ հաւատաք
Թէ ես ան եմ : Ամէն ամէն 20
ըսեմ կ'ըսեմ ձեզի • Ո՛վ որ կ'ըն-
դունի անիկայ որ ես կը խրկեմ ,
զիս կ'ընդունի • և ով որ զիս կ'ըն-
դունի , զիս խրկողը կ'ընդունի :
Յիսուս երբոր այս ըսաւ , իր հո- 21
գիին մէջ խռովեցաւ , և վկայեց ը-
սելով • Ամէն ամէն կ'ը-
սեմ ձեզի , որ ձեզմէ մէկը զիս պի-
տի մատնէ : Աստի աշակերտները 22
տարակուսած իրարու կը նայէին ,
Թէ ուրու համար կը զրուցէ : Ու 23

աշակերտներէն մէկը կար Յիսուսին
գովը նստած , որն որ Յիսուս կը
24 սիրէր : Եւ Սիմոն Պետրոս անոր
ակը կ'ընէր հարցընելու՝ Թէ ո՞վ
պիտի ըլլայ անիկայ՝ որուն համար
25 կը զրուցէ : Ան ալ Յիսուսին
կուրծքին վրայ իյնալով՝ ըսաւ ա-
26 նոր • Տէր՝ ո՞վ է ան : Յիսուս
պատասխան տուաւ • Անիկայ է՝
որուն որ պատառը կը թրջեմ ու
կու տամ • և թրջելով պատառը
Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդա-
27 յին տուաւ : Ու պատառէն ետքը
Սատանան անոր ներսը մտաւ :
Եւ Յիսուս ըսաւ անոր • Ինչ որ
28 պիտի ընես , շուտո՛վ ըրէ : Նայող
աս բանը սեղան նստողներէն մէկը
չհասկըցաւ , Թէ ինչու համար ը-
29 սաւ անոր : Վասն զի ոմանք կը
խորհէին Թէ՝ որովհետև դանձա-
նակը Յուդան կը պահէր , Յի-
սուս անոր կ'ըսէր • Ծախուձ առ
ինչ որ մեզի աս տօնին պէտք է ,
կամ Թէ՝ որ աղքատներուն բան մը
30 տայ : Ընդունելով ալ պատառը ա-
ռաջին պէս՝ շուտ մը դուրս ելաւ ,
ու գիշեր էր :
31 Ու երբոր անիկայ դուրս ելաւ ,
Յիսուս ըսաւ • Հիմա փառաւո-
րուեցաւ Որդին մարդոյ , ու Ա-
ստուած փառաւորուեցաւ անով •
32 Թէ որ Աստուած անով փառա-
ւորուեցաւ , Աստուած ալ անիկայ
իր անձովը պիտի փառաւորէ , և
շուտով պիտի փառաւորէ անիկայ :
33 Ո՛րդեակք՝ քիչ մը ատեն ալ
ձեզի հետ եմ • զիս պիտի փնտռէք •
և ինչպէս որ Հրեաներուն ըսի՝
Թէ Ո՛ւր որ ես կ'երթամ , դուք
չէք կրնար գալ , հիմա ձեզի ալ
34 կ'ըսեմ : Նոր պատուիրան մը
կու տամ ձեզի՝ որ միմիկ սիրէք ,
ինտոր որ ես ձեզ սիրեցի , որ դուք
35 ալ միմիկ սիրէք : Ասով ա-
մէնը պիտի գիտնան՝ Թէ իմ աշա-
կերտներս էք , Թէ որ իրարու մէջ
36 սէր ունենաք : Սիմոն Պետրոս
ըսաւ անոր • Տէր՝ ո՞ւր կ'երթաս •
Յիսուս պատասխան տուաւ անոր •
Ո՛ւր որ ես կ'երթամ , դուն հիմա
չես կրնար իմ ետևէս գալ , բայց
ետքը պիտի գաս իմ ետևէս :
Պետրոս ըսաւ անոր • Տէր՝ ինչո՞ւ 37
հիմա չեմ կրնար քու ետևէդ գալ •
ես իմ կեանքս ալ քեզի համար պի-
տի դնեմ : Յիսուս պատասխան 38
տուաւ անոր • Քու կեանքդ պիտի
դնես ինծի համար • Ճշմարիտ ճըշ-
մարիտ կ'ըսեմ քեզի , Հաւը պիտի
չխօսի՝ մինչև որ դուն իրիք անգամ
զիս ուրանաս :

ԳԼ • ԺԴ

Սիրտերնիդ չխռովի • Հաւատայ 1
հաւատացէք , ինծի ալ հա-
ւատացէք : Իմ Հօրս տունը շատ 2
բնակարաններ կան • ապա Թէ ոչ՝
ես ձեզի պիտի ըսէի • Հիմա կ'եր-
թամ ու ձեզի տեղ կը պատրաս-
տեմ : Եւ Թէ որ երթամ ու 3
ձեզի տեղ պատրաստեմ , նորէն
կու գամ՝ և ձեզ քովս կ'առնեմ •
որպէս զի ուր որ ես եմ՝ դուք ալ
հոն բլլաք : Եւ ուր որ ես կ'եր- 4
թամ՝ գիտէք , ու ճամբան ալ
գիտէք :
Թովմաս ըսաւ անոր • Տէր՝ չունք 5
գիտեր ուր կ'երթաս , և ի՞նչպէս
կրնանք ճամբան գիտնալ : Յի- 6
սուս ըսաւ անոր • Ես եմ ճամբան
ու ճշմարտութիւնը ու կեանքը •
Մէկը Հօրը քով չգար , եթէ ոչ
ինծմով : Թէ որ զիս ճանչնայիք՝ 7
իմ Հայրս ալ կը ճանչնայիք , և
ասկէ ետև կը ճանչնաք անիկայ՝ ու
տեսաք անիկայ :
Փիլիպպոս ըսաւ անոր • Տէր՝ 8
Հայրը մեզի ցուցուր , ու հերիք է
մեզի : Ըսաւ անոր Յիսուս • Այ- 9
քան ժամանակ ձեզի հետ եմ , և
զիս չճանչցար Փիլիպպոս • ան որ
զիս տեսաւ՝ Հայրը տեսաւ , և դուն
ինտո՞ր կ'ըսես՝ Թէ Հայրը մեզի
ցուցուր : Չե՞ս հաւատար , Թէ 10
ես Հօրը մէջն եմ , ու Հայրը իմ
մէջս է • ան խօսքերը որ ես ձեզի
կը խօսիմ , չէ Թէ ինքնիրմէս կը
խօսիմ , հապա Հայրը որ իմ մէջս
բնակած է , անիկայ կը գործէ ան
գործքերը : Հաւատացէք ինծի , 11
Թէ ես Հօրը մէջն եմ ու Հայրը
իմ մէջս է • Ըպա Թէ ոչ՝ գոնէ 12

գործքերուն համար ինձի հաւատացէք : Ո՛չմարիա ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , թէ ան որ ինձի կը հաւատայ , ան գործքերը որ ես կը գործեմ , ինքն ալ պիտի գործէ , և անոնցմէ աւելի մեծ գործ+եր պիտի գործէ . ինչու որ ես Հօրս քովը կ'երթամ : Ու իմ անունովս ինչ որ խնդրէք , պիտի կատարեմ անիկայ , որ Հայրը Որդիովը փառաւորուի . Թէ որ իմ անունովս բան մը խնդրէք , անիկայ պիտի կատարեմ : Թէ որ ինձ կը սիրէք , իմ պատուիրանքներս պահեցէք : Ու ես ալ Հօրը պիտի աղաչեմ , և ուրիշ Մխիթարիչ մը պիտի տայ ձեզի , որ յաւիտեան ձեզի հետ բնակի . Ո՛չմարտութեան Հոգին , որ աս աշխարհս անիկայ չկրնար ընդունիլ . ինչու որ չտեսներ անիկայ , ու չճանչնար անիկայ . բայց դուք կը ճանչնաք անիկայ , ինչու որ ձեր քովը կը բնակի , և ձեր հետը պիտի ըլլայ : Ձեզ որը չեմ թողուր , կու գամ ձեզի : Մի քիչ մը առեղէն ետև՝ ալ աշխարհս ինձ չտեսներ , բայց դուք պիտի տեսնէք զիս , ինչու որ ես կենդանի եմ , և դուք կենդանի պիտի ըլլաք : Ան օրը պիտի գիտնաք թէ ես իմ Հօրս մէջն եմ , և դուք իմ մէջս , ես ալ ձեր մէջը : Ան որ իմ պատուէրներս կը բռնէ՝ ու կը պահէ անոնք , անիկայ է զիս սիրողը . և ան որ զիս կը սիրէ՝ իմ Հօրմէս պիտի սիրուի . ու ես անիկայ պիտի սիրեմ , և ինքզինքս անոր պիտի յայտնեմ :

Յուդա , (ոչ Ի-
սկարիովտացին .) Տէր՝ ինչպէս կ'ըլլայ որ դուն ինքզինքդ մեզի պիտի յայտնես , և չէ թէ աշխարհին : Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր . Թէ որ մէկը զիս կը սիրէ՝ իմ խօսքս պիտի պահէ . ու իմ Հայրս անիկայ պիտի սիրէ . և անոր պիտի գանք , ու անոր քովը օթեւան պիտի ընենք : Ան որ զիս չսիրեր , իմ խօսքերս չպահեր , ու ան խօսքը որ կը լսէք՝ իմս չէ , հապա Հօրը՝ որ զիս խրկեց :

բաները ձեզի խօսեցայ՝ քանի որ ձեր քովն եմ : Բայց Մխիթարիչը՝ Սուրբ Հոգին՝ որ Հայրը իմ անունովս պիտի խրկէ , անիկայ ձեզի ըոլորը պիտի սորվեցնէ , և ինչ որ ձեզի ըսի՝ միտքերնիդ պիտի բերէ : Խաղաղութիւն կը թողում ձեզի , իմ խաղաղութիւնս կու տամ ձեզի . չէ՛ թէ ինչպէս որ աշխարհս կու տայ՝ ես ձեզի կու տամ . սիրտերնիդ չխռովի , ու չվախնայ : Լսեցիք որ ես ըսի ձեզի , թէ Կ'երթամ ու ձեզի կու գամ . թէ որ զիս սիրէիք , պիտի ուրախանայիք , թէ ես Հօրը քով կ'երթամ . ինչու որ իմ Հայրս ինձմէ մեծ է : Ու հիմակուց դուռ չեղած ըսի ձեզի , որ երբոր ըլլայ՝ հաւատաք : Ես ձեր հետը շատ պիտի չխօսիմ . ինչու որ աս աշխարհիս իշխանը կու գայ , և իմ վրաս բան մը չունի . Մ'իսկ թէ աշխարհս գիտնայ որ ես Հօրը կը սիրեմ , ու ինչպէս որ Հայրը ինձի պատուիրեց , անանկ կ'ընեմ . ելէք ասկէ երթանք :

ԳԼ . ԺԵ

Ես եմ ճշմարիտ որթը , և իմ Հօրս մշակն է : Ամէն ճիւղ որ իմ վրաս է՝ ու պտուղ չբերը , կը կտրէ զանիկայ . և ամէնը որ պտուղ կը բերէ , կը մաքրէ զանիկայ , որ աւելի պտուղ բերէ : Դուք հիմակուընէ մաքուր էք ան խօսքով՝ որ ձեզի խօսեր եմ : Իմ մէջս կեցէք՝ ու ես ձեր մէջը . ինչպէս որ ճիւղը չկրնար ինքիրմէն պտուղ բերել , թէ որ որթին վրայ հաստատուած չըլլայ , նոյնպէս ալ դուք չէ+ կրնար , թէ որ իմ վրաս հաստատուած չըլլաք : Ես որթն եմ՝ ա— դուք ճիւղերն է+ . ան որ իմ վրաս հաստատուած է՝ և ես անոր վրայ , անիկայ շատ պտուղ կը բերէ . ինչու որ առանց ինձի բան մը չէք կրնար ընել : Թէ որ մէկը իմ վրաս հաստատուած չէ , անիկայ ճիւղի մը պէս դուրս ձգուած ու չորցած է . և կը ժողվեն զանոնք , ու կրակը կը նետեն , ու կ'այրին : Թէ որ դուք իմ մէջս կենաք՝ և իմ

խօսքերս ալ ձեր մէջը կենան , ինչ որ ուզէք՝ պիտի խնդրէք , ու պիտի ըլլայ ձեզի : Այով իմ Հայրս փառաւորուեցաւ , որ դուք շատ պտուղ բերէք , ու իմ աշակերտներս ըլլաք :

Ինծի որ Հայրը զիս սիրեց , ես ալ ձեզ սիրեցի . իմ սիրոյս մէջ հաստատ կեցէք : Թէ որ իմ պատուէրներս պահէք , իմ սիրոյս մէջը պիտի կենաք . ինծի որ ես իմ Հօրս պատուէրները պահեցի , և անոր սիրոյն մէջը կեցեր եմ : Ա բաները ձեզի խօսեցայ , որ իմ ուրախութիւնս ձեր մէջը մնայ , ու ձեր ուրախութիւնը լման ըլլայ : Ա է իմ պատուէրս՝ որ մէկզմէկ սիրէք , ինծի որ ես ձեզ սիրեցի : Ան է աւելի մեծ սէր մէկը չկրնար ունենալ , որ մէկը իր կեանքը բարեկամներուն համար դնէ : Դուք իմ բարեկամներս էք , թէ որ ընելը ըլլաք ինչ որ ես ձեզի կը պատուիրեմ : Այսէ ետքը ձեզ ծառայ չեմ անուաներ , ինչու որ ծառան չգիտեր իր տէրը ինչ կ'ընէ . հապա ես ձեզ բարեկամ անուանեցի , ինչու որ ան ամէն բաները որ իմ Հօրմէս լսեցի՝ ձեզի իմացուցի : Չէ՛ թէ դուք զիս ընտրեցիք , հապա ես ձեզ ընտրեցի , ու դրի ձեզ , որ դուք երթաք՝ և պտուղ բերէք , ու ձեր պտուղը մնայ . որպէս զի իմ անունովս ինչ որ Հօրմէն խնդրէք , ձեզի տայ : Ա կը պատուիրեմ ձեզի որ մէկզմէկ սիրէք :

Թէ որ աշխարհ ձեզ կ'ատէ , գիտցէք որ ձեզմէ առաջ զիս ատեց : Թէ որ աշխարհէս եղած ըլլայիք , աշխարհ իրեններըը կը սիրէր . բայց որովհետև աշխարհէ չէք՝ հապա ես ձեզ աշխարհէն ընտրեցի , անոր համար աշխարհ ձեզ կ'ատէ : Միտքերնիդ բերէք ան խօսքը որ ձեզի ըսի , Թէ Ծառան իր տիրոջմէն մեծ չէ . Թէ որ զիս հալածեցին , ձեզ ալ պիտի հալածեն . Թէ որ իմ խօսքս պահեցին , ձերն ալ պիտի պահեն : Բայց աս ամէն բաները պիտի ընեն ձեզի իմ անուանս համար , ինչու որ չճանչցան անիկայ որ զիս խրկեց : Թէ որ ես եկած և անոնց խօսած չըլլայի , անոնք մեղք չէին ունենար . բայց հիմա իրենց մեղքին պատճառանք մը չունին : Ան որ զիս կ'ատէ , իմ Հայրս ալ կ'ատէ : Թէ որ ան գործքերը իրենց մէջը ըրած չըլլայի , որոնք ուրիշ մէկը չէ ըրած , անոնք մեղք չէին ունենար . բայց հիմա տեսան , ու ատեցին՝ զիս ալ իմ Հայրս ալ : Ասկայն սա խօսքը՝ որ իրենց օրինացը մէջ գրուած է , թէ Ինծի տեղը զիս ատեցին : Բայց երբոր Մխիթարիչը գայ՝ որ ես Հօրմէն ձեզի պիտի խրկեմ , ան ճշմարտութեան Հոգին՝ որ Հօրմէն կ'ելլէ , անիկայ ինծի համար պիտի վկայէ . Ու դուք ալ կը վկայէք , ինչու որ սկիզբէն ի վեր իմ հետս էք :

ԳԼ . ԺԶ

Ա բաները ձեզի խօսեցայ որ չգայթակղիք : Իրենց ժողովարանէն ձեզ պիտի հանեն . ու ժամանակ ալ պիտի գայ՝ որ ամէն ով որ ձեզ սպաննէ , անանկ պիտի սեպէ թէ Աստուծոյ պաշտօն կը մատուցանէ : Ու աս բաները պիտի ընեն՝ անոր համար որ ոչ Հայրը ճանչցան ոչ ալ զիս : Բայց աս բաները ձեզի խօսեցայ , որ երբ ժամանակը գայ՝ միտքերնիդ բերէք թէ ես ըսի ձեզի . և աս բաները սկիզբէն չըսի ձեզի , ինչու որ ես հետերնիդ էի :

Ասկայն հիմա ես կ'երթամ զիս խրկողին քովը , և ձեզմէ մէկն ալ չհարցըներ ինծի՝ Թէ Ո՞ւր կ'երթաս : Բայց որովհետև աս բաները ձեզի խօսեցայ , ձեր սիրտերը տրտմութիւնով լեցաւ : Բայց ես ճշմարիտը կ'ըսեմ ձեզի . աղէկ է ձեզի Թէ որ ես երթամ . քանզի Թէ որ ես չերթամ , Մխիթարիչը ձեզի չգար . հապա Թէ որ երթամ , անիկայ ձեզի կը խրկեմ : Ու ինքը երբոր գայ՝ աշխարհը պիտի յանդիմանէ մեղքի համար , և արդարութեան համար , ու դատաստանի համար : Մեղքի համար՝ որ

10 ինձի չէն հաւատար · Բրդարու-
թեան համար՝ որ ես իմ Հօրս քով
կ'երթամ , և ալ դուն չէք տեսներ ·
11 Ու դառնասանութեան համար՝ որ առ աչ-
խարհիս իշխանը դատապարտուած
12 է : Ունի տակաւին շատ բաներ
ունիմ ըսելու , բայց հիմա չէք կրնար
13 նար տանիլ : Իսկ երբոր ինքը՝
Ճշմարտութեան Հոգին գայ , ամէն
Ճշմարտութեան պիտի առաջնորդէ
ձեզի · ինչու որ չէ՛ թէ ինքիմեն
պիտի խօսի , հապա ինչ որ լսէ՝
ան պիտի խօսի , ու գալիքները ձե-
14 զի պիտի պատմէ : Ինիկայ դուն
պիտի փառաւորէ , ինչու որ իմինէս
15 պիտի առնէ՝ ու ձեզի պատմէ : Ին
ամէն բաները որ Հօրը ունի ,
իմն է · անոր համար ձեզի ըսի՝ թէ
իմինէս պիտի առնէ , ու ձեզի պատ-
16 մէ : Մինչ մը ետեւնէն՝ ալ դուն
պիտի չտեսնէք , և դարձեալ քիչ
մը ետեւնէն դուն պիտի տեսնէք ,
քանզի ես Հօրը կ'երթամ :
17 Ետոր համար աշակերտներէն ոմանք
իրարու կ'ըսէին · Ի՞նչ է սա որ
մեզի կ'ըսէ՝ թէ Մինչ մը ետեւնէն՝
ալ դուն պիտի չտեսնէք , և դար-
ձեալ քիչ մը ետեւնէն դուն պիտի
տեսնէք · և Ուանդի ես Հօրը
18 կ'երթամ : Ու կ'ըսէին · Ի՞նչ
պիտի ըլլայ ան Մինչ մընն ալը՝ որ
կ'ըսէ · չենք գիտեր ինչ կը պը-
19 րտչէ : Իսկ Յիսուս գիտնալով
որ կ'ուզեն իրեն հարցընել , ըսաւ
անոնց · Ետո՞ր համար իրարու կը
հարցընէք , որ ըսի թէ Մինչ մը
ետեւնէն՝ ալ դուն պիտի չտեսնէք ,
և դարձեալ քիչ մը ետեւնէն դուն
20 պիտի տեսնէք : Ամէն ճշմա-
րիտ կ'ըսեմ ձեզի , դուք պիտի լար
ու ողբաք , բայց աշխարհս պիտի
ուրախանայ · դուք պիտի տրտմիք ,
սակայն ձեր տրտմութիւնը ուրա-
21 խութեան պիտի փոխուի : Կնիկ
մը երբոր ծնանելու վրայ է՝ տրտմու-
թիւն կ'ունենայ , ինչու որ իր ժա-
մը հասած է · բայց երբոր տղան
ծնանի , ալ նեղութիւնը միտք չը-
բերեր ուրախութենէն՝ որ աշխարհ
22 մարդ մը ծնաւ : Ուր դուք
հիմա տրտմութիւն ունիք · բայց ես
ձեզ նորէն պիտի տեսնեմ , և ձեր
սիրտերը ուրախ պիտի ըլլան · ու
ձեր ուրախութիւնը մեկը ձեզմէ
պիտի չվանէ : Ուր ան օրը ինձի 23
բան մը պիտի չհարցընէք : Ամէն-
մարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ
իմ անունովս ինչ որ խնդրէք Հօր-
մէն , պիտի տայ ձեզի : Մինչև 24
հիմա իմ անունովս բան մը չը-
խնդրեցիք · խնդրեցէք՝ ու պիտի
առնէք , որ ձեր ուրախութիւնը
լման ըլլայ : Ես բաները առակ- 25
ներով խօսեցայ ձեզի · Բայց ժա-
մանակ պիտի գայ , որ ալ ձեզի
առակներով պիտի չխօսիմ · հա-
պա յայտնապէս Հօրը վրայով պի-
տի պատմեմ ձեզի : Ին օրը իմ 26
անունովս պիտի խնդրէք · և չեմ
ըսեր ձեզի՝ թէ ես ձեզի համար պի-
տի աղաչեմ Հօրը · Ինչու որ ին- 27
քը Հայրը ձեզ կը սիրէ , վասն զի
դուք սիրեցիք՝ և հաւատացիք
թէ ես Աստուծմէ ելայ : Հօրմէն 28
ելայ՝ ու աշխարհ եկայ · նորէն կը
թողում աշխարհը՝ և Հօրը կ'եր-
թամ :

Ըսին անոր՝ իր աշակերտները · 29
Ահա հիմա յայտնապէս կը խօսիս ,
և առակ մըն ալ չես ըսեր : Հի- 30
մա իմացանք որ ամէն բանը գիտես ,
և բան մըն ալ պէտք չէ որ մեկը քե-
զի հարցընէ · ասով կը հաւատանք
որ Աստուծմէ ելար : Յիսուս պա- 31
տասխան տուաւ անոնց՝ Ո՞ր ըսաւ ·
Հիմա կը հաւատաք · Ահա ժամա- 32
նակ պիտի գայ , ու եկած ալ է ,
որ ցիրուցան պիտի ըլլաք՝ ամէն մե-
կը իր տեղը , ու ինձ միմակ պիտի
թողուք · բայց ես միմակ չեմ , ին-
չու որ Հայրը իմ հետս է : Ես 33
բաները ձեզի խօսեցայ , որ ինծմով
խաղաղութիւն ունենաք · աշխարհի
մէջ նեղութիւն պիտի ունենաք ·
բայց քաջասիրտ եղէք · ես աշխար-
հին յաղթեցի :

ԳԼՈՒԽ ԺԷ

Յիսուս երբոր ասոնք խօսեցաւ , 1
իր աչքերը դէպ՚ի երկինքը վեր-
յուց՝ ու ըսաւ · Հայր՝ ժամանակը
հասեր է , փառաւորէ՛ քու Որդիդ ,
որ քու Որդիդ ալ քեզ փառա-
2 ւորէ · Ինչպէս որ իրեն իշխանու-
թիւն տուիր ամէն մարմնոյ վրայ ,
որ յաւիտենական կեանք տայ ան
3 ամենուն՝ որ իրեն տուիր : Ու-
սա է յաւիտենական կեանքը , որ
ճանչնան քեզ մի միայն Ճշմարիտ
Աստուածդ , ու Յիսուս Քրիստո-
4 սը՝ որն որ դուն խրկեցիր : Ես
քեզ երկրիս վրայ փառաւորեցի ·
ան գործը որ ինձի տուիր ընելու՝
5 լրիւցուցի : Ու հիմա դուն Հայր՝
փառաւորէ զիս քու քովդ ան
փառքովը՝ որ աշխարհի ըլլալէն ա-
6 ռաջ քովդ ունէի : Քու անունդ
յայտնի ըրի ան մարդոցը՝ որոնք որ
աշխարհէն ինձի տուիր · քուկդ
էին , ու ինձի տուիր անոնք · և
7 քու խօսքդ պահեցին : Հիմա
գիտցան՝ թէ ան ամէն բաները որ
8 ինձի տուիր , քեզմէ են · Ինչու որ
ան խօսքերը որ ինձի տուիր , ես
անոնց տուի , անոնք ալ ընդունե-
ցին , և Ճշմարտութեամբ իմացան՝
որ ես քեզմէ ելայ , ու հաւատացին՝
9 թէ դուն խրկեցիր զիս : Ես ա-
նոնց համար կ'աղաչեմ · չէ թէ
աշխարհի համար կ'աղաչեմ , հա-
պա անոնց համար՝ որոնք դուն ինձի
տուիր , ինչու որ քուկդ են անոնք :
10 Ու ինչ որ իմն է , ան բոլորը
քուկդ է , և ինչ որ քուկդ է , ան
իմն է , ու ես անոնցմով փառա-
11 ւորուած եմ : Ու ես՝ ալ աշխար-
հի մէջ չեմ , բայց անոնք աշխարհի
մէջ են , ու ես քեզի կու գամ ·
Ով Սուրբ Հայր՝ քու անունովդ
պահէ անոնք որ դուն ինձի տուիր ,
որպէս զի մեկ ըլլան , ինչպէս որ
12 մենք մեկ ենք : Ուրեմն որ աշխար-
հի մէջ անոնց հետ էի , ես կը պա-
հէի անոնք քու անունովդ · որոնք
որ դուն ինձի տուիր , ես պահեցի ,
և անոնցմէ մեկը չկորսուեցաւ ,
միայն թէ ան կորսուեան որդին , որ
13 գրուածը կատարուի : Ես հիմա
քեզի կու գամ , ու աշխարհի մէջ
ասոնք կը խօսիմ , որ իմ ու-
րախութիւնս իրենց անձերուն մէջ
14 կատարեալ ունենան : Ես քու
խօսքդ անոնց տուի , ու աշխարհս

անոնքատեց · ինչու որ աշխարհէ
չեն , ինչպէս որ ես աշխարհէ չեմ :
Չեմ աղաչեր՝ որ անոնք աշխարհէն 15
վերցընես · հապա որ անոնք չարէն
պահես : Ինոնք աշխարհէ չեն , 16
ինչպէս որ ես աշխարհէ չեմ : Սըր- 17
բէ անոնք քու Ճշմարտութիւնովդ ·
քու խօսքդ Ճշմարտութիւն է :
Ինչպէս որ դուն զիս աշխարհը խրր- 18
կեցիր , ես ալ անոնք աշխարհը
խրկեցի : Ու անոնց համար ես 19
իմ անձս կը սրբեմ , որ իրենք ալ
Ճշմարտութիւնով սրբուած ըլլան :
Բայց չէ՛ թէ միմակ անոնց համար 20
կ'աղաչեմ , հապա անոնց խօսքովը
բոլոր ինձի հաւատացողներուն հա-
մար ալ · Որ ամէնն ալ մեկ ըլ- 21
լան , ինչպէս որ դուն Հայր՝
իմ մէջս , ու ես քու մէջդ , որ ա-
նոնք ալ մեր մէջը մեկ ըլլան · որ-
պէս զի աշխարհս հաւատայ՝ թէ
դուն խրկեցիր զիս : Ու ան փառ- 22
քը որ դուն ինձի տուիր՝ ես անոնց
տուի , որ մեկ ըլլան՝ ինչպէս որ
մենք մեկ ենք · (Ես անոնց մէջ՝ և 23
դուն իմ մէջս ,) որ իրենք կատա-
րեալ ըլլան միութեան մէջ · ու
աշխարհս գիտնայ թէ դուն խրկեցիր
զիս , ու սիրեցիր անոնք՝ ինչպէս որ
զիս սիրեցիր : Հայր՝ Ովք 24
որ դուն ինձի տուիր , կ'ուզեմ որ
ուր որ ես եմ , անոնք ալ իմ հետս
ըլլան , որպէս զի տեսնեն իմ փառ-
քը՝ որն որ ինձի տուիր · ինչու որ
դուն զիս սիրեցիր աշխարհիս սկիզ-
բէն առաջ : Հայր արդար Ովք 25
աշխարհս քեզ չճանչցաւ , բայց ես
քեզ ճանչցայ , և ասոնք ճանչցան
թէ դուն զիս խրկեցիր : Ու քու 26
անունդ անոնց ճանչցուցի , ու պի-
տի ճանչցընեմ , որ ան սէրը որով
դուն զիս սիրեցիր , անոնց մէջը ըլ-
լայ , ու ես ալ անոնց մէջը :

ԳԼՈՒԽ ԺԸ

Յիսուս ասոնք ըսելէն ետեւ՝ 1
իր աշակերտներուն հետ մեկ-
տեղ Կեդրոն հեղեղատին մեկալ
կողմը ելաւ , ուր որ պարտէզ մը
կար , որուն մէջը մտաւ ինքը ու իր
աշակերտները : Ու Յուդան ալ 2

որ զանիկայ պիտի մատնէր , դիտէր
ան տեղը . ինչու որ Յիսուս շատ
անգամ իր աշակերտներուն հետ
3 մէկտեղ հոն ժողվուած էր : Ուս-
տի Յուդան զինուորները առնդը՝
ու քահանայապետներէն և փարի-
սեցիներէն սպասաւորներ հետը առ-
նելով , ան տեղը եկաւ ջահերով
ու լապտերներով և զէնքերով :
4 Իսկ Յիսուս իր վրայ գալու բոլոր
բաները գիտնալով՝ ելաւ ու ըսաւ
5 անոնց . Ո՞վ կը փնտռէք : Պա-
տասխան տուին անոր . Նազովրե-
ցի Յիսուսը . ըսաւ անոնց Յի-
սուս , Ես եմ . Յուդան ալ որ
զանիկայ կը մատնէր՝ անոնց հետ
6 կայներ էր : Ու երբոր ըսաւ՝ թէ
Ես եմ ,ետ ետ գացին՝ ու գետինը
7 իյնան : Նորէն հարցուց ա-
նոնց . Ո՞վ կը փնտռէք . անոնք
ալ ըսին , Նազովրեցի Յիսուսը :
8 Յիսուս պատասխան տուաւ . Ձե-
զի ըսի թէ՝ Ես եմ . ուստի թէ որ
զիս կը փնտռէք , թող տուէք ա-
9 տոնք որ երթան : Որ կատարուի
ան խօսքը որ ինքը ըսեր էր՝ թէ
Ինոնք որ ինծի տուիր , անոնցմէ
10 մէկն ալ չկորսընցուցի : Ան առ-
նը Սիմոն Պետրոս՝ որ սուր մը
ունէր , քաշեց անիկայ , ու քահա-
նայապետին ծառային զարնելով՝ ա-
նոր աջ ականջը կտրեց հանեց . և
ան ծառային անունը Մաղքոս էր :
11 Իսկ Յիսուս ըսաւ Պետրոսին .
Սուրդ էր պատեանը դիր . ան գա-
ւաթը որ Հայրը ինծի տուաւ ,
պիտի չխմե՞մ անիկայ :
12 Ուստի զինուորները ու
հազարապետը՝ և Հրէից սպասա-
ւորները բռնեցին Յիսուսը , ու
13 կապկպին . Ու առաջ զանիկայ Ան-
նային տարին , քանզի ինքը ան
տարուան քահանայապետին Կա-
յիափային աներն էր : Ու ան
Կայիափան էր , որ Հրէից խրատ
տուաւ թէ Ղէկ է որ մէկ մարդ
մը կորսուի ժողովուրդին համար :
15 Ու Յիսուսին հետևէն կ'երթային
Սիմոն Պետրոս և ուրիշ աշակերտ
մը . և ան աշակերտը քահանայա-
պետին ճանչնալը՝ Յիսուսին հետ քահանայապետին դաւիթը
մտաւ : Հայց Պետրոս դուրսը դը- 16
րանը քովը կը կենար . ուստի ե-
լաւ միւս աշակերտը՝ որ քահանա-
յապետին ճանչնալն էր , և ըսաւ
դռնապանին , ու ներս մտցուց
Պետրոսը : Ան առնը դռնապան 17
աղջիկը ըսաւ Պետրոսին . Միթէ
դո՞ւն ալ ան մարդուն աշակերտնե-
րէն ես . ան ալ ըսաւ , Չեմ :
Իսկ ծառաները ու սպասաւորները 18
հոն կայներ էին , և կրակ վառած
կը տաքնային , քանզի ցուրտ էր :
Պետրոս ալ անոնց հետ կայներ էր՝
ու կը տաքնար : Նաև քահանայա- 19
պետը Յիսուսին հարցուց՝ անոր
աշակերտներուն ու վարդապետու-
թեանը վրայով : Յիսուս պա- 20
տասխան տուաւ անոր . Ես աշ-
խարհին յայտնի խօսեցայ . ես ա-
մէն առն ժողովարաններուն մէջ
ու տաճարին մէջ սորվեցուցի , ուր
որ բոլորը Հրէաները կը ժողվուին ,
ու ծածկաբար բան մը չխօսեցայ :
Ինչո՞ւ ինծի կը հարցընես , լսող- 21
ներուն հարցուր թէ ինչ խօսեցայ
իրենց . ահա ինչ որ խօսեցայ ,
գիտեն իրենք : Երբոր ասոնք ըսաւ , 22
սպասաւորներէն մէկը՝ որ հոն կայ-
ներ էր , Յիսուսին ապտակ մը
զարկաւ՝ ըսելով . Քառո՞նկ պա-
տասխան կու տաս քահանայապե-
տին : Յիսուս անոր պատասխա- 23
նեց . Թէ որ չար խօսեցայ , վկայէ
չարին համար . հապա թէ որ բարի
խօսեցայ , ինչո՞ւ կը զարնես ինծի :
Եւ Աննա անիկայ կապած՝ Կայիա- 24
փա քահանայապետին խրկեց : Սի- 25
մոն Պետրոսն ալ հոն կայներ էր՝ ու
կը տաքնար . և ըսին իրեն . Մի-
թէ դո՞ւն ալ անոր աշակերտներէն
ես . անիկայ ուրացաւ ու ըսաւ թէ՝
Չեմ : Քահանայապետին ծառա- 26
ներէն մէկն ալ՝ ան խորտուբ ապտա-
կանը՝ որուն ականջը Պետրոս կըտ-
րեր էր , ըսաւ . Չէ՞ որ ես քեզ
տեսայ պարտէզին մէջը անոր հետ :
Ան առնը Պետրոս նորէն ուրա- 27
նայաւ , և շուտ մը հաւը խօսեցաւ :
Ու Յիսուսը Կայիափային պահնէն 28
իշխանութեան պալատը տարին . և ա-

առաւօտ էր , ու իրենք պալատը չմը-
տան՝ որ չպղծուին , հապա որ զա-
29 տիկը ուտեն : Ուստի Պիղատոս
դուրս ելաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Ի՞նչ
ամբաստանութիւն կը ներկայացը-
30 նէք աս մարդուն դէմ : Պատաս-
խան տուին ու ըսին իրեն . Թէ որ
ասիկայ չարագործ մը չըլլար , քե-
31 զի չէինք մատներ զանիկայ : Ան
առնը Պիղատոս ըսաւ անոնց .
Դուք առէք անիկայ , ու ձեր օրէն-
քին համեմատ անոր դատաստանը
տեսէք : Հրեաները իրեն ըսին .
Մեզի օրինաւոր չէ մարդ մը մեռ-
32 ցընել . Որ կատարուի Յիսուսի
խօսքը , որ ըսաւ , իմացընելով թէ
ինչ մահով ինքը պիտի մեռնէր :
33 Իսկ Պիղատոս նորէն պալատը մը-
տաւ , կանչեց Յիսուսը ու ըսաւ
անոր . Դո՞ւն ես Հրէից թագա-
34 ւորը : Յիսուս պատասխան տուաւ
անոր . Ասիկայ դուն քեզմէ՞ կ'ը-
սես , թէ ինծի համար ուրիշները
35 քեզի ըսին : Պատասխան տուաւ
Պիղատոս . Միթէ ես ալ Հրեայ
եմ . քու ազգդ և քահանայապետ-
ները քեզ ինծի մատնեցին . ի՞նչ
36 բրած ես դուն : Յիսուս պատաս-
խան տուաւ . Իմ թագաւորու-
թիւնս աս աշխարհէս չէ . թէ որ
աս աշխարհէս ըլլար իմ թագաւո-
րութիւնս , իմ սպասաւորներս կը
կռուէին՝ որ ես Հրէից ձեռքը չը-
մատնուիմ . բայց հիմա իմ թա-
37 գաւորութիւնս ասկէ չէ : Ան ա-
տենը Պիղատոս ըսաւ անոր . Ու-
րեմն դուն թագաւո՞ր մըն ես . պա-
տասխան տուաւ Յիսուս . Դուն
կ'ըսես թէ թագաւոր եմ . ես աս
բանին համար ծնած եմ , և ասոր
համար աշխարհ եկած , որ ճշմար-
տութեան համար վկայեմ . ան ա-
մէնը՝ որ ճշմարտութենէն է , իմ
38 ձայնիս կանսլ կը դնէ : Պիղատոս
ըսաւ անոր . Ի՞նչ է ճշմարտու-
թիւնը . և աս ըսելով՝ նորէն դուրս
ելաւ Հրեաներուն , և ըսաւ ա-
նոնց . Ես մէկ յանցանք մը չեմ
39 գտներ անոր վրայ : Հայց սովո-
րութիւն ունիք որ մէկ մարդ մը
արձակեմ ձեզի զատկին . հիմա
կ'ուզէ՞ք որ Հրէից Թագաւորը ար- 40
ձակեմ ձեզի : Ան առնը ամէնն
ալ նորէն աղաղակեցին՝ ըսելով .
Մի՛ արձակիր ասիկայ , հապա Բա-
րաբբան . ու Բարաբբան աւազակ
մըն էր :

ԳԼ. ԺԹ.

Ան առնը Պիղատոս առաւ Յի- 1
սուսը՝ ու ծեծել տուաւ : Զինուոր- 2
ներն ալ փուշերէ պսակ հիւսելով՝
անոր գլուխը դրին , և անոր ծիրանի
հանդերձ մը հագցուցին . Ու կ'ը- 3
սէին . Ողջո՛յն քեզ՝ Հրէից Թա-
գաւոր . և ապտակներ կը զարնէին
անոր : Պիղատոս նորէն դուրս 4
ելաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Ահա անի-
կայ դուրս կը բերեմ ձեզի , որ
գիտնաք թէ ես անոր վրայ յան-
ցանք մը չեմ գտներ : Ան առնը 5
Յիսուս դուրս ելաւ , փշեղէն պը-
սակ ու ծիրանի հանդերձ հագած .
և Պիղատոս ըսաւ անոնց . Ահա ան
մարդը : Քահանայապետները ու 6
սպասաւորները երբոր տեսան անի-
կայ , աղաղակեցին՝ ու ըսին . Խա՛չը
հանէ՛ խա՛չը հանէ ասիկայ : Պի-
զատոս ըսաւ անոնց . Դո՛ւք առէք
ասիկայ , ու խա՛չը հանեցէք . ինչու-
որ ես ասոր վրայ յանցանք մը չեմ
գտներ : Հրեաները պատասխան 7
տուին իրեն . Մենք օրէնք ունինք ,
և մեր օրէնքին համեմատ պէտք է
որ մեռնի , ինչու որ ինքզինքը Աս-
տուծոյ Որդի ըրաւ : Երբոր Պի- 8
զատոս ասոր խօսքը լսեց , ալ աւելի
վախցաւ : Ու նորէն պալատը 9
մտնելով՝ ըսաւ Յիսուսին . Ո՞ւս-
կից ես դուն . բայց Յիսուս պա-
տասխան չտուաւ անոր : Ուստի 10
Պիղատոս ըսաւ անոր . Ինծի հետ
չո՞ւս խօսիր . չո՞ւս գիտեր որ ես իշ-
խանութիւն ունիմ քեզ խաչը հա-
նելու , ու իշխանութիւն ունիմ քեզ
արձակելու : Յիսուս պատասխան 11
տուաւ . Դուն իմ վրաս մէկ իշ-
խանութիւն մըն ալ չէիր ունենար ,
թէ որ քեզի վերէն տրուած չըլ-
լար . անոր համար՝ ան որ զիս քեզի
մատնեց , անոր մեղքը աւելի մեծ
է : Եւ անկէետև Պիղատոս կը 12

վինուէր թէ ինչպէս զանիկայ արձակէ • բայց Հրէաները կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին • Թէ որ ատիկայ արձակես , կայսրին բարեկամը չես • ամէն ոմն որ ինքզինքը թագաւոր կ'անուանէ , անիկայ կայսրին հակառակ կը խօսի : Իսկ Պիղատոս երբոր աս խօսքը լսեց , դուրս հանեց Յիսուսը , ու նստաւ բեմին վրայ այն տեղը՝ որ Վարայատակ կ'ըսուէր , և Եբրայերէն Գապգաթա • (Օրն ուրբաթ օրն էր , ու ժամը վեցին առեններն էր ,) և Հրէաներուն ըսաւ • Ահա ձեր թագաւորը : Հայց անոնք աղաղակեցին • Վերցո՛ւր՝ վերցո՛ւր , խաչը հանէ ատիկայ • Պիղատոս ըսաւ անոնց • Ձեր թագաւորը խաչը հանեմ • քահանայապետները պատասխան տուին •• Մենք Կայսրէն ի զատ թագաւոր չունինք : Ան առներ անոնց ձեռքը տուաւ զանիկայ որ խաչուի :

Անոնք ալ առին Յիսուսը ու կը տանէին • և ինքը իր խաչը վերցընելով , ելաւ Գագաթա ըսուած տեղը , որ Եբրայերէն Գողգոթա կ'ըսուի • Հոն զանիկայ խաչը հանեցին • և անոր հետ ուրիշ երկուք ալ մէկ դիէն ու մէկալ դիէն , և մէջտեղը Յիսուսը : Տախտակ մըն ալ գրեց Պիղատոս , ու դրաւ խաչին վրայ • և այսպէս գրուած էր՝ ՅԻՍՈՒՍ ՆԱԶՈՐԵԱՑԻ ԹԱԳԱՒՈՐ ՀՐԷԱՑ : Եւ ան տախտակը Հրէաներէն շատերը կարդացին , վասն զի քաղաքին մօտ էր ան տեղը՝ ուր որ Յիսուս խաչուեցաւ • ու գրուած էր Եբրայերէն՝ Յունարէն և Լատիներէն : Ան առներ Հրէից քահանայապետները Պիղատոսին ըսին • Մի գրեր Թագաւոր Հրէից , հապա թէ՝ Ինքը ըսաւ , Թագաւոր եմ Հրէից : Պիղատոս պատասխան տուաւ • Ինչ որ գրեցի՝ գրեցի :

Եւ զինուորները երբոր Յիսուսը խաչը հանեցին , անոր հանդերձները առին , ու չորս բաժին ըրին՝ ամէն մէկ զինուորին բաժին մը • նաև պատմուճանը • իսկ պատմուճանը առանց կարի էր վերէն ի վար բոլորը հիւսուած • Ուստի ըսին ի- 24
րարու • Տիկայ չպատռենք , հապա վիճակ ձգենք ատոր վրայ՝ թէ որու պիտի ըլլայ • որ կատարուի ան գրուածը որ կ'ըսէ • Իմ հանդերձներս իրենց մէջը բաժնեցին , և իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ ձգեցին • ահա զինուորները աս բաները ըրին :

Եւ Յիսուսի խաչին քովը կայներ 25
էին իր մայրը , և իր մօրը քոյրը Մարիամ՝ Կղէովպասին կինը , ու Մարիամ Մագդաղենացին : Ուս- 26
ուի Յիսուս երբոր տեսաւ իր մայրը , և ան աշակերտը որ կը սիրէր , որ մօտը կայներ էր , ըսաւ իր մօրը • Ո՛վ կին՝ ահա քու որդիդ : Ետ- 27
քը ըսաւ աշակերտին • Ահա քու մայրդ • և ան ժամանակէն աշակերտը անիկայ իր քովը առաւ :

Անկէ ետև Յիսուս գիտնալով 28
թէ արդէն ամէն բան լրընցած է , (որպէս զի գրուածը կատարուի ,) ըսաւ • Ծարաւ եմ : Եւ հոն 29
քացախով լեցուն աման մը կար • անոնք ալ քացախով սպունգ մը լեցընելով՝ զոպային մշտիկի վրայ փաթթած , անոր բերնին մօտեցուցին : Ուստի Յիսուս երբոր 30
քացախը առաւ , ըսաւ • Ընդունեցաւ • ու գլուխը ծռելով՝ հոգին աւանդեց :

Իսկ Հրէաները՝ որովհետև ու- 31
րբաթ օր էր , որ չըլլայ թէ ան մարմինները խաչին վրայ մնան մինչև շաբաթ օրը , (ինչու որ ան շաբաթը մեծ օր էր ,) Պիղատոսին աղաչեցին որ անոնց սրունքները կոտրտուին , ու վերցուին : Ուստի զի- 32
նուորները եկան՝ և առջինին սրունքները կոտրտեցին • նաև միւսինը , որ անոր հետ խաչը ելած էր : Հայց 33
երբոր Յիսուսին եկան՝ ու տեսան որ արդէն մեռած էր , անոր սրունքները չկոտրտեցին • Հապա զի- 34
նուորներէն մէկը գեղարդով անոր կողը խոցեց , և շուտ մը արիւն ու ջուր ելաւ : Եւ ան որ տեսաւ 35
աս բաները՝ վկայեց , ու անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է , և ինքը գիտէ որ ճշմարիտ կ'ըսէ , որ դուք ալ 36
հաւատաք : Ինչու որ աս բաները եղաւ որ կատարուի ան գրուածը , Թէ Անոր մէկ ոսկորը պիտի չկոտրուի : Եւ մէյմըն ալ ուրիշ գրու- 37
ած մը կ'ըսէ , Թէ պիտի նային անոր՝ որ խոցեցին :

Ետքը եւսեբիոս՝ որ Արիմաթիայէն էր , (Յիսուսի աշակերտ եղած՝ բայց գաղտուկ Հրէաներուն վախէն ,) աղաչեց Պիղատոսին , որ Յիսուսի մարմինը վերցընէ • Պիղատոսն ալ հրաման տուաւ • ուստի եկաւ՝ ու վերցուց Յիսուսին 38
մարմինը • Նիկոդեմոսն ալ եկաւ , (որ ինքը առաջուց գիշերով Յիսուսին եկեր էր ,) ու բերաւ հա- 39
րիւր լիտրի չափ զմուռսի ու հալուէի խառնուրդ մը : Եւ Յիսու- 40
սին մարմինը առին՝ ու խունկերով փաթթեցին զանիկայ կտաւներու մէջ , ինչպէս որ Հրէայք սովորութիւն ունին թաղելու : Եւ ան 41
տեղը՝ ուր որ խաչուեցաւ , պարտէզ մը կար , ու ան պարտէզին մէջ նոր գերեզման մը , որուն մէջը ամենևին 42
մարդ դրուած չէր : Հրէաներուն ուրբաթին համար հոն դրին Յիսուսը , ինչու որ գերեզմանը մօտ էր :

ԳԼ. Ի

Եւ մէկշաբթի օրը Արիմաթիայ Մագդաղենացին առտուանց մութ 1
նուելուսուն գերեզմանը կու գայ , ու կը տեսնէ որ քարը գերեզմանին դռնէն վերցուած է : Ետքը կը 2
վազէ կու գայ Սիմոն Պետրոսին , և միւս աշակերտին՝ որն որ Յիսուս կը սիրէր , և կ'ըսէ անոնց • Տէրը գերեզմանէն վերցուցին , ու չենք 3
գիտեր ո՛ւր դրին անիկայ : Ուստի ելաւ Պետրոս և միւս աշակերտը , ու դէպ ի գերեզմանը կու գային : 4
Ու երկուքն ալ մէկտեղ կը վազէին • և միւս աշակերտը Պետրոսէն աւելի շուտ վազելով՝ անկէ առաջ գերեզմանը եկաւ : Եւ ծռե- 5
լով նայեցաւ , ու տեսաւ որ կտաւները հոն կը կենային , բայց ինքը ներս չմտաւ : Սիմոն Պետրոսն ալ 6
հասաւ , որ անոր եւսեբէն կու գար , ու գերեզմանը մտաւ , և տեսաւ կտաւները որ հոն կը կենային • Ու վարշամակը՝ որ անոր գլուխն էր , 7
ո՛րէն կտաւներուն հետը չէր , հապա ծալուած զատ մէկ կողմը դրուած էր : Ան ատենը ներս մտաւ միւս 8
աշակերտն ալ՝ որ առաջ գերեզմանը եկեր էր , տեսաւ ու հաւատաց : Ինչու որ դեռ գրուածը չէին գի- 9
տեր , Թէ պէտք է որ անիկայ մեռելներէն յարութիւն առնէ : Ետքը աշակերտները նորէն իրենց պո- 10
ղը գացին :

Հայց Մարիամ գերեզմանին 11
դուրսը կայներ էր՝ և կու լար • ու երբոր կու լար՝ դէպ ի գերեզմանը ծռելուա նայելու • Եւ տեսաւ երկու 12
հրեշտակներ ձերմակ հանդերձներով , որ նստեր էին ուր որ Յիսուսի մարմինը դրուած էր , մէկը գլխուն կողմէն՝ ու միւսը ոտքին կողմէն : Եւ անոնք իրեն ըսին • 13
Կինի՛կ՝ ինչո՞ւ կու լաս • ըսաւ անոնց • Անոր համար՝ որ իմ Տէրս գերեզմանէն վերցուցին , ու չեմ գիտեր ո՛ւր դրին անիկայ • Ա՛ս որ 14
ըսաւ , ետին դարձաւ՝ և տեսաւ Յիսուսը որ կայներ էր , ու չէր գիտեր Թէ Յիսուսն է : Յիսուս ա- 15
նոր ըսաւ • Կինի՛կ՝ ինչո՞ւ կու լաս , ո՞վ կը փնտռես : Ինքը կարծելով թէ անիկայ պարտիզպանն է , ըսաւ անոր • Տէր՝ թէ որ դուն վերցուցիր անիկայ , ըսէ ինծի՝ ո՞ւր դրիր ան , որ ես անիկայ առնեմ : Յի- 16
սուս ըսաւ անոր • Մարիամ • ան ալ դարձաւ ու Եբրայերէն անոր ըսաւ , Ռաբբունի • որ Վարդապետ ըսել է : Յիսուս ըսաւ ա- 17
նոր • Մի դպչիր , ինչու որ դեռ Հօրս քովը ելած չեմ • հապա գնա եղբայրներուս , և ըսէ անոնց • Ես կ'ելլեմ իմ Հօրս քովը ու ձեր Հօրը քովը , և իմ Աստուծոյս քո- 18
վը ու ձեր Աստուծոյն քովը : Մարիամ Մագդաղենացին եկաւ՝ ու աշակերտներուն պատմեց Թէ ինքը Տէրը տեսաւ , և Թէ անիկայ աս բաները իրեն ըսուցեց :

19 Եւ նոյն օրը միշաբթի իրիկու-
նը՝ աշակերտներուն ժողվուած տե-
ղին դռները դոց ըլլալով՝ Հրէա-
ներէն վախնալնուն համար, Յի-
սուս եկաւ՝ և անոնց մէջտեղը կայնե-
ցաւ, ու ըսաւ անոնց. Խաղա-
20 ղութիւն ձեզի: Եւ ասը ըսելով՝
իր ձեռքերը ու կողը ցուցուց ա-
նոնց. աշակերտներն ալ ուրախա-
21 ցան՝ երբոր Տէրը տեսան: Եւ
Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց. Խա-
ղաղութիւն ձեզի. ինչպէս որ իմ
Հայրս զիս խրկեց, ես ալ ձեզ կը
22 խրկեմ: Եւ ասը ըսելով՝ անոնց
վրայ փչեց, ու ըսաւ անոնց. Ա-
23 ռէք Հոգին Սուրբը. Որոնց որ
մեղքերը թողուք, թողուած ըլլայ
անոնց. և որոնց որ դուք ետ
բռնէք, բռնուած ըլլայ:

24 Բայց Թովմաս տասներկուքէն
մէկը՝ Երկուորեակ ըսուածը անոնց
հետը չէր՝ երբոր Յիսուս եկաւ:
25 Ուստի միւս աշակերտները կ'ըսէին
անոր՝ Թէ Տէրը տեսանք. ան ալ
ըսաւ անոնց. Թէ որ իր ձեռքե-
րուն վրայ բևեռներուն նշանը չտես-
նեմ, ու մատս բևեռներուն տեղը
չխօթեմ, և իմ ձեռքս անոր կողը
չխօթեմ, չեմ հաւատար:

26 Եւ ութը օրէն եւս դարձեալ
աշակերտները ներսն էին, Թով-
մասն ալ անոնց հետ. եկաւ Յի-
սուս՝ դռները դոց ըլլալով, ու
կայնեցաւ անոնց մէջտեղը՝ և ըսաւ.
27 Խաղաղութիւն ձեզի: Ետքը ը-
սաւ Թովմասին. Մատդ հոս բեր,
և նայէ իմ ձեռքերս, ու բե՛ր քու
ձեռքդ՝ և իմ կո՛ղս խօթէ, ու մի՛
ըլլար անհաւատ, հապա հաւատա-
28 ցեալ: Եւ Թովմաս պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ անոր. Իմ Տէրս
29 և իմ Աստուածս: Յիսուս ըսաւ
անոր. Որովհետև դուն զիս տե-
սար, հաւատացիր. երանի՛ անոնց
որ տեսած չեն՝ ու կը հաւատան:

30 Եւ Յիսուս շատ ուրիշ նշաններ
ալ ըրաւ իր աշակերտներուն առ-
ջին, որ աս գրքին մէջ գրուած
31 չեն. Բայց ասոնք գրուեցան, որ
հաւատաք Թէ Յիսուսը Քրիստոս
է Աստուծոյ Որդին. և որ հա-
ւատալով կեանք ունենաք անոր ա-
նունովը:

ԳԼ. ԻԸ

1 Ետքէ եւս Յիսուս նորէն ինքզինքը
իր աշակերտներուն յայտնեց Տի-
բերիայի ծովուն եղերքը. և ասանկ
2 յայտնեց: Էին Սիմոն Պետրոս, ու Թովմաս՝ Երկուորեակ
ըսուածը, և Նաթանայէլ՝ որ Կա-
նայ Գալիլեայի էր, ու Զեբեդեոսի որդիքը՝ և աշակերտ-
3 ներէն ուրիշ երկուք ալ: Սիմոն
Պետրոս ըսաւ անոնց. Ես ձուկ որ-
սալու կ'երթամ. ըսին անոր. Մենք
ալ կու գանք քեզի հետ. ելան և
նստան մէկ նաւը մտան, ու ան գիշերը
4 բան մը չբռնեցին: Ու երբոր ալ
առտու եղաւ, Յիսուս ծովուն ե-
ղերքը կայներ էր, բայց աշակերտ-
ները չճանչցան Թէ Յիսուս է:
5 Ետքը Յիսուս ըսաւ անոնց. Տղա՛ք՝
ուտելու բան մը ունի՞ք. պատաս-
խան տուին իրեն. Ո՛չ: Եւ ը-
6 սաւ անոնց. Աջակողմը նաւին աջ
կո՛ղմը ձգեցէ՛ք՝ ու պիտի գտնէք.
ուստի ձգեցին, և ձուկերուն շա-
տութենէն՝ ալ չէին կրնար զանի-
7 կայ քաշել: Ուստի ան աշա-
կերտը՝ որն որ Յիսուս կը սիրէր,
ըսաւ Պետրոսին. Ընիկայ Տէրն է.
իսկ Սիմոն Պետրոս երբոր լսեց
Թէ Տէրն է, վերարկուն վրան ա-
ռաւ, ինչու որ մերկ էր, ու ծովը
8 նետուեցաւ: Եւ միւս աշակերտ-
ները նաւակովը եկան. (ինչու որ
ցամաքէն հեռու չէին, միայն Թէ
երկու հարիւր կանգունի չափ,)
և ուռկանը ձուկերովը կը քաշէին:
9 Ու երբոր ցամաքը ելան, հոն տե-
ղը վառած կրակ տեսան, ու վրան
10 ձուկ դրուած, և հաց: Յիսուս
ըսաւ անոնց. Բերէ՛ք ատ ձուկե-
րէն որ դուք հիմա բռնեցի՛ք:
11 Սիմոն Պետրոս նաւը մտաւ, և ուռ-
կանը ցամաքը քաշեց՝ հարիւր ու-
սունուերեք խոշոր ձուկերով լե-
ցուն. և այնչափ բան կար, ու
12 չպատռեցաւ ուռկանը: Յիսուս
ըսաւ անոնց. Եկէ՛ք ճաշ ըրէք.
ու աշակերտներէն մէկն ալ չէր հա-

մարձակեր անոր հարցընելու՝ Թէ
Դուն ո՞վ ես. ինչու որ գիտէին
13 Թէ Տէրն է: Ուստի Յիսուս
եկաւ՝ ու առաւ հացը և անոնց
14 տուաւ, նոյնպէս ալ ձուկը: Ա-
յս երրորդ անգամն է որ Յիսուս իր
աշակերտներուն երեցաւ՝ մեռելնե-
րէն յարութիւն առնելէն ետև:

15 Ու երբոր ճաշը ըրին, Յիսուս
ըսաւ Սիմոն Պետրոսին. Սիմո՛ն՝
Յովհաննէսին որդի՛, զիս ատոնցմէ
աւելի կը սիրե՞ս. անիկայ ըսաւ
անոր. Այո՛ Տէր, դուն գիտես որ
քեզ կը սիրեմ. ըսաւ անոր. Ա-
16 րածէ իմ գառնուկներս: Նորէն
երկրորդ անգամ ըսաւ անոր. Սի-
մո՛ն՝ Յովհաննէսին որդի՛, զիս կը սի-
րե՞ս. ըսաւ անոր. Այո՛ Տէր,
դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ.
ըսաւ անոր. Հովուէ՛ իմ ոչխար-
17 ներս: Ըսաւ անոր երրորդ ան-
գամ. Սիմո՛ն՝ Յովհաննէսին որդի՛,
զիս կը սիրե՞ս. Պետրոս տրտմե-
ցաւ որ իրեք անգամ իրեն ըսաւ՝
Թէ զիս կը սիրե՞ս. և ըսաւ ա-
նոր. Տէր՝ դուն ամէն բան գիտես,
դուն գիտես որ ես քեզ կը սիրեմ.
ըսաւ անոր Յիսուս. Արածէ՛ իմ
18 ոչխարներս: Ա՛մէնամէն ճշմարիտ
կ'ըսեմ քեզի, որ երբ դուն պա-
տանի էիր, ինքիրմէդ գօտի կը կա-
պէիր, ու կ'երթայիր ուր որ ու-
զէիր. բայց երբոր ծերանաս, ձեռ-
քերդ վեր պիտի բռնես, և ուրիշը
քեզի գօտի պիտի կապէ, ու պիտի
տանի ուր որ չես ուզեր: Ա՛յս բա- 19
նը ըսաւ, յուշընելով Թէ անիկայ
ինչ մահով պիտի փառաւորէ զԱ-
տուած. ու երբոր ասը ըսաւ,
ըսաւ անոր. Հետո՛ իմ հետևէս:
Եւ Պետրոս դարձաւ՝ ու տեսաւ 20
ան աշակերտը՝ որն որ Յիսուս կը
սիրէր, որ հետևէն կ'երթար, (որ
նաև ընթրիքին ատենը անոր կուրծ-
քին վրայ թեկը՝ և ըսեր էր, Տէր
ո՞վ է որ քեզ պիտի մատնէ:)
Պետրոս անիկայ տեսնելով, ըսաւ 21
Յիսուսին. Տէր՝ հապա ասիկայ
ի՞նչ պիտի ըլայ: Յիսուս ըսաւ 22
անոր. Թէ որ ես ուզեմ՝ որ ատի-
կայ կենայ մինչև որ ես գամ, քու
ի՞նչ հոգդ է. դուն իմ հետևէս
եկուր: Եւ ասը խօսքը ելաւ եղ- 23
բայրներուն մէջ, Թէ ան աշակեր-
տը պիտի չմեռնի. սակայն Յիսուս
չըսաւ անոր՝ Թէ պիտի չմեռնի, հապա
Թէ որ ես ուզեմ՝ որ ատիկայ կենայ
մինչև որ ես գամ, քու ի՞նչ հոգդ է:

Ասիկայ ան աշակերտն է, որ կը 24
վկայէ ասը բաներուս համար, որ
գրեց ալ ասը բաները. ու գիտենք
որ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է:
Եւ ուրիշ շատ բաներ ալ կան, 25
որ Յիսուս ըրաւ, որոնք եթէ մե-
կիկ մեկիկ գրուած ըլլային, կար-
ծեմ Թէ աշխարհս ալ բաւական
պիտի չըլլար պարունակելու ան
գիրքերը որ գրուած ըլլային:

ԳՈՐԾՔ ԵՒԵՐԵԼՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ընչի պատմութիւնը որ ըրի՝ ով
Թէոփիլոս, ան ամէն բաներուն
վրայ՝ որ Յիսուս սկսաւ ընել և
2 սորվեցընել, Մինչև ան օրը՝ որ
Հոգւոյն Սրբոյ միջոցովը պատուէր
տուաւ իր ընտրած առաքեալնե-
3 րուն, ու համբարձաւ. Ու անոնց
ինքզինքը ցուցուց կենդանի իր չար-
չարանքներէն ետև՝ շատ ապացոյց-
ներով, քառասուն օրուան մէջ ա-
նոնց երևնալով, ու Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը վրայ խօսելով:
4 Եւ անոնց հետ միկտեղ դտնուած
աւուրը՝ կ'ապսպրէր անոնց որ Ե-
րուսաղէմէն չհեռանան, հապա ըս-
պասեն Հօրը խոստմունքին, որ ան
ինծմէ լսեցիք կ'ըսէր: Ինչու որ 5
իրաւ Յովհաննէս ջրով մկրտեց,
բայց դուք ասկէ շատ օրեր չանցած՝
Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտուիք:

6 Ընոնք ալ մէկտեղ գալով կը հար-
7 ցնէին իրեն՝ ու կ'ըսէին . Տէր՝ Իսրայէլի թագաւորութիւնը աս
8 ժամանակի՞ս մէջ նորէն պիտի հաս-
9 տատես : Ան ըսաւ անոնց . Ձեզի չվերաբերիր ժամերը և ժամանակ-
10 ները գիտնալը , որն որ Հայրը իր
11 իշխանութեանը մէջ դրաւ , Հայց Հոգւոյն Սրբոյ ձեր վրայ գալած ա-
12 տենը զօրութիւն պիտի առնէք , ու
13 ինծի համար վկաներ պիտի ըլլաք Երուսաղէմի մէջ՝ և բոլոր Հրէաս-
14 տանի ու Սամարիայի մէջ՝ ու մինչև
15 երկրի ծայրերը : Ու աս բաները որ ըսաւ , երբոր անոնք կը նայէին ,
16 համբարձաւ , և ամպ մը զանիկայ
17 անոնց աչքէն բռնեց : Ու քանի որ աչքերնին անկած դէպ 'ի երկինքը կը նայէին անոր երթալուն վը-
18 րայ , ահա երկու մարդ իրենց քովը
19 կայնեցան ճերմակ հանդերձներով ,
20 Որոնք նաև ըսին . Ո՛վ Գալիլեացի մարդիկ՝ ինչո՞ւ կայներ դէպ 'ի եր-
21 կինքը կը նայիք . աս Յիսուսը՝ որ
22 ձեզմէ երկինքը համբարձաւ , ասանկ պիտի գայ՝ ինչպէս որ տեսաք անոր
23 երկինք երթալը : Ան ատենը Հ-
24 րուսաղէմ դարձան Ձիթենեաց լ-
25 սուած լեռնէն , որ շաբաթ օրուան
26 ճամբու չափ մօտ է Երուսաղէմին :
27 Ու երբոր հասան , ելան վերնատունը , ուր որ կը բնակէին՝ Պետրոս և Յակոբոս , Յովհաննէս և Անդրէաս , Փիլիպպոս և Թովմաս , Բարթուղիմէոս և Մատթէոս , Յակոբոս Ալփէոսեան ու Սիմոն Նախանձայոյզ՝ և Յուդա
28 Յակոբեան : Ասոնք ամէնը միա-
29 բանութեամբ միշտ աղօթք ու ա-
30 ղաչանք կ'ընէին կիներուն հետ , և Յիսուսի մօրը Մարիամին՝ ու ա-
31 նոր եղբայրներուն հետ մէկտեղ :
32 Ու ան օրերը ելաւ Պետրոս ա-
33 շակերտներուն մէջը , (ո՞ր որ հա-
34 րիւր քսան հոգիի չափ ժողովուած
35 բազմութիւն կար ,) ու ըսաւ .
36 Արդի՛կ եղբայրներ՝ պէտք էր որ կատարուէր աս գրուածը , որն որ առաջուց Հոգին Սուրբ Դաւիթին բերնովը ըսաւ Յուդային համար՝ որ Յիսուսը բռնողներուն առաջ-

նորդ եղաւ . Ինչու որ անիկայ մեզի հետ էր մեր համրանքին մէջ , և աս պաշտօնէն ան ալ բաժին ունէր :
18 Անիկայ անիրաւութեան վարձքով ագարակ մը ստացաւ , ու գլխիվար իյնալով՝ մէջտեղէն ճեղքուեցաւ ,
19 և իր ամէն փորոտիքը դուրս թափեցաւ : Ու աս բանը Երուսաղէմ բնակողներուն ամենուն յայտնի եղաւ . մինչև որ իրենց լեզուովը ան ագարակին անունը Ակեղդամա դրուեցաւ , այսինքն՝ Արեան ագարակ :
20 Ինչու որ Սաղմոսաց գրքին մէջ գրուած է թէ , Անոր բնակարանը աւերակ ըլլայ , ու անոր մէջը բնակող մը չըլլայ , և անոր պաշտօնը ուրիշը առնէ :
21 Արդեն պէտք է որ աս մարդիկներէն՝ որ մեր հետը եղան ան բոլոր ատենը ,
22 որ Տէր Յիսուս մէջերնիս մտաւ ու ելաւ , Յովհաննէսին մկրտութենէն սկսած՝ մինչև ան օրը որ մեզմէ համբարձաւ , ասոնցմէ մէկը մեզի հետ վկայ ըլլայ անոր յարութեանը :
23 Ու երկու հոգի կայնեցուցին , Յովսէփը՝ որ Բարսաբայ կը կոչուէր , որ Յուստոս ալ մականուանուեցաւ , ու Մատաթիան .
24 աղօթք ընելով՝ ըսին . Դուն՝ ո՛վ Տէր , որ ամենուն սիրտը գիտես , աս երկուքէս մէկը՝ որն որ ընտրեցիր ,
25 դեղ յայտնէ . Որ աս պաշտօնիս և առաքելութեանն վիճակը առնէ , որ անկէ Յուդան ինկաւ իր տեղը երթալու :
26 Ու անոնց համար վիճակ ձգեցին , ու վիճակը Մատաթիային ելաւ . և անիկայ տասնումէկ առաքելոց հետ սեպուեցաւ :

ԳԼ . Բ

1 Ու Պենտեկոստէին օրը հասնելուն՝ ամէնքն ալ միաբան մէկ-
2 տեղ էին : Ու յանկարծակի երկինքէն ձայն մը եղաւ՝ աստուածշունչ հովի մը նման պէս , և բոլոր տունը ուր որ նստեր էին :
3 Ու բաժնուած լեզուներ երեւցան իրենց՝ որպէս թէ կրակէ , ու ամէն մէկուն վրայ նստաւ :
4 Ու ամէնքն ալ Հոգւով Սրբով լե-

ցուեցան , ու սկսան ուրիշ լեզուներով խօսիլ , ինչպէս որ Հոգին
5 իրենց խօսիլ կու տար : Ու Երուսաղէմի մէջ բնակած Հրէաներ կային՝ աստուածավախ մարդիկ երկինքին տակը եղած բոլոր ազգերէն
6 Հողո՛ւած : Ու երբոր աս ձայնը եղաւ , բազմութիւնը մէկտեղ եկաւ ու խռովեցաւ . ինչու որ կը լսէին որ անոնք իրենց ամէն մէկուն
7 լեզուովը կը խօսէին : Ամէնքն ալ կը սքանչանային ու կը զարմանային՝ և իրարու կ'ըսէին . Ահ՞ որ ասոնք ամէնն ալ՝ որ կը խօսին ,
8 Գալիլեացի են . Ու ի՞նչպէս կը լսենք մենք մեր ամէն մէկ լեզուովը՝
9 որ անոր մէջը ծնած ենք . Պարթեւք և Մարք ու Եղամացիք , և անոնք որ կը բնակին Միջագետի մէջ , և Հրէաստանի ու Կապադովկիայի մէջ , Պոնտոսի ու Ասիայի մէջ ,
10 Փռիգիայի և Պամփիւլիայի մէջ , Եգիպտոսի մէջ , և Լիբէացւոց կողմերուն մէջ . Նաև
11 Հռովմայեցի պանդուխտներ , Թէ՛ Հրէաներ և թէ նորահաւատներ ,
12 Արեւացիներ և Արաբացիներ , կը լսենք անոնցմէ որ մեր լեզուներով կը խօսին Աստուծոյ մեծամեծ բաները : Ու սքանչանային ամէնքն ալ
13 ու տարակուսած իրարու կ'ըսէին . Ո՞նչ պիտի ըլլայ աս : Ուրիշներ ալ ծաղր ընելով կ'ըսէին , Թէ Ընոնք նոր գինիով լեցուեր են :
14 Հայց Պետրոս ելաւ տասնումէկին հետ մէկտեղ , ձայնը վերցուց՝ ու խօսեցաւ անոնց . Ո՛վ Հրէայ մարդիկ՝ և դուք ամէնդդ որ Երուսաղէմ կը բնակիք , աս ձեզի յայտնի ըլլայ , ու ականջ դրէք իմ
15 խօսքերուս : Վասնզի չէ՛ թէ ասոնք գինովցած են՝ , ինչպէս որ դուք կը կարծէք . ինչու որ ցե-
16 օրուան երրորդ ժամն է . Հապա ասիկայ ան է , որ Յովէլ մարգարէին ձեռքովը ըսուեցաւ . Ու պի-
17 տի ըլլայ որ վերջին օրերը՝ կ'ըսէ Աստուած , իմ Հոգիէս ամէն մարմնոյ վրայ պիտի թափեմ , ու ձեր տղաքը և ձեր աղջիկները պիտի մարգարէանան , ու ձեր երիտա-

սարդները տեսիլքներ պիտի տեսնեն , և ձեր ծերերը երազներ պիտի
18 տեսնեն . Ու իմ ծառաներուս վրայ ու իմ աղախիններուս վրայ ալ՝ ան
19 օրերը իմ Հոգիէս պիտի թափեմ , և պիտի մարգարէանան : Ու վերը երկինքը հրաշքներ պիտի ցուցնեմ , ու վարը երկիրը նշաններ ,
20 արիւն ու կրակ և ծուխի մառախուղ . Արեւը՝ խաւարի պիտի դառնայ , և լուսինը արիւնի , դեռ Տէրոջը մեծ ու երեւելի օրը չեկած :
21 Ու պիտի ըլլայ որ՝ ամէն ո՛վ որ Տէրոջը անունը կանչէ , պիտի փրկուի :
22 Ո՛վ Իսրայէլացի մարդիկ՝ լսեցէ՛ք աս խօսքերը . Յիսուս Նազովրեցին՝ Աստուծմէ ձեզի ցուցուցած մարդ մը զօրութիւններով ու հրաշքներով՝ և նշաններով , որ Աստուած անոր ձեռքովը ըրաւ ձեր մէջը , ինչպէս որ դուք ալ գիտէք .
23 Անիկայ Աստուծոյ որոշած խորհրդովը և կանխագիտութեամբը սահմանուած ըլլալով՝ առիք և անօրէններու ձեռքով փայտի վրայ գամելով սպաննեցիք .
24 Որն որ Աստուած յարուցց՝ մահուան ցաւերը քակելով . քանզի չէր որ
25 ինքը անկէ բռնուի : Ինչու որ Դաւիթ անոր համար կ'ըսէ . Երեսաջուց ամէն առեն Տէրը կը տեսնէի իմ առջեւս . քանզի իմ աջ կողմն է , որ չսասանիմ .
26 Անոր համար ուրախ եղաւ իմ սիրտս , ու իմ լեզուս ցնծաց , նաև իմ մարմինս ալ յուսով պիտի հանգստանայ :
27 Վասն զի իմ անձս դժոխքին մէջը պիտի չթողուս , ու քու Սուրբիդ ալ ապականութիւն տեսնել պիտի չտաս :
28 Կենաց ճամբաները ինծի ծանչցուցիր . քու երեսիդ առաջութիւնովը զիս պիտի լեցնես :
29 Արդի՛կ եղբայրներ՝ արժան է համարձակ զրուցել ձեզի Դաւիթ նահապետին համար , թէ մեռաւ ու թաղուեցաւ . և անոր գերեզմանը մինչև աս օրս մեր մէջն է :
30 Արդ՝ որովհետև անիկայ մարգարէ էր , և գիտէր , թէ Աստուած հաստատ երդում ըրաւ իրեն , թէ իր երիկամանցը պտուղէն մարմնոյ կող-

մանէ Քրիստոսը պիտի յարուցանէ
31 որ իր աթոռը նստի։ Ինքը կան-
խատեսութեամբ խօսեցաւ Քրիս-
տոսի յարութեանը համար, թէ
անոր հոգին դժոխքը չթողուեցաւ,
և անոր մարմինը ապականութիւն
32 չտեսաւ։ Ես Յիսուսը Աստուած
յարուց, որուն մենք ամէնքս ալ
33 վկայ ենք։ Ուստի Աստուծոյ աջ
ձեռքովը բարձրանալով, ու Հո-
գւոյն Սրբոյ խոստումնքը Հօրմէն
առնելով՝ տարածեց ասիկայ, որ
դուք հիմա կը տեսնէք և կը լսէք։
34 Ինչու որ Դաւիթ երկինքը չելաւ,
բայց ինքը կ'ըսէ. Տէրը իմ Տէ-
րոջս ըսաւ. Նստէ իմ աջ կողմս,
35 Մինչև որ քու թշնամիներդ ոտ-
քերուդ պատուանդան դնեմ։
36 Ուստի բոլոր Իսրայէլի տունը ձըշ-
մարտապէս թող գիտնայ, որ Ա-
տուած անիկայ Տէր ալ ըրաւ՝ Օ-
ծեալ ալ, ան Յիսուսը՝ որ դուք
խաչեցիք։
37 Ու ասոր որ լսեցին՝ սրտերնին
կսկծաց, և ըսին Պետրոսին ու
միւս առաքեալներուն. Արդիւ
38 եղբայրնե՛ր՝ ի՞նչ ընենք։ Ան
Պետրոս ըսաւ անոնց. Ապաշխա-
րեցէ՛ք, ու ձեզմէ ամէն մէկը Յոգ
մկրտուի Յիսուս Քրիստոսի անու-
նովը՝ մեղաց թողութեան համար,
և Հոգւոյն Սրբոյ պարգևը պիտի
39 ընդունիք։ Ինչու որ խոստումնքը
ձեզի է՝ ու ձեր որդւոցը, և ամէն
հեռու եղողներուն՝ որոնք որ մեր
40 Տէր Աստուածը կանչէ։ Ան ու-
րիշ շատ խօսքերով վկայութիւն
կու տար, ու կը յորդորէր զանոնք՝
և կ'ըսէր. Ես ծուռ ազգէն ինք-
41 զինքնիդ ազատեցէ՛ք։ Ան անոնք
որ սրտանց ընդունեցին անոր խօս-
քերը, մկրտուեցան. ու ան օրը
իրենք հազար հոգիի չափ աւելցան։
42 Ան միշտ առաքելոց վարդապետու-
թեանը հետևէ էին, ու միաբանու-
թեանը, և հաց կոտրելուն, ու ա-
ղօթքներուն։
43 Ան ամէն մարդու վրայ վախ ին-
կաւ. և առաքելոց ձեռքովը շատ
հրաշքներ ու նշաններ կը գոր-
44 ծուէին։ Ու բոլորը հաւատացեալ-

ները միտեղ էին, և ամէն բա- 45
ներնին հասարակաց էր։ Ու ստա-
ցուածքնին և ունեցած բաներնին
կը ծախէին, ու անոնց գինը կը
բաժնէին ամենուն, որուն որ բան
մը պէտք ըլլար։ Ան ամէն օր 46
միաբանութեամբ տաճարը երթա-
լու հետևէ էին, և տուներնին հաց
կը կոտրէին, ու կերակուրնին կ'ու-
տէին ուրախութեամբ և միամտու-
թեամբ սրտի. Աստուած կ'օրհնէ- 47
ին, ու բոլոր ժողովուրդին առջևն
ալ շնորհք կը գտնէին. և Տէրը
օրէ օր փրկուածները կ'աւելցընէր
եկեղեցիին։

ԳԼ. Գ

Երդ՝ Պետրոս ու Յովհաննէս ին- 1
ներորդ ժամու աղօթքին աուներ
միտեղ տաճարը կ'ելլէին։ Ան 2
իր մօրը որովայնէն կաղ ծնած մարդ
մը կը բերուէր, որ զանիկայ ամէն
օր տաճարին Գեղեցիկ կոչուած դը-
րանը քով կը դնէին, որ տաճարը
մտնողներէն ողորմութիւն խնդրէ։
Երիկայ տեսնելով Պետրոսը և 3
Յովհաննէսը՝ որ տաճարը մտնելու
վրայ էին, կ'աղաչէր որ ողորմու-
թիւն առնէ։ Իսկ Պետրոս Յով- 4
հաննէսին հետ միտեղ անոր նա-
յեցաւ՝ ու ըսաւ. Մեզի՛ նայէ. Ան
ալ դէպ 'ի անոնց դարձաւ, ու կը
յուսար անոնցմէ բան մը առնել։
Ան Պետրոս ըսաւ. Երծաթ ու 6
ոսկի չունիմ, հապա ինչ որ ու-
նիմ՝ ան քեզի կու տամ. Յանուն
Յիսուս Քրիստոսին անու-
նովը ելի՛ր ու քալէ։ Ան անոր 7
աջ ձեռքէն բռնեց՝ վերցուց զանի-
կայ, ու իսկոյն անոր ոտքին թա-
թերը ու կոճերը զօրացան։ Ան 8
վեր ցատկելով՝ կայնեցաւ, ու կը
քալէր. և անոնց հետ տաճարը
մտաւ, քալելով՝ ու ցատկելով՝ և
զԱստուած օրհնելով։ Ու բոլոր 9
ժողովուրդը տեսաւ անիկայ, որ
կը քալէր՝ ու կ'օրհնէր զԱստուած.
Ան կը ճանչնային թէ անիկայ էր, 10
որ ողորմութեան համար տաճարին
Գեղեցիկ կոչուած դրանը քով կը
նստէր. և զարմանքով ու ապշու-

թեամբ լեցուեցան անոր եղած բա-
նին համար։
11 Ան քանի որ անիկայ Պետրոսին
ու Յովհաննէսին կարեր էր, բոլոր
ժողովուրդը զարմացած միտեղ
վազեցին անոնց քովը ան սրահը՝ որ
12 Սողոմոնինը կ'ըսուէր։ Ես տես-
նելով Պետրոս, պատասխան տուաւ
ժողովուրդին. Ո՛վ Իսրայէլացի
մարդիկ՝ ինչո՞ւ զարմացեր էք ասոր
վրայ, կամ ինչո՞ւ աչքերնիդ տըն-
կած մեզի կը նայիք, որպէս թէ
մենք մեր զօրութեամբը կամ բա-
րեպաշտութեամբը ատոր քալել
13 տուած ըլլանք։ Աբրահամին ու
Իսահակին և Յակոբին Աստուածը՝
մեր հայրերուն Աստուածը փառա-
ւորեց իր Որդին Յիսուսը, որն որ
դուք մատնեցիք, և ուրացաք Պի-
ղատոսին առջևը՝ երբոր ինքը վճռեց
14 որ արձակէ։ Բայց դուք ան Սուրբը
և Արդարը ուրացաք, ու խնդրեցիք
որ մարդասպան մարդ մը ձեզի շնոր-
15 հուի. Ան կենաց Առաջնորդը սպան-
նեցիք, որ զանիկայ Աստուած
մեռելներէն յարուց, որուն մենք
16 վկայ ենք. Ան անոր անուանը հա-
ւատքով, անոր անունը հաստատեց
ասիկայ՝ որն որ դուք կը տեսնէք ու
գիտէք. և ան հաւատքը որ անով
է՝ ան առողջութիւնըատոր տուաւ
17 ձեր ամենուն առջևը։ Ան հիմա
եղբայրնե՛ր՝ գիտեմ որ չգիտնալով ը-
րիք, ինչպէս որ ձեր իշխաններն ալ։
18 Բայց Աստուած՝ ինչ որ առաջուց
իր բոլոր մարգարէներուն բերնովը
յայտներ էր Քրիստոսին չարչա-
րուելուն վրայով, այսպէս կատա-
19 րեց։ Ուստի ապաշխարեցէ՛ք՝ ու
դարձի՛ եկէք, որ մեղքերնիդ ջնջ-
20 ուի. Որպէս զի սփոփանաց ժա-
մանակները գան Տէրոջը երեսէն.
և առաջուց ձեզի համար սահմա-
նուած Յիսուս Քրիստոսը խրկէ։
21 Որ զանիկայ պէտք է որ երկինքը
ընդունի մինչև ան աուետները՝ որ
ամէն բաներուը կարգադրութեան, որոնց
համար Աստուած սկիզբէն 'ի վեր
իր սուրբ մարգարէներուն բերնովը
22 խօսած է։ Մովսէս ըսաւ հայրերուն
ըսաւ թէ՝ Ձեր Տէր Աստուածը ձեր

եղբայրներէն ինձի պէս մարգարէ մը
պիտի հանէ ձեզի, անոր մտիկ ըրէք՝
ամէն ինչ որ ձեզի խօսի։ Ան 23
պիտի ըլլայ թէ ամէն հոգի որ ան
մարգարէին մտիկ չընէ, ժողովուր-
դին միջէն պիտի կորսուի։ Ու 24
բոլոր մարգարէները՝ որ Սամուէլէն
'ի վեր խօսեցան, ասոնք օրերուս հա-
մար ալ խնդացուցին։ Դուք էք ան 25
մարգարէներուն որդիքը՝ և ան ու-
խտին, որ Աստուած մեր հայրերուն
հետ ըրաւ, ու ըսաւ Աբրահամին.
Ան քու սերունդովդ պիտի օրհնուին
երկրի բոլոր ազգերը։ Աստուած 26
իր Որդին յարուցանելով առաջ
ձեզի խրկեց զանիկայ որ ձեզ օրհնէ,
ամէն մէկերնիդ ձեր չարութիւննե-
րէն դարձընելով։

ԳԼ. Դ

Ու երբոր անոնք ժողովուրդին կը 1
խօսէին, քահանաները ու տա-
ճարին իշխանը՝ և սադուկեցիները
անոնց վրայ հասան, Դժուարելով՝ 2
որ անոնք ժողովուրդին կը սորվե-
ցընէին, և Յիսուսի միջոցով մե-
ռելներէն յարութիւն առնելը կը
քարոզէին. Ու ձեռք զարկին ա- 3
նոնց, և բանտը դրին զանոնք մինչև
հետևեալ օրը. ինչու որ ալ իրի-
կուն էր։ Բայց ան խօսքը լսող- 4
ներէն շատերը հաւատացին, ու
մարդոց թիւը հինգ հազարի չափ
եղաւ։
Ու եղաւ որ հետևեալ օրը մի- 5
տեղ ժողովուեցան անոնց իշխաննե-
րը և ծերերը ու դպիրները Երու-
սաղէմի մէջ. Ան և Աննա քահա- 6
նայապետը՝ ու Կայիափան՝ և Յով-
հաննէս՝ ու Աղէքսանդրոսը, և ան
ամէնը որ քահանայապետի ցեղէ
էին. Ան զանոնք մէջտեղը կայ- 7
նեցուցած՝ կը հարցընէին. Ի՞նչ
զօրութիւնով կամ ի՞նչ անունով
ըրիք դուք աս բանը։ Ան առնոր 8
Պետրոս Հոգւով Սրբով լեցուած՝
ըսաւ անոնց. Ո՛վ ժողովուրդին
իշխաններ և Իսրայէլի ծերերը.
Թէ որ մենք այսօր տակաւ մարդու 9
մը եղած բարիքին համար կը քըն-
նուինք, թէ ինչ միջոցով անիկայ

10 բժիշկները, Հնոսին ասեցին ամենքն
միաբան, ու Հնոսի կինն Թամար
անունով, որ Հնոսի մեռելոցն
տեսանէր, որ Տէրն ոչ ետ պտուղ
նորա արգանդին, եւ ոչ ետ նմա
զաւակ, եւ ասէր առ ամուսինն
իւր. Ես մեռանիմ, եւ ոչ ոք լինի
11 ինձ. Եւ ասէր առ նա. Ոչ ես մեռանիմ,
այլ դու. Եւ ասէր. Ես մեռանիմ,
որ ոչ ունիմ զաւակ. Եւ ասէր
նա. Ես զաւակ ունիմ, եւ դու
մեռանիս. Եւ ասէր. Ես զաւակ
ունիմ, որ ինձ ծառայեսցէ, եւ
ես ոչ մեռանիմ. Եւ ասէր նա.
Ես զաւակ ունիմ, որ ինձ ծառայեսցէ,
եւ ես ոչ մեռանիմ. Եւ ասէր
17 նա. Ես զաւակ ունիմ, որ ինձ
ծառայեսցէ, եւ ես ոչ մեռանիմ.
Եւ ասէր նա. Ես զաւակ ունիմ,
որ ինձ ծառայեսցէ, եւ ես ոչ
մեռանիմ. Եւ ասէր նա. Ես զաւակ
ունիմ, որ ինձ ծառայեսցէ, եւ
ես ոչ մեռանիմ. Եւ ասէր նա.
Ես զաւակ ունիմ, որ ինձ ծառայեսցէ,
եւ ես ոչ մեռանիմ. Եւ ասէր

ցուած գտանք , ու պահապանները
զրեներուն առջևը կայնած , բայց
բանալով՝ ներսը մարդ չգտանք :
24 Ու երբոր դէպ քահանան , և տա-
ճարին իշխանը ու քահանայապետ-
ները լսեցին աս խօսքերը , կը զար-
մանային անոնց համար՝ թէ ինչ
25 պիտի ըլլայ ան : Ու մէկը եկաւ
պատմեց անոնց , Թէ Ահա ան մար-
դիկը որ բանտը դրիք , տա-
ճարը կայներ են՝ և ժողովուրդին
26 կը սորվեցընեն : Ան ատենը իշ-
խանը սպասաւորներովը մեկտեղ
գնաց զանոնք բերաւ՝ առանց բռո-
նութեան , քանզի ժողովուրդէն
կը վախնային որ չքարկոծուին :
27 Ու բերին զանոնք ատեանը կայնե-
ցուցին . և քահանայապետը ա-
28 նոնց հարցուց , Ըսելով . Ձե՞ որ
ասստիկ պատուիրեցինք ձեզի , որ
աս անունով չսորվեցընէք . և ահա
Երուսաղէմը ձեր ուսմունքովը լե-
ցուցիք , և ան մարդուն արիւնը
կ'ուզէք մեր վրայ բերել :
29 Պատասխան տուաւ Պետրոս և
ուրիշ առաքեալները՝ ու ըսին . Ե-
ւաւել Աստուծոյ հնազանդիլ պէտք
30 է՝ քան թէ մարդոց : Մեր հայրե-
րուն Աստուածը Յիսուսը յարուց ,
որն որ դուք փայտէն կախելով ըս-
31 պաննեցիք : Ընիկայ Աստուած իր
աջ ձեռքովը Առաջնորդ ու Փրկիչ
ըլլալ բարձրացուց , Իսրայէլին ա-
պաշխարութիւն և մեղաց թողու-
32 թիւն տալու : Ու մենք աս բա-
ներուս համար անոր վկաներ ենք ,
ու Սուրբ Հոգին ալ՝ որն որ Աս-
տուած իրեն հնազանդ եղողներուն
33 տուաւ : Ու անոնք ասիք լսելով՝
խիստ կատղեցան , ու կը խորհէին
որ զանոնք մեռցընեն :
34 Ու ատեանին մէջ փարիսեցի մը
ոտքի վրայ ելաւ՝ որուն անունը Գա-
մաղիէլ էր , օրինաց վարդապետ մը՝
բոլոր ժողովուրդին առջևը պա-
տուաւոր մէկը , ու հրամայեց ըրաւ
որ առաքեալները քիչ մը դուրս հա-
35 նեն . Ու ըսաւ անոնց . Ո՛վ Իս-
րայէլացի մարդիկ՝ դուք ձեզի զգու-
շացէ՛ք աս մարդոցը համար թէ ինչ
36 պիտի ընէք . Քանզի աս օրերս

առաջ Թևդասը ելաւ , իրեն հա-
մար ըսելով՝ Թէ ԷԼԼԷ մէկ մըն է ,
ու թուով չորս հարիւրի չափ մար-
դիկ իրեն յարեցան . որ ինքը ըս-
պաննուեցաւ , և ան ամէնը որ իրեն
հնազանդեր էին՝ ցրուեցան , ու ո-
չինչ եղան : Ետոր ետևէն Յուդա 37
Գալիլեացին ելաւ աշխարհագիր ե-
ղած օրերը , և շատ ժողովուրդ իր
կողմը ձգեց . ինքն ալ կորսուե-
ցաւ , և ան ամէնը որ իրեն հնա-
զանդեր էին՝ ցիրուցան եղան : Ու 38
հիմա ձեզի կ'ըսեմ . Ետ մարդոցմէ
մեկդի կեցէք , ու թո՛ղ տուէք
զանոնք , ինչու որ եթէ ատ խոր-
հուրդը կամ գործը մարդոցմէ է ,
պիտի քակուի . Հապա թէ որ 39
Աստուծմէ է , չէք կրնար ատիկայ
քակել , չըլլայ թէ Աստուծոյ դէմ
մարտնչող գտնուիք : Ու անոնք 40
հաւանութիւն տուին անոր . ու
առաքեալները կանչելով՝ ծեծեցին ,
և պատուիրելով որ Յիսուսի անունովը չխօսին , արձակե-
ցին զանոնք : Անոնք ալ ժողով- 41
քին առջևէն գացին , ուրախանա-
լով որ Տէրոջ անուանը համար
արժանի եղան անարգուելու : Ու 42
ամէն օր տաճարը ու տուներուն մէջ
չէին դադարեր սորվեցընելէն՝ ու
Յիսուս Քրիստոսը քարոզելէն :

ԳԼ . Զ

Ու ան օրերը աշակերտները որ 1
շատցան , Հելլենացիները կող-
մէն տրտունջ մը եղաւ Հրէացւոց
դէմ . ինչու որ իրենց որբևարի-
ները ամէն օրուան պաշտօնէութեան մա-
տակարարուելուն մէջ անտես կ'ըլ-
լային : Ու տասներկուքը կան- 2
չեցին աշակերտներուն բազմութիւ-
նը՝ ու ըսին . Մեզի չվայելեր Աս-
տուծոյ խօսքը ձգել , ու սեղաննե-
րու ծառայութիւն ընել : Ուստի 3
ե՛ղբայրնե՛ր՝ ձեզմէ եօթը հոգի՛ ընտ-
րեցէ՛ք՝ բարի վկայուած՝ Հոգւով
Սրբով և իմաստութիւնով լեցուն ,
որ զանոնք աս գործիս վրայ դնենք .
Ու մենք աղօթքի ու Խոսքին 4
ծառայութեան պարապինք : Ու 5
այս խօսքը բոլոր բազմութեան առ-

ջևը հաճոյ երևցաւ . ու ընտրեցին
Ստեփաննոսը՝ հաւատքով և Հո-
գւով Սրբով լեցուն մարդ մը , ու
Փիլիպպոսը , և Պրոքորոսը , ու
Նիկանովրան , և Տիմովնան , ու
Պարմենան , և Նիկողայոս նորա-
6 հաւատ Անտիոքացին . Զոնք ա-
ռաքեալներուն առջևը կայնեցուցին .
անոնք ալ աղօթք ընելով՝ ձեռքերնին
7 անոնց վրայ դրին : Ու Աստուծոյ
խօսքը կ'աճէր , ու աշակերտներուն
Թիւը խիստ կը շատնար Երուսա-
ղէմի մէջ . և քահանաներէն մեծ
բազմութիւն հաւատքին կը հնա-
զանդէին :
8 Ու Ստեփաննոս՝ որ շնորհքով
ու զօրութիւնով լցուած մարդ մըն
էր , մեծ հրաշքներ և նշաններ կ'ը-
9 նէր ժողովուրդին մէջ : Բայց ո-
մանք ան ժողովարանէն՝ որ Ազատա-
ցելոց , և Կիւրենացւոց՝ ու Ղեր-
ւանդրացւոց ժողովարան կ'ըսուէր ,
և ասոնք որ Կիլիկիայէն ու Ասիայէն
էին , ելան ու Ստեփաննոսին հետ
10 վիճաբանութիւն կ'ընէին . Ու չէին
կրնար դէմ դնել ան իմաստու-
թեանը ու հոգիին , որով կը խօ-
11 սէր : Ան ատենը հրապուրեցին
քանի մը մարդիկ , որ ըսին Թէ՝
Զենք լսեցինք որ ատիկայ հայհոյա-
կան խօսքեր կը խօսի Մովսէսին ու
12 Աստուծոյ դէմ : Ու գրգռեցին
ժողովուրդը՝ ու ծերերը և դպիր-
ները , ու վրան հասնելով զինքը
13 բռնեցին՝ ու ատեանը տարին : Ու
սուտ վկաներ կայնեցուցին , որոնք
կ'ըսէին . Ան մարդը չդադարիր
հայհոյական բաներ խօսելէն սուրբ
14 տեղին և օրէնքին դէմ . Քանզի
լսեցինք ատկէ որ կ'ըսէր , Թէ Ան
Նազովրեցի Յիսուսը պիտի քակէ
աս տեղը , ու պիտի փոխէ Մով-
սէսին մեզի աւանդած սովորու-
15 թիւնները : Ու ատեանը նստող-
ներուն ամէնը երբոր անոր նայե-
ցան , անոր երեսը հրեշտակի երեսի
պէս տեսան :

ԳԼ . Է

1 Ան ատենը քահանայապետը ըսաւ ,
Իրաւընէ ատ բաները ատա՞նկ

են : Ու անիկայ ըսաւ . Ա՛րդիւ 2
եղբայրներ ու հայրեր՝ մտի՛կ ըրէք .
Փառաց Աստուածը մեր հօրը Ա-
բրահամին երևցաւ , քանի որ Մի-
ջագետի մէջ էր , դեռ Խառանի
մէջ չբնակած . և ըսաւ անոր .
Ելիր քու երկրէդ և քու ազգա- 3
կաններէդ , ու եկո՛ւր ան երկիրը՝
որ ես քեզի պիտի ցուցընեմ : Ան 4
ատենը Քաղդէացւոց երկրէն ելլե-
լով՝ Խառանի մէջ բնակեցաւ . և
անոր հօրը մեռնելէն ետև՝ անկէ
փոխադրեց զանիկայ աս երկիրը ,
ուր որ դուք հիմա կը բնակիք :
Ու աստր մէջ անոր ժառանգու- 5
թիւն չտուաւ , ո՛չ ալ ոտքի քայլ
մը տեղ , բայց խոստացաւ որ աս-
կայ իրեն տայ իբրև կալուածք , և
իրմէ ետև իր սերունդին , երբոր
դեռ ինքը որդի չունէր : Ու Աս- 6
տուած այսպէս խօսեցաւ՝ Թէ Ան
սերունդը օտար երկրի մէջ պան-
դուխտ պիտի ըլլայ . ու պիտի ծա-
ռայեցընեն անիկայ՝ և չարչարեն
չորս հարիւր տարի : Ու ան ազ- 7
գը՝ որուն պիտի ծառայեն , ես պի-
տի դատեմ , ըսաւ Աստուած , և
անկէ ետև պիտի ելլեն՝ ու աս տեղս
պիտի պաշտեն : Ու անոր Թլփա- 8
տութեան ուխտը տուաւ , ու ետքը
Ի՛սահակ Յակոբը ծնաւ , և Թլ-
փատեց զանիկայ ութերորդ օրը .
Յակոբն ալ՝ Յակոբը Ղեւի և
Յովսեփին վրայ նախանձելով՝ Ե- 9
գիպտոս տարուելու ծախեցին .
բայց Աստուած անոր հետ էր .
Ու փրկեց զանիկայ իր ամէն նեղու- 10
թիւններէն , և անոր շնորհք ու
իմաստութիւն տուաւ Ղեգիպտոսի
Փարաւոն թագաւորին առջևը . ան
ալ զանիկայ իշխան դրաւ Ղեգիպ-
տոսի՝ ու իր բոլոր տանը վրայ :
Ու Ղեգիպտոսի և Քանանու բոլոր 11
երկրին վրայ սով մը եկաւ , ու մեծ
նեղութիւն , և մեր հայրերը ուտե-
լիք չէին գտներ : Ու Յակոբ 12
երբոր լսեց Թէ Ղեգիպտոսի մէջ
ցորեն կը գտնուի , առջի անգամին
մեր հայրերը խրկեց : Ու երկրորդ 13

անգամին Յովսէփ իր եղբայրներուն ձանչցուց ինքզինքը • ու Յովսեփին ազգը փարաւոնին յայտնի եղաւ :
14 Եւ Յովսէփ խրկեց՝ ու կանչեց իր հայրը Յակոբը՝ ու բոլոր ազգատոհմը , եօթանասունուհինգ հոգի :
15 Եւ Յակոբ Եգիպտոս իջաւ , ու մեռաւ , ինքը ու մեր հայրերը :
16 Եւ Սիւքեմ տարուելով՝ ան գերեզմանին մէջը դրուեցան , որն որ Աբրահամ արծաթի գնով ծախու առեր էր Սիւքեմի Հօրը Եմմորի որդիներէն :
17 Եւ երբոր մօտեցաւ խոստմունքին աւունը , որ Աստուած երդումով խոստացեր էր Աբրահամին , ժողովուրդը աճեցաւ ու շատցաւ Եգիպտոսի մէջ ,
18 Մինչև որ ուրիշ թագաւոր մը եկաւ՝ որ Յովսեփը չէր ձանչնար :
19 Ընիկայ հնարք բանեցուց մեր ազգին դէմ՝ ու չարչարեց մեր հայրերը , մինչև անգամ անոնց տղաքը դուրս ձգել պտլով՝ որ չապրին :
20 Ան ժամանակը Մովսէս ալ ծնաւ , և Աստուծոյ առջևը գեղեցիկ էր , որ իր հօրը տունը մեծցաւ իրիք ամիս :
21 Եւ երբոր անիկայ դուրս ձգուեցաւ , փարաւոնին աղջիկը զանիկայ վերցուց , և իրեն իրրև որդի մեծցուց :
22 Եւ Մովսէս՝ Եգիպտացւոց բոլոր իմաստութիւնովը վարժուեցաւ , և զօրաւոր էր իր խօսքերովը ու գործքերովը :
23 Եւ երբոր քառասուն տարեկան եղաւ , իր սիրտը բնկաւ իր եղբայրներուն՝ Իսրայէլի որդւոցը այցելութիւն ընել :
24 Եւ Իսրայէլացիներէն մէկը հարստահարուած տեսնելով՝ պաշտպանեց , և զրկուածին վրէժը առաւ՝ ան Եգիպտացին սպաննելով :
25 Կը կարծէր թէ իր եղբայրները պիտի իմանային՝ որ Աստուած իր ձեռքովը անոնց ազատութիւն պիտի տար • բայց անոնք չիմացան :
26 Եւ հետևեալ օրը անոնց դիմացը ելաւ՝ երբոր կը կռուէին , և խաղաղութիւն ընելու սիրեց զանոնք , ըսելով • Այրդիկ՝ դուք եղբայրներ էք , ինչո՞ւ մէկզմէկ կը զրկէք :
27 Բայց ան որ ընկերը կը զրկէր , մերժեց զանիկայ՝ ու ըսաւ • Ո՞վ քեզ մեր վրայ իշխան ու դատաւոր դրաւ • Չի՞ս ալ սպաննել կ'ուզես , ինտոր որ երէկ Եգիպտացին սպաննեցիր :
29 Եւ Մովսէս ասոր խօսքին վրայ փախաւ , ու Մադիամու երկրին մէջ պանդուխտ եղաւ , ուր որ երկու որդի ծնաւ :
30 Եւ քառասուն տարի անցնելէն ետև՝ Սինայ լեռանը անապատին մէջ Տէրոջը հրեշտակը երևցաւ անոր՝ մորենիի կրակի բոցով :
31 Մովսէս ալ երբոր տեսաւ՝ զարմացաւ ան տեսիլքին վրայ • ու երբոր մօտեցաւ զննելու , Տէրոջը ձայնը եկաւ անոր , որ ըսէր •
32 Ես եմ քու հայրերուդ Աստուածը , Աբրահամին Աստուածը , ու Իսահակին Աստուածը , և Յակոբին Աստուածը • Մովսէս ալ վախէն դողալով՝ չէր համարձակեր զննելու :
33 Եւ Տէրը ըսաւ անոր • Ոտքերուդ կօշիկները հանէ՝ , ինչու որ ատ տեղը՝ որ դուն կայներ ես , սուրբ երկիր է :
34 Յիրաւի Եգիպտոսի մէջ եղող ժողովուրդիս չարչարանքը տեսայ , ու լսեցի անոնց հառաչանքը , և իջայ զանոնք ազատելու • և հիմա եկուր քեզ Եգիպտոս խրկեմ :
35 Ան Մովսէսը որ ուրացան՝ ու կ'ըսէին • Ո՞վ քեզ իշխան ու դատաւոր դրաւ , Աստուած անիկայ իշխան և փրկիչ խրկեց ան հրեշտակին ձեռքովը՝ որ մորենիին մէջ անոր երևցաւ :
36 Անիկայ հանեց զանոնք՝ հրաշքներ ու նշաններ ընելով Եգիպտոսի երկրին ու Կարմիր ծովուն մէջ , և անապատին մէջ քառասուն տարի :
37 Ան Մովսէսն է՝ որ ըսաւ Իսրայէլի որդւոցը • Ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրներէն ինձի պէս մարգարէ մը պիտի հանէ ձեզի , անոր մտիկ ըրէք :
38 Անիկայ ան է որ անապատը ժողովքին մէջն էր , Սինայ լեռան վրայ իրեն խօսող հրեշտակին հետ ու մեր հայրերուն հետ • որ կենդանի պատգամներ առաւ մեզի տալու •
39 Որուն մեր հայրերը չուզեցին ականջ ընել • հապա մերժեցին , և իրենց սրտերովը Եգիպտոս դարձան :
40 Եւ ըսին Ահարոնին • Մեզի աստուածներ շինէ՝ որ մեր առջևէն երթան • քանզի ան Մովսէսը՝ որ մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց , չենք գիտեր թէ ինչ եղաւ անոր :
41 Եւ ան օրերը որթ մը շինեցին , ու կուռքին զոհ մատուցին , և իրենց ձեռացը գործքերովը կը զուարճանային :
42 Նային : Աստուած ալ երես դարձուց , ու թողուց զանոնք որ երկնից զօրքը պաշտեն • ինչպէս որ գրուած է մարգարէից գրքին մէջ , Մի՞թէ անապատին մէջ քառասուն տարի զոհեր ու պատարագնե՞ր մատուցիք
43 ինձի՝ ո՛վ Իսրայէլի տունը • Եւ Մողերին վրանը առիք , ու ձեր Ռեմփա աստուծոյն աստղը , ան պատկերները որ շինեցիք՝ անոնց երկրպագութիւն ընելու • Ես ալ ձեզ Բարելոնէն անդին պիտի փոխադրեմ :
44 Վկայութեան խորանը անապատին մէջ մեր հայրերուն հետն էր , ինչպէս որ Մովսէսին հետ խօսողը հրաման ըրաւ՝ որ տեսած օրինակին պէս շինէ զանիկայ •
45 Ուր մեր հայրերն ալ յաջորդաբար առնելով՝ Յեսուին հետ բերին զանիկայ ան ազգերուն կալուածքը , որոնք Աստուած վռնտեց մեր հայրերուն առջևէն մինչև Դաւիթին
46 օրերը , Ուր Աստուծոյ առջևը շնորհք գտաւ , և ուզեց որ Յակոբին Աստուծոյն բնակարան մը գտնէ :
47 Բայց Սողոմոն անոր տուն մը
48 շինեց : Սակայն Բարձրեալը ձեռքով շինուած տաճարներու մէջ չբնակիր , ինչպէս որ մարգարէն կ'ըսէ •
49 Երկինքը իմ աթոռս է , ու երկիրը իմ ոտքերուս պատուանդանն է • ինտո՞ր տուն պիտի շինէք ինձի , կ'ըսէ Տէրը • կամ ի՞նչ պէտք ըլլայ իմ հանգստութեանս
50 տեղը • Չէ՞ որ աս ամէնը իմ
51 ձեռքս չիներ է : Ո՛վ խստապարանոցներ՝ ու սրտով և ականջով չթլփատուածներ • դուք ամէն ատեն Հոգւոյն Սրբոյ հակառակ կը կենաք , ինչպէս ձեր հայրերը՝ ա-
52 Նանկ ալ դուք : Ո՞ր մարգարէներէն ոչը չհալածեցին ձեր հայրերը • ու սպաննեցին զանոնք՝ որ առաջուց պատմեցին ան Արդարին գալուն համար , որ դուք հիմա անոր մատնիչները և սպաննողները եղաք •
53 Դուք որ օրէնքը առիք հրեշտակներուն մատակարարութեամբը՝ ու չպահեցիք :
54 Եւ անոնք աս բաները լսելով՝ սրտերնուն մէջ կը կատղէին ու ակռաներնին անոր վրայ կը կրճտցընէին :
55 Բայց անիկայ Հոգւով Սրբով լեցուած՝ երկինքը նայեցաւ և տեսաւ Աստուծոյ փառքը , ու Յիսուսն ալ՝ որ Աստուծոյ աջ կողմը կայներ էր , և ըսաւ • Ահա կը տեսնեմ երկինքը բացուած , ու Որդին մարդոյ՝ Աստուծոյ աջ կողմը կայնած :
56 Իսկ անոնք մեծաձայն աղաղակելով՝ ականջներնին գոցեցին , և ամէնը մէկէն վազեցին անոր վրայ • Ու քաղաքէն դուրս հանելով՝ կը քարկոծէին զանիկայ • և վկաները իրենց հանդերձները պահ կը դնէին երիտասարդի մը ոտքերուն քովը , որ Սօղոս կ'ըսուէր :
58 Եւ կը քարկոծէին Ստեփաննոսը , որ աղօթք կ'ընէր ու կ'ըսէր • Տէր Յիսուս՝ ընդունէ իմ հոգիս :
59 Ու ծնկան վրայ գալով՝ բարձրաձայն աղաղակեց , Տէր՝ աս մեղքը մի՛ սեպեր ատոնց • և աս ըսելով՝ ննջեց • Սօղոս ալ կամակից էր անոր սպաննուելուն :

ԳԼ • Ը

1 Եւ ան օր մեծ հալածում եղաւ Երուսաղէմի մէջ եղող եկեղեցիին վրայ , և առաքեալներէն՝ զատ՝ ամէնն ալ ցիրուցան եղան Հրէաստանի ու Սամարիայի երկիրներուն մէջ :
2 Եւ աստուածավախ մարդիկ Ստեփաննոսը վերցուցին , ու անոր վրայ մեծ ողբ ըրին :
3 Բայց Սօղոս եկեղեցիին շատ վնաս կու տար , տուներէը կը մտնէր , էրիկ ու կնիկ մարդիկները կը քաշէր՝ բանտը դնել կու տար :
4 Եւ ան ցիրուցան եղածները կը պտըտէին՝ ու խօսքը կը քարոզէին :
5 Փիլիպպոս ալ Սամարիայի մէկ քաղաքը իջնելով՝ Քրիստոսը կը քարոզէր անոնց :
6 Եւ ժողովուրդները միաբան հաւանութեամբ Փիլիպպոսին ըսածներուն ուշադրութիւն

կու տային՝ լսելով ու տեսնելով ան
87 նշանները որ կ'ընէր : Այսպէս զի շատ դիւահարներէն պիղծ ոգիները մեծաձայն աղաղակելով՝ կ'ելլէին :
8 Նաև շատ անդամալոյծներ ու կաղեր
9 կը բժշկուէին . Ու մեծ ուրախութիւն եղաւ ան քաղաքին մէջը : Բայց Սիմոն անունով մարդ մը կար՝ որ առաջուց ան քաղաքին մէջ մոգութիւն կ'ընէր , ու Սամարացւոց ազգը կը զարմացընէր , իրեն համար ըսելով՝ Թէ մեծ մէկ մըն է .
10 Ուր անոր ուշադրութիւն կու տային ամէնն ալ պզտիկէն մինչև մեծը , և կ'ըսէին . Այսկայ Աստուծոյ մեծ
11 ըսուած զօրութիւնն է : Հնացած ժամանակէ՝ ի վեր կախարդութիւնները զարմացընելուն համար՝ իրեն ուշադրութիւն կու տային :
12 Բայց երբոր Փիլիպպոսին Հաւատացին՝ որ Աստուծոյ թագաւորութեանը ու Յիսուս Քրիստոսի անունը վրայով կը քարոզէր , կը մկրտուէին թէ էրիկ մարդիկ և թէ
13 կնիկ մարդիկ : Նաև Սիմոն ինքն ալ հաւատաց , ու մկրտուելով միշտ Փիլիպպոսին հետն էր . և տեսնելով ան նշանները որ կ'ընէր : Այսպէս զի շատ դիւահարներէն պիղծ ոգիները մեծաձայն աղաղակելով՝ կ'ելլէին :
8 Նաև շատ անդամալոյծներ ու կաղեր
9 կը բժշկուէին . Ու մեծ ուրախութիւն եղաւ ան քաղաքին մէջը : Բայց Սիմոն անունով մարդ մը կար՝ որ առաջուց ան քաղաքին մէջ մոգութիւն կ'ընէր , ու Սամարացւոց ազգը կը զարմացընէր , իրեն համար ըսելով՝ Թէ մեծ մէկ մըն է .
10 Ուր անոր ուշադրութիւն կու տային ամէնն ալ պզտիկէն մինչև մեծը , և կ'ըսէին . Այսկայ Աստուծոյ մեծ
11 ըսուած զօրութիւնն է : Հնացած ժամանակէ՝ ի վեր կախարդութիւններով անոնք զարմացընելուն համար՝ իրեն ուշադրութիւն կու տային :
12 Բայց երբոր Փիլիպպոսին Հաւատացին՝ որ Աստուծոյ թագաւորութեանը ու Յիսուս Քրիստոսի անունը վրայով կը քարոզէր , կը մկրտուէին թէ էրիկ մարդիկ և թէ
13 կնիկ մարդիկ : Նաև Սիմոն ինքն ալ հաւատաց , ու մկրտուելով միշտ Փիլիպպոսին հետն էր . և տեսնելով ան նշանները , ու մեծ զօրութիւնները որ կ'ըլլային , կը զարմանար :
14 Յսկ Երուսաղէմի մէջ եղող առաքեալները երբոր լսեցին թէ Սամարացիք Աստուծոյ խօսքը ընդուներ են , Պետրոսը ու Յովհաննէսը անոնց խրկեցին .
15 Որոնք իջնելով՝ աղօթք ըրին անոնց համար որ Սուրբ Հոգին առնեն .
16 (Վասն զի դեռ անոնց մէկուն վրայ իջած չէր , հապա միայն Տէր Յիսուսի անունովը մկրտուած էին .)
17 Ան առնոնը ձեռքերնին դրին անոնց վրայ , ու Սուրբ Հոգին կ'առնէին :
18 Երբոր տեսաւ Սիմոն՝ թէ առաքեալներուն անոնց վրայ ձեռք դնելով՝ Սուրբ Հոգին կը տրուի , անոնց
19 ստակ մատուց՝ ու ըսաւ . Ինծի՛ ալ ասիկայ իշխանութիւնը տուէք՝ որպէս զի որուն վրայ ձեռք դնեմ , անիկայ
20 Սուրբ Հոգին առնէ . Բայց Պետրոս ըսաւ անոր . Քու արծաթդ քեզի հետ թող կորսուի՛ . վասն զի Աստուծոյ պարգեւը կարծեցիր

ժուռը բան է քեզի խթանի դէմ
21 կիւ զարնել : Ուր ալ դողով ու
6 ապշութեամբ ըսաւ . Տէր՛ ի՞նչ
7 կ'ուզես որ ընեմ : Եւ Տէրը ըսաւ անոր . Ելլէր , ու քաղաքը մտիր , և քեզի պիտի զրուցուի ինչ որ պարտիս ընել . իսկ ան մարդիկը որ իր հետը կ'երթային , ապշած կեցեր էին . ձայնը միայն կը լսէին , բայց մէկը չէին տեսներ : Եւ
8 Սօղոս գետնէն ելաւ , ու բաց աչքերով մէկը չէր տեսներ . ուստի անոր ձեռքէն բռնեցին՝ ու Դամասկոս մտցուցին : Եւ իրեք օր կիւ
9 ցաւ առանց տեսնելու , և ո՛չ կերաւ , ո՛չ ալ խմեց :
Ու Ընանիա անունով աշակերտ
10 մը կար Դամասկոսի մէջ . և Տէրը տեսիլքի մէջ անոր ըսաւ . Ընանիա . ան ալ ըսաւ . Տէ՛ր՝ ահա հոս եմ : Եւ Տէրը ըսաւ անոր .
11 Ելլէր ու գնա ան փողոցը՝ որ Ուղիղ կ'ըսուի , և հոն Յուդային տանը մէջ փնտռէ Սօղոս անունով Տարսոնացի մը . վասն զի ահա անիկայ աղօթք կ'ընէ . Ու տեսիլքի մէջ
12 մարդ մը տեսաւ Ընանիա անունով՝ ներս մտած , և ձեռքը իր վրայ դրած , որ տեսնէ : Ընանիան ալ
13 պատասխան տուաւ . Տէ՛ր շատերէն լսեցի ան մարդուն համար՝ Թէ որչափ չարիքներ ըրաւ քու սուրբերուդ Երուսաղէմի մէջ . Եւ հոս
14 ալ քահանայապետներէն իշխանութիւն ունի կապելու ան ամէնը , որ քու անունդ կը կանչեն : Եւ Տէրը ըսաւ անոր . Գնա դուն . ինչուորովհետև անիկայ ինծի ընտիր ամանմըն է , իմ անունս կրելու հեթանոսներուն ու թագաւորներուն և Իսրայէլի որդւոցը առջևը . Վասն
16 զի ես իրեն պիտի ցուցընեմ Թէ որչափ պէտք է իրեն՝ իմ անուանս համար նեղութիւն քաշել : Եւ
17 Ընանիա գնաց՝ ու ան տունը մտաւ , և ձեռքը անոր վրայ դնելով՝ ըսաւ . Սաւուղ եղբայր՝ Տէրը զիս խրկեց , ան Յիսուսը որ ճամբուն մէջ քեզի երեւցաւ՝ երբոր կու գայիր . որպէս զի տեսութիւնդ առնես , ու Հոգւով Սրբով լեցուիս : Եւ շուտ
18

պատմէ . ինչու որ անոր կեանքը
34 երկրէն կը վերցուի : Ներքինին պատասխան տուաւ Փիլիպպոսին ու ըսաւ . Ա՛ղաչեմ քեզի , մարգարէն որո՞ւ համար կ'ըսէ աս . իրե՞ն համար , թէ մէկ ուրիշի մը հա-
35 մար : Յսկ Փիլիպպոս իր բերանը բացաւ , և դրքին աս խօսքէն սկսելով՝ Յիսուսը քարոզեց անոր :
36 Ու երբոր էրթալ ճամբան կ'երթային , ջուրի մը քով եկան . ու ըսաւ ներքինին . Ահա ջուր , ու ի՞նչ բան զիս կ'արգիլէ մկրտուելէն :
37 [Եւ Փիլիպպոս ըսաւ անոր . Թէ որ քու բոլոր սրտովդ կը հաւատաս , կարելի է . անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Ես հաւատամ Թէ Յիսուս Քրիստոսը Որդի Աստուծոյ է :]
38 Ու հրաման ըրաւ որ կառքը կայնեցընեն . և երկուքնին ալ ջուրը իջան՝ Փիլիպպոսը ու ներքինին , և մկրտեց զանիկայ :
39 Ու երբոր ջուրէն դուրս ելան , Տէրոջը Հոգին յափշտակեց Փիլիպպոսը , և ալ ներքինին անիկայ չտեսաւ , ու իր ճամբան կ'երթար
40 ուրախութեամբ : Բայց Փիլիպպոս Ազովտոսի մէջ գտնուեցաւ . ու պտըտելով բոլոր քաղաքներուն աւետարան կը քարոզէր , մինչև որ ինքը Կեսարիա եկաւ :

ԳԼ . Ը .

1 Բայց Սօղոս տակաւին Տէրոջը աշակերտներուն դէմ սպառնալիք
ու մահ փչելով՝ քահանայապետին
2 քովը գնաց . Եւ անկէ թուղթեր ուզեց Դամասկոս ժողովարանները պահնէլու , որ եթէ ան ճամբուն հետևողներ գտնելու ըլլայ , էրիկ մարդիկ կամ կնիկ մարդիկ կապած
3 Երուսաղէմ բերէ : Ու երբոր կ'երթար , ու Դամասկոսին մօտեցաւ , յանկարծ իր բոլորտիքը երկինքէն լոյս մը փայլատակեց .
4 Եւ ինքը գետինը իյնալով՝ մէկ ձայն մը լսեց՝ որ կ'ըսէր իրեն . Սաւո՛ւղ՝ Սաւո՛ւղ , ինչո՞ւ զիս կը հալածես :
5 Եւ անիկայ ըսաւ , Ո՞վ ես դուն՝ Տէր . և Տէրը ըսաւ . Ես եմ Յիսուսը՝ որ դուն կը հալածես . դը-

մը անոր աչքերէն թեփերու պէս
բաներ բնկան . և իսկոյն տեսաւ ,
19 ու ելաւ մկրտուեցաւ . Եւ կերա-
կուր ուտելով՝ ուժը վրան եկաւ .
ու քանի մը օր Դամասկոսի մէջ
եղող աշակերտներուն հետը կեցաւ :
20 Եւ անմիջապէս ժողովարանն-
երուն մէջ կը քարոզէր Յիսուսը ,
թէ անիկայ է Աստուծոյ Որդին :
21 Եւ ամէն լսողները մեծապէս զար-
մացեր էին , ու կ'ըսէին . Այիկայ
ան չէ՞ , որ Երուսաղէմի մէջ կը
կործանէր անունը՝ որ աս անունը կը
կանչէին . և հոս ալ ան բանին հա-
մար եկած էր , որ անոնք կապած՝
22 քահանայապետներուն տանի : Հայց
Սօղոս՝ ալ աւելի կը զօրանար , և
Դամասկոսի մէջ բնակող Հրէա-
ները կը պապանձեցընէր , ապա-
ցուցանելով թէ Քրիստոսը ասի-
23 կայ է : Ու շատ օրեր անցնելէն
ետքը՝ Հրէաները խորհուրդ ըրին
24 որ անիկայ սպաննեն : Հայց Սօ-
ղոսին յայտնուեցաւ անոնց նենգու-
թիւնը . և ցորեկ ու գիշեր դռ-
ները կը սպասէին որ անիկայ ըս-
25 պաննեն : Հակ աշակերտները գի-
շերով առին զանիկայ , ու զամբիւ-
ղով մը կախելով՝ պատէն վար իջե-
ցուցին :
26 Երբոր Սօղոս Երուսաղէմ եկաւ ,
կը ջանար աշակերտներուն յարե-
լու . բայց ամէնն ալ կը վախնա-
յին անկէ , չհաւատալով թէ անի-
27 կայ աշակերտ էր : Հայց Բառնա-
բաս անիկայ առնելով՝ առաքեալ-
ներուն տարաւ , ու պատմեց անոնց՝
թէ ինչպէս ճամբուն վրայ Տէրը
տեսաւ , և թէ անոր հետ խօսեցաւ ,
և թէ ինչպէս Դամասկոսի մէջ հա-
մարձակ քարոզեց Յիսուսի անու-
28 նովը : Ու Երուսաղէմի մէջ անոնց
հետ կը մտնէր ու կ'ելլէր , Տէր
Յիսուսին անունովը համարձակ քա-
29 րոզելով : Նաև Հելլենացելոց
դէմ կը խօսէր՝ և վիճաբանութիւն
կ'ընէր . անոնք ալ կը փնտռէին
30 անիկայ սպաննել : Հակ եղբայր-
ները իմանալով՝ զանիկայ Կեսարիա
իջեցուցին , և անկէ Տարսոն խրկե-
ցին զանիկայ :

Ան ատենը եկեղեցիները բոլոր 31
Հրէաստանի և Գալիլեայի ու Սա-
մարիայի մէջ խաղաղութիւն ունե-
ցան , և շինութիւն կ'ընդունէին ,
ու Տէրոջը երկիւղովը և Հոգւոյն
Սրբոյ մխիթարութեամբը քալելով
կ'աճէին :

Ու երբոր Պետրոս ամէն տեղ կը 32
պտըտէր , Լիւդդեա բնակող սուր-
բերուն քովն ալ իջաւ : Եւ հոն 33
մէկ մարդ մը գտաւ , որուն անունը
Հնեա էր , ութը տարիէ ի վեր
մահիճը պառկած անդամալոյծ . Եւ 34
ըսաւ անոր Պետրոս . Հնեա՛ Յի-
սուս Քրիստոս քեզ կը բժշկէ .
ելլէ՛ ու քու անկողինդ շիակէ . ան
ալ շուտ մը ելաւ : Եւ Լիւդ- 35
դեայի ու Սարոնի մէջ բնակողնե-
րուն ամէնը անիկայ տեսան , ու
Տէրոջը դարձան : Եւ Յոպպէի 36
մէջ աշակերտ եղած կնիկ մը կար՝
անունը Տաբիթա , (որ Թարգ-
մանուելով՝ Այծուիկ կ'ըսուի .)
ասիկայ լեցուած էր բարի գործքե-
րով ու ողորմութիւններով , որ ին-
քը կ'ընէր : Ու եղաւ որ ան օրերը 37
ինքը հիւանդացաւ ու մեռաւ . լուա-
ցին անիկայ՝ և վերի սենեակ մը
դրին : Ու Լիւդդեա Յոպպէին 38
մօտ էր . ուստի աշակերտները լսե-
լով թէ Պետրոսը հոն է , անոր
երկու մարդ խրկեցին , աղաչելով
որ չուշանայ իրենց գալու : Պետ- 39
րոս ալ ելաւ անոնց հետը եկաւ .
ու երբոր եկաւ , վերի սենեակը հա-
նեցին զանիկայ . և բոլոր որբևա-
յրիները անոր բոլորտիքը կայնեցան ,
կու լային՝ ու կը ցուցընէին ան
բաճկոնները և հանդերձները՝ որ
կ'ընէր Դայծուիկը , քանի որ իրենց
հետն էր : Պետրոս ալ ամէնը 40
դուրս հանելով՝ ծունկի վրայ եկաւ
ու աղօթք ըրաւ , և դէպ ի մար-
մինը դառնալով՝ ըսաւ . Տաբիթա՝
ելլէ՛ կայնէ՛ . ան ալ իր աչքերը
բացաւ , ու Պետրոսը տեսնելով՝
էլաւ չիտակ նստաւ : Ինքն ալ 41
ձեռքը անոր տուաւ , ու վերցուց
զանիկայ . և սուրբերը ու որբևա-
յրիները կանչելով՝ անոնց առջևը ողջ
կայնեցուց զանիկայ : Եւ սա բանը 42

բոլոր Յոպպէին մէջ իմացուեցաւ ,
ու շատերը Տէրոջը հաւատացին :
43 Եւ եղաւ որ ինքը շատ օրեր Յոպպէ
կեցաւ՝ Սիմոն անուամբ կաշի բա-
նողի մը քով :

ԳԼ . Ժ .

1 Կեսարիայի մէջ մարդ մը կար՝
Կոռնելիոս անունով , հարիւ-
րապետ՝ Իտալացի ըսուած գուն-
2 դէն . Հարեպաշտ ու աստուածա-
վախ իր բոլոր տունովը . որ ժողո-
վուրդին շատ ողորմութիւններ կու
տար , և ամէն ատեն Աստուծոյ ա-
3 ղօթք կ'ընէր : Անիկայ օրուան
ժամը իննին ատեններդը տեսիլքի
մէջ Աստուծոյ հրեշտակը յայտնի
տեսաւ . որ իր քովը մտաւ՝ և իրեն
4 ըսաւ . Կոռնելիոս . Ան ալ անոր
նայելով՝ ու խիստ վախնալով , ը-
սաւ . Ո՞նչ է Տէր . ան ալ ըսաւ
անոր . Քու աղօթքներդ ու ողոր-
մութիւններդ Աստուծոյ առջևը ե-
5 լան յիշատակի համար : Եւ հիմա
Յոպպէ մարդիկ խրկէ , ու կանչէ
Սիմոն անուամբ մէկը՝ որ Պետրոս
6 մականուանեալ է . Անիկայ իբրև
հիւր կը կենայ Սիմոն անուամբ կաշի
բանողի մը քով , որուն տունը ծո-
7 վուն մօտ է : Ու երբոր գնաց ան
հրեշտակը՝ որ իր հետը կը խօսէր ,
իր ծառաներէն երկուքը կանչեց , ու
իր քովը սպասողներէն ալ բարե-
8 պաշտ զինուոր մը , Եւ բոլորը ա-
նոնց պատմելով՝ Յոպպէ խրկեց
զանոնք :
9 Ու հետևեալ օրը երբոր անոնք
ճամբայ երթալով՝ քաղաքին մօտե-
ցան , Պետրոս ժամը վեցին ատեն-
ները տանիքը ելաւ աղօթք ընելու .
10 Եւ խիստ անօթեցած ըլլալով՝ կ'ու-
զեր ճաշ ընել . ու քանի որ ետքէն
պատրաստութիւն կը տես-
նէին , իր վրայ մտքի յափշտակու-
11 թիւն մը եկաւ . Եւ տեսաւ երկին-
քը բացուած , ու չորս ծայրէն կա-
պուած աման մը մեծ կտաւի մը
12 պէս , որ իջաւ երկրի վրայ . Որուն
մէջը կար երկրի բոլոր չորքոտանի-
ները ու գազանները և սողուններդը ,
13 ու երկնից թռչուններդը : Եւ ձայն
մը եկաւ իրեն . Ելլէր Պետրոս՝
մորթէ ու կեր : Հայց Պետրոս 14
ըսաւ . Ո՛չ՝ Տէր . ինչու որ
ես ամենևին պիղծ կամ անմաքուր
բան կերած չեմ : Նորէն մէյմըն 15
ալ ձայն եկաւ իրեն . Ան որ Աս-
տուած մաքրեց , դուն պիղծ մի՛ սե-
պեր : Այսիկայ իրիք անգամ եղաւ , 16
և ամանը երկինքը վերցաւ : Ու 17
Պետրոս երբոր իր մտքին մէջ կը
զարմանար՝ թէ ի՛նչ պիտի ըլլայ ան
իր տեսած տեսիլքը , ահա Կոռնե-
լիոսէն խրկուած մարդիկը Սիմոնին
տունը հարցուցին , ու դրանը առ-
ջևը կայնեցան . Եւ կանչելով կը 18
հարցընէին , թէ Սիմոնը՝ որ Պետ-
րոս կ'ըսուի , հո՞ս կը կենայ : Ու 19
երբոր Պետրոս ան տեսիլքին վրա-
յով կը մտածէր , Հոգին Ա՛ր-
ըսաւ անոր . Ահա իրիք մարդիկ
քեզ կը փնտռեն . Ուստի ելլէր 20
իջիր , և անոնց հետը գնա առանց
խղճահարութեան , ինչու որ ես
խրկեցի անոնք : Պետրոս ալ ան 21
մարդիկներուն քովը իջնելով՝ ը-
սաւ . Ահա ես եմ անիկայ որ դուք
կը փնտռէք , Ի՞նչ բանի համար
եկած էք : Անոնք ալ ըսին . Կոռ- 22
նելիոս հարիւրապետը՝ արդար և
աստուածավախ մարդ՝ բոլոր Հրէից
ազգէն վկայուած՝ սուրբ հրեշտակէ
մը հրաման առաւ , որ քեզ իր
տունը կանչէ , և քեզմէ խօսքեր
լսէ : Ան ատենը ներս կանչեց ա- 23
նոնք , և իր քովը վար դրաւ :

Ու հետևեալ օրը Պետրոս ելաւ՝
անոնց հետը գնաց , և քանի մըն
ալ Յոպպէէն եղող եղբայրներէն իր
հետը գացին : Ու հետևեալ օրը 24
Կեսարիա մտան . Կոռնելիոսն ալ
իր ազգականները և մտերիմ բարե-
կամները կանչած՝ անոնց կը սպա-
սէր : Ու երբոր Պետրոս ներս կը 25
մտնէր , Կոռնելիոս անոր դիմացը
ելաւ , ու անոր ոտքը խընալով՝
երկրպագութիւն կ'ընէր : Հայց 26
Պետրոս անիկայ կանդնեցուց՝ ու ը-
սաւ . Ելլէր կայնէ . ես ինքնս ալ
մարդ եմ : Եւ անոր հետը խօսակ- 27
ցելով ներս մտաւ , ու հոն շատ
մարդիկ ժողվուած գտաւ . Եւ ը- 28

սաւ անոնց • Դուք դիտէք թէ ինչ-
պէս ապօրինաւոր բան է Հրէայ
մարդու մը օտարազգիի հետ հաղոր-
դակցութիւն ընելը կամ անոր մօ-
տենալը • բայց Աստուած ինծի ցու-
ցուց որ մարդիկներէն ոեկուն պիղծ
29 կամ անմաքուր չըսեմ : Ընդ հա-
մառ ես ալ որ կանչուեցայ՝ առանց
դէմ խօսելու եկայ • բայց հիմա կը
հարցընեմ , ի՞նչ բանի համար զիս
30 կանչեցիք : Կոռնելիոս ալ ըսաւ •
Ցորս օր առաջ մինչև աս ժամս ծոմ
կը պահէի , ու ժամը իննին տանս
մէջ աղօթք կ'ընէի • և ահա փայ-
լուն հանդերձներով մարդ մը կայ-
31 նեցաւ առջեւս , ու ըսաւ • Կոռնե-
լիոս՝ քու աղօթքդ լսուեցաւ , և
քու ողորմութիւններդ Աստուծոյ
32 առջեւը յիշուեցան • Ուստի մարդ
խրկէ Յոպպէ , ու կանչէ Սիմոնը՝
որ Պետրոս ալ կ'ըսուի • անիկայ
ծովուն մօտ Սիմոն անուամբ կաշի
բանողի մը տանը մէջ իբրև հիւր
կը կենայ • որ երբոր դայ , քեզի
33 պիտի խօսի : Ուստի անմիջապէս
մարդիկ խրկեցի քեզի • դուն ալ ա-
ղէկ ըրիր որ եկար • և հիմա մենք
ամենքս Աստուծոյ առջեւը կեցեր ենք
լսելու ան ամեն բաները , որ Ա-
տուծմէ հրամայուած է քեզի :
34 Պետրոս իր բերանը բացաւ՝ ու
ըսաւ • Ա՛շմարտութեամբ կը հաս-
կընամ որ Աստուծոյ քովը աչառու-
35 թիւն չկայ • Հապա ամեն ազգի
մէջ՝ ան որ անկէ կը վախնայ , ու
արդարութիւն կը գործէ , անոր
36 ընդունելի է : Ան խօսքը որ Ի-
սրայէլի որդւոցը խրկեց Յիսուս
Քրիստոսի ձեռքովը , (ասիկայ է
37 ամենուն Տէրը •) դուք աղէկ գի-
տէք ան բանը , որ բոլոր Հրէաս-
տանի մէջ եղաւ Գալիլեայէն սկը-
սած՝ ան մկրտութիւնէն ետև որ
38 Յովհաննէս քարոզեց • Յիսուսը
որ Նազարեթէն էր , որ Աստուած
անիկայ օծեց Սուրբ Հոգիով և
զօրութիւնով , որ պտըտեցաւ բա-
րիք ընելով , ու Սատանայէն բո-
լոր տանջուածները բժշկելով ,
քանզի Աստուած իր հետն էր :

Ու մենք վկայ ենք ան ամեն բանե- 39
րուն՝ որ ըրաւ Հրէաստանի երկրին
մէջ ու Երուսաղէմի մէջ , որն որ
փայտէն կախած սպաննեցին ալ :
Աստուած անիկայ երրորդ օրը յա- 40
րուց , և յայտնի ըրաւ զանիկայ ,
Ո՛չ թէ բոլոր ժողովուրդին , հա- 41
պա մեզի՝ առաջուց Աստուծմէ վը-
կայ ըլլալու ընտրուածներուս • որ
մենք իրեն հետ կերանք ու խմեցինք
ալ՝ անոր մեռելներէն յարութիւն
առնելէն ետքը : Ու ինքը պա- 42
տուիրեց մեզի՝ որ ժողովուրդին
քարոզենք ու վկայութիւն տանք ,
թէ անիկայ է Աստուծմէ սահմա-
նուած՝ կենդանիներուն ու մեռել-
ներուն դատաւորը : Անոր կը 43
վկայեն բոլոր մարգարէները թէ
ամեն իրեն հաւատացողները իր ա-
նունովը մեղաց թողութիւն կ'առ-
նեն :

Ու երբոր Պետրոս աս խօսքերը 44
կը խօսէր • Հոգին Սուրբ իջաւ
ամենուն վրայ , որոնք խօսքը կը
լսէին : Ու թլփատուածներէն 45
եղող հաւատացեալները՝ որոնք
Պետրոսին հետը եկած էին , զար-
մացան՝ որ հեթանոսներուն վրայ
ալ Հոգւոյն Սրբոյ պարգեւը կը
լեցուէր : Վասնզի կը լսէին ա- 46
նոնցմէ որ ո՛րէ լեզուներով կը
խօսէին , և զԱստուած կը փառա-
ւորէին : Ան ատենը Պետրոս 47
պատասխան տուաւ • Արդեօք մէկը
ջուրը արգիլել որ աստոնք չմկրը-
տուին , որոնք Հոգին Սուրբն ալ
ընդունեցին մեզի պէս : Ու հրա- 48
ման ըրաւ որ Տէրոջը անունովը
մկրտուին • ան ատենը իրեն աղա-
չեցին որ քանի մը օր հոն մնայ :

ԳԼ • ԺՐ

Նաև առաքեալները ու եղբայրները 1
որ Հրէաստանի կողմերն էին ,
լսեցին որ հեթանոսներն ալ Ա-
տուծոյ խօսքը ընդուներ են : Բայց 2
երբոր Պետրոս Երուսաղէմ եկաւ ,
թլփատուածներէն եղողները անոր
հետ կը վիճէին • Ու կ'ըսէին , թէ 3
Դուն անթլփատ մարդոց քովը մը-
տար , և անոնց հետ հաց կերար :

Աստուած հեթանոսներուն ալ կենաց
համար ապաշխարութիւն տուաւ :
Նաև Ստեփաննոսին հետևողը 19
վրայ եկած նեղութենէն ցիրուցան
եղածները մինչև Փիւնիկէ ու Կիպ-
րոս և Անտիոք հասան • ու մէկու
մը Բառնաբայ խօսքը չէին խօսեր ,
միայն թէ Հրէաներուն : Բայց 20
անոնցմէ ոմանք Կիպրացի և Կիւրե-
նացի մարդիկ էին , որոնք երբոր
Անտիոք մտան , Յոյներուն հետ կը
խօսէին՝ Տէր Յիսուսը քարոզելով :
Ու Տէրոջը ձեռքը անոնց հետն էր , 21
և բազմաթիւ մարդիկ հաւատալով՝
Տէրոջը դարձան : Նաև անոնց վրա- 22
յով ասոր լուրը Երուսաղէմի եկեղե-
ցիին ականջը հասաւ • ու Բառնա-
բասը խրկեցին՝ որ մինչև Անտիոք
երթայ • Ու երբոր եկաւ՝ և Ա- 23
ստուծոյ շնորհքը տեսաւ , ուրախա-
ցաւ • ու կը յորդորէր ամենն ալ՝
որ յօժար սրտով Տէրոջը հետ հա-
պոաճ մնան • Վասնզի ինքը բարի 24
մարդ էր , ու Սուրբ Հոգիով և
հաւատքով լեցուն • ու Տէրոջը շատ
ժողովուրդ աւելցաւ : Նորը Բառ- 25
նաբաս Տարսոն ելաւ՝ Սողոսը
փնտռելու , և գանիկայ գտնելով՝
Անտիոք բերաւ : Ու եղաւ որ ա- 26
նոնք լման տարի մը եկեղեցիին հետ
մկտեղ ժողվուելով , շատ ժողո-
վուրդի սորվեցուցին • ու պինտ ա-
ռաջ Անտիոքի մէջ աշակերտները
Քրիստոնեայ անուանեցան :
Ան օրերը Երուսաղէմէն մարգա- 27
րէներ իջան Անտիոք : Ու անոնց- 28
մէ մէկը Ագաբոս անունով՝ ելաւ
իմացուց Հոգիին զօրութեամբը՝
թէ մեծ սով մը պիտի ըլլայ բոլոր
աշխարհ , որ և եղաւ Կղովդիոսին
օրերը : Ու աշակերտները որոշե- 29
ցին որ իրենցմէ ամեն մէկը ձեռքէն
եկածին չափ Հրէաստանի մէջ բը-
նակող եղբայրներուն օգնութիւն
խրկեն • Ու կատարեցին ալ , երեց- 30
ներուն խրկելով Բառնաբասին ու
Սողոսին ձեռքովը :

ԳԼ • ԺՐ

Ան ատենները Հերովդէս Թագա- 1
ւորը ձեռք զարկաւ եկեղեցիէն

2 մէկ քանիները չարչարելու : Եւ Յովհաննէսին եղբայրը Յակոբոսը
3 սրով սպաննեց : Եւ տեսնելով որ Հրէաներուն հաճելի է , անոր վրայ
Պետրոսն ալ բռնեց . ու բաղարջա-
4 կերաց օրերն էին : Զանիկայ երբ-
որ բռնեց՝ բանտը դրաւ , և չորս
կարգ չորսական զինուորներու յանձ-
նեց որ պահեն , և կ'ուզէր զատկէն
ետև ժողովուրդին հանել զանիկայ :
5 Ուստի Պետրոս բանտին մէջը պա-
հուած էր , բայց եկեղեցին անդա-
դար աղօթք կ'ընէր Աստուծոյ՝ անոր
6 համար : Եւ երբոր Հերովդէս ու-
զեց անիկայ դուրս բերել , ան գի-
շերը Պետրոս երկու զինուորներու
մէջտեղը կը քնանար՝ կրկին շղթա-
ներով կապուած . ու պահապանները
դրանը առջևը բանտը կը պահպա-
7 նէին : Եւ ահա Տէրոջը հրեշտա-
կը եկաւ վրան կայնեցաւ , ու տունը
մէջ լոյս մը ծագեց , և Պետրոսին
կողը խթելով՝ արթընցուց զանի-
կայ , ու ըսաւ . Հարուստ ելիր .
ու շղթաները անոր ձեռքերէն վար
8 ինկան : Եւ հրեշտակը ըսաւ ա-
նոր . Գօտիդ կապէ , ու հողա-
թափէներդ ոտդդ հագիր . անիկայ
ալ այնպէս ըրաւ . և ըսաւ անոր .
Անդերձդ վրադ առ՝ ու եկուր իմ
9 ետևէս : Ան ալ ելլելով անոր
ետևէն կ'երթար , և չէր գիտեր թէ
ան հրեշտակէն եղած բանը իրաւ է ,
հապա կը կարծէր թէ տեսիլք կը
10 տեսնէ : Ու երբոր անոնք առաջին
ու երկրորդ պահապաններէն ան-
ցան , եկան մինչև երկաթի դուռը ,
որ քաղաքին մէջը կը հանէր , որ
ան ինքիրմէ բացուեցաւ անոնց . և
անոնք ելլելով՝ մէկ փողոց մը անցան .
հրեշտակն ալ իսկոյն անկէ զատուե-
11 ցաւ : Ու Պետրոս ինքզինքին գա-
լով՝ ըսաւ . Հիմա ճշմարտապէս
գիտեմ որ Տէրը իր հրեշտակը խըր-
կեց , և ազատեց զիս Հերովդեսին
ձեռքէն , ու Հրէից ժողովուրդին
12 բոլոր ակնկալութենէն : Եւ մտա-
ծելով՝ եկաւ Մարկոս ըսուած Յով-
հաննէսին մօրը Մարիամին տունը ,
ուր որ շատերը ժողվուած աղօթք
13 կ'ընէին : Եւ դռնէն դուրսի դու-
ռը որ զարկաւ , Հռովդէ անունով
աղախին մը գնաց ականջ դնելու .
14 Ու երբոր Պետրոսին ձայնը ճանչ-
ցաւ , ուրախութենէն դուռը չբա-
ցաւ , հապա ներս վազելով պատ-
մեց , թէ Պետրոս դրանը առջևը
15 կայներ է : Իսկ անոնք ըսին անոր ,
Խենթեցեր ես . բայց ինքը կը պըն-
դեր թէ անանկ է . անոնք ալ կ'ը-
սէին . Անոր հրեշտակը պիտի ըլ-
16 լայ : Սակայն Պետրոս անդադար
կը զարնէր . ու երբոր բացին ,
զինքը տեսնելով ապշեցան : Նայց
17 անիկայ ձեռքով նշան կ'ընէր անոնց՝
որ լուռ կենան , ու պատմեց անոնց
թէ ինչպէս Տէրը զինքը բանտէն
հանեց , և ըսաւ . Յակոբոսին ու եղբայրներուն պատմեցէք .
և ելաւ ուրիշ տեղ գնաց : Ու
18 երբոր առտու եղաւ , մեծ խռովու-
թիւն կար զինուորներուն մէջը՝ թէ
արդեօք ի՞նչ եղաւ Պետրոսը :
19 Հերովդէս ալ երբոր ուզեց անիկայ՝
ու չգտաւ , պահապաններուն հար-
ցուփորձ ընելով՝ հրաման ըրաւ որ
սպաննուին . և Հրէաստանէն
Կեսարիա իջաւ , ու հոն կը կենար :

20 Եւ Հերովդէս խիստ թշնամացած
էր Տիւրացիներուն ու Սիդոնացի-
ներուն հետ . անոնք ալ միաբան
հաւանութեամբ իրեն եկան , ու
թագաւորին Ղաստոս անունկապե-
տը համոզելով՝ հաշտութիւն կը
խնդրէին . ինչու որ իրենց երկիրը
թագաւորին երկրէն ապրուստ կ'առ-
21 նէր : Եւ մէկ որոշուած օր մը
Հերովդէս թագաւորական հան-
դերձը հագած ու առեանը նստած՝
անոնց առնաբանութիւն կ'ընէր :
22 Ժողովուրդն ալ կ'աղաղակէր , թէ
Աստիկայ Աստուծոյ ձայն է , ու չէ
23 թէ մարդու : Եւ իսկոյն Տէրոջը
հրեշտակը զանիկայ զարկաւ , Աս-
տուծոյ փառք չտալուն համար . և
որդնալից ըլլալով՝ մեռաւ :

24 Եւ Աստուծոյ խօսքը կ'աճէր ու
25 կը շատնար : Եւ Բառնաբաս ու
Սողոս երբոր իրենց չառնչոտած պաշ-
տօնը լմընցուցին՝ Երուսաղէմէն
դարձան , Մարկոս ըսուած Յով-
հաննէսն ալ հետերնին առնելով :

ԳԼ . ԺԳ

1 Եւ Անտիոքի մէջ եղած եկեղեցիէն
քանի մը մարգարէներ ու վար-
դապետներ կային , Բառնաբաս ,
ու Շմաւոն՝ որ Նիւգեր կ'ըսուէր ,
ևՂուկիոս Կիւրենացի , ու Մա-
նայեն՝ Հերովդէս չորրորդապետին
2 սնդակիցը , և Սողոս : Երբոր
ասոնք Տէրոջը պաշտօնին մէջն էին՝
և ծոմ կը պահէին , Հոգին Սուրբ
ըսաւ . Զատեցէք ինծի Բառնա-
բասը և Սողոսը ան գործին համար ,
3 որուն ես կանչեր եմ ատոնք : Ան
ատեն ծոմ պահելով և աղօթք ը-
նելով , ձեռք դրին անոնց վրայ՝ ու
խրկեցին :

4 Անոնք ալ Սուրբ Հոգիէն խըր-
կուած՝ Սելևկիա իջան , ու անկէ
5 նաւով Կիպրոս գացին : Եւ Սա-
ղամինա հասնելով՝ Հրէից ժողո-
վարաններուն մէջ Աստուծոյ խօսքը
կը քարոզէին , ու Յովհաննէսն ալ
6 իրենց սպասաւոր ունէին : Եւ պը-
տըտելով ան բոլոր կղզին մինչև
Պափոս , հոն գտան սուտ մարգարէ՝
Հրէայ մոգ մը , որուն անունը
7 Բարիեսուս էր . Որ ինքը փոխանորդ
բդեշխին հետն էր , որ Գ'ըսուէր
Սերգիոս Պօղոս , խելացի մարդ
մը . ասիկայ Բառնաբասը և Սո-
ղոսը հրաւիրելով՝ ուզեց Աստուծոյ
8 խօսքը լսել : Սակայն անոնց դէմ
կեցաւ Էղիմաս մոգը , (քանզի այս-
պէս կը թարգմանուի անոր անու-
նը ,) որ կ'ուզէր փոխանորդ բդեշ-
9 խը հաւատքէն դարձընել : Նայց
Սողոս՝ (որ Պօղոս ալ Գ'ըսուէր ,)
Հոգւով Սրբով լեցուած՝ աչքերը
10 անոր վրայ անկեց , Ու ըսաւ . Ո՛վ
ամէն խաբեբայութիւնով և ամէն
խորամանկութիւնով լեցուած Սա-
տանայի որդի՝ թշնամի բոլոր ար-
դարութեան , պիտի չդադարիս
Տէրոջը շիտակ ճամբաները ծռելէն :
11 Եւ հիմա Տէրոջը ձեռքը ահա քու
վրադ է . ու կոյր պիտի ըլլաս՝ ա-
տեն մը արևը չտեսնելով : Եւ
իսկոյն անոր վրայ մէգ ու խաւար մը
իջաւ . ու պտըտելով առաջնորդ
12 կը փնտռէր : Ան ատենը փոխա-
նորդ բդեշխը ասոնք եղած բաները որ
տեսաւ՝ հաւատաց , մեծապէս զար-
մանալով Տէրոջը վարդապետու-
թեանը վրայ :

13 Եւ Պօղոս ու իր ընկերները Պա-
փոսէն եկան , ու եկան Պամփիւ-
լիայի Պերգէն . բայց Յովհաննէս
անոնցմէ զատուելով՝ Երուսաղէմ
դարձաւ : Անոնք ալ Պերգէն
14 գացին՝ ու եկան Պիսիդիայի Ան-
տիոքը , և շաբաթ օրը ժողովա-
րանը մտնելով՝ նստան : Ու օրէն-
15 քը և մարգարէները կարդացուելէն
ետև՝ ժողովրդապետները Նոդ խըր-
կեցին իրենց ու ըսին . Արդեօք
եղբայրներ՝ թէ որ դուք ժողովուր-
դին Խօսելու յորդորական խօսք մը
ունիք , խօսեցէք : Ան ատենը
16 Պօղոս ոտքի վրայ կայնելով , ձեռքը
շարժեց ու ըսաւ . Ո՛վ Իսրայէ-
լացի մարդիկ՝ և դուք՝ որ Աստուծմէ
17 կը վախնաք , մտիկ ըրէք : Այս
ժողովուրդիս Աստուածը մեր հայ-
րերը ընտրեց , ու ժողովուրդը
բարձրացուց Եգիպտոսի երկրին մէջ
պանդխտութեան ատենը , և բարձր
բազուկով զանոնք անկէ հանեց :
18 Ու քառասուն տարուան ժամանակի
չափ անապատին մէջ կերակրեց զա-
նոնք : Եւ Քանանու երկրին մէջ
19 եօթը ազգ կործանելով , անոնց
երկիրը իրենց տուաւ որ ժառան-
գեն : Եւ անկէ ետև չորս հարիւր
20 յիսուն տարիի չափ դատաւորներ
տուաւ անոնց մինչև Սամուէլ մար-
գարէն : Ու ետքը թագաւոր ու-
21 զեցին . և Աստուած Աիսի որդին
Սաուղը տուաւ անոնց՝ Բենիա-
մինի ցեղէն մարդ մը , քառասուն
տարի : Ու երբոր զանիկայ փո-
22 խեց , Դաւիթը հանեց իրենց թա-
գաւոր , որուն համար վկայութիւն
տալով՝ ըսաւ . Յեսսէի որդին Դա-
ւիթը գտայ իմ սրտիս համեմատ
մարդ , որ իմ բոլոր կամքս պիտի
կատարէ : Անոր սերունդէն Աս-
23 տուած ըստ խոստմունքին պէս Յա-
բայելին՝ Փրկիչ Յիսուսը հանեց .
24 Եւ դեռ անիկայ իր պաշտօնը չկը-
սած՝ Յովհաննէս առաջուց Իսրա-
յէլի բոլոր ժողովուրդին ապաշխա-

բութեան մկրտութիւնը քարոզեց ։
25 Ու երբոր Յովհաննէս իր ընթացքը
կը կատարէր , ըսաւ ։ Ո՞վ կը
կարծէք թէ եմ ։ ես Քրիստոսը
չեմ ։ հապա անկից ետքս իմ ե-
տևէս կու գայ , որ ես արժանի չեմ
անոր ոտքերուն կօշիկները քակե-
26 լու ։ Արդի՛կ եղբայրնե՛ր Աբրա-
համի տոհմին որդիքը , ու անոնք
որ ձեր մէջը աստուածավախ են ,
ասոր փրկութեան խօսքը ձեզի խրը-
27 կուեցաւ ։ Վասնզի Երուսաղէմ
բնակողները՝ և անոնց իշխանները
ոչ անկից ճանչցան , ոչ ալ մար-
գարէներուն ձայները , որ ամէն
շաբաթ օրերը կը կարդացուին ։
հապա զանոնք կատարեցին պնդը
28 դատապարտելով ։ Ու մահուան
պատճառ մըն ալ չգտած՝ Պիղա-
տոսէն խնդրեցին որ անկից ապան-
29 նուի ։ Ու երբոր անոր համար
բոլոր գրուած բանները կատարե-
ցին , փայտէն վար իջեցընելով՝
30 գերեզմանի մէջ դրին ։ Բայց Ա-
ստուած անկից յարուց մեռելնե-
րէն ։ որ ինքը շատ օրեր երևցաւ
31 անոնց , Որ իր հետը Գալիլեացին
Երուսաղէմ եկեր էին ։ որոնք հիմա
անոր վկաներն են ժողովուրդին առ-
32 ջևը ։ Մենք ալ ձեզի կը քարո-
զենք ան խոստումնքը՝ որ հայրերուն
33 եղած էր ։ Որ անկից Աստուած
կատարեց մեզի՝ որ անոնց զաւակ-
ներն ենք՝ Յիսուսը յարուցանելով ,
ինչպէս որ երկրորդ սաղմոսին մէջն
ալ գրուած է ։ Դուն իմ Որդիս
34 ես ։ ես այսօր քեզ ծնայ ։ Ու
որ զանկից մեռելներէն յարուց ,
ու մէյմըն ալ ապականութիւն պի-
տի չտեսնէ , ասանկ կ'ըսէ , Թէ
Ձեզի պիտի տամ Դաւիթին հա-
ւատարիմ սուրբ խոստմունքները ։
35 Ուստի ուրիշ սաղմոսի մը մէջ ալ
կ'ըսէ ։ Ձու Սուրբիդ ապակա-
նութիւն տեսնել պիտի չտաս ։
36 Ինչու որ Դաւիթ իր դարուն մէջ
Աստուծոյ կամացը ծառայելով՝ մե-
ռաւ , ու իր հայրերուն քովը դը-
րուեցաւ , և ապականութիւն տե-
37 սաւ ։ Բայց ան որ Աստուած յա-
րուց , ապականութիւն չտեսաւ ։
Ուրեմն յայտնի ըլլայ ձեզի՝ մարդիկ 38
եղբայրնե՛ր , որ ասոր միջոցովը ձեզի
մեղաց թողութիւն կը քարոզուի ։
Ու ան ամէն բաներէն՝ որ Մովսէսին 39
օրէնքովը չկրցաք արդարանալ ։ ա-
սով՝ ամէն ով որ հաւատայ , կ'ար-
դարանայ ։ Երդ՝ զգուշացէ՛ք որ 40
չըլլայ թէ ձեր վրայ գայ ան որ մար-
գարէներուն մէջ ըսուած է ։ Նա- 41
յեցէ՛ք արհամարհողնե՛ր՝ և զարմա-
ցէ՛ք , ու ոչնչացէ՛ք ։ ինչու որ
գործ մը պիտի ընեմ ձեր օրերուն
մէջ , անանկ գործ մը՝ որ եթէ
մէկը ձեզի պատմէ , պիտի չհաւա-
տաք ։
Ու երբոր անկէ դուրս ելան , 42
կ'աղաչէին որ հետևեալ շաբաթ
ալ նոյն խօսքերը իրենց խօսուի ։
Ու ժողովուրդը երբոր արձակեցաւ , 43
Հրեաներէն ու նորահաւատ բարե-
պաշտներէն շատերը Պօղոսին ու
Բառնաբասին ետևէն կ'երթային ։
որոնք կը խօսէին անոնց հետ , ու
կը յորդորէին զանոնք , որ միշտ
Աստուծոյ շնորհքին մէջը հաստատ
կենան ։ Ու հետևեալ շաբաթ 44
օրը գրեթէ բոլոր քաղաքը ժողո-
վուեցաւ Աստուծոյ խօսքը լսելու ։
Իսկ Հրեաները երբոր տեսան ան 45
բազմութիւնը , նախանձով լե-
ցուեցան , ու Պօղոսի զրուցածնե-
րուն դէմ կը խօսէին՝ հակառակե-
լով ու հայհոյութիւն ընելով ։
Ան ատենը Պօղոս և Բառնաբաս 46
համարձակեցան ու ըսին ։ Պէտք
էր որ առաջ ձեզի խօսուի Աստու-
ծոյ խօսքը , բայց որովհետև դուք
անկից կը մերժէք , ու ինքզինքնիդ
յաւիտենական կենաց արժանի չէք
սեպեր , ահա մենք հեթանոսնե-
րուն կը դառնանք ։ Ինչու որ 47
Տէրը ասանկ պատուիրած է մեզի ։
Ձեզ հեթանոսներուն լոյս դրի ,
որ դուն փրկութեան պատճառ ըլ-
լաս մինչև երկրի ծայրերը ։ Ա- 48
յնլսելով հեթանոսները՝ կ'ուրախա-
նային , ու Աստուծոյ խօսքը կը
փառաւորէին ։ և որոնք որ յաւի-
տենական կենաց սահմանուած էին ,
հաւատացին ։ Ու Տէրոջը խօսքը 49
բոլոր գաւառը կը տարածուէր ։
Բայց հրէաները դրդռեցին բարե- 50
պաշտ և ազնիւ կիներն՝ ու քա-
ղաքին մեծերը , և Պօղոսին ու
Բառնաբասին վրայ հալածանք հա-
նելով՝ զանոնք իրենց սահման- 51
ներէն դուրս ըրին ։ Անոնք ալ
իրենց ոտքերուն փոշին անոնց դէմ
թօթուելով՝ Իկոնիոն եկան ։ Ու 52
աշակերտները ուրախութեամբ և
Հոգւով Սրբով կը լեցուէին ։

ԳԼ ։ ԺԴ

Ու եղաւ որ Իկոնիոնի մէջ անոնք 1
մէկտեղ Հրեաներուն ժողովա-
րանը մտան , և այնպէս խօսեցան՝
որ խիստ շատ Հրեաներ և Յոյներ
հաւատացին ։ Բայց չհաւատացող 2
Հրեաները դրդռեցին ու չարութեան
գրդռեցին հեթանոսներուն սիրտը
եղբայրներուն դէմ ։ Իսկ անոնք 3
շատ ժամանակ հոն կենալով՝ հա-
մարձակ կը քարոզէին Տէրոջմով ,
որ իր շնորհաց խօսքին կը վկայէր ,
և նշաններ ու հրաշքներ ընել կու-
տար անոնց ձեռքովը ։ Ու քա- 4
ղաքին բազմութեանը մէջ երկպա-
ռակութիւն մը եղաւ ։ ոմանք Հր-
հրեաներուն կողմին եղան , ոմանք
ալ առաքեալներուն ։ Ու երբոր 5
հեթանոսները և Հրեաները իրենց
իշխաններովը վրանին յարձակեցան՝
զանոնք նախատելու ու քարկոծե-
լու , Իրենք իմանալով՝ Լիկայոնա- 6
ցւոց քաղաքները փախան՝ Լիւստ-
րա ու Դերբէ , և շրջակայ տե-
ղերնին , ու հոն աւետարանը կը
քարոզէին ։
Ու Լիւստրայի մէջ մարդ մը նըս- 7
տեր էր՝ ոտքերովը տկար , իր մօրը
որովայնէն կաղ ծնած , որ բնաւ
քալած չէր ։ Անիկայ Պօղոսին 8
խօսքերը մտիկ կ'ընէր ։ անիկայ ալ
նայեցաւ անոր՝ և տեսնելով թէ
բժշկուելու հաւատք ունի , Խարիր 9
ձայնով մը ըսաւ ։ Ելլէր ոտքերուդ
վրայ շիտակ կայնէ ։ ան ալ ցատ-
կելով կը քալէր ։ Ու ժողո- 10
վուրդները երբոր Պօղոսին ըրածը
տեսան՝ ձայներնին վերցընելով Լի-
կայոնարէն ըսին ։ Աստուածները
մարդոց նմանութիւնով մեզի իջեր
են ։ Ու Բառնաբասին Դիոս կը 11
կանչէին , և Պօղոսին Հերմէս ,
ինչու որ անիկայ էր գլխաւոր խո-
սողը ։ Իսկ քաղաքին առջևը և- 12
ղած Դիոսին քուրմը ցուլերը և
պսակները բերելով դռներուն առ-
ջևը , բազմութեանը հետ մէկտեղ
կ'ուզէր որ զոհ ընէ ։ Բայց Բառ- 13
նաբաս ու Պօղոս առաքեալները
երբոր լսեցին , իրենց հանդերձները
պատռելով՝ դուրս ցատկեցին բազ-
մութեանը մէջ ։ կ'աղաղակէին ,
Ու կ'ըսէին ։ Ա՛րդիկ ինչո՞ւ հա- 14
մար ատ բաները կ'ընէք ։ մենք ալ
ձեզի պէս կիրքեր ունեցող մարդիկ
ենք , ու կը քարոզենք ձեզի որ ատ
փուճ բաներէն կենդանի Աստուծոյն
դառնաք , որ ինքը ստեղծեց եր-
կինքը ու երկիրը և ծովը , ու բոլոր
անոնց մէջի եղածները ։ Որ ան- 15
ցած դարերուն մէջ թող տուաւ
ամէն ազգերուն իրենց ճամբաները
երթալու ։ Բայց ամենայնիւ ինք- 16
զինքը առանց վկայութեան չթո-
ղուց , բարերարութիւնով երկին-
քէն ձեզի անձրևներ՝ ու պտղաբեր
եղանակներ տալով , կերակրելո-
րով և ուրախութիւնով ձեր սիր-
տերը լեցընելով ։ Ու ատ բաները 17
ըսելով՝ հազիւ կրցան ժողովուրդ-
ները դադրեցընել , որ իրենց զոհ
չընեն ։
Սակայն Անտիոքէն ու Իկոնիոնէն 18
Հրեաներ հասան , ու ժողովուրդ-
ները համոզեցին , և Պօղոսը քար-
կոծեցին , ու քաղաքէն դուրս քա-
շեցին՝ կարծելով թէ մեռած է ։
Բայց աշակերտները երբոր անոր 19
բոլորտիքը պատեցին , ելաւ քա-
ղաքը մտաւ ։ ու հետևեալ օրը
Բառնաբասին հետ մէկտեղ Դերբէ
ելաւ ։ Ու անոնք ան քաղաքին 20
մէջ աւետարանը քարոզելով , ու
շատերը աշակերտ ընելով՝ Լիւստ-
րա ու Իկոնիոն և Անտիոք դար-
ձան , Աշակերտներուն սիրտերը հաս- 21
տատելով , և յորդորելով որ հաս-
տատ մնան հաւատքի մէջ ։ և ը-
սելէն , թէ շատ նեղութիւններով
պէտք է մեզի Աստուծոյ թագաւո-
րութիւնը մտնել ։ Ու երբոր ա- 22

ԱՆոնց ամէն մէկ եկեղեցիին երէցներ
ձեռնադրելին , ծոմապահութեամբ
աղօթք ընելով՝ զանոնք յանձնելին
Տէրոջը՝ որուն հաւատացեր էին :
23 Եւ Պիսիդիայի մէջէն պարտեզով՝
24 եկան Պամփիւլիա : Պերգէի մէջ
ալ Տէրոջը խօսքը խօսելէն ետև՝
25 Աթալիա իջան : Անկէ ալ նաւով
Անտիոք գացին , ուսկից որ Աստուծոյ շնորհքին յանձնուած էին ան
գործին համար՝ որ կատարեցին :
26 Ու երբոր եկան , եկեղեցին մէկտեղ ժողվելով՝ պատմեցին ինչ որ
Աստուած ըրեր էր իրենց հետ , և
որ հեթանոսներուն հաւատքի դուռ
27 բացեր էր : Ու հոն շատ ժամանակ
աշակերտներուն հետ կեցան :

ԳԼ . ԺԵ

1 Եւ մէկ քանիները Հրէաստանէն
իջած՝ եղբայրներուն կը սորվեցընէին՝ որ Մովսէսին սահմանած սովորութեանը համեմատ չըթլփատուիք , չէք կրնար փրկուիլ :
2 Ուստի Պօղոս և Բառնաբաս անոնց դէմ շատ մը հակառակութիւն ու
վէճ ընելէն ետքը , վճռեցին որ
Պօղոս ու Բառնաբաս և մէկ քանիներն ալ անոնցմէ Երուսաղէմ ելլեն
առաքեալներուն ու երէցներուն ասխնդրոյս համար : Անոնք ալ եկեղեցիէն ճամբայ դրուած՝ Փիւնիկէէն
ու Սամարիայէն անցնելով , հեթանոսաց դարձի գալը կը պատմէին ,
և մեծ ուրախութիւն կու տային
4 բոլոր եղբայրներուն : Ու երբոր
Երուսաղէմ հասան , եկեղեցիէն ու
առաքեալներէն և երէցներէն ընդունուեցան , և պատմեցին ինչ որ
Աստուած ըրեր էր իրենց հետ :
5 Փարիսեցւոց աղանդէն հաւատացեալներէն ոմանք ելան՝ ու կ'ըսէին ,
թէ պէտք է թլփատել անոնք , ու
պատուիրել որ Մովսէսի օրէնքը
պահեն :
6 Եւ առաքեալները ու երէցները
ժողովուեցան այս բանիս վրայով խոր-
7 հելու : Ու շատ վիճաբանութիւն
ըլլալէն ետև՝ Պետրոս ոտքի վրայ
ելաւ , ու ըսաւ անոնց . Արդիւկ
եղբայրնե՛ր՝ դուք գիտէք որ առջի
օրերէն Աստուած ձեր ընտրեց մեր
մէջէն , որ իմ բերնովս հեթանոսները աւետարանի խօսքը լսեն՝ ու
հաւատան : Ու սրտագէտ Աստուածը վկայեց անոնց , Հոգին
Սուրբը տալով անոնց՝ ինչպէս որ
մեզի ալ : Ու մէկ խտրութիւն
մը չըրաւ մեր ու անոնց մէջը , հաւատքով անոնց սիրտերը մաքրելով : Ուստի հիմա ինչո՞ւ Աստուած կը փորձէք , աշակերտներուն
պարանոցին վրայ անանկ լուծ մը
դնելով , որ անիկայ ո՛չ մեր հայրերը՝ ո՛չ ալ մենք կրցանք վերցընել : Հապա կը հաւատանք որ Տէր
Յիսուսի շնորհքովը կը փրկուինք
մենք , ինչպէս որ անոնք ալ :
12 Ու բոլոր ժողովուրդը լուռ կեցաւ , ու մտիկ կ'ընէր Բառնաբասին ու Պօղոսին , որոնք կը պատմէին ըն Աստուած որչափ նշաններ ու հրաշքներ ըրեր էր հեթանոսներուն մէջ իրենց ձեռքովը : Ու ա-
13 նոնք խօսքերնին կարելէն ետև՝ Յակոբոս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Արդիւկ եղբայրնե՛ր՝ ինձի
մտիկ ըրէք . Շմաւոն պատմեց ,
14 թէ Աստուած ինչպէս առաջ այցելութիւն ըրաւ , որ հեթանոսներէն ժողովուրդ առնէ իր անունը
համար : Ու աս բանիս մարգա-
15 րէից խօսքերն ալ կը միաբանին .
ինչպէս որ գրուած է . Ետկէ ետև
16 պիտի դառնամ , ու Դաւիթին
ինկած խորանը նորէն պիտի շինեմ ,
և անոր կործանուած տեղը՝ նորէն պիտի շինեմ , և կանգնեմ
անիկայ . Որ մնացած մարդիկը Տէ-
17 րը փնտռեն , և բոլոր հեթանոսները՝ որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է , կ'ըսէ Տէրը՝ որ ասոնք ամէն բաները
կ'ընէ : Յայտնի է Տէրոջը իր բոլոր
18 գործքերը աշխարհիս սկիզբէն հետէ : Ետոր համար ես յորմար կը
19 դատեմ նեղութիւն չտալ անոնց՝
որ հեթանոսներէն Աստուծոյ կը
դառնան . Հապա թուղթ մը գը-
20 րել անոնց՝ որ ետ կենան կռոց պղծութիւններէն , և պոռնկութենէ ,
ու խեղդուածէ , և արիւնէ : Ին-
21 չու որ Մովսէս հին դարերէն՝ ի վեր

ամէն քաղաքի մէջ զինքը քարոզողներ ունի , և ժողովարաններու մէջ
ամէն շաբաթ օր կը կարդացուի :
22 Ապա առաքեալներուն ու երէցներուն՝ բոլոր եկեղեցիին հետ
միտեղ աղէկ երևցաւ՝ որ իրենցմէ
մարդիկ ընտրելով Անտիոք խրկեն
Պօղոսին ու Բառնաբասին հետ ,
Յարսաբա մականուանեալ Յուդան
և Շիլան՝ որոնք գլխաւոր մարդիկ
23 էին եղբայրներուն մէջ . Ու անոնց
ձեռքովը նո՛ւոր մը խրկեցին այսպէս
գրուած :
Առաքեալներ ու երէցներ և եղբայրներ՝ Անտիոքի ու Սիւրիայի և
Կիլիկիայի մէջ հեթանոսներէն եղած
24 եղբայրներուդ ողջո՛յն : Որովհետև
լսեցինք՝ թէ ոմանք մեր մէջէն ելլելով՝ ձեզ խօսքերով խռովեցուցեր
են՝ և ձեր անձերը խախտեր են ,
ըսելով թէ պէտք է թլփատուիլ
25 ու օրէնքը պահել , որ անոնց մենք
այսպէս չպատուիրեցինք . Մեզի՝
միաբանութեամբ ժողովածներուս
աղէկ երևցաւ , որ մարդիկ ընտրելով ձեզի խրկենք մեր սիրելիներուն Բառնաբասին ու Պօղոսին
26 հետ , Որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունը համար անձերնին
27 մատնած մարդիկ են : Ուստի խրկեցինք Յուդան և Շիլան , որ
իրենք ալ բերնով նոյն բաները
28 յիշէ ըրուցին : Ինչու որ աղէկ
երևցաւ Սուրբ Հոգիին ու մեզի
ալ՝ ձեր վրայ աւելի բեռ չդնել ,
աս հարկաւոր բաներէս ի զատ ,
29 Որ ետ կենաք կուռքերու զոհուածէ , և արիւնէ , ու խեղդուածէ ,
և պոռնկութենէ . որ աս բաներէն
ինքզինքնիդ պահելով՝ աղէկ պիտի
ընէք : Ա՛ղջ եղէք :
30 Անոնք ալ ճամբայ դրուելով՝ Անտիոք գացին , և ժողովուրդը մէկտեղ ժողվելով՝ թուղթը տուին :
31 Ու երբոր կարդացին , ուրախացան
32 ան մխիթարութենանը վրայ : Ետկ
Յուդա ու Շիլաս՝ որ իրենք ալ
մարգարէ էին , շատ խօսքերով մխիթարեցին եղբայրները՝ ու հաս-
33 տատեցին : Ու առեն մը հոն կեցնալէն ետև՝ եղբայրներէն խաղաղու-
34 թեամբ ճամբայ դրուեցան առաքեալներուն դո՛ւռ-ն-ուլո՛ւ : Բայց
Շիլային աղէկ երևցաւ հոն մնալ : Պօղոս ու Բառնաբաս ալ
35 Անտիոքի մէջ կը կենային , և ուրիշ շատերու հետ Տէրոջը խօսքը
կը սորվեցընէին ու կը բարոզէին :
36 Ու քանի մը օրերէ ետև Պօղոս
ըսաւ Բառնաբասին . Դառնանք ու
այցելութիւն ընենք եղբայրներուն՝
ամէն մէկ քաղաքները , ուր որ Տէրոջը խօսքը քարոզեցինք , և տե-
37 նենք թէ ինչպէս են : Իսկ Բառնաբաս կ'ուզէր որ Յովհաննէսն ալ
առնեն , որ Մարկոս կ'ըսուէր .
38 Բայց Պօղոս արժան չսեպեց որ
Պամփիւլիայի մէջ իրենցմէ զատուողը՝ ու իրենց հետը գործի չերկողը հետերնին առնեն : Այսպես
39 ըլլալով անմիաբանութիւն մը եղաւ , մինչև որ իրարմէ զատուեցան . և Բառնաբաս առաւ Մարկոսը՝ ու նաւով Կիպրոս գնաց : Պո-
40 ղոսն ալ Շիլան ընտրեց՝ ու ելաւ ,
եղբայրներէն Աստուծոյ շնորհացը
41 յանձնուելով . Ու Սիւրիայի ու
Կիլիկիայի մէջ կը պտըտէր , ու
եկեղեցիները կը հաստատէր :

ԳԼ . ԺԶ

1 Ու հասաւ Դերբէ ու Լիւստրա .
և ահա հոն աշակերտ մը կար
Տիմոթէոս անունով , որ հաւատացեալ Հրէայ կնկան մը զաւակ
էր , և հայրը Յոյն էր . Որ Լիւստրայի ու Իկոնացի եղբայրներէն
2 ալ Բարի վկայուած էր : Պօղոս
3 ուզեց որ ասիկայ իր հետը ելլէ ,
և առաւ թլփատեց զանիկայ՝ անտեղեանքը եղած Հրեաներուն համար . ինչու որ ամէնն ալ գիտէին
թէ անոր հայրը Յոյն էր : Ու
4 քաղաքներէն անցնելով , Երուսաղէմ եղած առաքեալներէն ու երէցներէն ապսպրուած հրամանները
կ'աւանդէին անոնց՝ որ պահեն :
5 Եկեղեցիներն ալ հաւատքի մէջ կը
հաստատուէին , և օրէ օր անոնց
թիւը կ'աւելնար :
6 Ու Փռիւգիա ու Գաղատացւոց
կողմերը պտըտեցան . և Սուրբ

Հոգիէն արդիլուելով որ Ասիոյ
7 խօսքը Ասիայի մէջ չխօսին , Մի-
սիայի կողմերը որ ելան , կը ջա-
նային դէպ՝ ի Բիւթանիա երթալ .
և Յիսուսի Հոգին թոյլ չտուաւ
8 անոնց : Եւ Միսիայի քովէն անց-
9 նելով՝ Տրովադա իջան : Եւ հոն
գիշերը Պօղոսին տեսիլք մը երե-
ցաւ . Մակեդոնացի մարդ մը կայ-
ներ կ՝աղաչէր անոր՝ ու կ՝ըսէր .
Մակեդոնիա անցիր , և օգնէ՛ մե-
10 զի : Ու երբոր ան տեսիլքը տե-
սաւ , շուտ մը ուզեցինք Մակեդո-
նիա ելլել , հասկընալով որ Տէրը
մեզ կը հրաւիրէ անոնց աւետարան
քարոզելու :

11 Ուստի նաւով Տրովադայէն ե-
լանք՝ ու շիտակ Սամոթրակէ գա-
ցինք , ու հետևեալ օրը Նէապո-
12 լիս . Եւ անկէ ալ Փիլիպպէ , որ
է Մակեդոնիայի մէկ մասին գլխաւոր
քաղաքը՝ Կողոնիա . և ան քաղա-
13 քին մէջ քանի մը օր կեցանք . Ու
շաբաթ օրը քաղաքէն դուրս ելանք
գետեզերքին քովը՝ ուր որ սովորու-
թիւն ունէին աղօթք ընելու , ու
նստելով՝ ժողվուած կիներուն կը
14 խօսէինք : Եւ Թիւատիր քաղա-
քէն ծիրանավաճառ կին մը՝ Լիդիա
անուն , որ աստուածավախ մէկ մին
էր , մտիկ կ՝ընէր . որուն սիրտը
Տէրը բացաւ Պօղոսին ըսածներուն
15 ուշադրութիւն ընելու : Ու երբոր
մկրտուեցաւ ինքը և իր տունը , ա-
ղաչեց ու ըսաւ . Թէ որ զիս Տէ-
րոջը հաւատացեալը կը սեպէք , իմ
տունս մտէք բնակելու՛ . և ստիպե-
լով տարաւ մեզ :

16 Ու եղաւ որ երբ մենք աղօթքի
կ՝երթայինք , աղախին մը պատա-
հեցաւ մեզի , որ հարցուկ ոգի ու-
նէր , որ գուշակութիւն ընելով՝ իր
տէրերուն շատ վաստակ կը բերէր :
17 Ան կոչ Պօղոսին և մեր ետևէն էր-
նալով կը պոռար՝ ու կ՝ըսէր . Ա-
մարդիկը Բարձրեալ Աստուծոյ ծա-
ռաներն են , որ մեզի փրկութեան
18 ճամբան կը քարոզեն : Եւ աս
բանը շատ օրեր կ՝ընէր . իսկ Պօ-
ղոս վշտանալով՝ դարձաւ ու ըսաւ
ան ոգիին . Յիսուս Քրիստոսի ա-
նունովը հրամայեմ քեզի , ե-
լիր ատկէ . և նոյն ժամուն ելաւ :
Երբոր տեսան անոր տէրերը՝ որ ի- 19
րենց վաստակին յոյսը կորնցաւ ,
Պօղոսը ու Հիլան բռնեցին՝ ու հր-
րապարակը քաշեցին իշխաններուն
առջին : Եւ տարին զանոնք զօ- 20
րապետներուն քովը՝ ու ըսին . Ա-
մարդիկները մեր քաղաքը իրար
կ՝անցընեն . իրենք Հրէայ են , Եւ 21
անանկ սովորութիւններ կը քարո-
զեն , որ արժան չէ մեզի ընդունիլ ,
ո՛չ ալ ընել , ինչու որ Հռովմա-
յեցի ենք : Եւ բազմութիւնը ա- 22
նոնց վրայ դիպաւնցաւ . զօրապետ-
ներն ալ բռնութեամբ անոնց հան-
դերձները հանեցին , և հրամայեցին
որ գանակոծ ձեձեն . Եւ անոնց 23
շատ վէրքեր տալէն ետև՝ բանտը
դրին , պատուիրելով բանտապետին
որ զգուշութեամբ պահէ զանոնք :
Ան ալ ասանկ հրամայեց առնելով՝ 24
զանոնք ներսի բանտը դրաւ , ու
ոտքերնին կոճղի մէջ ամրացուց :

Եւ կէս գիշերին Պօղոս ու Հի- 25
լա աղօթք կ՝ընէին՝ և գԱստուած
կ՝օրհնէին , ու բանտարկեալներն ալ
անոնց մտիկ կ՝ընէին : Եւ յան- 26
կարծակի մեծ շարժ մը եղաւ , ա-
նանկ որ բանտին հիմերը սասանե-
ցան , և անմիջապէս բոլոր դռները
բացուեցան , ու ամենուն կապերը
արձկուեցան : Եւ բանտապետը 27
երբոր արթնցաւ՝ ու բանտին դռնե-
րը բացուած տեսաւ , թուրը
քաշեց՝ և ինքզինքը պիտի սպան-
նէր , կարծելով թէ կապուածները
փախեր են : Բայց Պօղոս բարձր 28
ձայնով կանչեց ու ըսաւ . Դուն
քու անձիդ չնաս մեզի ըներ ,
ինչու որ ամէնքս ալ հոս ենք : Եւ 29
անիկայ ճրագ մը ուզեց ու ներս
վազեց , և դողալով՝ Պօղոսին ու
Հիլային առջին ինկաւ . Եւ ա- 30
նոնք դուրս բերելով՝ ըսաւ . Տէ-
րե՛ր՝ ինծի ի՞նչ պէտք է ընել , որ
փրկուիմ : Ան ալ ըսին . Հաւա- 31
տա Տէր Յիսուս Քրիստոսին ,
ու պիտի փրկուիս դուն՝ և քու
տունդ : Եւ Տէրոջը խօսքը խօսե- 32
ցան անոր , ու ան ամենուն՝ որ իր
տանը մէջն էին : Եւ առաւ զա- 33
նոնք գիշերուան նոյն ժամուն՝ ու
անոնց վէրքերը լուաց , և շուտ մը
մկրտուեցաւ ինքը ու բոլորը իրեն-
ները : Եւ զանոնք իր տունը տա- 34
նելով , անոնց առջևը սեղան դրաւ ,
և բոլոր տունովը ուրախ եղաւ՝ Ա-
ստուծոյ հաւատալով : Ու երբոր 35
առաւօտ եղաւ , զօրապետները խրթ-
կեցին սպասաւորները ու ըսին .
Ընձակէ ատ մարդիկը : Նամա- 36
պետն ալ ան խօսքերը Պօղոսին
պատմեց , թէ Զօրապետները
խրկեցին որ արձակուիք . ուստի
հիմա ելէ՛ք՝ և խաղաղութեամբ գա-
ցէ՛ք : Բայց Պօղոս ըսաւ անոնց . 37
Մեզ յայտնապէս ձեձելով՝ որ չը-
դատապարտուած Հռովմայեցի մար-
դիկ ենք , բանտը դրին , ու հիմա
գաղտո՞ւկ կը հանեն մեզ . ատանկ
չէ՛ , հապա թող իրե՛նք գան ու
մեզ հանեն : Եւ սպասաւորները 38
զօրապետներուն պատմեցին ան
խօսքերը . անոնք ալ երբոր լսե-
ցին թէ Հռովմայեցի են , վախ-
ցան , ու եկան քաղցրութեամբ
խօսեցան անոնց հետ . Եւ դուրս 39
հանելով՝ կ՝աղաչէին որ ան քաղա-
քէն երթան : Անոնք ալ բանտէն 40
ելլելով՝ Լիդիային տունը մտան ,
ու եղբայրները տեսան՝ ու մխիթա-
րեցին զանոնք , և գացին :

ԳԼՈՒԽ Ի·ԶԻ

Եւ Ամփիպոլիսէն ու Ապողոնիա- 1
յէն պտըտելով՝ Թեսաղոնիկէ
եկան , ուր որ Հրէաները ժողո-
վարան մը ունէին : Պօղոս ալ իր 2
սովորութեանը պէս անոնց մէջը մը-
տաւ , և իրեք շաբաթ օր խօսեցաւ
անոնց հետ գիրքերէն , Բանկնե- 3
լով և առջևնին դնելով , թէ պէտք
էր Քրիստոսը չարչարուիլ , ու մե-
ռելներէն յարութիւն առնել , և
թէ Ան Յիսուսը որ ես ձեզի կը
քարոզեմ , ըսաւ , Քրիստոսն է :
Եւ անոնցմէ ոմանք հաւատացին , 4
ու Պօղոսին և Հիլային հետ մի-
ացան , աստուածավախ Յոյներէն
ալ մեծ բազմութիւն , ու երևելի
կիներէն ալ հաւատացողները
քիչ չէին : Բայց հպարտա- 5
ցող Հրեաները նախանձեցան , և
քանի մը դատարկապորտ անօրէն
մարդիկ առնելով՝ աղմուկ հանեցին ,
ու քաղաքը տակնուվրայ ըրին . և
Յասոնին տանը վրայ յարձակելով՝
կ՝ուզէին զանոնք ժողովքին առջևը
տանիլ : Ու երբոր զանոնք չը- 6
գտան , Յասոնը ու մէկ քանի եղ-
բայրներ քաշելով տարին քաղա-
քապետներուն առջևը , կանչուրտ-
տելով՝ թէ անոնք որ աշխարհը
տակնուվրայ ըրին , հոս ալ հասեր
են . Որոնք Յասոնը ընդուներ է . 7
ևասոնք ամէնը կայսրին հրամա-
նացը դէմ կը գործեն , ըսելով թէ՝
ուրիշ Թագաւոր մը կայ Յիսուս :
Եւ խռովեցուցին ժողովուրդը ու 8
քաղաքապետները , որ աս բաները
կը լսէին : Բայց երբոր Յասոնէն 9
և ուրիշներէն երաշխաւորութիւն
առին , արձակեցին զանոնք : Իսկ 10
եղբայրները շուտ մը գիշերով Պօ-
ղոսը և Հիլան Բերիա խրկեցին .
որոնք հոն հասնելով՝ Հրէից ժողո-
վարանը գացին : Ասոնք Թեսա- 11
ղոնիկէի մէջ եղողներէն աւելի ազ-
նիւ մարդիկ էին , որ Աստուծոյ
խօսքը կատարեալ յօժարութեամբ
ընդունեցին , և ամէն օր Գիրքերը
կը քննէին՝ թէ աս բաները ասանկ
է : Ուստի անոնցմէ շատերը հա- 12
ւատացին . և պատուաւոր Յոյն
կիներէն՝ ու մարդիկներէն հաս-
պաոյնէրն ալ քիչ չէին : Բայց 13
երբոր իմացան Թեսաղոնիկեցի Հրե-
աները թէ Բերիայի մէջ ալ Աս-
տուծոյ խօսքը քարոզուեցաւ Պօ-
ղոսէն , հոն ալ եկան՝ ու ժողո-
վուրդը գրգռեցին : Ան ատենը 14
եղբայրները շուտ մը Պօղոսը խրթ-
կեցին՝ որ մինչև ծովեզերքը եր-
թայ . բայց Հիլա ու Տիմոթէոս
հոն մնացին : Եւ անոնք որ Պօ- 15
ղոսը կը տանէին , մինչև Աթենք
բերին անիկայ . և Խրկեն հրաման
առնելով Հիլային ու Տիմոթէոս
համար՝ որ շուտով իրեն գան ,
գացին :

Եւ Պօղոս Աթենքի մէջ անոնց 16
սպասելով՝ իր հոգին անհանգիստ

Եր նեռսի դին , վասն զի քաղաքը
մօտերովին կռապաշտութեան մէջ
17 ընկղմած կը տեսնէր : Ուստի ժո-
ղովրդեանն մէջ կը խօսէր Հրէա-
ներուն ու բարեպաշտ մարդոց , և
ամեն օր հրապարակներուն մէջ ո-
18 րոնց որ պատահէր : Ու Epիկու-
րեան և Stոյիկեան փիլիսոփանե-
րէն մէկ քանիները իրեն հետ հա-
կաճառութիւն կ'ընէին . և ոմանք
կ'ըսէին . Ա՛ս սերմանաքաղը ի՞նչ
ըսել կ'ուզէ . ուրիշներն ալ Հ՛ըս-
կ՛երևի թէ օտար աս-
տուածներու քարոզիչ է . ինչու
որ Յիսուսը ու յարութիւնը կ'ա-
19 ւետարանէր անոնց : Եւ առին
անիկայ Արիսպագոսը տարին , ու
կ'ըսէին . Կրնա՞նք իմանալ թէ
ի՞նչ է աս նոր վարդապետութիւ-
20 նը՝ որ դուն կը զրուցես . Վ՚անզի
մեր ականջներուն օտար բաներ կը
բերես . ուրեմն կ'ուզենք իմանալ
21 թէ ի՞նչ պիտի ըլլան անոնք . (Ա՛ն-
ջու որ Աթենացիները ամեն ալ ,
ու հոն կեցող օտարականները ու-
րիշ բանի չէին պարապեր , բայց
միայն նոր բան զրուցելու կամ լսե-
լու :)
22 Ան ատենը Պօղոս Արիսպագոսին
մէջը կայնեցաւ՝ ու ըսաւ . Ո՛վ Ա-
թենացի մարդիկ՝ ամեն կողմանէ
խիստ կրօնասէր կը տեսնեմ ձեզ :
23 Վ՚անզի ես պտըտելով ու ձեր պաշ-
տամունքը զննելով՝ մէկ սեղան մը
գտայ , որուն վրայ գրուած էր՝
ԱՆԾԱՆՕԹ ԱՍՏՈՒԾՕՅՆ . ուստի անիկայ որ դուք չճանչնալով
կը պաշտէք , ես նոյնը ձեզի կը
24 քարոզեմ : Աստուած որ աշխարհը
ստեղծեց , և անոր մէջի բոլոր բա-
ները , անիկայ երկինից ու երկրի
Տէրը ըլլալով , ո՛չ ձեռագործ տա-
25 ճարներու մէջ կը բնակի , Ո՛չ ալ
մարդոց ձեռքովը կը պաշտուի՝ բա-
նի մը կարօտի պէս . քանզի ին-
քը կու տայ ամենուն կեանք ու
26 շունչ՝ և ամեն բան . Ու բոլոր
մարդոց ազգերը մէկ արիւնէ մը
ըրաւ՝ որ բոլոր երկրի երեսին
վրայ բնակին . և որոշուած ժա-
մանակներ հաստատեց , ու ա-
նոնց բնակութեան սահմանները
ը , զ՚ատուած փնտռելու , Ո՛ր 27
ըլլայ թէ խարխափելով գինքը
գտնեն . Թէպէտև մեր ամեն մէկին
ալ հեռու չէ . Վ՚ինչու որ անով 28
կ'ապրինք և կը շարժինք ու կանք ,
ինչպէս որ ձեր բանաստեղծներէն
մէկ քանիներն ալ ըսին , Վ՚անզի
մենք անոր ցեղէն ալ ենք : Ուստի՝ 29
որովհետև Աստուծոյ ցեղէն ենք ,
պէտք չէ որ անանկ սեպենք թէ
Աստուածութիւնը նման ըլլայ ոս-
կիի կամ արծաթի կամ քարի ,
որ մարդուս վարպետութիւնովը ու
խելքովը քանդակուած է : Ա՛րդ 30
Աստուած տգիտութեան ատենները
անտես ընելով , հիմա ամեն տեղ
կը պատուիրէ բոլոր մարդոց՝ որ
ապաշխարեն : Վ՚ինչու որ ինքը մէկ 31
օր մը սահմանեց , որուն մէջ աշ-
խարհս արդարութեամբ պիտի դա-
տէ ան մարդուն ձեռքովը , որն որ
որոշեց , ու ամենուն հաւատա-
ցուց՝ զանիկայ մեռելներէն յարու-
ցանելով :
Երբոր մեռելներէն յարութիւնը 32
լսեցին , ոմանք ծաղր կ'ընէին . ո-
մանք ալ կ'ըսէին . Ես քանիդ
համար ուրիշ անգամ մտիկ պիտի
ընենք քեզի : Եւ այսպէս Պօղոս 33
անոնց մէջէն ելաւ : Սակայն քանի 34
մը մարդիկ իրեն յարելով հաւա-
տացին , որոնց մէջն էր Դիոնեսիոս
Արիսպագացին , և Դամարիս անու-
նով կնիկ մը , ու անոնց հետ ու-
րիշներ ալ :

ԳԼ . ԺԸ

Սկէ ետև Պօղոս Աթենքէն զա- 1
տուելով՝ Կորնթոս եկաւ , Եւ 2
մէկ Հրէայ մը գտաւ Ակիւղաս ա-
նունով Ծննդեամբ Պոնտացի , որ
իր Պրիսկիլլա կնկանը հետ նոր ե-
կեր էր Իտալիայէն , (Կղոդիոսին
հանած հրամանին համար որ բոլոր
Հրէաները Հռոմէն հեռանան .)
ու անոնց քովը գնաց : Եւ որով- 3
հետև ինքը արհեստակից էր՝ անոնց
քովը կեցաւ , և կը բանէր . ինչու-
որ արհեստով վրանագործ էին :
Ու ամեն շաբաթ օրերը ժողովարա- 4

տեանին առջևը կը ծեծէին . և աս
բաներուս վրայով Պաղեհն բնաւ
հոգ չէր ըներ :
Պօղոս ալ տակաւին խել մը օ- 18
րեր հոն մնալէն ետքը՝ եղբայրներէն
հրաժարելով , նաւով դէպ՚ի Սիւ-
րիա գնաց . ու իր հետն ալ Պրիս-
կիլան և Ակիւղասը , որ Կէնքրէայի մէջ էր գլուխը փոքրցած , ին-
չու որ ուխտաւոր էր : Ու Եփեսոս 19
որ հասաւ , անոնք հոն ձգեց , և
ինքը ժողովարանը մտնելով՝ Հրէ-
աներուն հետ կը խօսէր : Եւ 20
իրեն կ'աղաչէին՝ որ ալ աւելի ժա-
մանակ իրենց քովը մնայ . բայց
չհաճեցաւ երթալ . Հապա հրա- 21
ժարեցաւ անոնցմէ ըսելով . Պէտք
է որ անպատճառ աս առաջիկայ տօ-
նը Երուսաղէմի մէջ ընեմ . բայց
Աստուծոյ կամքովը նորէն ձեզի կը
դառնամ . ու Եփեսոսէն նաւով
ճամբայ ելաւ . Եւ Կեսարիա հաս- 22
նելով՝ Երուսաղէմ ելաւ , ու եկե-
ղեցին բարև տուաւ , ու Անտիո-
քիա գնաց . Եւ ատեն մը հոն 23
կենալէնետև՝ ելաւ , ու կարգով
Գաղատացւոց երկիրը և Փռիւգիա
կը պտըտէր , ու բոլոր աշակերտ-
ները կը հաստատէր :
Եւ Ապողոս անունով Հրեայ մը , 24
ծննդեամբ Եղեքսանդրացի՝ ճարտա-
սան մարդ մը՝ եկաւ հասաւ Եփե-
սոս . որ ինքը զօրաւոր էր Սրբ-
գիրքերով : Այսիկայ Տէրոջը ճամ- 25
բուն մէջ վարժուած էր , և ջերմ
եռանդ հոգի ունենալով , կը խո-
սէր ու կը սորվեցընէր ճշդութեամբ
Տէրոջը վրայով . բայց Հ՚ովհաննէսին մկրտութիւնը գի-
տէր : Եւ սկսաւ ժողովարա- 26
նին մէջ համարձակ խօսիլ . ու
երբոր Ակիւղաս ու Պրիսկիլլա լսե-
ցին անկէ , ալ զանիկայ իրենց քո-
վը առին , և աւելի ճշդիւ Աստուծոյ
ճամբան անոր հասկըցուցին : Ու 27
երբոր անիկայ ուզեց Աքայիա եր-
թալ , եղբայրները քաջալերեցին
զանիկայ , ու գիր գրեցին ան տեղ
աշակերտներուն՝ որ զանիկայ ըն-
դունին . որ հոն հասնելով՝ շատ
օգտակար եղաւ ընորհքով հաւա-

28 տացեսլներուն . Ուանզի հրապա-
բակաւ սաստիկ կը յանդիմանէր
Հրեաները , ու՞ր գիրքերէն յու-
յընելով թէ Յիսուսը Քրիստոսն
է :

ԳԼ . ԺԹ

1 Եւ քանի որ Ապողոս Կորնթոսի
մէջ էր , Պօղոս վերի կողմերը
պտըտելով՝ Եփեսոս եկաւ . և քա-
2 նի մը աշակերտներ գտնելով , Ը-
սաւ անոնց . Երբոր հաւատացիք՝
Սուրբ Հոգին առիք արդեօք .
անոնք ալ ըսին իրեն . Բայց մենք
լսած ալ չենք թէ Սուրբ Հոգի
3 կայ : Եւ ըսաւ անոնց . Հապա
ինչո՞վ մկրտուեցաք . անոնք ալ
ըսին . Յովհաննէսին մկրտութիւ-
4 նովը : Պօղոս ալ ըսաւ . Յով-
հաննէս ապաշխարութեան մկրտու-
թիւնով մկրտեց , ժողովուրդին ը-
սելով , թէ ան որ իրմէ ետքը պի-
տի գայ՝ անոր հաւատան , այսինքն՝
5 Քրիստոս Յիսուսին : Ու երբոր
սա լսեցին , Տէր Յիսուսի անու-
6 նովը մկրտուեցան : Եւ Պօղոս
երբոր անոնց վրայ ձեռք դրաւ ,
Սուրբ Հոգին անոնց վրայ եկաւ ,
և լեզուներ կը խօսէին ու կը մար-
7 գարէանային : Եւ ան բոլորը մար-
դիկը տասուերկուքի չափ էին :
8 Ու ժողովարանը մտնելով՝ իրեք
ամիս համարձակութեամբ Աստու-
ծոյ թագաւորութեանը վրայով կը
9 խօսէր , ու կը համոզէր : Իսկ
երբոր մէկ քանիները կը յամառէին՝
ու դէմ կը դնէին բազմութեան
առջեւը ան ճամբան բամբասելով ,
ինքը անոնցմէ հեռացաւ , և աշա-
կերտները զատեց , ու ամէն օր
Տիւրան անուն մէկու մը դպրատա-
10 նը մէջ կը խօսէր : Եւ սա երկու
տարի բշեց՝ մինչեւ որ բոլոր Ասիայի
մէջ բնակող Հրեաները ու Յոյ-
11 նները Տէրոջը խօսքը լսեցին : Եւ
Աստուած նշանաւոր հրաշքներ կ'ը-
12 նէր Պօղոսին ձեռքովը . Մինակ որ
անոր մարմինէն թաշկինակներ ու
գոգնոցներ կը տանէին հիւանդնե-
րուն , և իրենց ցաւերէն կը բժըշ-
կուէին , ու չար ոգիները կ'ելլէին :

Բայց աստանդական Հրեաներէն 13
մէկ քանիները՝ որ երդմնեցուցիչ
էին , յանդգնեցան Տէր Յիսուսի
անունը կանչել անոնց վրայ՝ որոնք
չար ոգիներ ունէին , և կ'ըսէին ,
Ձեզ կ'երդմնցընենք Յիսուսով ,
որն որ Պօղոս կը քարոզէ : Եւ 14
սա բանը ընողները Սկեւա քուրա-
Հրէայ քահանայապետի մը եօթը
որդիքն էին : Իսկ չար ոգին պա- 15
տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Յի-
սուսը կը ճանչնամ՝ ու Պօղոսը գի-
տեմ , բայց դուք ո՞վ էք : Եւ 16
ան մարդը որուն ներսի դին էր չար
ոգին , անոնց վրայ ցաթկելով՝
բռնեց զանոնք ու յաղթեց , մինչեւ
որ ան տունէն մերկ ու վիրաւո-
րուած դուրս փախան : Եւ սա 17
բանը Եփեսոսի մէջ բնակող բոլոր
Հրեաներուն ու Յոյներուն յայտնի
եղաւ . և անոնց ամենուն վրայ վախ
մը ինկաւ , ու Տէր Յիսուսի ա-
նունը կը մեծարուէր : Եւ հա- 18
ւատացեալներէն շատերը կու գա-
յին , ու կը խոստովանէին ու կը
պատմէին իրենց ըրածները : Եւ 19
կախարդութեան հետեւողներուն շա-
տերը գիրքերնին մէկտեղ բերելով՝
ամենուն առջեւը կ'այրէին . և ա-
նոնց գինը հաշուեցին , ու յիսուն
հազար արծաթի պահէնան գտան :
Ընդհակառակն Տէրոջը խօսքը մեծապէս 20
կ'աճէր և կը զօրանար :

Ու երբոր սա բանները լմնցաւ , 21
Պօղոս միտքը դրաւ որ Մակեդո-
նիայէն ու Աքայիայէն պտըտելով՝
Երուսաղէմ երթայ . ու կ'ըսէր ,
Թէ Հոն երթալէս ետքը պէտք է
ինծի որ Հռոմ ալ տեսնեմ : Եւ 22
իրեն սպասաւորութիւն ընողներէն
երկուքը՝ Տիմոթէոսը ու Երաստոսը
խրկեց Մակեդոնիա , ու ինքը ա-
տեն մըն ալ Ասիայի մէջ կեցաւ :

Եւ ան առեներները շատ խռովու- 23
թիւն եղաւ Տէրոջը ճամբուն հա-
մար : Ուանզի Դեմետրիոս անու- 24
նով արծաթագործ մը՝ Արտեմիսին
ոսկիէ տաճարներ կը շինէր ար-
ծաթէ , ու քիչ շահ չէր բերեր
վարպետներուն . Որոնք ասիկայ 25
մէկտեղ ժողվեց նոյն արհեստին

բանուորներուն հետ , ու ըսաւ .
Մարդիկ՝ դուք գիտէք որ աս գոր-
26 ծէս է մեր շահը . Եւ կը տեսնէք
ու կը լսէք որ աս Պօղոսը չէ թէ
միայն Եփեսացւոց , հապա գրեթէ
բոլոր Ասիացւոց շատ ժողովուրդ-
ները համոզելով՝ մոլեռնին դար-
ձուց , ըսելով թէ՝ Ձեռքով շի-
27 նուածները աստուածներ չեն : Ոչ-
տի վտանգ կայ որ չէ թէ միայն աս
մեր կողմը պիտի նախատուի , հա-
պա մեծ աստուածուհւոյն Արտեմի-
սին տաճարն ալ ոչինչ պիտի սե-
պուի , և անոր մեծափառութիւնը
պիտի խափանուի , որն որ բոլոր
Ասիա ու աշխարհք կը պաշտեն :
28 Ու երբոր սա լսեցին , բարկու-
թեամբ լեցուած կը կանչըռտէին
ու կ'ըսէին . Մեծ է Եփեսացւոց
29 Արտեմիսը : Եւ բոլոր քաղաքը
խռովութեամբ լեցուեցաւ . և յա-
փըշտակելով Գայիոս ու Արիստար-
քոս Մակեդոնացիները՝ Պօղոսին
ճանապարհորդակիցները , ամենը
30 մէկէն թէատրոնը վազեցին : Իսկ
Պօղոս երբոր ուզեց ժողովուրդին
մէջը մտնել , աշակերտները թող
31 տուին զինքը : Ասիապետներէն
ալ ոմանք՝ որ իր բարեկամներն է-
ին , մարդ խրկելով իրեն կ'աղա-
չէին՝ որ չհամարձակի թէատրոնը
32 երթալու : Ուստի մէկը մէկ կերպ՝
ու մէկալը ուրիշ կերպ բան կը
կանչըռտէին . ինչու որ ժողովքը
շփոթութեան մէջ էր , և շատերը
չէին գիտեր թէ ինչ բանի համար
33 ժողված են : Եւ բազմութեանը
մէջէն առաջ բերին Աղէքսանդրոսը ,
որն որ Հրեայք առաջ քշեցին .
Աղէքսանդրոս ալ ձեռքը շարժելով՝
կ'ուզէր որ ժողովուրդին պատաս-
34 խան տայ : Իսկ երբոր գիտցան
թէ անիկայ Հրեայ է , ամենքը
մէկ բերան եղած՝ երկու ժամու չափ
կը կանչըռտէին , թէ Մեծ է Ե-
35 փեսացւոց Արտեմիսը : Ասկայն
առենադպիրը բազմութիւնը հան-
դարտեցընելով՝ ըսաւ . Ո՛վ Եփե-
սացի մարդիկ՝ ո՞ր մարդն է որ չը-
գիտնայ թէ Եփեսացւոց քաղաքը՝
մեծ Արտեմիսին և Դիոսէն ինկած

կուռքին տաճարին պաշտօնեան է :
Ուրեմն աս որ անվիճելի բան մըն 36
է , պէտք է ձեզի հանդարտ կենալ ,
և յանդգնութեամբ բան մը չընել :
Ուանզի դուք աս մարդիկը հոս բե- 37
րիք , որոնք ո՛չ տաճար կողոպտողներ
են , ո՛չ ալ ձեր աստուածուհւոյն
հայհոյանք ըրեր են : Ուստի թէ 38
որ Դեմետրիոս և իր հետը եղած
վարպետները մէկու մը հետ բան մը
ունին , առեանը բաց է , ու փո-
խանորդ բռնելու կայ , թող իրարու
դէմ ամբաստանութիւն ընեն .
Հապա թէ որ ուրիշ բաներու 39
համար է ձեր պահանջմունքը , օրի-
նաւոր ժողովքի մէջ թող որոշուի :
Վասն զի մենք ալ աս օրուան խռո- 40
վին համար իրաւ խռովայոյզ մար-
դիկ ամբաստանուելու վտանգի մէջ
ենք . քանզի պատճառ մը չկայ ո-
րով կարող ըլլանք աս խուռնամ-
բոխ բազմութեանը համար պա-
տասխան տալ : Եւ ասանկ ըսե-
լով՝ ժողովքը արձակեց :

ԳԼ . Ի

1 Եւ աղմուկը դադարելէն ետեւ՝ Պօ-
ղոս աշակերտները իրեն կան-
չեց , ու հրաժարական ողջոյն տա-
լով ելաւ որ Մակեդոնիա երթայ :
2 Եւ ան կողմերը պտըտելէն՝ ու
շատ խօսքերով անոնք մխիթարելէն
ետեւ՝ Հելլադա եկաւ : Եւ հոն ի- 3
րեք ամիս կենալէն ետքը , Հրեա-
ները իրեն դէմ նենգութեան խոր-
հուրդ ըրին՝ երբոր կ'ուզէր Սիւրիա
ելլել . անոր համար որոշեց Մա-
կեդոնիայի վերայէն դառնալ : Ու 4
մինչեւ Ասիա իր հետը կ'երթան
Բերիացի Պիւռոսի որդին Սոպատ-
րոսը , և Թեսաղոնիկեցիներէն Ա-
րիստարքոսը ու Սեկունդոսը , և
Գայիոս Դերբացին ու Տիմոթէոս-
սը , և Ասիացի Տիւքիկոսը ու 5
Տրոփիմոսը : Սոսնք առաջ դացին
ու Տրովադայի մէջ մեզի կը սպա-
սէին : Մենք ալ բաղարջակերաց 6
օրերէն ետեւ Փիլիպպէէն նաւեցինք .
և հինգ օրուան մէջ Տրովադա ե-
կանք անոնց քովը , ու հոն եօթը
օր կեցանք :

7 Եւ մեկնաբթի օրը երբոր ժողո-
վուեր էինք հաց կոտրելու, Պօղոս
անոնց կը քարոզէր, ինչու որ հե-
տեւեալ օրը ճամբայ պիտի ելլէր.
և խօսքը երկրնցուց մինչև կէս գի-
8 շեր: Ու շատ լապտերներ կային
ան վերի սենեակը՝ ուր որ մենք
9 ժողվուած էինք: Եւ մէկ երի-
տասարդ մը Եւտիքոս անուն՝ պա-
տուհանին վրայ նստած՝ խորունկ
քնոյ մէջ մներ էր. երբոր Պօղոս
խօսքը երկրնցուց, անիկայ խորունկ
քնով բռնուած՝ երրորդ յատակնէն
վար ինկաւ, ու զանիկայ մեռած
10 վերցուցին: Եւ Պօղոս վար իջ-
նելով՝ անոր վրայ ինկաւ, ու գրկեց
ըսելով՝ ու կ'ըսէր. Մի խռովիք,
ինչու որ ասոր հոգին իր մէջն է:
11 Եւ վեր ելլելով՝ հացը կոտրեց ու
կերաւ. ու երկար խօսելով մինչև
12 առաւօտ, ետքը ելաւ գնաց: Եւ
ան պատանին ողջ բերին, ու մե-
13 ծապէս մխիթարուեցան: Իսկ մենք
նաւը մնանելով՝ ճամբայ ելանք դէպ
'ի Ասոն, որ անկէ Պօղոսը պիտի
առնէինք. ինչու որ անանկ ապըս-
պըրեր էր, որովհետև ինքը ցա-
14 մաքով պիտի երթար: Ու երբոր
Ասոնի մէջ մեզի հանդիպեցաւ, ա-
ռինք անիկայ և Միտիլինէ եկանք:
15 Անկէ ալ նաւելով՝ հետեւեալ օրը
Քիոսին դիմացը հասանք. և մե-
կալ օրը Սամոս հասանք. ու Փի-
լիպպոսէ Տրոգիլիոն կենալով՝ միւս օրը
16 Մելիտոս եկանք. Ինչու որ Պօղոս
միտքը դրեր էր որ նաւով անցնի
Եփեսոսին քովէն, որ չըլլայ թէ
Ասիոյ մէջ ժամանակ անցընէ,
որովհետև կ'արագրար՝ որ եթէ կա-
րելի է իրեն, Պենտեկոստէին օրը
Երուսաղէմ ըլլայ:
17 Եւ Մելիտոսէն խրկեց Ե-
փեսոս՝ ու եկեղեցիին երէցները կան-
18 չեց: Ու երբոր իրեն եկան, ըսաւ
անոնց. Դուք գիտէք որ ան առա-
ջին օրէն հետէ որ ես Ասիա եկայ,
ինչոր ձեր հետը վարուեցայ բոլոր
19 ժամանակը. Անձին խոնարհութիւ-
նով Տէրոջը ծառայելով, և շատ
արցունքով ու փորձութիւններով,
որ Հրէից նենգութիւններէն ինծի
պատահեցան. Ինչոր վախնալով 20
ետ չկեցայ օգտակար բաներուն բը-
նաւ ձեզի զըւցելէն, ու ձեզի
հրապարակաւ և տան մէջ սորվե-
ցընելէն. Վկայութիւն տալով 21
Հրէից և Յունաց առջեւը՝ դէպ 'ի
Աստուած ապաշխարութեան հա-
մար, ու մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսին վրայ եղած հաւատքին հա-
մար: Եւ հիմա՝ ահա ես հոգւով 22
կապուած՝ Երուսաղէմ կ'երթամ,
և հոն ինչ որ ինծի պիտի պատա-
հի՝ չեմ գիտեր. Միայն թէ Հո- 23
գին Սուրբ ամէն քաղաքի մէջ ինծի
կը վկայէ ու կ'ըսէ թէ կապեր ու
նեղութիւններ ինծի կը սպասեն:
Բայց ես բանի մը համար հոգ չեմ 24
ըներ, և իմ անձս պատուական չեմ
սեպեր, միայն թէ իմ ընթացքս
ուրախութեամբ կատարեմ, և ան
պաշտօնը՝ որ Տէր Յիսուսէն առի՝
Աստուծոյ շնորհացը աւետարանին
վկայ ըլլալու: Եւ հիմա ահա ես 25
գիտեմ որ ալ իմ երեսս պիտի չը-
տեսնէք դուք ամէնքդ, որ մէջեր-
նիդ պտըտեցայ Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը քարոզելով: Ուստի 26
ես օրս կը վկայեմ ձեզի, որ ես
անպարտ եմ ամէնուն արիւնէն.
Ինչու որ ես չկեցայ Աստուծոյ բո- 27
լոր կամքը ձեզի յայտնելէն: Ու- 28
րեմն զգուշացէք ձեր անձերուն և
բոլոր հօտին, որուն վրայ Հոգին
Սուրբ ձեզ տեսուչ դրաւ՝ Աստու-
ծոյ եկեղեցին հովուելու, որն որ
իր արիւնովը ստացաւ: Գիտեմ 29
գիտեմ որ իմ գառնուելէս ետքը ձեր
մէջը յափշտակող գայլեր պիտի
մտնեն, որ պիտի չխնայեն հօտին:
Եւ ձեզմէ ալ անոնք մարդիկ պիտի 30
ելլեն՝ որ ծուռ բաներ պիտի խօ-
սին, աշակերտները իրենց ետեւէն
քաշելու համար: Ուստի արթուն 31
կեցէք, և միտքերնիդ բերէք՝ որ
երեք տարի գիշեր ու ցորեկ չդա-
դարեցայ ամէն մէկը արցունքով
խրատելէն: Եւ հիմա ես Ղեզայրներ՝ 32
կը յանձնեմ ձեզ Աստուծոյ, ու
անոր շնորհացը խօսքին, որ կարող
է շինելու՝ ու բոլոր սրբուածներուն
հետ ձեզի ժառանգութիւն տալու:

33 Արկու մը արծաթին՝ կամ ոսկիին՝
34 կամ հագուստին չգանկացայ. Դուք
ձեզմէ գիտէք՝ որ ինծի և իմ հետս
եղողներուն պէտք եղածը ասոնք ձեռ-
35 քերս հոգացին: Ամէն բան ձեզի
ցուցուցի, թէ ասանկ պէտք է աշ-
խատիլ, ու տկարներուն օգնու-
թիւն ընել, և միտք բերել Տէր
Յիսուսին խօսքը, որ ինքը ըսաւ.
Աւելի երանելի է տալը՝ քան թէ
36 առնելը: Եւ ասոր որ ըսաւ, անոնց
ամէնուն հետ ծնկան վրայ դալով՝
37 աղօթք ըրաւ: Ամէնքն ալ սաս-
տիկ կու լային, ու Պօղոսին պա-
րանոցին վրայ իյնալով՝ զանիկայ կը
38 համբուրէին: Աւիրտերնին աւելի
կը ցաւէր ան խօսքին համար, որ
կ'ըսէր՝ թէ ալ պիտի չտեսնեն իր
երեսը. և զանիկայ ճամբայ դրին
մինչև նաւը երթալով:

ԳԼ. ԻԸ

1 Ու երբոր ելանք ու անոնցմէ զա-
տուեցանք՝ շիտակ նաւելով՝ Կոս
եկանք, և միւս օրը Հռոդոս, ու
2 անկէ Պատարա: Եւ նաւ մը
գտանք որ Փիւնիկէ կ'երթար, ու
անոր մէջը մնանելով՝ ճամբայ ելանք:
3 Եւ Կիպրոս որ երեւցաւ, զանիկայ
ձախ կողմերնիս թողլով՝ դէպ
'ի Սիւրիա նաւեցինք, և Տիւրոս
ելանք. ինչու որ նաւը հոն պիտի
4 թափէր իր բեռը: Եւ աշակերտ-
ները գտնելով՝ եօթը օր հոն կե-
ցանք, որոնք Հոգիով կ'ը-
սէին Պօղոսին որ Երուսաղէմ չել-
5 լէ: Ու երբոր ան օրերը անցու-
ցինք, ելանք ու կ'երթայինք. ա-
մէնն ալ կնիկներով ու տղաքներով
մինչև քաղաքէն դուրս մեզ ճամբայ
դրին. և ծովեզրը ծնկան
վրայ դալով՝ աղօթք ըրինք: Ու
իրարու հրաժարական ողջոյն տա-
լով՝ մենք նաւը ելանք, անոնք ալ
7 տեղերնին դարձան: Իսկ մենք
Տիւրոսէն ղեռօելով՝ և ծովու
ճամբորդութիւնը լմընցընելով՝ Պը-
տողեմայիս հասանք, ու եղբայրնե-
րը բարեւելով՝ օր մը քովերնին կե-
8 ցանք: Եւ հետեւեալ օրը անկէ
ելանք՝ ու Կեսարիա եկանք, և Փի-
լիպպոս աւետարանչին տունը մտնե-
լով, որ ինքը եօթնէն Ղեռն էր,
անոր քովը կեցանք: Ունիկայ չորս 9
հատ կոյս աղջիկ ունէր, որ մար-
գարէութիւն կ'ընէին: Եւ հոն 10
շատ օրեր որ կեցանք, Հրէաս-
տանէն մարգարէ մը իջաւ Ագաբոս
անունով. Ու երբոր մեզի եկաւ, 11
Պօղոսին գօտին առնելով իր ձեռ-
քերը ու ոտքերը կապեց, և ը-
սաւ. Այսպէս կ'ըսէ Հոգին Սուրբ,
Ան մարդը՝ որուն է այս գօտին,
այսպէս պիտի կապեն Հրէաները
Երուսաղէմի մէջ, ու հեթանոս-
ներուն ձեռքը պիտի մատնեն: Ու 12
երբոր այս լսեցինք, աղաչեցինք մենք
ալ և տեղացիք ալ որ Երուսա-
ղէմ չելլէ: Իսկ Պօղոս պատաս- 13
խան տուաւ. Ինչ կ'ընէք, կո-
ծո կու լաք ու իմ սիրտս կը
ձմլէք. քանզի ես չէ թէ միայն
Երուսաղէմի մէջ կապուելու, հա-
պա նաև մեռնելու ալ պատրաստ
եմ Տէր Յիսուսի անունը համար:
Եւ ինքը որ մեզի չլսեաւ, լուռ 14
կեցանք, ու ըսինք՝ Տէրոջը կամքը
թող ըլլայ:
Եւ ան օրերէն ետեւ պատրաս- 15
տուելով՝ Երուսաղէմ ելանք: Աի- 16
սարացի աշակերտներէն ալ Հե-
նրիքը մեր հետը եկան, և Հղ
տարին առջի աշակերտի մը՝ Կիպրա-
ցի Մնասոնին, որուն քովը պիտի
կենայինք: Ու երբոր Երուսաղէմ 17
մտանք, եղբայրները ուրախու-
թեամբ մեզ ընդունեցին: Եւ 18
հետեւեալ օրը Պօղոս մեզի հետ
Յակոբոսին քովը գնաց, ու բոլոր
երէցներն ալ եկան: Եւ զանոնք 19
բարեւելով՝ մի քսա միջէն կը պատ-
մէր՝ ինչ որ Աստուած հեթանոսնե-
րուն մէջը ըրաւ իր ծառայութիւ-
նովը: Անոնք ալ լսելով՝ փառք 20
կու տային Աստուծոյ. և ըսին իրեն.
Կը տեսնե՞ս եղբայր՝ քանի բիւրա-
ւոր հաւատացեալ Հրէաներ կան,
ու ամէնն ալ օրէնքին նախանձաւոր
են: Բայց քու վրայովդ խնացան՝ 21
թէ դուն բոլոր հեթանոսներուն
մէջ եղած Հրէաներուն Մովսէսէն
ապստամբիլ կը սորվեցընես, ը-

սելով որ տղաքնին չէթլհատուն , և
սովորութիւններուն համեմատ չվա-
22 րուին : Ընդ՝ ի՞նչ պիտի ըլլայ .
անշուշտ բազմութիւն պիտի ժողո-
վուի . ինչու որ պիտի լսեն թէ ե-
23 կեր ես : Ուստի աս բանը ըրէ՛ որ
24 քեզի կ'ըսենք . Մեր քովը չորս
մարդ կայ , որոնք իրենց վրայ ուխտ
դրած են . անոնք առ՝ իրենց հետը
մաքրուէ՛ , և անոնց համար ծախք
ըրէ , որ իրենց գլուխը ածիլեն .
որպէս զի ամէնն ալ գիտնան թէ
քու վրայովդ խնացած բաներնին
ոչինչ է , հապա դուն ալ դէր հետը
կը քալես օրէնքը պահելու մէջ :
25 Բայց հաւատքի եկող հեթանոսնե-
րուն համար մենք թուղթ խրկե-
ցինք՝ հնտոը որ որոշեցինք , որ ա-
նոնք բնաւ ասանկ բաներ չպահեն .
միայն թէ զգուշանան կուռքերու զո-
հուածէ , ու արիւնէ . և խեղդուա-
26 ծէ , ու պոռնկութիւննէ : Ան ատե-
նը Պօղոս ան մարդիկը առաւ , ու
հետևեալ օրը անոնց հետ մաք-
րուած՝ տաճարը մտաւ , մաքրու-
թեան օրերը լմընալը յուշընելու
համար , մինչև որ անոնց ամէն մէ-
կուն համար պատարագ մատուցուե-
ցաւ :
27 Ու երբոր եօթը օրերը լմընալու
վրայ էին , Ասիացի Հրեաները զա-
նիկայ տաճարին մէջը տեսնելով՝ բո-
լոր բազմութիւնը խռովեցուցին ,
և անոր ձեռք զարկած՝ կը կան-
28 չըռտուէին . Իսրայէլացի՛ մարդիկ՝
օգնութեան հասէք . աս ան մարդն
է՝ որ ամէն տեղ ժողովուրդին , և
օրէնքին , ու աս տեղին դէմ բան
կը սորվեցընէ ամէնուն . մինչև որ
տաճարին մէջը Յոյներ ալ մտցուց ,
29 և աս սուրբ տեղը պղծեց . (Ինչու
որ առաջուց Եփեսացի Տրոփիմոսը
իրեն հետ քաղաքին մէջը տեսեր
էին , և կը կարծէին թէ՝ Պօղոս
30 անիկայ տաճարը մտցուց .) Ու
բոլոր քաղաքը շարժեցաւ , և ժո-
ղովուրդը դիզուեցաւ , ու բռնեցին
Պօղոսը տաճարէն դուրս քաշեցին .
և շուտ մը դռները գոցուեցաւ .
31 Ու երբոր անոնք կ'ուզէին անիկայ
սպաննել , լուր հասաւ դունդին

հազարապետին՝ թէ բոլոր Երուսա-
ղէմը իրար անցեր է : Ան ալ ան- 32
միջապէս զինուորները , և հարիւրա-
պետները առած՝ անոնց վրայ վազեց .
անոնք ալ հազարապետը ու զի-
նուորները տեսնելով՝ Պօղոսը ծե-
ծելէն դադրեցան : Ան առնը 33
հազարապետը մօտենալով՝ բռնեց
զանիկայ , և հրաման ըրաւ որ կըր-
կին շղթայով կապուի . ու կը հար-
ցընէր՝ թէ անիկայ ո՞վ է , ու ի՞նչ
ըրեր է : Եւ բազմութեանը մէ- 34
ջէն մէկը մէկ կերպ՝ ու մէկալը ու-
րիշ կերպ բան կը կանչըռտուէին .
իսկ երբոր չկրցաւ ան շփոթութե-
նէն ստոյգը գիտնալ , հրաման ը-
րաւ որ զանիկայ բերդը տանին :
Ու երբոր սանդուխը հասաւ , ա- 35
նանկ պատահեցաւ որ զինուորները
վեր վերցընեն անիկայ՝ ժողովուրդին
բռնութեանը համար . Ինչու որ 36
ժողովուրդին բազմութիւնը ետևէն
կ'երթար , ու կ'ըսէին . Սպրցո՛ւր
անիկայ : Ու երբոր Պօղոս բերդը 37
մտնելու վրայ էր , հազարապետին
ըսաւ . Երկեօք կարելի՞ է որ քեզի
բան մը խօսիմ : Ան ալ ըսաւ , 38
Յունարէն գիտե՞ս . Չէ՞ որ դուն
ան Եգիպտացին ես , որ աս օրերէս
առաջ չորս հազար սրիկայ մարդիկ
ապստամբեցուցիր , ու անապատը
հանեցիր : Պօղոս ալ ըսաւ . Ես 39
Հրեայ մարդ մըն եմ՝ Կիլիկիոյ
Տարսոնէն , չէ՛ թէ աննշան քաղա-
քի մը քաղաքացի , ու կ'աղաչեմ
քեզի՝ ինծի հրաման տուր որ ժողո-
վուրդին խօսիմ :
Ու երբոր անիկայ հրաման տուաւ , 40
Պօղոս սանդուխին վրայ կայնելով՝
ձեռքը շարժեց ժողովուրդին , ու
երբոր աղէկ մը լռութիւն եղաւ ,
Եբրայական լեզուով խօսեցաւ ա-
նոնց , ու ըսաւ .

ԳԼ . ԻԲ

Արդի՛ղ եղբայրնե՛ր և հայրե՛ր՝ ին- 1
ձի՛ մտիկ ըրէք որ հիմա ձեզի
պատասխան կու տամ . (Երբոր 2
լսեցին որ Եբրայական լեզուով կը
խօսէր՝ իրենց , աւելի լուռ կե-
ցան . Ու անիկայ ըսաւ .) Ես 3

Հրեայ մարդ մըն եմ Կիլիկիոյ Տար-
սոնին մէջ ծնած՝ և աս քաղաքիս
մէջ Գամաղիէլին ոտքը մեծցած ,
ու հոր հայրենի օրէնքին ճշդութեանը
պէս կրթուած , նախանձաւոր էի
Աստուծոյ՝ ինչպէս որ այսօր դուք
4 ամէնդ կ'էք : Ու ես էրիկ մարդիկ
ու կիրկ մարդիկ կապելով , ու
բանտերու մատնելով աս ճամբան
5 հալածեցի մինչև՝ ի մահ . Ինչպէս
որ քահանայապետն ալ կը վկայէ
ինծի համար՝ և բոլոր ծերակոյտը .
որ իրենցմէ թուղթեր ալ առնելով
եղբայրներուն՝ Դամասկոս կ'երթա-
լի , որ հոն եղածներն ալ կա-
պուած Երուսաղէմ բերեմ , որ
6 պատժուին : Ու եղաւ որ երբ
կ'երթայի՝ ու Դամասկոսին մօտե-
ցայ , կէս օրուան դէմ՝ յանկարծա-
կի երկինքէն մեծ լոյս մը փայլա-
7 տակեց իմ բոլորտիքս . Ու գետինը
ինկայ , ու ձայն մը լսեցի՝ որ ինծի
կ'ըսէր . Սաւուղ՝ Սաւուղ , ին-
8 չո՞ւ զիս կը հալածես : Ես ալ
պատասխան տուի՝ թէ Դուն ո՞վ
ես՝ Տէր . ան ալ ինծի ըսաւ . Ես
Յիսուս Նազովրեցին եմ , որ դուն
9 կը հալածես : Բայց անոնք որ իմ
հետս էին՝ լոյսը տեսան , ու վախով
լեցուեցան , սակայն ինծի խօսողին
10 ձայնը չլսեցին : Ու ըսի , Ի՞նչ
ընեմ՝ Տէր . և Տէրը ինծի ըսաւ .
Ելլէր գնա Դամասկոս , ու հոն
քեզի պիտի զրուցուի ան ամէն բա-
ներուն համար , որ սահմանուած է
11 որ ընես : Ու երբոր չէի տեսներ
ան լոյսին փառքէն , հետս եղող-
ներէն ձեռքէս բռնած՝ Դամասկոս
12 մտայ : Ու Անանիա անուն մարդ
մը՝ օրէնքին համեմատ աստուածա-
վախ , ու Դամասկոս բնակող բոլոր
13 Հրեաներէն բարի վկայուած , Ինծի
եկաւ , ու քովս կայնելով ինծի ը-
սաւ . Սաւուղ եղբայր , վեր նա-
14 յէ : Ես ալ նոյն ժամուն վեր
նայեցայ իրեն . և անիկայ ըսաւ .
Մեր հայրերուն Աստուածը առա-
ջուց քեզ ընտրեց , որ իր կամքը
ճանչնաս՝ ու ան Արդարը տեսնես ,
15 և անոր բերնէն ձայն լսես . Վասնզի
բոլոր մարդոց առջևը անոր վկայ
պիտի ըլլաս ան բաներուն համար ,
որ տեսար ու լսեցիր : Ու հիմա՝ 16
ալ ի՞նչ կ'ուշանաս , ելլէր մկրը-
տուէ՛ ու մեղքերդ լուա անոր ա-
նունը կանչելով : Ու եղաւ որ 17
երբոր Երուսաղէմ դարձայ՝ ու տա-
ճարին մէջ աղօթք կ'ընէի , մտքի
յափշտակութիւն մը եկաւ վրաս ,
Ու զինքը տեսայ , որ ինծի կ'ըսէր . 18
Շուտով Երուսաղէմէն
ելլէր . ինչու որ քու ինծի համար
ըրած վկայութիւնդ պիտի չընդու-
նին : Ես ալ ըսի . Տէր՝ իրենք 19
ազէ գիտեն թէ ես էի՝ որ քեզի
հաւատացողները բանտը կը դնէի ,
և ժողովարաններուն մէջ կը ծե-
ծէի . Ու երբոր քու Ստեփաննոս 20
վկայիդ արիւնը կը թափուէր , ես
ինքնս ալ ներկայ էի , և համակից
էի անոր սպաննուելուն . ու զանի-
կայ սպաննողներուն հանդերձները
ես կը պահէի : Ու ինծի ըսաւ . 21
Գնա , ինչու որ ես քեզ հեռաւոր
հեթանոսներուն պիտի խրկեմ :
Ու անոնք մինչև աս խօսքս ա- 22
կանջ դրին իրեն . ետքը ձայներնին
վերցուցին՝ ու ըսին . Վերցո՛ւր աշ-
խարհէն ատանկ մարդը . քանզի
չվայելեր աւոր ողջ մնալ : Ու երբ- 23
որ կը կանչըռտուէին , ու հան-
դերձնին կը նետէին , և փոշին դէպ
՝ի օդը կը ցանէին , Հազարապե- 24
տը հրաման ըրաւ որ զանիկայ բեր-
դը մտցընեն , ու ըսաւ որ ծեծով
հարցուփորձ ընեն անոր , որ գիտնայ
թէ ինչ յանցանքի համար անոր
դէմ անանկ կը կանչըռտուէին :
Ու երբոր կաշի կապերով զինքը 25
կապեցին , Պօղոս վերակացու հա-
րիւրապետին ըսաւ . Արժա՞ն է
ձեզի Հռովմայեցի ու չգատապար-
տուած մարդ մը ծեծել : Հարիւ- 26
րապետը երբոր սա լսեց , գնաց
հազարապետին պատմեց՝ ու ըսաւ .
Ի՞նչ պիտի ընես , ինչու որ աս
մարդը Հռովմայեցի է : Հազա- 27
րապետն ալ գոյը գնաց՝ ու ըսաւ
անոր . Ըսէ՛ ինծի , դուն Հռով-
մայեցի՞ ես . ան ալ ըսաւ . Այո՛ :
Հազարապետը պատասխան տուաւ . 28
Ես շատ մտակով ձեռք բերի աս

քաղաքացիութեան իրաւունքը · և
Պօղոս ըսաւ · Ես բուն ապոր ծնած եմ ։ 29 Ու անոնք որ իրմէն
հարցուփորձ պիտի ընէին , շուտ
մը ետ կեցան իրմէն · և հազարա-
պետն ալ վախցաւ , երբոր իմացաւ
թէ Հռովմայեցի է , և որովհետև
զանիկայ կապեր էր ։
30 Ու հետևեալ օրը ուզելով որ
ճիտակը դիտնայ թէ ինչ է Հրէա-
ներուն ըրած ամբաստանութիւնը
անոր դէմ , արձակեց անիկայ , և
հրաման ըրաւ որ քահանայապետ-
ները ու բոլոր ժողովքը հաւաքուին
գան · և Պօղոսը իջեցնելով՝ ա-
նոնց առջևը կայնեցուց ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Եւ Պօղոս իր աչքերը ժողովքին
վրայ դարձնելով՝ ըսաւ · Արա-
դիկ եղբայրներ , ես բոլորովին բա-
րի խղճմտանքով կեանք վարեր եմ
Աստուծոյ առջևը՝ մինչև այս օրս ։
2 Ինանիա քահանայապետն ալ հրա-
ման ըրաւ իր քովը կայնողներուն՝
3 որ անոր բերնին զարնեն ։ Ին ա-
տենը Պօղոս ըսաւ անոր · Աստուած
քեզի պիտի զարնէ՝ ծեփած պատ ,
որ դուն նստեր ես օրէնքին համե-
մատ զիս դատելու , և օրէնքէն
դուրս հրաման կ'ընես որ զիս զար-
4 նեն ։ Եւ բոլորովքը կայնողները
ըսին · Աստուծոյ քահանայապետը
5 կը նախատես ։ Պօղոս ալ ըսաւ ·
Ես ղբայրնե՛ր՝ չէի գիտեր որ քահա-
նայապետ է · ինչու որ գրուած է ,
Քու ժողովուրդիդ իշխանին դէմ
6 չարախօսութիւն մի՛ ըներ ։ Եւ
Պօղոս գիտնալով որ մէկ կողմը
սադուկեցիներ են , ու մէկալը փա-
րիսեցիներ , կ'աղաղակէր ժողովքին
մէջ · Արդիկ եղբայրներ , ես փարիսեցի եմ՝ փարիսեցիի որդի ·
մեռելոց յարութեանը յոյսին հա-
7 մար կը դատուիմ ։ Ու երբոր ան
ըսաւ , փարիսեցւոց և սադուկե-
ցւոց մէջը երկպառակութիւն ին-
կաւ , և բազմութիւնը բաժնուե-
8 ցաւ ։ Քանզի սադուկեցիք կ'ըսեն
թէ յարութիւն չկայ , և ոչ հրեշ-
տակ , ոչ ալ հոգի · բայց փարի-
սեցիք երկուքն ալ կը դաւանին ։
9 Եւ մեծ աղաղակ մը եղաւ · ու փա-
րիսեցւոց կողմէն եղող դպիրները
ոտքի վրայ ելլելով՝ դէմ կը կենային
ու կ'ըսէին · Ոչինչ աս մարդուն
վրայ չարութիւն մը չենք գտներ ·
հապա թէ որ հոգի մը կամ հրեշ-
10 տակ մը աստր խօսած է , [ինչ] ։
Ու երբոր աղմուկը շատցաւ , հա-
զարապետը վախնալով որ չըլլայ
թէ Պօղոս անոնցմէ փառատուի ,
զինուորներուն հրաման ըրաւ որ իջ-
նեն զանիկայ անոնց մէջէն յափշտա-
11 կեն՝ ու բերդը բերեն ։ Եւ հե-
տևեալ գիշերը Տէրը անոր քովը
կայնեցաւ՝ ու ըսաւ · Վհաջասի՛րտ
եղիր՝ Պօղոս · վասն զի ինչպէս որ
Երուսաղէմի մէջ ինծի համար վկա-
յեցիր , անանկ պէտք է քեզի՝ որ
Հռովմայ մէջ ալ վկայես ։
12 Ու երբոր առտու եղաւ , Հրէա-
ներէն ոմանք միաբանեցան , ու ինք-
զինքնին անէծքի տակ դրին , ըսե-
լով որ չուտեն ու չխմեն՝ մինչև որ
Պօղոսը սպաննեն ։ 13 Եւ քառասու-
նէն աւելի էին՝ որ աս երդումը իրա-
14 րու հետ ըրին · Ու ատոնք քահա-
նայապետներուն և ծերերուն դայլին՝
ու ըսին · Ինէձքով անիծեցինք ան-
ձերնիս՝ որ բան մը չուտենք մինչև
15 որ Պօղոսը սպաննենք ։ Ասոր
դուք ժողովքին հետ միկտեղ հա-
զարապետին իմացուցէ՛ք որ վաղը
անիկայ ձեզի իջեցընէ , որպէս թէ
դուք աւելի ճիշդ քննութիւն ը-
նել կ'ուզէք անոր վրայով · և մենք
անոր մօտ գալէն առաջ պատրաստ
16 ենք զանիկայ սպաննելու ։ Եւ Պօ-
ղոսին քրոջը որդին երբոր աս դա-
ւաճանութիւնը լսեց , եկաւ բերդը
մտաւ , ու Պօղոսին պատմեց ։ 17 Պօ-
ղոս ալ հարիւրապետներուն մէկը
իրեն կանչելով՝ ըսաւ · Այս պատա-
նին հազարապետին տար , ինչու որ
բան մը ունի անոր իմացընելու ։
18 Ին ալ առաւ զանիկայ և տարաւ
հազարապետին՝ ու ըսաւ · Կան-
տարկեալ Պօղոսը զիս կանչեց , և
աղաչեց որ աս պատանին քեզի բե-
րեմ , որ քեզի խօսելիք ունի ։ 19 Եւ
հազարապետը անոր ձեռքէն բռնե-

լով մէկդի դնաց · ու հարցուց թէ՝
Ի՞նչ բան ունիս ինծի իմացընելու ։
20 Եւ անիկայ ըսաւ · Հրէաները
միաբանեցան քեզի աղաչելու՝ որ
վաղը Պօղոսը ատեանը իջեցընես ,
որպէս թէ կ'ուզեն աւելի ճիշդ քըն-
նութիւն մը ընել անոր վրայով ·
21 Դուն անոնց մտիկ չընես · ին-
չու որ անոնցմէ քառասունէն աւելի
մարդիկ դարանամուտ եղած են ա-
նոր համար , որոնք ինքզինքնին ա-
նէծքի տակ դրին՝ որ չուտեն ու
չխմեն , մինչև որ անիկայ սպաննեն ·
ու հիմա պատրաստ են , և քու
22 հրամանիդ կը սպասեն ։ Ին ատե-
նը հազարապետը պատանին ճամ-
բեց , պատուիրելով թէ Ասկու մը
մի՛ ըսեր՝ որ աս բանը ինծի իմա-
ցուցիր ։
23 Եւ հարիւրապետներէն երկուքը
կանչեց՝ ու ըսաւ · Երկու հարիւր
զինուոր պատրաստեցէք , ու եօթա-
նասուն ձիաւոր , և երկու հարիւր
գեղարդաւոր , որ մինչև Կեսարիա
երթան դիշերուան ժամը իրեքին ·
24 Եւ դրաստներ պատրաստեցէք , որ
Պօղոսը հեծցընեն ու ապահովու-
թեամբ Փելիքս կուսակալին տա-
25 նին ։ Եւ թուղթ մը գրեց աս
26 օրինակին պէս ։ Ղողիոս Լի-
սիաս՝ պատուական Փելիքս կուսա-
27 կալիդ ողջո՛յն ։ Այս մարդը Հրէա-
ներէն բռնուեր էր , և անոնցմէ պի-
տի սպաննուէր · իսկ ես զինուորնե-
րով վրայ հասած՝ ազատեցի զանի-
կայ , իմանալով որ Հռովմայեցի է ։
28 Եւ ուզելով գիտնալ՝ որուն համար ատոր վրայ ամբաստա-
նութիւն կ'ընէին , իջեցուցի ատի-
29 կայ անոնց ատեանը · Ու գտայ ամ-
բաստանուած իրենց օրէնքին վէրա-
բերեալ խնդիրներու համար · և
մեռնելու կամ կապուելու արժանի
30 յանցանք մը չունէր ։ Ու երբոր
լուր առի որ Հրեայք ատ մարդուն
համար որոգայթ պիտի լարեն , իս-
կոյն քեզի խրկեցի , հրաման ընելով
ամբաստանողներուն ալ՝ որ քու առ-
ջևդ խօսին ատոր վրայով · Ո՛ղջ
եղիր ։
31 Զինուորներն ալ իրենց հրա-

մայուածին համեմատ առին Պօղոսը՝
ու գիշերով Անտիպատրոս տարին ։
32 Եւ հետևեալ օրը թողուցին ձիա-
ւորները անոր հետը երթալու , ու
33 իրենք բերդը դարձան ։ Անոնք
ալ Կեսարիա մտան , ու թուղթը
կուսակալին տուին , և Պօղոսը անոր
34 առջևը կայնեցուցին ։ Երբոր
կարդաց , հարցուց թէ ո՛ր գաւա-
ռէն է · և իմանալով որ Կիլիկիա-
յէն է , ըսաւ · Պիտի լսեմ քեզի՝
35 երբոր քու ամբաստանողներդ ալ
գան · և հրաման ըրաւ՝ որ զանիկայ
Հերովդեսին պալատը պահեն ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Եւ հինգ օրէն եղաւ Անանիա քա-
հանայապետը ծերերուն հետ՝
ու Տերտիւղոս անուն ճարտասանի
մը հետ իջաւ · և ատոնք կուսակա-
լին իմացուցին Հրէից ամբաստանու-
թիւնը Պօղոսին դէմ ։ 2 Ու երբոր
կանչեցին անիկայ , Տերտիւղոս ըս-
կսաւ ամբաստանել՝ ու ըսել · Ո-
րովհետև քու ձեռքովդ շատ խա-
ղաղութիւն , ու քու խնամքովդ ա-
զգին բաներուն աղէկ կարգադրու-
թիւնը կը վայելենք , 3 Մեզ կեր-
պով ու ամեն տեղ բոլորովին գոհ
ըլլալով՝ ընդհակառակ ենք՝ ո՛վ պա-
տուական Փելիքս ։ 4 Այլ չըլ-
լայ որ աւ աւելի ձանձրութիւն
տամ քեզի , կ'աղաչեմ որ քու
քաղցրութեամբդ մեզի ականջ դը-
նես , որ համառօտաբար ըսուած ը-
նեմ ։ 5 Ինչու որ մենք աս մարդը
գտանք ապականիչ և խռովարար
բոլոր Հրէաներուն՝ որ աշխարհիս
մէջ են , և Նազովրեցւոց աղանդին
առաջնորդ · 6 Որ տաճարն ալ ու-
զեց պղծել · որն որ բռնեցինք , ու
մեր օրէնքին համեմատ ուզեցինք
դատաստանը ընել · 7 Այլ Լի-
սիաս հազարապետը եկաւ մեծ
բռնութեամբ մեր ձեռքէն առաւ ,
8 ԵՒ հրաման ըրաւ՝ որ անոր դատա-
խաղները քեզի գան , որն որ դուն
քննելով՝ կարող պիտի ըլլաս տե-
ղեկանալ այն ամէն բաներուն , ո-
րոնց համար մենք ամբաստանու-
9 թիւն կ'ընենք անոր վրայ ։ Հր-

բէականերն ալ ամէնը մէկ եղած՝ ըսին
թէ Ա՛ղպէս է :
10 Պատասխան տուաւ Պօղոս՝
(երբոր կուսակալը անոր աչք ըրաւ
որ խօսի .) Գիտնալով որ շատ
տարիներէ հետէ դուն ասոր ազգին
դատաւորն ես , աւելի յօժարու-
թեամբ ինձի վերաբերեալ բանե-
րուն համար պատասխան կու տամ .
11 Որովհետեւ կրնաս դիտնալ որ ես
տասուերկու օրէն աւելի չէ՝ քանի
որ Երուսաղէմ երթալ երկրպագու-
12 թիւն ընելու : Եւ զիս տաճարին
մէջ մէկու մը հետ վիճաբանութիւն
ընելու վրայ՝ կամ բազմութիւնը
մէկտեղ ժողված չգտան , ո՛չ ալ
13 ժողովարաններուն մէջ , եւ ոչ
քաղաքին մէջ . ո՛չ ալ կրնան ա-
պացուցանել ան բաները , որոնց
համար հիմա ամբաստանութիւն
14 կ՚ընեն ինծի դէմ : Բայց սա կը
խոստովանիմ քեզի՝ թէ ան ճամ-
բուն համեմատ՝ որ աստուք հերձուած
կ՚ըսեն , ես անանկ կը պաշտեմ իմ
հայրերուն Աստուածս , հաւատալով
ան ամէն բաներուն՝ որ օրինաց և
15 մարգարէից մէջ գրուած են : Եւ
յոյս ունիմ առ Աստուած՝ ինծոր
որ աստուք ալ ակնկալութիւն ու-
նին , որ մեռելոց յարութիւն պի-
տի ըլլայ , թէ՛ արդարներուն և թէ
16 մեղաւորներուն : Եւ ես սա բա-
նիս համար կը ջանամ , որ ամէն
ատեն մաքուր խղճմտանք ունենամ
Աստուծոյ առջեւը՝ ու մարդոց առ-
17 ջեւը : Արդ՝ ես շատ տարիներէ
հետէ եկայ իմ ազգիս ողորմութիւն-
ներ բերելու , ու ընծաներ տալու .
18 Այնկուղ քանի մը Գալիլացի Հրե-
էականեր զիս տաճարին մէջը մաք-
րուած գտան՝ ո՛չ բազմութիւնով
19 և ո՛չ ամբոխով , Որ անոնց պէտք
էր առջեւդ գալ՝ ու ամբաստանու-
թիւն ընել , թէ որ իմ վրայս
20 ըռնելու բան մը ունէին . Կամ թէ
ասոնք իրենք թող ըսեն՝ ինչ ա-
նիրաւութիւն գտան իմ վրաս ,
21 երբոր առեանը կայներ էի . Միայն
թէ սա մէկ խօսքիս համար՝ որ երբ
մէջերնին կայներ էի , կանչեցի ,
թէ Մեռելոց յարութեանը համար

ես այսօր ձեզմէ կը դատուիմ :
Եւ Փելիքս ուրիշ անգամ թողուց 22
անոնք . ինչու որ աղէկ տեղեկու-
թիւն ունէր ան ճամբուն վրայով .
ու ըսաւ . Երբոր Լիւսիաս հազա-
րապետը հոս իջնէ , պիտի քննեմ
ձեր գործը : Եւ հարիւրապետին 23
հրաման ըրաւ որ զանիկայ պահէ ,
և ընդարձակութիւն տայ , ու իրեն-
ներէն մէկը չարգիլէ անոր սպասա-
ւորութիւն ընելէն կամ անոր քովը
երթալէն :
Եւ քանի մը օրէն հետ Փելիքս 24
եկաւ իր Դրուսիլլա կնկանը հետ՝
որ Հրեայ էր , ու Պօղոսը կանչել
տուաւ , և լսեց անկէ ան հաւատա-
քին համար՝ որ Յիսուս Քրիստոս
վրայ է : Եւ երբոր անիկայ ար- 25
դարութեան՝ ու ժուժկալութեան՝
և դալու դատաստանին վրայով կը
խօսէր , Փելիքս զարհուրելով պա-
տասխան տուաւ . Դուն հիմա գնա ,
ու երբոր ժամանակ ունենամ՝ ես
քեզ նորէն կը կանչեմ : Նաեւ 26
յոյս ունէր՝ որ Պօղոսին կողմէն իրեն
ստակ տրուի , անոր համար շատ
անգամ կանչել կու տար զանիկայ՝
ու հետը կը խօսակցէր : Բայց 27
երկու տարի որ եղաւ , Փելիքսին
տեղը Պորկիոս Փեստոսը եկաւ .
Փելիքս ալ Հրեաներուն շնորհք
ընել ուզելով , Պօղոսը կապուած
թողուց :

ԳԼ . ԻԵ

Արդ՝ երբոր Փեստոս իր իշխանու- 1
թիւնը գաւառը հասաւ , իրեք
օրէն հետ Կեսարիայէն Երուսա-
ղէմ ելաւ : Եւ քահանայապետը 2
ու Հրէից գլխաւորները անոր ի-
մացուցին իրենց ամբաստանութիւնը
Պօղոսին դէմ , Եւ կ՚աղաչէին ի- 3
րենն՝ ու շնորհք կը խնդրէին անոր
դէմ , որ զանիկայ Երուսաղէմ բե-
րել տայ . ու իրենք դարան կը
պատրաստէին ճամբուն մէջ զանի-
կայ սպաննելու : Բայց Փեստոս 4
պատասխան տուաւ , որ Պօղոսը
Կեսարիայի մէջ պահուի , և որ ին-
քը շատ չանցած հոն պիտի եր-
թար : Ուստի ձեզմէ որոնք որ 5

կարող են՝ ըսաւ , իմ հետս թող
իջնեն , և թէ որ ան մարդուն վր-
րայ յանցանք մը կայ , թող անոր
6 դէմ ամբաստանութիւն ընեն : Եւ
հոն ութը կամ տասը օրէն աւելի
չկենալով , Կեսարիա իջաւ . ու
հետեւեալ օրը աստեանը նստելով՝
հրաման ըրաւ որ Պօղոսը բերեն :
7 Ու երբոր անիկայ եկաւ , Երուսա-
ղէմէն իջնող Հրեաները անոր բո-
լորտիքը կայնելով , շատ ու ծանր
ամբաստանութիւններ կը բերէին
Պօղոսին դէմ , որոնք չէին կրնար
8 ապացուցանել . Մինչու որ Պօղոս
պատասխան կու տար , թէ Ես ո՛չ
Հրեաներուն օրէնքին՝ և ո՛չ տա-
ճարին՝ ո՛չ ալ կայսրին դէմ յան-
9 ցանք մը ըրած եմ : Բայց Փես-
տոս ուզելով որ Հրեաներուն շը-
նորհք ընէ , պատասխան տուաւ
Պօղոսին ու ըսաւ . Կ՚ուզե՞ս Ե-
րուսաղէմ երթալ , և հոն ատ բա-
ներուն վրայով իմ առջեւս դա-
10 տուիլ : Պօղոս ալ ըսաւ . Կայս-
րին աստեանը կայներ եմ , ուր որ
պէտք է ինծի դատուիլ . ես Հրէ-
աներուն անիրաւութիւն մը ըրած
չեմ , ինչպէս որ դուն ալ աղէկ
11 գիտես : Վնասդի թէ որ անիրա-
ւութիւն մը և մահուան արժանի
բան մը ըրած եմ , ես մեռնելէն
չեմ քաշուիր . բայց թէ որ չկայ
Ի՛մ վրաս ան բաներէն մէկն ալ՝ ո-
րոնց համար ասոնք ինծի դէմ ամ-
բաստանութիւն կ՚ընեն , մէկը չը-
կրնար զիս ատոնց շնորհել . կայս-
12 րին կը բողոքեմ : Ընդ ատենը Փես-
տոս խորհրդականաց հետը խօսելով՝
պատասխան տուաւ , թէ Կայսրին
բողոքեցիր , կայսրին պիտի երթաս :
13 Եւ քանի մը օր անցնելէն հետ՝
Ագրիպպաս թագաւորը և Բեր-
նիկէն Կեսարիա եկան՝ Փեստոսը
14 ողջունելու : Եւ շատ օրեր որ հոն
անցուցին , Փեստոս՝ Պօղոսին հա-
մար Թագաւորին խնդուցեց՝ ու ը-
սաւ . Հոս մարդ մը կայ՝ որն որ
Փելիքս բանտարկուած թողուցեր
15 է , Որուն վրայով՝ երբոր Երուսա-
ղէմ գացի , քահանայապետները ու
Հրէից ծերերը խնդուցին ինծի .

և կը խնդրէին որ անոր դէմ դա-
տապարտութեան վճիռ տրուի . Ո- 16
րոնց պատասխան տուի՝ թէ Հռո-
մայեցւոց սովորութիւնը չէ՝
մարդ մը կորստեան ընդհակ , մին-
չև որ ամբաստանուածը ամբաստա-
նողները դիմացը ըլլալով , ու ան
ամբաստանութեանը պատասխան
տալու պատեհութիւն ընդունի ի-
րեն : Ուստի երբոր անոնք ի՛մ 17
հետս հոս եկան , ամենևին չուշա-
ցուցի , հապա հետեւեալ օրը ա-
տեանը նստելով՝ հրաման ըրի որ
մարդը բերեն . Անոր դատախազ- 18
նեն ալ ներկայանալով , իմ կաս-
կած ըրած յանցանքներէս մէկն ալ
չտեսաք չէին բերեր . Հապա մէկ 19
քանի խնդիրներ ունէին անոր հետ
իրենց կրօնքին վրայ , և Յիսուս
անուանով մեռածի մը վրայ , որուն
համար Պօղոս կ՚ըսէր թէ կենդանի
է : Ու երբոր տարակուսանքի մէջ 20
էի ես բանիս քննութեանը վրայով ,
ըսի թէ՝ Կ՚ուզե՞ս Երուսաղէմ եր-
թալ , և հոն սա բաներուն համար
դատուիլ : Բայց Պօղոս երբոր 21
բողոքեց՝ որ պահուի Ա՛ստուածա-
հոյութին դիմացը ելլելու , հրաման
ըրի որ զինքը պահեն՝ մինչև որ
կայսրին խրկեմ : Եւ Ագրիպպաս 22
ըսաւ Փեստոսին . Ես ալ կ՚ուզէի
սա մարդը մտիկ ընել . ան ալ ը-
սաւ . Ա՛ղը մտիկ կ՚ընես :
Ու հետեւեալ օրը երբոր Ագրիպ- 23
պաս ու Բերնիկէ մեծ հանդէսով
եկան՝ ու ատեանը մտան հազարա-
պետներով՝ և քաղաքին պատուա-
ւոր մարդիկներովը մէկտեղ , Փես-
տոս ալ հրաման ընելով՝ բերին
Պօղոսը : Եւ ըսաւ Փեստոս . Ագ- 24
րիպպա արքայ՝ և դուք ալ բոլոր
մարդիկ որ մեր հետն էք , ասիկայ
կը տեսնէք . ասոր վրայով Հրէից
բոլոր բազմութիւնը ինծի ներկա-
յացան Երուսաղէմի մէջ և հոս
ալ , ու կ՚աղաղակէին՝ թէ Պէտք
չէ որ ալ աւելի կայ ողջ մնայ : Բայց 25
ես որ հասկըցայ թէ անիկայ մեռ-
նելու արժանի բան մը ըրած չէ , և
ինքը որ Ա՛ստուածահոյին բողո-
քեց , որոշեցի որ խրկեմ զանիկայ .

26 Որուն համար ՄԿ հաստատ բան մը
չունիմ գրելու իմ տիրոջս. ուստի
ամիկայ ձեր առջևը բերի, և մա-
նաւանդ քու առջևդ՝ ով Ագրիպ-
պաս արքայ, որպէս զի քննութիւն
ըլլալէն ետև՝ գրելու բան մը ունե-
27 նամ։ Ինչու որ ինծի անվայել
կ'երևնայ՝ որ ՄԿ բանտարկեալ մը
խրկեմ, և անոր վրայ դրոշ չգա-
ղանիները չհնազրելեմ։

ԳԼ. ԻՕ.

1 Եւ Ագրիպպաս ըսաւ Պօղոսին.
Քեզի կը հանի խօսիլ քու վրայ։ Յե-
տոյ Պօղոս ձեռքը երկընդլնելով՝ իրեն համար
2 պատասխան տուաւ։ Քեզանե-
ցուն իմ վրաս ըրած բոլոր ամբաս-
տանութիւններուն համար ով Ագ-
րիպպաս արքայ՝ ես զիս երանելի
կը սեպեմ, որ այսօր քու առջևդ
3 պատասխան պիտի տամ։ Ան-
նաւանդ որ դուն քեզանեցուն բո-
լոր սովորութիւնները և խնդիր-
ները ազէկ գիտես. անոր համար
կ'աղաչեմ որ երկայնամտութեամբ
4 ինծի մտիկ ընես։ Ըրդ՝ իմ ման-
կութենէս՝ ի վեր իմ ինչպէս ապ-
րելուս՝ սկիզբէն Երուսաղէմ իմ
ազգիս մէջը բլլալովս, բոլոր Հը-
5 րեանները ուղեակ են։ Կանգի
առաջուց՝ ի վեր զիս գիտեն, (եթէ
որ ուզեն վկայել,) որ մեր կրօնքին
պիտա գգուշաւոր ձեմարան պէս
6 փարիսեցի ապրեր եմ։ Եւ հիմա
ոտքերուս կեցեր կը դատուիմ՝ Ա-
ստուծմէ մեր հայրերուն եղած խոս-
7 տումնքին յոյսին համար. Որ մեր
տասներկու ցեղը անդադար գիշեր
ու ցորեկ պաշտելով՝ կը յուսան
անոր հասնելու. ես ասոր յոյսին հա-
մար Հրեաներէն կ'ամբաստանուիմ՝
8 ով Ագրիպպաս արքայ։ Ինչ.
չհաւատացուբ բան կ'երևնայ ձեզի՝
թէ Աստուած մեռելները կը յա-
9 րուցանէ։ Ես ինքնս ալ ինծի
պարտք կը սեպէի Յիսուս Նազով-
րեցիին անունը դէմ շատ բաներ
10 ընել. Որ ըրի ալ Երուսաղէմի
մէջ. և քահանայապետներէն իշ-
խանութիւն առած՝ սուրբերէն շա-

տերը բանտարկեցի, ու անոնց
սպաննուած ատեներ հաւանութիւն 11
տուի։ Եւ բոլոր ժողովարաննե-
րուն մէջը շատ անգամ զանոնք
պատժելով՝ կը բռնադատէի որ
հայհոյեն, և անոնց դէմ սաստիկ
կատղած՝ մինչև օտար քաղաքները 12
կը հալածէի։ Ասանկով երբոր
Դամասկոս ալ կ'երթայի՝ քահա-
նայապետներէն իշխանութիւն ու
հրաման առած, Կէս օրուան ատե- 13
նը ճամբուն վրայ՝ ով արքայ, եր-
կինքէն լոյս մը տեսայ արեւին լու-
սաւորութենէն աւելի՝ բոլորտիքս
ծագած, նաև անոնց բոլորտիքը՝
որ իմ հետս կ'երթային։ Ու 14
երբոր մենք ամէնքս գետինը ին-
կանք, ձայն մը լսեցի որ Հրեայա-
կան լեզուով ինծի կ'ըսէր. Սա-
ւուղ՝ Սաւուղ, ինչո՞ւ զիս կը
հալածես. դժուար բան է քեզի
խթանի դէմ կից զարնել։ Եւս 15
ալ ըսի. Դուն ո՞վ ես՝ Տէր. և
անիկայ ըսաւ. Ես եմ Յիսուսը՝
որ դուն կը հալածես. Հայդ եղիր՝ 16
ու ոտքիդ վրայ կայնէ. Ինչու որ
ասոր համար քեզի երևցայ, որ
քեզ ձեռք առնեմ պաշտօնեայ և
վկայ ընելու ան բաներուն՝ որ ես
տար, ու ան բաներուն՝ որոնցմով
պիտի երևնամ քեզի, Ազգ ա- 17
զգաւելով ասի ժողովուրդէն ու հե-
թանոսներէն, որոնց հիմա քեզ
կը խրկեմ, Ընդոց աչքերը բա- 18
նալու, խաւարէն՝ լոյսի, ու Սա-
տանայի իշխանութենէն՝ Աստուծոյ
դարձընելու, որ անոնք մեղաց թո-
ղութիւն առնեն, և սուրբերուն
հետ մասնակից բլլան՝ ինծի հաւա-
տալով։ Անոսի Ագրիպպաս արքայ՝ 19
ան երկնային տեսիլքին անհնազանդ
չեղայ ես. Հապա առաջ Դա- 20
մասկոս ու Երուսաղէմ եղողներուն,
և բոլոր Հրեաստանի երկիրը ու
հեթանոսներուն քարոզեցի որ ա-
պաշխարեն, ու Աստուծոյ դառ-
նան, և ապաշխարութեան արժա-
նաւոր գործքեր գործեն։ Ես պատ- 21
ճառով Հրեաները զիս տաճարին
մէջը բռնեցին, և կը ջանային որ
սպաննեն։ Սակայն Աստուծմէ 22

օգնութիւն հասնելով՝ մինչև ա-
օր ոՂջ մնացի, պզտիկին ու մեծին
վկայութիւն տալով, բան մը չգը-
րուցելով ան բաներէն զուրս՝ որ
մարգարէները և Մովսէս խօսեցան
23 թէ պիտի բլլային. Թէ Քրիս-
տոս պիտի չարչարուէր, և թէ ա-
նիկայ պիտա առաջ մեռելներէն յա-
րութիւն առած՝ լոյս պիտի քարոզէր
ժողովուրդին ու հեթանոսներուն։
24 Եւ քանի որ անիկայ ասանկ պա-
տասխան կու տար իրեն համար,
Փեստոս բարձր ձայնով մը ըսաւ.
Կը խելագարիս Պօղոս. շատ կար-
դացողութիւնդ քեզ կը յիմարե-
25 ցընէ։ Պողո՞ս ալ ըսաւ. Ես չեմ
խելագարիր՝ ով պատուական Փես-
տոս, հապա ճշմարտութեան և ըզ-
գաստութեան խօսքեր կը զրուցեմ։
26 Վասնզի ան բաները թագաւորը
գիտէ, որուն առջևը ես ալ յա-
մարձակ կը խօսիմ. Ինչու որ չեմ
կարծեր թէ ասոնցմէ ՄԿ բան մը
անկէ ծածկուած բլլայ. վասն զի
ան բանը ՄԿ անկիւնի մը մէջ եղած
27 չէ։ Մարգարէներուն կը հաւա-
տաս Ագրիպպաս արքայ. գիտեմ
28 որ կը հաւատաս։ Եւ Ագրիպպաս
ըսաւ Պօղոսին. Քիչ մնաց որ
զիս համոզես քրիստոնեայ բլլալու։
29 Պօղոս ալ ըսաւ. Աստուծմէ կը
խնդրէի որ թէ՛ քիչով և թէ շա-
տով՝ չէ թէ միայն դուն, հապա
ամէնքն ալ՝ որ այսօր ինծի կը լսեն,
անանկ բլլան ինծոր որ ես եմ, աս
կապերս՝ ի զատ։
30 Ասկի վրայ ելաւ թագաւորը և
կուսակալը ու Բերնիկէն, և ա-
նոնք որ իրենց հետը նստեր էին։
31 Ու դուրս ելլելէն ետև, իրարու
հետ խօսեցան ու ըսին, Թէ Այս
մարդը մեռնելու կամ կապուելու
32 արժանի բան մը չըներ։ Ագրիպ-
պաս ալ Փեստոսին ըսաւ. Կարելի
էր աս մարդը արձակել, թէ որ
կայսրին դողդրած չըլլար։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Երբոր որոշուեցաւ որ նաւով Ի-
տալիա երթանք, Պօղոս և ու-
րիշ քանի մը կապուածներ յանձ-

նեցին հարիւրապետի մը՝ որուն ա-
նունը Յուլիոս էր, Ասքաստեան
գունդէն։ Եւ ՄԿ Ադրամիտեացւոյ 2
նաւ մը մեռնելով՝ ճամբայ ելանք,
ու Սալոյի կողմերէն պիտի նաւե-
լինք. Թեսաղոնիկէէն եղող Հրիս-
տարքոս Մակեդոնացին ալ մեր
հետն էր։ Եւ հետևեալ օրը Սի- 3
դոն իջանք. ու Յուլիոս մարդա-
սիրութիւն ցուցընելով Պօղոսին՝
հրաման տուաւ որ բարեկամներուն
երթայ, ու դարման գտնէ։ Եւ 4
անկէ ելլելով՝ Կիպրոսին վարի կող-
մէն նաւեցինք՝ հովը դէմ բլլալուն
համար։ Եւ Կտրը Կիլիկիոյն ու 5
Պամփիւլիոյն ծովուն միջտղէն
նաւելով՝ Լիկիոյ Միւռա քաղաքը
իջանք։ Եւ հարիւրապետը հոն 6
Ալէքսանդրիայի նաւ մը գտնելով՝
որ Իտալիա կ'երթար, մեզ անոր
մէջ մտցուց։ Եւ շատ օրեր կամաց 7
կամաց նաւելով՝ հազիւ թէ Ծնիդո-
սին քովերը հասանք. և հովը մեզի
դէմ բլլալով՝ Արնաէին վարի կող-
մէն Սալմոնեայի քովէն նաւեցինք։
Եւ դժուարաւ անկէ անցնելով՝ ՄԿ 8
տեղ մը եկանք, որ Գեղեցիկ նա-
ւահանգիստ կ'ըսուէր, որուն մօտ
էր Ղասեա քաղաքը։
Ու երբոր շատ ժամանակ անցաւ, 9
և նաւին ճամբայ ելլելն ալ վտան-
գաւոր էր, ծոմին առնուն ալ ար-
դէն անցած բլլալով, Պօղոս խր-
բատ կու տար, Եւ կ'ըսէր անոնց. 10
Արդարև՝ ես կը տեսնեմ որ աս նա-
ւուս ճամբայ ընելը տառապանքով
ու շատ վնասով պիտի բլլայ, ոչ
թէ միայն բեռնին ու նաւին՝ հապա
մեր անձերուն ալ։ Բայց հարիւ- 11
րապետը աւելի նաւապետին և նա-
ւատէրին մտիկ կ'ընէր, քան թէ
Պօղոսին խօսքերուն։ Եւ որով- 12
հետև ան նաւահանգիստը յարմար
չէր ձմեռը հոն անցընելու, շատերը
խորհեցան անկէ երթալ, որ գուցէ
կարող բլլան Փիւնիկէ հասնելու ու
ձմեռը հոն կենալու, որ Արեւելի
նաւահանգիստ մըն է, ու դէպ՝ ի
հարաւ և արեւմտեան հիւսիս կը
նայի։ Ու երբոր հարաւային մեղմ 13
հով մը փչեց, կարծելով թէ իրենց

դիտաւորութեանը հասեր են, ձամբայ ելլան՝ ու Արեւտէին քովէրէն
14 կ'անցնէին։ Եւ շատ առեն չանցած՝ մըրկալից հով մը ելաւ անոր դէմ, որ Եւրակիկլէն կ'ըսուի։
15 Երբոր նաւը յափշտակուեցաւ, և հովին դէմ չկրցաւ դիմանալ, թողուցած կ'երթայինք ու կու գայինք։
16 Եւ դէպ 'ի մէկ փոքր կղզիի մը ևս տակի կողմը դիմելով՝ որ Կղօդա կ'ըսուէր, հազիւ կրցանք մակոյկը
17 բռնել։ Որն որ առին՝ ու օգնութիւններ գործածելով նաւը տակէն կապկպին։ և վախնալով որ չըլլայ թէ յորձանուտը իյնան, առագաստը իջեցուցած՝ անանկ կ'երթայինն ու կու գային։ Եւ սաստիկ
18 ալէկոծութեան մէջ որ էինք, հետեւեալ օրը բեռները դուրս նետեցին։
19 Ու երրորդ օրը նաւին գործիքները ձեռքովնիս դուրս նետեցինք։ Ու երբոր շատ օրեր ո՛չ
20 արեւ՝ ո՛չ ալ աստղեր կ'երեւնային, և փոթորիկը քիչ չէր վրանիս, ալ բոլորովին մեր ապատութեան յոյսը
21 վերցաւ։ Եւ որովհետեւ շատ օրեր 'ի վեր անօթի էին, ան առեներ Պօղոս անոնց մէջը կայնելով՝ ըսաւ. Ո՛վ մարդիկ՝ պէտք էր ձեզի որ ինձի մտիկ ընէիք, ու Արեւտէն չելլէիք, և աս տառապանքը ու
22 վնասը չքաշէիք։ Ու հիմա ձեզ կը յորդորեմ որ սիրտ առնէք, քանզի ձեզմէ մէկուն անձին վնաս մը պիտի չըլլայ՝ բայց միայն նաւին.
23 Ինչու՝ որ աս գիշեր երեւցաւ ինձի ան Աստուծոյն հրեշտակը, որ ես անորն եմ՝ ու զանիկայ կը պաշ-
24 տեմ. Եւ ըսաւ. Մի՛ վախնար Պօղոս՝ կայսրին դիմացը պէտք է որ երթաս դուն. և ահա Աստուած քեզի շնորհեց ան ամէնը՝ որ քու հետդ
25 նաւին մէջն են։ Ուստի մարդիկ՝ սիրտ առէք. ինչու որ ես կը հաւատամ Աստուծոյ՝ որ ասանկ պիտի ըլլայ, ինչպէս որ ինձի գրուցուե-
26 ցաւ. Մ'իայն թէ պէտք է որ մէկ կղզի մը իյնանք։
27 Ու երբոր տասնուչորսերորդ գիշերն էր որ Ադրիական ծովուն մէջ կը տարուբերէինք, կէս գիշերին նաւավարները կը կարծէին թէ մէկ երկրի մը մօտեցեր են. Եւ դնոտա- 28
կը ձգելով՝ քսան գրկաչափ գտան. ու քիչ մըն ալ յառաջ երթալով՝ նորէն ձգեցին, և տասնուհինգ գըր- 29
կաչափ գտան. Ու վախնալով՝ որ չըլլայ թէ քարոտ տեղուանք իյնան, ետևի կողմէն չորս խարիսխ ձգեցին, և առտու ըլլալուն կը փա- 30
փաքէին։ Իսկ նաւավարները նաւէն փախչիլ ուզելով՝ մակոյկը ծովը իջեցուցին, պատճառելով որպէս թէ առջևի կողմէն ալ խարիսխներ պիտի ձգեն։ Հայց Պօղոս ըսաւ 31
հարիւրապետին ու զինուորներուն. Թէ որ ասոնք նաւին մէջը չկենան՝ դուք չէք կրնար ազատիլ։
Ան առեներ զինուորները մակոյկին 32
չուանները կտրեցին, և թողուցին որ դուրս իյնայ։ Ու երբոր առ- 33
տու ըլլալու վրայ էր, Պօղոս կ'աղաչէր ամենուն որ կերակուր ուտեն, ըսելով. Այսօր տասնուչորս օր է՝ որ դուք սպասելով անօթի մնացեր էք, ու բան մը կերած չէք։ Ուստի կ'աղաչեմ ձեզի որ 34
կերակուր ուտէք. ինչու որ ասիկա ձեր ազատութեանը համար է, քանզի ձեզմէ մէկուն գլխէն մազ մը պիտի չկորսուի։ Եւ այսպէս ըսե- 35
լով, հաց առաւ, ու ամենուն առջևը Աստուծմէ գոհացաւ, և կըտրելով սկսաւ ուտել։ Եւ ամէնն 36
ալ սիրտ առին, ու իրենք ալ կերակուր կերան։ Եւ նաւին մէջը 37
ամէնքս երկու հարիւր յոթանասունուվեց հոգի էինք։ Երբոր կշտա- 38
ցան կերակուրով՝ նաւը թեթեւցուցին՝ ցորենը ծովը թափելով։
Ու երբոր առտու եղաւ, ցամաքը 39
չէին ճանչնար, միայն թէ մէկ ծոց մը կը նշմարէին որ ծովեզերք ունէր, ու կը խորհէին որ եթէ կարելի է նաւը անոր մէջը մխեն։ Եւ 40
խարիսխները կտրելով՝ ծովը ձգեցին, ու ղեկերուն կապերը թուլցուցին, և առագաստը հովին բանալով՝ դէպ 'ի ան ծովեզերքը կ'երթային։ Եւ անանկ տեղ մը իյ- 41
նալով որ երկու կողմը ծով էր, նաւը նստեցուցին. և նաւին առջևի

կողմը խրելով՝ անշարժ մնաց, ու ետևի կողմը ալիքներուն սաստկու-
42 թենէն կը քակուէր։ Զինուորներն ալ խորհուրդ ըրին որ կապուածները սպաննեն, որ չըլլայ թէ
43 մէկը լողայ՝ ու փախչի։ Հայց հարիւրապետը որ Պօղոսը ազատել կ'ուզէր, արգիլեց զանոնք ան խորհուրդէն, և հրամայեց ըրաւ՝ թէ ո-
44 րոնք որ կրնան լողալ, թող անոնք առաջ նետուին ու ցամաքը ելլեն. Եւ մնացածները՝ ոմանք տախտակներով, և ոմանք նաւին ոեւէ բաներովը. և այսպէս ամէնը ազատեցան՝ ցամաքը ելան։

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

1 Ու երբոր ազատեցան՝ գիտցան որ ան կղզին անունը Մելիտէ էր.
2 և բարբարոսները քիչ մարդասիրութիւն չցուցին մեզի. Ինչու որ կրակ վառեցին, և մեզ ամէնքս ալ ընդունեցին՝ վրանիս հասած անձրեւին համար, ու ցուրտին հա-
3 մար։ Ու երբոր Պօղոս շատ մը խոխ ժողվեց, և կրակին վրայ դնելու, տաքութենէն իժ մը ելաւ՝
4 անոր ձեռքը բռնեց։ Երբ բարբարոսներն ալ երբոր ան գազանը տեսան անոր ձեռքէն կախուած՝ իրարու կ'ըսէին. Ընչուշտ ասիկայ մարդասպան մըն է, որ թէպէտ ծովէն ազատեցաւ, բայց իրաւունքը թող
5 չտուաւ որ ապրի։ Իսկ անիկայ գազանը կրակին մէջը թօթվելով՝
6 իրեն մէկ վնաս մը չեղաւ։ Ու անոնք կը սպասէին որ անիկայ ուռեննայ՝ կամ յանկարծակի մեռած իյնայ. բայց երբոր շատ մը սպասեցին, ու տեսան որ իրեն վնաս մը չեղաւ, կարծիքնին փոխելով, կ'ը-
7 սէին թէ աստուած մըն է։ Եւ ան տեղին բոլորտիքը կղզիին գլխաւոր մարդուն ագարակները կային, որուն անունը Պուղիոս էր. որ ինքը մեզ ընդունեց՝ և իրիք օր հիւրասիրութեամբ իր քովը պահեց։
8 Ու եղաւ որ Պուղիոսին հայրը ջերմով և թանչքով հիւծընդցած պառկած էր. ու Պօղոս անոր քովը

մտաւ, և աղօթք ընելով՝ ձեռքերը վրան դրաւ, ու բժշկեց զանիկայ։
9 Ու երբոր ասիկայ եղաւ, ուրիշ հիւանդներ որ ան կղզիին մէջն էին, կու գային և կը բժշկուէին. Որոնք
10 շատ պատիւներով ալ մեզ պատուեցին, ու երթալու առեննիս պէտք եղած բաները տուին։
Եւ իրիք ամիսէն ետև Ալեքսանդրացի նաւով մը ձմեռայ ե-
11 լանք, որ ձմեռը ան կղզին անցուցեր էր, ու Դիոսկուրացւոց նշանը ուներ։ Եւ Սիրակուսա իջնելով՝
12 իրիք օր հոն կեցանք։ Ընկէ ալ
13 պտոյտ մը ընելով՝ Հռեգիոն հասանք. և մէկ օրէն ետև որ հարաւ փչեց, երկրորդ օրը Պատիողոս եկանք։ Ու հոն եղբայրներ գտանք,
14 որոնք աղաչեցին որ եօթը օր իրենց քովը մնանք. ու ետքը Հռոմ
15 ելանք։ Եւ անկէ եղբայրները երբոր մեր վրայով լսեցին, մեզ դիմաւորելու եկան մինչև Ափիիոսի վաճառանոցը՝ ու Երիք պանդոկնեը. և Պօղոս անոնք տեսնելով, գոհութիւն տուաւ Աստուծոյ, և սիրտ առաւ։
16 Ու երբոր Հռոմ մտանք, հարիւրապետը կապուածները զօրապետին յանձնեց. իսկ Պօղոսին հրաման եղաւ որ իր պահապան զինուորին հետ զատ կենայ։
17 Ու եղաւ որ իրիք օրէն ետև անիկայ Հրէից գլխաւորները կանչեց. ու երբոր մէկտեղ եկան՝ ըսաւ անոնց. Արդի՛կ եղբայրնե՛ր՝ ես ժողովուրդին կամ հայրենական սովորութեանց դէմ բան մը չըրած, Երուսաղէմէն կապուած՝ Հռովմայեցւոց ձեռքը մատնուեցայ. Որոնք
18 երբոր զիս քննեցին, ուզեցին որ արձակեն. ինչու որ իմ վրաս մեռնելու յանցանք մը չկար։ Հայց
19 երբոր Հրեաները հակառակ կեցան, պէտք եղաւ որ կայսրին բողոքեմ, չէ թէ իմ ազգիս դէմ ամբաստանութիւն մը ունենալով պէս։ Ուս-
20 տի աս պատճառով աղաչեցի որ ձեզ տեսնեմ՝ ու ձեզի խօսիմ. ինչու որ Իսրայէլի յոյսին համար ես աս շղթան վրաս ունիմ։ Ընդունք 21

ալ ըսին իրեն . Անոնք քու վրայովդ
Հրէաստանէն ոչ թուղթեր առինք , և ոչ եղբայրներէն մէկը հոս
գալով՝ քու վրայովդ չարութիւն
22 մը պատմեց կամ խօսեցաւ : Հայց կ'աղաչենք որ քեզմէ լսենք՝ թէ դուն
ինչ միտքի վրայ ես . ինչու որ մենք
ատ աղանդին վրայով տեղեկացած
ենք՝ որ ամէն տեղ ատոր դէմ կը
23 խօսին : Ու մէկ օր մը ատոնց դնե-
լով անոր՝ շատերը անոր գային իր
բնակած տեղը , որոնց Աստուծոյ
թագաւորութիւնը կը ծանուցանէր
վկայութիւնով , և կը համոզէր
զանոնք Յիսուսի վրայով Մովսէսին
օրէնքէն ու մարգարէներէն՝ առաւօ-
24 տէն մինչև իրիկուն : Ու ոմանք կը
հաւատային ըսածներուն , ու ոմանք
25 չէին հաւատար : Ու իրարու հետ
չմիաբանած գային՝ երբոր Պօղոս
մէկ խօսք մը ըսաւ , թէ Հոգին
Սուրբը աղէկ խօսեցաւ մեր հայրե-
րուն՝ Եսայի մարգարէին ձեռքովը ,
26 Ու ըսաւ . Գնա ատ ժողովուրդին՝
ու ըսէ . Լսելով պիտի լսէք՝ ու
չիմանաք , և տեսնելով պիտի տես-
նէք՝ ու չտեսնէք . Ինչու որ ատ 27
ժողովուրդին սիրտը թանձրացաւ ,
և իրենց ականջներովը ծանր լսեցին ,
ու աչքերնին գոցեցին , որ չըլլայ
թէ իրենց աչքերովը տեսնեն , ու
ականջներովը լսեն , և սրտերովը
իմանան , ու դարձի գան , և ես
բժշկեմ զանոնք : Ուստի յայտնի 28
ըլլայ ձեզի՝ որ Աստուծոյ փրկութիւ-
նը հեթանոսներուն խրկուեցաւ , և
անոնք միուկ պիտի լսեն : Ու երբ- 29
որ ատ զրուցեց , Հրէաները դուրս
ելան , շատ վիճաբանութիւն ունե-
նալով մէջերնին :

Ու լման երկու տարի իր վարձ- 30
քով բնած տունը կեցաւ . Ու 31
իրեն եկողներուն ամէնը կ'ընդու-
նէր . Ու քարոզէր Աստուծոյ թա- 32
գաւորութիւնը , և Տէր Յիսուս
Քրիստոսի վրայով առանց արգի-
լուելու կը սորվեցնէր բոլոր հա-
մարձակութիւնով :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴԱՐՁԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

ԸՆ ՀՈՎՈՎՈՒԹԻՒՆ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Պօղոս՝ Յիսուսի Քրիստոսի ծա-
ռայ՝ առաքեալ ընտրո՛ւ կան-
չուած , Աստուծոյ աւետարանին
2 համար որոշուած , (Ան որ առա-
ջուց իր մարգարէներուն ձեռքովը
3 սուրբ գիրքերով խոստացաւ՝) Իր
Որդւոյն մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսին վրայով՝ որ մարմնոյ կողմանէ
4 Դաւիթի սերունդէն եղաւ , Ան որ
սրբութեան հոգիին կողմանէ Որ-
դի Աստուծոյ յայտնուեցաւ զօրու-
թեամբ , մեռելներէն յարութիւն
5 առնելով . Որով շնորհք և առա-
քելութիւն առինք՝ հաւատքի հնա-
զանդութեան համար բոլոր ազգե-
րուն մէջ , անոր անունը համար .
Որ անոնց մէջը դուք ալ Յիսուս 6
Քրիստոսի կանչուած էք . Ձեր 7
ամենուն որ Հռոմի մէջ էք՝ Աս-
տուծոյ սիրելիներուդ , սուրբ ըլ-
լալու կանչուածներուդ՝ շնորհք և
խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր
Հօրմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիստո-
սէն :

Նախ կը գոհանամ իմ Աստու- 8
ծուս Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը
ձեր ամենուն համար , որ ձեր հա-
ւատքը բոլոր աշխարհ կը պատ-
մուի : Վկայ է ինծի Աս- 9
տուած , որն որ ես կը պաշտեմ իմ
հոգիովս անոր Որդւոյն աւետարա-
նին մէջ , թէ ինչպէս անդադար 10

ձեզ կը յիշեմ , ամէն ատեն իմ
աղօթքներուս մէջ խնդրելով՝ որ
դուցէ անգամ մը Աստուծոյ կամ-
քովը ինծի յաջողութիւն մը ըլլայ
11 ձեզի գալու : Վասնզի կը փափա-
քիմ ձեզ տեսնելու , որ ձեզի հո-
գևոր շնորհք մը հաղորդեմ՝ որպէս
12 զի հաստատուիք . Այսինքն՝ ձեր
հետը ես ալ միխիթարակից ըլլամ
իմ ու ձեր փոխադարձ հաւատքին
13 միջոցովը : Սակայն չեմ ուզեր որ
չգիտցող ըլլաք եղբայրնե՛ր՝ որ շատ
անգամ ուզեցի գալ ձեզի , (և
մինչև հիմա արգիլուեցայ ,) որ ձեր
մէջն ալ պտուղ մը ունենամ ,
ինչպէս որ ուրիշ հեթանոսաց մէջ
14 ալ : Յոյներուն ու Բարբարոս-
ներուն , իմաստուններուն ու ան-
միտներուն ալ պարտական եմ :
15 Ուստի որչափ որ ինծմէ կու գայ՝
յօժարութիւն ունիմ ձեզի ալ որ
Հռոմայ մէջ էք՝ աւետարանը քա-
րոզելու :
16 Ինչու որ ես ամենևին չեմ սեպեր
աւետարանը . վասն զի Աստուծոյ
զօրութիւն է ան՝ բոլոր հաւատա-
ցեալներուն փրկութեան համար ,
առաջ Հրէային ու ետքը Յոյնին :
17 Ինչու որ անով Աստուծոյ արդա-
րութիւնը՝ որ է հաւատքէն , հա-
ւատքի համար կը յայտնուի . ին-
ծոր որ գրուած է , թէ Արդարը
հաւատքէն պիտի ապրի :
18 Վասնզի Աստուծոյ բարկութիւնը
երկինքէն կը յայտնուի մարդոյ բո-
լոր ամբարշտութեանը և անիրա-
ւութեանը վրայ , որոնք ճշմարտու-
թիւնը անիրաւութեամբ բռներ են :
19 Վասն զի Աստուծոյ վրայով գիտ-
նալու բանը իրենց մէջը յայտնի է ,
որովհետև Աստուած անոնց յայտ-
20 նեց : Ինչու որ իր աներևոյթ բա-
նները աշխարհի սկիզբէն ստեղ-
ծուածներովը կ'իմացուին կը տես-
նուին , այսինքն է իր մշտնջենաւոր
զօրութիւնը , ու աստուածութիւ-
նը . որպէս զի անպատասխանի մը-
21 նան : Ինչու որ իրենք Աստուած
ճանչնալով՝ Աստուծոյ պէս չփառա-
ւորեցին , կամ շնորհակալ չեղան .
հապա իրենց խորհուրդներուն մէջ
ունայնացան , և սիրտերնին անմի-
տութիւնով խաւարեցաւ : Իրենք 22
Իմաստուն ենք՝ ըսելով , յիմարե-
ցան . Ու անեղծ Աստուծոյ փառքը 23
փոխեցին՝ նմանցընելով եղծանելի
մարդու , և թռչուններու , ու
չորքոտանիներու , և սողուններու
պատկերին : Անոր համար Ան- 24
տուած ալ պղծութեան մատնեց
զանոնք իրենց սիրտերուն ցանկու-
թիւններովը՝ իրենց մարմինները ի-
րենց անձերուն մէջ խայտառակե-
լու . Որոնք Աստուծոյ ճշմարտու- 25
թիւնը սուտի հետ փոխեցին , ու
երկրպագութիւն և պաշտօն մատու-
ցին ստեղծուածներուն՝ քան թէ
Ստեղծողին , ան որ յաւիտեան
օրհնեալ է . ամէն : Անոր համար 26
Աստուած զանոնք անարդ կիրքերու
մատնեց , որ իրենց էգերը անգամ
բնական պէտքը բնութեան դէմ ե-
ղող պէսպէս փոխեցին : Նոյնպէս 27
ալ արուները կնկան բնական պէտ-
քը թողուցած՝ իրենց ցանկութիւ-
նովը իրարու հետ վառուեցան . ա-
րուները արուներու հետ խայտա-
ռակութիւն կը գործէին , և իրենց
մոլորութեանը վայելած հատուցումը
իրենց վրայ կ'ընդունէին : Ու ո- 28
րովհետև չուզեցին Աստուած էջնոց
գիտութեանը մէջ պահել , Աս-
տուած ալ զանոնք անարդ խոր-
հուրդներու մատնեց՝ անվայել բա-
ներ ընելու . Որոնք լեցուած էին 29
ամէն անիրաւութիւնով , պոռնի-
կութիւնով , անզգամութիւնով ,
ագահութիւնով , չարութիւնով ,
նախանձով լեցուն , մարդասպա-
նութիւնով , հակառակութիւնով ,
նենգութիւնով , չարասրտութիւ-
նով , Ե էին քսուներ , Չարախօս- 30
ներ , Աստուած ատողներ , նախա-
տողներ , հպարտներ , ամբարտա-
ւաններ , չար բաներ հնարողներ ,
ծնողաց անհնազանդներ , Անմիտ- 31
ներ , ուխտ չպահողներ , անգութ-
ներ , անհաշտներ , անողորմներ .
Որոնք գիտնալով Աստուծոյ դա- 32
տաստանը , թէ անոնք որ ասանկ
բաներ կ'ընեն՝ մահուան արժանի
են , չէ թէ միայն ան բաները կ'ը-

նեն , հապա ընդհանուրն հաւանու-
թիւն ալ կու տան :

ԳԼ · Ը

1 Աստի ո՛վ մարդ՝ ո՛վ որ ըլլաս
դուն որ կը դատես , պատաս-
խան չունիս տալու · քանզի ինչ
բանով որ ուրիշը կը դատես , ան-
քու անձդ կը դատապարտես ·
վասն զի դուն ալ որ կը դատես ,
2 նոյն բաները կ'ընես : Հայց գի-
տենք որ Աստուծոյ դատաստանը
ճշմարտութիւնով կ'ըլլայ անոնց
վրայ , որ անանկ բաներ կը գործեն :
3 Բայց՝ ո՛վ մարդ , դուն որ ասանկ
բաներ ընդհանրը կը դատես , և
դուն նոյն բաները կ'ընես , աս
միտքդդ կ'անցընե՞ս , թէ դուն
Աստուծոյ դատաստանէն ազատ պի-
տի ըլնաս · Կամ թէ անոր այնչափ
քաղցրութիւնը՝ և համբերութիւնը
ու երկայնմտութիւնը կ'արհամար-
հե՞ս , չգիտնալով որ Աստուծոյ
քաղցրութիւնը քեզ դէպ 'ի ա-
պաշխարութիւն կ'առաջնորդէ :
5 Հայց դուն քու խստութիւնովդ
և անդղդջ սրտովդ քու անձիդ
բարկութիւն կը դիզես՝ բարկու-
թեան և Աստուծոյ արդար դա-
տաստանին յայտնուելու օրուանը
6 համար · Ան որ ամէն մէկուն իր
7 գործքերուն փոխարէնը պիտի հա-
տուցանէ · Յաւիտենական կեան-
քը անոնց՝ որ բարի գործքերու մէջ
համբերութեամբ յարատևելով ,
փառք ու պատիւ և անմահութիւն կը
8 խնդրեն · Հայց անոնց որ հակառակ
են , և ճշմարտութեան անհնազանդ՝
ու անիրաւութեան հնազանդած ,
9 բարկութիւն և սրտմտութիւն՝ նե-
ղութիւն և տառապանք պէտք ըլլայ
ամէն մարդու վրայ՝ որ չար կը գոր-
ծէ , առաջ Հրէային՝ ու ետքը
10 Յոյնին · Իսկ փառք ու պատիւ և
խաղաղութիւն ան ամէնուն՝ որ
բարի կը գործէ , առաջ Հրէային՝
11 ու ետքը Յոյնին : Ինչու որ Ա-
տուծոյ քովը աչառութիւն չկայ :
12 Վասնզի անոնք որ առանց օրէնքի
մեղք գործեցին , առանց օրէնքի
պիտի կորսուին · և անոնք որ օրէն-
քի տակ մեղք գործեցին , օրէնքով
պիտի դատուին · (Ինչու որ չէ թէ 13
օրէնքը լսողները Աստուծոյ առջեւը
արդար են , հապա օրէնքը կատա-
րողները պիտի արդարանան : Ուս- 14
տի հեթանոսները որ օրէնք չունին՝
երբոր բնականաբար օրէնքին գործ-
քերը կը գործեն , օրէնք չունենա-
լով՝ իրենց անձերուն օրէնքը բուն
իրենք կ'ըլլան · Որ օրէնքին գործ- 15
քը իրենց սրտին մէջը գրուած կը
ցուցընեն իրենց խղճմտանքին վը-
կայութեամբը , և իրենց խոր-
հուրդներուն իրար յանդիմանելովը՝
կամ իրաւունք տալովը ,) Ան օրը 16
որ Աստուած մարդոց ծածուկ բա-
ները պիտի դատէ Յիսուս Քրիս-
տոսի ձեռքովը՝ իմ տարածած աւե-
տարանիս համեմատ :
Ահա դուն Հրէայ կոչուիր ես , 17
և օրէնքին կը հանգչիս ես , ու Աստու-
ծով կը պարծենաս , և անոր 18
կամքը գիտես , ու տարբեր բաները
կը զանազանես՝ օրէնքէն խրատուած
ըլլալով · Ու քու անձիդ վրայ 19
վստահութիւն ունիս՝ թէ կոյրերուն
առաջնորդ ես , խաւարածներուն
լոյս , Ընմիտներուն խրատ տուող , 20
տղայոց վարժապետ · և թէ գիտու-
թեան ու ճշմարտութեան կերպա-
րանքը օրէնքէն ունիս : Իսկ արդ՝ 21
դուն որ ընկերիդ կը սորվեցընես ,
քու անձիդ չե՞ս սորվեցըներ · որ
կը քարոզես գողութիւն չընել ,
կը գողնա՞ս · Որ կ'ըսես շնութիւն 22
չընել , շնութի՞ւն կ'ընես · որ կը
զզուիս կուռքերէն , սրբապղծու-
թի՞ւն կ'ընես · Որ օրէնքով կը 23
պարծենաս , օրինազանց ըլլալով
զԱստուած կ'անարգես : Ինչու 24
որ Աստուծոյ անունը ձեր պատճա-
ռովը հեթանոսաց մէջ կը հայհո-
յուի , ինչպէս որ գրուած է :
Արդ՝ թլփատութիւնը շահ կ'ու- 25
նենայ , թէ որ օրէնքը պահես · իսկ
թէ որ օրէնքին դէմ յանցաւոր ես ,
քու թլփատութիւնդ անթլփատու-
թիւն եղաւ : Ուստի թէ որ ան- 26
թլփատութիւնը օրէնքին իրա-
ւունքները պահէ , չէ՞ որ անոր
անթլփատութիւնը թլփատութիւն

27 պիտի սեպուի · Եւ 'ի բնէ եղած
անթլփատութիւնը օրէնքը կատա-
րելով՝ պիտի դատապարտէ քեզ ,
որ գիրով ու թլփատութիւնով
28 օրէնքին յանցաւոր ես : Ինչու որ
Հրէայ չէ ան՝ որ դրսուանց է , և
թլփատութիւն չէ ան՝ որ դրսուանց
29 մարմնով է · Հապա հրէայ ան է՝
որ ներսուանց է , և թլփատութիւն
սրտինը՝ հոգիով , ու չէ թէ գի-
րով · որուն գովեստը չէ թէ
մարդիկներէն է , հապա Աստուծմէ :

ԳԼ · Գ

1 Ուրեմն Հրէան ի՞նչ աւելի բան
ունի , կամ թլփատութենէն
2 ի՞նչ շահ կայ : Շա՛տ՝ ամէն
կերպով · գինտ առաջ ան՝ որ Ա-
տուծոյ պատգամները անոնց հաւ-
3 տացուեցաւ : Ուրեմն թէ որ
անոնցմէ ոմանք չհաւատացին ,
ի՞նչ · միթէ անոնց անհաւատու-
թիւնը Աստուծոյ հաւատքը կը
4 խափանէ՞ր · քա՛ւ լեցի : Սակայն
Աստուած ճշմարի՛տ թող ըլլայ ,
և բոլոր մարդիկ՝ սուտ · ինչպէս որ
գրուած է · Որ քու խօսքերուդ մէջ
արդար ըլլաս , և դատուելու ատենդ
5 դուն յաղթես : Ուրեմն թէ որ
մեր անիրաւութիւնը Աստուծոյ
արդարութիւնը յայտնի կը ցու-
ցընէ , ի՞նչ ըսենք · արդեօք ա-
նիրաւի է Աստուած՝ որ էր բարկու-
6 թիւնը վրանիս կը բերէ · (Արդ-
կօրէն կ'ըսեմ ·) քա՛ւ լեցի · հա-
պա թէ չէ՝ ի՞նչպէս Աստուած պիտի
7 դատէ աշխարհը : Ինչու որ եթէ
Աստուծոյ ճշմարտութիւնը իմ սը-
տութիւնովս կ'աւելնայ իր փառքին
համար , ալ ես ինչո՞ւ մեղաւորի
8 մը պէս կը դատուիմ : Եւ ինչո՞-
համար պէտք չէ ըսել , ինչպէս որ
ոմանք մեր վրայ չարախօսութիւն
ընելով կ'ըսեն՝ թէ մենք կ'ըսենք ,
Չարը գործենք՝ որ բարին գայ ·
որոնց դատապարտութիւնը իրա-
ւունքով է :
9 Ուստի ալ ի՞նչ ըսենք · բանով
մը աւելի՞ ենք հրէանոանէրէն · ի-
րա՛ւ որ բանով մըն ալ չէ՛ · ինչու որ
առաջուց մեղադրեցինք Հրէաները
և հեթանոսները՝ թէ ամէնքը մե-
ղաց տակ են · Ինչպէս որ գրուած 10
է , թէ Արդար մը չկայ՝ ո՛չ մէկ
հատ մը · Ա՛կին չկայ որ հասկը- 11
նայ , մէկը չկայ՝ որ Աստուած փնտ-
տրէ : Ամէնքը խոտորեցան , 12
մէկտեղ անպիտան եղան · աղէկու-
թիւն ընող մը չկայ , մէկ մըն ալ
չկայ : Անոնց կոկորդը բաց գե- 13
ըզման է · իրենց լեզուովը նենգա-
ւոր եղան · իժերու թոյն կայ անոնց
շրթունքներուն տակը · Անոնց բե- 14
բանը անէծքով ու դառնութեամբ
լեցուն է · Անոնց ոտքերը չուտ են 15
արիւն թափելու · Կործանումՙ և 16
թշուառութիւն կայ իրենց ճամբա-
ներուն մէջը · Եւ խաղաղութեան 17
ճամբան չճանչցան : Աստուծոյ 18
վախը չկայ անոնց աչքերուն առջեւ :
Սակայն գիտենք որ օրէնքը ինչ որ 19
կ'ըսէ , անոնց կ'ըսէ՝ որ օրէնքին
տակն են · որպէս զի ամէն բերան
գոցուի , և բոլոր աշխարհ դատա-
պարտուած ըլլայ Աստուծոյ առջեւը :
Ինչու որ անոր առջեւը մէկ մարմին 20
մը պիտի չարդարանայ օրէնքին
գործքերովը · քանզի օրէնքով է
մեղքը ճանչնալը :
Հայց հիմա առանց օրէնքի Ա- 21
տուծոյ արդարութիւնը յայտնուած
է , օրէնքէն և մարգարէներէն վկա-
յուած ըլլալով · Այսինքն Աստու- 22
ծոյ արդարութիւնը՝ որ Յիսուս
Քրիստոսի հաւատքէն է , ամենուն
յայտնուած է , ու ամենուն վրայ
է՛ըլլայ · և խորհրդութիւն չկայ : Ին- 23
չու որ ամէնքը մեղք գործեցին , և
Աստուծոյ փառքէն պակսած են :
Եւ անոր շնորհքովը ձրի կ'արդա- 24
րանան Քրիստոս Յիսուսով եղած
փրկութեամբը · Որ զանիկայ ա- 25
ռաջուց սահմանեց Աստուած՝ հա-
ւատքով քաւութիւն ընել անոր
արիւնովը , Աստուծոյ երկայնմտու-
թեան ատենները առաջուց գոր-
ծուած մեղքերուն թողութիւն տա-
լովը՝ իր արդարութիւնը ցուցընելու
համար · Այսինքն իր արդարու- 26
թիւնը աս ժամանակիս մէջ ցու-
ցընելու համար , որ ինքը արդար
ըլլայ , և արդարացընէ Յիսուսի

27 Հրեայ դեղեցիկ ։ Հրեայ դեղեցիկ
մեծագործ ։ մեծագործ
հարստահարիչ ։ հարստահարիչ
28 Նեղեմ ։ Նեղեմ
ամենայն ։ ամենայն
29 Ամենայն ։ Ամենայն
30 Ամենայն ։ Ամենայն
31 Հրամայեաց ։ Հրամայեաց

Գ. Ա. ԺԱ.

1 Հրեայ դեղեցիկ ։ Հրեայ դեղեցիկ
2 Հեղմոնի ։ Հեղմոնի
3 Ներեմ ։ Ներեմ
4 Հրեայ ։ Հրեայ
5 Ամենայն ։ Ամենայն
6 Ամենայն ։ Ամենայն
7 Ամենայն ։ Ամենայն
8 Ամենայն ։ Ամենայն
9 Ամենայն ։ Ամենայն
10 Ամենայն ։ Ամենայն
Ամենայն ։ Ամենայն
Ամենայն ։ Ամենայն

եղաւ մեղքը , ալ աւելի եղաւ շը-
21 նորհքը · Ար ինչպէս մեղքը թա-
գաւորեց մահուամբ , անանկ ալ շը-
նորհքը թագաւորէ արդարութեամբ
մինչև յաւիտենական կեանքը մեր
Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը :

ԳԼ · Ց

1 Ա՛լ հիմա ի՞նչ պիտի ըսենք · մեղ-
քերու մէջ մնա՞նք արդեօք , որ
2 շնորհքը շատնայ : Հա՛ւ լեցի ·
մենք որ մեղքին մեռանք , ի՞նչպէս
3 դեռ անոր մէջը կենանք : Չէ՞ք
գիտեր , թէ մենք որ Քրիստոս
Յիսուսով մկրտուեցանք , անոր
4 մահուանը մկրտուեցանք : Ընո՛ր
հետ թաղուեցանք մկրտութիւնով
մահուան համար , որ ինչպէս Քը-
րիստոս Հօրը փառքովը յարութիւն
առաւ մեռելներէն , անանկ ալ մենք
կենաց նորոգութեան մէջ պըը-
5 տիք : Ընչու որ եթէ մենք տըն-
կակից եղանք անոր մահուանը նմա-
նութիւնովը , նաև անոր յարու-
թեանը նմանութիւնովը ալ ըլլա-
6 պիտի ըլլանք : Ա՛ս գիտնանք՝ որ
մեր հին մարդը անոր հետը խա-
չուեցաւ , որ մեղաց մարմինը փը-
ճանայ , որ ասկէ ետև մեղքի չը-
7 ծառայենք : Ա՛ան զի ան որ դիզէն
մեռած է՝ մեղքէն արդարացած է :
8 Բայց՝ թէ որ մենք Քրիստոսի հետ
մեռանք , կը հաւատանք որ անոր
9 հետը պիտի ապրինք ալ : Գիտենք
դիտենք որ Քրիստոս մեռելներէն
յարութիւն առած ըլլալով՝ նորէն
չմեռնիր , ալ մահը անոր վրայ իշ-
10 խանութիւն չունի : Ա՛ան զի քա-
նի որ մեռաւ՝ մեղքին մեռաւ մէկ
անգամ , և որ կենդանի է՝ Աստու-
11 ծոյ կենդանի է : Նմանկ ալ դուք
ձեր անձերը մեղքին մեռած սեպ-
ցէք , բայց Աստուծոյ կենդանի՝ մեր
Տէրոջը Քրիստոս Յիսուսին ձեռ-
12 քովը : Ուստի ալ մեղքը չթա-
գաւորէ՛ ձեր մահկանացու մարմինին
վրայ , որ անոր ցանկութիւններուն
13 ջազանդիք : Եւ ձեր անդամները
անիրաւութեան գործիք ըլլալու մի՛
ընծայէք մեղքին , հապա ձեր ան-
ձերը Աստուծո՛յ ընծայեցէք՝ որպէս
թէ մեռելներէն ողջնցած · և ձեր
անդամները արդարութեան գոր-
ծիքներ՝ Աստուծոյ : Քանզի մեղ- 14
քը վրանիդ պիտի չիշխէ · ինչու
որ օրէնքի տակ չէք , հապա շնոր-
հայ տակ :

Ուրեմն ի՞նչ · Մե՞ղք գործենք՝ 15
որ օրէնքի տակ չենք , հապա շը-
նորհքի տակ · քա՛ւ լեցի : Չէ՞ք 16
գիտեր՝ թէ որուն որ անձերնիդ
ծառայ կ'ընծայէք ջազանդելու ,
ծառայ էք անոր՝ որուն որ կը շա-
զանդիք , թէ մեղքի՝ որ մահուան
կը տանի , և թէ շազանդելու՝ որ
արդարութեան : Բայց գոհութիւն 17
Աստուծոյ , որ ըլլա՛ք մեղաց
ծառայ էիք , սակայն սրտանց շա-
զանդեցաք ան վարդապետութեան
գաղափարին՝ որ ձեզի յանձնուե-
ցաւ : Ուստի դուք մեղքէն ազատ 18
ըլլալով՝ արդարութեան ծառայ ե-
ղաք · (Մարդու սովորութեա՛ն պէս 19
կ'ըսեմ՝ ձեր մարմինին տկարու-
թեանը համար ·) քանզի ինչպէս որ
ձեր անդամները անօրէնութեան
համար ընծայեցիք՝ պղծութեան և
անօրէնութեան ծառաները ըլլա՛ը ,
անանկ ալ հիմա ձեր անդամները
սրբութեան համար ընծայեցէք՝ ար-
դարութեան ծառաները ըլլա՛ը :
Ա՛ան զի երբոր դուք մեղաց ծա- 20
ռաներ էիք , արդարութենէն ա-
զատ էիք : Ուրեմն ան ժամանակը 21
ի՞նչ պտուղ ունէիք ան բաներէն՝
որոնցմո՛վ հիմա կ'ամչնաք · ինչու
որ անոնց վերջը մահ է : Բայց 22
հիմա մեղքէն ազատուած՝ և Աս-
տուծոյ ծառաներ եղած՝ ձեր պտուղը
ունիք սրբութիւնով , ու վերջը
յաւիտենական կեանք : Վասն զի 23
մեղաց վարձքը մահ է · բայց Աս-
տուծոյ ձրի պարգեւը յաւիտենական
կեանք՝ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիս-
տոսի ձեռքովը :

ԳԼ · Զ

Ա՞ւթէ չէ՞ք գիտեր եղբայրնե՛ր , 1
(քանզի ես օրէնքը գիտցողնե-
րուն կը խօսիմ ,) որ օրէնքը մար-
դուս վրայ կ'իշխէ՝ ո՛րչափ ժամանակ
որ ողջ է : Ինչու որ էրիկ ունե- 2
ցող կնիկը իր ողջ էրկանը կա-
պուած է օրէնքով · բայց թէ որ է-
րիկը մեռնի , արձակուած է էրկանը
3 օրէնքէն : Ուրեմն քանի որ էրիկը
ողջ է , շուն պիտի ըսուի՝ թէ որ
ուրիշ էրկան մը ըլլայ · բայց թէ
որ էրիկը մեռնի , ան օրէնքէն ա-
զատ կ'ըլլայ , անանկ որ շնացող
չըլլար , թէ որ ուրիշ էրկան մը
4 ըլլայ : Ուստի դուք ալ իմ եղ-
բայրնե՛ր՝ Քրիստոսի մարմինովը
օրէնքին մեռաք , որ ուրիշի մը ըլ-
լա՛ք , անո՛ր որ մեռելներէն յարու-
թիւն առեր է , որ Աստուծոյ պը-
5 տուղ բերող ըլլանք · Վասն
քանի որ մենք մարմնով էինք՝ մե-
ղաց կիրքերը որ օրէնքով կ'ըլլա-
յին , մեր անդամներուն մէջը կը
ներգործէին , որ մենք մահուան
6 պտուղ բերենք : Բայց հիմա ան
օրէնքէն արձակուեցանք · ինչու որ
մեռանք անոր՝ որով բռնուած էինք ,
որ մենք ծառայինք հոգիին նորո-
գութեամբը , և չէ՛ թէ գրոյն հնու-
թեամբը :

7 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք · օրէնքը
մե՞ղք է · քա՛ւ լեցի · բայց ես մեղ-
քը չէի ճանչնար , եթէ ոչ օրէն-
քով · ինչպէս ցանկութիւնն ալ
չէի գիտեր , թէ որ օրէնքը ըսած
8 չըլլար , Մի՛ ցանկար : Բայց մեղ-
քը պատուիրանքէն առիթ առնե-
լով՝ իմ մէջս բոլոր ցանկութիւն-
ները գոյացուց · ինչու որ առանց
9 օրէնքի մեղքը մեռած է : Ես ալ
առանց օրէնքի առեն մը կենդանի
էի · բայց երբոր պատուիրանքը
վրաս հասաւ , մեղքը ողջնցաւ ,
10 Ես ես մեռայ · ու ան պատուիրանքը
որ կենաց համար էր , նոյնը ինծի
11 մահուան համար եղաւ : Ընչու
որ մեղքը պատուիրանքէն առիթ
առնելով՝ իս խաբեց , ու անով
12 մեռուց : Ուստի օրէնքը սուրբ
է , ու պատուիրանքը սուրբ՝ և ար-
դար ու բարի :
13 Ուրեմն բարին ինծի մա՞հ եղաւ ·
քա՛ւ լեցի · հապա մեղքը · որպէս
զի երևնայ մեղքը որ ան բարի բա-
նով ինծի մահ գործեց , որ մեղքը
պատուիրանքով աւելի մեղաւոր

ըլլայ : Վասն զի գիտենք որ օ- 14
րէնքը հոգևոր է , բայց ես մարմ-
նաւոր եմ՝ մեղքի տակ ծախուած :
Հանզի ինչ որ կ'ընեմ՝ չեմ ճանչ- 15
նար · չէ՛ թէ ինչ որ կ'ուզեմ՝
ան կ'ընեմ , հապա ինչ որ կ'ա-
տեմ՝ ան կ'ընեմ : Բայց թէ որ 16
չուզածս կ'ընեմ , հաւանութիւն
կու տամ օրէնքին թէ բարի է :
Ասկ արդ՝ չէ՛ թէ ես կ'ընեմ անի- 17
կայ , հապա մեղքը՝ որ իմ ներսի
դիս կը բնակի : Հանզի գիտեմ 18
որ իմ ներսիդիս՝ այսինքն իմ մար-
մինիս մէջ մէկ բարի բան մը չբը-
նակիր · ինչու որ կամեցողութիւն
կայ քովս , բայց բարին՝ ի գործ
դնելը չեմ գտներ : Հանզի չէ՛ թէ 19
բարին որ կ'ուզեմ՝ կ'ընեմ , հապա
չարը որ չեմ ուզեր՝ ան կ'ընեմ :
Ասկ թէ որ չուզածս բանս կ'ընեմ , 20
ալ չէ՛ թէ ես կ'ընեմ անիկայ ,
հապա մեղքը՝ որ իմ ներսի դիս
բնակած է : Ուստի ես կը գտնեմ 21
օրէնք մը՝ որ երբ բարին ընելը կը
կամենամ , չարը իմ քովս է :
Վասն զի ներսի մարդուն հայելով՝ 22
Աստուծոյ օրէնքին կը հաւնիմ ·
Բայց ուրիշ օրէնք մը կը տեսնեմ 23
իմ անդամներուս մէջ՝ որ իմ մըտ-
քիս օրէնքին դէմ կը պատերազմի ,
և զիս գերի կ'ընէ մեղաց օրէնքին՝
որ իմ անդամներուս մէջն է :
Ո՛վ 24
Ո՛վ խղճալի մարդ եմ ես · ո՞վ
զիս պիտի ազատէ աս մահացու
մարմինէն : Գոհութիւն Աստու- 25
ծոյ՝ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստո-
սի ձեռքովը · ուրեմն ես ինքնս մըտ-
քով Աստուծոյ օրէնքին կը ծառա-
յեմ , ու մարմնով՝ մեղաց օրէնքին :

ԳԼ · Է

Ասկ արդ՝ դատապարտութիւն չը- 1
կայ Քրիստոս Յիսուսով եղող-
ներուն՝ որոնք մարմնաւոր կերպով
չեն վարուիր : Ընչու որ Քրիստոս 2
Յիսուսով կենաց հոգիին օրէնքը
զիս ազատեց մեղաց և մահուան
օրէնքէն : Վա՛ան զի ան որ անկա- 3
րելի էր օրէնքին՝ որովհետև տկար
էր մարմնով , Աստուած իր Որդին
խրկեց մեղանչական մարմինի նմա-

Տէր Աստուած ամենակալ, ես եմ Աստուած քո, որ հանեցի զքեզ յերկրէ Եգիպտացւոց, յերկրէ ստրկութեան։ Մի՛ լիցին քեզ աստուածք այլք առաջի երեսաց իմոց։ Մի՛ արասցես քեզ կուռս, եւ ամենայն նմանութիւն զոր ինչ յերկինս յերեւոյթ, եւ զոր ինչ յերկրի ի ներքոյ, եւ զոր ինչ ի ջրոց ի ներքոյ երկրի։ Մի՛ երկրպագանիցես նոցա, եւ մի՛ պաշտեսցես նոցա։ Ես եմ Տէր Աստուած քո, Աստուած նախանձու, որ հատուցանեմ զանօրէնութիւն հարցն ի որդիս, ի ազգս երրորդ եւ չորրորդ ազգի ատելեաց զիս, եւ որ առնեմ ողորմութիւն ի հազարս սիրելեաց զիս եւ պահելոց զպատուիրանս իմ։ Մի՛ առներ զանուն Տեառն Աստուծոյ քո ի զուր, զի ոչ սրբեսցէ Տէր զայն որ առնուն զանուն նորա ի զուր։ Յիշեա զաւուրն հանգստեան սրբել զայն։ Վեց աւուրս գործեսցես, եւ արասցես զամենայն գործ քո։ Եւ աւուրն եօթներորդի հանգիստ է Տեառն Աստուծոյ քո։ Մի՛ արասցես ամենայն գործ քո, դու եւ որդի քո եւ դուստր քո, ծառայ քո եւ աղախին քո, անասունք քո եւ պանդուխտ որ ի դրունս քո։ Զի վեց աւուրս արար Տէր զերկինս եւ զերկիր, զծովս եւ զամենայն որ ի նոսա, եւ հանգեաւ յաւուրն եօթներորդի։ Վասն այնորիկ օրհնեաց Տէր զաւուրն հանգստեան եւ սրբեաց զայն։ Պատուեա զհայր քո եւ զմայր քո, զի երկայնաւորեսցին աւուրք քո յերկրի զոր Տէր Աստուած քո տայ քեզ։ Մի՛ սպանաներ։ Մի՛ շնար։ Մի՛ գողանար։ Մի՛ սուտ վկայեր ընդ ընկերի քում։ Մի՛ ցանկանար զկին ընկերի քում, եւ մի՛ զտունն նորա, եւ մի՛ զագարակն նորա, եւ մի՛ զծառայն նորա, եւ մի՛ զաղախինն նորա, եւ մի՛ զեզն նորա, եւ մի՛ զէշն նորա, եւ զամենայն անասունս նորա, եւ մի՛ զամենայն զոր ինչ ընկերի քում է։

Եւ ամենայն ժողովուրդն տեսանէր զձայնսն եւ զլուսանցսն, եւ զձայն փողոյն, եւ զլերինն ծխացեալ. եւ տեսեալ ժողովրդեանն երկեան, եւ կացին յոտն իւրեանց յեռանդանէ։ Եւ ասեն առ Մովսէս. Խօսեա դու ընդ մեզ, եւ լուիցուք. մի՛ խօսեսցի ընդ մեզ Տէր Աստուած, զի մի՛ մեռանիցուք։ Եւ ասէ Մովսէս ցժողովուրդն. Մի՛ երկնչիք, զի ի փորձել զձեզ եկն Աստուած, եւ զի ահ նորա եղիցի ընդ երեսս ձեր, զի մի՛ մեղանչիցէք։ Եւ կացին ժողովուրդն յեռանդանէ, եւ Մովսէս մտանէր ի մէջ մառախղին, ուր էր Աստուած։ Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Այսպէս ասասցես որդւոցն Իսրայէլի. Դուք տեսէք, զի ես ընդ երկինս խօսեցայ ընդ ձեզ։ Մի՛ արասցէք ինձ աստուածս արծաթեայս, եւ աստուածս ոսկեայս մի՛ արասցէք ձեզ։ Սեղան հողեայ արասցես ինձ, եւ մատուսցես ի նմա զողջակէզս քո եւ զխաղաղութիւնս քո, զոչխարս քո եւ զեզս քո։ Յամենայն տեղի, յորում յիշեցուցանիցէ անուն իմ, եկեսցեմ առ քեզ եւ օրհնեցից զքեզ։ Եւ եթէ սեղան քարեայ արասցես ինձ, մի՛ շինեսցես զնա կոտորեալ, զի եթէ սրով քո տաշեսցես զնա, պղծեցեր զնա։ Եւ մի՛ ելանիցես ի սանդուխս առ սեղանն իմ, զի մի՛ յայտնեսցի ամօթ գաւակաց քոց ի վերայ նորա։

Եւ սոքա են իրաւունքն զոր դիցես առաջի նոցա։ Եթէ գնեսցես ծառայ եբրայեցի, ի վեց ամս ծառայեսցէ քեզ, եւ յեօթներորդի ելցէ ազատ ընդ քեզ ի պարտէ։ Եթէ միայն եկեսցէ, միայն ելցէ. եթէ կին ունիցի, եւ կին նորա ելցէ ընդ նմա։ Եթէ տէր նորա տացէ նմա կին, եւ ծնցի նմա որդիք կամ դստերք, կին նորա եւ որդիք նորա իցեն տեառն նորա, եւ նա միայն ելցէ։ Եւ եթէ ասասցէ ծառայն. Սիրեցի զտէր իմ եւ զկին իմ եւ զորդիս, մի՛ ելից ազատ։ Եւ մատուսցէ զնա տէր նորա առ դրունսն կամ առ սեամն, եւ ծակեսցէ զականջ նորա սղոցաւ, եւ ծառայեսցէ նմա յաւիտեան։ Եւ եթէ որդի ումեք ծառայ կամ աղախին, մի՛ վաճառեսցէ զնա իբրեւ զարս։ Եթէ չարչարեսցէ զնա տէր նորա, եւ ինքն մեռանիցի, մահու մահիւ մեռցի։ Եթէ ի ձեռն ինչ պատահեսցէ, եւ մեռանիցի, հատուսցէ անձն ընդ անձին։ Եւ եթէ ոք հարցէ զընկեր իւր երկաթով, եւ մեռանիցի, մահու մահիւ մեռցի։ Եթէ ոչ դաւեալ, այլ Աստուած մատնեսցէ ի ձեռս նորա, եւ ես կացուցից քեզ տեղի, ուր փախիցի անդր։ Եւ եթէ ոք դաւեսցէ ընկեր իւր, եւ սպանցէ զնա, եւ ի սեամենէ իմմէ խլեսցես զնա, եւ մեռցի։ Եւ որ հարցէ զհայր իւր եւ զմայր իւր, մահու մահիւ մեռցի։ Եւ որ գողասցի զոք ի որդւոցն Իսրայէլի, եւ ծախեսցէ զնա, եւ գտցի ի ձեռն նորա, մահու մահիւ մեռցի։ Եւ որ անիծանիցէ զհայր իւր եւ զմայր իւր, մահու մահիւ մեռցի։ Եւ եթէ հարցեն արք միմեանս, եւ հարցէ մարդ զընկեր իւր քարամբ կամ բռունցիւ, եւ ոչ մեռանիցի, այլ անկանիցի ի մահիճ, եւ յարիցէ եւ ելանիցէ արտաքս ի վերայ գաւազանի իւրոյ, եւ անպարտ եղիցի որ հարցէ. միայն զգործ նորա հատուսցէ, եւ զդարմանս տացէ։ Եւ եթէ հարցէ մարդ զծառայ իւր կամ զաղախին իւր գաւազանաւ, եւ մեռանիցի ի ձեռն նորա, մահու մահիւ մեռցի։ Եթէ մի եւ երկու աւուր կեցցէ, մի՛ մեռցի, զի արծաթ նորա է։ Եւ եթէ հարցէ մարդ զկին հղի, եւ ելցէ պտուղ նորա, եւ ոչ մեռանիցի, այլ կենդանի իցէ, եւ տացէ տէրն կնոջն զոր ինչ պահանջեսցէ, եւ տացէ ըստ դատաստանի։ Եւ եթէ մեռանիցի, տացէ անձն ընդ անձին։ Եւ եթէ ականջ ծառայի կամ աղախնոյ հատցէ, տացէ ընդ ականջ։ Եւ եթէ ակն ծառայի կամ աղախնոյ հատցէ, եւ կորուսցէ զնա, տացէ ընդ ակն։ Եւ եթէ ատամն ծառայի կամ աղախնոյ հատցէ, տացէ ընդ ատամն։ Եւ եթէ ոտն ծառայի կամ աղախնոյ հատցէ, տացէ ընդ ոտն։ Եւ եթէ ցաւեցուսցէ զնա, եւ ոչ մեռանիցի, այլ անկանիցի ի մահիճ, եւ յարիցէ եւ ելանիցէ արտաքս ի վերայ գաւազանի իւրոյ, եւ անպարտ եղիցի որ հարցէ. միայն զգործ նորա հատուսցէ, եւ զդարմանս տացէ։ Եւ եթէ հարցէ մարդ զծառայ իւր կամ զաղախին իւր գաւազանաւ, եւ մեռանիցի ի ձեռն նորա, մահու մահիւ մեռցի։ Եթէ մի եւ երկու աւուր կեցցէ, մի՛ մեռցի, զի արծաթ նորա է։ Եւ եթէ հարցէ մարդ զկին հղի, եւ ելցէ պտուղ նորա, եւ ոչ մեռանիցի, այլ կենդանի իցէ, եւ տացէ տէրն կնոջն զոր ինչ պահանջեսցէ, եւ տացէ ըստ դատաստանի։ Եւ եթէ մեռանիցի, տացէ անձն ընդ անձին։ Եւ եթէ ականջ ծառայի կամ աղախնոյ հատցէ, տացէ ընդ ականջ։ Եւ եթէ ակն ծառայի կամ աղախնոյ հատցէ, եւ կորուսցէ զնա, տացէ ընդ ակն։ Եւ եթէ ատամն ծառայի կամ աղախնոյ հատցէ, տացէ ընդ ատամն։ Եւ եթէ ոտն ծառայի կամ աղախնոյ հատցէ, տացէ ընդ ոտն։ Եւ եթէ ցաւեցուսցէ զնա,

եւ ոչ մեռանիցի, այլ անկանիցի ի մահիճ, եւ յարիցէ եւ ելանիցէ արտաքս ի վերայ գաւազանի իւրոյ, եւ անպարտ եղիցի որ հարցէ. միայն զգործ նորա հատուսցէ, եւ զդարմանս տացէ։ Եւ եթէ հարցէ մարդ զծառայ իւր կամ զաղախին իւր գաւազանաւ, եւ մեռանիցի ի ձեռն նորա, մահու մահիւ մեռցի։ Եթէ մի եւ երկու աւուր կեցցէ, մի՛ մեռցի, զի արծաթ նորա է։ Եւ եթէ հարցէ մարդ զկին հղի, եւ ելցէ պտուղ նորա, եւ ոչ մեռանիցի, այլ կենդանի իցէ, եւ տացէ տէրն կնոջն զոր ինչ պահանջեսցէ, եւ տացէ ըստ դատաստանի։ Եւ եթէ մեռանիցի, տացէ անձն ընդ անձին։ Եւ եթէ ականջ ծառայի կամ աղախնոյ հատցէ, տացէ ընդ ականջ։ Եւ եթէ ակն ծառայի կամ աղախնոյ հատցէ, եւ կորուսցէ զնա, տացէ ընդ ակն։ Եւ եթէ ատամն ծառայի կամ աղախնոյ հատցէ, տացէ ընդ ատամն։ Եւ եթէ ոտն ծառայի կամ աղախնոյ հատցէ, տացէ ընդ ոտն։ Եւ եթէ ցաւեցուսցէ զնա,

եւ ոչ մեռանիցի, այլ անկանիցի ի մահիճ, եւ յարիցէ եւ ելանիցէ արտաքս ի վերայ գաւազանի իւրոյ, եւ անպարտ եղիցի որ հարցէ. միայն զգործ նորա հատուսցէ, եւ զդարմանս տացէ։ Եւ եթէ հարցէ մարդ զծառայ իւր կամ զաղախին իւր գաւազանաւ, եւ մեռանիցի ի ձեռն նորա, մահու մահիւ մեռցի։ Եթէ մի եւ երկու աւուր կեցցէ, մի՛ մեռցի, զի արծաթ նորա է։ Եւ եթէ հարցէ մարդ զկին հղի, եւ ելցէ պտուղ նորա, եւ ոչ մեռանիցի, այլ կենդանի իցէ, եւ տացէ տէրն կնոջն զոր ինչ պահանջեսցէ, եւ տացէ ըստ դատաստանի։ Եւ եթէ մեռանիցի, տացէ անձն ընդ անձին։ Եւ եթէ ականջ ծառայի կամ աղախնոյ հատցէ, տացէ ընդ ականջ։ Եւ եթէ ակն ծառայի կամ աղախնոյ հատցէ, եւ կորուսցէ զնա, տացէ ընդ ակն։ Եւ եթէ ատամն ծառայի կամ աղախնոյ հատցէ, տացէ ընդ ատամն։ Եւ եթէ ոտն ծառայի կամ աղախնոյ հատցէ, տացէ ընդ ոտն։ Եւ եթէ ցաւեցուսցէ զնա,

18 մէջ իմ անունս պատմուի : Ուս-
տի որու որ կ'ուզէ կ'ողորմի , և
19 որն որ կ'ուզէ կը խստացընէ : Ու-
րեմն ինծի պիտի ըսես , Թէ Ընչ-
ինչու մեղադիր կ'ըլլայ . վասն զի
ո՞վ անոր կամացը դէմ դրաւ :
20 Հայդ դուն ո՞վ ես մարդ՝ որ Ա-
ստուծոյ պատասխան կու տաս . մի-
թէ ստեղծուածը էր Ստեղծողին
կրնայ ըսել , Թէ Ինչու ա-
21 տանկ չինեցիր : Խրուտը իշխա-
նութիւն չունի՞ կաւին վրայ՝ նոյն
շաղուածքէն աման չինելու , մէկը
պատուոյ , և միւսը անարգանայ
22 համար : Ասպա ի՞նչ ըսելէ ոտն
դնէը , Թէ որ Աստուած էր բարկու-
թիւնը ցուցընել՝ ու իր զօրու-
թիւնը յայտնել ուզելով , շատ եր-
կայնմտութեամբ համբերեց կոր-
սուելու պատրաստուած բարկու-
23 թեան ամաններուն . Ու ի՞նչ որ իր
փառքին մեծութիւնը յայտնի ընէ
ողորմելու ամաններուն վրայ , որոնք
որ փառքի համար առաջուց պատ-
24 րաստեց . Այսինքն մեզ՝ որ կանչեց ,
չէ՛ Թէ միայն Հրէաներէն , հապա
25 հեթանոսներէն ալ . Ինչպէս Ովսէ
սէի մէջ ալ կ'ըսէ . Իմ ժողո-
վուրդս չեղողին իմ ժողովուրդս
պիտի կանչեմ , ու սիրելի չեղողին՝
26 սիրելի : Ու պիտի ըլլայ Թէ ան
տեղը որ անոնց ըսուեցաւ Թէ՝ Դուք
իմ ժողովուրդս չէք , հոն անոնք
Կենդանի Աստուծոյն որդիքը պի-
27 տի ըսուին : Նաեայի ալ Իսրա-
յէլին համար կը կանչէ . Եթէ
Իսրայէլի որդւոցը Թիւը ծովու ա-
ւազին պէս ըլլայ , Հոյն մնայորդ մը
28 պիտի ազատի : Վրանզի Տէրը
համառօտ և կարճ բան մը կ'ընէ
արդարութեամբ . ինչու որ Տէրը
կարճ բան մը պիտի ընէ երկրի վը-
29 րայ : Ու ինչպէս որ Նաեայի ա-
ռաջուց ըսաւ . Եթէ որ զօրաց Տէ-
րը մեզի սերունդ մը Թողուցած
չըլլար , մենք Սոդոմին պէս պիտի
ըլլայինք , ու Գոմորին պիտի նմա-
նէինք :
30 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք . Թէ հե-
թանոսները որ արդարութեան չէին
հետևէը՝ արդարութեան հասան ,

ան արդարութեանը՝ որ հաւատքէն
է . Հայց Իսրայէլը որ արդարու- 31
թեան օրէնքին կը հետևէր , ար-
դարութեան օրէնքին չհասաւ :
Ընչու համար . վասն զի չէ՛ Թէ 32
հաւատքէն , հապա որպէս Թէ օրի-
նաց գործքերէն ուզեց արդարանալ .
ինչու որ գայթակղութեան վէմին
վրայ գլորեցան . Ինչպէս որ գը- 33
րուած է . Ահա Սիոնի մէջ գայ-
թակղութեան քար մը կը դնեմ ,
ու գլորելու վէմ մը . և ամէն ո՞վ
որ անոր հաւատայ՝ պիտի չամչնայ :

ԳԼ . Ժ

Ե՛ղբայրներ՝ իմ սրտիս փափաքը 1
ու աղօթքը առ Աստուած ա-
նոնց փրկուելուն համար է : Ընչու 2
որ ես կը վկայեմ անոնց համար ,
Թէ Աստուծոյ նախանձաւորութիւ-
նը ունին , բայց ոչ Թէ գիտու-
թեամբ : Վասն զի անոնք Ա- 3
ստուծոյ արդարութիւնը չգիտնա-
լով , ու իրենց արդարութիւնը
հաստատել ուզելով , Աստուծոյ
արդարութեանը չհնազանդեցան :
Վրանզի օրէնքին վախճանը Քրիս- 4
տոս է՝ ամէն հաւատացեալին ար-
դարութեան համար :
Ընչու որ Մովսէս օրէնքէն եղած 5
արդարութիւնը կը ստորագրէ ,
Թէ զանոնք կատարող մարդը ա-
նոնցմով պիտի ապրի : Հայց հա- 6
ւատքէն եղած արդարութիւնը ա-
սանկ կ'ըսէ . Մի՛ ըսեր քու սրտիդ
մէջը , Ո՞վ պիտի ելլէ եր-
կինքը , (այսինքն՝ Քրիստոսը իջե-
ցընելու .) Կամ Թէ Ո՞վ պիտի 7
իջնէ անդունդը , (այսինքն Քրիս-
տոսը մեռելներէն հանելու :) Ասպա 8
ի՞նչ կ'ըսէ . Խօսքը մօտ է ,
քու բերնիդ մէջը , և քու սրտիդ
մէջն է , այսինքն՝ հաւատքին խօս-
քը՝ որ մենք կը քարոզենք : Ընչու 9
որ եթէ քու բերնովդ Յիսուսը Տէր
խոստովանիս , ու քու սրտիդ մէջը
հաւատաս Թէ Աստուած անիկայ
մեռելներէն յարուց , պիտի փրկու-
իս . (Վասն զի սրտով կը հա- 10
ւատայ մէկը արդարանալու , ու
բերնով կը խոստովանի փրկուե-

11 լու :) Վրանզի գիրքը կ'ըսէ . Ա-
մէն ո՞վ որ անոր հաւատայ՝ պիտի
12 չամչնայ : Ընչու որ խտրութիւն
չկայ Հրէային ու Յոյնին մէջտեղը .
վասն զի ամենուն Տէրը նոյնն է ,
առատ ամենուն՝ որ իրեն կը կան-
13 չէն : Վրանզի ո՞վ որ Տէրոջը ա-
նունը կանչէ՝ պիտի փրկուի :
14 Ուրեմն ի՞նչպէս պիտի կանչեն
անոր՝ որուն որ չհաւատացին . կամ
ի՞նչպէս պիտի հաւատան անոր՝ ո-
րուն վրայով չլսեցին . կամ ինտոր
պիտի լսեն՝ առանց մէկու մը քա-
15 րոզելուն . Կամ ի՞նչպէս պիտի
քարոզեն՝ Թէ որ չկրկուին . ինչ-
պէս որ գրուած է . Ինտոր գեղե-
ցիկ են խաղաղութիւն աւետարա-
նողներուն՝ ո՛ր բարի բաներու աւե-
16 տիս տուողներուն ոտքերը : Հայց
ամէնը չհնազանդեցան աւետարա-
նին . քանզի Եսայիաս կ'ըսէ . Տէր՝
ո՞վ հաւատաց մեր պատմած լուրին :
17 Ուրեմն հաւատքը լսելէն է , ու
18 լսելը Աստուծոյ խօսքէն : Հայց
կ'ըսեմ . Միթէ չլսեցի՞ն . Մա-
նաւանդ Հողը երկիրը ելաւ անոնց
ձայնը , ու անոնց խօսքը մինչև
աշխարհի ծայրերը : Հայց կ'ը-
սեմ . Միթէ Իսրայէլը չգիտցա՞ւ .
առաջ Մովսէս կ'ըսէ . Ես ձեզ
նախանձի պիտի գրգռեմ անպիտան
ժողովուրդով մը , ու անմիտ ազ-
գով մը ձեզ պիտի բարկացընեմ :
20 Հայց Եսայիաս կը համարձակի , ու
կ'ըսէ , Ես անոնցմէ գտնուեցայ՝ որ
ինձ չէին փնտռեր , յայտնի եղայ
անոնց՝ որ ինձ չէին հարցըներ :
21 Բայց Իսրայէլին վրայով կ'ըսէ .
Հողը օրը իմ ձեռքերս երկընցուցի
անհնազանդ ու հակառակող ժողո-
վուրդի մը :

ԳԼ . ԺԱ

1 Ուրեմն կ'ըսեմ , Միթէ Աստուած
իր ժողովուրդը մերժե՞ց . քա՛ղ
չլինի . ինչու որ ես ալ Իսրայէլացի
եմ , Աբրահամի սերունդէն՝ Բենի-
2 ամինի ցեղէն : Աստուած մերժեց
իր ժողովուրդը՝ որն որ ինքը առա-
ջուց ճանչցաւ . Միթէ չէ՞ք գիտեր
Եղիայի պատմութեանը մէջ՝ գիրքը

ի՞նչ կ'ըսէ . ինտոր անիկայ Իս-
րայէլին համար գանգատ կ'ընէ Ա-
ստուծոյ , ըսելով . Տէր՝ քու մարգա- 3
րէներդ մեռցուցին , ու քու սե-
ղաններդ փլցուցին . ու միայակ ես
մնացեր եմ , և իմ անձս կը փնտը-
րեն : Հայց ի՞նչ կ'ըսէ անոր՝ 4
աստուածային պատասխանը . Ինծի
թողուցի՝ յ'ըսէ , եօթը հազար
մարդիկ , որոնք Բահաղին ծնրադ-
րութիւն չըրին : Ընանկ ալ ա- 5
ռտնս ընորհքին ընտրութեանը
համեմատ մնայորդ մը կայ . Ե- 6
թէ որ ընորհքով , ուրեմն ալ գործ-
քերէն չէ՛ . ապա Թէ ոչ՝ ընորհքը
ալ ընորհք չըլլար . իսկ Թէ որ
գործքերէն է , ալ ընորհք չէ . ապա
Թէ ոչ՝ գործը ալ գործ չըլլար :
Ուրեմն ի՞նչ . Իսրայէլը չհասաւ 7
ան բանին որ կը փնտռէր . բայց
ընտրուածները հասան , ու մնա-
ցածները կուրցան . Ինչպէս որ 8
գրուած է . Ընտուած անոնց Թըմ-
րութեան ոգի տուաւ . աչքեր՝ ո-
րոնցմով պիտի չտեսնեն , ու ականջ-
ներ՝ որոնցմով պիտի չլսեն , մինչև
այս օրուան օրս : Ու Դաւիթ 9
կ'ըսէ . Ընոնց սեղանը իրենց որո-
գայթ ու որս և գայթակղութիւն
ու հատուցում ըլլայ . Ընոնց աչ- 10
քերը մթնան՝ որ չտեսնեն , ու
անոնց կռնակը միշտ վար ծռէ :
Ուրեմն կ'ըսեմ . Միթէ անո՞ր 11
համար անոնք յանդնած ըրին , որ
կործանին . քա՛ղ լինի . հապա իրենց
յանցանքովը հեթանոսաց փրկու-
թիւն եղաւ , որ զիրենք նախանձի
գրգռէ : Ուստի Թէ որ անոնց 12
յանցանքը աշխարհի մեծութիւն է-
ղաւ , ու անոնց նուաստութիւնը՝
հեթանոսներուն մեծութիւն , ալ
որչափ աւելի անոնց լրութիւնը :
Հայց ձեզի կ'ըսեմ հեթանոսնե- 13
րուդ . Որովհետև հեթանոսներուն
առաքեալ եմ՝ իմ պաշտօնս կը մե-
ծարեմ . Որ գուցէ իմ մարմինս 14
եղբայրները նախանձի գրգռեմ , ու
անոնցմէ մէկ քանիները ապրեցը-
նեմ : Վասն զի Թէ որ անոնց 15
մերժուիլը աշխարհին հաշտութիւն
է , հապա անոնց ընդունուիլը ի՞նչ

պիտի ըլլայ , բայց եթէ՝ մեռելներէն
16 կենդանի ըլլալ : Արդ՝ թէ որ
երանայրին տուրբ է , նաև զան-
գուածը . և թէ որ արմատը սուրբ
17 է , ոռբէն ճիւղերն ալ : Թէ որ
ան ճիւղերէն մէկ քանիները կոտ-
րեցան , ու դուն որ վայրենի ձիթենի
էիր՝ անոնց մէջ պատուաստեցար ,
ու ձիթենիին արմատին և պարար-
18 տութեանը հաղորդ եղար , Ա՛ին-
ղերուն դէմ մի՛ պարծենար . հապա
թէ որ պարծենաս , չէ՛ թէ դուն
արմատը վեր բռներ ես , հապա ար-
19 մատը քեզ : Ուրեմն պիտի ըսես .
Ա՛իղերը կոտրեցան՝ որ ես պա-
20 տուաստուիմ : Ղէ՛կ , անոնք ան-
հաւատութիւնով կոտրեցան , ու
դուն հաւատքով հաստատուեցար .
մի՛ հպարտանար , հապա վախցիր .
21 Ինչու որ եթէ Աստուած բուն ճիւ-
ղերուն չխնայեց , դուցէ քեզի ալ
22 չխնայէ : Ուստի տես Աստուծոյ
քաղցրութիւնը ու խստութիւնը ,
կործանուածներուն վրայ խստու-
թիւնը՝ և քու վրադ քաղցրութիւ-
նը , թէ որ ան քաղցրութեանը
մէջ կենաս . ապա թէ ոչ՝ դուն ալ
23 պիտի կտրուիս : Ու անոնք ալ՝
թէ որ չհնանց անհաւատութեանը
մէջ չկենան , պիտի պատուաստին .
ինչու որ կարող է Աստուած անոնք
24 նորէն պատուաստելու : Վասնզի
եթէ դուն ինքզինքէդ բնական վայ-
րենի ձիթենիէն կտրուեցար , ու ան
բարի ձիթենիին վրայ՝ որ ինքնա-
կան չէր , պատուաստեցար , ալ
որչափ աւելի անոնք՝ որ բնական
ճիւղեր են , պիտի պատուաստին ի-
25 րենց ձիթենիին վրայ : Ա՛յսն զի
չեմ ուզեր եղբայրնե՛ր՝ որ չգիտնաք
այս խորհուրդս , (որպէս զի ինք-
զինքնիդ իմաստուն չսեպէք .) որ
ըստ մասին կուրութիւն եղաւ Իս-
րայէլին , մինչև որ հեթանոսներուն
26 լրութիւնը մտնէ . Ու այսպէս բո-
լոր Իսրայէլը պիտի փրկուի . ինչ-
պէս որ գրուած է . Սիօնէն պիտի
գայ Փրկիչը , ու Յակոբէն ամ-
բարշտութիւնները մէկդի պիտի
27 դարձընէ . Ու ասոնց հետ իմ ուխտս ա-
յն է , երբոր անոնց մեղքերը վեր-

յընեմ : Աւետարանին նայելով՝ 28
անոնք թշնամի են ձեր սիրոյն հա-
մար . բայց ընտրութեանը նայելով՝
սիրելի են հայրերէն հարցը սիրոյն հա-
մար : Ինչու որ Աստուծոյ պար- 29
գևները ու կոչումը առանց զղջա-
նալու են : Ա՛սան զի ինչպէս որ 30
դուք ալ առեն մը Աստուծոյ չէիք
հաւատար , ու հիմա ողորմութիւն
գտաք անոնց անհաւատութեան ա-
տենը , Ընդունկ ալ անոնք հիմա 31
անհաւատ եղան ձեր ողորմութիւն
գտած առենը՝ որ անոնք ալ ողոր-
մութիւն գտնեն : Ինչու որ Ա- 32
ստուած ամէնն ալ անհաւատութեան
մէջ արգիլեց , որ ամէնուն ողորմի :
Ո՜վ Աստուծոյ մեծութեան ու 33
իմաստութեան և գիտութեան խո-
րութունկութիւնը . հնտոր անքննելի
են իր դատաստանները , ու ան-
գննելի են իր ճամբաները : Ա՛սան 34
զի ո՞վ գիտցաւ Տէրոջը միտքը .
կամ ո՞վ անոր խորհրդակից եղաւ .
Կամ ո՞վ առաջուց անոր բան մը 35
տուաւ , որ փոխարէնը իրեն տը-
րուի : Ինչու որ ամէն բաները 36
անկէ , ու անով , և անոր համար են .
իրեն փառք յաւիտեանս . ամէն :

ԳԼ . ԺԲ

Արդ՝ կ'աղաչեմ ձեզի Եղբայրնե՛ր՝ 1
Աստուծոյ ողորմութեամբը , որ
ձեր մարմինները ընծայէք կենդանի
զոհ մը՝ սուրբ , Աստուծոյ հաճելի ,
որ է ձեր բանաւոր պաշտօնը . Ու 2
մի՛ կերպարանիք աս աշխարհիս
կերպարանքովը , հապա ձեր մտքին
նորոգութեամբը նորոգուեցէք , որ
քննէք թէ ինչ է Աստուծոյ կամ-
քը , ան որ բարի ու հաճելի և
կատարեալ է : Վասնզի ինձի տը- 3
րուած Աստուծոյ շնորհքովը աս կ'ը-
սեմ ձեր մէջը եղող ամէն մէկուն ,
որ արժան եղածը մտածելէն աւելի
բան չմտածէ . հապա զգաստ կե-
նալ մտածէ . ինտոր որ Աստուած
ամէն մէկուն բաժնեց հաւատքին
չափը : Ա՛սան զի ինչպէս որ մէկ 4
մարմնի մէջ շատ անդամներ ու-
նինք , ու ան ամէն անդամները մի
և նոյն գործը չունին . Ասանկ ալ 5

մենք շատերնիս մէկ մարմին մըն
ենք Ա՛րիստոսով , և ամէն մէկնիս
իրարու անդամներ ենք : Ուստի 6
մենք զանազան պարգևներ ունենա-
լով ան շնորհքին համեմատ որ մեզի
տրուած է , թէ որ մարգարէու-
թիւն՝ հաւատքին չափովը գոր-
ծենք , Թէ որ սպասաւորութիւն՝ 7
սպասաւորութեան մէջ ըլլանք . Թէ
ան որ կը սորվեցընէ՝ սորվեցընելու-
ևտևէ ըլլայ , Թէ ան որ կը յոր- 8
դորէ՝ յորդորելու ետևէ . ան որ կը
բաշխէ՝ առատամտութեամբ ընդ
ընէ , ան որ վերակացու է՝ ջան-
քով , ան որ կ'ողորմի՝ յօժարու-
թեամբ . Սէրը առանց կեղծաւո- 9
րութեան ըլլայ . չարին զզուելով՝
բարիին յարելով . Եղբայրսիրու- 10
թեան մէջ իրարու վրայ գորովալից
եղէք . պատուելու մէջ իրարմէ ան-
ցնէք . պատուելու մէջ իրարմէ ան- 11
ցնէք . Ջանքի մէջ թուլասիրտ
չըլլաք . Հոգիով բորբոքեցէք . Տէ- 12
րոջը ծառայեցէք . Յուսով ուրախ
եղէք . Նեղութեան մէջ համբերե- 13
ցէք . տակաւ աղօթքի կեցէք . Սու-
բերուն պիտոյիցը հաղորդեցէք .
Հիւրասիրութեան ետևէ եղէք .
Ձեզ հալածողները օրհնեցէք . օրհ- 14
նեցէք՝ ու մի՛ անիծէք . Ուրախացող- 15
ներուն հետ ուրախացէք , և լացող-
ներուն հետ լացէք . Իրարու վրայ 16
մի և նոյն խորհուրդը ունեցէք .
ամբարտաւանութիւն մի՛ ընէք ,
հապա խոնարհներուն հետ խոնար-
հեցէք . Ինքզինքնիդ իմաստուն մի 17
տեղ մի՛ դնէք . Ոչ ոքի փո-
խարէն մէկուն չարութիւն մի՛ հա-
տուցանէք . ամէն մարդոց առջևը
բարի բաներ ընդ- հոգ տարէք :
Ո՛րչափ որ կարելի է ձեզի՝ ամէն 18
մարդոց հետ խաղաղութիւն ունե-
ցէք : Սիրելիք՝ վրէժխնդրութիւն 19
մի՛ ընէք ձեր անձերուն համար ,
հապա բարկութեան տեղ տուէք .
ինչու որ գրուած է . Ա՛րէժխնդ-
րութիւնը իմն է . ես պիտի հա-
տուցանեմ՝ կ'ըսէ Տէրը : Ուստի 20
թէ որ քու թշնամիդ անօթեցէր է՝
հաց տուր անոր , և թէ որ ծարաւ
է՝ ջուր տուր անոր . քանզի աս ը-
նելով՝ անոր գլխուն վրայ կրակի
կայծեր պիտի դիզես : Չարէն մի՛ 21
յաղթուիր , հապա բարիով յաղ-
թէ՛ չարին :

ԳԼ . ԺԳ

Ա՛մէն մարդ իր վրան եղած իշխա- 1
նութիւններուն թող հնազան-
դի . վասն զի չկայ իշխանութիւն
մը որ Աստուծմէ չըլլայ . և անոնք
որ կան՝ Աստուծմէ կարգուած են .
Ուրեմն ով որ իշխանութեան դէմ 2
կը կենայ , Աստուծոյ հրամանին դէմ
կը կենայ . և անոնք որ դէմ կը կե-
նան , անձերնուն դատապարտու-
թիւն կ'ընդունին : Ա՛սան զի իշ- 3
խանները բարի գործերու վախ
պատճառ չեն , հապա չարերու . կ'ու-
զե՞ս չվախնալ իշխանութենէն .
բարի՛ գործէ , ու անկէ գովեստ
պիտի ընդունիս . Ինչու որ անիկայ 4
Աստուծոյ սպասաւորն է քեզի բա-
րիի համար . բայց թէ որ դուն չար
կը գործես , վախցիր . ինչու որ
դատարկ տեղը սուրը չէ կա-
պեր . քանզի Աստուծոյ սպասա-
ւորն է , և վրէժխնդիր բարկու-
թիւն հասցընելու անոր վրայ՝ որ
չար կը գործէ : Ասոր համար պէտք 5
է հնազանդ ըլլալ , չէ՛ թէ մի-
նակ բարկութեանը համար՝ հապա
խղճմտանքի համար ալ : Ա՛յս պատ- 6
ճառով է որ տուրք ալ կու տաք .
ինչու որ Աստուծոյ սպասաւորներն
են ան նոյն բանին հոգ տանելու :
Ուստի հատուցէք պէտք եղածը ա- 7
մէնուն . որուն որ տուրը պրտնելը
է՝ տուրքը , որուն որ մաքս՝ մաքսը ,
որուն որ վախ՝ վախնալը , որուն որ
պատիւ՝ պատիւը :
Ոչնաւ մէկուն պարտական մի՛ 8
գտնուիք , միայն թէ մէկզմէկ սի-
րելու . վասն զի ո՛վ որ ընկերը կը
սիրէ , օրէնքը կը կատարէ . Ինչու- 9
որ ան Մի՛ շնար , Մի՛ սպանա-
ներ , Մի՛ գողնար , Մուտ վը-
կայութիւն մի՛ ըներ , Մի՛ ցան-
կար , և ուրիշ ինչ պատուէր որ
կայ՝ խօսքերը աս խօսքին մէջ կը բո-
վանդակուի , թէ Ինչու ընկերդ սի-
րես քու անձիդ պէս : Սէրը ընկերին 10

12 գէշութիւն չըներ • ուրեմն օրինքին
լրումը սէրն է :
11 Ու այսպէս ըսի՝ գիտնալով որ
առնես , որ հիմա ժամանակ է մեզի
քունէ արթննալու • ինչու որ հի-
մա մօտ է մեզի փրկութիւնը՝ քան
թէ ան առնելը որ հաւատացինք :
12 Գիշերը շատ անցած է , ու ցորեկը
մօտեցած • ուստի մեկդի ընենք խա-
ւարին գործքերը , ու զրահս հագ-
13 նինք լուսոյ զէնքերը : Որպէս թէ
ցորեկ առնն պարկեշտութեամբ
պտըտինք • չի՛ թէ անառակու-
թիւններով , ու գինովութիւններ-
րով , և չի՛ թէ խառնակ անկողին-
ներով , ու պղծութիւններով , և
չի՛ թէ հակառակութիւնով ու նա-
14 խանձով • Հապա վրանիդ հագէք
Տէր Յիսուս Քրիստոսը , ու մարմ-
նոյ խնամք մի՛ տանիք ցանկութիւն-
ներու համար :

Գ Լ • ԺԴ

1 Հաւատքի մէջ տկար եղողը ըն-
դունեցէք՝ չի՛ թէ տարակուսա-
2 կան որոշմունքներով : Մէկը կը
հաւատայ որ ամէն բան կրնայ ու-
տել • և ան որ տկար է՝ կանանձե-
3 ղէն կ'ուտէ : Ան որ կ'ուտէ՝ չու-
տողը թող չանարգէ՛ , ու ան որ
չուտեր՝ ուտողը թող չդատէ՛ • ին-
չու որ Աստուած անիկայ ընդուներ
4 է : Դուն ո՞վ ես որ ուրիշին ծա-
ռան կը դատես • իր Տէրոջը կը
կենայ կամ կ'իյնայ • բայց պիտի
կենայ , ինչու որ Տէրը կարող է
5 զանիկայ կեցընելու : Մէկը՝ մէկ
օրը մէկալ օրէն աւելի կը սեպէ ,
ու մէկալը ամէն օրը հե՛կ կը սեպէ •
թող ամէն մարդ իր մի՛տքը հա-
6 ստիցընէ : Ան որ կը հոգայ օրը ,
Տէրոջը կը հոգայ , և ան որ չհոգար
օրը , Տէրոջը չհոգար • ու ան որ
կ'ուտէ , Տէրոջը կ'ուտէ , քանզի
Աստուծմէ կը գոհանայ • և ան որ
չուտեր , Տէրոջը չուտեր , ու Աս-
7 տուծմէ կը գոհանայ : Ինչու որ
մեզմէ մէկը իր անձին համար չապ-
րիր , ու մէկը ինքզինքին համար
8 չմեռնիր : Վանզի թէ որ ապ-
րինք , Տէրոջը համար կ'ապրինք ,
և թէ որ մեռնինք , Տէրոջը համար
կը մեռնինք • ուրեմն թէ ապրինք՝
և թէ մեռնինք , մենք Տէրոջն ենք :
Վ այսն զի Քրիստոս ալ անոր հա- 9
մար մեռաւ ու ապրեցաւ , որ ա-
հաւոտիւ մեռելներուն ու կենդա-
նիներուն իշխէ : Իսկ դուն ինչո՞ւ 10
քու եղբայրդ կը դատես , կամ
դուն ինչո՞ւ քու եղբայրդ կ'անար-
գես • վասն զի ամէնքս ալ Քրիս-
տոսի ատեանին առջևը պիտի կայ-
նինք : Ինչու որ գրուած է • Ես 11
կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէրը , որ
ամէն ծունկ ինձի պիտի ծռի , և
ամէն լեզու Աստուծոյ պիտի խոս-
տովանի : Ուրեմն մեզմէ ամէն 12
մէկը Աստուծոյ հաշիւ պիտի տայ
իր անձին համար : Ուստի ալ 13
իրար չդատենք • հապա աւելի աս
որոշե՛ւմը ըրէք մարդուդ մէջ՝
խոչ կամ գայթակղութիւն չդնել
եղբօրը : Ես գիտեմ՝ ու հաստա- 14
տուած եմ Տէր Յիսուսով , որ մէկ
բան մը ինքիրմէ պիղծ չէ , բայց
ո՛վ որ պիղծ կը սեպէ մէկ բան մը ,
անոր պիղծ է ան : Իսկ թէ որ 15
կ'բարակուբի համար քու եղբայրդ
տրտմի , ալ դուն սիրով չվարուես
յար • քու կերակուրովդ մի՛ կոր-
սընցըներ անիկայ՝ որուն համար որ
Քրիստոս մեռաւ : Ուրդ՝ չըլլայ որ 16
ձեր բարիին համար չար խօսին :
Ինչու որ Աստուծոյ արքայութիւնը 17
կերակուր ու խմելիք չէ , հապա
արդարութիւն և խաղաղութիւն ու
ինդութիւն Հոգւով Սրբով :
Վանզի թէ որ մէկը աս բաներով 18
Քրիստոսի կը ծառայէ , անիկայ
Աստուծոյ հաճելի է՝ ու մարդոց գո-
վելի : Ապա ուրեմն խաղաղու- 19
թեան՝ և իրարու շինութեան եանէ
ըլլանք : Ջըլլայ որ կերակուրի 20
պատճառով Աստուծոյ գործը քա-
կես • ամէն բան մաքուր է • միայն
թէ ան մարդուն է գէշ՝ որ ո՞րէն
գայթակղութիւն տալով կ'ուտէ :
Ղեկ է միս չուտել , և գինի չխը- 21
մել , ո՛չ ալ բան մը ընել , որով
քու եղբայրդ կը գլորի՝ կամ կը
գայթակղի՝ կամ կը տկարանայ :
Դուն հաւատք ունի՞ս • անիկայ քե- 22

զի պահէ Աստուծոյ առջևը • երանի՛
անոր որ իր անձը չդատապարտեր
23 անով՝ որ ինքը կ'ընդունի : Բայց
ան որ խիղճ կ'ընէ , թէ որ ուտէ կը
դատապարտուի • վասն զի չէ թէ
հաւատքով կ'ո՞չխե • քանզի ինչ
բան որ հաւատքով չէ , մեղք է :

Գ Լ • ԺԵ

1 Պէտք է մեզի՝ որ կարող ենք ,
տկարներուն տկարութիւնը վեր-
ցընել , և չէ թէ ինքզինք մեր անձին
2 հաճոյ ըլլալ • Հապա մեզմէ ամէն
մէկը շինութեան համար իր ընկե-
րին հաճոյ ըլլայ բարի բաներու
3 մէջ : Վանզի Քրիստոս ալ չէ՛
թէ իր անձին հաճոյ եղաւ , հապա
ինչպէս որ գրուած է • Վրէդ նա-
խատողներուն նախատինքները իմ
4 վրաս ինկան : Վ այսն զի ինչ որ
առաջուց գրուեցաւ , մեր սորվելուն
համար գրուեցաւ , որ համբերու-
թիւնով ու Գիրքերուն մխիթա-
5 րութիւնովը յոյս ունենանք : Ու
համբերութեան ու մխիթարու-
թեան Աստուածը տայ ձեզի իրարու
հետ մի և նոյն խորհուրդը ունենալ
Քրիստոս Յիսուսի ո՞ճիին պէս •
6 Որ մէկ սրտով ու մէկ բերնով
փառաւորէք զԱստուած՝ ու մեր Տէ-
րոջը Յիսուս Քրիստոսի Հայրը :
7 Ասոր համար մէկզմէկ ընդունեցէ՛ք ,
ինչպէս որ Քրիստոս ալ ձեզ ըն-
դունեց Աստուծոյ փառքին համար :
8 Բայց կ'ըսեմ թէ Յիսուս Քրիս-
տոսի թլփատութեան պաշտօնեայ
ըլլալը Աստուծոյ ճշմարտութեանը
համար էր , որ նախահայրերուն տը-
րո՞ւած խոստմունքները հաստատէ •
9 Ասկայն հեթանոսները ողորմու-
թեան համար զԱստուած փառա-
ւորեն • ինչպէս որ գրուած է •
Ասոր համար ազգերուն մէջը քեզ
պիտի գովեմ , և քու անուանդ
10 սաղմոս պիտի երգեմ : Նո՛ւ դար-
ձեալ կ'ըսէ՝ թէ Ո՛վ ազգե՛ր՝ անոր
ժողովուրդին ուրախակից եղէք :
11 Նո՛ւ դարձեալ՝ թէ Օրհնեցէ՛ք Տէրը՝
ո՛վ բոլոր ազգե՛ր , ու գովեցէ՛ք ա-
նիկա՝ ո՛վ բոլոր ժողովուրդնե՛ր :
12 Նո՛ւ դարձեալ Եսային կ'ըսէ • Յես-
սէին մէկ արմատը պիտի ըլլայ ,
ու ան որ ազգերուն իշխան պիտի
կայնի , ազգերը անոր պիտի յու-
սան : Ուրդ՝ յուսոյ Աստուածը ձեզ 13
լեցընէ բոլոր ուրախութիւնով ու
խաղաղութիւնով հաւատալու մէջ ,
որ առատանաք յուսով՝ Հոգւոյն
Սրբոյ զօրութեամբը :
Ես ինքնս ալ հաստատուած եմ 14
ձեզի համար՝ իմ եղբայրնե՛րս , որ
դուք լեցուն էք բարութիւնով ,
լեցուած էք ամէն գիտութիւնով ,
և կրնաք մէկզմէկ խրատել : Սա- 15
կայն մէկ կողմանէ համարձակաբար
գրեցի ձեզի՝ իմ եղբայրնե՛րս , որ-
պէս թէ միտքերնիդ ձգեմ առ քա-
նէրը ան շնորհքին պատճառովը՝ որ
Աստուծմէ ինծի տրուած է , Որ ես 16
Յիսուս Քրիստոսի սպասաւորը ըլ-
լամ հեթանոսներուն մէջ , և Աս-
տուծոյ աւետարանը մատակարա-
րեմ , որպէս զի հեթանոսաց ըն-
ծայութիւնը ընդունելի ըլլայ՝ Սուրբ
Հոգւով սրբուելով : Ուստի Ես- 17
տուծոյ քովը պարծանք ունիմ Քրի-
ստոս Յիսուսով : Ինչու որ չեմ 18
համարձակիր խօսելու ան բաներէն
մէկը , որ Քրիստոս իմ ձեռքովս
գործած չէ հեթանոսները Ճշգան-
դեցընելու համար՝ խօսքով ու գործ-
քով , Նշաններու ու հրաշքներու 19
զօրութիւնով , Սուրբ Հոգւոյն
զօրութիւնովը • անանկ որ ես Ե-
րուսաղէմէն սկսա՛ւ և շրջան ընելով
մինչև Իլլիւրիկացւոց կողմերը Քրի-
ստոսի աւետարանը լեցուցի : Ե- 20
նանկ ջանացի աւետարանը քարո-
զելու • չի՛ թէ ուր որ Քրիստոսի
անունը յիշուած էր , որ չըլլայ թէ՝
մէկ ուրիշի մը դրած հիմին վրայ
շինեմ • Հապա ինչպէս որ գրուած
է • Թէ որոնց որ չպատմուեցաւ 21
անոր վրայով՝ պիտի տեսնեն , ու
որոնք որ չլսեցին՝ պիտի իմանան :
Ասոր համար ալ շատ արգիլուեցայ 22
ձեզի գալէն : Բայց հիմա որ ա- 23
կողմերը ալ ինծի տեղ չկայ , ու
շատ տարիներէ՝ ի վեր խիստ կը
փափաքիմ ձեզի գալու , Երբոր 24
դեպ՝ ի Սպանիա երթամ , կը յու-
սամ որ անցնելու առնես ձեզ տես-

նեմ , ու ձեզմէ յուղարկուիմ հոն
Երուսաղէմ , թէ որ առաջ քիչ մը
25 ձեզմով լեցուիմ : Բայց հիմա Ե-
րուսաղէմ կ'երթամ սուրբերուն
26 ապաստարելու : Վասն զի Մա-
կեդոնացիք և Աքայեցիք յօժարե-
ցան՝ որ Երուսաղէմի մէջ եղած
աղքատ սուրբերուն քիչ մը հա-
27 ղորդութիւն ընեն . Յօժարեցան ,
ինչու որ անոնց պարտական ալ
են . վասն զի թէ որ անոնց հոգևոր
բաներուն հաղորդ եղան հեթանոս-
ները , կը պարտաւորին որ հաղոր-
դութիւն ընեն անոնց՝ մարմնաւոր
28 բաներու մէջ ալ : Ուրեմն ասի-
կայ կատարելով՝ ու կնքելով անոնց
առ պտուղը , ձեզմէ Սպանիա պիտի
29 անցնիմ : Ու առ գիտեմ որ իմ
ձեզի գալու առենս՝ Քրիստոսի ա-
ւետարանին լեցուն օրհնութիւնով
պիտի գամ :
30 Ձեզի կ'աղաչեմ եղբայրնե՛ր՝ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսով , ու
Հոգւոյն սիրովը , որ ինծի հետ
պատերազմակից ըլլաք Ձեր աղօթք-
ներուն մէջ առ Աստուած ինծի հա-
31 մար , Որ Հրէաստանի մէջ հաւատա-
քի չհնազանդողներէն ազատուիմ ,
ու իմ Երուսաղէմը ընծա- սպասա-
ւորութիւնս սուրբերուն ընդունելի
32 ըլլայ , Որպէս զի Աստուծոյ կամ-
քովը ուրախութեամբ ձեզի գալով՝
33 ձեզի հետ հանգչիմ : Ու խաղա-
ղութեան Աստուածը ձեր ամենուն
հետը ըլլայ . ամէն :

ԳԼ . ԺԶ

1 Ձեզի կը յանձնեմ մեր Փիբէ քոյ-
րը , որ Կենքրէայի եկեղեցիին ըս-
2 պասաւորն է . Որ անիկայ ընդունիք
Տէրոջմով՝ ինծոր որ սուրբերուն
արժան է , և անոր խնամք տանիք
ինչ բանի մէջ որ ձեր օգնութիւնը
կարօտի . քանզի ինքն ալ շատե-
րուն խնամք տարաւ , ու ինծի ալ :
3 Բարև՛ ըրէք Պրիսկէին ու Ակիւ-
ղասին՝ Քրիստոս Յիսուսով իմ
4 գործակիցներուս . (Որոնք իմ
կեանքիս համար իրենց պարանոց-
ները տուին . որ անոնցմէ չէ թէ
միայն ես ընծրհակալ կ'ըլլամ ,
հապա հեթանոսներուն բոլոր եկե-
ղեցիներն ալ .) Ու անոնց տանը 5
մէջի եկեղեցիին ալ : Բարև՛ ըրէք
Եպենետոս իմ սիրելիիս , որ Ա-
սիայէն առջի պտուղ մըն է Քրիս-
տոսի : Բարև՛ ըրէք Մարիամին , 6
որ մեր վրայ շատ աշխատեցաւ :
Բարև՛ ըրէք Անդրոնիկոսին ու Յու- 7
նիայինի՝ իմ ազգականներուս , և գե-
րութեան ընկերներուս , որոնք ա-
ռաքեալներուն մէջը երևելիներ են ,
որոնք ինծմէ ալ առաջ Քրիստոսի
եղան : Բարև՛ ըրէք Ամպղիա իմ 8
սիրելիիս Տէրոջմով : Բարև՛ ըրէք 9
Ուրբանոս մեր գործակցին Քրիս-
տոսով , ու Ստաքէս իմ սիրելիս :
Բարև՛ ըրէք Ապելեսին՝ որ ընտ- 10
րեալ է Քրիստոսով : Բարև՛ ը- 11
րէք անոնց՝ որ Արիստաբուղոսի
տունէն են : Բարև՛ ըրէք Հե-
րովդիոն իմ ազգականիս : Բարև՛
ըրէք անոնց՝ որ Նարկիսին տունէն
են Տէրոջմով : Բարև՛ ըրէք Տրի- 12
փոնէին ու Տրիփոսէին՝ Տէրոջմով
աշխատողներուն : Բարև՛ ըրէք
Պերսիդէ սիրելիին , որ շատ աշ- 13
խատեցաւ Տէրոջմով : Բարև՛ ը-
րէք Ռուփոսին՝ Տէրոջմով ընտ-
րեալին , ու անոր մօրը՝ և իմին :
Բարև՛ ըրէք Ասինկրիտոսին , Փլե- 14
գոնին , Հերմասին , Պատրոբային ,
Հերմէսին , ու անոնց հետը եղող
եղբայրներուն : Բարև՛ ըրէք Փի- 15
ղողոգոսին , ու Յուլիային , Նե-
րէոսին , ու անոր քրոջը , և Ողիմ-
պասին , ու անոնց հետը եղող բո-
լոր սուրբերուն : Բարև՛ ըրէք ի- 16
րարու սրբութեան համբուրով :
Բարև կ'ընեն ձեզի Քրիստոսի բո-
լոր եկեղեցիները :
Կ'աղաչեմ ձեզի եղբայրնե՛ր , որ 17
դիտէք անանկներըը՝ որոնք ձեր
սորված վարդապետութենէն դուրս
հերձուածողութիւններ ու գայթակ-
ղութիւններ կ'ընեն . և անոնցմէ
ետ կեցէք . Քանզի որ անանկներըը 18
մեր Տէրոջը Քրիստոսին չեն ծա-
ռայեր , հապա իրենց որովայնին .
և անուշ խօսքերով ու գովութիւն-
ներով պարզամիտներուն սիրտերը
կը խաբեն : Քանզի ձեր Ճնազան- 19

դութիւնը ամենուն հասած է . Ե-
ուստի ձեր վրայ ուրախ եմ . բայց
կ'ուզեմ որ դուք իմաստուն ըլլաք
բարիին , ու միամիտ՝ չարին :
20 Ու խաղաղութեան Աստուածը
խորտակէ Սատանան շուտով ձեր
ոտքին տակը : Որ Տէր Յիսուս
Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը ըլլայ :
21 Բարև կ'ընէ ձեզի Տիմոթէոս՝ իմ
գործակիցս , և Ղուկիոս՝ ու Յասոն՝
և Սոսիպատրոս՝ իմ ազգականներս :
22 (Բարև կ'ընեմ ձեզի Տէրթիոս ես
ալ Տերտիոս , որ սա թուղթը
23 գրեցի :) Բարև կ'ընէ ձեզի Գա-
յիոս՝ իմ ու բոլոր եկեղեցիին հիւր-
ընկալը : Բարև կ'ընէ ձեզի Ե-
րաստոս՝ քաղաքիս գանձապետը ,
ու Կուարտոս եղբայրը : Որ 24
Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը
ձեր ամենուն հետը ըլլայ . ամէն :
Բայց՝ անոր՝ որ կարող է ձեզ 25
հաստատել իմ աւետարանիս պէս ,
ու Յիսուս Քրիստոսի քարոզու-
թեանը պէս , ան խորհուրդին
յայտնութեան պէս , որ յաւիտենա-
կան առիններէն ի վեր ծածկուած
էր , Ու հիմա յայտնուեցաւ , ու 26
մարգարէական գիրքերով յաւիտե-
նական Աստուծոյ հրամանովը բոլոր
հեթանոսներուն ճանչցուեցաւ հա-
ւատքի հնազանդելու համար , Որ 27
միայն իմաստուն Աստուծոյն՝ Յիսուս
Քրիստոսի ձեռքովը , փառք յաւի-
տեանս . ամէն :

ԸՍՏԱՑԱԾ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՍՏԱՑԱԾ

ԸՆ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Պօղոս՝ Աստուծոյ կամքովը Յիսուս
Քրիստոսի առաքեալ ընտը-
կանչուած , ու Սոսթենէս եղբայրը ,
2 Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ
եկեղեցիին՝ Քրիստոս Յիսուսով
սրբուածներուն՝ սուրբեր ընտը-
կանչուածներուն , ան ամենուն հետ՝
որ ամէն տեղ մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի անունը կը կանչեն ,
3 իրենցը ու մերը . Ձեզի շնորհք
և խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր
Հօրմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիստո-
սէն :
4 Ամէն առեն իմ Աստուածիս ձեզի
համար կը գոհանամ՝ Աստուծոյ շը-
նորհքին վրայ , որ ձեզի տրուած է
5 Քրիստոս Յիսուսով . Որ դուք
անով ամէն բանի մէջ հարստացաք
ամէն խօսքով , ու ամէն գիտու-
6 թիւնով . Ինչպէս որ Քրիստոսի
վկայութիւնը ձեր մէջը հաստա-
7 տուեցաւ . Որ դուք բնաւ մէկ շը-
նորհքով մըն ալ չնուազիք՝ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի յայտնու-
լուն սպասելով . Որ նաև ձեզ պի- 8
տի հաստատէ մինչև վերջը՝ անմե-
ղադրելի ընտը- մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի օրը : Հաւատարիմ 9
է Աստուած , որ իրմով կանչուեցաք
հաղորդ ըլլալու իր որդւոյն՝ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսին :
Ձեզի կ'աղաչեմ եղբայրնե՛ր՝ մեր 10
Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը ,
որ ամ և նոյն խօսքը ունենաք ա-
մէնքդ , ու երկպառակութիւններ
չըլլայ ձեր մէջը . հապա դուք մէկ
միտքի ու մէկ խորհուրդի վրայ
հաստատուած ըլլաք : Ինչու որ 11
ձեզի համար ինծի լուր հասաւ եղ-
բայրներ՝ Քղուէի տուներէն եղողնե-
րէն , թէ ձեր մէջը հակառակու-
թիւններ կայ : Հիմա աս կը ը- 12
րուցեմ , որ ձեզմէ ամէն մէկը կ'ը-
սէ եղեր՝ Թէ Ես Պօղոսեան եմ ,
ու ես՝ Թէ Ես Ապողոսեան , և
ես՝ Թէ Ես Կեփասեան , ու

գնաք՝ թէ ես չխրիստոսեան ։
13 Միթէ Քրիստոս բաժնուա՞ծ է ։ միթէ Պօղո՞ս խաչը ելաւ ձեզի հա-
մար , կամ թէ Պօղոսի՞ անունովը
14 մկրտուեցաք ։ Կը գոհանամ Ա-
ստուծմէ , որ ձեզմէ մէկը չմկրտեցի ,
միայն թէ Կրիսպոսը ու Գայիոսը ։
15 որ մէկը չըսէ , թէ իմ անունովս
16 մկրտեցի ։ Իրաւ Ստեփաննեանին
ընտանիքն ալ մկրտեցի ։ ալ ուրիշ
մէկը չեմ գիտեր ամենևին թէ մը-
կրտեցի ։
17 Ինչու որ Քրիստոս զիս մկրտելու
չխրկեց , հապա աւետարանը քա-
րոզելու ։ չէ թէ խօսքերու ճարտա-
րութիւնով , որ Քրիստոսի խաչը
18 ոչինչ չըլլայ ։ Վասնզի խաչին
քարոզութիւնը կորսուածներուն
յիմարութիւն է ։ բայց մեզի փըր-
կուածներուս Աստուծոյ զօրութիւն
19 է ։ Ալան զի գրուած է ։ Յմաս-
տուններուն իմաստութիւնը պիտի
կորսընցընեմ , ու հանճարեղներուն
20 հանճարը պիտի խափանեմ ։ Ո՞ւր
է իմաստունը , ո՞ւր է դպիրը ,
ո՞ւր է աս աշխարհիս քննողը ։ չէ՞
որ Աստուած յիմարեցուց աս աշ-
21 խարհիս իմաստութիւնը ։ Վասն-
զի որովհետև Աստուծոյ իմաստու-
թեամբը աշխարհ չճանչցաւ զԱս-
տուած էր իմաստութիւնովը , Ա-
ստուած հաճեցաւ քարոզութեան
յիմարութիւնովը հաւատացեալնե-
22 րը ապրեցընելու ։ Ու թէև Հը-
րէաները նշան կ'ուզեն , և Յոյները
23 իմաստութիւն կը փնտռեն ։ Իսկ
մենք կը քարոզենք խաչեալ Քրիս-
տոսը՝ Հրէաներուն գայթակղու-
թիւն , ու Յոյներուն յիմարու-
24 թիւն ։ Բայց անոնց՝ որ կանչուած
են , թէ Հրէաներուն և թէ Յոյնե-
րուն , Քրիստոսը՝ Աստուծոյ զօ-
րութիւնը , և Աստուծոյ իմաստու-
25 թիւնը ։ Ինչու որ Աստուծոյ յի-
մարը մարդիկներէն աւելի իմաս-
տուն է , և Աստուծոյ տկարը մար-
26 դիկներէն աւելի զօրաւոր է ։ Ը-
դարև դուք ձեր կոչումը կը տեսնէք՝
ե՛ղբայրներ , որ չէ՛ թէ մարմնոյ կող-
մանէ շատ իմաստուններ , և չէ՛ թէ
շատ զօրաւորներ , և չէ՛ թէ շատ
ազնուականներ հանըւեցան ։ Հապա 27
Աստուած աշխարհիս յիմարները
ընտրեց , որ ամօթով ընէ իմաս-
տուններըը ։ ու աշխարհիս տկար-
ները ընտրեց Աստուած , որ ամօ-
թով ընէ զօրաւորները ։ Ու աշ- 28
խարհիս ցածազգիները ու անարգ-
ները ընտրեց Աստուած՝ և ոչինչնե-
րը , որ բան մը եղողները խափա-
նէ ։ Որպէս զի մէկ մարմին մը չը- 29
պարծի Աստուծոյ առջին ։ Իսկ 30
դուք անկէ էք Քրիստոս Յիսու-
սով , որ ան մեզի Աստուծմէ իմաս-
տութիւն՝ արդարութիւն՝ սրբու-
թիւն և փրկութիւն եղաւ ։ Ը- 31
ինչպէս գրուած է , Ան որ կը պար-
ծենայ՝ Տէրոջմո՛վ թող պարծենայ ։

ԳԼ ։ Բ

Ու ես ե՛ղբայրներ՝ որ ձեզի եկայ , 1
չէ՛ թէ խօսքի կամ իմաստու-
թեան գերազանցութիւնով մը Ա-
ստուծոյ վկայութիւնը ձեզի յայտ-
նելու եկայ ։ Վասն զի ես միտք 2
չդրի ձեր մէջը ուրիշ բան մը գիտ-
նալ , բայց միայն Յիսուս Քրիս-
տոսը , ու ան՝ խաչը ելած ։ Ու 3
ես տկարութիւնով ու վախով և
շատ դողով ձեր քովը կեցայ ։ Ու 4
իմ խօսքս և քարոզութիւնս չէ՛
թէ համոզիչ իմաստութեան հա-
մոզիչ խօսքերով էր , հապա Հո-
գւոյն և զօրութեան ապացուցու-
թեամբը ։ Որպէս զի ձեր հաւատ- 5
քը մարդոց իմաստութիւնովը չըլ-
լայ , հապա Աստուծոյ զօրութիւ-
նովը ։ Սակայն կատարեալներուն 6
հետ իմաստութիւն կը խօսինք ։
բայց չէ՛ թէ աս աշխարհիս իմաս-
տութիւնը , և ոչ աս աշխարհիս
ոչնչանալու իշխաններուներուն ։ Հա- 7
պա Աստուծոյ ծածուկ իմաստու-
թիւնը կը խօսինք խորհրդով , որ
աշխարհէն առաջ սահմանեց Ա-
ստուած մեր փառքին համար ։ Ը- 8
զանիկայ աս աշխարհիս իշխաններէն
մէկը չճանչցաւ ։ քանզի թէ որ
ճանչցած ըլլային , ալ փառաց
Տէրը խաչը չէին հաներ ։ Հապա 9
ինտոր որ գրուած է ։ Ան բաները
որ աչք չէ տեսեր , և ականջ չէ

լսեր , ու մարդու սրտին մէջ չէ
ինկեր , Աստուած զինքը սիրողներուն
10 պատրաստեց ։ Բայց Աստուած
մեզի յայտնեց իր Հոգիովը ։ ինչու
որ Հոգին ամէն բան կը քննէ ,
Աստուծոյ խորունկ բաներն ալ ։
11 Վասն զի մարդկներէն ո՞վ գիտէ
մարդուն բաները , բայց միայն
մարդուն հոգին որ իր մէջն է ։
անանկ ալ Աստուծոյ բաները
մէկը չգիտեր , բայց միայն Ա-
12 ստուծոյ Հոգին ։ Իսկ մենք չէ՛
թէ աս աշխարհիս հոգին ա-
ռինք , հապա ան Հոգին՝ որ Ա-
ստուծմէ է ։ որ մենք ճանչնանք ան
բաները որ Աստուծմէ տրուեցաւ
13 մեզի ։ Որոնք նաև կը խօսինք ,
չէ՛ թէ մարդկային իմաստութեան
սորվեցուցած խօսքերովը , հապա
Հոգիին սորվեցուցածներովը , և
հոգևոր բաները հոգևորի հետ կը
14 յարմարցընենք ։ Իսկ հոգեւոր
մարդը Աստուծոյ Հոգիին բաները
չընդունիր ։ ինչու որ անոնք իրեն
յիմարութիւն են , ու չկրնար ալ
գիտնալ , ինչու որ հոգևոր կեր-
15 պով կը քննուին ։ Բայց ան որ
հոգևոր է՝ ամէն բան կը քննէ , ու
16 ինքը մէկէ մը չքննուիր ։ Վասնզի
ո՞վ գիտցաւ Տէրոջը միտքը , որ
անոր խրատ տուող ալ ըլլայ ։ բայց
մենք Քրիստոսի միտքը ունինք ։

ԳԼ ։ Գ

1 Ու ես ե՛ղբայրներ՝ չկրցայ խօսիլ
ձեզի՝ որպէս թէ հոգևորներու ,
հապա որպէս թէ մարմնաւորնե-
2 րու , Որպէս թէ Քրիստոսով տը-
ղայոց ։ ձեզի կաթ կերցուցի , և
չէ՛ թէ կերակուր ։ ինչու որ դեռ
կարող չէիք , ու հիմա ալ տա-
կաւին կարող չէք ։ վասն զի դեռ
3 մարմնաւոր էք ։ Որովհետև տա-
կաւին ձեր մէջը նախանձ ու հակա-
ռակութիւն և բաժանումներ կան ,
չէ՞ որ մարմնաւոր էք , ու մարդկօ-
4 րէն կը քալէք ։ Վասնզի երբոր
մէկը կ'ըսէ՝ թէ Ես Պօղո-
սինն եմ , և մէկալը՝ թէ Ես Պօղ-
ոսեան եմ , չէ՞ որ մարմնաւոր էք ։
Ուրմէն ո՞վ է Պօղոսը՝ կամ ո՞վ է
Պօղոսը ։ Պաշտօնեաներ էն , ո- 5
րոնցմով հաւատացիք ։ և ինտոր
որ Տէրը տուաւ անոնց ամէն մէ-
կուն ։ Ես տնկեցի , Պօղոսը ջուր 6
տուաւ , բայց Աստուած աճեցուց ։
Ուստի ո՛չ տնկողը բան մըն է , և 7
ո՛չ ջուր տուողը , հապա Աստուած՝
որ աճեցուց ։ Տնկողը ու ջուր 8
տուողը մէկ են , և ամէն մէկը իր
վարձքը պիտի առնէ իր աշխատու-
թեանը չափովը ։ Ինչու որ մենք 9
Աստուծոյ գործակից ենք , դուք Ա-
ստուծոյ մշակութիւն էք , Աստու-
ծոյ շինութիւն էք ։ Աստուծոյ 10
շնորհացը չափովը՝ որ ինձի տրուե-
ցաւ , իմաստուն ճարտարապետի
մը պէս հիմ դրի , բայց ուրիշ մը
շինողը ուրիշ է ։ Միայն թէ ամէն
մէկը թող զգուշանայ՝ թէ ինտոր
կը շինէ ։ Ինչու որ մէկը՝ ալ ու- 11
րիշ հիմ չկրնար դնել դրուածէն
զատ , որ է Յիսուս Քրիստոս ։
Թէ որ մէկը աս հիմին վրայ կը շինէ 12
ոսկի՝ արծաթ՝ պատուական քարեր՝
փայտ՝ խոտ՝ եղէգ , Ամէն մէկուն 13
գործը յայտնի պիտի ըլլայ ։ քան-
զի օրը երևան պիտի հանէ , ինչու
որ կրակով պիտի յայտնուի ։ և
ամէն մէկուն գործին ինչ տեսակ
ըլլալը կրակը պիտի փորձէ ։ Թէ 14
որ մէկուն շինած գործը մնալու ըլ-
լայ , ինքը վարձք պիտի առնէ ։
Թէ որ մէկուն շինածը այրելու 15
ըլլայ , անիկայ վնաս պիտի քաշէ ։
բայց ինքը պիտի ազատի , սակայն
անանկ՝ իբր թէ կրակի մէջէն ։
Չէ՞ք գիտեր որ Աստուծոյ տաճար 16
էք դուք՝ և Աստուծոյ Հոգին ձեր
մէջը բնակած է ։ Թէ որ մէկը 17
Աստուծոյ տաճարը կ'ապականէ ,
Աստուած անիկայ պիտի ապականէ ։
ինչու որ Աստուծոյ տաճարը սուրբ
է , որ դուք էք ։
Ըլլայ որ մէկը ինքզինքը խաբէ ։ 18
Թէ որ ձեզմէ մէկը զինքը իմաստուն
կը սեպէ աս աշխարհիս մէջ , թող
յիմար ըլլայ՝ որ իմաստուն ըլլայ ։
Ինչու որ աս աշխարհիս իմաս- 19
տութիւնը Աստուծոյ առջեւը յիմարու-
թիւն է ։ վասն զի գրուած է , Թէ
Ան իկայ իմաստուններըը իրենց խո-

ասացին ինձ ամենայն ինչ որ արարի ես։
20 Իբր տեսին զիս ոմանք ի հետևողացն
Փարիսեցւոց, ասացին ցիրեարս, թէ
ոչ է այս մարդ յԱստուծոյ, զի զշաբաթն
ոչ պահէ։ Այլք ասէին, թէ որպէս կա-
րէ մարդ մեղաւոր զայսպիսի նշանս
զարմանալիս առնել։ Եւ էր հերձուած
ի մէջ նոցա։ Ասեն կրկին կուրին, թէ
զի՞ ասես դու վասն նորա, զի բացաւ
զաչս քո։ Եւ նա ասէ, թէ մարգարէ է։
Ոչ հաւատացին հրեայքն վասն նորա,
թէ կոյր եղեալ էր, եւ տեսանէր, մին-
չեւ կոչեցին զծնողսն տեսելոյն զնա։
Եւ հարցին զնոսա, ասելով, թէ այս է
որդի ձեր, զոր դուք ասէք, թէ կոյր
ծնաւ։ Իսկ զի՞նչ ասէ, թէ այժմ կա-
րէ տեսանել։ Ասեն ծնողքն նորա, եւ
ասեն, թէ գիտեմք, թէ որդի մեր է այս,
եւ թէ կոյր ծնաւ։ Իսկ զի՞նչ ասէ, թէ
այժմ կարէ տեսանել, կամ ո՞վ բացաւ
զաչս նորա, մեք ոչ գիտեմք։ Ինքն
կատարեալ է, հարցէք զնա, զի ինքն
խօսեսցի վասն իւր։ Զայս ասացին ծնող-
քն նորա, զի երկնչէին ի հրեայսն։ Զի
խորհեալ էին հրեայքն, եթէ եթէ ոք
խոստովանեսցի զնա թէ Քրիստոս է,
արտաքս հանցին ի ժողովրդենէ։ Վասն
այնորիկ ծնողքն նորա ասացին, թէ
կատարեալ է, հարցէք զնա։ Կոչեցին
զկոյրն երկրորդ անգամ, որ կուրացեալ
էր, եւ ասեն ցնա, թէ տուր փառս Աս-
տուծոյ։ Մեք գիտեմք, թէ մարդ այն
մեղաւոր է։ Ասէ նոցա, եթէ մեղաւոր
է, ոչ գիտեմ։ Մի բան գիտեմ, զի կոյր
էի, եւ այժմ տեսանեմ։ Ասեն նմա, թէ
զի՞նչ արար քեզ, կամ որպէս բացաւ
զաչս քո։ Պատասխանի ետ նոցա, թէ
ասացի ձեզ, եւ ոչ լուարուք։ Զի՞ կա-
միք դարձեալ լսել, միթէ դուք ևս կա-
միք աշակերտ լինել նմա։ Եւ նոքա
հայհոյեցին զնա, եւ ասացին, թէ դու
աշակերտ նորա լեր, մեք Մովսէսի աշա-
կերտ եմք։ Մեք գիտեմք, թէ Մովսէսի
խօսեցաւ Աստուած, զայս ոչ գիտեմք,
թէ որտեղից է։ Պատասխանի ետ այր
եւ ասէ նոցա, զարմանալի է այս, զի
դուք ոչ գիտէք, որտեղից է, եւ բացաւ
զաչս իմ։ Եւ գիտեմք, թէ մեղաւորաց
ոչ լսէ Աստուած, այլ եթէ ոք պաշտօ-
նեայ լինի Աստուծոյ, եւ զկամս նորա
առնէ, զայնմ լսէ։ Յաւիտենից ոչ լսե-
ցաւ, եթէ ոք բացաւ զաչս կուրի ծնե-
լոյ։ Եթէ ոչ էր այս յԱստուծոյ, ոչ
կարէր առնել զոչինչ։ Պատասխանի
ետուն եւ ասացին նմա, թէ ամենայն
մեղօք դու ծնար, եւ դու ուսուցանես
մեզ։ Եւ հանին զնա արտաքս։ Լուաւ
Յիսուս, թէ հանին զնա արտաքս, եւ
գտեալ զնա ասէ, դու հաւատա՞ս ի
Որդի Աստուծոյ։ Պատասխանի ետ նա
եւ ասէ, Տէր, ո՞վ է նա, զի հաւատա-
սցից ես ի նա։ Ասէ ցնա Յիսուս, տե-
սեր զնա, եւ որ խօսի ընդ քեզ, նա է։
Եւ նա ասէ, հաւատացի, Տէր։ Եւ երկ-
րպագանէ նմա։ Եւ ասէ Յիսուս, ես
յայդմանէ եկի ի դատաստան յաշխար-
հիս այս, զի որ ոչ տեսանեն, տեսցեն,
եւ որ տեսանեն, կուրասցին։ Լուան
յայնց հրեայքն, որ ընդ նմա էին, եւ
ասեն նմա, թէ միթէ մեք ևս կուրք եմք։
Ասէ նոցա Յիսուս, եթէ կուրք էիք,
չունէիք մեղս։ Բայց արդ ասէք, թէ
տեսանեմք, մեղքն ձեր մնայ։

ԳԼՈՒԽ Ժ.

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, որ ոչ մտանէ
ի դուռն ի գաւիթն ոչխարաց, այլ
յայլ կողմանէ ելանէ, նա գող է եւ
աւազակ։ Որ մտանէ ի դուռն, նա է
հովիւ ոչխարաց։ Նմա դռնապանն
բանայ, եւ ոչխարքն զձայն նորա լսեն,
եւ զոչխարսն իւր կոչէ անուանաւ, եւ
հանէ զնոսա։ Եւ յորժամ զոչխարսն
իւր հանէ, առաջի նոցա երթայ, եւ ոչ-
խարքն հետևին նմա, զի գիտեն զձայն
նորա։ Զհետևողացն ոչ հետևին, այլ
փախչին յնմանէ, զի ոչ գիտեն զձայն
օտարաց։ Զայս առակս ասաց նոցա
Յիսուս, եւ նոքա ոչ գիտացին, զի՞նչ
էր զոր խօսէր ընդ նոսա։ Ասէ ուրեմն
կրկին Յիսուս, ամէն ամէն ասեմ ձեզ,
եթէ ես եմ դուռն ոչխարաց։ Ամենայն
որ եկին առաջի իմ, գողք են եւ աւա-
զակք, եւ ոչ լուան նոցա ոչխարքն։
Ես եմ դուռն, որ ոք ինձանէ մտանիցէ,
կեցցէ, եւ մտցէ եւ ելցէ, եւ արօտս
գտցէ։ Գող ոչ գայ, եթէ ոչ զի գողա-
նայ եւ սպանանիցէ եւ կորուսցէ։ Ես
եկի, զի կեանս ունիցին, եւ առաւել
ունիցին։ Ես եմ հովիւ բարի։ Հովիւ
բարի զանձն իւր դնէ վասն ոչխարաց։
Որ վարձու է, եւ ոչ հովիւ, որոյ ոչ են
ոչխարքն սեպհական, տեսանէ զգայլ
եկեալ, եւ թողու զոչխարսն, եւ փա-
խչի, եւ գայլ յափշտակէ զոչխարսն,
եւ ցրուէ զնոսա։ Զի վարձու է, եւ ոչ
հոգայ նա վասն ոչխարաց։ Ես եմ հո-
վիւ բարի, եւ ծանեայ զիմս, եւ ծանի-
նան ինձ իմքն։ Որպէս ծանեայ զիս
Հայր, եւ ես ծանեայ զՀայր, եւ զան-
ձն իմ դնեմ վասն ոչխարաց։ Եւ այլ
ոչխարս ունիմ, որ ոչ են յայսմ գաւթէ,
եւ զնոսա պարտ է ինձ ածել, եւ զձայն
իմ լսիցեն, եւ եղիցի մի հօտ, եւ մի
հովիւ։ Վասն այնորիկ զիս սիրէ Հայր,
զի ես զանձն իմ դնեմ, զի առցի զայն
կրկին։ Ոչ ոք առնու զանձն իմ ինձա-
նէ, այլ ես ինքնին դնեմ զանձն իմ։
Իշխանութիւն ունիմ դնել զանձն իմ,
եւ իշխանութիւն ունիմ առնել զայն
կրկին։ Զպատուիրանս զայս ընկալայ
յԱստուծոյ Հաւր։ Եւ ասացին հրեայքն
կրկին բան վասն բանիցն այնոցիկ։
Եւ ասէին բազումք ի նոցանէ, դեւ
ունի եւ խելագարեալ է, զի՞ զնա լսէք։
Այլք ասէին, թէ ոչ են բանք դիւահա-
րի, միթէ դեւ կարէ կուրաց աչս բա-
նալ։ Եղեւ տօնախմբութիւն յԵրու-
սաղէմ, եւ ձմեռն էր։ Եւ շրջէր Յիսուս
ի տաճարին ի սեամս Սողոմոնի։ Եւ
պատեցին զնա հրեայքն, եւ ասեն նմա,
մինչեւ յերկայնս զանձն մեր առնուս։
Եթէ դու ես Քրիստոս, ասա մեզ յայտ-
նի։ Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս,
ասացի ձեզ, եւ ոչ հաւատայք։ Գոր-
ծքն, զոր ես առնեմ յանուն Հաւր իմ-
մէ, նոքա վկայեն վասն իմ։ Բայց դուք
ոչ հաւատայք, զի ոչ էք յոչխարաց
իմոցանէ, որպէս ասացի ձեզ։ Զոչխար-
սն իմ զձայն իմ լսեն, եւ ես գիտեմ
զնոսա, եւ նոքա հետևին ինձ։ Եւ ես
կեանս յաւիտենական տամ նոցա, եւ
ոչ կորիցեն յաւիտեան, եւ ոչ ոք յա-
փշտակէ զնոսա ի ձեռաց իմոց։ Հայր
իմ, որ ետ ինձ, մեծ է քան զամենայն,
եւ ոչ ոք կարէ յափշտակել ի ձեռաց
Հաւր իմոյ։ Ես եւ Հայր մի եմք։ Առ-
նուին կրկին հրեայքն զքարինս, զի
քարկոծեսցեն զնա։ Պատասխանի ետ
նոցա Յիսուս, բազում գործս բարիս
ցուցի ձեզ յԱստուծոյ Հաւրէ, վասն
որոյ գործոյ ինձ քարկոծէք զիս։ Պա-
տասխանի ետուն նմա հրեայքն, ասե-
լով, վասն բարի գործոյ ոչ քարկոծա-
նեմք զքեզ, այլ վասն հայհոյութեան,
եւ զի դու մարդ եղեալ առնես զանձն
քո Աստուած։ Պատասխանի ետ նոցա
Յիսուս, ոչ գրեալ է յօրէնս ձերում,
թէ ես ասացի, թէ աստուածք էք։ Եթէ
զնոսա ասաց աստուածս, յորոց բան
Աստուծոյ եղեւ, եւ ոչ կարէ խափան-
ել գրոցն, զոր ասաց Հայր սրբեաց իւ-
րոց, եւ առաքեաց զնոսա յաշխարհս
այս, դուք ասէք, թէ հայհոյես, զի
ասացի, թէ Որդի Աստուծոյ եմ։ Եթէ
ոչ առնեմ գործս Հաւր իմոյ, մի հա-
ւատայք ինձ։ Եթէ առնեմ, եւ թէպէտ
ինձ ոչ հաւատայք, գործոցն հաւատա-
յք, զի գիտասջիք եւ հաւատասջիք, թէ
Հայր յիս է, եւ ես Հաւր։ Եւ ասէին
ցնա, թէ զի՞նչ ասես դու վասն նորա,
թէ կոյր եղեալ էր, եւ տեսանէր, մին-
չեւ կոչեցին զծնողսն տեսելոյն զնա։
Եւ հարցին զնոսա, ասելով, թէ այս է
որդի ձեր, զոր դուք ասէք, թէ կոյր
ծնաւ։ Իսկ զի՞նչ ասէ, թէ այժմ կա-
րէ տեսանել։ Ասեն ծնողքն նորա, եւ
ասեն, թէ գիտեմք, թէ որդի մեր է այս,
եւ թէ կոյր ծնաւ։ Իսկ զի՞նչ ասէ, թէ
այժմ կարէ տեսանել, կամ ո՞վ բացաւ
զաչս նորա, մեք ոչ գիտեմք։ Ինքն
կատարեալ է, հարցէք զնա, զի ինքն
խօսեսցի վասն իւր։ Զայս ասացին ծնող-
քն նորա, զի երկնչէին ի հրեայսն։ Զի
խորհեալ էին հրեայքն, եթէ եթէ ոք
խոստովանեսցի զնա թէ Քրիստոս է,
արտաքս հանցին ի ժողովրդենէ։ Վասն
այնորիկ ծնողքն նորա ասացին, թէ
կատարեալ է, հարցէք զնա։ Կոչեցին
զկոյրն երկրորդ անգամ, որ կուրացեալ
էր, եւ ասեն ցնա, թէ տուր փառս Աս-
տուծոյ։ Մեք գիտեմք, թէ մարդ այն
մեղաւոր է։ Ասէ նոցա, եթէ մեղաւոր
է, ոչ գիտեմ։ Մի բան գիտեմ, զի կոյր
էի, եւ այժմ տեսանեմ։ Ասեն նմա, թէ
զի՞նչ արար քեզ, կամ որպէս բացաւ
զաչս քո։ Պատասխանի ետ նոցա, թէ
ասացի ձեզ, եւ ոչ լուարուք։ Զի՞ կա-
միք դարձեալ լսել, միթէ դուք ևս կա-
միք աշակերտ լինել նմա։ Եւ նոքա
հայհոյեցին զնա, եւ ասացին, թէ դու
աշակերտ նորա լեր, մեք Մովսէսի աշա-
կերտ եմք։ Մեք գիտեմք, թէ Մովսէսի
խօսեցաւ Աստուած, զայս ոչ գիտեմք,
թէ որտեղից է։ Պատասխանի ետ այր
եւ ասէ նոցա, զարմանալի է այս, զի
դուք ոչ գիտէք, որտեղից է, եւ բացաւ
զաչս իմ։ Եւ գիտեմք, թէ մեղաւորաց
ոչ լսէ Աստուած, այլ եթէ ոք պաշտօ-
նեայ լինի Աստուծոյ, եւ զկամս նորա
առնէ, զայնմ լսէ։ Յաւիտենից ոչ լսե-
ցաւ, եթէ ոք բացաւ զաչս կուրի ծնե-
լոյ։ Եթէ ոչ էր այս յԱստուծոյ, ոչ
կարէր առնել զոչինչ։ Պատասխանի
ետուն եւ ասացին նմա, թէ ամենայն
մեղօք դու ծնար, եւ դու ուսուցանես
մեզ։ Եւ հանին զնա արտաքս։ Լուաւ
Յիսուս, թէ հանին զնա արտաքս, եւ
գտեալ զնա ասէ, դու հաւատա՞ս ի
Որդի Աստուծոյ։ Պատասխանի ետ նա
եւ ասէ, Տէր, ո՞վ է նա, զի հաւատա-
սցից ես ի նա։ Ասէ ցնա Յիսուս, տե-
սեր զնա, եւ որ խօսի ընդ քեզ, նա է։
Եւ նա ասէ, հաւատացի, Տէր։ Եւ երկ-
րպագանէ նմա։ Եւ ասէ Յիսուս, ես
յայդմանէ եկի ի դատաստան յաշխար-
հիս այս, զի որ ոչ տեսանեն, տեսցեն,
եւ որ տեսանեն, կուրասցին։ Լուան
յայնց հրեայքն, որ ընդ նմա էին, եւ
ասեն նմա, թէ միթէ մեք ևս կուրք եմք։
Ասէ նոցա Յիսուս, եթէ կուրք էիք,
չունէիք մեղս։ Բայց արդ ասէք, թէ
տեսանեմք, մեղքն ձեր մնայ։

ԳԼՈՒԽ Ժ.

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, որ ոչ մտանէ
ի դուռն ի գաւիթն ոչխարաց, այլ
յայլ կողմանէ ելանէ, նա գող է եւ
աւազակ։ Որ մտանէ ի դուռն, նա է
հովիւ ոչխարաց։ Նմա դռնապանն
բանայ, եւ ոչխարքն զձայն նորա լսեն,
եւ զոչխարսն իւր կոչէ անուանաւ, եւ
հանէ զնոսա։ Եւ յորժամ զոչխարսն
իւր հանէ, առաջի նոցա երթայ, եւ ոչ-
խարքն հետևին նմա, զի գիտեն զձայն
նորա։ Զհետևողացն ոչ հետևին, այլ
փախչին յնմանէ, զի ոչ գիտեն զձայն
օտարաց։ Զայս առակս ասաց նոցա
Յիսուս, եւ նոքա ոչ գիտացին, զի՞նչ
էր զոր խօսէր ընդ նոսա։ Ասէ ուրեմն
կրկին Յիսուս, ամէն ամէն ասեմ ձեզ,
եթէ ես եմ դուռն ոչխարաց։ Ամենայն
որ եկին առաջի իմ, գողք են եւ աւա-
զակք, եւ ոչ լուան նոցա ոչխարքն։
Ես եմ դուռն, որ ոք ինձանէ մտանիցէ,
կեցցէ, եւ մտցէ եւ ելցէ, եւ արօտս
գտցէ։ Գող ոչ գայ, եթէ ոչ զի գողա-
նայ եւ սպանանիցէ եւ կորուսցէ։ Ես
եկի, զի կեանս ունիցին, եւ առաւել
ունիցին։ Ես եմ հովիւ բարի։ Հովիւ
բարի զանձն իւր դնէ վասն ոչխարաց։
Որ վարձու է, եւ ոչ հովիւ, որոյ ոչ են
ոչխարքն սեպհական, տեսանէ զգայլ
եկեալ, եւ թողու զոչխարսն, եւ փա-
խչի, եւ գայլ յափշտակէ զոչխարսն,
եւ ցրուէ զնոսա։ Զի վարձու է, եւ ոչ
հոգայ նա վասն ոչխարաց։ Ես եմ հո-
վիւ բարի, եւ ծանեայ զիմս, եւ ծանի-
նան ինձ իմքն։ Որպէս ծանեայ զիս
Հայր, եւ ես ծանեայ զՀայր, եւ զան-
ձն իմ դնեմ վասն ոչխարաց։ Եւ այլ
ոչխարս ունիմ, որ ոչ են յայսմ գաւթէ,
եւ զնոսա պարտ է ինձ ածել, եւ զձայն
իմ լսիցեն, եւ եղիցի մի հօտ, եւ մի
հովիւ։ Վասն այնորիկ զիս սիրէ Հայր,
զի ես զանձն իմ դնեմ, զի առցի զայն
կրկին։ Ոչ ոք առնու զանձն իմ ինձա-
նէ, այլ ես ինքնին դնեմ զանձն իմ։
Իշխանութիւն ունիմ դնել զանձն իմ,
եւ իշխանութիւն ունիմ առնել զայն
կրկին։ Զպատուիրանս զայս ընկալայ
յԱստուծոյ Հաւրէ։ Եւ ասացին հրեայքն
կրկին բան վասն բանիցն այնոցիկ։
Եւ ասէին բազումք ի նոցանէ, դեւ
ունի եւ խելագարեալ է, զի՞ զնա լսէք։
Այլք ասէին, թէ ոչ են բանք դիւահա-
րի, միթէ դեւ կարէ կուրաց աչս բա-
նալ։ Եղեւ տօնախմբութիւն յԵրու-
սաղէմ, եւ ձմեռն էր։ Եւ շրջէր Յիսուս
ի տաճարին ի սեամս Սողոմոնի։ Եւ
պատեցին զնա հրեայքն, եւ ասեն նմա,
մինչեւ յերկայնս զանձն մեր առնուս։
Եթէ դու ես Քրիստոս, ասա մեզ յայտ-
նի։ Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս,
ասացի ձեզ, եւ ոչ հաւատայք։ Գոր-
ծքն, զոր ես առնեմ յանուն Հաւր իմ-
մէ, նոքա վկայեն վասն իմ։ Բայց դուք
ոչ հաւատայք, զի ոչ էք յոչխարաց
իմոցանէ, որպէս ասացի ձեզ։ Զոչխար-
սն իմ զձայն իմ լսեն, եւ ես գիտեմ
զնոսա, եւ նոքա հետևին ինձ։ Եւ ես
կեանս յաւիտենական տամ նոցա, եւ
ոչ կորիցեն յաւիտեան, եւ ոչ ոք յա-
փշտակէ զնոսա ի ձեռաց իմոց։ Հայր
իմ, որ ետ ինձ, մեծ է քան զամենայն,
եւ ոչ ոք կարէ յափշտակել ի ձեռաց
Հաւր իմոյ։ Ես եւ Հայր մի եմք։ Առ-
նուին կրկին հրեայքն զքարինս, զի
քարկոծեսցեն զնա։ Պատասխանի ետ
նոցա Յիսուս, բազում գործս բարիս
ցուցի ձեզ յԱստուծոյ Հաւրէ, վասն
որոյ գործոյ ինձ քարկոծէք զիս։ Պա-
տասխանի ետուն նմա հրեայքն, ասե-
լով, վասն բարի գործոյ ոչ քարկոծա-
նեմք զքեզ, այլ վասն հայհոյութեան,
եւ զի դու մարդ եղեալ առնես զանձն
քո Աստուած։ Պատասխանի ետ նոցա
Յիսուս, ոչ գրեալ է յօրէնս ձերում,
թէ ես ասացի, թէ աստուածք էք։ Եթէ
զնոսա ասաց աստուածս, յորոց բան
Աստուծոյ եղեւ, եւ ոչ կարէ խափան-
ել գրոցն, զոր ասաց Հայր սրբեաց իւ-
րոց, եւ առաքեաց զնոսա յաշխարհս
այս, դուք ասէք, թէ հայհոյես, զի
ասացի, թէ Որդի Աստուծոյ եմ։ Եթէ
ոչ առնեմ գործս Հաւր իմոյ, մի հա-
ւատայք ինձ։ Եթէ առնեմ, եւ թէպէտ
ինձ ոչ հաւատայք, գործոցն հաւատա-
յք, զի գիտասջիք եւ հաւատասջիք, թէ
Հայր յիս է, եւ ես Հաւր։ Եւ ասէին
ցնա, թէ զի՞նչ ասես դու վասն նորա,

14 միւնին համար : Եւ Աստուած որ
Տէրը յարուց , մեզ ալ պիտի յա-
15 րուցանէ իր զօրութիւնովը : Ձէ՞ք
գիտեր որ ձեր մարմինները Քրիս-
տոսի անդամներն են . ուստի Քրիս-
տոսի անդամները առնելով՝ պոռ-
նիկի անդամնե՞ր ընեմ . քաւ լիցի :
16 Ձէ՞ք գիտեր թէ ան որ պոռնիկի
կը մտնէ՝ անոր հետ մէկ մարմին
կ'ըլլայ . քանզի Գիրքը կ'ըսէ . Եր-
կուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան :
17 Իսկ ան որ Տէրոջը կը մտնէ՝
18 անոր հետ մէկ հոգի կ'ըլլայ : Պոռ-
նկութենէն փախէ՛ք . ամէն մեղք որ
մարդ կը գործէ՝ իր մարմինէն դուրս
է . բայց ան որ կը պոռնկի՝ իր մար-
19 միւնին դէմ կը մեղանչէ : Ձէ՞ք
գիտեր որ ձեր մարմինները տաճար
են Սուրբ Հոգիին՝ որ ձեր մէջն է ,
որ անիկայ Աստուծմէ ունիք . ու
20 դուք ձեր անձին պէրը չէք . Վասն-
զի գնով ծախու առնուեցաք . ուս-
տի փառաւորեցէ՛ք զԱստուած ձեր
մարմիններուն ու հոգիներուն մէջը ,
որ Աստուծոյ են :

ԳԼ . Լ :

1 Ըրդ՝ ան բաներուն համար որ դուք
ինծի գրեցիք , աղէկ է մար-
2 դուս՝ որ կնկան չմօտենայ : Բայց
պոռնկութիւնը փրթլելո՛ւ համար
ամէն մարդ թող իր կնիկը ունե-
նայ , ու ամէն կնիկ իր էրիկը թող
3 ունենայ : Էրիկը իր կնկանը թող
պարտքը վճարէ՝ , նոյնպէս կնիկն
4 ալ իր էրկանը : Կնիկը իր մար-
մինին չիշխէ , հապա էրիկը . ա-
նոնք ալ էրիկը իր մարմինին չիշ-
5 խեր , հապա կնիկը : Մէկզմէկ
մի՛ զրկէք , եթէ ոչ միաբանու-
թեամբ առեն մը՝ աղօթքի պարա-
պելու համար , ու նորէն իրարու
դարձէք , որ Սատանան ձեզ չփորձէ
ձեր անժուժկալութեանը համար :
6 Ես կը զրուցեմ թոյլ տալով , և
7 չէ՛ թէ հրամայելով : Քանզի կ'ու-
զէի որ ամէն մարդիկ ինծի պէս ըլ-
լային . բայց ամէն մէկը իր պար-
գևը ունի Աստուծմէ , մէկը ասանկ՝
8 ու մէկալը անանկ : Բայց չամուս-

նացածներուն ու որբևարիներուն
կ'ըսեմ . Աղէկ է անոնց՝ թէ որ
ինծի պէս կենան : Հապա թէ որ 9
ժուժկալութիւն չունին , թող ա-
մուսնանան . քանզի որ աղէկ է ա-
մուսնանալը քան թէ բորբոքիլը :
Բայց ամուսնացածներուն կը պա- 10
տուիրեմ՝ չէ՛ թէ ես , հապա Տէ-
րը , որ կնիկը էրիկէն չզատուի ,
(Իսկ թէ որ զատուի ալ՝ առանց 11
ամուսնանալու մնայ , կամ իր էր-
կանը հետ հաշտուի ,) ու էրիկը
իր կնիկը թող չձգէ՛ : Բայց ու- 12
րիշներուն ես կ'ըսեմ՝ չէ՛ թէ Տէ-
րը . Թէ որ մէկ եղբայր մը ան-
հաւատ կնիկ ունենայ , ու անոր
հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնակիլը ,
թող չձգէ՛ զանիկայ : Ու կնիկ 13
մը որ անհաւատ էրիկ ունենայ , ու
անոր հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնա-
կիլը՝ թող չձգէ՛ զանիկայ : Ինչու- 14
որ անհաւատ էրիկը սրբուած է
կնիկովը , և անհաւատ կնիկը սրբ-
բուած է էրիկովը . ապա թէ ոչ՝
ձեր որդիքը պիղծ պիտի ըլլային .
բայց հիմա սուրբ են : Իսկ թէ 15
որ անհաւատը զատուի , թող զա-
տուի . եղբայր մը կամ քոյր մը
անանկ պարագաներու մէջ գերի
չէ . սակայն Աստուած խաղաղու-
թեան կանչեց մեզ : Քանզի ի՞նչ 16
գիտես դուն կընդի՝ դուքէ քու էրիկդ
պիտի ապրեցընես . կամ դուն ի՞նչ
գիտես էրիկ՝ դուքէ քու կնիկդ պի-
տի ապրեցընես : Միայն թէ ամէն 17
մէկուն ինչպէս որ Տէրը բաժնեց ,
ամէն մէկը ինչոր որ Աստուած
կանչեց , անանկ թող երթայ , ու
ամէն եկեղեցիներուն մէջ ես ասանկ
պատուէր կու տամ :

Թէ որ թլփատուած մէկը հա- 18
ւատքի կանչուեցաւ , թող նորէն
անթլփատ չըլլայ . չթլփատուած-
ներէն մէկը կանչուեցաւ , թող
չթլփատուի՛ : Ինչու- որ թլփա- 19
տութիւնը բան մը չէ , ու անթլ-
փատութիւնը բան մը չէ . հապա
Աստուծոյ պատուիրանքներուն պահ-
պանութիւնը պէտք է : Բայց ամէն 20
մէկը ինչ կոչումի մէջ որ կան-
չուեցաւ , թող անոր մէջը կենայ :

21 Ծառայ կանչուեցար , հոգ չընես
քեզի . բայց թէ որ կրնաս ազատ
22 ըլլալ , ան ընտրէ՛ : Վասն զի
ան ծառան որ Տէրոջմով կանչուած
է , Տէրոջը ազատացեալն է անի-
կայ . նոյնպէս ալ ան ազատը որ
կանչուած է , Քրիստոսի ծառան
23 է : Գնով գնուիլ ծախու առնուե-
ցաք , մարդոց ծառայ մի՛ ըլլաք :
24 Ո՛ղբայրներ՝ ամէն մէկը ինչ կո-
չո՞ւմի մէջ որ կանչուեցաւ , թող
անոր մէջը կենայ Աստուծոյ առ-
ջևը :

25 Բայց կոյսերուն համար Տէրոջմէն
հրաման մը չունիմ , միայն թէ Տէ-
րոջմէն հաւատարիմ ըլլալու ողոր-
մութիւն գտած մը պէս խրատ կու-
26 տամ : Ուրեմն ես կը սեպեմ որ
ասիկայ աղէկ է հիմակուան նեղու-
թեանը համար , այսինքն աղէկ է
27 մարդուս որ ասանկ ըլլայ : Կա-
պուա՞ծ ես կնկան , մի՛ փնտռեր ար-
ձակուիլ . արձակուա՞ծ ես կնիկէ ,
28 մի՛ փնտռեր կնիկ : Իսկ թէ որ ա-
մուսնանաս՝ չմեղանչեցիր . և թէ որ
կոյսը ամուսնանայ՝ չմեղանչեց . բայց
անանկները մարմնոյ նեղութիւն պի-
տի ունենան . սակայն ես ձեզի կը
29 խնայեմ : Բայց ասս կ'ըսեմ ե՛ղ-
բայրներ , որ ժամանակը կարճցած
է . ալ անոնք որ կնիկ ունին , ա-
30 նանկ ըլլան որպէս թէ չունին . Ու
անոնք որ կուլան , որպէս թէ չեն
լար . ու անոնք որ կը խնդան , որ-
պէս թէ չեն խնդար . և անոնք որ
ծախու կ'առնեն , որպէս թէ բան
31 մը չունին . Ու անոնք որ աշխարհս
կը գործածեն՝ որպէս թէ զեշ կոր-
պով չեն գործածեր . ինչու- որ աս
աշխարհիս վայելչութիւնը կ'անցնի :
32 Բայց ես կ'ուզեմ որ դուք անհոգ
ըլլաք . ան որ չամուսնացած մար-
դը Տէրոջը բաներըը կը հոգայ , թէ
33 ինչպէս Տէրոջը հաճելի ըլլայ . Իսկ
ամուսնացածը աշխարհիս բաներըը
կը հոգայ , թէ ինտր իր կնկանը
34 հաճելի ըլլայ : Ու ամուսնացած
կինիկը՝ ու կոյսը կը տարբերին ի-
րարմէ . ինչու- որ կոյսը Տէրոջը բա-
ներըը կը հոգայ , որ ինքը սուրբ
ըլլայ հոգւով ու մարմնով . իսկ
ամուսնացած կինիկը աշխարհիս բա-
ներըը կը հոգայ , թէ ինտր իր էր-
35 կանը հաճելի ըլլայ : Բայց ասս բա-
նը ձեր օգուտին համար կը զրու-
ցեմ , չէ՛ թէ ձեր վրայ խեղդ մը
ձգելու , հապա պարկեշտութեան
համար՝ ու առանց զբաղանաց Տէ-
րոջը ծառայելու համար : Իսկ թէ
36 որ մէկը ամօթ կը սեպէ իր կոյսին
համար՝ թէ որ չափը անցեր է , ու
պէտք է անանկ ըլլալ , ինչ որ
կ'ուզէ՝ թող ընէ՛ , մեղք չգործեր .
թող ամուսնանան : Բայց ան որ
37 իր սրտին մէջ հաստատ կը կենայ ,
ու իր վրայ հարկ մըն ալ չկայ , հա-
պա իր կամքին վրայ իշխանութիւն
ունի , ու իր սրտին մէջ այսպէս
որոշեր է՝ որ իր կոյսը պահէ , աղէկ
38 կ'ընէ : Ուստի ան որ իր կոյսը
կ'ամուսնացընէ , աղէկ կ'ընէ . ու
ան որ չամուսնացըներ , աւելի ա-
39 ղէկ կ'ընէ : Կնիկը կապուած է՝
որչափ ժամանակ որ իր էրիկը ողջ
է . հապա թէ որ էրիկը մեռնի ,
ազատ է ամուսնանալու որու որ ու-
զէ , միայն թէ Տէրոջմով : Բայց 40
իմ դատումիս նայելով աւելի երա-
նելի է՝ թէ որ անանկ կենայ . և
կարծեմ թէ ես ալ Աստուծոյ Հո-
գին ունիմ :

ԳԼ . Ը

1 Բայց կուռց զոհերուն վրայով՝ գի-
տենք որ ամէնքս ալ գիտութիւն
ունինք . գիտութիւնը կը հպարա-
տացընէ , բայց սէրը շինութիւն
2 կ'ընէ : Ու թէ որ մէկը կը կարծէ
թէ բան մը գիտէ , դեռ բնաւ մէկ
բան մը չգիտեր՝ ինչպէս որ պէտք է
3 գիտնալ : Իսկ թէ որ մէկը զԱս-
տուած կը սիրէ . ինքը անկէ ճանչ-
4 ցուած է : Ուստի կուռց զոհուած-
ները ուտելու վրայով՝ գիտենք որ
կուռքը ոչինչ է աշխարհիս մէջ ,
և որ մէկէն՝ի զատ ուրիշ Աստուած
5 մը չկայ : Քանզի թէև ըլլան ալ
անուններով աստուածներ՝ թէ երկին-
քը , և թէ երկրիս վրայ , (ինչպէս
որ կան շատ աստուածներ , ու շատ
6 տէրեր .) Բայց մենք մէկ Աստուած
ունինք Հայրը , ուսկից են ամէն

բանները , և մենք ալ անով . ու մէկ
Տէր Յիսուս Քրիստոս , որ անով
35 են ամէն բանները , ու մենք ալ ա-
7 նով : Բայց ամենուն քովը գի-
տութիւն չկայ . և ոմանք կուռքի
վրայով խղճմտանք ունենալով՝ մին-
չև հիմա կ'ուտեն կուռց զոհուածի
36 պէս , և իրենց խղճմտանքը որով-
8 հետև տկար է՝ կը պղծուի : Սա-
կայն կերակուրը մեզ Աստուծոյ առ-
ջևը չկ'ընծեր . քանզի չէ թէ որ
ուտենք՝ կ'աւելնանք , և չէ թէ որ
9 չուտենք՝ կը պակսինք : Բայց ըզ-
գո՛յշ կեցէք , որ չըլլայ թէ ատ ձեր
իշխանութիւնը տկարներուն դայ-
10 թակղութիւն ըլլայ : Քանզի եթէ
մէկը տեսնէ քեզ՝ որ գիտութիւն
ունիս , կուռտունի մէջ սեղան նըս-
տած , չէ՞ որ ան տկար մարդուն
խղճմտանքը համարձակութիւն պի-
տի առնէ կուռց զոհուածը ուտելու ,
11 Եւ քու գիտութեամբդ ան տկար
եղբայրը կորսուի , որուն համար որ
12 Քրիստոս մեռաւ : Եւ այսպէս
եղբայրներուն դէմ մեղանչելով՝ ու
անոնց տկար խղճմտանքը վիրաւորե-
լով , Քրիստոսի դէմ կը մեղան-
13 չէք : Ուստի թէ որ կերակուրը
կը գայթակղեցընէ իմ եղբայրս ,
միս պիտի չուտեմ յաւիտեան՝ որ
իմ եղբայրս չգայթակղեցընեմ :

Գ Ղ . Թ

1 Չէ՞ որ ես ազատ եմ . չէ՞ որ ես
առաքեալ եմ . չէ՞ որ մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսը ալեվէ տեսայ .
չէ՞ որ դուք էք իմ գործս Տէրոջ-
2 մով : Թէպէտ ուրիշներուն ա-
ռաքեալ չըլլամ ալ , բայց անտա-
բակոյս ձեզի եմ . ինչու որ իմ ա-
ռաքելութեանս կնիքը դուք էք Տէ-
3 րոջմով : Իմ պատասխանս անոնց
4 որ զիս կը քննեն՝ ասիկա է . Մի՞թէ
մենք իշխանութիւն չունի՞նք ու-
5 տելու ու խմելու : Մի՞թէ մենք
իշխանութիւն չունի՞նք Քրիստո-
սով քոյր եղող կնիկ մը դէր հետը
պտըտցընելու , ինչպէս որ ուրիշ
առաքեալները , ու Տէրոջը եղբայր-
6 ները , ու Կեփասը [ը]նէին : Մի՞թէ
ես ու Բառնաբասը միայն իշխա-
նութիւն չունինք չգործելու : Ո՞վ 7
իր ապրուստովը զինուորութիւն
կ'ընէ . ո՞վ այգի կը տնկէ , ու
անոր պտուղէն չուտեր . ո՞վ ոչ-
խարներ կ'արածէ , ու ոչխարնե-
րուն կաթէն չուտեր : Մի՞թէ 8
մարդկօրէ՞ն կը զրուցեմ ասոնք , կամ չէ՞ որ օրէնքն ալ նոյ-
նը կը զրուցէ : Քանզի Մովսէ- 9
սին օրէնքին մէջն ալ գրուած է ,
Կալի մէջ աշխատող եզին դունչը
չկապես : Մի՞թէ եզերո՞ւն համար
Աստուծոյ հոգն էր . Չէ՞ որ մանա- 10
ւանդ մեզի համար կ'ըսէ . վասն զի
մեզի համար գրուեցաւ . որով հետև
ան որ կը հերկէ՝ պէտք է որ յու-
սով հերկէ , և ան որ յորինը կը
ծեծէ՝ պէտք է որ վայելելու յուսով
ընէ : Թէ որ մենք ձեզի հոգևոր 11
բաներ սերմանեցինք , մե՞ծ բան
մըն է՝ թէ որ ձեզմէ մարմնաւոր
բաներ ընձենք : Թէ որ ուրիշները 12
ձեր վրայ ասիկա իշխանութիւնը ունին ,
չէ՞ որ ալ աւելի մենք . բայց մենք
ասիկա իշխանութիւնը չգործածեցինք .
հապա ամէն բանի կը համբերինք ,
որ Քրիստոսի աւետարանին ար-
գելք մը չըլլանք : Չէ՞ք գիտեր 13
որ տաճարին մէջ աշխատողները
տաճարէն կ'ուտեն . ու անոնք որ
սեղանին պաշտօնեաներն են , սեղա-
նէն բաժին կ'առնեն : Նմանկ ալ 14
Տէրը հրաման տուաւ , որ աւետա-
բանը քարոզողները աւետարանէն
ապրին : Բայց ես ասոնցմէ 15
մէկը չգործածեցի , ոչ ալ ատ
բաները գրեցի՝ որ ինծի ասանկ ըլ-
լայ . քանզի աւելի աղէկ է ինծի որ
մեռնիմ , քան թէ մէկը իմ պար-
ծանքս պարապ հանէ : Վասն զի 16
թէ որ ես աւետարանը քարոզեմ ,
ինծի պարծանք մը չկայ . ինչու որ
իմ վրաս հարկ մըն է . մանաւանդ
վայ է ինծի՝ թէ որ աւետարանը
չքարոզեմ : Ինչու որ եթէ ա- 17
սիկայ կամաւ ընեմ , վարձք կ'ունե-
նամ . իսկ եթէ ակամայ , ան ինծի
յանձնուած անտեսութիւն մըն է :
Ուրեմն ի՞նչ վարձք կ'ըլլայ ինծի . 18
ատ [ը]ըսայ որ քարոզելու ատենս՝
Քրիստոսի աւետարանը ձրի տամ ,
որ չըլլայ թէ աւետարանին մէջ իմ
իշխանութիւնս գէշ կերպով գոր-
19 ծածեմ : Քանզի թէև ես ամենէն
ազատ էի , իմ անձս ամենուն ծա-
ռայ ըրի , որ շատերը շահիմ :
20 Հրէաներուն հետ Հրէայի պէս
21 եղայ՝ որ Հրէաները շահիմ . Օ-
րէնքի տակ եղողներուն հետ՝ օրէնքի
տակ եղողի պէս եղայ , (չէ՛ թէ ես
օրէնքի տակ էի ,) որ օրէնքի տակ
եղողներն ալ շահիմ . օրէնքի տակ
չեղողներուն հետ՝ օրէնքի տակ չե-
ղողի պէս եղայ , (չէ՛ թէ ես Աս-
տուծմէ օրէնք չունէի , հապա Քրի-
ստոսի օրէնքին տակն էի .) որ
օրէնք չունեցողներն ալ շահիմ .
22 Տկարներուն հետ տկարի պէս եղայ ,
որ տկարները շահիմ . ամենուն
հետ ամէն բան եղայ , որ ըլլայ թէ
23 մէկ քանիները ապրեցընեմ : Եւ
ասիկայ աւետարանին համար կ'ը-
նեմ , որ անոր կցորդ ըլլամ :
24 Չէ՞ք գիտեր որ ասպարէզին մէջ
վազողները՝ իրաւ կը վազեն ամէնը ,
բայց մէկը կ'առնէ մրցանակը .
25 անոնկ վազեցէք որ հասնիք : Եւ
ամէն ով որ կը մրցի՝ ամէն բա-
նի մէջ չափաւորութիւն կը պա-
հէ . անոնք եղծանելի պսակը
առնելու համար , ու մենք՝ անեղ-
26 ծանելին : Ուստի ես անանկ կը
վազեմ , չէ՛ թէ որպէս թէ անըս-
տուգութեամբ . ես անանկ բռնա-
մարտութիւն կ'ընեմ , չէ՛ թէ որ-
27 պէս թէ հովը ծեծելով . Բայց իմ
մարմինս կը ձնշեմ՝ ու կը նուա-
ճեմ , որ չըլլայ թէ ուրիշներուն
քարոզելէս ետև՝ ես ինքս խոտելի
գտնուիմ :

Գ Ղ . Ժ

1 Չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք
եղբայրներ , որ մեր հայրերը
ամէնքն ալ ամպին տակն էին . Ու
ամէնքն ալ ծովէն անցան , և ա-
մէնքն ալ Մովսէսով մկրտուեցան
3 ամպին ու ծովին մէջը . Եւ ամէնքն
ալ նոյն հոգևոր կերակուրը կերան .
4 Ու ամէնքն ալ նոյն հոգևոր խմե-
լիքը խմեցին . ինչու որ կը խմէին

ան հոգևոր վէմէն՝ որ անոնց հետը
կ'երթար . ու ան վէմը Քրիստոս
էր : Բայց չէ՛ թէ անոնցմէ շա- 5
տերուն հաւնեցաւ Աստուած . ին-
չու որ անապատին մէջ փուռաց
ինկան : Ու ան բաները մեզի օրի- 6
նակ եղան , որ չար բաներու ցան-
կացող չըլլանք , ինչպէս որ անոնք
ցանկացան : Ո՛չ ալ կռապաշտ 7
ըլլաք , ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք .
ինչպէս որ գրուած է . Ժողովուրդը
նստաւ ուտելու ու խմելու , ու ե-
լան խաղալու : Եւ պոռնկութիւն 8
չընենք , ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք
պոռնկեցան , ու մէկ օրուան մէջ
քսանուերիք հազար հոգի ինկան :
Եւ Քրիստոսը չփորձենք , ինչպէս 9
որ անոնցմէ ոմանք փորձեցին , ու
օձերէն ջարդուեցան : Եւ տրըս- 10
տունջ չընենք , ինչպէս որ անոնցմէ
ոմանք տրտունջ ըրին , ու սատա-
կիչէն ջարդուեցան : Բայց ասոնք 11
ամէն բաները իբրև օրինակ կը
պատահէր անոնց . իսկ մեզի որոնց
դարերուն վերջը հասաւ , խրատ
ըլլալու համար գրուեցաւ : Ուս- 12
տի ան որ կը սեպէ թէ հաստատուն
կեցած է , թող զգուշանայ , որ
չըլլայ թէ ինկայ : Ձեզի մարդ- 13
կային փորձութիւնէ՝ ի զատ՝ ուրիշ
չէ պատահած . բայց Աստուած հա-
ւատարիմ է , որ ձեզ պիտի չը-
թողու ձեր կարողութենէն աւելի
փորձուելու . հապա փորձութեանը
հետ ազատութեան միջոց մըն ալ
պիտի տայ , որ կարող ըլլաք համ-
բերելու :

Ընոր համար իմ սիրելիներս՝ 14
կռապաշտութենէ փախէք : Որ- 15
պէս թէ խնամտուներու հետ կը
խօսիմ . դո՛ւք դատեցէք ինչ որ կը
ըսեմ : Օրհնութեան գաւա- 16
թը՝ որ մենք կ'օրհնենք , չէ՞ որ Քր-
իստոսի արեանը հաղորդութիւնն
է . հացը՝ որ մենք կը կոտրենք , չէ՞
որ Քրիստոսի մարմնոյն հաղորդու-
թիւնն է : Ինչու որ մենք շատեր- 17
նիս մէկ հաց՝ մէկ մարմին ենք .
վասն զի ամէնքս ալ ան մէկ հացէն
կը վայելենք : Դայեցէ՛ք մարմնա- 18
ւոր Իսրայէլը . չէ՞ որ ան զոհուած-

ներըը ուտողներըը սեղանին հաղորդ-
19 են : Ուրեմն ի՞նչ կ'ըսեմ , թէ կուռքըը բան մըն է , կամ թէ կուռ-
20 ղոհուածըը բան մըն է : Հայց ասս կ'ըսեմ թէ ան բաներըը որ հեթա-նոսներըը զոհ կ'ընեն , դեւերուն կը զոհեն , ու չէ թէ Աստուծոյ . ու չեմ ուզեր որ դուք դեւերուն հա-
21 ղորդ ըլլաք • չէք կրնար խմել Տէրոջը գաւաթըը՝ ու դեւերուն գաւա-
21 թըը • Չէք կրնար վայելել Տէրոջը սեղանէն , ու դեւերուն սեղանէն :
22 Նախանձի՞ գրգռենք Տէրըը , միթէ մենք անկէ զօրաւո՞ր ենք :
23 Ամէն բան ինձի օրինաւոր է , բայց չէ թէ ամէն բան օգտակար • ամէն բան ինձի օրինաւոր է , բայց
24 չէ թէ ամէն բան շինութիւն կ'ը-նէ : Ոըըլայ որ մէկը ձգոյ իր ան-
25 ձին օգուտը փնտռէ , հապա իր ընկերինն ալ : Ամէն ինչ որ ըս-պանդանոցին մէջը կը ծախուի՝ կե-
26 րէք , ու քննութիւն մի՛ ընէք խղճմտանքի համար • Ինչու որ եր-կիրըը իր լիութեամբըը Տէրոջն է :
27 Ու թէ որ անհաւատներէն մէկը ձեզ հիւրասիրէ հրաւիրէ , և ուզէք երթալ , ամէն ինչ որ առջևնիդ դրուի՝ կերէք , ու քննութիւն մի՛
28 ընէք խղճմտանքի համար : Ասպա թէ որ մէկը ձեզի ըսէ՝ թէ Ասիկայ կուռքի զոհուած է , ան ապէնը իրեն համար՝ որ յիշէ իմացուց , ու խըղճ-
29 մտանքի համար մի՛ ուտէք • Ասկայն խղճմտանք կ'ըսեմ՝ չէ թէ ձերը , հապա ընկերինը : Հայց ինչո՞ւ իմ ազատութիւնս պիտի
30 դատուի ուրիշին խղճմտանքէն • Թէ որ ես շնորհքով կը վայելեմ , ին-չո՞ւ հայհոյուիմ , որուն համար որ
31 կը գոհանամ : Ուրեմն թէ ուտէք՝ թէ խմէք՝ և թէ ինչ գործ որ ընէք, ամէն բան Աստուծոյ փառքին համար
32 ըրէք : Գայթակղութեան պատ-ճառ մի՛ ըլլաք , ո՛չ Հրեաներուն , ոչ հեթանոսներուն և ոչ Աստու-
33 ծոյ եկեղեցիին • Ինչպէս որ ես ալ ամէն կերպով ամենուն հաճոյ կ'ըլ-լամ , ու չեմ փնտռեր իմ անձիս օգուտը , հապա շատերունը՝ որ փրկուին :

ԳԼ • ԺԱ

Ինծի նմանող եղիք , ինչպէս՝ որ 1
ես ալ Քրիստոսի : Ուրդ՝ ձեզ 2
կը գովեմ՝ եղբայրներ , որ ամէն բանի մէջ զիս կը յիշէք , ու ա-պըստրամներս կը բռնէք՝ ինծոր որ ես ձեզի աւանդեցի : Հայց կ'ու- 3
զեմ որ գիտնաք , թէ ամէն էրիկ մարդուն գլուխը Քրիստոս է , ու կնկանը գլուխը՝ էրիկ մարդը , և Քրիստոսի գլուխը՝ Աստուած : Ե- 4
մէն էրիկ մարդ որ գլուխը ծոց ա-ղօթքի կը կայնի , կամ մարգա-րէութիւն կ'ընէ , անպատիւ կ'ընէ իր գլուխը : Ու ամէն կնիկ որ 5
գլուխը բաց աղօթքի կը կայնի , կամ մարգարէութիւն կ'ընէ , ան-պատիւ կ'ընէ իր գլուխը • Ինչու որ մի և նոյն բան է՝ ածիլուած ըլ-լալ : Ասան զի թէ 6
որ կնիկը չծածկուիր , թող իր մազերն ալ կտրէ • Հապա թէ որ ամօթ է կնկան մը իր մազերը կըտ-րել՝ կամ ածիլուիլ , թող ծած-կուի : Էրիկ մարդու պէտք չէ իր 7
գլուխը ծածկել , ինչու որ Աստու-ծոյ պատկերը ու փառքն է • բայց կնիկը էր էրկանը փառքն է : Կան- 8
զի չէ թէ էրիկ մարդը կնիկէն է , հապա կնիկը՝ էրիկ մարդէն : Ին- 9
չու որ էրիկ մարդը չստեղծուեցաւ կնկանը համար , հապա կնիկը՝ էր-կանը համար : Ես պատճառով պէտք 10
է որ կնիկը իր գլխուն շուք դնէ՝ հրեշտակներուն համար : Հայց ո՛չ 11
կնիկը առանց էրիկ մարդու կ'ըլլայ , ու ո՛չ էրիկ մարդը առանց կնկան՝ Տէրոջմով : Ասան զի ինչպէս որ 12
կնիկը էրիկ մարդէն է , անանկ ալ էրիկ մարդը կնկան միջոցով • բայց ամէնը Աստուածմէ : Դուք ձեզմի՛ 13
դատեցէք • կը վայլէ՞ կնիկ մարդու գլուխը բաց աղօթքի կայնիլ Աս-տուծոյ առջևը • Չէ՞ որ բնու- 14
թիւնն ալ կը սորվեցընէ ձեզի՝ որ էրիկ մարդ մը թէ որ երկար մա-զերով է , իրեն անարգանք է • Հայց կնիկը թէ որ երկար մազերով 15
է , իրեն փառք է • ինչու որ մա-զերը ծածկոցի տեղ տրուած են

16 իրեն : Սակայն թէ որ մէկը հա-կառակող ըլլալ կ'ուզէ , մենք ա-նանկ սովորութիւն չունինք , ո՛չ ալ Աստուծոյ եկեղեցիները :
17 Հայց ասս պատուիրելով չեմ գովեր • ինչու որ ձեր ժողովելը չէ թէ աղէկ՝ հապա գէշ արդիւնք
18 կ'ունենայ : Նախ՝ երբոր եկեղեցիին մէջ կը ժողովիք , կը լսեմ որ բաժանմունքներ կան ձեր մէջը • և ըստ մասին կը
19 հաւատամ : Այո՛ան զի հարկաւ ձեր մէջը հերձուածողութիւններ ալ պիտի ըլլան , որ ձեր մէջը եղող
20 ընտիրները երևնան : Ուստի դուք որ մէկտեղ կը ժողովիք , ոչինչ Տէրունական ընթրիքը ուտել չէ •
21 Ինչու որ ուտելու ատենը ամէն մէ-կը առաջ իր ընթրիքը կ'առնէ • ու մէկը անօթի կը մնայ , ու մէ-
22 կալը կը գինովնայ : Միթէ ու-տելու ու խմելու համար տուն չու-նի՞ք , կամ թէ Աստուծոյ եկեղե-ցի՞ն կ'անարգէք , և ամօթով կ'ը-նէք չքաւորները • Ձեզի ի՞նչ ը-սեմ • Ձեզ գովի՞մ • ատ բանին
23 մէջ չեմ գովեր : Ինչու որ ես Տէրոջմէն ընդունեցի ան որ ձեզի ալ աւանդեցի՝ թէ Տէր Յիսուս իր մատնուած գիշերը հաց առաւ •
24 Ու գոհանալով՝ կտրեց ու ըսաւ • Առէ՛ք ու կերէ՛ք • ասիկայ իմ մար-մինս՝ որ ձեզի համար կը կտրուի • ասիկայ ըրէ՛ք զիս յիշելու համար :
25 Նոյնպէս ալ գաւաթը ընթրիքէն ետև ասաս ու ըսաւ • Ասիկայ գաւա-թը նոր ուխտ է իմ արիւնովս • ասիկայ ըրէ՛ք քանի անգամ որ խը-մելու ըլլաք՝ զիս յիշելու համար :
26 Ասան զի քանի անգամ որ ասս հա-ցը ուտէք , ու ասս գաւաթը խմէք , Տէրոջը մահը կը պատմէք , մինչև
27 որ ինքը գայ : Ուստի ո՛վ որ ասս հացը ուտէ՝ կամ Տէրոջը գաւաթը խմէ անարժանաբար , պարտական պիտի ըլլայ Տէրոջը մարմնոյն և ա-
28 րեանը : Ուրեմն թող մարդ իր անձը փորձէ՝ , ու այսպէս ան հացէն ուտէ՝ , և ան գաւաթէն խմէ :
29 Ասան զի ան որ անարժանաբար կ'ուտէ ու կը խմէ , իր անձին դա-տապարտութիւնը կ'ուտէ ու կը խմէ • ինչու որ Տէրոջը մարմինը չըրոշեր : Ասոր համար ձեր մէջը 30
շատ հիւանդներ ու ցաւագարներ կան , և շատեր ալ կը ննջեն :
Ինչու որ եթէ ինքզինքնիս դատելու- 31
ըլլայինք , պիտի չդատուէինք : Իսկ 32
երբոր կը դատուինք , Տէրոջմէ կը խրատուինք , որ աշխարհի հետ չը-դատապարտուինք : Ուստի իմ 33
եղբայրներս՝ երբոր մէկտեղ կը ժող-ովուիք ուտելու , իրարու սպասե-ցէք : Իսկ թէ որ մէկը անօթի 34
է , թող էր տանը մէջ ուտէ , որ չըլլայ թէ դատապարտութեան հա-մար ժողովուիք : Ես ուրիշ բա- 35
ները՝ յետ եկած ատենս պիտի պա-տուիրեմ :

ԳԼ • ԺԲ

Հայց հոգևոր պարգևներուն վրա- 1
յով չեմ ուզեր՝ եղբայրներ , որ չգիտցող ըլլաք : Դուք գի- 2
տէք , որ երբ հեթանոս էիք , մունջ կուռքերուն կը տարուէիք՝ ինչպէս որ կ'առաջնորդուէիք : Ուստի 3
ասս ձեզի կ'իմացընեմ , թէ մարդը չըլլար որ Աստուծոյ Հոգիովը խօ-սի՝ ու Յիսուսը նզովեալ կանչէ • և մարդ ալ չկրնար Յիսուսը՝ Տէր կանչել , եթէ ո՛չ Հոգւով Սըր-բով : Ի բաւ պարգևները զա- 4
նազան են , բայց նոյն Հոգին է : Նաև պաշտօնները զանազան 5
են , բայց նոյն Տէրն է : Նոյնպէս 6
ներգործութիւնները զանազան են , բայց նոյն Աստուածն է՝ որ կը ներ-գործէ ամէնը ամէն բանի մէջ :
Հայց ամէն մէկուն Հոգւոյն յայտ- 7
նութիւնը տրուած է՝ օգուտի հա-մար : Մէկու մը՝ Հոգիով իմաս- 8
տութեան խօսք տրուած է , ուրի-շին գիտութեան խօսք՝ նոյն Հոգիին պատճառով • Միւսին հաւատք՝ 9
նոյն Հոգիովը • ուրիշին բժշկու-թեան պարգևներ՝ նոյն Հոգիովը •
Ուրիշին՝ հրաշագործութիւններ • 10
ուրիշին՝ մարգարէութիւն • ուրի-շին՝ հոգւոց ընտրութիւն • ուրիշին զանազան լեզուներ • ուրիշին լե-զուներու թարգմանութիւն : Հայց 11

ան ամէնը մի և նոյն Հոգին կը
ներգործէ , և ամէն մէկուն զատ
զատ կը բաժնէ՝ ինչպէս որ կ'ուզէ :
12 Վասնզի ինտոր որ մարմինը մէկ
է՝ ու շատ անդամներ ունի , և ան
մարմինին բոլոր անդամները որ շատ
են՝ մէկ մարմին են , անանկ ալ
13 Քրիստոսը : Ինչու որ մենք ա-
մէնքս մէկ Հոգիով մէկ մարմին
ըլլալու մկրտուեցանք , թէ Հը-
բեաներ , թէ Հեթանոսներ , թէ
ծառաներ , թէ ազատներ , և ա-
մէնքս ալ մէկ Հոգիէ խմեցինք :
14 Ինչու որ մարմինը մէկ անդամ մը
15 չէ , հապա շատ : Թէ որ ոտքը
ըսէ . Որովհետև ես ձեռք չեմ՝
մարմինէն չեմ , չէ թէ անով ան
16 մարմինէն չէ : Ու թէ որ ականջը
ըսէ . Որովհետև ես աչք չեմ՝ մար-
մինէն չեմ , չէ թէ անով ան մար-
17 մինէն չէ : Թէ որ բոլոր մարմի-
նը աչք ըլլար , լսելիքը ո՞ւր պիտի
ըլլար . ԵՒ թէ որ բոլորը լսելիք
ըլլար , ո՞ւր պիտի ըլլար հոտառե-
18 լիքը : Հապա հիմա Աստուած ան-
դամները դրաւ՝ անոնց ամէն մէկը
մարմինին մէջ , ինչպէս որ ինքը
19 ուզեց : Հապա թէ որ ամէնը
մէկ անդամ ըլլար , մարմինը ո՞ւր
20 պիտի ըլլար : Հապց հիմա ան-
դամները շատ են , ու մարմինը՝
21 մէկ : Ձկրնար աչքը ըսել ձեռ-
քին , թէ Դուն ինծի պէտք չես .
և ո՛չ դարձեալ գլուխը ոտքերուն ,
22 թէ Ինծի պէտք չէք : Ընդհանուր
մարմինին ան անդամները՝ որ շատ
տկար կ'երեւնան , աւելի հարկա-
23 ւոր են . Ու մարմինին ան անպատի-
ւը՝ որ շատ անպատիւ ըլլալ կը
սեպնենք , անոնց վրայ աւելի պա-
տիւ կը դնենք . ու առանձով մեր
անվայելուչ անդամները աւելի վա-
24 յելչութիւն ունին : Ու մեր վայե-
լուչ անդամներուն բան մը պէտք
չէ . բայց Աստուած մարմինը
բարեխառնեց , ու պակասութիւն
ունեցողին աւելի պատիւ տուաւ ,
25 Որպէս զի մարմինին մէջ երկպա-
ռակութիւն չըլլայ , հապա անդամ-
ները մի և նոյն հոգը ունենան
26 իրարու վրայ : Ու թէ որ մէկ
անդամը նեղութիւն քաշէ , բոլոր
անդամները կը նեղին անոր հետը .
և թէ որ փառաւորի մէկ անդամը ,
բոլոր անդամները կ'ուրախանան
անոր հետը : Ընդ՝ դուք Քրիս- 27
տոսի մարմինն էք , ու մասնաւո-
րապէս անոր անդամները : Ու 28
Աստուած Եկեղեցիին մէջ դրաւ մէկ
քանիները . նախ՝ առաքեալները ,
երկրորդ՝ մարգարէներ , երրորդ՝
վարդապետներ , ետքը հրաշքներ ,
ետքը բժշկութիւններու պարգե-
ներ , օգնութիւններ , կառավա-
րութիւններ , լեզուներու տեսակ-
ներ : Միթէ ամէնը առաքեալ- 29
նե՞ր են . միթէ ամէնը մարգարէ-
նե՞ր են . միթէ ամէնը վարդա-
պետնե՞ր են . միթէ ամէնը հրաշք-
նե՞ր են . Միթէ ամէնը 30
բժշկութեան պարգեւնե՞ր ունին .
միթէ ամէնը լեզունե՞ր կը խօսին .
միթէ ամէնը թարգմանութի՞ւն
կ'ընեն :

Հապց դուք նախանձաւո՛ր եղիք 31
ան շնորհքներուն՝ որ լաւագոյն են .
և ես՝ ալ աւելի ուղիղ ճամբայ մը
ցուցընեմ ձեզի :

ԳԼ . ԺԳ

Թէ որ մարդոց ու հրեշտակներուն 1
լեզուները խօսիմ՝ և սէր չու-
նենամ , ես ձայն տուող պղինձի
պէս եղայ , կամ ղնդղնդացող ծնծղա-
ներու պէս : Ու թէ որ մարգա- 2
բէութիւն ունենամ , ու հասկընամ
ամէն խորհուրդները՝ ու ամէն գի-
տութիւնը , և թէ որ ունենամ
ամէն հաւատքը մինչև լեռները տե-
ղափոխելու , ու սէր չունենամ ,
ոչինչ եմ : Ու թէ որ իմ բոլորը 3
ստացուածքս աղքատներուն կեր-
ցընեմ , ու իմ մարմինս այրուելու
համար , և սէր չունենամ , օգուտ մը
չեմ ունենար : Սէրը երկայնամիտ 4
է , քաղցր է . սէրը չնախանձիր .
սէրը չգոռոզանար , չհպարտանար ,
Չնվայելուչ վարմունք չունենար , իրե- 5
նը չփնտռեր , բարկութեան չը-
դրգռուիր , չարութիւն չհորհիր ,
Չնիրաւութեան վրայ չհնդալ , 6
հապա ճշմարտութեան խնդակից

Ու հիմա Եղբայրնե՛ր՝ թէ որ ես 6
ձեզի գամ լեզուներ խօսելով , ի՞նչ
օգուտ պիտի ընեմ ձեզի՝ թէ որ
չխօսիմ ձեզի՝ կամ յայտնութիւ-
նով , կամ գիտութիւնով , կամ
մարգարէութիւնով , կամ վարդա-
պետութիւնով : Ու ձայն տուող 7
անկենդան բաները անդամ , թէ
սրինգ և թէ քնար , եթէ ձայներու-
զանազանութիւն չընեն , ի՞նչպէս
պիտի ճանչցուի սրինգով կամ քը-
նարով նուագածը : Ինչու որ եթէ 8
փողն ալ անորոշ ձայն հանէ , ո՞վ
պիտի պատրաստուի պատերազմի :
Անանկ ալ դուք՝ թէ որ լեզուով 9
բացայայտ խօսք չզրուցէք , խո-
սուածը ինտո՞ր պիտի հասկըցուի .
ինչու որ օդին խօսողներ պիտի ըլ-
լաք : Հապա աշխարհի մէջ այնքան 10
տեսակ ձայներ կան , և անոնց մէկը
առանց նշանակութեան չէ : Ուս- 11
տի թէ որ ան ձայնին զօրութիւնը
չգիտնամ , ես խօսողին բարբարոս
մը պիտի ըլլամ , խօսողն ալ ինձի
բարբարոս մը պիտի ըլլայ : Անանկ 12
ալ դուք՝ որովհետև հոգևոր պըզ-
ճնաներու նախանձաւոր էք , եկեղե-
ցիին շինութեանը համար խնդրե-
ցէք՝ որ աւելնաք նոյն պարգեւնե-
րով : Անոր համար ան որ օտար 13
լեզուով կը խօսի , աղօթք թող
ընէ որ թարգմանէ ալ : Վասնզի 14
թէ որ ես աղօթք ընեմ օտար լե-
զուով , իմ հոգիս աղօթք կ'ընէ ,
բայց միտքս անպտուղ է : Ուրեմն 15
ի՞նչ է . աղօթք ընեմ հոգիով ,
աղօթք ընեմ մտաւութեամբ ալ .
սաղմոս երգեմ հոգիով , սաղմոս
երգեմ մտաւութեամբ ալ : Հապա 16
թէ չէ՝ թէ որ դուն հոգիով
օրհնութիւն ընես , անիկայ որ տը-
գէտի տեղ կայնէ է՝ ինտո՞ր Ամէն
պիտի ըսէ քու գոհութիւն տալու
առենդ . ինչու որ ան քու զրու-
ցածդ չիմանար : Որ թէպէտ դուն 17
աղէկ գոհութիւն կ'ընես , բայց
միւսը շինութիւն չառներ : Աս- 18
տուծմէ կը գոհանամ , որ ձեր ա-
մէնէն աւելի լեզուներով կը խո-
սիմ . Հապց եկեղեցիին մէջ կ'ու- 19
զեմ հինգ խօսք մտաւութեամբս

7 կ'ըլլայ , Ամէն բանի կը զիջանի ,
ամէն բանի կը հաւատայ , ամէն
բանի կը յուսայ , ամէն բանի կը
8 համբերէ : Սէրը բնաւ չի՛նար .
բայց թէ որ մարգարէութիւններ
ըլլան՝ պիտի խափանին , թէ որ լե-
զուներ՝ պիտի դադարին , թէ որ
9 գիտութիւն՝ պիտի խափանի : Ին-
չու որ շատէն քիչը գիտնք՝ ու
շատէն քիչը կը մարգարէանանք .
10 Հապց երբոր կատարեալը գայ , ան
առենը շատէն քիչը պիտի խափա-
11 նի : Երբոր տղայ էի՝ տղայի պէս
կը խօսէի , տղայի պէս կը խորհէի ,
տղայի պէս համարում ունէի . բայց
երբոր այր եղայ , տղայութեան բա-
12 ները մէկդի ձգեցի : Վասնզի հի-
մա մենք որպէս թէ հայելիի մէջ կը
տեսնենք անյայտ կերպով , բայց ան
առենը երես առ երես . հիմա շա-
տէն քիչ մը տեղեակ եմ , բայց ան
առենը անանկ պիտի ճանչնամ՝
13 ինչպէս որ ճանչցուեցայ : Ուստի
հիմա կը մնայ հաւատք՝ յոյս՝ սէր ,
աս իրիքը . ու աստոնց մեծագոյնը
սէրն է :

ԳԼ . ԺԴ

1 Սիրոյ հետևէն գացէք , ու հոգևոր
պարգեւներուն նախանձաւո՛ր ե-
ղէք , մանաւանդ մարգարէութիւն
2 ընելու : Վասն զի ան որ օտար
լեզուով կը խօսի՝ չի՛ թէ մարդոց
կը խօսի , հապա Աստուծոյ . ինչու
որ մէկը չկայ որ իմանայ , բայց ա-
նիկայ Հոգիով խորհուրդներ կը
3 խօսի : Ասկայն ան որ կը մարգա-
բէանայ , մարդոց կը խօսի՝ շի-
նութիւն ու յորդորանք և մխիթա-
4 րութիւն պատ : Ան որ օտար
լեզուով կը խօսի , իր անձին շի-
նութիւն կ'ընէ . ու ան որ կը մար-
գարէանայ , եկեղեցիին շինութիւն
5 կ'ընէ : Կ'ուզեմ որ դուք ամէնդ
լեզուներ խօսիք , բայց մանաւանդ
որ մարգարէութիւն ընէք , ինչու
որ ալ աղէկ է ան՝ որ կը մարգա-
բէանայ , քան թէ ան՝ որ լեզուներ
կը խօսի . միայն թէ թարգմանելու
ըլլայ , որ եկեղեցին ալ շինութիւն
առնէ :

խօսիլ , որ ուրիշներուն ալ սորվեցնեմ , քան թէ բիւրաւոր խօսքեր օտար լեզուով :
20 Ա՛ղբայրներ՝ միտքով տղաք մի՛ ըլլաք , հապա չարութիւն ջնջողնե-
ղողջ տղաք եղիք , ու միտքով չա-
21 փահաս եղիք : Օրէնքին մէջ գը-
րուած է թէ՝ Օտար լեզուներով՝ ու օտար շրթունքներով ատ ժողո-
վուրդին հետ պիտի խօսիմ , սա-
կայն և այնպէս ինծի մտիկ պիտի
22 չընեն , կ՚ըսէ Տէրը : Ուրեմն լե-
զուները նշանի համար են՝ չէ թէ հաւատացեալներուն , հապա ան-
հաւատներուն , բայց մարգարէու-
թիւնը չէ թէ անհաւատներուն ,
23 հապա հաւատացեալներուն : Ուրդ՝ թէ որ բոլոր եկեղեցին միասեղ
գայ , ու ամէնն ալ օտար լեզունե-
րով խօսելու ըլլան , և հոն մտնեն ապէտներ կամ անհաւատներ . պի-
տի չըսե՞ն թէ դուք խելթեցեր էք :
24 Իսկ թէ որ ամէնն ալ մարգարէա-
նան , ու հոն մէկ անհաւատ մը կամ ապէտ մը մտնէ , ամէնէն ալ կը
յանդիմանուի , ամէնէն ալ կը
25 քննուի , ու՝ անոր սրտին ծածուկ բաները յայտնի կ՚ըլլան . և այսպէս երեսի վրայ իւրեանց՝ Աստուծոյ երկրպագութիւն պիտի ընէ , ու խոստովանի թէ իրաւցընէ Աստուած ձեր մէջն է :
26 Ուստի ի՞նչ է՝ եղբայրներ . երբ-
որ մէկտեղ կը ժողվուիք , ձեզմէ ամէն մէկը սաղմոս ունի , վարդա-
պետութիւն ունի , լեզու ունի , յայտնութիւն ունի , թարգմանու-
թիւն ունի . ամէնը շինութեան
27 համար թող ըլլայ : Ի՞նչ որ մէկը օտար լեզու կը խօսի , երկու հոգի , և թէ շատը՝ իրա՛ր թող ըլլան , և ան ալ մէկիկ մէկիկ , ու մէկը թող
28 թարգմանէ՛ : Իսկ թէ որ թարգ-
մանող չըլլայ , եկեղեցիին մէջ լռու թող կենայ , և ինքներուն ու Աս-
29 տուծոյ թող խօսի : Իսկ մարգա-
բէները երկու կամ իրեք հոգի՛ թող խօսին , ու մեկալները թող քըն-
30 նութիւն ընեն : Հապա թէ որ նստողներէն ուրիշ մէկուն ալ բան մը յայտնուելու ըլլայ , առաջինը

թող լռէ՛ : Ինչու որ ամէնքդ ալ 31
կրնաք մէկիկ մէկիկ մարգարէա-
նալ , որ ամէնն ալ սորվին , ու
ամէնն ալ մխիթարուին : Եւ մար- 32
գարէներուն հոգիները մարգարէ-
ներուն հնազանդ են : Ինչո՛ւ որ 33
Աստուած խռովութեան Աստուած
չէ՛ , հապա խաղաղութեան , ինչ-
պէս որ սուրբերուն բոլոր եկեղեցի-
ներուն մէջը :
Ձեր կիներդ եկեղեցիներուն 34
մէջ լռեն կենան . ինչու որ անոնց
հրաման չկայ խօսելու , հապա հնա-
զանդ ըլլալու , ինչպէս որ օրէնքն
ալ կ՚ըսէ : Հապա թէ որ բան սոր- 35
վիլ կ՚ուզեն , տունը իրենց էրիկ-
ներո՛ւն թող հարցընեն . քանզի
կիներուն անվայել է եկեղեցւոյ
մէջ խօսիլը : Միթէ Աստուծոյ 36
խօսքը ձեզմի՞ելաւ , կամ թէ միայն
ձեզի՞ հասաւ : Թէ որ մէկը կը 37
կարծէ թէ ինքը մարգարէ է , կամ
հոգևոր , թող հաստնա դիտնայ՝
թէ ինչ որ ձեզի գրեցի՝ Տէրոջը
պատուէրներն են . Հապա թէ որ 38
մէկը տգէտ է , թող տգէտ ըլլայ :
Ուստի եղբայրնե՛ր՝ մարգարէութիւն 39
ընելու նախանձաւո՛ր եղէք , ու լե-
զուներ խօսիլն ալ մի՛ արգիլէք :
Եւ ամէն բան վայելչութեամբ և 40
կարգաւ թող ըլլայ :

ԳԼ . ԺԵ

Ա՛ղբայրներ՝ ձեզի կ՚իմացընեմ ան 1
աւետարանը՝ որ ես ձեզի քարո-
զեցի , որ նաև ընդունեցիք , ու ա-
նոր մէջ հաստատուած էք . Որով 2
կը փրկուիք ալ , թէ որ ամուր
բռնէք ան խօսքը որ ես ձեզի քարո-
զեցի , միայն եթէ պարապ տեղը
հաւատացած չէք : Ինչու որ պինտ 3
առաջ ես ձեզի աւանդեցի անիկայ՝
որն որ ես ալ ընդունեցի , թէ
Քրիստոս մեր մեղքերուն համար
մեռաւ գիրքերուն ըստ ձեռն համե-
մատ , Եւ թէ թաղուեցաւ , ու 4
յարութիւն առաւ երրորդ օրը՝ գիր-
քերուն ըստ ձեռն համեմատ . Եւ թէ 5
երեւցաւ Կեփասին , ու ետքը տա-
սներկուքին . Ետքը հինգ հարիւ- 6
րէն աւելի եղբայրներուն մէկտեղ

մարդով՝ ալ մեռելոց յարութիւնը :
Ալ ան գի՛ ինչպէս որ Ադամով ա- 22
մէնը կը մեռնին , անանկ ալ Քրիս-
տոսով ամէնը կենդանի պիտի
ըլլան . Հայց ամէն մէկը իր կար- 23
գովը , առջի պտուղը Քրիստոս ,
ետքը Քրիստոսինները՝ իր գալուս-
տեանը . Ինկէ ետև կո՛ղայ վախ- 24
ճանը , երբոր թագաւորութիւնը
պիտի տայ Աստուծոյ ու Հօրը ձեռ-
քը , երբոր խափանէ ամէն իշխա-
նութիւնը , և ամէն պետութիւնը
ու զօրութիւնը : Ինչու որ անոր 25
պէտք է թագաւորութիւն ընել ,
մինչև որ բոլոր թշնամիները իր
ոտքերուն տակը դնէ : Վերջին 26
թշնամին՝ որ պիտի խափանի , մահ
է . վասն զի ջնջո՛ւը ի՛նծե . Ամէն
բան անոր ոտքերուն տակը ճնա-
զանդեցուց . Հայց երբոր կ՚ըսէ , 27
թէ Ամէն բան անոր ճնազանդած է ,
յայտնի է թէ բաց ՚ի անկէ՝ որ
ամէնը անոր ճնազանդեցուց : Ու 28
երբոր ամէնը անոր ճնազանդ ըլլայ ,
ան ատենը Որդին ինքն ալ պիտի
ճնազանդի անոր , որ իրեն ճնազան-
դեցուց ամէնը , որպէս զի Աստուած
ըլլայ ամէնը՝ ամէն բանի մէջ :
Հապա թէ չէ , ի՞նչ պիտի ընեն 29
անոնք՝ որ մեռելներուն համար կը
մկրտուին . Թէ որ մեռելները բը-
նաւ յարութիւն չառնուին , ինչո՞ւ
ուրեմն անոնց համար կը մկրտուին .
Ինչո՞ւ համար մենք ալ վտանգի 30
մէջ կը մտնենք ամէն ժամ : Ա՛յոյ 31
կը բերեմ ան պարծանքը՝ որ ձեր
վրայ ունիմ Քրիստոս Յիսուս մեր
Տէրոջմով , որ ես ամէն օր կը
մեռնիմ : Ի՞նչ որ Եփեսոսի մէջ 32
մարդոց նման գազաններու հետ
մարտնչեցայ , ի՞նչ օգուտ է ինծի ,
թէ որ մեռելները յարութիւն չառ-
նուին . ուտենք ու խմենք , ինչու որ
վաղը կը մեռնինք : Մի խաբուիք . 33
չար ընկերակցութիւնները աղէկ
բարքը կ՚ապականեն : Բդաբու- 34
թիւնով զգաստացէ՛ք , ու մեղք
մի՛ գործէք . ինչու որ Յիսո՛ւս ո-
մանք Աստուծոյ գիտութիւնը չու-
նին . ձեզ ամչցնելու համար կը
ըսեմ :

35 Բայց պիտի ըսէ մէկը , թէ Ինչո՞ւ մեռելները յարութիւն կ'առնեն , կամ թէ ինչ՞ մարմնով կու
36 գան : Ա՛նմիտ՝ դուն անիկայ որ կը սերմանես , թէ որ չմեռնի՝ չկեն-
37 դանանար . Ու ան որ կը սերմանես , չի՛ թէ ան մարմինը որ պիտի բուսնի՝ կը սերմանես , հապա մերկ հատ մը՝ թէ՛ ցորենի ըլլայ , և թէ
38 մէկ ուրիշ ա՛ներմ . Ու Աստուած անոր մարմին կու տայ ինչպէս որ կ'ուզէ , և ամէն մէկ սերմին իր
39 յատուկ մարմինը : Ամէն մարմին՝ մէկ մարմին չէ . հապա մարդոց մարմինը ուրիշ է , ու անասնոց մարմինը ուրիշ , ձուկերունն ալ ուրիշ , և թռչուններունը ուրիշ :
40 Երկնաւոր մարմիններ ալ կան , երկրաւոր մարմիններ ալ . բայց երկնաւորներուն փառքը ուրիշ է ,
41 ու երկրաւորներունը ուրիշ : Արեւին փառքը ուրիշ է , ու լուսնին փառքը ուրիշ , և աստղերուն փառքը ուրիշ . ու մէ՛կ աստղը մէ՛կ աստղէն տարբեր է փառքով :
42 Այսպէս ալ է մեռելոց յարութիւնը . Սերմինը ապականութիւնով կը սերմանուի , ու՝ անապականութիւ-
43 նով յարութիւն կ'առնէ . Անարգութիւնով կը սերմանուի , ու՝ փառքով յարութիւն կ'առնէ . տկարութիւնով կը սերմանուի , ու՝ զօրութիւնով յարութիւն կ'առնէ .
44 Կը սերմանուի հոգեւոր մարմին , և յարութիւն կ'առնէ հոգեւոր մարմին . հոգեւոր մարմին կայ , հո-
45 գեւոր մարմին ալ կայ : Ինչ այսպէս գրուած է . Առաջի մարդը Ադամ՝ կենդանի հոգի եղաւ , վերջի Ա-
46 դամը՝ կենդանի հոգի : Բայց չէ՛ թէ առաջ հոգեւորը , հապա հոգեկանը , ու՝ ետքը հոգեւորը .
47 Առաջի մարդը երկրէն է՝ հողեղէն . բայց երկրորդ մարդը՝ Տէրը է՝ երկինքէն :
48 Ինչպէս էր հողեղէնը , անանկ ալ հողեղէններն ալ . ու ինչպէս երկնաւորը , անանկ ալ երկնաւորներն ալ .
49 Ինչ պիտոր որ հողեղէնին կերպարանքը հագեր ենք , երկնաւորին կերպարանքն ալ պիտի հագնինք :
50 Բայց աս կ'ըսեմ՝ եղբայրնե՛ր , որ մարմինը ու արիւնը Աստուծոյ թագաւորութիւնը չեն կրնար ժառանգել . ո՛չ ալ ապականութիւնը կը ժառանգէ անապականութիւնը :
51 Ահա ձեզի խորհուրդ մը կը պրուցեմ . ամէնքս պիտի չննջենք , բայց ամէնքս ալ պիտի փոխուինք ,
52 Յանկարծակի աչք դոցել բանալու մէջ՝ վերջին փողին հնչելուն , որովհետև փողը պիտի հնչի , ու մեռելները յարութիւն պիտի առնեն առանց ապականութեան . և մենք ալ պիտի փոխուինք :
53 Այսն պէտք է որ աս ապականացու մարմինը անապականութիւն հագնի , ու աս մահկանացու անմահութիւն հագնի :
54 Բայց երբոր աս մահկանացու մարմինը անմահութիւն հագնի , և աս ապականացու անապականութիւն հագնի , ան ատենը պիտի կատարուի ան խօսքը որ գրուեցաւ , թէ Մահը յաղթութեան մէջ ընկղմեցաւ :
55 Ո՞ւր է ո՛վ մահ՝ քու խայթոցդ , ո՞ւր է ո՛վ գերեզման՝ քու յաղթութիւնդ :
56 Մահուն խայթոցը մեղքն է , ու մեղքին ոյժը՝ օրէնքը :
57 Բայց գոհութիւն Աստուծոյ , որ մեզի յաղթութիւն կու տայ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը :
58 Ուստի իմ սիրելի եղբայրներս՝ հաստատ եղէք , անշարժ լեցէ՛ք , և ամէն ատեն աւելցէ՛ք Տէրոջը գործին մէջ , գիտնալով որ ձեր աշխատութիւնը պարապ չէ Տէրոջմով :

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Բայց սուրբերուն համար ողջմտութեան ժողվելու վրայով , ինչոր որ պատուէր տուի Գաղատացւոց եկեղեցիներուն , դուք ալ անանկ ըրէ՛ք :
2 Ամեն մէկշաբթի օրերը ձեզմէ ամէն մէկը իր քովը թող դիզէ ինչ որ կը յաջողի , Որ չըլլայ թէ երբոր գամ , ան ատենը ժողովումներ ըլլան . ու երբոր գամ , որոնց որ դուք հաճիք , ես զանոնք թուղթերով պիտի խրկեմ՝ ձեր պարգեւները Երուսաղէմ տանելու : Ու թէ որ իմ երթալս ալ արժան սեպուի , իմ
5 հետս թող երթան : Սակայն ես ձեզի պիտի գամ՝ երբոր Մակեդոնիայէն անցնիմ . (քանզի Մակեդոնիայէն կ'անցնիմ .) Ու կարելի է որ ձեր քովը մնամ , կամ ձմեռն ալ անցընեմ . որ դուք ինծ ճամբայ դնէ՛ք , ուր որ ես պիտի երթամ :
7 Ինչու որ չեմ ուզեր ձեզ հիմա հարևանցի մը տեսնել . բայց յոյս ունիմ որ առեն մը ձեր քովը կենամ , թէ որ Տէրը հրաման տայ :
8 Սակայն հիմա ես Եփեսոս պիտի
9 մնամ մինչև Պենտեկոստէ . Ինչու որ ինծի մեծ ու արդիւնաւոր դուռ մը բացուած է . ու շատ հակառակորդներ կան :
10 Երբ՝ թէ որ Տիմոթէոսը գայ , նայեցէ՛ք որ ձեր քովը առանց վախի ըլլայ . քանզի անիկայ Տէրոջը գործը կը գործէ , ինչպէս որ ես ալ :
11 Ուստի չըլլայ որ մէկը անիկայ արհամարհէ . հապա խաղաղութեամբ անիկայ ճամբայ դրէ՛ք , որ ինծի գայ . ինչու որ անոր կը սպասեմ
12 եղբայրներով մէկտեղ : Իսկ Ապողոս եղբօրը համար , շատ աղաչեցի անոր՝ որ ձեզի գայ եղբայրներուն հետ մէկտեղ . ու բնաւ կամք չունեցաւ որ հիմա գայ . բայց պիտի գայ՝ երբոր յարմար ժամանակ գտնէ :
13 Արթո՛ւն կեցէ՛ք . հաւատքի մէջ հաստատ կեցէ՛ք , ժիր եղէ՛ք , զօ-
14 բացէ՛ք : Ձեր ամէն բաները սի-
15 րով ըլլայ : Կ'աղաչեմ ձեզ՝ եղբայրնե՛ր , (գիտէ՛ք դուք Ստեփաննասին ընտանիքը թէ Աքայիայի առջի պտուղն է , ու անձերնին սուրբերուն ապաստաւորութեանը նուիրեցին .)
16 Որ ջազանդ ըլլաք անանկներուն , և ամենուն՝ որ ձեր հետքը մէկտեղ կը գործէ ու կ'աշխատի : Ուրախ
17 եմ ես Ստեփաննասին ու Փորտունատոսին ու Աքայիկոսին գալուն վրայ , որ ձեր պակսութիւնը անոնք լեցուցին . Հանգստացուցին իմ հոգիս ու ձերը . ուստի ա-
18 նանկներըը ճանչցէ՛ք :
19 Ասիա կ'ընեն ձեզի Աքիլայի եկեղեցիները . շատ բարև կ'ընեն ձեզի Տէրոջմով Ակիւղասը ու Պրիսկիլլան՝ իրենց տանը մէջի եկեղեցիով մէկտեղ : Բարև կ'ընեն ձեզի բո-
20 լոր եղբայրները . բարև՝ տուէ՛ք իրարու սուրբ համբուրով :
21 Ես բարևը իմ ձեռքիս՝ Պօղոսինն է : Թէ որ մէկը Տէր Յիսուս
22 Քրիստոսը չսիրեր , նզովեա՛լ ըլլայ՝ Էրէ՛ մը Տէրը գայ : Տէր Յիսուս
23 Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը .
24 Իմ սէրս ձեր ամենուն հետը ըլլայ Քրիստոս Յիսուսով . ամէն :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆ ԿՈՐՆԹՈՍԻՑԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Պօղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի՝ Աստուծոյ կամքովը , ու Տիմոթէոս ձէ՛ եղբայրը . Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցիին , և բոլոր Աքայիայի մէջ եղող ա-
2 մէն սուրբերուն . Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի՝ Աստուծմէ մեր Հօրմէն , ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն :
3 Օրհնեալ ըլլայ Աստուած՝ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը , գթութեանց Հայրը՝ և ամէն մխիթարութեան Աստուածը . Ան որ
4 մեզ կը մխիթարէ մեր ամէն նեղութիւններուն մէջ , որ մենք կարող ըլլանք մխիթարել զանոնք՝ որ

ամէն նեղութիւններու մէջ են , ան
միսիթարութիւնովը՝ որով մենք Ա-
5 տուծմէ կը միսիթարուինք : Վասն-
զի ինչպէս որ Քրիստոսի չարչա-
րանքները մեր վրայ շատ եղան ,
նմանապէս Քրիստոսի ձեռքովը մեր
միսիթարութիւնն ալ շատ կ'ըլլայ :
6 Ու թէ նեղութիւն քաշինք , ձեր
միսիթարութեանը ու փրկութե-
անը համար է , և թէ միսիթարուինք ,
ձեր միսիթարութեանը ու փրկու-
թեանը համար է , որ կը յաջողի
համբերելով ան չարչարանքներուն՝
որոնցմով մենք ալ կը չարչարուինք .
7 Ու մեր յոյսը հաստատուն է ձեզի
համար , ինչու որ գիտենք՝ թէ ին-
որ որ չարչարանքներուն հաղորդ
էք , անանկ ալ միսիթարութեանը
8 ալ պիտի ըլլաք : Վասն զի Ասիոյի
մէջ մեզի պատահած նեղութիւն-
ներուն վրայով՝ չեմ ուզեր որ չը-
գիտցող ըլլաք՝ եղբայրներ , թէ
մեր կարողութենէն շատ աւելի ծան-
րաբեռնեցանք , մինչև որ կեանքեր-
9 նուս ալ անյոյս եղանք : Հապա մա-
հուան վճիռը մենք վրանիս պահե-
ցինք , որ ինքզինքնուս չապաւինինք ,
հապա Աստուծոյ՝ որ մեռելները կը
10 յարուցանէ . Որ ինքը անանկ մեծ
մահուանէ մեզ փրկեց ու կը փրկէ .
11 Որուն կը յուսանք թէ տակաւին
պիտի փրկէ , մեզի համար ձեր ըղձ
աղօթքին օգնականութիւնովը . որ
շատերուն ազատիչին պատճառովը մե-
զի եղած շնորհքին համար՝ շատե-
րէն գոհութիւն տրուի մեզի հա-
մար :
12 Ինչու որ մեր պարծանքը սա է ,
մեր խղճմտանքին վկայութիւնը՝ թէ
մենք Աստուծոյ ասլնը պարզմտու-
թեամբ ու անկեղծութեամբ , և
չէ՛ թէ մարմնաւոր իմաստութիւ-
նով մը , հապա Աստուծոյ շնորհ-
քովը աշխարհի մէջ վարուեցանք ,
13 բայց աւելի դէպ՝ի ձեզի : Վասն-
զի ուրիշ բան չենք գրեր ձեզի ,
հապա ան որ դուք կը կարդաք՝ ու
կը ճանչնաք . և կը յուսամ թէ
14 մինչև վերջը պիտի ճանչնաք . Ինչ-
պէս որ քիչ շատ ճանչցաք մեզ ,
որ ձեր պարծանքն ենք , ինտոր որ

դուք ալ մերը , Տէր Յիսուսի օ-
րը :
15 Ու սա վստահութիւնով կ'ու-
զէի առաջ ձեզի գալ , որ դուք
երկրորդ անգամ շնորհք ընդունիք .
16 Ու ձեզմէ անցնիլ դէպ՝ի Մակե-
դոնիա , և դարձեալ Մակեդոնիա-
յէն ձեզի գալ , ու ձեզմէ ճամբայ
17 դրուիլ դէպ՝ի Հրեաստան : Ուս-
տի սա որ ես մտածեցի , միթէ թե-
թևութիւնո՞վ շարժեցայ . կամ թէ
ան որ ես կը խորհիմ , մարմնաւորա-
պէ՞ս կը խորհիմ , որ իմ կողմա-
18 նէս այո՛ այո և ո՛չ ոչ ըլլայ : Սա-
կայն հաւատարիմ է Աստուած ,
որ մեր խօսքը ձեզի որ հասաւ ,
19 այո՛ և ո՛չ չէր : Ինչու որ Աստու-
ծոյ Որդին Յիսուս Քրիստոսը՝ որ
մեզմով ձեզի քարոզուեցաւ , ,
(ինծմով և Սիղուանոսով ու Տի-
մոթէոսով ,) այո՛ և ո՛չ չեղաւ ,
20 հապա իր մէջը եղաւ այոն . Վասն-
զի որչափ որ Աստուծոյ խոստումնե-
րը կան , իր մէջը Այո՛ են , ու իր
մէջը Ամէն են՝ Աստուծոյ փառքին
21 համար մեր ձեռքովը : Հապց ան
որ մեզ ձեզի հետ մէկտեղ Քրիս-
տոսով հաստատեց , ու մեզ օծեց ,
22 Աստուած է . Որ մեզ կնքեց ալ ,
և Հոգւոյն գրաւը մեր
սրտերուն մէջը : Ինչց ես զՍ-
23 տուած վկայ կը կանչեմ իմ անձիս ,
որ ձեզ խնայելուս համար տակաւին
Կորնթոս չեկայ . ոչխարն չէ՛ թէ
ձեր հաւատքին՝ վրայ կը տիրապե-
տենք , հապա գործակից ենք ձեր
ուրախութեանը . ինչու որ դուք
հաւատքով կը կենաք :

ԳԼ . Ը

1 Սակայն ես ինծմէ սա որոշեցի , որ
նորէն տրտմութիւնով չգամ ձե-
2 զի : Ինչու որ եթէ ես ձեզ տըրտա-
մեցընեմ , ալ ո՞վ է որ զիս պիտի
ուրախացընէ , թէ չէ ան՝ որ ինծմէ
3 կը տրտմի : Ու սա գրեցի , որ
չըլլայ թէ երբոր գամ՝ տրտմու-
թիւն մը կրեմ անոնցմէ , ուսկից
որ պէտք է ինծի ուրախ ըլլալ .
քանզի ձեր ամենուն վրայ վստահ
եմ , որ իմ ուրախութիւնս ձեր

ԳԼ . Գ

1 Կը սկսի՞նք նորէն անձերնիս յանձն
ընել . կամ թէ ոմանց պէս
պի՞տի է մեզի յանձնարարութեան
2 թուղթեր՝ ձեզի , կամ ձեզմէ :
Հապա մեր թուղթը դուք էք՝
մեր սրտերուն մէջը գրուած , ճանչ-
3 ցուած ու կարդացուած ամէն մար-
դիկներէն . Յայտնի ըլլալով որ
դուք Քրիստոսի թուղթն էք մեր
սպասաւորութիւնովը . չէ՛ թէ մե-
լանով գրուած , հապա կենդանի
Աստուծոյ Հոգիովը . չէ՛ թէ քա-
րեղէն տախտակներու վրայ , հապա
սրտին մարմնեղէն տախտակներուն
4 վրայ : Ու սանկ վստահութիւն
ունինք մենք Աստուծոյ վրայ՝ Քրիս-
5 տոսի ձեռքովը . Ոչ թէ մենք ին-
քիններնիս բաւական ենք բան մը
խորհելու՝ որպէս թէ մեզմէ . հա-
պա մեր բաւականութիւնը Ա-
6 տուծմէ է . Որ մեզ բաւական ալ
ըրաւ նոր կտակարանին պաշտօնեա-
ներ ըլլալու՝ չէ՛ թէ գիրին , հապա
հոգիին . ինչու որ գիրը կը սպան-
7 նէ , բայց հոգին կ'ապրեցընէ : Իսկ
թէ որ քարերու վրայ գրով փո-
րուած մահուան պաշտօնը փառքով
եղաւ , որ Իսրայէլի որդիքը կարող
չեղան Մովսէսին երեսը նայելու՝ ա-
նոր երեսին փառացը համար , որ
8 պիտի խափանուէր . Ո՞րչափ հոգի-
ին պաշտօնը ի՞նչպէս աւելի փառ-
9 քով պիտի չըլլայ : Ինչու որ ե-
թէ դատապարտութեան պաշտօնը
փառքով էր , ճշտի աւելի արդա-
րութեան պաշտօնը փառքով պիտի
10 ըլլայ : Այո՛ զի ան որ փառաւոր
էր , սա մասին փառաւոր չէ՛ , գե-
րազանց փառքին պատճառովը :
11 Վասնզի եթէ ան որ պիտի խափա-
նուէր՝ փառքով էր , ճշտի աւելի
ան որ կը կենայ՝ փառքով պարտ է
12 ըլլալ : Ուստի ասանկ յոյս ու-
նինք , շատ համարձակութեամբ կը
վարուինք դէպ ի՛ ամենքն : Ու չէ՛
13 թէ ինչպէս որ Մովսէս իր երեսին
վրայ ծածկոց կը ձգէր , որ Իսրա-
յէլի որդիքը չնային ան խափա-
նուելու բանին վախճանին : Ա-
14

կան անոնց միտքերը կուրցան . մինչեւ որ մինչեւ այսօրուան օրս նոյն ծածկոցը ձգուած է հին կտակարանին ընթերցմունքին վրայ , ու չվերանար , (ինչու որ Քրիստոսով կը
15 խափանուի .) ✝ապա մինչեւ այսօր երբոր Մովսէսին գէրէզը կը կարդան , անոնց սրտին վրայ ծածկոց մը կը
16 կնայ : Բայց երբոր Տէրոջը դառնան , ան ատենը պիտի վերնայ ան
17 ծածկոցը . Ա՛ստի զի Տէրը ✝ոգին է . և ուր որ Տէրոջը ✝ոգին կայ ,
18 հոն ազատութիւն կայ : Բայց մենք ամէնքս բայ երեսով Տէրոջը փառքը որպէս թէ հայելիի մէջ տեսնելով , նոյն պատկերին կը նորոգուինք փառքէ ՚ի փառք , որպէս թէ Տէրոջը ✝ոգիէն :

ԳԼ . Դ

1 Ա՛ստի աս պաշտօնը ունենալով , ինչպէս որ ողորմութիւն գտանք ,
2 չենք ձանձրանար . ✝ապա հրաժարեցանք ամօթալի ծածուկ բաներէն , ու խորամանկութիւնով չենք վարուիր , և խարդախութիւն չենք ըներ Աստուծոյ խօսքին մէջ . հապա ճշմարտութիւնը յայտնելով՝ անձերնիս մարդոց ամէն խղճմտանքին կ՚ընծայենք Աստուծոյ առջեւը :
3 Իսկ թէ որ մեր աւետարանը ծածկուած ալ է , կորսուածներուն մէջ
4 ծածկուած է . Որոնց մէջ աս աշխարհիս աստուածը անհաւատներուն միտքերը կուրցուց , որ Քրիստոսի փառաց աւետարանին լոյսը անոնց վրայ չծագէ . որ ինքն է Աստուծոյ պատկերը : Ինչու որ չէ
5 թէ անձերնիս կը քարոզենք , հապա Քրիստոս Յիսուս Տէրը , ու մեզ՝ ձեր ծառաները Յիսուսի համար :
6 Ա՛ստի զի Աստուած՝ որ հրամայեց լոյս ծագել , ինքը մեր սրտերուն մէջ ծագեց՝ Աստուծոյ փառաց գիտութեան լոյսը տալու համար Յիսուս Քրիստոսի անձովը :
7 Բայց մենք աս գանձը հողէ անօթներու մէջ ունինք , որ զօրութեան առաւելութիւնը Աստուծմէ
8 ըլլայ , ու չէ թէ մեզմէ : Ամէն կողմանէ վշտացած ենք , բայց նեղը
9 չենք . կարօտեալ ենք , բայց յուսահատած չենք . ✝ալածուած ենք , բայց երեսէ ձգուած չենք .
10 վար ձգուած ենք , բայց կորսուած չենք . Միշտ մեռնելով Յիսուսի մահը մեր մարմիններուն մէջը կը կրենք , որ Յիսուսի կեանքն ալ մեր մարմիններուն մէջը յայտնուի :
11 Ա՛ստի զի մենք որ կենդանի ենք՝ Յիսուսի համար միշտ մահուան կը մատնուինք , որ Յիսուսի կեանքն ալ մեր մահկանացու մարմիններուն մէջը յայտնի ըլլայ :
12 Ա՛ստի մահը մեր մէջը կը ներգործէ , և կեանքը ձեր մէջը :
13 Բայց հաւատքին նոյն հոգին ունինք , ինչպէս որ գրուած է . ✝աւատացի , անոր համար խօսեցայ . մենք ալ կը հաւատանք , ու անոր համար կը խօսինք .
14 Ա՛նք գիտնալով՝ թէ ան որ Տէր Յիսուսը յարուց , մեզ ալ Յիսուսով պիտի յարուցանէ , ու անոր առջեւը պիտի կայնեցընէ ձեզմով միասին .
15 Ինչու որ ամէն բան ձեզի համար է , որ ան շնորհքը առատացած՝ շատերուն գոհութիւն ընելովը աւելցնայ Աստուծոյ փառքին համար :
16 Ա՛ստի որով չենք ձանձրանար . բայց թէպէտ ա՛ս մեր դուրսի մարդը կ՚ապականի , սակայն մեր ներսի մարդը օրէ օր կը նորոգուի :
17 Ինչու որ մեր վայրկենական թեթեւ նեղութիւնը խիստ մեծ ու չափազանց փառքի յաւիտենական առաւելութիւն կը գործէ մեզի :
18 Ա՛ստի զի մենք երեւցած բաներուն չենք նայիր , հապա չերեւցածներուն . ինչու որ երեւցած բաները ժամանակաւոր են , բայց չերեւցածները՝ յաւիտենական :

ԳԼ . Ե

1 Ա՛ստի զի գիտենք որ եթէ մեր վրանի նման երկրաւոր տունը քակուի , մէկ շինուածք մը ունինք Աստուծմէ , անձեռագործ տուն մը՝ յաւիտենական՝ երկինքի մէջ :
2 Ինչու աս էրէքաւոր փոնա մէջ կը հառաչենք , մեր երկնաւոր բնակութիւնը հագնելու փափաքելով .
3 Միայն թէ երբոր անհագնելու ըլլանք ,

4 մերկ չգտնուինք : Ինչու զի մենք որ աս վրանին տակն ենք՝ կը հառաչենք ծանրութիւն քաշելով . ինչու որ չենք ուզեր վրանուս հանել , հապա անոնց տեղ վրայէն հագնիլ , որ մահկանացութիւնը ընկղմի կեանքէն :
5 Բայց ան որ մեզ աս բանիս կը պատրաստէ՝ Աստուած է . որ նաեւ մեզի տուաւ ✝ոգիին գրաւը :
6 Ուստի միշտ ատեն վստահութիւն ունինք , և գիտնանք՝ թէ ո՛րչափ որ մարմինի մէջ կը կենանք , Տէրոջմէ
7 հեռու ենք . (Ինչու որ հաւատքով կը քալենք , ու չէ թէ երեւոյթով .)
8 Ուստի վստահութիւն ունինք՝ և ալ աւելի կ՚ուզենք մարմինէն հեռանալ , ու Տէրոջը քովը կենալ :
9 Անոր համար կը ջանանք ալ , որ թէ կենանք , և թէ հեռանանք , անոր հաճոյ ըլլանք :
10 Ա՛ստի զի պէտք է որ ամէնքս ալ Քրիստոսի առեանին առջեւը ներկայանանք , որ ամէն մէկը իր մարմնովը ըրածներուն փոխարէնը առնէ ինչ որ գործեր է , թէ բարի և թէ չար :
11 Ուստի Տէրոջը վախը գիտնալով՝ մարդոց միտքը կը համոզընենք . սակայն մենք Աստուծոյ առջեւը յայտնի ենք . և կը յուսամ որ ձեր խղճմտանքին մէջն ալ յայտնի ենք :
12 Ձե՛ թէ նորէն անձերնիս ձեզի կ՚ընծայենք . հապա առիթ կու տանք ձեզի՝ մեր վրայով պարծենալու . որ բան մը ունենաք պատասխանելու անոնց՝ որ սիրտի երեսցածովը կը պարծենան , ու չէ թէ սրտով :
13 Ինչու որ եթէ խելագառած ենք՝ ան Աստուծոյ համար է , և թէ որ զգաստ ենք՝ ան ձեզի համար է .
14 Ինչու որ Քրիստոսի սէրը մեզ կը տիրէ . քանզի մեր դատումը աս է որ՝ եթէ մէկը ամէնուն համար մեռաւ , ուրեմն ամէնն ալ մեռած էին .
15 և ամէնուն համար մեռաւ , որ կենդանի եղողները՝ ալ իրենց անձերուն կենդանի չըլլան , հապա անոր՝ որ իրենց համար մեռաւ ու յարութիւն առաւ :
16 Ուստի ասկէ ետեւ մենք մէկ մը մարմինով չենք գիտեր . ու թէեւ Քրիստոսը մարմինով ճանչցանք , բայց հիմա՝ ալ ան ոեւէ չենք
17 ճանչնար : Ուրեմն թէ որ մէկը Քրիստոսի մէջ է , անիկա նոր ըստեղծուած մըն է . հինները անցաւ , և ահա ամէն բան նոր եղաւ :
18 Բայց ամէն բան Աստուծմէ է , որ մեզ իրեն հետ հաշտեցուց Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը , ու տուաւ մեզի հաշտութեան պաշտօնը .
19 Էյսինքն Աստուած էր , որ Քրիստոսով աշխարհս իրեն հետ հաշտեցուց , և անոնց յանցանքները իրենց չհաշիւ , ու հաշտութեան խօսքը մեր մէջը դրաւ :
20 Ուրեմն Քրիստոսի կողմանէ դեսպանութիւն կ՚ընենք , իբրեւ թէ Աստուած կը բարեխօսէր մեզմով . կ՚աղաչենք Քրիստոսի կողմանէ , հաշտուեցէք Աստուծոյ հետ :
21 Ան զի Աստուած անիկա՝ որ մեղք չէր գիտեր , մեզի համար մեղաւոր սեպեց , որ մենք անոր միջոցովը Աստուծոյ արդարները ըլլանք :

ԳԼ . Զ

1 Ուստի մենք ալ գործակից ըլլալով՝ կ՚աղաչենք որ Աստուծոյ շնորհքը պարապ տեղը ընդունած չըլլաք :
2 Ինչու որ՝ Ընդունելի ժամանակի մը մէջ լսեցի քեզ՝ կ՚ըսէ , և փրկութեան օրը օգնութիւն ըրի քեզի . ահա հիմա է ընդունելի ժամանակը , ահա հիմա է փրկութեան օրը :
3 Ոեւէ մէկ բանով մը գայթակղութիւն չենք տար , որ չըլլայ պաշտօնը չարատուորի .
4 Հապա ամէն բանի մէջ մեր անձը կ՚ընծայենք Աստուծոյ սպասաւորներու պէս՝ շատ համբերութիւնով վիշտերու մէջ , տառապանքներու , նեղութիւններու , Ծնծերու ,
5 բանտերու , խռովութիւններու , աշխատութիւններու , հսկումներու , ծոմերու մէջ .
6 Ա՛պրութիւնով , գիտութիւնով , երկայնմտութիւնով , քաղցրութիւնով , Սուրբ ✝ոգիով , անկեղծ սիրով ,
7 Ճշմարտութեան խօսքով , Աստուծոյ զօրութիւնով , արդարութեան զէնքերով՝ որ աջ կողմէն ու ձախ կողմէն է . փառքով
8 ու անարգութիւնով , պարսաւանքով և գովութիւնով . մոլորեցնող-

9 ներու պէս՝ ու ձշմարիտներ. Ընծա-
նօթներու պէս՝ և ծանօթներ. մեռ-
նողներու պէս՝ և ահա կենդանի
ենք. պատժուածներու պէս, ու
10 չսպաննուածներ. Տրտմածներու
պէս՝ ու միշտ ուրախ ենք. աղ-
քատներու պէս՝ ու շատերը կը
հարստացընենք. բան մը չունե-
ցողներու պէս՝ և ամէն բան ստա-
11 ցած ենք: Ա՛ր բերանը ձեզի
բացուած է՝ ով Կորնթացիք, Ե
12 մեր սիրտը լայնցած: Դուք մեր
կողմէն չէք նեղուիր, հապա ձեր
ո՛ւներդ դիմոյն կողմէ կը նեղուիք:
13 Ուստի անոր հատուցումը ընդ-
համար՝ (իբրև որդիներուս կը խո-
սիմ՝ յիշէք,) դուք ալ դէպ՚ ի ինծի
լայնցէք:

14 Ընհաւատներուն հետ օտարա-
հաւն լծակից մի՛ ըլլար. քանզի
ի՞նչ մասնակցութիւն ունի ար-
դարութիւնը անօրէնութեան հետ.
և ի՞նչ հաղորդութիւն ունի լոյսը՝
15 խաւարին հետ. Եւ ի՞նչ միա-
բանութիւն ունի Քրիստոս Բե-
լիարին հետ. կամ ի՞նչ բաժին
ունի հաւատացեալը անհաւատին
16 հետ. Եւ ի՞նչ յարմարութիւն
ունի Աստուծոյ տաճարը կռոց հետ.
վասն զի դուք կենդանի Աստուծոյ
տաճարն էք, ինչպէս որ Աստուած
բաւ, թէ Ընոնց մէջը պիտի բնա-
կիմ, ու անոնց մէջը պիտի քալեմ,
և անոնց Աստուած պիտի ըլլամ,
ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի
17 ըլլան: Ասոր համար ելէ՛ք անոնց
մէջէն, ու զատուեցէ՛ք, կ՚ըսէ Տէ-
18 րը, և պիղծ բանի մի՛ դպչիք. Ու
ես ձեզ պիտի ընդունիմ, և ես
ձեզի Հայր պիտի ըլլամ, ու դուք
ինծի աղաքներ ու աղջիկներ պիտի
ըլլաք՝ կ՚ըսէ Ամենակալ Տէրը:

Գ Լ. Ե

1 Ուստի սիրելիք՝ որովհետև մենք
ասոնք խոստումներն ունինք, մեր
անձերը մաքրինի ու հոգիի ամէն
ներկ պղծութենէն մաքրենք, և սրբ-
բութիւնը կատարեալ գործենք Աս-
տուծոյ վախովը:

2 Ընդունեցէ՛ք մեզ. մէկու մը
չնաս չտուինք, ոչ մէկը եղծեցինք,
3 և ոչ մէկը զրկեցինք: Ձէ թէ
ձեզ դատապարտելու համար ասս կը
ըսեմ. որովհետև ես առաջուց
ըսեր եմ, որ դուք մեր սիրտերուն
մէջն էք՝ մեռնելու ու ապրելու ձեզի
4 հետ: Շատ է իմ համարձակու-
թիւնս ձեր վրայ. շատ է իմ պար-
ծանքս ձեզի համար. լեցուն եմ
մխիթարութիւնով, աւելցած եմ
ուրախութիւնով մեր ամէն նեղու-
թիւններուն մէջ: Վասն զի երբ-
5 որ մենք Մակեդոնիա հասանք, բնաւ
մեր մարմինը հանգստութիւն չու-
նեցաւ. հապա ամէն կողմնէ նե-
ղութիւն կը քաշէինք. դուրսէն
պատերազմներ ձոյին, ու ներսէն՝
6 վախեր: Բայց Աստուած՝ որ խո-
նարհները կը մխիթարէ, մեզ մը-
7 խիթարեց Տիտոսի գալուովը: Ու
չէ թէ միայն անոր գալուովը, հապա
ան մխիթարութիւնովն ալ՝ որով
ինքը մխիթարուեր էր ձեզմով,
երբոր մեզի պատմեց ձեր բաղձան-
քը, ձեր ողբը, ձեր ինծի համար
ունեցած նախանձաւորութիւնը,
անանկ որ ալ աւելի ուրախ եղայ:
8 Ընչու որ եթէ ձեզ տրտմեցուցի ան
թուղթովը, չեմ զղջար, (թէև
զղջացեր էի.) քանզի կը տեսնեմ
որ ան թուղթը ձեզ տրտմեցուց,
9 թէև քիչ մը ատեն: Բայց ու-
րախ եմ, չէ թէ որ տրտմեցաք,
հապա որ ապաշխարութեան համար
տրտմեցաք. որովհետև դուք Ա-
տուծոյ ուղիղին պէս տրտմեցաք, ա-
նանկ որ բանով մըն ալ մեզմէ վնաս
չքաշէք: Ընչու որ Աստուծոյ ու-
10 ղիղին պէս եղած տրտմութիւնը՝
փրկութեան համար ապաշխարու-
թիւն կը գործէ, որ զղջանալու
բան չէ. բայց աշխարհի տրտմու-
թիւնը մահ կը գործէ: Վասնզի
11 ահա աս բանը՝ որ դուք Աստուծոյ
ուղիղին պէս տրտմեցաք, ձեր մէջը
որչափ ջանք գործել, որչափ չքմե-
ղութիւն, որչափ տրտմութիւն,
որչափ վախ, որչափ բաղձանք, որ-
չափ նախանձաւորութիւն, որչափ
վրէժխնդրութիւն. ամէն կերպով
ինքզինքնիդ ցուցուցիք թէ ատ բա-

12 նին մէջ մաքուր էք: Ուրեմն ան
որ ես ձեզի դրկեցի, չէ թէ զրկան-
քը ընողին համար էր, և չէ թէ
զրկանքը կրողին համար, հապա որ
ձեր վրայ մեր ունեցած հոգը յայտնի
13 ըլլայ ձեզի Աստուծոյ առջևը: Ա-
ռի ան ձեր մխիթարութեանը հա-
մար մենք մխիթարուեցանք. շատ
աւելի ալ ուրախացանք Տիտոսի ու-
րախութեանը համար. ինչու որ
անոր հոգին ձեր ամէնէն հանգստու-
14 թիւն գտեր էր: Վասն զի ինչ որ
ես անոր առջևը ձեզի համար պար-
ծենցայ՝ ամօթով չեղայ. հապա
ինչպէս որ ամէն բան ձշմարտու-
թիւնով խօսեցանք ձեզի, անանկ
ալ Տիտոսին առջևը պարծենալնիս
15 ձշմարիտ եղաւ: Եւ անոր սէրը
աւելի է ձեր վրայ, երբոր կը յիշէ
ձեր ամէնուն ընազանդութիւնը,
թէ ինչպէս վախով ու դողով անի-
16 կայ ընդունեցիք էք: Ուստի ուրախ
եմ որ ամէն բանի մէջ ձեր վրայ
վստահութիւն ունիմ:

Գ Լ. Զ

1 Ընդ՝ եղբայրներ՝ ձեզի կը ծանու-
ցանեմ Աստուծոյ շնորհքը, որ
Մակեդոնացւոց եկեղեցիներուն տը-
2 րուած է. Որ նեղութեան մեծ փոր-
ձին մէջ՝ իրենց ուրախութեանը ա-
ռատութիւնը էրեցաւ. և իրենց
ծանր աղքատութիւնը աւելի մեծ
3 առատաձեռնութիւն եղաւ: Ին-
չու որ ես կը վկայեմ որ իրենց կա-
րողութենէն չափովը՝ ու կարողու-
4 թենէն ալ աւելի, Իրենց կամքովը
շատ աղաչանքով կ՚աղաչէին՝ որ
տուրքերը, ու սուրբերուն համար
եղած պաշտօնին մասնակցութիւնը
5 ընդունինք: Եւ չէ թէ որչափ որ
մենք կը յուսայինք, հապա անձեր-
նին ալ տուին, առաջ Տէրոջը՝ ու
6 ետքը մեզի Աստուծոյ կամքովը. Որ
Տիտոսին աղաչեցինք՝ թէ ինչպէս որ
անիկայ առաջուց սկսեց, անանկ ալ
ձեր մէջը կատարէ ատ շնորհքն ալ:
7 Բայց ինչպէս որ ամէն բանով ա-
ռատացած էք դուք, (հաւատքով՝
ու խօսքով՝ ու գիտութիւնով՝ և
ամէն ջանքով՝ ու ձեզմէ մեր վրայ
եղած սիրովը,) նայեցէ՛ք որ ատ
շնորհքով ալ առատանաք. Ձէ 8
թէ հրամայելով մը կը զրուցեմ,
հապա ուրիշներուն ջանքին պատ-
ճառովը, և որ փորձեմ ձեր սիրոյն
հարազատութիւնը: Վասնզի դուք 9
գիտէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
շնորհքը, թէ ինքը ձեզի համար
աղքատ եղաւ՝ ան որ հարուստ էր,
որ դուք անոր աղքատանալովը հա-
րստանաք: Ու ես բանիս մէջ 10
իրատ մը կու տամ. ինչու որ ա-
սիկայ ձեր օգտին համար է. դուք
որ չէ թէ միայն ընելը, հապա կա-
մենալն ալ առաջուց սկսեցիք՝ ան-
ցած տարուընէ հետէ. Ուստի հի- 11
մա ընէ՛ք ալ կատարեցէ՛ք. որ ին-
չոր կամայ յօժարութիւն կայ,
նոյնպէս ալ ընելը ունեցածնիդմէդ
չափովը ըլայ: Վասն զի թէ որ 12
առաջ յօժարութիւնը ըլլայ՝ պատ
ուեցածին չափովը ընդունելի է,
ու չէ թէ չունեցածին չափովը:
Ինչու որ չէ թէ ես ուրիշներուն 13
հանգստութիւն կ՚ուզեմ, ու ձեզի
նեղութիւն. Հապա հաւասարու- 14
թիւնով՝ հիմակուան ատենս ձեր
աւելին անոնց պակսութիւնը ընդ-
նէ. որպէս զի անոնց աւելին ալ օր
մը ձեր պակսութեանը ըլլայ ձեր պակսու-
թեանը, որ հաւասարութիւն ըլ-
լայ. ինչոր որ գրուած է. Ով ան 15
որ շատ ժողվեց, չաւելցաւ. ու ան
որ քիչ, չպակսեցաւ: Բայց գո- 16
հութիւն Աստուծոյ, որ նոյն հոգը
ձեր վրայ՝ Տիտոսին սիրտը ձգեց.
Ինչու որ ինք աղաչանքը ընդունեց, 17
և իր յօժարամտութիւնը շատ ըլ-
լալով՝ իր կամքովը ելաւ ձեզի գո-
ը: Ու անոր հետ խրկեցինք ան 18
եղբայրը, որուն գովութիւնը աւե-
տարանին մէջն է՝ բոլոր եկեղեցի-
ներուն մէջ. Ու ոչ միայն այսքան, 19
հապա նաև եկեղեցիներէն ընտրուե-
ցաւ մեզի ճամբորդութեան ընկերը
ըլլալու ատ տուրքերուն մէջ, որ
մենք կը ծառայինք Տէրոջը փառքին
համար, ու մեր յօժարութեամբը:
Բայց ատ մասին զգուշութիւն կ՚ը- 20
նէինք, որ չըլլայ թէ մէկը արատ
մը դնէ մեր վրայ ատ առատութեանս

մէջ , որուն մենք կը ծառայենք :
21 Վասնզի ոչ միայն Տէրոջը առջևը , հապա մարդոց առջևն ալ բարի բաներ ընել– հոգ կը տանինք :
22 Եւ անոնց հետը մեր եղբայրը խրկեցինք , որն որ շատ բաներու մէջ փորձելով՝ շատ անգամ յօժարամիտ գտեր ենք . ու հիմա՝ ալ աւելի յօժարամիտ՝ ան մեծ վստահութիւնո–
23 վը որ ձեր վրայ ունի : Հայց թէ որ Տիտոսին համար կը հարցնէք , ան– նիկայ իմ ընկերս է , և ձեր մէջը իմ գործակիցս . իսկ թէ որ մեր եղ– բայրներուն համար , անոնք եկեղ– ցիներուն առաքեալներն են , ու–
24 տոսի փառքը : Ուստի ձեր սիրոյն՝ և մեր ձեր վրայով պարծենալուն ապացոյցը ատոնց վրայ ցուցուցէք եկեղեցիներուն առջևը :

Գ Ղ · Թ

1 Վասնզի սուրբերուն ըլլալու պաշ– տօնին վրայով ինծի աւելորդ
2 է ձեզի գրել . Ինչու որ գիտեմ ես ձեր յօժարամտութիւնը , որուն վրայով կը պարծենամ ձեզի համար Մակեդոնացւոց մէջ , թէ Աքայե– ցիք անցած տարուընէ հետէ պատ– րաստ են . ու ձեր բուրն նա–
3 խանձը շատերը գրգռեց : Եւ ահա եղբայրները խրկեցի , որ մեր ձեզի համար պարծենալը՝ ատ մասին մէջ պարապ չելլէ . հապա պատ– րաստ գտնուիք՝ ինչպէս որ ըսեր
4 եմ . Որ չըլլայ թէ երբոր Մակե– դոնացիք իմ հետս գան՝ ու ձեզ անպատրաստ գտնեն , ալ մենք (որ չըսենք թէ դուք ,) ամօթով մնանք աս պարծանքին վստահու–
5 թեանը մէջ : Ուստի հարկաւոր սեպեցի եղբայրներուն աղաչել , որ առաջուց ձեզի գան , ու առաջուց կարգի դնեն ան ձեր առաջուց ծա– նուցուած ընծան՝ որ պատրաստ ըլ– լայ , անանկ որ ընծայի պէս ըլայ , ու չէ թէ ագահութեան պէս :
6 Հայց ասիկայ իմ ձեռնարկիմ՝ թէ ան որ խնայելով կը սերմանէ՝ խը– նայելով պիտի հնձէ . ու ան որ ա–
7 ռատութիւնով կը սերմանէ՝ առա– տութիւնով պիտի հնձէ : Ամեն

մէկը ինչպէս որ իր սրտովը կը յո– ժարի , ոչ թէ տրտմութեամբ կամ ստիպմամբ . ինչու որ Աստուած յօժարակամ տուողը կը սիրէ : Հայց կարող 8 է Աստուած բոլոր շնորհքները ձե– զի առատօրէն տալու . որ ամէն բանի մէջ ամէն ատեն բոլորը ձեզի պէտք եղածը ունենալով , ամէն բարի գործքերով առատանաք . Ինչպէս որ գրուած է . Տարածեց՝ 9 ու աղքատներուն տուաւ . անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մը– նայ : Եւ անիկայ որ սերմ ցանո– 10 ղին սերմ կը պարգեւէ , և կերա– կուրի համար հաց , ձեր սերմանիքը պիտի պարգեւէ և աւելցընէ , ու ձեր արդարութեան պտուղները պիտի շատցընէ . Որ ամէն բանի 11 մէջ հարստանաք ամէն կերպ ա– ռատութիւնով , որ մեր ձեռքովը կը պատճառէ գոհութիւն Աստուծոյ : Ինչու որ այս պաշտօ– 12 նիս մատակարարութիւնը չէ թէ միայն սուրբերուն պակսութիւնը լեցընելու համար է , հապա նաև աւելի շատցընելու Աստուծոյ գո– հութիւն տալը . Երբոր այս չէր 13 պաշտօնին փորձովը փառաւորին զԱստուած՝ Քրիստոսի աւետարանը խոստովանելնուդ ջազանդութեա– նը համար , և առատաձեռնութիւն– նիդ անոնց ու ամենուն հաղորդելնուդ համար . Եւ իրենց աղօթքը ձեզի 14 համար տաքցանին , փափաք ունե– նալով ձեր վրայ՝ Աստուծոյ գերա– զանց շնորհքին համար՝ որ ձեր մէջն է : Ընդ գոհութիւն Աստուծոյ՝ անոր 15 չափազանց պարգեւին համար :

Գ Ղ · Ժ

Հայց ես Պօղոս ձեզի կ'աղաչեմ 1 Քրիստոսի հեզութիւնովը ու քաղցրութիւնովը , որ երես առ– ջև գոնուած ատենս՝ խոնարհ եմ ձեր մէջը , բայց հեռուէն կը հա– 2 մարձակիմ ձեզի . Կ'աղաչեմ՝ որ չըլլայ թէ մօտէն ալ համարձակիմ ան վստահութիւնովը՝ որով միտք ունիմ յանդգնիլ մէկ քանիներուն վրայ , որոնք որ մեր վրայով անանկ

կը կարծեն՝ թէ մարմնաւորապէս 3 կը քալենք : Վասնզի թէպէտ մար– մնի մէջ կը քալենք , բայց չէ թէ մարմնաւորապէս զինուորութիւն 4 կ'ընենք . Ինչու որ մեր զինուո– րութեան զէնքերը մարմնաւոր չեն , հապա Աստուծմէ զօրութիւն ա– ռած՝ ամրոցները քակելու . մենք 5 խորհուրդներ կը քակենք , Եւ Ա–ստուծոյ գիտութեանը դէմ բոլոր հպարտացած բարձր բաները , ու բոլոր միտքերը Քրիստոսի ջազան– 6 դութեանը գերի կ'ընենք . Եւ պատրաստ ունինք վրէժ առնելը ա– մեն անջազանդութենէ , երբոր ձեր ջազանդութիւնը կատարեալ ըլ– 7 լայ : Կ'ուրսի երեւութի՞ն կը նա– յիք . Թէ որ մէկը վստահ ըլլայ իր անձին վրայ՝ թէ ինքը Քրիստոսինն է , աս նորէն ինքիրմէ խորհի՝ որ ինչպէս ինքը Քրիստոսինն է , ա– 8 նանկ ալ մենք : Վասնզի թէ որ աւելի ալ պարծենալու ըլլամ աս մեր իշխանութեանը վրայով՝ որ Տէրը մեզի տուաւ ձեզ շինելու , ու չէ թէ քակելու համար , պիտի 9 չամչնամ . Որ անանկ չսեպուիմ՝ որպէս թէ ես թուղթերովս ձեզի 10 վախ մը կը ձգեմ . Վասնզի՝ Նոր թուղթերը (կ'ըսէ ան ,) ծանր ու զօրաւոր են , բայց անոր մար– մինին երեւոյթը տկար է , ու խօս– 11 քը անարդ . Անանկ հոգուը աս թող խորհի , որ մենք հեռուէն ինչպէս որ ենք խօսքով մեր թուղ– թերովը , մօտէն ալ անանկ գործ– 12 քով : Ինչու որ մենք չենք համարձակիր մեր անձը կշիռքի դնել ու բաղդատել ոմանց հետ , որ ինքզինքնին կը գովեն . բայց ա– նոնք իրենցմով իրենց անձերը չա– փելով , և զիրենք իրենց հետ բաղ– 13 դատելով՝ չեն հասկընար : Հայց մենք չափ դուրս բաներով պիտի չպարծենանք . հապա ան կանոնին չափովը , որ Աստուած մեզի բաժին 14 տուաւ՝ մինչև ձեզի հասնելու . Ձէ թէ որպէս թէ մենք ձեզի հասած չենք , ու ինքզինքնիս չափեն աւելի կ'երկընցընենք . ինչու որ Քրիս– տոսի աւետարանովը մինչև ձեզի

հասանք : Եւ չէ թէ չափէ դուրս 15 բաներով՝ ուրիշներուն աշխատան– քովը կը պարծենանք . հապա յոյս ունինք որ ձեր հաւատքը աւելնա– լուն՝ մեր կանոնին չափովը՝ ձեզմով աւելի ընդարձակինք , Ձեզմէ ան– 16 դին կողմերը աւետարանը քարո– զելու , և չէ թէ պատրաստ բա– ներու վրայ պարծենալու ուրիշի մը կանոնով : Հայց ան որ կը պար– 17 ծենայ , թող Տէրոջմով պարծե– նայ : Վասն զի չէ թէ ան՝ որ իր 18 անձը կը գովէ , անիկայ է ըն– րուածը , հապա ան՝ որ Տէրը զա– նիկայ կը գովէ :

Գ Ղ · ԺԱ

Երանի՛ թէ քիչ մը ներէիք իմ 1 անմտութեանս . և իրաւ ներէք համբերեցէ՛ք ինծի : Վասն զի ձեր 2 վրայ նախանձաւոր եմ Աստուծոյ նախանձովը . ինչու որ ես ձեզ մէկ էրկան մը նշանեցի՝ մաքուր կոյսի մը պէս Քրիստոսի դիմացը հանելու : Մէկն թէ կը վախնամ՝ չըլլայ թէ 3 ինչպէս որ օձը Եւան խաբեց իր խորամանկութիւնովը , անանկ ալ ձեր միտքերը ապականին Քրիստոսի վրայ եղած միամտութենէն : Վասն 4 զի թէ որ մէկը գալու ըլլայ և ուրիշ Յիսուս քարոզէ՝ որ մենք ան չքարոզեցինք , կամ ուրիշ հոգի առնէք՝ որ չառիք , կամ ուրիշ աւետարան՝ որն որ չէք ընդունած , անոնդ՝ նէ՛ր ըլլաք : Վասնզի ես ասանկ կը սեպեմ՝ որ 5 ամենէն երեւելի առաքեալներէն բա– նով մըն ալ պակաս չեմ : Եւ 6 թէպէտ խօսքի կողմէ անկիրթ եմ , բայց չէ թէ գիտութեան կողմէ , ասկայն ամեն բանի մէջ բոլորովին անձերնիս ձեզի յայտնի ըրինք : Մի– 7 թէ յանցա՞նք գործած եղայ՝ որ Ա– ստուծոյ աւետարանը ձեզի ձրի քա– րոզելով իմ անձս խոնարհեցուցի , որ դուք բարձրանաք : Ուրիշ ե– 8 կեղեցիները կողոպտեցի՝ անոնդ թոշակ առնելով ձեզի ծառայելու համար : Ու ձեր քովը գտնուած 9 ատենս՝ երբոր պակսութիւն մը ու– նեցայ , չէ՛ղջ մէկուն ձանձրութիւն

ՀՏ չառաւ • ինչու որ իմ պակասութիւնս
ընդունին Ասկեդոնիացիք նկող եղբայրները • և ամէն կերպով ձեղի
ծանրութիւն տալէն իմ անձս պա-
10 հեցի՝ ու պիտի պահեմ ալ : Քրիստոսի ճշմարտութիւնը իմ ներսի
դիս է , որ աս իմ պարծենալս պիտի չխափանուի ինծի Աքայիայի
11 կողմերը : Ինչի՞ւ • որպէս թէ չե՞մ
սիրեր ձեզ • ան Աստուած գիտէ :
12 Բայց ան որ կ'ընեմ՝ պիտի ընեմ
ալ , որ կտրեմ անոնց պատճառը՝
որոնք պատճառ կը փնտռեն , որ
ինչ բանով կը պարծենան , իրենք
13 ալ մեզի պէս գտնուին : Ինչու որ
անանկները սուտ առաքեալներ՝ խա-
բեբայ բանուորներ ըլլալով , Քրիս-
տոսի առաքեալներուն կերպարանքը
14 վրանին կ'առնեն : Ու զարմանք
մը չէ • ինչու որ ինքը Սատանան
ալ լուսաւոր հրեշտակի կերպարանք
15 կ'առնէ • Եւ մեծ բան մը չէ , որ
անոր պաշտօնեաներն ալ՝ արդարու-
թեան պաշտօնեաներու նման կեր-
պարանք կ'առնեն • որոնց վերջը ի-
րենց գործերուն համեմատ պիտի
16 ըլլայ : Դարձեալ կ'ըսեմ • չըլլայ
որ մէկը զիս անմիտ սեպէ • հապա
թէ չէ՝ գոնէ անմիտի մը պէս զիս
ընդունեցէք , որ ես ալ քիչ մը
17 պարծենամ : Ան որ ես կը խօսիմ՝
չէ՝ թէ Տէրոջը խրատը պէս կը խօ-
սիմ , հապա որպէս թէ անմտու-
թիւնով մը ատ պարծենալուն վրա-
18 տահութիւնով : Որովհետև շա-
տերը մարմնոյ կողմանէ կը պար-
ծենան , ես ալ պիտի պարծե-
19 նամ : Վանդի դուք իմաստուն
ըլլալով՝ յօժարութեամբ կը հան-
20 բերէք անմիտներուն : Ինչու որ
կը հանբերէք , թէ որ մէկը ձեզ
ծառայեցընէ , թէ որ մէկը յեր ըս-
տացուածքը ուտէ , թէ որ մէկը
յեղմէ բան մը առնէ , թէ որ մէկը
յեր վրայ հպարտանայ , թէ որ մէկը
21 ձեր երեսին զարնէ : Վհամեհրանքի
ձևով կը խօսիմ , իբր թէ մենք
տկար էինք • բայց ինչ բանով որ
մէկը պարծենալու կը համարձակի՝
(անմտութեամբ կը խօսիմ ,) ես
22 ալ կը համարձակիմ : Ընտիք Եբ-
րայեցի՞ են , ես ալ • Իսրայէլացի՞
են , ես ալ • Ընբրահամի՞ սերունդ
են , ես ալ • Քրիստոսի՞ պաշտօ- 23
նեաներ են , (յիմարաբար կը խօ-
սիմ՝) ալ աւելի ես • աշխատանք-
ներով՝ աւելի , ծեծերով՝ ալ աւե-
լի , բանտարկութիւններով՝ աւե-
լի , մահուան վտանգներով՝ շատ ան-
դամ • Հրեաներէն հինգ անգամ 24
քառասունէն մէկ մը պակաս ձէծ կե-
րայ • Երեք անգամ ձաղկով ծե- 25
ծուեցայ • մէկ անգամ քարկոծուե-
ցայ • երեք անգամ նաւաբեկու-
թեան հանդիպեցայ • գիշեր մը ու
յորեկ մը ծովին անդունդը մնացի •
Ճատ անգամ ճամբորդութեանց 26
մէջ լուրերուեցայ • գետերէն վը-
տանգներ , աւազակներէն վտանգ-
ներ , իմ ազգէս վտանգներ , հե-
թանոսներէն վտանգներ , քաղաքի
մէջ վտանգներ , անապատի մէջ
վտանգներ , ծովի վրայ վտանգներ ,
սուտ եղբայրներու մէջ վտանգներ
ձուլեցի • Վանքի ու աշխատանքի 27
մէջ , շատ անգամ քնահատութեան
մէջ , անօթութեան ու ծարաւու-
թեան մէջ , շատ անգամ ծոմ կե-
նալու մէջ , ցուրտի ու մերկու-
թեան մէջ էի • Զգէ արտաքին 28
նեղութիւնները , ամէն օրուան ըզ-
բաղմունքը՝ բոլոր եկեղեցիներուն
հոգը վրաս կը դիպուէր : Ո՞վ կը 29
տկարանայ , ու ես չեմ տկարա-
նար • ո՞վ կը գայթակղի , ու իմ
սիրտս չայրիր : Եթէ որ պարծենալ 30
պէտք ըլլայ , տկարութեանս բա-
ներուն վրայ պարծենամ : Ան- 31
տուած և մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի Հայրը , որ յաւիտեան օրհ-
նեալ է , գիտէ որ սուտ չեմ զրու-
ցեր : Դամասկոսի մէջ Արետա 32
թագաւորին ազգապետը զիս բռնել
ուզելով՝ Դամասկացւոց քաղաքը
պահապաններ դրեր էր • Ու ես 33
պատուհանին մէջէն զամբիւղով
պատէն վար կախուեցայ , ու անոր
ձեռքէն վիաչայ :

ԳԼՈՒԽ Ժ-Ր

Պարծենալ պէտք ըլլայ ալ , բայց 1
ինծի անօգուտ է • միայն թէ

Տէրոջը տեսիլքներուն ու յայտնու-
2 թիւններուն գամ : Ճարդ մը գի-
տեմ Քրիստոսով տասներկու տա-
րի առաջ , (եթէ մարմինով էր՝
չեմ գիտեր , և եթէ առանց մար-
մինի՝ չեմ գիտեր , Աստուած գի-
տէ ,) որ անանկը յափշտակուեցաւ
3 մինչև երրորդ երկինքը : Ու գի-
տեմ անանկ մարդ մը , (եթէ մար-
մինով՝ և եթէ առանց մարմինի ,
չեմ գիտեր , Աստուած գիտէ ,)
4 Որ դրախտը յափշտակուեցաւ՝ ու
լսեց չպատմուելու խօսքեր , որ մար-
5 դու արժան չէ խօսիլ : Այս ա-
նանկին համար պիտի պարծենամ .
բայց իմ անձիս համար պիտի չը-
պարծենամ , հապա միայն տկա-
6 րութեանս վրայ : Ինչու որ եթէ
պարծենալ ալ ուզեմ՝ անմիտ պի-
տի չըլլամ • որովհետև ճիտակը
պիտի զրուցեմ • բայց կը խնայեմ
Յոյժ՝ որ չըլլայ թէ մէկը իմ վրաս
աւելի համարում ունենայ , քան
որչափ որ իմ վրաս կը տեսնէ , կամ
7 ինծմէ կը լսէ : Ու որ չըլլայ թէ
ես հպարտանամ խիստ շատ յայտ-
նութիւններուն համար , ինծի մար-
մինի խայթոց մը տրուեցաւ՝ Սա-
տանայի հրեշտակ մը՝ զիս նեղելու
8 համար , որ չըլլայ թէ հպարտա-
նամ : Ասոր համար իրեք անգամ
աղաչեցի Տէրոջը , որ մէկդի ըն-
9 ծմէ : Ու ըսաւ ինծի • Իմ շը-
նորհքս հերիք է քեզի • ինչու որ
իմ զօրութիւնս տկարութեան մէջ
կը կատարուի • ուստի մեծ յօժա-
րութեամբ աւելի իմ տկարութիւն-
ներուս վրայ պիտի պարծենամ , որ
Քրիստոսի զօրութիւնը իմ վրաս
10 հանդչի : Ասոր համար հաւներ եմ
ես տկարութիւններու , նախատինք-
ներու , տառապանքներու , հալա-
ծանքներու , ու նեղութիւններու՝
Քրիստոսի համար • ինչու որ երբ-
որ կը տկարանամ , ան ատենը զօ-
11 բաւոր եմ : Ես անմիտ եղայ պար-
ծենալով , որ դուք ստիպեցիք զիս •
վասն զի ինծի պէտք էր ձեզմէ վկա-
յութիւն առնել • քանզի ես ե-
րեւելի առաքեալներէն բանով մը
պակաս չգտնուեցայ , թէև ես ո-
չինչ եմ : Ցիրաւի ձեր մէջը ա- 12
ռաքեալի նշաններ գործուեցան ամէն
համբերութիւնով , նշաններով , և
սքանչելիքներով , ու զօրութիւն-
ներով : Վասն զի ալ ի՞նչ կայ , 13
որ անով պակաս գտնուեցաք ուրիշ
եկեղեցիներէն , միայն թէ անով՝ որ
ես ձեզի ձանձրութիւն չտուի • նե-
րեցէ՛ք ինծի աս յանցանքը :
Ահա աս երրորդ անգամ է՝ որ կը 14
պատրաստուիմ ձեզի գալու • և ես
ձեզի ձանձրութիւն պիտի չտամ •
ինչու որ ես ձեր ստանիքը չեմ
փնտռեր , հապա՝ ձեզ • որովհետև
որդիները պարտաւոր չեն ծնողք-
ներուն համար բան դիզել , հապա
ծնողքները՝ որդիներուն համար :
Ու ես մեծ յօժարութեամբ ծախք 15
պիտի ընեմ , ու ծախք պիտի ըլ-
լամ ալ ձեր անձերուն համար , թէ-
պէտև ձեզ աւելի սիրելովս յնդի-
քիչ սիրուիմ ալ :
Սակայն թող ըլլայ որ ես ձեզի 16
ծանրութիւն մը չտուի , բայց գո-
դելը ըլլալով նենգութեամբ ձեզ բռնեցի : Մի- 17
թէ իմ ձեզի խրկածներուս միջոց
ձեռքովը ձեզմէ բան մը քաշեցի՞ :
Տիտոսին աղաչեցի , ու անոր հետը 18
ան եղբայրը խրկեցի • միթէ Տի-
տոս ձեզմէ բան մը քաշե՞ց • չէ՞ որ
Էրէս-ոխ ալ նոյն հոգիով քալե-
ցինք , չէ՞ որ նոյն ձամբով պրե-
պեցանք :
Դարձեալ կը կարծէք որ ձեր 19
առջին ջատագովութի՞ւն կ'ընենք
մեր անձերուն • Աստուծոյ առջևը
Քրիստոսով կը խօսինք • և ամէն
բան սիրելիք՝ ձեր շինութեանը հա-
մար է • Վանդի կը վախնամ՝ որ 20
չըլլայ թէ երբոր գամ , ձեզ ու-
զածիս պէս չգտնեմ , և ես ալ ձե-
զի ձեր չուզածին պէս գտնուիմ •
չըլլայ թէ յեր մէջը փոռոտ վէճեր ,
նախանձներ , սրտմտութիւններ ,
գրգռութիւններ , չարախօսութիւն-
ներ , բանսարկութիւններ , ամբար-
տաւանութիւններ , խռովութիւն-
ներ • Չըլլայ թէ երբոր նորէն 21
գամ՝ իմ Աստուածս զիս նկուն ընէ
ձեր քովը , ու սուգ ընեմ շատերուն

զամ՝ որ առաջուց մեզք գործե-
ցին , ու չապաշխարեցին իրենց
գործած պղծութեանը՝ և պոռնկու-
թեանը ու դիւռութեանը վրայ :

ԳԼ. ԺԹ

1 Վա երրորդ անգամ է որ ձեզի կու-
գամ . երկու կամ իրիք վկա-
ներու բերնէ պիտի հաստատուի ա-
2 մէն բան : Առաջուց ըսեր եմ՝ և
նորէն առաջուց կը զրուցեմ (որ-
պէս թէ երկրորդ անգամ ներկայ
կը գտնուիմ՝ թէև հիմա հեռուէն
իմ գրեմ) առջի մեղանչողներուն՝ և
ուրիշ ամենուն , որ եթէ նորէն
3 գամ՝ պիտի չխնայեմ . Որովհետև
Քրիստոսի ինձմով խօսելուն ապա-
ցոյցը կը փնտռէք , որ ինքը ձեր
վրայ տկարացած չէ , հապա ձեր
4 մէջը զօրացած է . Որ թէպէտ խա-
չուելեայ տկարութիւնով , բայց
կենդանի է Աստուծոյ զօրութեամ-
բը . քանզի մենք ալ թէպէտ կը
տկարանանք անով , բայց կենդանի
պիտի ըլլանք անոր հետ Աստուծոյ
5 զօրութեամբը ձեր մէջը : Փոր-
ձեցէք ձեր անձերը թէ հաւատքին
մէջն էք . քննեցէք ձեր անձերը .
չէ՞ք գիտեր ինքզինքնիդ , որ Յի-
սուս Քրիստոս ձեր մէջն է , միայն
6 թէ որ խոտելի չըլլաք : Բայց կը
յուսամ որ պիտի գիտնաք թէ մենք
խոտելի չենք : Ես կը խնդրեմ 7
Աստուծմէ որ դուք մեկ չարութիւն
մը չընէք . չէ՛ թէ որ մենք ընտիր
երեւինք , հապա որ դուք բարին
գործէք , թէև մենք իբրև խոտելի
ըլլանք : Ինչու որ ճշմարտութեան 8
դէմ կարողութիւն մը չունինք ,
հապա ճշմարտութեան համար : Ու- 9
րախ ենք՝ երբոր մենք կը տկարա-
նանք , ու դուք զօրաւոր կ'ըլլաք ,
և մենք ալ աս ձեր հաստատու-
թեանը համար կ'աղօթենք : Ա- 10
սի աս կը գրեմ ձեզի հեռուէն , որ
չըլլայ թէ երբոր գամ՝ սաստկու-
թեամբ վարուիմ ան իշխանու-
թեանը համեմատ , որ Տէրը ինձի
տուաւ շինելու՝ ու չէ՛ թէ քակելու
համար :

Ուստի հեռու եղբայրնե՛ր՝ ուրախ 11
ղնիք , հնաոտաո կեցէք , մխիթարուե-
ցէ՛ք , միաբան եղէք , խաղաղու-
թիւն ըրէք . և սիրոյ ու խաղա-
ղութեան Աստուածը ձեր հետը
պիտի ըլլայ : Համբուրեցէ՛ք իրա- 12
րու սուրբ համբուրով . բարեւ կ'ը-
ղրկեն ձեզի բոլոր սուրբերը : Տէր 13
Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը՝ և
Աստուծոյ սէրը՝ ու Հոգւոյն Սրբոյ
հաղորդութիւնը ձեր ամենուն հետը
ըլլայ . ամէն :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԵՒ ԴԱՐԱՑՈՒԹԻՒՆ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Պօղոս առաքեալ Եղեա՝ չէ՛ թէ
մարդոցմէ , ու չէ՛ թէ մարդու
ձեռքով , հապա Յիսուս Քրիստո-
սի ձեռքովը , և Հօր Աստուծոյ՝
որ զանիկայ մեռելներէն յարուց ,
2 Ու բոլոր եղբայրները որ իմ հետս
են՝ Գաղատիոյ եկեղեցիներուդ .
3 Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի
Հօր Աստուծմէ ու մեր Տէր Յի-
սուս Քրիստոսէն . Ան որ իր անձը 4
տուաւ մեր մեղքերուն համար , որ
մեզ փրկէ հիմակուան չար աշխար-
հէն՝ Աստուծոյ ու մեր Հօրը կա-
մացը համեմատ . Որուն փառք 5
յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Կը զարմանամ որ այդպէս շու- 6
տով ուրիշ աւետարանի կը փո-
խուիք անկէ՝ որ ձեզ Քրիստոսի

7 շնորհացը կանչեց . Որ չկայ ուրիշ
աւետարան . միայն թէ կան ոմանք՝
որ ձեզ կը խռովեցընեն , ու կ'ու-
զեն Քրիստոսի աւետարանը խան-
8 գարել : Բայց թէ որ մենք՝ կամ
երկինքէն հրեշտակ մը ձեզի աւետա-
րանէ անկէ ուրիշ՝ որ մենք
աւետարանեցինք ձեզի , նզովեալ
9 ըլլայ : Ինչպէս որ առաջ ըսինք ,
հիմա ալ նորէն կ'ըսեմ . Թէ որ
մէկը ձեր ընդունածէն ուրիշ ա-
ւետարան քարոզելու ըլլայ ձեզի ,
10 նզովեալ ըլլայ : Վասնզի հիմա
մարդիկնէ՞րը կը համձեցընեմ՝ թէ
Աստուած . կամ մարդո՞ց համձե-
լի ըլլալ կը փնտռեմ . ինչու որ
եթէ ես տակաւին մարդոց համձելի
ըլլայի , ալ Քրիստոսի ծառայ չէի
ըլլար :

11 Կը ծանուցանեմ ձեզի եղբայր-
ներ՝ ան աւետարանը՝ որ ինձմէ քա-
րոզուեցաւ , թէ անիկայ մարդու
12 բան չէ : Որովհետև ես ալ մար-
դէ չառի անիկայ , և ոչ ալ
ստորվեցայ , հապա Յիսուս Քրիս-
13 տոսի յայտնութենէն : Վասն զի
լսած էք դուք իմ առջի ժամանակի
վարմունքս Հրէութեան մէջ , ին-
տր չափէ դուրս կը հալածէի Աս-
տուծոյ եկեղեցին՝ ու կը կործանէի
14 զանիկայ . Ու իմ հայրենի աւան-
դութիւններուս խիստ նախանձա-
ւոր ըլլալով՝ իմ ազգիս մէջ եղած
շատ հասակակիցներէս աւելի յա-
ռաջադէմ էի Հրէութեան մէջ :
15 Բայց երբոր ուզեց Աստուած՝ (որ
որոշեց զիս իմ մօրս որովայնէն , և
16 իր շնորհքովը զիս կանչեց ,) Ինձի
իր Որդին յայտնել , որ զանիկայ
հեթանոսաց մէջ քարոզեմ՝ մեկէն
՝ի մեկ բան մը չիմացուցի մարմինին
17 ու արիւնին , Ո՛չ ալ Երուսաղէմ
եկայ՝ ինձմէ առաջ առաքեալ եղող-
ներուն քովը , հապա Ըրաբիա
գացի , ու նորէն Դամասկոս դար-
18 ձայ . Ետքը իրիք տարիէն ետև Ե-
րուսաղէմ եկայ՝ Պետրոսը տեսնե-
լու , և տասնուհինգ օր անոր քովը
19 կեցայ . Սակայն առաքեալներէն
ուրիշ մեկը չտեսայ , բայց միայն
20 Յակոբոս՝ Տէրոջը եղբայրը : Բայց
աս որ կը գրեմ ձեզի՝ ահա Աստու-
ծոյ առջեը կը հաստատեմ , որ սուտ
չեմ զրուցեր : Ընկէ ետքը եկայ 21
Սիւրիայի ու Կիլիկիայի կողմերը :
Ու զիս դէմ առ դէմ չէին ճանչը- 22
նար ան եկեղեցիները՝ որ Հրէաս-
տանի մէջ էին Քրիստոսով : Մի- 23
այն թէ անունք լսած էին , թէ Ան
որ առնուօք մեզ կը հալածէր , հի-
մա ինքը ան հաւատքը կը քարո-
զէ՝ որ առեն մը կը կործաներ . Ու 24
ինձմով զԱստուած կը փառաւորէ-
ին :

ԳԼ. Ը

Ետքը տասնուչորս տարիէն ետև 1
նորէն Երուսաղէմ եկայ Բառ-
նաբասին հետ՝ Տիտոսն ալ մեկտեղ
առնելով : Ու եկայ յայտնութիւ- 2
նով , և անոնց իմացուցի ան աւե-
տարանը՝ որ հեթանոսներուն մէջ
կը քարոզեմ , բայց առանձին ա-
նոնց՝ որ երեւելիները էին , որ չըլլայ
թէ պարապ տեղը վազեմ կամ
վազած ըլլամ : Բայց չէ՛ թէ իմ 3
հետս եղող Տիտոսն ալ՝ որ Հոյն
էր , պարտաւորեցաւ թլփատուիլ .
Այնաւանդ ներս սկրդուղ սուտ 4
եղբայրներուն համար՝ որոնք սահե-
լով ներս մտան Քրիստոս Յիսուսով
մեր ունեցած ազատութիւնը լրտե-
սելու համար , որ մեզ ծառայեցը-
նեն . Որ անոնց քիչ մը տուն 5
անգամ մտիկ չըրինք ենազանդելու ,
որ աւետարանին ճշմարտութիւնը
հաստատուն մնայ ձեր մէջը : Բայց 6
անոնք որ կը կարծուէին բան մը
ըլլալ , որոնք ինչ որ էին՝ ան իմ
հոգս չէ . Աստուած մարդոց աչա-
ռութիւն չընէր . վասն զի անոնք
կարծուածները բան մը չիմացուցին
ինձի : Հապա անոր հակառակը՝ 7
երբոր տեսան որ անթլփատներուն
աւետարանը ինձի յանձնուած է ,
ինչպէս Պետրոսին ալ թլփա-
տուածներուն . (Վասն զի ան որ 8
Պետրոսին յաջողեց թլփատուած-
ներուն առաքելութիւն ընելու ,
ինձի ալ յաջողեց հեթանոսներու-
ն .) Ու երբոր ինձի տրուած չը- 9
նորհքը գիտցան Յակոբոս ու Կե-

փաս և Յովհաննէս՝ որոնք սիւներ անպուաճ էին , աջ ձեռքերնին տուին ինձի ու Բառնաբասին՝ Ընդունելութեան հաղորդակցութեան , որ մենք հեթանոսներուն մէջը երթանք , ու անոնք՝ թլփատուածներուն • Միայն թէ չը խոհեր որ աղքատները յիշենք • որ ես ալ յօժարեցայ ան բանը ընելու : Բայց երբոր Կեփասը Անտիոք եկաւ , ես անոր դէմ կեցայ • որովհետև ինքը մեղադրելու էր : Ինչու որ դեռ Յակոբոսին քովէն մէկ քանի հոգի չէկած , ինքը հեթանոսներուն հետ անխտրաբար կ'ուտէր • բայց երբոր եկան՝ մէկդի կը քաշուէր , ու ինքզինքը կը զատէր , վախնալով անոնցմէ՝ որ թլփատուածներէն էին : Ու անոր հետ կեղծաւորեցան մնացալ ևրէաներն ալ , անանկ որ Բառնաբասն ալ անոնց կեղծաւորութեանը ծռեցաւ : Բայց ես երբոր տեսայ որ աւետարանին ճշմարտութեանը մէջ շիտակ չէն քալեր , ամենուն առջին Կեփասին ըսի ցի , Եթէ դուն որ ևրէայս , հեթանոսի պէս՝ ու չէ թէ ևրէայի պէս կ'ապրիս , ի՞նչպէս հեթանոսները կը ստիպես ևրէայի պէս վարուելու : Մենք որ բուն ևրէայ ենք , և չէ թէ հեթանոսներէն մեղաւորներ , Ա գիտնալով՝ որ մարդ օրէնքին գործքերէն չկրնար արդարանալ , հապա Յիսուս Քրիստոսի հաւատքէն , մենք ալ Քրիստոս Յիսուսի հաւատացինք՝ որ արդարանանք Քրիստոսի հաւատքէն , և չէ թէ օրէնքին գործքերէն , որովհետև օրէնքին գործքերէն մէկ մարմին մը պիտի չարդարանայ : Իսկ Եթէ մենք՝ որ կ'ուզենք Քրիստոսով արդարանալ , մեղաւոր գըտնուինք , ուրեմն Քրիստոս մեղայ պաշտօնեաի՞ եղաւ • քա՛ չըլլի : Վանդի թէ որ ես իմ քակած բաներս նորէն կը շինեմ , իմ անձս յանցաւոր կը ցուցընեմ : Ինչու որ ես օրէնքով մեռայ օրէնքին , որ Աստուծոյ կենդանի ըլլամ : Քրիստոսի հետ խաչը եղայ • Բայց կենդանի եմ , չէ թէ ես՝ հապա Քրիստոս կենդանի է իմ մէջս • բայց ես որ հիմա մարմինովս կ'ապրիմ՝ Աստուծոյ Որդւոյն հաւատքովը կ'ապրիմ , ան որ ինձ սիրեց , ու իր անձը ինծի համար մատնեց : Ես Աստուծոյ շնորհքը չեմ անարգեր • ինչու որ եթէ արդարութիւնը օրէնքէն էր , ուրեմն Քրիստոս պարապ տեղը մեռաւ :

ԳԼ • Գ

Ո՛վ անմիտ Գաղատացիք՝ ո՞վ ձեզ հրապուրեց • որ ձեր աչքերուն առջևը Յիսուս Քրիստոս ձեր մէջը խաչը ելած նկարագրուեցաւ : Ասիկայ միայն կ'ուզեմ՝ ձեզմէ սորուիլ • Օրէնքին գործքերովը դուք ևոգին առիք՝ թէ հաւատքին լսելովը : Այդչափ անմիտ էք • հոգիով սկսեցիք , ու հիմա մարմինո՞վ կը վերջանաք : Այնչափ դիպուածները պարա՞պ տեղը ձեր վրայէն անցան , (թէ որ պարապ ըլլայ ալ :) Ա՞ստի ան որ ձեզի ևոգին բաշխեց , և ձեր մէջը զօրութիւններ գործեց , օրէնքի՞ն գործքերովն էր՝ թէ հաւատքին լսելովը : Ինչպէս որ Աբրահամ Աստուծոյ հաւատաց , ու անոր արդարութիւն սեպուեցաւ : Ա՛ռնեմն դիտցէք՝ թէ անոնք որ հաւատքէն են , անոնք են Աբրահամի որդիքը : Ու գիրքը՝ առաջուց դիտնալով թէ Աստուած հեթանոսները հաւատքով կ'արդարացընէ , առաջուց աւետիս տուաւ Աբրահամին , թէ քեզմով պիտի օրհնուին բոլոր ազգերը : Ա՛ստի անոնք որ հաւատքէն են՝ կ'օրհնուին հաւատացեալ Աբրահամին հետ : Վա՛ն զի անոնք որ օրէնքին գործքերէն են , անէծքի տակ են • ինչու որ գրուած է՝ թէ Անիծեալ ըլլայ ամէն մարդ՝ որ օրէնքին գիրքը ամէն գրուածներուն մէջ չկենայ՝ որ զանոնք կատարէ : Ու թէ օրէնքով մէկը չկրնար արդարանալ Աստուծոյ առջևը , ան յայտնի է • քանզի Արդարը հաւատքէն պիտի ապրի : Բայց օրէնքը հաւատքէն չէ • հապա Ան որ կը կատարէ անոնք՝ անոնցմով պիտի ապրի : Քրիստոս մեզ ծախու առաւ օրէնքին անէծքէն՝ ինքը մեղի համար անէծք ըլլալով • (ինչու որ գրուած է թէ՝ Անիծեալ է ան ամէնը՝ որ փայտի կը կախուի •) Որ Աբրահամին օրհնութիւնը հեթանոսներուն վրայ ըլլայ Քրիստոս Յիսուսով • որ մենք ալ ևոգւոյն խոստմունքը առնենք հաւատքով : Արդու ո՛ղբո՛ղքս պէս կը գրուցեմ՝ Ե՛ղբայրներ • իրաւ որ մարդու մը հաստատած կտակը մէկը չեղծանեն , ո՛չ ալ անոր վրայ ուրիշ պատուէր մը կ'աւելցընէ : Բայց խոստմունքները Աբրահամին ու անոր սերունդին եղան • չըսեր , Ու ո՛ սերունդներուդ՝ որպէս թէ շատերու համար , հապա որպէս թէ մէկու մը համար , Ու քու սերունդիդ , որ ան Քրիստոսն է : Բայց ասիկա կը գրուցեմ • Ան կտակը՝ որ առաջուց Աստուծմէ հաստատուեցաւ Քրիստոսով , օրէնքը չորս հարիւր երեսուն տարիէն ետև որ գրուեցաւ , չկրնար խափանել՝ խոստմունքը խափանելու համար : Վա՛ն զի թէ որ ժառանգութիւնը օրէնքէն կ'ըլլայ , ուրեմն ալ խոստմունքէն չէ • բայց Աբրահամին խոստմունքով շնորհեց Աստուած :

Հապա ինչի՞ համար է օրէնքը • յանցանաց համար վրայ աւելցաւ , (մինչև որ գայ ան սերունդը՝ որուն որ խոստացուեր էր ,) հրեշտակներով տրուած՝ միջնորդի մը ձեռքով : Բայց միջնորդը մէկու մը միջնորդ չէ • սակայն Աստուած մէկ է : Ուրեմն օրէնքը հակառակ բան մը է Աստուծոյ խոստմունքներուն • քա՛ չըլլի • քանզի Եթէ որ տրուած ըլլար անանկ օրէնք մը՝ որ կարող ըլլար կենդանի ընելու , ան ատենը իրաւ արդարութիւնը օրէնքէն կ'ըլլար : Բայց գիրքը ամենը մեղքի տակ դոցեց , որ խոստմունքը Յիսուս Քրիստոսի հաւատքովը տրուի հաւատացեալներուն : Բայց քանի որ հաւատքը չէր եկած , օրէնքին տակը դոցուած կը պահուէինք , սպասելով ան հաւատքին՝

որ պիտի յայտնուէր : Ուրեմն օրէնքը մեր դաստիարակը եղաւ՝ դէպ Քրիստոսի Եբեբելու , որ մենք հաւատքով արդարանանք : Բայց երբոր հաւատքը եկաւ , ալ դաստիարակի տակ չենք : Ինչու որ ամէնքդ ալ Աստուծոյ որդիք էք՝ Քրիստոս Յիսուսի վրայ եղած հաւատքով : Վասնզի դուք ամէնքդ որ Քրիստոսով մկրտուեցաք , Քրիստոսը վրան հագած էք • Այսուհետև ո՛չ ևրէայ կայ , ո՛չ ալ Յոյն • ո՛չ ծառայ կայ , ո՛չ ալ ազատ • ո՛չ արու կայ , ո՛չ ալ էգ • ինչու որ դուք ամէնքդ ալ մէկ էք Քրիստոս Յիսուսով : Ա՛պա թէ որ դուք Քրիստոսինն էք , ուրեմն Աբրահամին սերունդն էք , ու խոստմունքին նայելով՝ ժառանգներ :

ԳԼ • Դ

Բայց ասս կը գրուցեմ , ո՛րչափ ժամանակ մանակ որ ժառանգը տղայ է ծառայէն տարբերութիւն մը չունի , թէև ամենուն տէրն է • Ա՛ապա խնամակալներու ու հոգաբարձուներու տակ է՝ մինչև հօրը որոշած ժամանակը : Նմանակ ալ մենք երբոր տղայ էինք , աշխարհիս սկզբունքներուն տակը ծառայ եղած էինք : Բայց երբոր ժամանակը լեցուեցաւ , խրկեց Աստուած իր Որդին՝ որ կնիկէ մը եղաւ , ու օրէնքի տակ մնաւ • Որպէս զի օրէնքի տակ եղողները փրկէ , որ մենք որդեգրութիւնը ընդունինք : Ու որովհետև դուք որդիք էք , Աստուած իր Որդիին Ա՛ոգին ձեր սիրտերուն մէջը խրկեց , որ կ'աղաղակէ Աբբա՛ Հա՛յր : Ա՛ստի ալ ծառայ չես , հապա որդի • և թէ որդի , ալ Աստուծոյ ժառանգը Քրիստոսով : Բայց ան ատենը որ չէիք գիտեր զԱստուած , կը ծառայէիք անոնց՝ որոնք ի բնէ Աստուածներ չէին : Ա՛մայն հիմա որ ձանչցաք զԱստուած՝ մանաւանդ որ դուք Աստուծմէ ձանչցուեցաք , ինչո՞ր նորէն կը դառնաք ան տկար ու չքաւոր սկզբունքներուն , որոնց նորէն կ'ուզէք ծառայութիւն ընել :

10 Օրերը կը զանազանէք, ու ամիս-
ները, և ժամանակները ու տարի-
11 ները։ Կը վախնամ ձեզմէ, որ
գուցէ պարապ տեղը ձեր վրայ աշ-
խատած ըլլամ։
12 Ինծի պէս եղէք. ինչու որ ես
ալ ձեզի պէս էի. Եղբայրներ՝ ձեզի
կ'աղաչեմ. դուք ինծի վնաս մը
13 հասուցած չէք։ Գիտէք դուք՝ որ
մարմնոյս տկարութեամբը ձեզի առ-
ջի անգամ աւետարանը քարոզեցի.
14 Թիւնս Ձանարգեցիք ու չարհա-
մարհեցիք. հապա Աստուծոյ հրեշ-
տակի մը պէս զիս ընդունեցիք՝
15 Յիսուս Քրիստոս պէս։ Ուրեմն
ո՞ւր է ան ձեր երանութիւնը.
քանզի ես կը վկայեմ ձեզի, որ
եթէ կարելի էր՝ ձեր աչքերը պիտի
16 հանէիք ու ինծի տայիք։ Ուստի
ձեր թշնամին նկատ ձեզի ճշմարիտը
17 խօսելուս համար։ Ձեզ նախանձի
կը գրգռեն անոնք՝ չէ թէ բարիին,
և կ'ուզեն ձեզ արգիլել, որ իրենց
18 նախանձաւոր ըլլաք։ Սակայն աղէկ
է ամէն առեն բարիին նախանձաւոր
ըլլալ, ու չէ թէ միայն երբոր ձեր
19 մէջը ըլլամ։ Իմ որդեակներս՝ որ
ձեզմով նորէն ցաւերքի ցաւ կը
քաշեմ, մինչև որ Քրիստոս ձեր
20 մէջը ձեւակերպի։ Ա՛ուզէի հիմա
ձեր մէջը ներկայ ըլլալ, ու փոխել
իմ ձայնս. ինչու որ ես ձեր վրայով
տարակուսած եմ։
21 Ըսէք ինծի, դուք որ օրէնքին
տակը կ'ուզէք ըլլալ, օրէնքը չէ՞ք
22 լսեր։ Ա՛ան գի գրուած է թէ՝
Աբրահամ երկու որդի ունէր. մէ-
կը՝ աղախինէն, ու մէկալը՝ ազատ
23 կնիկէն։ Հայց ան որ աղախինէն
էր՝ մարմնոյ կողմանէ ծնած էր, իսկ
ան որ ազատ կնիկէն՝ խոստմունքին
24 համեմատ. Որ ասիք բաները այլա-
բանօրէն կը մեկնուին. ինչու որ
ասոնք են երկու կտակարանները,
մէկը՝ Սինայ լեռնէն՝ որ ծառայու-
թեան համար կը ծնանի, որ է
25 Ագար. Ինչու որ Ագարը Ա-
րաբիոյի մէջ Սինայ լեռն է, և կը
համեմատի հիմակուան Երուսաղե-
մին՝ որ իր զաւակներովը մէկտեղ
կը ծառայէ։ Հայց վերի Երու- 26
սաղէմը ազատ է, որ մեր ամենուն
մայրն է։ Ինչու որ գրուած է, 27
Ո՛վ չծնանող ամուլ՝ ցնծա. ո՛վ
ծննդական ցաւ չքաշող՝ գոչէ և
աղաղակէ. քանզի երեսէ ձգուա-
ծին տղաքները՝ էրիկ ունեցողին զը-
ղեխներէն շատ պիտի ըլլայ։ Ուստի 28
մենք եղբայրներ՝ Իսահակին պէս
խոստմունքին որդիներն ենք։ Հայց 29
ինչպէս որ ան առեն մարմնոյ կող-
մանէ ծնածը՝ կը հալածէր զանիկայ
որ հոգիին կողմանէ էր, անանկ ալ
հիմա։ Սակայն գիրքը ի՞նչ կ'ը- 30
սէ. Դո՛ւրս հանէ աս աղախինը
ու անոր որդին. ինչու որ աղախի-
նին որդին ազատ կնկանը որդւոյն
հետ ժառանգութիւն պիտի չառ-
նէ։ Ուստի եղբայրներ՝ մենք ա- 31
ղախինին զաւակները չենք, հապա
ազատին։

ԳԼ. Ե

Ուստի ամէ՛ր կեցէք ան ազատու- 1
թիւնովը՝ որով Քրիստոս մեզ
ազատեց, և նորէն ծառայութեան
լուծի տակ մի՛ մտնէք։ Ես 2
Պօղոս կը զրուցեմ ձեզի, որ եթէ
թլփատուիք, Քրիստոս ձեզի օ-
գուտ մը չընէր։ Նո՛ւ դարձեալ ա- 3
մէն թլփատուող մարդու կը վկա-
յեմ, թէ պարտական է բոլոր օ-
րէնքը կատարելու։ Խափանած էք 4
դուք Քրիստոսէն, որ օրէնքով
արդարանալ կ'ուզէք, ո՛ր շնորհ-
քէն ինկած էք։ Ինչու որ մենք 5
Հոգիով կը սպասենք՝ արդարու-
թեան յոյսին հաւատքովը։ Ա՛ան 6
գի Քրիստոս Յիսուսի քով ո՛չ
թլփատութիւնը բան մը կրնայ,
ո՛չ ալ անթլփատութիւնը, հապա
հաւատքը՝ որ սիրով՝ ի գործ կը
դրուի։ Դուք աղէկ կը վազէիք. 7
ո՞վ ձեզ հետ կեցուց՝ որ ճշմարտու-
թեան չլսադանդիք։ Այս դրդումը 8
անկէ չէ՝ որ ձեզ կանչեց։ Խիչ 9
մը խմորը բոլոր զանգուածը կը
խմորէ։ Հայց ես յոյս ունիմ ձեր 10
վրայ Տէրոջմով, որ ուրիշ միտք
բան մը պիտի չխորհիք. և ան որ
ձեզ կը խռովեցնէ, դատաստա-

նը անոնք որ Քրիստոսինները են՝ 24
էրինց մարմինը խաչ հանեցին քնա-
խոն կիրքերով ու ցանկութիւննե-
րով միասին։ Եթէ որ Հոգիով 25
կ'ապրինք, Հոգիին համեմատ քա-
լենք։ Անապարծ չըլլանք՝ միմիսկ 26
գրգռելով, ու իրարու վրայ նա-
խանձելով։

ԳԼ. Զ

Ե՛ղբայրներ՝ թէ որ մէկը յանկարծ 1
ինչ և իցէ յանցանքով բռնու-
նուելու ըլլայ, դուք որ հոգևոր էք՝
անանկը հեզութեան հոգիով ուղ-
ղութի՛ան բերէք. քու անձիդ ալ
զգուշութիւն ըրէ որ չըլլայ թէ
փորձութեան մէջ իյնաս։ Իրա- 2
րու նեղութիւնները կրեցէ՛ք, ու
անանկ Քրիստոսի օրէնքը կատա-
րեցէ՛ք։ Վասնզի թէ որ մէկը 3
ինքզինքը բան մը ըլլալ կը սեպէ՝
ու չէ, անիկայ իր անձը կը խաբէ։
Հայց ամէն մարդ իր գործը թող 4
կշռէ՛, ու ետքը միայն իր անձին
վրայ պարծանք ունենայ, և չէ թէ
ուրիշին վրայ։ Ինչու որ ամէն 5
մէկը իր բեռը պիտի կրէ։
Խօսքին աշակերտութիւն ընողը 6
իր վարդապետը ամէն բարի բանե-
րու մասնակից ընէ։ Մի՛ խա- 7
բուիք՝ Աստուած ծաղր չըլլար։
Ա՛ան գի ինչ որ մէկ մարդ մը կը 8
սերմանէ՝ նոյնը պիտի հնձէ. ան որ
իր մարմինին կը սերմանէ՝ ան մար-
մինէնապականութիւն պիտի հըն-
ձէ. ու ան որ Հոգիին կը սերմա-
նէ, ան Հոգիէն յաւիտենական
կեանք պիտի հնձէ։ Հայց բարի 9
գործելէն չձանձրանանք, քանզի
յարմար ժամանակին պիտի հնձենք՝
թէ որ չթուլնանք։ Ուստի քանի 10
որ ժամանակը ձեռքերնիս է, բարիք
ընենք ամենուն՝ մանաւանդ հաւատ-
քին ընտանիներուն։
Նայեցէ՛ք՝ ինչպէս գիրերով գրե- 11
ցի ձեզի իմ ձեռքովս։ Որոնք որ 12
կ'ուզեն մարմնոյ կողմանէ բարի ե-
րեւնալ, անոնք ձեզ կը ստիպեն որ
թլփատուիք. միայն որ Քրիստոսի
խաչին համար չհալածուին։ Վասն- 13
զի անոնք ալ որ թլփատուած են,

իրենք օրէնքը չէն պահեր , հապա կ'ուզեն որ դուք թլփատուիք , որ իրենք ձեր մարմինովը պարծենան :
14 Բայց ես՝ քանի մեռի որ պարծենամ , հապա միայն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի խաչովը , որ անով աշխարհ ինծի խաչը եղած է , ես ալ աշխարհի : 15 Ինչու որ Քրիստոս Յիսուսով ո՛չ թլփատութիւնը բան մըն է , ոչ ալ անթլփատութիւնը . հապա նոր ստեղծուածքը :
16 Ու՛ան ամէնը որ ասոնց կանոնիս համեմատ կը քալեն , խաղաղութիւն ու ողորմութիւն ըլլայ անոնց վրայ , ու Աստուծոյ Իսրայէլին վրայ : 17 Ընկէ ետև մէկը զիս թող չտոգնեցընէ՛ . ինչու որ ես Տէր Յիսուսին վէրքին նշանները իմ մարմնոյս վրայ կը կրեմ : 18 Ղը բայրներ՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հոգիին հետը ըլլայ . ամէն :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵԼՈՅՆ

ԸՆ ՆՓԵՍԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը Աստուծոյ կամքովը , Եփեսոսի մէջ եղած սուրբերուն՝ և Քրիստոս Յիսուսի հաւատացողներուն . 2 Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի՝ Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն :
3 Օրհնեալ է Աստուած՝ և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը , ան որ մեզ օրհնեց ամէն հոգևոր օրհնութիւններով երկնաւորներուն մէջ 4 Քրիստոսով . Ինչպէս որ մեզ անով աշխարհիս սկիզբէն առաջ ընտրեց , որ մենք սուրբ ու անարատ ըլլանք իր առջևը սիրով . 5 Ու առաջուց մեզ սահմանեց իրեն որդեգիր ըլլալու Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը իր կամքին հաճութեանը պէս , 6 Իր փառաւոր շնորհացը գովութեանը համար , որով մեզ զարդարեց Սիրելիին ձեռքովը . 7 Ո՛ր անով փրկութիւն ունինք մենք իր արեանը միջոցով , մեղաց թողութիւնը՝ իր շնորհքին ճոխութեանը չափովը . 8 Ո՛ր մեր վրայ աւելցուց բոլոր իմաստութեամբ ու գիտութեամբ , 9 Ճեղի յայտնելով իր կամքին խորհուրդը իր հաճութեանը պէս , որն որ նախասահմաներ էր անոր ձեռքովը . 10 Ո՛ր ժամանակաց լրանալուն տնտեսութեանը մէջ ամէն բան բովանդակուի Քրիստոսով՝ ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ կայ , անով՝ 11 Որով մենք ալ ժառանգութիւն առինք՝ առաջուց որոշուած ըլլալով անոր նախասահմանութիւնովը , որ ամէն բան իր կամքին խորհրդովը՝ ի գործ կը դնէ . 12 Ո՛ր մենք անոր փառքին գովութիւն ըլլանք՝ առաջուց Քրիստոսի վրայ յուսացողներս . 13 Որուն վրայ դուք ալ յո՛ւսացաք՝ երբոր լսեցիք ճշմարտութեան խօսքը՝ ձեր փրկութեան աւետարանը , որուն նաև հաւատալով՝ խոստացեալ Սուրբ Հոգիին նշոյհովը կնքուեցաք . 14 Ո՛ր ան՝ մեր ժառանգ ըլլալուն գրաւն է մինչև ստացուածքին փրկութիւնը՝ իր փառաց գովութեանը համար :

Ուստի ես ալ երբոր լսեցի Տէր Յիսուսին վրայ ունեցած հաւատքնիդ , ու բոլոր սուրբերուն վրայ յիշ ո՛ւնեցած սէրը , 16 Ձեմ դադարիր ձեզի համար գոհութիւն ընելէն՝ ձեզ իմ աղօթքներուս մէջ յիշելով . 17 Ո՛ր մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Աստուածը՝ փառաց Հայրը

նորհքին ղերազանց մեծութիւնը՝ Քրիստոս Յիսուսով մեզի ցո՛ցուցած քաղցրութիւնովը : 8 Ալ ան ղի շնորհքով փրկուած էք դուք հաւատքի միջոցով . և ասիկ չէ թէ ձեզմէ է , հապա Աստուծոյ պարգևն է . 9 Ոչ թէ գործքերէն , որ մէկը չպարծի : 10 Ինչու որ մենք անոր ձեռագործն ենք , Քրիստոս Յիսուսով ստեղծուած բարի գործքերու համար , որոնց Աստուած առաջուց պատրաստեց զիղ , որ անոնց մէջը քալենք :
11 Ուստի միտքերնիդ բերէք , որ դուք առեն մը մարմինով հեթանոսներ ըլլալով , (որոնք անթլփատութիւն կ'ըսուին անոնցմէ՝ որ թլփատութիւն կ'ըսուին մարմինի մէջ ձեռքով եղած ,) 12 Որ ան առեն դուք առանց Քրիստոսի էիք , ու հեռացած էիք Իսրայէլի քաղաքակցութենէն , և օտարացած խոստմունքին ուխտերէն , ու յոյս մըն ալ չունէիք , և աշխարհի մէջ առանաստուած էիք : 13 Բայց հիմա Քրիստոս Յիսուսով դուք՝ որ առեն մը հեռաւոր էիք , մերձաւոր եղաք Քրիստոսի արիւնովը : 14 Ալ ան ղի անիկայ է մեր խաղաղութիւնը , որ երկուքը մէկ ըրաւ , ու մէջ տեղի բաժանող պատը՝ այսինքն էրօրոհաւ եղած թշնամութիւնը իր մարմինովը քակեց , 15 Ու հրամաններով եղած պատուիրանքներուն օրէնքը խափանեց . որ իրմով ան երկուքը մէկ նոր մարդ մը հաստատէ , ու այսպէս խաղաղութիւն ընէ . 16 Ու երկուքն ալ մէկ մարմին եղած հաշտեցընէ Աստուծոյ հետ իր խաչովը . ինչու որ անով սպաննեց թշնամութիւնը . 17 Ու եկաւ խաղաղութիւն քարոզեց ձեզի՝ որ հեռուն էիք , ու անոնց՝ որ մօտ էին : 18 Վանզի անոր ձեռքովը մենք երկուքնիս ալ մէկ Հոգիով Հօրը մօտենալու արտօնութիւնը ունինք : 19 Ուրեմն ալ ասիկէ ետև դուք օտար ու պանդուխտ չէք , հապա սուրբերուն քաղաքակիցները , և Աստուծոյ ընտանիքը , 20 Առաքեալներուն ու մարգարէներուն հիմին վրայ շինուած ,

որ անոր անկիւնին գլուխը Յիսուս
21 Քրիստոսն է • Որով բոլորը չէնքը
8 միկտեղ յարմարութեամբ կազ-
մուած՝ կ'աճի սուրբ տաճար մը կ'ըլ-
22 լայ Տէրոջմով • Ու անով դուք ալ
միկտեղ կը շինուիք՝ Աստուծոյ բը-
նակարան ըլլալու Հոգւով Սրբով։

ԳԼ • Գ

1 Պաւղոս ես Յիսուս Քրիստոս Յի-
սուսի կապուածը ձեզի հեթա-
2 նոսներուդ համար • Ու դուք ան-
շուշտ լսած էք Աստուծոյ շնորհքին
անտեսութիւնը, որ ինծի տրուած
3 է ձեզի համար • Թէ ինծի ան խոր-
հուրդը յայտնութիւնով յուցուե-
ցաւ • (ինչպէս առաջուց ալ ձեզի
4 համառօտաբար գրեցի, Որով կըր-
նաք կարդալ ու միտք առնել իմ
տեղեակ ըլլալս Քրիստոսի խոր-
5 հուրդին վրայով •) Ու ուրիշ դա-
րերուն մէջ մարդոց որդիներուն չէ-
ր ևացած, ինչպէս որ հիմա Հոգւով
Սրբով յայտնուեցաւ իր սուրբ ա-
ռաքեալներուն ու մարգարէներուն •
6 Ու հեթանոսները Քրիստոսով ժա-
ռանգակից ու մարմնակից և անոր
խոստմունքին հաղորդ ըլլան աւե-
7 տարանով • Որուն ես սպասաւոր
եղայ՝ Աստուծոյ շնորհաց պարգևին
համեմատ՝ որ ինծի տրուեցաւ՝ իր
զօրութեանը ներգործութիւնովը,
8 (Ինծի՝ որ ամէն սուրբերուն պզը-
տիկն եմ, աս շնորհքը տրուեցաւ,)
հեթանոսներուն մէջ Քրիստոսի
անքննելի ճոխութիւնը քարոզելու,
9 Ու ամէնը լուսաւորելու, որ գի-
նան թէ ինչ է ան խորհուրդին
տնօրէնութիւնը, որ 'ի յաւիտենից
ծածկուած էր Աստուծոյ քով, որ
10 ամէն բանը ստեղծեց • Ու հիմա
Աստուծոյ բազմատեսակ իմաստու-
թիւնը եկեղեցիին ձեռքովը յայտնի
ըլլայ երկինքը եղող իշխանութիւն-
11 ներուն ու պետութիւններուն • Ի
յաւիտենական նախասահմանու-
թեանը համեմատ, որ ըրաւ մեր
Տէրոջը Քրիստոս Յիսուսի ձեռքո-
12 վը • Որով մենք ալ համարձակու-
թիւն ու մտնելու ապահովութիւն

ունինք վստահութեամբ՝ իրեն հա-
ւատալով։
13 Ուստի կ'աղաչեմ որ չձանձրանաք
իմ նեղութիւններուս պատճառովը,
որ ձեզի համար են, և որ ձեր փառքն
են։
14 Ասոր համար ծնկան վրայ
գալով մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
15 Հօրը առջևը, Ասկից որ բոլոր
ազգատոհմը երկինքի մէջ ու երկրի
16 վրայ անուն կ'առնէ, Կ'աղաչեմ որ
տայ ձեզի իր փառաց ճոխութեանը
չափովը՝ զօրութիւնով հաստա-
տուիլ իր Հոգիովը ներսի մարդուն
17 մէջ • Որ Քրիստոս հաւատքով ձեր
սրտերուն մէջը բնակի, և դուք սի-
րով արմատացած ու հաստատուած
18 ըլլաք, Որ կարենաք հասկընալ
բոլոր սուրբերուն հետ միկտեղ,
թէ ինչ է լայնութիւնը ու երկայ-
նութիւնը՝ և խորութիւնը ու բարձ-
19 րութիւնը • Ու յայտնի ճանչնալ
Քրիստոսի սէրը որ գիտութենէ
գերազանց է, որ լցուիք Աստուծոյ
20 ամէն լրութիւնովը։ Արդ անոր՝
որ կարող է առատութեամբ ընել
ամէն բաներէն աւելի՝ որ մենք կը
խնդրենք կամ կը խորհինք, ան զօ-
րութիւնովը՝ որ մեր մէջը կը ներ-
21 գործուի • Իրեն փառք եկեղեցիին
մէջ՝ Քրիստոս Յիսուսով՝ բոլոր
դարերուն մէջ յաւիտեանս յաւի-
տենից • ամէն։

ԳԼ • Դ

1 Ուստի կ'աղաչեմ ձեզի՝ ես որ Տէ-
րոջը համար կապուած եմ, որ
դուք այնպէս քալէք՝ ինչպէս որ կը
վայլէ ան կոչումին՝ որով կանչուե-
2 ցաք, Հոլորը խոնարհութիւնով ու
հեզութիւնով, երկայնմտութեամբ,
սիրով իրարու ներողամիտ ըլլալով •
3 Ջանալով Հոգւոյն Սրբոյ միաբա-
նութիւնը խաղաղութեան կապովը
4 պահել • Մէկ մարմին ու մէկ հո-
գի, ինչպէս որ կանչուեցաք ձեր
5 կոչումին մէկ յոյսովը • Տէրը մէկ
է, հաւատքը մէկ, մկրտութիւնը
6 մէկ • Մէկ է Աստուած և ամենուն
Հայրը, որ ամենուն վրայ ու ամե-
նուն հետ, և մեր ամենուն մէջն է։
7 Բայց մեր ամէն մէկուն ալ շնորհք

տուած է Քրիստոսի պարգևին
8 չափովը։ (Ասոր համար կ'ըսէ թէ՝
Բարձրը ելլաւ, գերութիւնը գերի
բռնեց, ու մարդոց պարգևներ
9 տուաւ։ Ան ելլաւ ըրեք ի՞նչ է,
միայն թէ՝ որ ինքը առաջ երկրին
10 վարի կողմերը իջաւ։ Ան որ իջաւ՝
նոյն ինքն է, որ բոլոր երկինքներէն
վեր ելաւ, որ ամէն բան լեցնէ։)
11 Ու ինքը մէկ քանին տուաւ ա-
ռաքեալներ ըլլալու, մէկ քանին
մարգարէներ, մէկ քանին աւետա-
րանիչներ, մէկ քանին հովիւներ ու
12 վարդապետներ • Սուրբերուն հաս-
տատութեանը համար, պաշտօնին
գործքին համար, Քրիստոսի մար-
13 մնին շինութեանը համար • Մին-
չև որ ամէնքս ալ հասնինք հաւատ-
քին ու Աստուծոյ Որդին ճանչնա-
լուն միաբանութեանը, կատարեալ
մարդ ըլլալու, Քրիստոսի լման
14 հասակին չափը ունենալու • Ու ալ
տակէետև տղաք չըլլանք երերած ու
վարդապետութեան ամէն հովերէն
ատին անդին տարուբերուած մար-
դոց խաբէութիւնովը, որ խոր-
մանկութեամբ կը խաբեն մոլորը-
15 նելու • Հապա սիրով ճշմարտու-
թեան հետևելով՝ ամէն բան Անով
աճեցընենք՝ որ գլուխ է՝ այսինքն
16 Քրիստոս • Ու անկէ բոլորը մարմի-
նը միկտեղ կապմուած՝ և ամէն յօ-
դուածներըը իրարու հաղորդուելով
կցուած՝ ամէն մէկ մասին չափով
ներգործելով՝ մարմնին աճում կու-
տայ՝ իրեն շինութեանը համար՝ սի-
րով։
17 Ուստի աս կ'ըսեմ ու Տէրոջմով
վկայութիւն կ'ընեմ, որ դուք մէյ-
մէնի ալ անանկ չքալէք, ինչպէս որ
մեկալ հեթանոսները կը քալեն ի-
րենց մտքին ունայնութեանը մէջ •
18 Որոնց խաւարցղութիւնը խաւարած
է, ու օտարացած են Աստուծոյ
կեանքէն, իրենց մէջը եղած տգի-
տութեան պատճառովը՝ իրենց սըր-
տին կուրութեանը համար • Որոնք
19 անզգայ ըլլալով, ինքզինքնին անա-
ռակութեան տուին, ամէն կերպ
պղծութիւն գործելու՝ ագահութիւ-
20 նով։ Բայց դուք ասանկ չսորվե-

ցաք Քրիստոսը • Թէ որ անոր 21
վրայով լսեցիք՝ ու անկէ սորված
էք, ինչպէս որ ճշմարտութիւնը
Յիսուսի մէջ է • Որ ձեր վարքին 22
մկրտի հանէք ան հին առջի վար-
մունքին պէս խաբէի հին մարդը՝ խա-
բեալ ցանկութիւններով ապակա-
նուածը • Ու ձեր միտքին հոգիովը 23
նորոգուիք, Ու նոր մարդը վրա- 24
նիդ հագնիք, ան որ Աստուծոյ
պատկերին պէս ստեղծուած է, ար-
դարութիւնով ու ճշմարիտ սրբու-
թիւնով։ Ուստի ստութիւնը 25
մէկդի ձգելով, ճշմարտութիւն
խօսեցէք ամէն մէկերնիդ իր ըն-
կերին հետ • ինչու որ մենք ի-
րարու անդամներ ենք։ Թէ որ 26
բարկանաք՝ մեղք մի՛ գործէք • ա-
րեւը ձեր բարկութեանը վրայ մարը
չմտնէ։ Ու Սատանային տեղ մի՛ 27
տաք։ Ան որ գողութիւն կ'ընէր, 28
ալ թող չգողնայ • այլ մանաւանդ
աղէկ գործի մը պարապելով՝ իր
ձեռքերովը աշխատի, որ կարող
ըլլայ տալ կարօտ եղողին։ Ոևնաւ 29
ձեր բերնէն ապականեալ խօսք մը
չելլէ • հապա ինչ որ աղէկ է
պէտք եղած շինութեանը համար,
որ լսողներուն շնորհք տայ։ Ու 30
Աստուծոյ Սուրբ Հոգին մի՛ տրըտ-
մեցընէք, որով դուք կնքուեցաք
փրկութեան օրուանը համար։ Ա- 31
մէն դառնութիւն՝ և բարկութիւն՝
ու սրտմտութիւն՝ և աղաղակ՝ ու
հայհոյութիւն վերցուի ձեզմէ ամէն
չարութիւններով միկտեղ։ Ու 32
իրարու հետ քաղցր եղէք, գթած,
ներելով իրարու, ինչպէս որ Ա-
ստուած՝ Քրիստոսով ներեց ձեզի։

ԳԼ • Ե

1 Արդ՝ Աստուծոյ նմանող եղէք սի-
րելի զաւակներու պէս • Ու 2
սիրով վարուեցէք՝ ինչպէս որ Քրի-
ստոս ալ մեզ սիրեց, ու իր
անձը մեզի համար մատնեց՝ անու-
շահոտ պատարագ ու պահ ըլլալով
Աստուծոյ։ Բայց պոռնկութեան 3
և ամէն ինչ պղծութեան՝ կամ
ագահութեան անունը անգամ չլի-

չուի՛ ձեր մէջը , (ինչպէս որ կը
4 *վայելէ սուրբերուն ,) Եւ գարշելի*
բաներ՝ կամ յիմարական խօսքեր՝
կամ խեղկատակութիւն , որ չվայ-
լեր . այլ մանաւանդ գոհութիւն .
5 *Ես իմանալով գիտնաք , որ ամէն*
պոռնիկ՝ կամ պիղծ՝ կամ ագահ՝
որ կռապաշտ է , Քրիստոսի ու
Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ
6 *ժառանգութիւն չունի : Ձըլլայ*
որ մէկը ձեզ խաբէ փուճ խօսքե-
րով . ինչու որ աս բաներուն հա-
մար Աստուծոյ բարկութիւնը կու-
7 *գայ անհնազանդութեան որդւոց վը-*
8 *րայ : Ուստի անոնց հաղորդ մի՛*
ըլլաք : Վասնզի ԸԼԼ աւուն մը
դուք խաւար էիք , բայց հիմա լոյս
էք Տէրոջմով . լուսոյ որդիներու-
9 *պէս քալեցէք . Ինչու որ լուսոյ*
պտուղը ամէն հեզով բարութիւնով ,
և արդարութիւնով ու ճշմարտու-
10 *թիւնով է : Քննեցէք ինչ է*
11 *Տէրոջը հաճելին . Ու կցորդ մի՛*
ըլլաք խաւարին անպտուղ գործերու-
րուն , այլ մանաւանդ ալ նախատ յան-
12 *դիմանցէ՛ք : Ինչու որ անոնց մէջը*
գաղտուկ գործուած բաները խօ-
13 *սիլն ալ ամօթ է : Բայց ամէն*
բան յանդիմանուած՝ լուսով յայտ-
նի կ'ըլլայ . ինչու որ ամէն բան որ
14 *յայտնի կ'ըլլայ , լոյս է : Ընոր*
համար կ'ըսէ . Արթընցիր դուն՝
որ կը քնանաս , և կանգնէ՛ մեռել-
ներէն , ու Քրիստոս քեզի լոյս պի-
տի տայ :
15 *Ուստի նայեցէ՛ք թէ ինչպէս զգ-*
ուշութեամբ պիտի քալէք , չէ
16 *թէ անմիտներու պէս , Հապա ի-*
մաստուններու պէս . ժամանակը
ծախու առէք , ինչու որ օրերս չար
17 *են : Ընոր համար անմիտ մի՛ ըլ-*
լաք , հապա իմացէ՛ք թէ ինչ է
18 *Տէրոջը կամքը : Ու մի՛ գինով-*
նաք գինիով , որուն մէջ անառա-
կութիւն կայ . հապա Հոգիով
19 *լեցուեցէ՛ք . Ու սաղմոսներով ու*
օրհնութիւններով և հոգևոր երգե-
րով մէջերնիդ խօսակցելով , եր-
գեցէ՛ք ու սաղմոս ըսէ՛ք Տէրոջը՝ ձեր
20 *սրտերուն մէջ : Միշտ աւուն ա-*
մէն բանի համար գոհութիւն
տուէ՛ք Աստուծոյ ու Հօրը՝ մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի անունովը :
Իրարու հնազանդ եղէ՛ք Քրիս- 21
տոսի վախովը : Կիները իրենց 22
էրիկներուն հնազանդ ըլլան՝ որ-
պէս թէ Տէրոջը . Ինչու որ է- 23
րիկը կնկանը գլուխն է , ինչ-
պէս որ Քրիստոս ալ Եկեղեցիին
գլուխն է , ու ինքը մարմինին Փըր-
կիչն է : Ուստի ինչպէս որ Եկե- 24
ղեցին հնազանդ կ'ըլլայ Քրիստո-
սին , անանկ ալ կիները ամէն
բանի մէջ իրենց էրիկներուն :
Էրիկներ՝ սիրեցէ՛ք ձեր կիները , 25
ինչպէս որ Քրիստոս ալ սիրեց Ե-
կեղեցին , ու իր անձը մատնեց ա-
նոր համար . Որ զանիկայ սրբէ ու 26
մաքրէ աւազանին ջրովը՝ խօսքով .
Որ ինքը իր դիմացը փառաւոր Կե- 27
ղեցին եկեղեցին , որ մէկ արատ մը
կամ խորշոմութիւն կամ ուրիշ ա-
տոնց պէս բան մը չունենայ . Հապա
որ սուրբ ու անարատ ըլլայ : Նոյն- 28
պէս ալ պէտք է որ էրիկները իրենց
կիները սիրեն՝ իրենց մարմիններ-
ուն պէս . ան որ իր կնիկը կը սի- 29
րէ՝ իր անձը կը սիրէ . Ինչու որ
մէկը բնաւ իր անձը չատեր ,
հապա կը սնուցանէ՝ ու կը խնամէ
զանիկայ , ինչպէս Քրիստոս ալ Ե-
կեղեցին . վասն զի մենք անոր մար- 30
մինին անդամներն ենք՝ անոր մար-
մինէն ու անոր ոսկորներէն : Ընոր 31
համար մարդը պիտի ձգէ իր հայրը
ու մայրը , և իր կնկանը պիտի յա-
րի . ու երկուքը մէկ մարմին պիտի
ըլլան : Այս խորհուրդը մեծ է , 32
բայց ես կը զրուցեմ Քրիստոսի ու
Եկեղեցիին վրայով : Սակայն ձեզ- 33
մէ ամէն մէկը ալ իր կնիկը անանկ
սիրէ՝ որպէս թէ իր անձը , ու կնիկը
իր էրիկէն թող վախնայ :

ԳԼՈՒԽ Զ

Զաւակներ՝ ձեր ծնողացը հնազանդ ե- 1
ղէ՛ք Տէրոջմով , որ ան է ար-
ժանը : Պատուէ՛ քու հայրդ ու 2
մայրդ , (որ առջի պատուիրանքն
է խոստմունքով ,) Որ քեզի աղէկ 3
ըլլայ , ու երկար կեանք ունենաս
երկրի վրայ : Ու դո՛ւք հայրեր՝ 4
ձեր որդիները մի՛ բարկացընէք .
հապա անոնք մեծցուցէ՛ք Տէրոջը
վարժութիւնովը ու խրատովը :
5 *Ծառաներ՝ հնազանդ եղէ՛ք ձեր*
մարմնաւոր տէրերուն ահով ու դո-
ղով՝ ձեր սրտին միամտութիւնովը ,
6 *որպէս թէ Քրիստոսին . Ձի՛ թէ*
մարդահաճոյի պէս աչքի առջև ծա-
ռայելով , հապա Քրիստոսի ծա-
ռաներու պէս՝ սրտանց Աստուծոյ
7 *կամքը ընելով . Յօժարութեամբ*
ծառայելով՝ որպէս թէ Տէրոջը , ու
8 *չէ թէ մարդոց . Գիտնալով որ*
ամէն մէկը ինչ բարիք որ ընէ ,
նոյնը Տէրոջմէն պիտի ընդունի ,
թէ՛ ծառայ ըլլայ՝ և թէ ազատ :
9 *Դո՛ւք ալ տէրեր՝ նոյնը ըրէ՛ք ա-*
նոնց , ու սպառնալիքը թո՛ղ տուէք ,
գիտնալով որ անոնց ալ ձեր ալ
Տէրը երկինքն է . ու անոր քովը
աչառութիւն չկայ :
10 *ԵՒւ ասկէ ետև ի՛ղձայրներս՝ զօ-*
րացէ՛ք Տէրոջմով , ու անոր զօրու-
11 *թեան կարողութիւնովը՝ : Զգե-*
նի՛ք հագէ՛ք Աստուծոյ սպառազի-
նութիւնը , որ կարող ըլլաք Սա-
տանային նենգքներուն դէմ դնելու :
12 *Ինչու որ մեր պատերազմը արիւնի*
ու մարմինի հետ չէ . հապա իշ-
խանութիւններու ո՛ պետութիւն-
ներու հետ , և աս խաւար աշխար-
հիս իշխաններուն հետ , երկնաւոր-
ներուն մէջը եղող չար ոգիներուն
13 *հետ : Ընոր համար վրանի՛ դուք առէք*
Աստուծոյ սպառազինութիւնը , որ
կարող ըլլաք չարութեան օրը դէմ
14 *դնելու , Ու ամէն բանը լմընցընե-*
լէն ետև՝ հաստատուն կայնելու :
Ուստի յո՛ր տեղը կայնեցէ՛ք , մէջ-
քերնիդ ճշմարտութեամբ ամուրցը-
նելով , ու արդարութեան զրահը
հագնելով . Ու ոտքերնուդ հագ- 15
ցընելով խաղաղութեան աւետա-
բանին պատրաստութիւնը . ԵՒւ 16
ամէն բանին վրայ հաւատքին վա-
հանը առէք , որով կարող պիտի
ըլլաք չարին ամէն կրակոտ նետերը
մարելու . ԵՒւ փրկութեան սաղա- 17
ւարտը առէք , ու Հոգիին սուրը՝
որ Աստուծոյ խօսքն է . Ամէն ա- 18
ղօթքով ու խնդրուածքով ամէն ա-
տեն աղօթք ըրէք Հոգիով , ու
աս բանիս վրայ հսկեցէ՛ք կատա-
րեալ յարատևութեամբ ու աղա-
չանքով՝ բոլոր սուրբերուն համար ,
Ինձի համար ալ , որ ինձի խօսք 19
տրուի որ բերանս բանամ համար-
ձակութեամբ աւետարանին խոր-
հուրդը յայտնելու . Որուն համար 20
ես դեսպանութիւն կ'ընեմ կապան-
քովս , որ անով համարձակութիւն
ունենամ խօսելու՝ ինչպէս որ պէտք է :
Բայց որ դուք ալ գիտնաք իմ 21
վրայովս՝ թէ ինչ կ'ընեմ ես , ամէն
բանը պիտի ցուցընէ ձեզի Տիւքի-
կոս սիրելի եղբայրը ու հաւատարիմ
պաշտօնեան Տէրոջմով . Որն որ 22
յատկապէս ատ բանին համար ձեզի
խրկեցի , որ գիտնաք դուք մեր
վրայով , ու ինքը ձեր սիրտերը
մխիթարէ :
Խաղաղութիւն եղբայրներուն և 23
սէր հաւատքով Աստուծմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսէն : Շնորհք ան ամենուն 24
հետ՝ որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսը անկեղծութեամբ կը սիրեն .
ամէն :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՈՒԹՂԵԼՈՅՆ

ԵՒ ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 *Պօղոս և Տիմոթէոս՝ Յիսուս Քրի-*
ստոսի ծառաները , Քրիս-
տոս Յիսուսով բոլոր սուրբերուն՝
որ Փիլիպպեցւոց կողմերն են՝ և-
պիսկոպոսներով ու սարկաւագնե-
րով . Շնորհք ու խաղաղութիւն 2

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ Ա. 1.

1 Սկիզբն էր Բանն, եւ Բանն էր առ Աստուած, եւ Աստուած էր Բանն։ 2 Նա էր սկիզբն առ Աստուած։ 3 Ամենայն ինչ նովաւ եղեն, եւ առանց նորա ոչ մի բան եղեւ, զոր եղեւ։ 4 Նովաւ կեանք էր, եւ կեանքն էր լոյս մարդկան։ 5 Եւ լոյսն խաւարի մէջ կը փայլի, եւ խաւարն չընկալաւ զայն։ 6 Եղաւ մարդ մը՝ Աստուծմէ զրկուած, անոր անունն էր Յովհաննէս։ 7 Նա եկաւ վկայութեան համար, որ վկայէ լոյսին համար, որպէսզի բոլորը անոր միջոցով հաւատան։ 8 Ինք լոյսը չէր, հապա՝ եկաւ որ վկայէ լոյսին համար։ 9 Ճշմարիտ լոյսն էր որ կուգայ աշխարհ եւ կը լուսաւորէ ամէն մարդ։ 10 Աշխարհի մէջ էր, եւ աշխարհ նովաւ եղաւ, բայց աշխարհ չճանչցաւ զայն։ 11 Եկաւ իր տունը, բայց իրենները չընդունեցին զայն։ 12 Բայց անոնք որ ընդունեցին զայն, այսինքն անոնք որ կը հաւատան անոր անունին, անոնց տուաւ իշխանութիւն Աստուծոյ զաւակներ ըլլալու։ 13 Անոնք որ ո՛չ արեան, ո՛չ մարմնի կամքով, ո՛չ ալ մարդու կամքով, հապա Աստուծմէ ծնան։ 14 Եւ Բանը մարմին եղաւ եւ մեր մէջ բնակեցաւ, ու տեսանք անոր փառքը, փառք՝ որ կուտայ Հայրը միածնին, որ լեցուն է շնորհքով եւ ճշմարտութեամբ։ 15 Յովհաննէս վկայեց անոր համար եւ բարձրաձայն կը գոչէր՝ ըսելով. «Ասիկա էր նա, որուն մասին ըսի, թէ ետեւէս եկող մը ինծմէ առաջ եղաւ, որովհետեւ ինծմէ առաջ կար»։ 16 Որովհետեւ անոր լիութենէն բոլորս ալ ստացանք շնորհք՝ շնորհքի վրայ։ 17 Որովհետեւ Օրէնքը Մովսէսի միջոցով տրուեցաւ, շնորհքն ու ճշմարտութիւնը Յիսուս Քրիստոսի միջոցով եղան։ 18 Աստուած ոչ ոք տեսած է երբեք։ Միածին Որդին, որ Հօրը գիրկն է, նա յայտնեց զայն։

19 Յովհաննէսի վկայութիւնը այս է, երբ Հրեաները Երուսաղէմէն քահանաներ եւՂեւտացիներ ղրկեցին անոր մօտ՝ հարցնելու համար թէ ո՞վ էր ան։ 20 Ան խոստովանեցաւ եւ չուրացաւ, այլ խոստովանեցաւ թէ՝ «Ես Քրիստոսը չեմ»։ 21 Հարցուցին անոր թէ՝ «Ուրեմն ի՞նչ, Եղիա՞ն ես դուն»։ Ան ըսաւ թէ՝ «Չեմ»։ «Մարգարէն ես դուն»։ Ան պատասխանեց թէ՝ «Ոչ»։ 22 Ուրեմն ըսին անոր թէ՝ «Ո՞վ ես դուն, որ մեզ պատասխան մը տանինք մեզ ղրկողներուն։ Ի՞նչ կ՚ըսես քեզի համար»։ 23 Ան ըսաւ թէ՝ «Ես անապատին մէջ գոչողին ձայնն եմ, որ կ՚ըսէ՝ Տէրոջ ճամբան ուղղեցէք, ինչպէս մարգարէ Եսայի ըսաւ»։ 24 Ղրկուածները փարիսեցիներէն էին։ 25 Հարցուցին անոր եւ ըսին անոր թէ՝ «Ինչո՞ւ համար կը մկրտես, եթէ դուն Քրիստոսը չես, Եղիան չես, ոչ ալ մարգարէն»։ 26 Յովհաննէս պատասխանեց անոնց՝ ըսելով թէ՝ «Ես ջրով կը մկրտեմ, բայց ձեր մէջ մէկը կայ, զոր դուք չեք ճանչնար։ 27 Ան է որ ետեւէս եկող է, որ ինծմէ առաջ եղաւ, որուն կօշիկի կապը արձակելու արժանի չեմ ես»։ 28 Այս բաները եղան Բեթանիայի մէջ, Յորդանանի անդին, ուր Յովհաննէս կը մկրտէր։

29 Յաջորդ օրը Յովհաննէս տեսաւ Յիսուսը որ իր կողմը կուգար, եւ ըսաւ թէ՝ «Ահա՛ Աստուծոյ Գառնուկը, որ կը վերցնէ աշխարհի մեղքը։ 30 Ասիկա է նա, որուն մասին ես ըսի թէ՝ Ետեւէս մարդ մը կուգայ, որ ինծմէ առաջ եղաւ, որովհետեւ ինծմէ առաջ կար։ 31 Ես զայն չէի ճանչնար, բայց որպէսզի Իսրայէլի մէջ յայտնի ըլլայ, ասոր համար եկայ ես ջրով մկրտելու»։ 32 Յովհաննէս վկայեց եւ ըսաւ թէ՝ «Հոգին տեսայ որ աղաւնիի պէս երկնքէն իջաւ եւ անոր վրայ հանգչեցաւ։ 33 Ես զայն չէի ճանչնար, բայց ան որ զիս ղրկեց ջրով մկրտելու, ինք ինծի ըսաւ թէ՝ Ուր որ տեսնես Հոգին իջնելով եւ անոր վրայ հանգչելով, ասիկա է նա որ Սուրբ Հոգիով կը մկրտէ։ 34 Ես տեսայ եւ վկայեցի թէ ասիկա է Աստուծոյ Որդին»։

35 Յաջորդ օրը նորէն հոն էին Յովհաննէս եւ իր աշակերտներէն երկուքը։ 36 Երբ տեսաւ Յիսուսը որ կը քալէր, ըսաւ թէ՝ «Ահա՛ Աստուծոյ Գառնուկը»։ 37 Երկու աշակերտները, որ զայն խօսիլը լսեցին, հետեւեցան Յիսուսի։ 38 Յիսուս դարձաւ եւ տեսաւ որ հետեւէն կուգան, եւ ըսաւ անոնց թէ՝ «Ի՞նչ կը փնտռէք»։ Անոնք ալ ըսին անոր թէ՝ «Ռաբբի (որ կը նշանակէ՝ Վարդապետ), ո՞ւր կը բնակիս»։ 39 Ան ըսաւ անոնց թէ՝ «Եկէ՛ք եւ տեսէ՛ք»։ Գացին եւ տեսան ուր կը բնակէր, եւ այդ օրը անոր հետ մնացին։ Ժամը մօտաւորապէս տասն էր։ 40 Յովհաննէսի խօսքերը լսելով եւ Յիսուսին հետեւած երկու հոգիներէն մէկը, որ Սիմոն Պետրոսի եղբայրն էր Անդրէաս, 41 նախ գտաւ իր եղբայրը Սիմոնը եւ ըսաւ անոր թէ՝ «Մեսիան գտանք» (որ կը նշանակէ՝ Քրիստոս)։ 42 Եւ զայն տարաւ Յիսուսի մօտ։ Յիսուս նայեցաւ անոր եւ ըսաւ թէ՝ «Դուն Յովհաննէսի որդի Սիմոնն ես, դուն պիտի կոչուիս Կեփաս» (որ կը նշանակէ՝ Պետրոս)։

43 Յաջորդ օրը Յիսուս կամեցաւ Գալիլեա երթալ, եւ գտաւ Փիլիպպոսը։ Յիսուս ըսաւ անոր թէ՝ «Ետեւէս եկո՛ւր»։ 44 Փիլիպպոս Բեթսայիդայէն էր, Անդրէասի եւ Պետրոսի քաղաքէն։ 45 Փիլիպպոս գտաւ Նաթանայէլը եւ ըսաւ անոր թէ՝ «Մովսէսի Օրէնքին մէջ եւ մարգարէներուն գրածը գտանք, Յիսուսը՝ Յովսէփի որդին, Նազարէթէն»։ 46 Նաթանայէլ ըսաւ անոր թէ՝ «Նազարէթէն կարելի՞ է որ բարի բան մը ելլէ»։ Փիլիպպոս ըսաւ անոր թէ՝ «Եկո՛ւր եւ տես»։ 47 Յիսուս տեսաւ Նաթանայէլը որ իր կողմը կուգար, եւ անոր մասին ըսաւ թէ՝ «Ահա՛ իսկական Իսրայէլացի մը, որուն մէջ նենգութիւն չկայ»։ 48 Նաթանայէլ ըսաւ անոր թէ՝ «Ինչպէ՞ս կը ճանչնաս զիս»։ Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր թէ՝ «Նախքան Փիլիպպոս քեզ կանչելը, երբ դեռ թզենիին տակ էիր, տեսայ զքեզ»։ 49 Նաթանայէլ պատասխանեց եւ ըսաւ անոր թէ՝ «Վարդապե՛տ, դուն Աստուծոյ Որդին ես, դուն Իսրայէլի Թագաւորն ես»։ 50 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր թէ՝ «Որովհետեւ ըսի քեզի թէ՝ Տեսայ զքեզ թզենիին տակ, կը հաւատաս։ Աւելի մեծ բաներ պիտի տեսնես քան զասոնք»։ 51 Եւ ըսաւ անոր թէ՝ «Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, պիտի տեսնէք երկինքը բացուած եւ Աստուծոյ հրեշտակները կ՚ելլեն եւ կ՚իջնեն Մարդու Որդիին վրայ»։

2 Երրորդ օրը Գալիլեայ Կանա քաղաքին մէջ հարսանիք մը եղաւ, եւ Յիսուսի մայրը հոն էր։ 2 Յիսուս եւ իր աշակերտները հարսանիքին հրաւիրուեցան։ 3 Գինին պակսեցաւ, եւ Յիսուսի մայրը ըսաւ անոր թէ՝ «Գինի չունին»։ 4 Յիսուս ըսաւ անոր թէ՝ «Ի՞նչ գործ ունիս ինծի հետ, կին։ Իմ ժամս դեռ չէ եկած»։ 5 Անոր մայրը ըսաւ սպասաւորներուն թէ՝ «Ինչ որ ձեզի ըսէ, ա՛յն ըրէք»։ 6 Հոն քարէ վեց ջրհորներ կային, որոնք Հրեաներուն մաքրութեան սովորութեան համաձայն դրուած էին, եւ իւրաքանչիւրին մէջ երկու կամ երեք չափ ջուր կը տեղաւորուէր։ 7 Յիսուս ըսաւ անոնց թէ՝ «Լեցո՛ւցէք ջրհորները ջուրով»։ Անոնք ալ լեցուցին զանոնք մինչեւ բերանը։ 8 Ապա ըսաւ անոնց թէ՝ «Հիմա քաշեցէ՛ք եւ տարէ՛ք խնամակալապետին»։ Անոնք ալ տարին։ 9 Երբ խնամակալապետը համտեսեց ջուրը որ գինի եղած էր, եւ չգիտէր անոր ո՛ւրկէ գալը, (սպասաւորները որոնք ջուրը քաշած էին գիտէին), խնամակալապետը կանչեց փեսան 10 եւ ըսաւ անոր թէ՝ «Ամէն մարդ նախ լաւ գինին կը դնէ սեղան, եւ երբ հիւրերը գինովցած են, վատ գինին կը դնէ։ Դուն լաւ գինին մինչեւ հիմա պահեցիր»։ 11 Յիսուս այս առաջին նշանը ըրաւ Գալիլեայ Կանա քաղաքին մէջ, եւ յայտնեց իր փառքը, եւ իր աշակերտները հաւատացին անոր։ 12 Ասկէ ետք ինք, իր մայրը, իր եղբայրները եւ իր աշակերտները Կափառնայում իջան, եւ հոն քանի մը օր մնացին։

13 Հրեաներուն Զատիկը մօտ էր, եւ Յիսուս Երուսաղէմ ելաւ։ 14 Տաճարին մէջ գտաւ ոչխարներ, եզներ եւ աղաւնիներ ծախողները, ինչպէս նաեւ դրամափոխները որ հոն նստած էին։ 15 Պարան մը հիւսելով՝ բոլորը տաճարէն դուրս վռնտեց, ոչխարներն ու եզները հետը հանեց, դրամափոխներուն դրամը թափեց եւ սեղանները գետին տապալեց։ 16 Աղաւնի ծախողներուն ալ ըսաւ թէ՝ «Ասոնք հոսկէ տարէ՛ք, Հօրս տունը առեւտրի տուն մի՛ դարձնէք»։ 17 Աշակերտները յիշեցին թէ գրուած է՝ «Քու տանդ նախանձը զիս պիտի ուտէ»։ 18 Հրեաները ուրեմն ըսին անոր թէ՝ «Ի՞նչ նշան պիտի ցուցնես մեզի, որ այս բաները կ՚ընես»։ 19 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոնց թէ՝ «Քակեցէ՛ք այս տաճարը, եւ երեք օրուան մէջ զայն պիտի վերաշինեմ»։ 20 Հրեաները ըսին թէ՝ «Քառասունվեց տարի շինուեցաւ այս տաճարը, եւ դուն երեք օրուան մէջ պիտի վերաշինե՞ս զայն»։ 21 Բայց ինք իր մարմնին տաճարին մասին կը խօսէր։ 22 Ուրեմն երբ մեռելներէն յարութիւն առաւ, աշակերտները յիշեցին թէ ասիկա կ՚ըսէր, եւ հաւատացին Գրոց եւ Յիսուսի ըսած խօսքին։

23 Երբ Զատկուան տօնին Երուսաղէմ էր, շատեր հաւատացին անոր անունին, երբ տեսան անոր ըրած նշանները։ 24 Բայց Յիսուս ինքզինքը չէր վստահեցներ անոնց, որովհետեւ զամենքը կը ճանչնար, 25 եւ որովհետեւ պէտք չունէր որ մարդ մը վկայէ մարդուն համար, որովհետեւ ինք գիտէր մարդուն մէջ եղածը։

3 Փարիսեցիներէն մարդ մը կար, որուն անունը Նիկոդէմոս էր, Հրեաներուն իշխաններէն մէկը։ 2 Ան գիշերով եկաւ Յիսուսի մօտ եւ ըսաւ անոր թէ՝ «Ռաբբի, գիտենք որ Աստուծմէ եկած վարդապետ մը ես, որովհետեւ ոչ ոք կրնայ այս նշանները ընել, զոր դուն կ՚ընես, եթէ Աստուած անոր հետ չըլլայ»։ 3 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր թէ՝ «Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, եթէ մարդ մը նորէն չծնանի, չի կրնար Աստուծոյ արքայութիւնը տեսնել»։ 4 Նիկոդէմոս ըսաւ անոր թէ՝ «Ինչպէ՞ս կրնայ մարդ մը ծնիլ, երբ ծերացած է։ Կրնա՞յ արդեօք երկրորդ անգամ մայրին արգանդը մտնել եւ ծնիլ»։ 5 Յիսուս պատասխանեց՝ «Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, եթէ մարդ մը ջուրէ եւ Հոգիէ չծնանի, չի կրնար Աստուծոյ արքայութեան մէջ մտնել։ 6 Մարմնէն ծնածը մարմին է, եւ Հոգիէն ծնածը հոգի է։ 7 Զարմանալու չէ որ քեզի ըսի թէ՝ Պէտք է որ նորէն ծնանիք։ 8 Հովը ուր որ կ՚ուզէ կը փչէ, եւ անոր ձայնը կը լսես, բայց չես գիտեր ո՛ւրկէ կուգայ եւ ո՛ւր կ՚երթայ։ Ասանկ է ամէն մարդ որ Հոգիէն ծնած է»։ 9 Նիկոդէմոս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր թէ՝ «Ինչպէ՞ս կրնան այս բաները ըլլալ»։ 10 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր թէ՝ «Դուն Իսրայէլի վարդապետն ես, եւ այս բաները չե՞ս գիտեր։ 11 Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, որ մենք կը խօսինք այն որ գիտենք եւ կը վկայենք այն որ տեսած ենք, բայց դուք մեր վկայութիւնը չեք ընդունիր։ 12 Եթէ ես ձեզի երկրաւոր բաները ըսած եմ եւ չեք հաւատար, ինչպէ՞ս պիտի հաւատաք եթէ երկնաւոր բաներ ըսեմ ձեզի։ 13 Եւ ոչ ոք երկինք բարձրացաւ, բայց միայն անիկա որ երկինքէն իջաւ, Մարդու Որդին որ երկինքի մէջ է։ 14 Ինչպէս Մովսէս անապատին մէջ օձը վերցուց, նոյնպէս պէտք է որ Մարդու Որդին ալ վերցուի, 15 որպէսզի ամէն մարդ որ հաւատայ անոր, կեանք յաւիտենական ունենայ։

16 Որովհետեւ Աստուած այնքան սիրեց աշխարհը, որ իր Միածին Որդին տուաւ, որպէսզի ամէն մարդ որ հաւատայ անոր, չկորսուի, հապա կեանք յաւիտենական ունենայ։ 17 Որովհետեւ Աստուած իր Որդին աշխարհ չղրկեց, որպէսզի աշխարհը դատապարտէ, հապա որպէսզի աշխարհ անով փրկուի։ 18 Ով որ անոր կը հաւատայ, չի դատապարտուիր, բայց ով որ չի հաւատար, արդէն դատապարտուած է, որովհետեւ չհաւատաց Աստուծոյ միածին Որդիին անունին։ 19 Դատաստանը ասիկա է, որ լոյս եկաւ աշխարհ, եւ մարդիկ խաւարը լոյսէն աւելի սիրեցին, որովհետեւ անոնց գործերը չար էին։ 20 Որովհետեւ ամէն մարդ որ չար բաներ կ՚ընէ, կ՚ատէ լոյսը եւ չի գար լոյսին, որպէսզի անոր գործերը չդատապարտուին։ 21 Բայց ով որ ճշմարտութիւնը կ՚ընէ, կուգայ լոյսին, որպէսզի անոր գործերը յայտնի ըլլան, որովհետեւ Աստուծոյ մէջ ըրուած են»։

22 Ասկէ ետք Յիսուս եւ իր աշակերտները Հրէաստանի երկրին մէջ եկան, եւ հոն անոնց հետ մնաց եւ մկրտեց։ 23 Յովհաննէս ալ Սաղիմի մօտ Ենովն մէջ կը մկրտէր, որովհետեւ հոն շատ ջուր կար, եւ մարդիկ կուգային եւ կը մկրտուէին։ 24 Որովհետեւ Յովհաննէս դեռ բանտարկուած չէր։ 25 Յովհաննէսի աշակերտներուն եւ Հրեաներէն մէկուն միջեւ մաքրութեան մասին վէճ մը ելաւ։ 26 Եկան Յովհաննէսի աշակերտները անոր եւ ըսին անոր թէ՝ «Ռաբբի, որ մարդը որ Յորդանանի անդին քեզի հետ էր, որուն մասին դուն վկայեցիր, ահա՛ կը մկրտէ, եւ ամէնքը անոր կուգան»։ 27 Յովհաննէս պատասխանեց եւ ըսաւ թէ՝ «Մարդ մը բան մը չի կրնար առնել, եթէ երկինքէն չտրուի իրեն։ 28 Դուք ինքներդ վկայ էք ինծի համար, որ ըսի թէ՝ Ես Քրիստոսը չեմ, հապա ղրկուած եմ անոր առջեւէն երթալու։ 29 Հարսնացուն փեսայինն է, բայց փեսային բարեկամը որ կայնած է եւ անոր կը լսէ, մեծապէս կ՚ուրախանայ փեսային ձայնին համար։ Ուրեմն իմ այս ուրախութիւնս լրացաւ։ 30 Անիկա պէտք է որ աճի, իսկ ես պակսիմ։

31 Որ վերէն կուգայ, ամենուն վրայէն է։ Որ երկրէն է, երկրայինն է եւ երկրայինը կը խօսի։ Որ երկինքէն կուգայ, ամենուն վրայէն է։ 32 Ինչ որ տեսաւ եւ լսեց, զայն կը վկայէ, բայց ոչ ոք կ՚ընդունի անոր վկայութիւնը։ 33 Ով որ անոր վկայութիւնը ընդունի, կնքեց որ Աստուած ճշմարիտ է։ 34 Որովհետեւ Աստուծոյ ղրկածը Աստուծոյ խօսքերը կը խօսի, որովհետեւ Աստուած Հոգին չափով չի տար։ 35 Հայրը կը սիրէ Որդին եւ ամէն բան անոր ձեռքը տուած է։ 36 Ով որ Որդիին կը հաւատայ, կեանք յաւիտենական ունի, բայց ով որ Որդիին չհնազանդիր, կեանքը չպիտի տեսնէ, հապա Աստուծոյ բարկութիւնը անոր վրայ կը մնայ։

4 Երբ Տէրը գիտցաւ որ փարիսեցիները լսած էին թէ Յիսուս աւելի աշակերտներ կ՚ընէ եւ կը մկրտէ քան Յովհաննէս 2 (թէեւ Յիսուս ինքը չէր մկրտեր, հապա իր աշակերտները), 3 Հրէաստանը թողուց եւ նորէն Գալիլեա գնաց։ 4 Սամարիայէն պէտք էր որ անցնէր։ 5 Ուրեմն Սամարիայի Սիւքար կոչուած քաղաքին մօտ եկաւ, որ Յակոբ իր որդի Յովսէփին տուած հողամասին մօտ էր։ 6 Հոն Յակոբի ջրհորը կար։ Յիսուս, ճամբորդութենէն յոգնած, ջրհորին վրայ նստաւ։ Ժամը մօտաւորապէս վեցն էր։ 7 Սամարիայէն կին մը եկաւ ջուր քաշելու։ Յիսուս ըսաւ անոր թէ՝ «Ինծի ջուր խմցո՛ւր»։ 8 Որովհետեւ աշակերտները քաղաքը գացած էին կերակուր գնելու։ 9 Սամարացի կինը ըսաւ անոր թէ՝ «Ինչպէ՞ս դուն Հրեայ մարդ ես, եւ ինծմէ ջուր կը խնդրես, որ սամարացի կին եմ»։ (Որովհետեւ Հրեաները Սամարացիներուն հետ գործ չունէին։) 10 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր թէ՝ «Եթէ գիտնայիր Աստուծոյ պարգեւը եւ թէ ո՛վ է որ քեզի կ՚ըսէ՝ Ինծմէ ջուր խմցո՛ւր, դուն անկէ պիտի խնդրէիր եւ ան քեզի կեանքի ջուր պիտի տար»։ 11 Կինը ըսաւ անոր թէ՝ «Տէ՛ր, ջուր քաշելու բան մը չունիս, եւ ջրհորը խոր է։ Ուրկէ՞ ունիս ուրեմն կեանքի ջուրը։ 12 Մեր հայրը Յակոբէն աւելի՞ մեծ ես դուն, որ մեզի ջրհորը տուաւ եւ ինք անկէ խմեց, ինչպէս նաեւ իր որդիները եւ իր անասունները»։ 13 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր թէ՝ «Ամէն մարդ որ այս ջուրէն կը խմէ, նորէն պիտի ծարաւնայ։ 14 Բայց ով որ ինծմէ խմած ջուրէն կը խմէ, յաւիտեան պիտի չծարաւնայ, հապա ինծմէ խմած ջուրը անոր մէջ աղբիւր պիտի ըլլայ, որ յաւիտենական կեանքի համար պիտի բղխի»։ 15 Կինը ըսաւ անոր թէ՝ «Տէ՛ր, ջուրը ինծի տուր, որպէսզի չծարաւնամ եւ ջուր քաշելու չգամ»։ 16 Յիսուս ըսաւ անոր թէ՝ «Գնա՛ ամուսինդ կանչէ եւ հոս եկո՛ւր»։ 17 Կինը պատասխանեց եւ ըսաւ թէ՝ «Ամուսին չունիմ»։ Յիսուս ըսաւ անոր թէ՝ «Լաւ ըսիր թէ՝ Ամուսին չունիմ, 18 որովհետեւ հինգ ամուսին ունեցար, եւ հիմա ունեցածդ ամուսինդ չէ։ Ասոր մէջ ճիշդ ըսիր»։ 19 Կինը ըսաւ անոր թէ՝ «Տէ՛ր, կը տեսնեմ որ մարգարէ ես դուն։ 20 Մեր հայրերը այս լերան վրայ երկրպագեցին, իսկ դուք կ՚ըսէք թէ Երուսաղէմ է այն տեղը ուր երկրպագութիւն պէտք է մատուցանել»։ 21 Յիսուս ըսաւ անոր թէ՝ «Կինո՛ջ, հաւատա ինծի, որ ժամանակ կուգայ, երբ ո՛չ այս լերան վրայ եւ ո՛չ ալ Երուսաղէմ պիտի երկրպագէք Հօրը։ 22 Դուք չգիտէք ինչ որ կը պաշտէք, մենք գիտենք ինչ որ կը պաշտենք, որովհետեւ փրկութիւնը Հրեաներէն է։ 23 Բայց ժամանակ կուգայ, եւ հիմա է, երբ իսկական երկրպագուները Հօրը պիտի երկրպագեն Հոգիով եւ ճշմարտութեամբ, որովհետեւ Հայրն ալ այդպիսիները կը փնտռէ որ իրեն երկրպագեն։ 24 Աստուած Հոգի է, եւ անոր երկրպագողները Հոգիով եւ ճշմարտութեամբ պէտք է երկրպագեն»։ 25 Կինը ըսաւ անոր թէ՝ «Գիտեմ որ Մեսիան կուգայ, որ կը կոչուի Քրիստոս։ Երբ ան գայ, ամէն բան մեզի պիտի հասկցնէ»։ 26 Յիսուս ըսաւ անոր թէ՝ «Ես որ կը խօսիմ քեզի հետ, ինքն եմ»։

27 Այդ միջոցին եկան իր աշակերտները, եւ զարմացան որ կնոջ հետ կը խօսէր։ Սակայն ոչ ոք ըսաւ թէ՝ «Ի՞նչ կը փնտռես» կամ թէ՝ «Ինչո՞ւ համար կը խօսիս անոր հետ»։ 28 Կինը իր ջրհորը թողուց, քաղաքը գնաց եւ ըսաւ մարդոց թէ՝ 29 «Եկէ՛ք տեսէ՛ք մարդ մը որ ինծի ըսաւ ամէն ինչ որ ըրած եմ։ Գո՞ւցէ ասիկա Քրիստոսը չէ»։ 30 Անոնք քաղաքէն դուրս ելան եւ անոր գացին։

31 Այդ միջոցին աշակերտները կը խնդրէին անկէ՝ ըսելով թէ՝ «Ռաբբի, կերակո՛ւր կե»։ 32 Ան ըսաւ անոնց թէ՝ «Ես ձեզի համար ուտելու կերակուր ունիմ, զոր դուք չեք ճանչնար»։ 33 Աշակերտները ուրեմն իրարու ըսին թէ՝ «Գո՞ւցէ մէկը անոր ուտելու բան մը բերաւ»։ 34 Յիսուս ըսաւ անոնց թէ՝ «Իմ կերակուրս է որ կատարեմ զինքը որ զիս ղրկեց եւ գործը աւարտեմ։ 35 Դուք չե՞ք ըսեր թէ՝ Դեռ չորս ամիս կայ, եւ հունձքը կուգայ։ Ահա՛ կ՚ըսեմ ձեզի, աչքերնիդ վե՛ր բացէք եւ դաշտերը նայեցէ՛ք, որ հունձքի համար սպիտակած են արդէն։ 36 Հնձողը վարձք կ՚առնէ եւ պտուղ կը հաւաքէ կեանք յաւիտենական համար, որպէսզի սերմնացանն ալ հնձողն ալ միասին ուրախանան։ 37 Որովհետեւ այս առածը ճշմարիտ է՝ Մէկը կը սերմնացանէ, ուրիշ մը կը հնձէ։ 38 Ես ձեզ ղրկեցի հնձելու զոր դուք չաշխատեցաք։ Ուրիշներ աշխատեցան, եւ դուք անոնց աշխատանքին մտաք»։

39 Սամարացիներէն շատեր հաւատացին անոր այդ քաղաքին մէջ, կնոջ խօսքին համար որ կը վկայէր թէ՝ «Ինծի ըսաւ ամէն ինչ որ ըրած եմ»։ 40 Ուրեմն երբ Սամարացիները անոր գացին, խնդրեցին որ անոնց հետ մնայ, եւ հոն երկու օր մնաց։ 41 Եւ շատ աւելի հաւատացին անոր խօսքին համար։ 42 Կնոջ կ՚ըսէին թէ՝ «Այլեւս քու խօսքիդ համար չենք հաւատար, որովհետեւ ինքներնիս լսեցինք եւ գիտենք թէ ասիկա իսկապէս աշխարհի Փրկիչն է»։

43 Երկու օրէն ետք Գալիլեա մեկնեցաւ։ 44 Որովհետեւ Յիսուս ինքը վկայեց թէ մարգարէ մը պատիւ չունի իր հայրենի երկրին մէջ։ 45 Երբ Գալիլեա եկաւ, Գալիլեացիները ընդունեցին զայն, որովհետեւ տեսած էին անոր ըրած բոլոր բաները Երուսաղէմ, տօնին ատեն, որովհետեւ անոնք ալ տօնին գացած էին։

46 Յիսուս նորէն Գալիլեայ Կանա քաղաքը եկաւ, ուր ջուրը գինի դարձուցած էր։ Հոն թագաւորական պաշտօնեայ մը կար, որուն որդին Կափառնայում հիւանդ էր։ 47 Երբ լսեց թէ Յիսուս Հրէաստանէն Գալիլեա եկած է, գնաց անոր մօտ եւ խնդրեց որ իջնէ եւ իր որդին բժշկէ, որովհետեւ մեռնելու վրայ էր։ 48 Յիսուս ըսաւ անոր թէ՝ «Նշաններ եւ հրաշքներ չտեսնէք՝ չէք հաւատար»։ 49 Թագաւորական պաշտօնեան ըսաւ անոր թէ՝ «Տէ՛ր, իջի՛ր մինչեւ որ իմ տղաս չմեռնի»։ 50 Յիսուս ըսաւ անոր թէ՝ «Գնա՛, որդիդ կեանք ունի»։ Մարդը հաւատաց Յիսուսի ըսած խօսքին եւ գնաց։ 51 Երբ դեռ ճամբան էր, անոր ծառաները դիմաւորեցին զայն եւ ըսին թէ՝ «Որդիդ կեանք ունի»։ 52 Ուրեմն հարցուց անոնցմէ ժամը որ լաւացաւ։ Ըսին անոր թէ՝ «Երէկ ժամը եօթնին տենդը զինք թողուց»։ 53 Հայրը գիտցաւ որ հենց այդ ժամուն Յիսուս ըսած էր անոր թէ՝ «Որդիդ կեանք ունի»։ Ինքն ալ հաւատաց եւ իր ամբողջ տունը։ 54 Յիսուս նորէն երկրորդ նշանը ըրաւ, երբ Հրէաստանէն Գալիլեա եկաւ։

5 Ասկէ ետք Հրեաներուն տօներէն մէկը եղաւ, եւ Յիսուս Երուսաղէմ ելաւ։ 2 Երուսաղէմի մէջ, Ոչխարի դարպասին մօտ, հինգ սեաւակներ ունեցող աւազան մը կայ, որ եբրայերէնով Բեթեսդա կը կոչուի։ 3 Անոնց մէջ կը պառկէին հիւանդներու, կոյրերու, կաղերու, ցամքածներու բազմութիւն մը, որոնք ջուրին կը սպասէին։ 4 Որովհետեւ ժամանակ մը Տէրոջ հրեշտակը կ՚իջնէր աւազանին մէջ եւ ջուրը կը խռովցնէր։ Ջուրը խռովցնելէն ետք, ով որ առաջինը աւազանին մէջ կը մտնէր, ինչ հիւանդութեամբ որ ալ տառապէր, կը բժշկուէր։ 5 Հոն մարդ մը կար, որ երեսունութ տարի հիւանդ էր։ 6 Յիսուս տեսաւ զայն պառկած, եւ գիտնալով որ երկար ժամանակէ ի վեր հիւանդ է, ըսաւ անոր թէ՝ «Կ՚ուզե՞ս առողջանալ»։ 7 Հիւանդը պատասխանեց անոր թէ՝ «Տէ՛ր, մարդ չունիմ որ ջուրը խռովցնելուն ատեն զիս աւազանին մէջ դնէ։ Երբ ես գամ, ուրիշ մը առաջ կ՚իջնէ»։ 8 Յիսուս ըսաւ անոր թէ՝ «Ելի՛ր, մահիճդ առ եւ քալէ՛»։ 9 Մարդը անմիջապէս առողջացաւ, մահիճը առաւ եւ քալեց։

Այդ օրը շաբաթ էր։ 10 Ուրեմն Հրեաները ըսին բժշկուածին թէ՝ «Շաբաթ է, եւ չի կրնար ըլլալ որ մահիճդ առնես»։ 11 Ան պատասխանեց անոնց թէ՝ «Ինծի առողջացուցած մարդը ըսաւ ինծի թէ՝ Մահիճդ առ եւ քալէ՛»։ 12 Հարցուցին անոր թէ՝ «Ո՞վ է մարդը որ ըսաւ քեզի թէ՝ Առ եւ քալէ՛»։ 13 Բայց բժշկուածը չգիտէր թէ ո՛վ էր ան, որովհետեւ Յիսուս քաշուեցաւ, որովհետեւ ամբոխ մը կար հոն։ 14 Ետքը Յիսուս զայն գտաւ տաճարին մէջ եւ ըսաւ անոր թէ՝ «Ահա՛ առողջացար, այլեւս մեղանչելու մի՛ դարձիր, որպէսզի աւելի վատ բան մը չպատահի քեզի»։ 15 Մարդը գնաց եւ Հրեաներուն յայտնեց թէ Յիսուս էր որ զինք առողջացուցած էր։ 16 Ասոր համար Հրեաները հալածեցին Յիսուսը, որովհետեւ այս բաները ընելով շաբաթ օրը կ՚ընէր։ 17 Յիսուս պատասխանեց անոնց՝ ըսելով թէ՝ «Հայրս մինչեւ հիմա կ՚աշխատի, ես ալ կ՚աշխատիմ»։ 18 Ասոր համար Հրեաները աւելի կը փնտռէին սպաննել զինքը, որովհետեւ ոչ միայն շաբաթ օրը կը քակէր, հապա Աստուած իր Հայրը կ՚ըսէր, եւ ինքզինքը Աստուծոյ հաւասար կ՚ընէր։

19 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոնց թէ՝ «Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Որդին ինքնին բան մը չի կրնար ընել, եթէ չտեսնէ Հայրը որ կ՚ընէ, որովհետեւ ինչ որ ան կ՚ընէ, նոյնը Որդին ալ նոյնպէս կ՚ընէ։ 20 Որովհետեւ Հայրը կը սիրէ Որդին եւ ամէն բան կը ցուցնէ անոր որ ինքը կ՚ընէ, եւ աւելի մեծ գործեր պիտի ցուցնէ անոր, որպէսզի դուք զարմանաք։ 21 Որովհետեւ ինչպէս Հայրը մեռելները յարուցանելով կը կենդանացնէ, նոյնպէս Որդին ալ ինք որոնք որ կ՚ուզէ կը կենդանացնէ։ 22 Որովհետեւ Հայրը ոչ ոքի կը դատապարտէ, հապա դատաստանը ամբողջապէս Որդիին տուած է, 23 որպէսզի ամէնքը Որդին պատուեն ինչպէս որ Հայրը կը պատուեն։ Ով որ Որդին չի պատուեր, չի պատուեր Հայրը որ զայն ղրկեց։ 24 Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, ով որ իմ խօսքերս կը լսէ եւ կը հաւատայ զիս ղրկողին, կեանք յաւիտենական ունի եւ դատապարտութեան չի գար, հապա մահէն կեանքի անցած է։ 25 Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, կուգայ ժամանակ եւ հիմա է, երբ մեռելները Աստուծոյ Որդիին ձայնը պիտի լսեն, եւ ով որ լսէ պիտի կենդանանայ։ 26 Որովհետեւ ինչպէս Հայրը ինքնին կեանք ունի, նոյնպէս Որդիին ալ տուաւ որ ինքնին կեանք ունենայ։ 27 Եւ իշխանութիւն տուաւ անոր դատաստան ընել, որովհետեւ Մարդու Որդին է։ 28 Զարմանալու չէ որ ասիկա ձեզի կ՚ըսեմ, որովհետեւ ժամանակ կուգայ, երբ բոլոր անոնք որ յիշատակարանները մէջ են, պիտի լսեն անոր ձայնը 29 եւ դուրս պիտի գան, անոնք որ բարի գործեր ըրին՝ կեանքի յարութեան համար, իսկ անոնք որ չար բաներ ըրին՝ դատապարտութեան յարութեան համար։

30 Ես ինքնին բան մը չեմ կրնար ընել։ Ինչպէս որ կը լսեմ, կը դատեմ, եւ իմ դատաստանս արդար է, որովհետեւ իմ կամքս չեմ որ կը փնտռեմ, հապա զիս ղրկողին կամքը։ 31 Եթէ ես ինծի համար վկայեմ, վ

կեցի որ դուք զանիկայ տեսնելով
նորէն ուրախ ըլլաք • ու ես առանց
29 տրտմութեան ըլլամ : Ուրեմն
ընդունեցէք անիկայ Տէրոջմով ա-
մէն ուրախութեամբ , ու անանկ-
ները պատուականներու կարգը
30 բռնեցէք • Քանզի Քրիստոսի
գործին համար մինչև մահուան մօ-
տեցաւ՝ իր կեանքը վտանգի մէջ
ձգելով , որ ձեր ինձի ծառայելու
պակասութիւնը ինքը լեցնէ :

ԳԼ • Գ

1 Ասկի իմ եղբայրներս՝ ուրախ ե-
ղէք Տէրոջմով • Նոյն բաները
ձեզի դրելը ինձի ձանձրութիւն չէ ,
2 ու ձեզի ապահովութիւն է : Ըզ-
գուշացէք շուներէն • զգուշացէք
չար մշակներէն , զգուշացէք կրճա-
3 տութենէն : Քանզի որ թլփատու-
թիւնը մենք ենք , որ հոգիով Աս-
տուած կը պաշտենք , ու կը պար-
ծենանք Քրիստոս Յիսուսով , և
մարմինի վրայ չէ պարծանքնիս :
4 Թէպէտ ես ալ նոյն վստահութիւնը
ունիմ մարմինի վրայ • Թէ որ ու-
րիշ մէկը կը կարծէ թէ վստահու-
թիւն ունի մարմինի վրայ , ալ ա-
5 ւելի ես • Ութ օրուան թլփա-
տուած , Իսրայէլի ազգէն , Բենիա-
մինի ցեղէն , Եբրայեցի Եբրայեցի-
ներէ , օրէնքին նայելով փարիսեցի •
6 Նախանձաւոր ըլլալու կողմանէ՝
եկեղեցին կը հալածէի , օրէնքին
արդարութեանը կողմանէ անարատ
7 էի : Բայց ինչ որ ինձի շահ էր ,
անիկայ Քրիստոսի համար վնաս
8 սեպեցի : Ու իրաւ բոլոր բաներն
ալ վնաս կը սեպեմ իմ Տէրոջս
Քրիստոս Յիսուսի գերազանց գի-
տութեանը համար • որուն համար
ամէն բաներէն զրկուեցայ , և աղտե-
ղութիւն կը սեպեմ , որ Քրիստոսը
9 շահիմ , Ու իր մէջը գտնուիմ • չէ՛
թէ իմ արդարութիւնս ունենամ
որ օրէնքէն է , հապա Քրիստոսի
հաւատքովը եղած արդարութիւնը՝
10 որ Աստուծմէ է հաւատքով • Ճանչ-
նալու անիկայ՝ և անոր յարութեանը
զօրութիւնը՝ ու անոր չարչարանք-
ներուն հաղորդ ըլլալը , անոր մա-
հուան կերպարանքը առնելով • Որ 11
ըլլայ թէ մեռելներուն յարութեա-
նը հասնիմ : Որ չէ թէ ես ար- 12
դէն առեր եմ , կամ արդէն կատա-
րեալ եղեր եմ , հապա եւեւէ ին-
կած եմ որ բռնեմ Յիսուսին , որուն
համար ալ բռնուեցայ Քրիստոս 13
Յիսուսէն : Ղբայրնե՛ր՝ ես չեմ
սեպեր որ բռներ եմ • բայց մէկ
բան մը կայ , որ եւեւի եղածները
մոռցած եմ , ու առջևի եղածնե-
րուն կը դիմեմ • Նպատակը դի- 14
տելով՝ Քրիստոս Յիսուսով եղած
Աստուծոյ վերին կոչմանը մրցանա-
կին կը վազեմ : Ուստի մենք ա- 15
մէնքս՝ որ կատարեալ ենք , ասկայ
խորհինք , և թէ որ բան մը ուրիշ
կերպով խորհելու ըլլաք , անիկայ
ալ ձեզի պիտի յայտնէ Աստուած :
Միայն թէ՝ ինչ ասպիճանի որ հա- 16
սեր ենք՝ նոյն կանոնին համեմատ
քալենք , նոյն խորհուրդը ունե-
նանք : Ղնծի նմանող եղէք՝ ե- 17
բայրներ , ու նայեցէ՛ք անոնց որ
այնպէս կը քալեն , ինտոր որ մեզ
ձեզի օրինակ ունիք : Քանզի որ 18
շատերը կը քալեն , որոնց համար
շատ անգամ ձեզի կ'ըսէի , և հիմա
լալով ալ կը գրուցեմ , այսինքն
Քրիստոսի խաչին թշնամիներուն
համար • Որ անոնց վերջը կորուստ 19
է • որոնց աստուածը՝ իրենց որո-
վայնն է , ու անոնց փառքը՝ իրենց
ամօթն է • որոնք դիտն երկրաւոր
բաները կը մտածեն : Բայց մեր 20
քաղաքականութիւնը երկինքն է ,
ուսկից Փրկիչը կը սպասենք՝ Տէր
Յիսուս Քրիստոսը • Որ պիտի 21
նորոգէ մեր խոնարհ մարմինը՝ իր
փառաւոր մարմինին կերպարանա-
կից ըլլալու , ան զօրութիւնովը՝ որ
կարող է ամէնը իր տակը ճնազան-
դեցընելու :

ԳԼ • Դ

1 Ասկի իմ սիրելի ու բաղձալի
եղբայրներս՝ իմ ուրախութիւնս
ու պսակս , սաանկ հաստատուն կե-
ցէք Տէրոջմով՝ սիրելիներս :
2 Եւոդիային կ'աղաչեմ , ու Սին-
տիքին կ'աղաչեմ՝ որ միևնոյն

խորհուրդը ունենան Տէրոջմով :
3 Իրաւ քեզի ալ կ'աղաչեմ՝ իմ
հարազատ ընակիցս , դուն ալ օգ-
նական եղիր անոնց , որոնք իմ
հետս աշխատեցան աւետարանին
մէջ Կղեմեսին՝ և իմ ուրիշ գոր-
ծակիցներուս հետ , որոնց անուն-
4 ները կենաց գրքին մէջն է : Ու-
րախ եղէք Տէրոջմով ամէն ատեն •
դարձեալ կ'ըսեմ՝ ուրախ եղէք :
5 Ձեր քաղցրութիւնը ամէն մար-
դոց թող յայտնի ըլլայ • Տէրը
6 մօտ է : Ոեանի մը համար հոգ մի
ընէք • հապա ամէն բանի մէջ ա-
ղօթքով ու աղաչանքով , գոհու-
թիւնով մեկնեղ ձեր խնդրուածքը
7 Աստուծոյ յայտնի ըլլայ : Եւ Աս-
տուծոյ խաղաղութիւնը որ ամէն
միտքէ վեր է , ձեր սիրտերը ու
միտքերը Քրիստոս Յիսուսով պի-
8 տի պահպանէ : Ընյուհետև եղ-
բայրներ՝ ինչ որ ճշմարտութիւ-
նով է , ինչ որ պարկեշտութիւ-
նով , ինչ որ արդարութիւնով ,
ինչ որ մաքրութիւնով , ինչ որ
սիրով , ինչ որ բարի համբաւով ,
ինչ առաքինութիւն և ինչ գո-
վութիւն որ կայ , ան բաները խոր-
9 հեցէք : Ինչ որ սորվեցաք ու ա-
ռիք՝ և լսեցիք ու տեսաք իմ վրաս ,
ան ըրէք • և խաղաղութեան Աս-
տուածը ձեր հետը պիտի ըլլայ :
10 Մեծապէս ուրախացայ Տէրոջ-
մով , որ իմ վրաս ունեցած հոգը-
նիդ հիմա նորոգուեցաւ • ինչպէս
որ կը հոգայիք ալ • միայն թէ
11 պատեհութիւն չունէիք : Ոչ թէ
կարօտութեան համար կ'ըսեմ •
ինչու որ ես սորվեցայ գոհ ըլլալ
12 իմ գտնուած վիճակիս մէջ : Գի-
տեմ չքաւորութիւն քաշելը • գի-
տեմ շատը ունենալը • ամէն բանի
մէջ ամէն կերպով աղէկ սորվեր եմ
թէ կշտանալը , թէ անօթենալը ,
թէ շատ ունենալը , և թէ պակ-
սութիւն քաշելը : Ամէն բանի 13
կարող եմ անով՝ որ զիս զօրա-
ցուց : Բայց աղէկ ըրիք , որ իմ 14
նեղութեանս մէջ ինձի հաղորդ
եղաք : Դուք ալ դիտէք Փիլիպ- 15
պեցիներ , որ աւետարանին սկիզբը
երբոր ես Մակեդոնիայէն ելայ ,
մէկ եկեղեցի մըն ալ հետս հաղոր-
դութիւն չբերաւ տալու և առնելու
կողմէ , հապա մինակ դուք • Որ 16
Թեսաղոնիկէի մէջ ալ մէկ երկու
անգամ ինձի պէտք եղածը խրկե-
ցիք : Ոչ թէ ես տուրք կը 17
փնտռեմ , հապա պտուղ կը փնտռ-
ռեմ՝ որ ձեր հաշիւին վրայ աւել-
նայ : Բայց ես ամէն բան առած 18
եմ , ու առատօրէն ունիմ • լե-
ցուած եմ՝ Եպափրոդիտոսին ձեռ-
քովը ձեր Ընծաները ընդունելով ,
որ անուշ հոտ մըն է՝ ընդունելի
պատարագ՝ Աստուծոյ հաճելի :
Ու իմ Աստուածս ձեր ամէն պի- 19
տոյքը պիտի լեցընէ իր Յոխոր-
թեանը չափովը՝ փառքով , Քրիս-
տոս Յիսուսի ձեռքովը : Ու Աս- 20
տուծոյ ու մեր Հօրը փառք յաւի-
տեանս յաւիտենից • ամէն :
Ողջո՛ւյն բոլոր սուրբերուն՝ 21
Քրիստոս Յիսուսով : Ձեզի բա- 22
րեւ կ'ընեն իմ հետս եղող եղբայր-
ները : Ձեզի բարեւ կ'ընեն բոլոր 23
սուրբերը , մանաւանդ անոնք՝ որ
կայսրին տունէն են : Տէր Յի- 24
սուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամ-
նուն հետը ըլլայ • ամէն :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՈՒՆԿԵՐԵԼՈՑՆ

ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առա-
քեալը Աստուծոյ կամքովը , և
Տիմոթէոս եղբայրը , Կողոսայի մէջ 2
եղող սուրբ ու հաւատացեալ եղ-
բայրներուն Քրիստոսով • Շը- 3
նորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աս-

աուածմէ մեր Հօրմէն՝ և Տէր Յիսուս Քրիստոսէն ։

Ամէն առտն ձեզի համար աղօթք ընելով՝ կը գոհանանք Աստուծմէ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին Հօրմէն , Լսելով ձեր հաւատքը՝ որ Քրիստոս Յիսուսի վրայ , և ան սէրը՝ որ բոլոր սուրբերուն վրայ ունիք • Ան յոյսին համար որ երկինքը կը պահուի ձեզի , որուն վրայով առաջուց լսեցիք աւետարանին ճշմարտութեան խօսքովը • Որ ձեզի հասաւ , ինչպէս որ բոլոր աշխարհ , ու պտղաբեր ըլլալով կ'աճի , ինտոր ձեր մէջն ալ , ան օրուընէն որ դուք լսեցիք ու ճանչցաք Աստուծոյ շնորհքը ճշմարտութեամբ • Ինչպէս որ սորվեցաք մեր սիրելի ծառայակիցէն՝ Եպափրասէն , որ ձեզի համար հաւատարիմ պաշտօնեայ մըն է Քրիստոսի • Որ ինքն ալ մեզի պատմեց ձեր սէրը հոգիով ։

Ընոր համար մենք ալ ան օրուընէ որ լսեցինք՝ չենք դադարիր ձեզի համար աղօթք ընելէն ու խընդրուածք մատուցանելէն , որ կատարեալ ըլլաք անոր կամքին գիտութեամբը՝ բոլոր իմաստութիւնով ու հոգևոր հանճարով • Որ դուք Տէրոջը արժանի կերպով քալէք ամէն բանի մէջ գինւոը հաճեցընելով , ամէն բարի գործքերու մէջ պտղաբեր ըլլալով , ու աճելուն Աստուծոյ գիտութիւնովը • Ամէն ուժով ուժովցած՝ իր փառաւոր զօրութեանը չափովը՝ բոլոր համբերութեան ու երկայնամտութեան՝ ուրախութեամբ • Գոհանալով Հօր Աստուածին , որ մեզ լոյսի մէջ բընակող սուրբերուն ժառանգութեան մասնակից ըլլալու արժանացուց • Որ մեզ ազատեց խաւարին իշխանութենէն , ու իր սիրելի Որդւոյն թագաւորութեանը փոխադրեց • Որ անով մենք փրկութիւն ունինք իր արիւնովը , այսինքն մեղաց թողութիւն • Որ ինքը անեւևոյթ Աստուծոյ պատկերն է՝ բոլոր առեղծուածներուն անդրանիկը • Ընչու որ անով ամէն բան առեղծուեցաւ , ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ , անոնք որ կ'երևնան՝ և անոնք որ չեն երևնար , թէ աթոռները՝ թէ տէրութիւնները՝ թէ պետութիւնները՝ թէ իշխանութիւնները • բոլոր բաները անով՝ ու անոր համար առեղծուեցաւ • Ու անիկայ ամէն բանէն առաջ է , և ամէն բան անով հաստատ կը կենայ • Ու անիկայ է մարմինին՝ այսինքն եկեղեցիին գլուխը • որ ինքը սկիզբն է՝ մեռելներէն անդրանիկը , որ ինքը ըլլայ ամէն բանի մէջ նախապատիւ • Ընչու որ Հայրը հաճեցաւ որ Աստուծոյ ամբողջ լիութիւնը անոր մէջը բնակի • Ու անով ամէնը հաշտեցընէ իրեն հետ , խաղաղութիւն ընելով անոր խաչին վրայ թափած արիւնովը , թէ երկրի վրայ և թէ երկինքի մէջ եղողները ։

Ու ձեզ ալ՝ որ առեն մը օտարացած էիք , ու չար գործքերով թշնամիներ յիշ խորհուրդներովը , Հիմա հաշտեցուց բուն իր մարմնովը՝ մահուամբ , որ ձեզ անոր դիմացը սուրբ ու ամբիծ և անարատ կայնեցընէ • Թէ որ կենաք հաւատքին մէջ հիմնուած՝ ու հաստատ՝ և առանց խախտելու աւետարանին յոյսէն՝ որ լսեցիք , որ երկինքին տակը եղած բոլոր առեղծուածներուն քարոզուեցաւ , որուն ես Պօղոս սպասաւոր եղայ ։ Հիմա ուրախ եմ՝ իմ ձեզի համար ըլլած չարչարանքներուս վրայ , ու Քրիստոսի ըլլած նեղութիւններուն պակասութիւնը իմ մարմինիս մէջը կը լեցընեմ՝ անոր մարմինին համար , որ եկեղեցին է • Որուն ես սպասաւոր եղայ Աստուծոյ տնտեսութիւնովը՝ որ ինծի տրուեցաւ ձեզի համար՝ Աստուծոյ խօսքը լման քարոզելու , Ան խորհուրդը՝ որ ծածկուած էր ասկից դարերէն ու ազգերէն հետէ , ու հիմա իր սուրբերուն յայտնուեցաւ • Որոնց ուզեց Աստուած գիտցընել , թէ ինչ է ան խորհուրդիս փառաւոր ճոխութիւնը հեթանոսներուն մէջ • որ ան Քրիստոս է ձեր մէջը՝ փառաց յոյսը • Որ անիկայ մենք կը

քարոզենք , ու ամէն մարդ կը խրատենք , և կը սորվեցընենք ամէն մարդ բոլոր իմաստութիւնով , որ ամէն մարդ կատարեալ կեցընենք Քրիստոս Յիսուսով • Որուն համար ես ալ կ'աշխատիմ՝ ջանք ընելով իր ներգործութեանը համեմատ՝ որ զօրութիւնով իմ մէջս ի գործ կը դրուի ։

ԳԼ • Ը

Վասնզի կ'ուզեմ որ գիտնաք՝ թէ ինչպէս մեծ անձկութիւն ունիմ ձեզի համար ու Լաւոդիկեացւոց համար , ու ամէն անոնց համար՝ որ իմ երեսս մարմինով չեն տեսեր • Որ անոնց սիրտերը մխիթարուին՝ սիրով միացած , ու կատարեալ իմացողութեան բոլոր ճոխութիւնը հասնին , այսինքն Աստուծոյ և Քրիստոսի խորհուրդին գիտութեանը • Որուն մէջը իմաստութեան ու գիտութեան բոլոր գանձերը պահուած են ։ Ես այս կ'ըսեմ , որ չըլլայ թէ մէկը հրապուրական խօսքերով ձեզ մոլորեցնէ ։ Որ թէպետ մարմնով հեռու եմ , բայց հոգւով ձեզի հետ եմ , և կ'ուրախանամ երբոր ձեր բարեկարգութիւնը կը տեսնեմ , ու ձեր հաւատքին հաստատութիւնը Քրիստոսի վրայ ։ Ուստի ինչպէս որ ընդունեցիք Քրիստոս Յիսուս Տէրը՝ անով քալեցէք , Արմատ կապած՝ ու անոր վրայ շինուած՝ և հաւատքին մէջ հաստատուած՝ ինչպէս որ սորվեցաք , և անոր մէջը աձելով՝ գոհութիւնով ։ Զգուշացէք՝ չըլլայ որ մէկը ձեզ կողոպտէ փիլիսոփայութիւնով ու փուճ խաբէութիւնով , որ մարդոց աւանդութեան պէս է՝ ոս աշխարհիս սկզբունքներուն պէս , և չէ թէ Քրիստոսի վրայ պէս • Ընչու որ անոր մէջը կը բնակի Աստուածութեան բոլոր լիութիւնը՝ մարմնապէս ։ Ու դուք ալ անով լցուած էք • որ ինքը գլուխ է բոլոր իշխանութեան ու պետութեան • Որ անով դուք անձեռագործ թլփատութիւնով թլփատուեցաք՝ մեզաց մարմինը մերկանալով Քրիստոսի թլփատութիւնովը • Թաղուելով անոր հետ մկրտութիւնով , որով նաև անոր հետ յարութիւն առիք Աստուծոյ զօրութեանը հաւատալով • որ ինքը զանիկայ մեռելներէն յարուցց ։ Ու ձեզ՝ որ առեն մը յանցանքներու մէջ ու ձեր մարմինին անթլփատութեանը մէջ մեռած էիք , կենդանացուց անոր հետը • մեր ամէն յանցանքները ներեց մեզի , Ու հրամաններով էղած մեզի հակառակ եղող ձեռագիրը՝ որ մեզի դէմ կը կենար , ջնջեց , գանիկայ մէջ սեղէն վերցուց՝ ու խաչափայտին վրայ գամեց • Ու իշխանութիւնները ու պետութիւնները մերկացուց , ու յայտնապէս խայտառակից՝ յաղթելով անոնց անով ։

Ուստի ով մէկը թող չդատէ ձեզ ուտելու կամ խմելու՝ կամ տօներու՝ կամ ամսագլուխներու՝ կամ շաբաթներու կողմանէ • Որոնք գալու բաներուն շուքն են • բայց Քրիստոսը մարմինը Քրիստոսինն է ։ Ըրլլայ որ մէկը զրկէ ձեզ մրցանակէն • որ ուզէ խոնարհութիւնով ու հրեշտակներու կրօնքով ջնտած բաներուն միջամուխ ըլլալ , իր մարմինին միտքովը փուճ տեղը հպարտանալով • Ու չբռնէ Գլուխը՝ ուսկից որ բոլոր մարմինը յօդուածներով ու խաղերով հաղորդուած ու միկտղ կղուած՝ Աստուծոյ աճումովը կ'աճի ։ Թէ որ դուք Քրիստոսի հետ աս աշխարհիս սկզբունքներէն մեռաք , ալ ինչո՞ւ համար աշխարհիս մէջ կենդանի եղողներու պէս ասոնք կանոններու կը ենազանդիք , ըսելով • Մի՛ մտներ , համը մի՛ առներ , մի՛ դպչիր • (Որոնց ամէնը ապականութեան համար են գործածութեամբ ,) մարդոց պատուիրանքներուն ու սորվեցուցածներուն համեմատ • Որոնք իմաստութեան կերպարանք մը ունին ինքնակամ կրօնքով , ու խոնարհութիւնով , և մարմինին չխնայելով , բայց չէ թէ պատիւ

մը ապթանէ էն , հապա մարմինը յագեցընելու կը ձառայէ :

ԳԼ · Գ

1 Ըլլ՝ թէ որ Քրիստոսի հետ յա-
րութիւն առիք , ուրեմն վերի
բաները փնտռեցէք , ուր որ Քրիս-
տոս կը նստի Աստուծոյ աջ կողմը :
2 Վերի բաները մտածեցէք , չէ թէ
3 աս երկրիս վրայինները : Ինչու
որ դուք մեռաք , ու ձեր կեանքը
պահուած է Աստուծոյ քովը Քրիս-
4 տոսի հետ : Երբոր Քրիստոս՝ մեր
կեանքը յայտնուի , ան ատենը
դուք ալ անոր հետ փառքով
պիտի յայտնուիք :
5 Ուստի ձեր երկրաւոր անդամ-
ները սպաննեցէք . պոռնկութիւ-
նը , պղծութիւնը , անասնի կիրքը ,
չար ցանկութիւնը , ու ագահու-
թիւնը՝ որ կռապաշտութիւն է .
6 որոնց համար Աստուծոյ բարկու-
թիւնը անհնազանդութեան որդւոց
7 վրայ կու գայ . Որ ատեն մը դուք
ալ անոնց մէջը կը քալէիք , երբոր
8 անոնց մէջը կ'ապրէիք : Հապց հի-
մա մեկդի ձգեցէք դուք ալ ան ա-
մէնը . բարկութիւնը , սրտմտու-
թիւնը , չարութիւնը , հայհոյու-
թիւնը , անհամեստ խօսքերը ձեր
9 բերաններէն : Իրարու սուտ մի'
ըսէք . հին մարդը իր գործքե-
10 րովը ձեր վրայէն հանեցէք . Եւ
հագէք ան նորը որ գիտութիւնով
նորոգուած՝ իր Ստեղծողին պատ-
11 կերին պէս . Ուր որ Հոյն ու Հրէայ , թլփատութիւն ու անթլ-
փատութիւն , Բարբարոս , Սկիւ-
թացի , ծառայ կամ ազատ չկայ .
հապա Քրիստոս է ամէնը՝ և ամէն
12 բանի մէջ : Ուստի Աստուծոյ
ընտրեալ սուրբերու ու սիրելիներ-
ու պէս՝ վրանիդ հագէք գութը ,
ողորմութիւնը , քաղցրութիւնը ,
խոնարհութիւնը , հեզութիւնը ,
13 երկայնմտութիւնը , Իրարու համ-
բերելով և իրարու ներելով՝ թէ որ
մէկը մէկու մը դէմ տրտունջ մը
ունենայ . ինչպէս որ Քրիստոս ձեզ
14 ներեց , անանկ ալ դուք : Եւ
ասոնք ամէն բաներուն վրայ սէրը հա-
գէք , որ կատարելութեան կապն
է . Ու Քրիստոսի խաղաղութիւնը 15
ձեր սրտերուն մէջը թագաւորէ ,
որ դուք անոր կանչուելնուդ մէկ
մարմինով . ու դոհացող եղէք :
Քրիստոսի խօսքը ձեր մէջը բնակի 16
առատապէս՝ ամէն իմաստութիւնով
իրար սորվեցընելու ու խրատելու ,
սաղմոսներով , և օրհնութիւննե-
րով , ու հոգևոր երգերով , ձեր
սրտերուն մէջը շնորհքով գով-
տուած օրհնելու : Եւ ամէն ինչ 17
որ կ'ընէք թէ խօսքով և թէ գործ-
քով , բոլորը Տէր Յիսուսին անուա-
նո՛վը ըրէք , Աստուծոյ ու Հօրը
դոհութիւն մատուցանելով անոր
ձեռքովը :
Կ'նիկներ՝ հնազանդ եղէք ձեր է- 18
րիկներուն , ինչպէս որ կը վայլէ՝
Տէրոջմով : Հ'րիկներ՝ սիրեցէք 19
ձեր կնիկները , ու դառն մի' ըլլաք
անոնց :
Մ'րդիներ՝ ամէն բանի մէջ 20
հնազանդ եղէք ձեր ծնողքներուն .
ինչու որ ան է Տէրոջը առջևը
հաճելի :
Հ'այրեր՝ ձեր որդիները 21
մի' բարկացընէք որ չվհատին :
Ծառաներ՝ ամէն բանի մէջ հնա- 22
զանդ եղէք ձեր մարմնաւոր տէրե-
րուն . չէ թէ աչքի առջև ծառայե-
լով՝ մարդահաճոներու պէս , հապա
սրտի միամտութեամբ՝ Տէրոջմէ
վախնալով . Ինչ որ կ'ընէք՝ սըր- 23
տանց ըրէք , որպէս թէ Տէրոջը՝ ու
չէ թէ մարդոց , Գիտնալով որ 24
ժառանգութեան հատուցումը Տէ-
րոջմէ պիտի առնէք . ինչու որ Տէր
Քրիստոսին կը ծառայէք . Բայց 25
անօրէնը իր անօրէնութեանը պա-
տիժը պիտի ընդունի , և աչառու-
թիւն չկայ :

ԳԼ · Դ

Տէրե՛ր՝ ձեր ծառաներուն իրա- 1
ւունք ու հաւասարութիւն
տուէք , գիտնալով որ դուք ալ
Տէր ունիք երկինքը :
Հ'արունակ աղօթքի եռանդ և- 2
ղէք , անոր մէջը արթուն մնալով
գոհութեամբ : Աղօթք ըրէք նաև 3
մեզի համար , որ Աստուած խօսքին

դուռը բանայ մեզի Քրիստոսի խոր-
հուրդը խօսելու , որուն համար
4 կապուած ալ եմ , Որ յայտնի ը-
նեմ զանիկայ՝ ինչպէս որ ինծի կը
5 վայլէ խօսիլ : Իմաստութեամբ
վարուեցէք դուրսիններուն հետ ,
6 ժամանակը ձախու առնելով : Ձեր
խօսքը ամէն ատեն շնորհքով՝ որպէս
ըն աղով համեմուած ըլլայ , ու
գիտնաք թէ ինչպէս կը վայլէ ձեզի
ամէն մէկուն պատասխան տալ :
7 Եւ իմ վրայովս բոլորը պիտի
իմացընէ ձեզի Տիւքիկոս սիրելի եղ-
բայրը և հաւատարիմ պաշտօնեան
8 ու ծառայակիցը Տէրոջմով . Որն
որ ատ բանին համար ձեզի խրկեցի ,
որ գիտնաք դուք մեր վրայով , ու
9 ինքը ձեր սիրտերը մխիթարէ , Ո-
նեսիմոս հաւատարիմ ու սիրելի
եղբօրը հետ մէկտեղ՝ որ ձեզմէ ըն-
է . իրենք ամէն բանը ձեզի պիտի
10 իմացընեն՝ ինչ որ հոս կայ : Հարեւ
կ'ընէ ձեզի Արիստարքոս՝ իմ գե-
րութեան ընկերս , և Մարկոս՝ Հա-
նաբասին եղբօրորդին , (որուն հա-
մար պատուէր առիք . թէ որ ձեզի
գալու ըլլայ , ընդունեցէք անիկայ ,)
11 Եւ Յիսուսը՝ որ Յուստոս ըսուած
է , որոնք թլփատութենէն են . ա-
սոնք միայն ինձի գործակից եղան
Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ ,
որոնք ինծի մխիթարութիւն եղան :
Հարեւ կ'ընէ ձեզի Եպափրաս՝ Քրի- 12
ստոսի ծառան , որ ձեզմէ ըն է ,
ամէն ատեն աղօթքի մէջ ձեզի հա-
մար ջանք ընելով , որ դուք կա-
տարեալ ու լման կենաք Աստուծոյ
բոլոր կամացը մէջ : Վկանդի անոր 13
վրայով ես կը վկայեմ , թէ շատ
նախանձաւորութիւն ունի ձեզի հա-
մար՝ ու Լաւոդիկէի և Հիերապօլիսի
մէջ եղողներուն համար : Հարեւ 14
կ'ընէ ձեզի սիրելի Ղուկաս բժիշ-
կը , ու Դեմասը : Հարեւ՛ ըրէք 15
եղբայրներուն՝ որ Լաւոդիկիա են ,
և Նիմփասին , ու անոր տանը մէ-
ջի եկեղեցիին : Ու երբոր աս 16
թուղթը ձեր մէջը կարդացուի ,
Լաւոդիկեցւոց եկեղեցիին մէջն ալ
կարդալ տուէք . և դուք ալ Լա-
ւոդիկիայէն եկածը կարդա-
ցէք : Ու ըսէք Արքիպպոսին . 17
Զգոյշ եղիր քու պաշտօնութե-
անդ՝ որ Տէրոջմով առիր , որ
անիկայ կատարես : Ես բարեւը իմ 18
ձեռքիս՝ Պօղոսինն է . Յիմ կապերս
միտքերնիդ թող ըլլան : Շնոր-
հքը ձեզի հետ . ամէն :

ԵՒՍԷԲԻՈՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՒՍԿՐԵԼՈՑՆ

ԵՒ ԹԵՍԱԼՈՆԻԿԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմո-
թէոս՝ Թեսաղոնիկեցւոց եկե-
ղեցիին Հայր Աստուծով՝ ու Տէր
2 Յիսուս Քրիստոսով . Շնորհք և
խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր
Հօրմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիստո-
սէն :
Կը գոհանանք Աստուծմէ ամէն
ատեն ձեր ամենուն համար՝ անդա-
դար ձեզ յիշելով մեր աղօթքնե-
րուն մէջը . Յիշելով ձեր հաւատ- 3
քին գործը ու սիրոյ աշխատութիւնը
և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի յոյ-
սին համբերութիւնը՝ Աստուծոյ ու
մեր Հօրը առջևը . Եւ գիտնալով՝ 4
Աստուծմէ սիրուած եղբայրներ՝ ձեր
ընտրութիւնը . Որ մեր աւետա- 5
բանը չէ թէ միայն խօսքով եղաւ
ձեզի , հապա զօրութիւնով ալ՝ և
Հոգւով Սրբով , ու շատ ապա-
հովութիւնով , ինչպէս որ գիտէք
ալ , թէ ինտոր կեցանք ձեր մէջը

ՂՈՒԿԱՍ Ա

1 Ի սկզբանէ էր Բանն, եւ Բանն էր առ Աստուած, եւ Աստուած էր Բանն։ 2 Նա էր սկզբանէ առ Աստուած։ 3 Ամէն ինչ անով եղաւ, եւ առանց անոր ոչինչ եղաւ որ եղած է։ 4 Անոր մէջ կեանք կար, եւ կեանքը մարդոց լոյսն էր։ 5 Լոյսը խաւարին մէջ կը փայլի, եւ խաւարը զայն չընդունեցաւ։

6 Աստուծմէ զրկուած մարդ մը եկաւ, անոր անունը Յովհաննէս էր։ 7 Ան վկայութեան համար եկաւ, որպէսզի վկայէ լոյսին մասին, որպէսզի բոլորը անոր միջոցով հաւատան։ 8 Ինք լոյսը չէր, հապա եկաւ որպէսզի վկայէ լոյսին մասին։ 9 Ճշմարիտ լոյսը, որ իւրաքանչիւր մարդ կը լուսաւորէ, աշխարհ կու գար։

10 Ան աշխարհին մէջ էր, եւ աշխարհ անով եղաւ, բայց աշխարհը չճանչցաւ զայն։ 11 Ան իր տունը եկաւ, բայց իր ժողովուրդը չընդունեցաւ զինք։ 12 Բայց ինչ որ զայն ընդունեցին, անոնց՝ որ անոր անունին կը հաւատան, իշխանութիւն տուաւ որ Աստուծոյ զաւակներ ըլլան։ 13 Անոնք ո՛չ արեան, ո՛չ մարմնի կամքով, ո՛չ ալ մարդու կամքով ծնած են, հապա Աստուծմէ ծնած են։

14 Եւ Բանը մարմին եղաւ եւ մեր մէջ բնակեցաւ, ու մենք անոր փառքը տեսանք, հօրմէ միածնի փառքը, որ շնորհքով եւ ճշմարտութեամբ լեցուն էր։

15 Յովհաննէս անոր վկայեց եւ բարձրաձայն աղաղակեց՝ ըսելով. «Ասիկա այն մարդն է, որուն մասին ըսի թէ՝ Ետեւէս եկող մը կայ, որ ինծմէ առաջ եղաւ, որովհետեւ ինծմէ առաջ կար»։ 16 Անոր լիութենէն բոլորս ալ ստացանք շնորհքի վրայ շնորհք։ 17 Որովհետեւ Օրէնքը Մովսէսի միջոցով տրուեցաւ, շնորհքն ու ճշմարտութիւնը Յիսուս Քրիստոսի միջոցով եկան։ 18 Աստուած ոչ ոք տեսած է երբեք։ Միածին Որդին, որ Հօր գիրկին մէջ է, ինք յայտնեց զայն։

19 Յովհաննէսի վկայութիւնը հետեւեալն է. երբ հրեայք Երուսաղէմէն քահանաներ եւ Ղեւտացիներ ղրկեցին անոր մօտ, որպէսզի հարցնեն անոր, թէ՝ «Դուն ո՞վ ես»։ 20 Ան խոստովանեցաւ եւ չուրացաւ, այլ խոստովանեցաւ. «Ես Քրիստոսը չեմ»։ 21 Հարցուցին անոր. «Ուրեմն ի՞նչ, դուն Եղիան ես»։ Ան ըսաւ. «Չեմ»։ «Դուն մարգարէն ես»։ Ան պատասխանեց. «Ո՛չ»։ 22 Ուրեմն ըսին անոր. «Ո՞վ ես, որպէսզի մեզ ղրկողներուն պատասխան տանք։ Ի՞նչ կ՚ըսես քեզի համար»։ 23 Ան ըսաւ. «Ես անապատին մէջ աղաղակող մարդու ձայնն եմ՝ թէ՝ Ուղղեցէք Տիրոջ ճանապարհը, ինչպէս մարգարէ Եսայի ըսաւ»։

24 Ղրկուածները փարիսեցիներէն էին։ 25 Հարցուցին անոր. «Եթէ դուն Քրիստոսը չես, Եղիան ալ չես, մարգարէն ալ չես, ուրեմն ինչո՞ւ կը մկրտես»։ 26 Յովհաննէս պատասխանեց անոնց. «Ես ջուրով կը մկրտեմ, բայց ձեր մէջ մէկը կայ, զոր դուք չեք ճանչնար։ 27 Ան է որ ետեւէս եկող մը կայ, որուն կօշիկի կապը արձակելու արժանի չեմ»։

28 Այս բաները տեղի ունեցան Բեթանիայի մէջ, Յորդանանի միւս կողմը, ուր Յովհաննէս կը մկրտէր։

29 Յաջորդ օրը Յովհաննէս տեսաւ Յիսուսը, որ իր քովը կու գար, եւ ըսաւ. «Ահա՛ Աստուծոյ Գառնուկը, որ աշխարհի մեղքը կը վերցնէ։ 30 Ասիկա այն մարդն է, որուն մասին ըսի թէ՝ Ետեւէս եկող մը կայ, որ ինծմէ առաջ եղաւ, որովհետեւ ինծմէ առաջ կար։ 31 Ես զայն չէի ճանչնար, բայց որպէսզի Իսրայէլի առջեւ յայտնի ըլլայ, ասոր համար եկայ ջուրով մկրտելու»։

32 Յովհաննէս վկայեց եւ ըսաւ. «Հոգին տեսայ որ աղաւնիի պէս երկինքէն իջաւ եւ անոր վրայ հանգչեցաւ։ 33 Ես զայն չէի ճանչնար, բայց ան որ զիս ղրկեց ջուրով մկրտելու, ինք ըսաւ ինծի. «Ուր որ տեսնես Հոգին իջնելով եւ անոր վրայ հանգչելով, ասիկա է որ Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտէ»։ 34 Ես տեսայ եւ վկայեցի, որ ասիկա Աստուծոյ Որդին է»։

35 Յաջորդ օրը Յովհաննէս նորէն հոն էր իր երկու աշակերտներուն հետ։ 36 Երբ Յիսուսը քովէն անցնող տեսաւ, ըսաւ. «Ահա՛ Աստուծոյ Գառնուկը»։ 37 Երկու աշակերտները, որ զայն խօսիլը լսեցին, Յիսուսի հետեւեցան։ 38 Յիսուս դարձաւ եւ տեսնելով որ հետեւին իրեն, ըսաւ անոնց. «Ի՞նչ կը փնտռէք»։ Անոնք ալ ըսին անոր. «Ռաբբի (որ կը նշանակէ՝ Վարդապետ), ո՞ւր կը բնակիս»։ 39 Ան ըսաւ անոնց. «Եկէ՛ք եւ տեսէ՛ք»։ Գացին եւ տեսան ուր կը բնակէր, եւ այդ օրը անոր քով մնացին։ Ժամը մօտաւորապէս տասն էր։

40 Յովհաննէսի խօսքերը լսելով Յիսուսին հետեւող երկու հոգիներէն մէկը Սիմոն Պետրոսի եղբայրը՝ Անդրէաս էր։ 41 Ան նախ իր եղբայրը՝ Սիմոնը գտաւ եւ ըսաւ անոր. «Մեսիան գտանք» (որ կը նշանակէ՝ Քրիստոս)։ 42 Ան զայն Յիսուսի բերաւ։ Յիսուս նայեցաւ անոր եւ ըսաւ. «Դուն Յովհաննէսի որդի Սիմոնն ես, դուն Կեփաս պիտի կոչուիս» (որ կը նշանակէ՝ Պետրոս)։

43 Յաջորդ օրը Յիսուս կամեցաւ Գալիլիա երթալ։ Գտաւ Փիլիպպոսը եւ ըսաւ անոր. «Հետեւէ՛ ինծի»։ 44 Փիլիպպոս Բեթսայիդայէն էր, Անդրէասի եւ Պետրոսի քաղաքէն։ 45 Փիլիպպոս գտաւ Նաթանայէլը եւ ըսաւ անոր. «Մովսէսի Օրէնքին մէջ եւ մարգարէներուն գրածը գտանք, Յիսուսը՝ Յովսէփի որդին, Նազարէթէն»։ 46 Նաթանայէլ ըսաւ անոր. «Կարելի՞ է Նազարէթէն բարի բան մը ելլէ»։ Փիլիպպոս ըսաւ անոր. «Եկո՛ւր եւ տես»։ 47 Յիսուս տեսաւ Նաթանայէլը, որ իր քովը կու գար, եւ ըսաւ անոր համար. «Ահա՛ իսկական Իսրայէլացի մը, որուն մէջ նենգութիւն չկայ»։ 48 Նաթանայէլ ըսաւ անոր. «Ինչպէ՞ս զիս կը ճանչնաս»։ Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր. «Նախքան զքեզ Փիլիպպոսին կանչելը, երբ թզենիին տակ էիր, տեսայ զքեզ»։ 49 Նաթանայէլ պատասխանեց եւ ըսաւ անոր. «Վարդապե՛տ, դուն Աստուծոյ Որդին ես, դուն Իսրայէլի Թագաւորն ես»։ 50 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր. «Որովհետեւ ըսի քեզի թէ՝ Տեսայ զքեզ թզենիին տակ, կը հաւատա՞ս։ Աւելի մեծ բաներ պիտի տեսնես քան զասոնք»։ 51 Ան ըսաւ անոր. «Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, պիտի տեսնէք երկինքը բացուած եւ Աստուծոյ հրեշտակները Մարդու Որդիին վրայ վար ու վեր երթալ-գալ»։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԻՆՔ

1 Երրորդ օրը Գալիլիայի Կանա քաղաքին մէջ հարսանիք մը եղաւ, եւ Յիսուսի մայրը հոն էր։ 2 Յիսուս եւ իր աշակերտները հարսանիքին հրաւիրուեցան։ 3 Գինին պակսեցաւ, եւ Յիսուսի մայրը ըսաւ անոր. «Գինի չունին»։ 4 Յիսուս ըսաւ անոր. «Ի՞նչ գործ ունիս ինծի հետ, կին։ Իմ ժամս դեռ չէ եկած»։ 5 Անոր մայրը ծառաներուն ըսաւ. «Ինչ որ ձեզի ըսէ, ըրէ՛ք»։ 6 Հոն քարէ վեց ջրհորներ կային, որոնք հրեաներուն սրբութեան սովորութեան համաձայն կը գործածուէին։ Ամէն մէկուն մէջ երկու կամ երեք չափ ջուր կը տեղաւորուէր։ 7 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Ջրհորները ջուրով լեցո՛ւցէք»։ Անոնք ալ մինչեւ բերանները լեցուցին։ 8 Ապա ըսաւ անոնց. «Հիմա քաշեցէ՛ք եւ տարէ՛ք խնամակալապետին»։ Անոնք ալ տարին։ 9 Խնամակալապետը, որ գինիի վերածուած ջուրին ծագումը չէր գիտեր, բայց ծառաները որոնք ջուրը քաշած էին գիտէին, խնամակալապետը փեսային կանչեց 10 եւ ըսաւ անոր. «Ամէն մարդ նախ լաւ գինին կը դնէ սեղան, եւ երբ հիւրերը գինովցան, վատը կը դնէ։ Դուն լաւ գինին մինչեւ հիմա պահեցիր»։

11 Յիսուս այս առաջին նշանը Գալիլիայի Կանա քաղաքին մէջ ըրաւ եւ իր փառքը յայտնեց, եւ իր աշակերտները հաւատացին անոր։

12 Ասկէ ետք Յիսուս, իր մայրը, եղբայրները եւ աշակերտները Կափառնայում իջան եւ հոն քանի մը օր մնացին։

13 Հրեաներուն Զատիկը մօտ էր, եւ Յիսուս Երուսաղէմ ելաւ։ 14 Տաճարին մէջ գտաւ ցուլեր, ոչխարներ եւ աղաւնիներ ծախողները, ինչպէս նաեւ դրամափոխները որ հոն նստած էին։ 15 Պարան մը հիւսելով բոլորին, ոչխարներն ու ցուլերը տաճարէն դուրս վռնտեց, դրամափոխներուն դրամը թափեց եւ սեղանները գետին տապալեց։ 16 Աղաւնի ծախողներուն ըսաւ. «Ասոնք հոսկէ տարէ՛ք, Հօրս տունը առեւտրի տուն մի՛ դարձնէք»։ 17 Աշակերտները յիշեցին թէ գրուած է. «Քու տանդ նուիրումը զիս պիտի լափէ»։

18 Հրեաները ուրեմն ըսին անոր. «Ի՞նչ նշան պիտի ցուցնես մեզի, որ այս բաները կ՚ընես»։ 19 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոնց. «Քակեցէ՛ք այս տաճարը, եւ երեք օրուան մէջ զայն պիտի վերաշինեմ»։ 20 Հրեաները ըսին. «Քառասունվեց տարի շինուեցաւ այս տաճարը, եւ դուն երեք օրուան մէջ պիտի վերաշինե՞ս զայն»։ 21 Բայց ան իր մարմնին տաճարին մասին կը խօսէր։ 22 Ուրեմն երբ մեռելներէն յարութիւն առաւ, աշակերտները յիշեցին թէ ասիկա կ՚ըսէր, եւ հաւատացին Գրոց եւ Յիսուսի ըսած խօսքին։

23 Զատիկին Երուսաղէմ գտնուած ատեն, շատեր հաւատացին անոր անունին, երբ տեսան անոր ըրած նշանները։ 24 Բայց Յիսուս ինքզինքը չէր վստահեցներ անոնց, որովհետեւ ամէնքն ալ կը ճանչնար, 25 եւ որովհետեւ պէտք չունէր որ մարդ մը վկայէ մարդուն մասին, որովհետեւ ինք գիտէր մարդուն մէջ եղածը։

ԵՐՐՈՐԴ ՕՐԻՆՔ

1 Փարիսեցիներէն Նիկոդէմոս անունով մարդ մը կար, որ հրեաներուն իշխաններէն մէկն էր։ 2 Ան գիշերով Յիսուսի եկաւ եւ ըսաւ անոր. «Վարդապե՛տ, գիտենք որ Աստուծմէ եկած ես իբրեւ վարդապետ, որովհետեւ ոչ ոք կրնայ այս նշանները ընել, զորս դուն կ՚ընես, եթէ Աստուած անոր հետ չըլլայ»։ 3 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր. «Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, եթէ մարդ մը նորէն չծնանի, Աստուծոյ արքայութիւնը չի կրնար տեսնել»։ 4 Նիկոդէմոս ըսաւ անոր. «Ինչպէ՞ս կրնայ մարդ մը ծնիլ, երբ ծերացած է։ Կրնա՞յ երկրորդ անգամ մայրին արգանդը մտնել եւ ծնիլ»։ 5 Յիսուս պատասխանեց. «Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, եթէ մարդ մը ջուրէն եւ Հոգիէն չծնանի, Աստուծոյ արքայութիւնը չի կրնար մտնել։ 6 Մարմնէն ծնածը մարմին է, եւ Հոգիէն ծնածը հոգի է։ 7 Զարմանալու չէ որ քեզի ըսի թէ՝ Նորէն պէտք է ծնիլ։ 8 Հովը ուր որ կ՚ուզէ կը փչէ, եւ դուն անոր ձայնը կը լսես, բայց չգիտես թէ ուրկէ կու գայ եւ ուր կ՚երթայ։ Հոգիէն ծնած ամէն մարդ ալ այսպէս է»։

9 Նիկոդէմոս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր. «Ինչպէ՞ս կրնան այս բաները ըլլալ»։ 10 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր. «Դուն Իսրայէլի վարդապե՞տ ես, եւ այս բաները չե՞ս գիտեր։ 11 Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, որ մենք գիտցածնիս կը խօսինք եւ տեսածնիս կը վկայենք, բայց դուք մեր վկայութիւնը չեք ընդունիր։ 12 Եթէ ես ձեզի երկրաւոր բաները ըսելով չհաւատացիք, ինչպէ՞ս պիտի հաւատաք, երբ երկնաւոր բաները ձեզի ըսեմ։ 13 Ոչ ոք երկինք բարձրացաւ, բայց միայն անիկա որ երկինքէն իջաւ, Մարդու Որդին։ 14 Ինչպէս Մովսէս անապատին մէջ օձը վեր բարձրացուց, նոյնպէս Մարդու Որդին ալ պէտք է վեր բարձրացուի, 15 որպէսզի ամէն ոք որ անոր կը հաւատայ, յաւիտենական կեանք ունենայ։

16 Որովհետեւ Աստուած այնքան սիրեց աշխարհը, որ իր Միածին Որդին տուաւ, որպէսզի ամէն ոք որ անոր կը հաւատայ, չկորսուի, հապա յաւիտենական կեանք ունենայ։ 17 Որովհետեւ Աստուած իր Որդին աշխարհ չղրկեց, որպէսզի աշխարհը դատապարտէ, հապա որպէսզի աշխարհ անով փրկուի։ 18 Անոր հաւատացողը չի դատապարտուիր, բայց անհաւատը արդէն դատապարտուած է, որովհետեւ չհաւատաց Աստուծոյ Միածին Որդիին անունին։ 19 Դատապարտութիւնը ասիկա է, որ լոյս աշխարհ եկաւ, բայց մարդիկ լոյսէն աւելի խաւարը սիրեցին, որովհետեւ անոնց գործերը չար էին։ 20 Ամէն ոք որ չար բաներ կ՚ընէ, լոյսը կ՚ատէ եւ լոյսին չի գար, որպէսզի իր գործերը չդատապարտուին։ 21 Բայց ճշմարտութիւնը գործադրողը լոյսին կու գայ, որպէսզի իր գործերը յայտնի ըլլան, որովհետեւ Աստուծոյ մէջ ըրուած են»։

22 Ասկէ ետք Յիսուս իր աշակերտներուն հետ Հրէաստանի երկիրը եկաւ, հոն անոնց հետ մնաց եւ մկրտեց։ 23 Յովհաննէս ալ Սալիմի մօտ Ենոն տեղը կը մկրտէր, որովհետեւ հոն շատ ջուր կար։ Մարդիկ կու գային եւ կը մկրտուէին, 24 որովհետեւ Յովհաննէս դեռ բանտարկուած չէր։

25 Յովհաննէսի աշակերտներուն եւ հրեաներէն մէկուն միջեւ մաքրութեան մասին վէճ մը ծագեցաւ։ 26 Անոնք Յովհաննէսի եկան եւ ըսին անոր. «Վարդապե՛տ, Յորդանանի միւս կողմը քեզի հետ եղող մարդը, որուն մասին վկայեցիր, ահա՛ կը մկրտէ, եւ բոլորը անոր կու գան»։ 27 Յովհաննէս պատասխանեց եւ ըսաւ. «Մարդ մը բան մը չի կրնար առնել, եթէ երկինքէն չտրուի իրեն։ 28 Դուք ինքներդ ինծի վկայ էք, որ ըսի թէ՝ Ես Քրիստոսը չեմ, հապա ղրկուած եմ անոր առջեւէն երթալու։ 29 Հարսնացուն փեսան է, բայց փեսային բարեկամը որ կայնած է եւ անոր կը լսէ, ուրախութեամբ կ՚ուրախանայ փեսային ձայնին համար։ Ուրեմն իմ ուրախութիւնս այս է եւ լրացաւ։ 30 Անոր պէտք է աճիլ, իսկ ես պէտք է պակսիլ»։

31 Վերէն եկողը բոլորէն վեր է։ Երկրէն եղողը երկրայինն է եւ երկրայինի մասին կը խօսի։ Երկնքէն եկողը բոլորէն վեր է։ 32 Ինչ որ տեսաւ եւ լսեց, զայն կը վկայէ, բայց ոչ ոք անոր վկայութիւնը կ՚ընդունի։ 33 Ան որ անոր վկայութիւնը ընդունեցաւ, Աստուծոյ ճշմարիտ ըլլալուն կնիքը դրաւ։ 34 Որովհետեւ Աստուծոյ ղրկածը Աստուծոյ խօսքերը կը խօսի, որովհետեւ Աստուած Հոգին չափով չի տար։ 35 Հայրը կը սիրէ Որդին եւ ամէն բան անոր ձեռքը տուած է։ 36 Ան որ Որդիին կը հաւատայ, յաւիտենական կեանք ունի, բայց ան որ Որդիին չի հնազանդիր, կեանքը չպիտի տեսնէ, հապա Աստուծոյ բարկութիւնը անոր վրայ կը մնայ։

ՉՈՐՐՈՐԴ ՕՐԻՆՔ

1 Տէրը գիտցաւ որ փարիսեցիները լսեցին թէ Յիսուս աշակերտներ կ՚ընէ եւ Յովհաննէսէն աւելի մարդիկ կը մկրտէ, 2 (թէեւ Յիսուս ինքը չէր մկրտեր, հապա իր աշակերտները), 3 Հրէաստանի երկիրը թողուց եւ նորէն Գալիլիա գնաց։ 4 Անհրաժեշտ էր որ Սամարիայէն անցնէր։ 5 Ուրեմն Սամարիայի Սիւքար անունով քաղաք մը եկաւ, որ Յակոբ իր որդի Յովսէփին տուած հողամասին մօտ էր։ 6 Հոն Յակոբի ջրհորը կար։ Յիսուս ճամբորդութենէն յոգնած, ջրհորին վրայ նստաւ։ Ժամը մօտաւորապէս վեցն էր։

7 Սամարացի կին մը ջուր քաշելու եկաւ։ Յիսուս ըսաւ անոր. «Ինծի ջուր խմցո՛ւր»։ 8 Որովհետեւ աշակերտները քաղաքը գացած էին, որպէսզի կերակուր գնեն։ 9 Սամարացի կինը ըսաւ անոր. «Ինչպէ՞ս դուն հրեայ մարդ մը ըլլալով ինծմէ ջուր կը խնդրես, որ սամարացի կին մըն եմ»։ (Հրեաները սամարացիներուն հետ գործ չունէին։) 10 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր. «Եթէ Աստուծոյ պարգեւը գիտնայիր, եւ ով է որ քեզի կ՚ըսէ՝ Ինծի ջուր խմցո՛ւր, դուն անկէ կը խնդրէիր, եւ ան քեզի կեանքի ջուր կու տար»։ 11 Կինը ըսաւ անոր. «Տէ՛ր, քաշելու բան մը չունիս, եւ ջրհորը խոր է. ուրկէ՞ կ՚ունենաս ուրեմն կեանքի ջուրը։ 12 Մեր հայր Յակոբէն աւելի՞ մեծ ես դուն, որ մեզի ջրհորը տուաւ եւ ինք անկէ խմեց, ինչպէս նաեւ իր որդիները եւ անասունները»։ 13 Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր. «Ամէն ոք որ այս ջուրէն կը խմէ, նորէն պիտի ծարաւնայ։ 14 Բայց ան որ ես տամ իրեն խմելու ջուրէն, յաւիտեան պիտի չծարաւնայ, հապա ես տուած ջուրը անոր մէջ աղբիւր պիտի ըլլայ, որ յաւիտենական կեանքի համար պիտի բղխի»։ 15 Կինը ըսաւ անոր. «Տէ՛ր, ինծի այդ ջուրը տուր, որպէսզի չծարաւնամ եւ ջրելու չգամ»։

16 Յիսուս ըսաւ անոր. «Գնա՛ կանչէ ամուսինդ եւ հոս եկո՛ւր»։ 17 Կինը պատասխանեց եւ ըսաւ. «Ամուսին չունիմ»։ Յիսուս ըսաւ անոր. «Ճիշդ ըսիր՝ թէ ամուսին չունիմ, 18 որովհետեւ հինգ ամուսին ունեցար, եւ այժմ ունեցածդ ամուսինը քուկինդ չէ։ Ասոր մէջ ճիշդ խօսեցար»։ 19 Կինը ըսաւ անոր. «Տէ՛ր, կը տեսնեմ որ մարգարէ մըն ես դուն։ 20 Մեր հայրերը այս լերան վրայ երկրպագեցին, իսկ դուք կ՚ըսէք թէ Երուսաղէմ է այն տեղը ուր երկրպագութիւն պէտք է մատուցանել»։ 21 Յիսուս ըսաւ անոր. «Կինդ, հաւատա՛ ինծի, որ ժամանակ մը պիտի գայ, երբ ո՛չ այս լերան վրայ եւ ո՛չ ալ Երուսաղէմ Հօր պիտի երկրպագէք։ 22 Դուք չգիտցած բանին կը երկրպագէք, մենք գիտցածնիս կը երկրպագենք, որովհետեւ փրկութիւնը հրեաներէն է։ 23 Բայց ժամանակը կու գայ, եւ հիմա է, երբ ճշմարիտ երկրպագուները Հօր պիտի երկրպագեն հոգիով եւ ճշմարտութեամբ, որովհետեւ Հայրը ասանկ երկրպագուներ կը փնտռէ։ 24 Աստուած հոգի է, եւ անոր երկրպագողները հոգիով եւ ճշմարտութեամբ պէտք է երկրպագեն»։ 25 Կինը ըսաւ անոր. «Գիտեմ որ Մեսիան կու գայ (որ կը նշանակէ՝ Քրիստոս)։ Երբ ան գայ, ամէն բան մեզի պիտի հաղորդէ»։ 26 Յիսուս ըսաւ անոր. «Ես որ քեզի հետ կը խօսիմ, ինքն եմ»։

27 Այդ միջոցին աշակերտները եկան եւ զարմացան որ կնոջ հետ կը խօսէր։ Սակայն ոչ ոք ըսաւ. «Ի՞նչ կը փնտռես»։ կամ «Ինչո՞ւ կնոջ հետ կը խօսիս»։ 28 Կինը իր ջրհորը թողուց, քաղաքը գնաց եւ ըսաւ մարդոց. 29 «Եկէ՛ք տեսէ՛ք մարդ մը որ ինծի ըսաւ ամէն ինչ որ ըրած եմ։ Գո՞ւցէ ասիկա Քրիստոսը չէ»։ 30 Անոնք քաղաքէն դուրս ելան եւ անոր գացին։

31 Այդ միջոցին աշակերտները խնդրեցին անկէ ըսելով. «Վարդապե՛տ, կերակո՛ւր»։ 32 Ան ըսաւ անոնց. «Ես ուտելու կերակուր ունիմ, որ դուք չգիտէք»։ 33 Աշակերտները իրարու ըսին. «Գո՞ւցէ մէկը բերաւ անոր ուտելիք»։ 34 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Իմ կերակուրս է որ ղրկողիս կամքը կատարեմ եւ անոր գործը լրացնեմ։ 35 Չէ՞ք ըսեր դուք թէ՝ Դեռ չորս ամիս կայ, եւ հունձքը կու գայ։ Ահա՛ կ՚ըսեմ ձեզի, աչքերնիդ վերցուցէ՛ք եւ դաշտերը նայեցէ՛ք, որ հունձքի համար սպիտակած են արդէն։ 36 Հնձողը վարձք կ՚առնէ եւ պտուղ կը հաւաքէ յաւիտենական կեանքի համար, որպէսզի սերմնացանն ալ հնձողն ալ միասին ուրախանան։ 37 Որովհետեւ այս առիթով ճշմարիտ է ասացուածքը թէ՝ Ուրիշ մէկը կը սերմնացանէ, ուրիշ մէկը կը հնձէ։ 38 Ես ձեզ ղրկեցի հնձելու այն բանին համար որուն համար չաշխատեցաք։ Ուրիշներ աշխատեցան, դուք ալ անոնց աշխատանքին մտաք»։

39 Սամարացիներէն շատեր հաւատացին անոր այդ քաղաքին մէջ, կնոջ խօսքին համար որ կը վկայէր թէ՝ Ինծի ըսաւ ամէն ինչ որ ըրած եմ։ 40 Ուրեմն սամարացիները անոր գալով խնդրեցին որ անոնց հետ մնայ, եւ ան հոն երկու օր մնաց։ 41 Եւ շատ աւելի հաւատացին անոր խօսքին համար։ 42 Կնոջ կ՚ըսէին թէ՝ Այլեւս քու խօսքիդ համար չենք հաւատար, որովհետեւ ինքներնիս լսեցինք եւ գիտենք թէ ասիկա իսկապէս աշխարհի Փրկիչն է։

43 Երկու օր ետք Յիսուս հոնկէ մեկնեցաւ եւ Գալիլիա գնաց։ 44 Որովհետեւ ինք վկայեց թէ մարգարէն իր հայրենիքին մէջ պատիւ չունի։ 45 Ուրեմն երբ Գալիլիա եկաւ, գալիլեացիները ընդունեցին զայն, որովհետեւ տեսած էին անոր Երուսաղէմ տօնին ընած բոլոր բաները, որովհետեւ անոնք ալ տօնին գացած էին։

46 Յիսուս նորէն Գալիլիայի Կանա քաղաքը եկաւ, ուր ջուրը գինիի վերածած էր։ Կափառնայումի մէջ թագաւորական պաշտօնեայ մը կար, որուն որդին հիւանդ էր։ 47 Երբ լսեց թէ Յիսուս Հրէաստանէն Գալիլիա եկած է, անոր գնաց եւ խնդրեց որ իջնէ եւ իր որդին բժշկէ, որովհետեւ մեռնելու վրայ էր։ 48 Յիսուս ըսաւ անոր. «Նշաններ եւ հրաշքներ չտեսնէք, չէք հաւատար»։ 49 Թագաւորական պաշտօնեան ըսաւ անոր. «Տէ՛ր, իջի՛ր մինչեւ որ մանուկս չմեռնի»։ 50 Յիսուս ըսաւ անոր. «Գնա՛, որդիդ ողջ է»։ Մարդը հաւատաց Յիսուսի ըսած խօսքին եւ գնաց։ 51 Երբ ճամբան էր, ծառաները դիմաւորեցին զայն եւ ըսին. «Որդիդ ողջ է»։ 52 Ուրեմն հարցուց անոնցմէ թէ ո՞ր ժամուն լաւացաւ։ Ըսին անոր. «Երէկ ժամը եօթնին տենդը զայն թողուց»։ 53 Հայրը գիտցաւ որ հենց այդ ժամուն Յիսուս ըսած էր անոր. «Որդիդ ողջ է»։ Ինքն ալ հաւատաց եւ իր ամբողջ տունը։ 54 Յիսուս այս երկրորդ նշանը ըրաւ, երբ Հրէաստանէն Գալիլիա եկաւ։

դարտ կենաք • ու ամէն մէկերնիդ
իր գործը գործէ , ու ձեր ձեռքերո-
վը աշխատիք , (ինչպէս որ ձեզի
պատուիրեցինք ,) որ դուրսիննե-
րուն հետը պարկեշտութեամբ վա-
րուիք , ու բանի մը կարօտ չըլլաք :
12 Ձենք ուզեր ե՛ղբայրներ՝ որ տգէտ
ըլլաք ննջեցեալներուն վրայով • որ
չորտիք ինչպէս ուրիշները՝ որոնք
13 յոյս չունին : Վասնզի թէ որ կը
հաւատանք թէ Յիսուսը մեռաւ ու
յարութիւն առաւ , անանկ ալ Ը-
ստուած ննջեցեալները Յիսուսով պի-
14 տի բերէ անոր հետ : Վ՚ասն զի ասկ
կը զըուցենք ձեզի Տէրոջը խօսքովը ,
թէ մենք որ մինչև Տէրոջը գալուս-
տը ողջ կը մնանք , բնաւ ննջեցեալ-
15 ներէն առաջ պիտի չանցնինք : Ին-
չու որ ինքը Տէրը ազդարարութեան
հրամանով՝ հրեշտակապետին ձայ-
նովը ու Ըստուծոյ փողովը երկինքէն
պիտի իջնէ , և Քրիստոսով մե-
ռածները առաջ յարութիւն պիտի
16 առնեն : Ետքը մենք ալ որ ողջ
մնացած ենք՝ անոնցմով միասին
պիտի յափշտակուինք ամպերով
Տէրոջը առջևը ելլելու օդին մէջը •
և անանկ յաւիտեան Տէրոջը հետ
17 պիտի ըլլանք : Ուստի միզմիկ
միսիթարեցէ՛ք աս խօսքերով :

ԳԼՈՒԽ • Ե •

1 Բայց ան ժամերուն ու ժամանակ-
ներուն համար ե՛ղբայրներ՝ պէտք
2 չէ բան մը գրել ձեզի • Վասնզի
դուք ինքներնիդ ալեկ գիտէք՝ թէ
Տէրոջը օրը գիշերուան գողի պէս
3 անանկ կը հասնի : Երբոր ըսելու
ըլլան՝ թէ խաղաղութիւն ու ապա-
հովութիւն է , ան ատենը կորուս-
տը յանկարծակի անոնց վրայ պիտի
հասնի՝ յղիին երկունքը պէս , ու
4 պիտի չազատին : Բայց դուք ե՛ղ-
բայրներ՝ խաւարի մէջ չէք , որ ան
օրը գողի մը պէս ձեր վրայ հասնի •
5 Ինչու որ դուք ամէնդր լուսոյ որդիք
էք , ու ցորեկուան որդիք • գիշե-
6 րուան չենք , խաւարինը չենք : Ու-
րեմն չքնանանք ինչպէս որ ուրիշնե-
րը , հապա արթուն ու զգաստ ըլ-
7 լանք : Վասնզի անոնք որ կը քնա-
նան՝ գիշերը կը քնանան , և անոնք
որ կ՚արբենան՝ գիշերը կ՚արբենան :
Բայց մենք որովհետև ցորեկուան 8
ենք , զգաստ ըլլանք , և հաւատքին
ու սիրոյն զրահը վրանիս հագնինք ,
ու փրկութեան յուսոյն սաղաւար-
տը գլխնիս դնենք : Ինչու որ Ը- 9
ստուած մեզ բարկութեան համար
չորոշեց , հապա փրկութիւն ստա-
նալու համար մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի ձեռքովը • Որ ինքը մե- 10
զի համար մեռաւ • որպէս զի թէ
արթուն ըլլանք և թէ քնանանք ,
իր հետը միասին ապրինք : Ընոր 11
համար միզմիկ մխիթարեցէ՛ք , և
իրարու շինութիւն տուէք , ինչպէս
որ կ՚ընէք ալ :
Ու ձեզի կ՚աղաչենք ե՛ղբայրնե՛ր՝ 12
որ ճանչնաք ձեր աշխատաւորները
ու վերակացուները Տէրոջմով , ու
ձեզի խրատ տուողները • Ու զա- 13
նոնք մեծապէս պատուեցէ՛ք սիրով՝
իրենց գործին համար • իրարու
հետ խաղաղութիւն ունեցէ՛ք • Ու 14
ձեզի կ՚աղաչենք ե՛ղբայրնե՛ր՝ անկարգ
վարմունք ունեցողները խրատեցէ՛ք ,
վհատասիրտները միսիթարեցէ՛ք ,
տկարներուն ձեռնտու եղէ՛ք , ա-
մենուն ալ երկայնամի՛տ եղէ՛ք :
Չ՚գուշացէ՛ք՝ չըլլայ որ մէկը չա- 15
րութեան փոխարէն չարութիւն հա-
տուցանէ մէկու մը • հապա ամէն
ատեն բարիք ընելու եւևէ եղէ՛ք
թէ իրարու , և թէ ամենուն : Ը- 16
ամէն ատեն ուրախ եղէ՛ք : Ընդա- 17
դար աղօթք ըրէ՛ք : Ամէն բանի 18
մէջ գոհութիւն տուէ՛ք • ինչու որ
աս է Ըստուծոյ կամքը Քրիստոս
Յիսուսով ձեր վրայ : Ո՛ոգին Ա՛ո- 19
գին մի՛ մարէ՛ք : Մարգարէու- 20
թիւնները մի՛ արհամարհէ՛ք : Ը- 21
ամէն բան փորձեցէ՛ք , բարին ամո՛ւր
բռնեցէ՛ք : Ամէն տեսակ գէշ բա- 22
նէրէն ե՛տ կեցէ՛ք : Ու ինքը խա- 23
ղաղութեան Ըստուածը ձեզ բոլո-
րովին սուրբ ընէ , ու ձեր բոլոր հո-
գին և շունչը ու մարմինը անարատ
պահուի Տ՚ինչ մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի գալուս առենը : Ա՛ա- 24
ւատարիմ է ան՝ որ ձեզ կանչեց , որ
ինքը պիտի կատարէ ալ :

25 Ե՛ղբայրնե՛ր՝ աղօթք ըրէ՛ք մեզի
26 համար : Բարև՛ տուէ՛ք բոլոր եղ-
բայրներուն սուրբ համբուրով :
27 Կ՚երդմընցընեմ ձեզ Տէրոջմով ,
որ ա՛ս թուղթը բոլոր սուրբ եղ-
բայրներուն կարդացուի : Ա՛որ 28
Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը
ձեր հետը ըլլայ • ամէն :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՍՏՈՒՀԵԼՈՑՆ

ԸՍ ԹԵՍԱԼՈՆԻԿԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմոթէ-
ոս՝ Թեսաղոնիկեցւոց եկեղե-
ցիին մեր Հայր Ըստուծով՝ ու Տէր
2 Յիսուս Քրիստոսով • Շնորհք
և խաղաղութիւն ձեզի Ըստուծմէ
մեր Հօրմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրի-
ստոսէն :
3 Պարտինք ամէն ատեն Ըստուծմէ
գոհանալ ձեզի համար՝ ե՛ղբայրներ ,
ինչպէս որ կը վայլէ • քանզի ձեր
հաւատքը շատ աճելու վրայ է , և
ձեր ամէն մէկուն սէրը իրարու վրայ
4 կը շատնայ • Ընանկ որ մենք ալ
ձեզմով կը պարծենանք Ըստուծոյ
եկեղեցիներուն մէջը՝ ձեր համբե-
րութեանը ու հաւատքին համար
ձեր բոլոր հալածանքներուն ու նե-
ղութիւններուն մէջ , որոնց որ դուք
5 կը համբերէք • Ո՛ր է Ըստուծոյ
արդար դատաստանին ապացոյցը՝ որ
դուք արժանանաք Ըստուծոյ թա-
գաւորութեանը , որուն համար ալ
6 նեղութիւն կը քաշէք • Վասնզի
Ըստուծոյ առջևը իրաւունք է՝ ձեզի
նեղութիւն տուողներուն նեղութիւն
7 հատուցանել , Ու ձեզի նեղութիւն
քաշողներուդ՝ մեզի հետ հանգիստ ,
Տէր Յիսուսին երկինքէն յայտնուե-
լու ատենը իր զօրաւոր հրեշտակնե-
8 րովը , Խորբոքած կրակով վրէժ
առնելու անոնցմէ՝ որ Ըստուած չեն
ճանչնար , և որ մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի աւետարանին չեն հնա-
9 զանդիր • Որոնք պիտի պատժուին
յաւիտենական սատակումով՝ Տէրո-
ջը երեսէն ու անոր զօրութեանը
10 փառքէն , Երբոր ինքը գայ փա-
ռաւորուելու իր սուրբերուն մէջը ,
և հիանալի ըլլալու բոլոր հաւա-
տացեալներուն մէջը , (ինչու որ
մեր վկայութիւնը ձեր մէջը հաւա-
տացուեցաւ ,) ան օրը : Ես
11 պատճառովս ալ ամէն ատեն ձեզի
համար աղօթք կ՚ընենք , որ մեր
Ըստուածը ձեզ արժանի ընէ յէր
կոչումին , և իր բարութեան բոլոր
համբութիւնը կատարէ , ու հա-
ւատքին գործը զօրութիւնով • Ո՛ր 12
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին ա-
նունը փառաւորուի ձեր մէջը , և
դուք ալ անոր մէջը՝ մեր Ըստուծոյն
ու Տէր Յիսուս Քրիստոսին շնոր-
հայը համեմատ :

ԳԼ • Բ

1 Կ՚աղաչենք ձեզի ե՛ղբայրնե՛ր՝ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի գալուս-
տեանը՝ ու մեր անոր քովը ժողո-
վուելուն համար , Ընչու որ չըլ- 2
լայ որ մը խախտիք չէր միտքէն , ու չըլ-
լայ որ խռովիք՝ ո՛չ հոգիով ու ո՛չ
խօսքով , ո՛չ ալ թուղթով մը
իբր թէ մեզմէ գրուած , որպէս թէ
Տէրոջը օրը եկած հասած ըլլայ :
Ընչու որ մէկը ձեզ խաբէ մէկ 3
բանով մը • ինչու որ ան օրը պիտի
չգայ՝ թէ որ ապստամբութիւնը
առաջ չգայ , ու յայտնուի մեղայ
մարդը՝ կորստեան որդին , Ան հա- 4
կառակորդը հպարտացած ամենուն
վրայ՝ որ Ըստուած կըսուի՝ կամ կը
պաշտուի , մինչև անիկայ Ըստուծոյ
տաճարին մէջ պիտի նստի , և ինք-
զինքը ցուցընէ թէ Ըստուած է :

5 Ձ՚ձեզ յիշելը՝ որ երբ ձեր քովն էի,
6 աս բաները կ՚ըսէի ձեզի։ Եւ հիմա դուք ինքներնիդ գիտէք
7 ինչ է ան որ կ՚արգիլէ, որ ինքը իր աւուրին յայտնուի։ Քանզի որ անօրէնութեան խորհուրդը հիմա կուընէ կը գործանայ. բայց ան որ հիմա կ՚արգիլէ, պէտք է մինչև որ ինքը միջտեղէն վերնայ։
8 Ու յետքը պիտի յայտնուի ան անօրէնը, որն որ Տէր Յիսուս իր բերնին հոգիովը պիտի սպառէ, ու իր գալուն
9 յայտնութիւնովը պիտի կորսընցնէ. Որուն գալը Սատանային ազդեցութիւնովն է՝ բոլոր զօրութիւնով և նշաններով ու սուտ հրաշքներով,
10 Եւ կորուսեալներուն վրայ անիրաւութեան բոլոր խաբէութիւնովը, որովհետև անոնք ճշմարտութեան սէրը չընդունեցին՝ որ փրկուին.
անոր համար Աստուած ալ պիտի
11 խրկէ անոնց ուժով մոլորութիւն՝ որ հաւատան սուտին. Որ դատապարտուին ամէն անոնք՝ որ չհաւատացին ճշմարտութեան, հապա անօրէնութեան յօժարեցան։
12 Բայց մեզի պէտք է միշտ Աստուծմէ գոհանալ ձեզի համար՝ Տէրոջմէ սիրուած եղբայրներ. ինչու որ Աստուած առաջուց ձեզ ընտրեց փրկուելու Հոգիին սրբելովը՝ ու
13 ճշմարտութեան հաւատքովը. Որուն ձեզ կանչեց մեր աւետարանելովը՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի փառքը ստանալու։
14 Ուստի եղբայրնե՛ր՝ հաստատ կեցէք, ու պինդ բռնեցէք ան աւանդութիւնները որ սորվեցաք՝ թէ խօսքով ու թէ մեր թուղթովը։
15 Եւ ինքը մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս՝ ու մեր Հայրը Աստուած, որ մեզ սիրեց՝ ու տուաւ մեզի յաւիտենական մխիթարութիւն՝ և
16 բարի յոյս շնորհքով, Ձեր սիրտերը մխիթարէ՝ և ձեզ հաստատէ ամէն բարի խօսքերու և գործքերու մէջ։

Գ Լ. Գ

1 Վերջապէս եղբայրնե՛ր՝ մեզի համար աղօթք ըրէք, որ Տէրոջ խօսքը յառաջանայ, ու փառաւոր ըլլայ, ինչպէս որ ձեր մէջը.
2 որ անիրաւ ու չար մարդիկներէն ազատինք. քանզի որ ամէնը հաւատք չունին.
3 Բայց Տէրը հաւատարիմ է, որ ձեզ պիտի հաստատէ, ու չարէն պահէ։
4 Եւ ձեր վրայ վստահութիւն ունինք Տէրոջմով, թէ ինչ որ ձեզի պատուիրեցինք՝ կ՚ընէք, ու պիտի ընէք ալ։
5 Եւ Տէրը ձեր սիրտերը Աստուծոյ սիրոյն ու Քրիստոսի համբերութեանը ուղղէ։

6 Եւ ձեզի կը պատուիրենք Եղբայրնե՛ր՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը, որ հետ քաշուիք ամէն եղբօրմէ՝ որ անկարգութեամբ կը վարուի, ու չէ թէ ան աւանդութեանը պէս՝ որ մեզմէ առաւ։
7 Քանզի որ դուք ինքներնիդ գիտէք թէ ինչպէս պարտիք մեզի նմանողը ըլլալ. քանզի մենք ձեր մէջը անկարգութեամբ չվարուեցանք,
8 Ո՛չ ալ մէկուն հացը ձրի կերանք. հապա ջանքով և աշխատանքով գիշեր ու ցորեկ կը գործէինք՝ ձեզմէ մէկուն ծանրութիւն չտալու համար.
9 Ո՛չ թէ որ մենք իշխանութիւն չունէինք, հապա որ անձերնիս ձեզի օրինակ ընենք՝ որ մեզի նմանողը ըլլաք։
10 Վասն զի երբոր մենք ձեր քովը էինք՝ աս ձեզի կը պատուիրէինք, թէ ան որ չուզեր գործ գործել, հաց ալ թող չուտէ։
11 Ըրդ՝ կը լսենք որ ձեր մէջէն ոմանք անկարգութեամբ կը վարուին, ու գործ մը չեն գործեր, հապա հետաքրքիր կը պտըտին։
12 Անոնց պատուէր կու տանք, ու կ՚աղաչենք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով, որ հանդարտութեամբ գործեն, և իրենց հացը ուտեն։
13 Բայց դուք եղբայրնե՛ր՝ մի՛ ձանձրանաք բարիք գործելէն։
14 Իսկ թէ որ մէկը չհնազանդիր մեր խօսքին ատ թուղթով, դուք նշանակեցէ՛ք անիկայ, ու անոր հետը մի՛ խառնուիք, որ ամչնայ։
15 Բայց չըլլայ թէ թշնամի պէս սեպէք անիկայ. հապա եղբօր պէս խրատեցէ՛ք։
16 Եւ ինքը խաղաղութեան

Տէրը՝ ամէն կերպով ձեզի խաղաղութիւն տայ ամէն ատեն. Տէրը ձեր ամենուն հետը ըլլայ։
17 Ես Պողոսիս իմ ձեռքիս՝ որ ողջոյնը իմ
է, որ ամէն թուղթերուն մէջ նշան է. ասանկ կը գրեմ։ 18 Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ. ամէն։

ԵՒՏՈՓԻՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԸՆ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

Գ Լ. Ը

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը մեր Փրկիչ Աստուծոյ և
մեր յոյսը եղող Քրիստոս Յիսուսի
2 հրամանովը. Տիմոթէոսի՝ իմ հարազատ որդւոյս հաւատքով. շնորհք՝ ողորմութիւն՝ ու խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ և Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմէն։
3 Ինչպէս որ քեզի աղաչեցի Եփեսոս մնալու, երբոր ես Մակեդոնիա կ՚երթայի, որ պատուիրես մէկ քանիներուն օտար ուսմունք չսորվեցընել,
4 Եւ չնայիլ առասպելներու, ու աղգահամարներու՝ որ վերջ չունին. որոնք աւելի վիճաբանութիւն կը պատճառեն, քան թէ Աստուծոյ հաճելի կենցաղավարութիւնը՝ որ է՝ հաւատքով։ Ինչու որ պատուիրանքին վախճանը սէր է՝ սուրբ սրտով ու բարի խղճմտանքով և
6 անկեղծ հաւատքով. Որոնցմէ խոտորելով ոմանք փուճ խօսքերու
7 տուէ գացին. Օրինաց վարդապետ ըլլալ կ՚ուզեն. բայց իրենք չեն հասկընար ինչ որ կը խօսին, ո՛չ ալ ան բաները՝ որոնց համար ոսպ
8 կը կոխեն։ Բրդ՝ գիտենք որ օրէնքը աղէկ է, թէ որ մէկը անիկայ օրինաւոր կերպով գործածելու
9 ըլլայ։ Հայց աս թողգիտնայ՝ որ արդարներուն համար չէ օրէնքը. հապա անօրէններուն՝ ու անհնազանդներուն համար, ամբարիշտներուն՝ և մեղաւորներուն, անսուրբներուն, և պիղծներուն, հայր ու մայր զարնողներուն, մարդասպաններուն,
10 Պոռնիկներուն, արուազէտներուն, մարդ գողցողներուն, սուտորցնողներուն, սուտ երդում ընողներուն, և թէ ուրիշ ինչ որ հակառակ է
11 ողջամիտ վարդապետութեանը, Որ եւանգելի Աստուծոյ փառաւոր աւետարանին համեմատ է, ան որ ինծի յանձնուեցաւ։ Եւ շնորհակալ եմ
12 անոր՝ որ զիս զօրացուց, այսինքն Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջը, որ հաւատարիմ սեպելով զիս՝ աս ծառայութեանը մէջ դրաւ. Որ
13 առաջուց հայհոյիչ էի՝ ու հալածող և թշնամանող. բայց ողորմութիւն գտայ, ինչու որ անհաւատութեան մէջ չգիտնալով ըրի. Եւ մեր Տէրոջը շնորհքը խիստ շատ եղաւ ինծի
հաւատքով ու սիրով՝ որ Քրիստոս
15 Յիսուսով է։ Ան խօսքը հաւատարիմ է՝ ու բոլորովին ընդունելութեան արժանի. որ Քրիստոս Յիսուս աշխարհք եկաւ մեղաւորները փրկելու, որոնց գլուխը ես
եմ. Բայց անոր համար ողորմու-
16 թիւն գտայ, որ պինդ առաջ Յիսուս Քրիստոս իմ վրաս ցուցընէ բոլոր երկայնմտութիւնը՝ օրինակ ընելու անոնց՝ որ պիտի հաւատան
իրեն՝ յաւիտենական կենաց հա-
17 մար։ Բայց յաւիտենական Թագաւորին՝ որ անեղծ ու աներեւոյթ է, մի միայն Աստուծոյն՝ փառք ու պատիւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

18 Ես պատուէրը կ՚աւանդեմ քեզի՝ իմ որդեակս Տիմոթէոս, քու վը-

բայովգ առաջուց եղած մարգարէութիւններուն համեմատ , որ անոնց-
մով պատերազմիս ան բարի պա-
19 տերազմը , եւ ունենաս հաւատք
ու մաքուր խղճմտանք , որն որ մէկ
քանիներըը իրենցմէ մէկզի ձգելով՝
նաւակոծութիւն կրեցին հաւատքին
20 կողմանէ · Որոնցմէ են Հիմենոսը
ու Ղէքսանդրոսը , որոնք ես Սա-
տանային մատնեցի , որ սորվին հայ-
հոյութիւն չընել ։

ԳԼ · Ե

1 Ընդ՝ կ'աղաչեմ՝ ամէն բանէն ա-
ռաջ՝ աղօթք ընել , խընդ-
րուածք , աղաչանք , գոհութիւն՝
2 ամէն մարդոց համար , Թագաւորներուն եւ բոլոր իշխանա-
ւորներուն համար · որ խաղաղ ու
հանդարտ կեանք վարենք՝ բոլորովին
աստուածպաշտութիւնով ու պար-
3 կեշտութիւնով ։ Ինչու որ ան է
աղէկը ու ընդունելին մեր Փրկիչ
4 Աստուծոյն առջեւը · Որ կ'ուզէ թէ
ամէն մարդիկ փրկուին՝ ու ճշմար-
5 տութիւնը ճանչնալու գան ։ Վասն-
զի մէկ Աստուած մը կայ , ու մէկ
միջնորդ մը Աստուծոյ ու մարդոց
մէջը՝ Յիսուս Քրիստոս մարդը ·
6 Որ իր անձը ամենուն տեղը փրկանք
տուաւ՝ իր ատենին վկայութիւն ըլ-
7 լալու · Որ ես անոր քարոզիչ ու
առաքեալ դրուեցայ , (ճշմարիտ
կ'ըսեմ Քրիստոսով՝ ու սուտ չեմ
խօսիր ,) Հեթանոսներուն վար-
դապետ Հոգւով հաւատքով ու ճշմար-
8 տութիւնով ։ Ընդ՝ կ'ուզեմ որ
էրիկ մարդիկ ամէն տեղ աղօթք
ընեն՝ սուրբ ձեռքեր վերցընելով ա-
ռանց բարկութեան ու երկմտու-
9 թեան ։ Նոյնպէս ալ կիներըը
վայելուչ հագուստով , ամօթխա-
ծութեամբ եւ պարկեշտութեամբ
ինքզինքնին զարդարեն · չէ թէ
հիւսուածքներով՝ կամ ոսկիով՝ կամ
մարգարիտներով՝ կամ մեծագին
10 հանդերձներով · Հապա բարի
գործքերով՝ ինծոր որ կը վայէ
աստուածպաշտութիւնը դաւանող
11 կիներուն ։ Կին մարդը թող
սորվի լռութեամբ՝ ամէն հնազան-
դութեամբ ։ Հայց կնիկ մարդու 12
հրաման չեմ տար սորվեցընելու ,
ոչ ալ էրիկ մարդուն իշխելու ,
հապա լուռ կենալու ։ Ինչու որ 13
առաջ Ադամը ստեղծուեցաւ , ե-
տոը Եւան ։ Եւ Ադամը չխա- 14
բուեցաւ , հապա կինը խաբուե-
ցաւ՝ ու յանցանք գործեց · Սակայն 15
պիտի փրկուի անիկայ որդեծնու-
թեամբ , թէ որ կենան հաւատքի
եւ սիրոյ ու սրբութեան մէջ պար-
կեշտութիւնով ։

ԳԼ · Գ

Ըս խօսքը հաւատարիմ է , թէ որ 1
մէկը եպիսկոպոսութեան կը
ցանկայ՝ աղէկ գործի կը ցանկայ ։
Ուստի պէտք է եպիսկոպոսին ան- 2
բասո ըլլալ , մէկ կնկան մը էրիկ ,
զգաստ , խոհեմ , պարկեշտ , հիւ-
րասէր , սորվեցընող · Ո՛չ գինե- 3
մոլ , ոչ զարնող , հապա հան-
դարտ , ոչ կռուող , ոչ արծա-
թասէր · Որ իր տանը աղէկ վերա- 4
կացութիւն ընող ըլլայ , իր զա-
ւակներըը ջնազանդութեան մէջ պա-
հելով բոլոր ծանրաբարոյութեամբ ·
(Հապա թէ որ մէկը իր տանը 5
վերակացութիւն ընելը չգիտնայ ,
ի՞նչպէս Աստուծոյ եկեղեցիին հո-
գաբարձու պիտի ըլլայ ·) Ո՛չ ալ 6
նորահաւատ ըլլայ · որ չըլլայ թէ
հպարտանալով Սատանային դա-
տապարտութեանը մէջ իյնայ ։
Հապա պէտք է անոր դուրսէն ե- 7
ղողներէն ալ բարի վկայութիւն
ունենայ , որ չըլլայ թէ նախատին-
քի մէջ ու Սատանային որոգայթին
մէջը իյնայ ։

Նոյնպէս ալ սարկաւագներըը ը- 8
լան ծանրաբարոյ , ոչ երկլեզու ,
ոչ գինեսէր , ոչ անարգ շահա-
խնդրութեան ետեւէ եղող · Հապա 9
հաւատքին խորհուրդը պահեն մա-
քուր խղճմտանքով ։ Եւ ասոնք 10
ալ առաջ թող փորձուին , ետքը՝
թէ որ անմեղադրելի գտնուին ,
սարկաւագութեան պաշտօնը կա-
տարեն ։ Ինանկ ալ անոնց կիներ- 11
ները՝ ծանրաբարոյ ըլլան , ոչ չա-
րախօս , հապա զգաստ , ամէն բանի

պիղծ ու պատուական առասպել-
ներէն ետ կեցիր · եւ քու անձդ
աստուածպաշտութեան վարժե-
ցուր · Ինչու որ մարմնին վար- 8
ժութիւնը քիչ բանի օգտակար է ,
բայց աստուածպաշտութիւնը ամէն
բանի օգտակար է , որ թէ՛ ներկայ
եւ թէ ապառնի կենաց խոստմունքը
ունի ։ Ըս խօսքը հաւատարիմ է՝ 9
եւ բոլորովին ընդունուելու արժանի ։
Ինչու որ բուն ասոր համար կ'աշ- 10
խատինք՝ ու նախատինք կը կրենք ·
վասն զի կենդանի Աստուծոյ յու-
սացեր ենք , որ ամէն մարդոց Փրը-
կիչն է , մանաւանդ հաւատացեալ-
ներուն ։ Ըս բաներըը պատուիրէ՛ 11
ու սորվեցո՛ւր ։ Ոըլլայ որ մէկը 12
քու մանկութիւնդ անարգէ · հա-
պա դուն օրինակ եղիր հաւատա-
ցեալներուն՝ խօսքով , վարմունքով ,
սիրով , հաւատքով եւ մաքրու-
թեամբ ։ Մինչեւ որ ես գամ՝ 13
մի՛ տք դիր կարդալու , յորդորե-
լու , սորվեցընելու ։ Ընկոզ մի՛ 14
ըլլար քու վրադ եղած պարգեւին
վրայով , որ մարգարէութեամբ
քեզի տրուեցաւ՝ երէցներուն ձեռ-
քերը ետ վրադ դրուելովը ։ Ը- 15
ոն վրայ խորհէ՝ ու ատոնց մէջը
պարապէ , որ քու յառաջադիմու-
թիւնդ ամենուն յայտնի ըլլայ ։
Զգուշացիր քու անձիդ ու վար- 16
դապետութեանը՝ ու միշտ ատոնց
մէջը կեցիր · քանզի այդպէս ընե-
լով , քեզ ալ պիտի ապրեցընես ,
ու անոնք ալ՝ որ քեզի մտիկ կ'ը-
նեն ։

ԳԼ · Ե

Ծերը սաստիկ մի՛ յանդիմաներ , 1
հապա հօր պէս յորդորէ՛ անդ-
էյ · երիտասարդներըը՝ եղբայրներու
պէս , Պառաւներըը՝ մայրերու պէս , 2
դեռահասակ կիներըը՝ քոյրերու
պէս՝ ամէն ինքզինքնութիւնով ։
Որբևարիներըը պատուէ՛՝ անոնք որ 3
ճշմարտապէս որբևարի են ։ Հա- 4
պա թէ որ մէկ որբևարի մը զա-
ւակներ կամ թոռներ ունենայ ,
թող անոնք առաջ սորվին իրենց
տանը մէջ որդիական գութ յու-

12 մէջ հաւատարիմ ։ Սարկաւագ-
ներըը մէկ կնկան մը էրիկ ըլլան ·
որ իրենց զաւակներուն ու իրենց
տանը աղէկ վերակացութիւն ընող
13 ըլլան ։ Վասնզի անոնք որ սարկա-
ւագութեան պաշտօնը աղէկ կը
կատարեն , բարի աստիճան մը ի-
րենց կը շահին՝ ու Քրիստոս Յի-
սուսի վրայ եղած հաւատքին մէջ
շատ համարձակութիւն ։
14 Ըս բաներըը կը գրեմ քեզի ,
յուսալով մօտերս քեզի գալ ·
15 Հայց եթէ ուշանալու ըլլամ , որ
գիտնաս թէ ինչպէս պէտք է քեզի
Աստուծոյ տանը մէջ պտըտիլ , որ
կենդանի Աստուծոյ եկեղեցին է ,
ճշմարտութեան սիւնը ու հաստա-
16 տութիւնը ։ Եւ յայտնապէս մեծ
է աստուածպաշտութեան խորհուր-
դը · Աստուած մարմինով յայտ-
նուեցաւ , Հոգիով արդարացաւ ,
հրեշտակներուն երեւցաւ , հեթանո-
սաց մէջ քարոզուեցաւ , աշխարհի
մէջ հաւատացուեցաւ , ու փառքով
համբարձաւ ։

ԳԼ · Դ

1 Հայց Հոգին յայտնի կ'ըսէ , թէ
ետքի ատեններըը մէկ քանիներըը
հաւատքէ պիտի ապստամբին , ե
մոլորեցուցիչ ոգիներու , ու դիւաց
ուսմունքներու ուշադրութիւն պի-
2 տի տան , Ստախօսներուն կեղծա-
ւորութեամբը , որոնց խղճմտանքը
3 խանձուած է · Որոնք ամուսնանա-
լէն պիտի արգիլեն , ու ետ պիտի
պահեն կերակուրներէն՝ որ Աս-
տուած ստեղծեր է որ հաւատա-
ցեալներըը եւ ճշմարտութիւնը ճանչ-
ցողներըը գոհութեամբ վայելեն ։
4 Ինչու որ Աստուծոյ ամէն ստեղծա-
ծը բարի է՝ ու մերժելու բան մը
չկայ , թէ որ գոհութեամբ ըն-
5 դունուի · Վասնզի Աստուծոյ խօս-
քովը ու աղօթքով կը սրբուի ։
6 Ըս բաներըը եղբայրներուն յիշեց-
նելով՝ Յիսուս Քրիստոսի բարի
պաշտօնեայ մը պիտի ըլլաս , ու
պիտի սնանիս հաւատքին խօսքերո-
վը եւ ան բարի վարդապետութի-
7 նովը , որուն հետեւող եղար ։ Հայց

ցընել , ու փոխարէն հատուցանել
իրենց ծնողացը . ինչու որ ան է
5 ընդունելի Աստուծոյ առջեւը : Բայց
8 ան որ ճշմարտապէս որբեւայրի է՝ ու
միանակ մնացած , իր յոյսը Աստուծոյ
վրայ դրած է , և գիշեր ցորեկ ա-
ղօթքի ու աղաչանքի կը պարապի .
6 Բայց փափկասէր որբեւայրին՝ կեն-
7 դանդոյն մեռած է : Ես ասոնք բա-
նները պատուիրէ որ անարատ ըլ-
8 լան : Բայց թէ որ մէկը իրենին հո-
գայ մանաւանդ իր ընտանեացը
հոգ չտանիր , անիկայ հաւատքը
ուրացած է , ու անհաւատէ մէն ալ
9 գէշ է : Որբեւայրին՝ որբեւայրի-
նոյն կարգը թող սեպուի , որ
վաթսուն տարուընէ պակաս չէ ,
10 մէկ էրկան մը կնիկ եղած , Բարի
գործքերով վկայուած . թէ զա-
ւակներ մեծցուցած ըլլայ , թէ հիւ-
րընկալ ընդունած ըլլայ , թէ սուրբե-
րուն ոտքերը լուացած ըլլայ , թէ
նեղեալներուն օգնութիւն ըրած
ըլլայ , թէ ամէն գործով բարեգոր-
ծութեան մէջ յարատեւած ըլլայ :
11 Բայց դեռահասակ որբեւայրինները
մերժէ . քանզի երբոր Քրիստոսի
դէմ յանդգնելով հնչասիրութեան
անձնատուր կ'ըլլան , ամուսնանալ
12 կ'ուզեն . Ես դատապարտութիւն
կ'ընդունին . ինչու որ առջի հա-
13 ւատքնին մէկդի ձգեցին : Նաեւ
ծոյլ ըլլալ կը սորվին , տունէ տուն
պտըտողներ . և ո՛չ միայն ծոյլ ,
հապա շատախօսներ , ու հետաքր-
քիրներ . և անպատեհ բաներ կը
14 խօսին : Ուստի կ'ուզեմ որ դեռա-
հասակ կնիկները ամուսնանան ,
զաւակներ ծնանին , տնաշէն ըլլան ,
ո՛ նախատանաց պատճառ չտան
15 հակառակորդին : Վասնզի արդէն
ոմանք Սատանային ետեւէն էրթալո-
16 խոտորեցան : Թէ որ հաւատա-
ցեալ էրիկ մարդ մը կամ կնիկ մը
որբեւայրիներ ունենայ , թող օգ-
նութիւն ընէ անոնց , և եկեղեցին
չծանրաբեռնուի , որ ճշմարտապէս որ-
բեւայրիներուն օգնութիւն ընէ :
17 Ղեկի վերակացութիւն ընող ե-
րէցները կրկին պատուոյ արժանի
թող սեպուին . մանաւանդ անոնք՝
որ կ'աշխատին խօսքը քարոզելով ու
սորվեցընելով : Ինչու որ գիրքը 18
կ'ըսէ Թէ՝ Եզի մէջ աշխատող ե-
զին դունչը չկապես . և Թէ Աշա-
կը իր վարձքին արժանի է : Երէցի 19
վրայով ամբաստանութիւն մի ըն-
դունիր , բայց միայն երկու կամ
իրիք վկաներով : Ընոնք որ մեղք 20
կը գործեն , ամենուն առջեւը յան-
դիմանէ , որ ուրիշներն ալ վախնան :
Ա կայութիւն կը դնեմ Աստուծոյ 21
առջեւը՝ և Քրիստոս Յիսուսի , ու
ընտրեալ հրեշտակներուն , որ սա
բաները պահես առանց նախապա-
շարման , բան մը աշառութեամբ
չընելով : Ձեռով մէկուն վրայ 22
ձեռք չդնես , և ուրիշներուն մե-
ղացը հաղորդ չըլլաս . դուն քեզ
մաքուր պահէ :
Ակռէ ետեւ ջուր չխմես . հա- 23
պա քիչ մըն ալ գինի գործածէ
քու ստամոքսիդ ու յաճախ հիւան-
դութիւններուդ համար :
Ան մարդիկ՝ որ իրենց մեղքերը 24
յայտնի են , ու առաջուց դատաս-
տանի հասած . և կան՝ որ իրենց
ետեւէն կ'երթան : Ընանկ ալ ո- 25
րոնց բարի գործքերը յայտնի են .
ու անոնք որ ուրիշ կերպ բան մըն
են , չեն կրնար ծածուկ մնալ :

ԳԼՈՒԽ Ը

Ըն ամենը որ ծառայութեան լուծի 1
տակ են , իրենց տէրերը ամէն
պատուոյ արժանի սեպեն , որ Ա-
ստուծոյ անունը ու վարդապետու-
թիւնը չհայհոյուի : Եւ անոնք որ 2
հաւատացեալ տէրեր ունին , թող
չարհամարհեն՝ եղբայրներ ըլլալնուն
պատճառաւ . հապա աւելի ծա-
ռայութիւն ընեն , ինչու որ անոնք
հաւատացեալ են ու սիրելի , որոնք
բարերարութիւն ընելու մէջ մաս-
նակից են . սա բաները սորվեցո՛ւր՝
ու յորդորէ : Թէ որ մէկը ուրիշ 3
կերպ բան մը սորվեցընէ , ու մտիկ
չընէ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստո-
սին ողջամիտ խօսքերուն , և ան
վարդապետութեանը՝ որ աստուած-
պաշտութեան համեմատ է , Ընանկը 4
հպարտացած է՝ ու բան մը չգիտէր ,

հապա վէճերով ու հակառակու-
թիւններով ախտացած է . որոնց-
մէ կ'ըլլայ նախանձ , կռիւ , հայ-
հոյութիւններ , գէշ կասկածներ ,
5 Մտքով ապականած ու ճշմարտու-
թենէն հեռացած մարդոց զրաբա-
նութիւնները , որոնք աստուած-
պաշտութիւնը շահավաճառութիւն
մը կը սեպեն . անակնկերէն մէկդի
6 կեցիր : Սակայն աստուածպաշտու-
թիւնը բաւականութիւնով մէկ-
տեղ՝ մեծ շահավաճառութիւն մըն
7 է : Ինչու որ բան մը չբերինք աշ-
խարհ , ու յայտնի է որ չենք կրնար
8 անկէ բան մը տանիլ : Ըսպա
կերակուր ու հանդերձ ունենալով ,
9 անոնցմով բաւականանանք : Բայց
անոնք որ հարստանալ կ'ուզեն ,
կ'իյնան փորձութեան ու որոգայ-
թի՝ և շատ յիմարական ու վնասա-
կար ցանկութիւններու մէջ , որոնք
սատակումի ու կորստեան մէջ կ'ըն-
10 կղմեն մարդիկը : Ինչու որ ամէն
չարութիւններուն արմատը ար-
ծաթասիրութիւնն է . որուն մէկ
քանիները անձնանուէր ըլլալով՝
հաւատքէն մոլորեցան , ու ին-
քզինքնին շատ ցաւերու մէջ ձգեցին :
11 Բայց դուն ո՛վ մարդ Աստուծոյ՝
փախիր ասոնցմէ , ու գնա ար-
դարութեան՝ աստուածպաշտու-
թեան՝ հաւատքի՝ սիրոյ՝ համբերու-
թեան՝ ո՛ հեզութեան ետեւէն .
12 Պատերազմէ՛ հաւատքին բարի պա-
տերազմը , բռնէ յաւիտենական
կեանքը՝ որուն որ կանչուեցար , և
շատ վկաներու առջեւ դաւանեցար
բարի դաւանութիւնը : Կը պա- 13
տուիրեմ քեզի Աստուծոյ առջեւը՝
որ կենդանի կ'ընէ բոլորը , և Քրի-
ստոս Յիսուսի առջեւը՝ որ Պոն-
տացի Պիղատոսին առջեւ վկայեց
բարի դաւանութիւնը . Որ դուն 14
ան պատուէրը ամբիծ անարատ
պահես՝ մինչև մեր Տէրոջը Յիսուս
Քրիստոսին յայտնութիւնը . Որն 15
որ իր ատենին պիտի յուցընէ Ա-
բանելին ու մի միայն Հզօրը , Թա-
գաւորներուն Թագաւորը ու տէ-
րերուն Տէրը . Որ ինքը միայն 16
ունի անմահութիւն՝ անմերձենալի
լոյսի մէջ բնակած . որն որ մար-
դիկներէն մէկը չտեսաւ , ո՛չ ալ
տեսնելու կարող է , որուն պատիւ
և զօրութիւն յաւիտեանս . ամէն :
Այս աշխարհիս մէջ հարուստ ե- 17
ղողներուն պատուէր տուր՝ որ չը-
հպարտանան , և անստոյգ հարստու-
թեան վրայ յոյսերնին չդնեն , հա-
պա կենդանի Աստուծոյ վրայ՝ որ
ամէն բանը մեզի առատօրէն կու
տայ վայելելու , Բարիք գործեն , 18
բարի գործքերով հարստանան , ա-
ռատաձեռն , և օրհնելի պէտքերը
հաղորդ ըլլան . Բարի հիմ գանձեն 19
անձերնուն՝ հանդերձեալին համար ,
որ ճշմարիտ կեանքը ձեռք ձգեն :
Ո՛վ Տիմոթէոս՝ փեղ պահէ՛ 20
աւանդը պահէ՛ , փախչելով պիղծ
ունայնաբանութիւններէն , և սուտ-
անուն գիտութեան հակառակու-
թիւններէն , Որն որ մէկ քանիները 21
դաւանելով՝ հաւատքէն մոլորեցան :
Շնորհքը քու հետդ ըլլայ . ամէն :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԸՈՒԸՐՆԵԼՈՅՆ
ԸՆ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առա-
քեալը Աստուծոյ կամքովը՝ կենաց
խոստմունքին պէս , որ Քրիստոս
Յիսուսով է . Տիմոթէոս իմ սիրելի 2
որդիիս՝ շնորհք , ողորմութիւն և
խաղաղութիւն Հօր Աստուծմէն ,

ու Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջ-
մէն :
3 Հաւնորհակալ եմ Աստուծոյ՝ որն
որ կը պաշտեմ ես նախնիքներէս
մաքուր խղճմտանքով , (երբոր ան-
պակաս յիշատակ իմ աղօթքներուս մէջ
4 կը յիշեմ գիշեր ու ցորեկ , Յան-
կալով քեզ տեսնել , ու միսթ
բերելով քու արցունքներդ , որ ու-
5 րախութիւնով լեցուիմ .) Առա-
ծելով քու վրադ եղած անկեղծ
հաւատքը , որ առաջ քու մեծ մօրդ
Լաւոդիային ու քու մօրդ Եւնիկէին
վրայ բնակեցաւ , և համոզուած եմ՝
6 որ քու վրադ ալ կայ : Ընոր հա-
մար քու միտքդ կը ձգեմ որ ար-
ծարծես Աստուծոյ պարգեւը , որ
քեզի փոխանձ ես իմ ձեռքերուս տա-
7 վրադ դրուելովը : Ինչու որ Ա-
ստուած մեզի երկչոտութեան հոգի
չտուաւ , հապա զօրութեան՝ ու
8 սիրոյ՝ և զգաստութեան : Ուստի
ամէնէ մի՛ սեպեր մեր Տէրոջը վկա-
յութիւնը , ոչ ալ ինձ անոր հա-
մար կապուածս . հապա մասնակից
եղիր աւետարանին չարչարանքնե-
րուն՝ Աստուծոյ զօրութեանը հա-
9 մեմատ . Որ մեզ փրկեց , ու սուրբ
կոչումով կանչեց՝ չէ թէ մեր գործ-
քերուն նայելով , հապա իր դիտա-
ւորութեանը ու շնորհքին նայելով ,
որ Քրիստոս Յիսուսով մեզի տը-
րուեցաւ յաւիտենական դարերէն
10 առաջ . Հայց հիմա յայտնուեցաւ
մեր Փրկչին Յիսուս Քրիստոսին
երեւնալովը . որ մահը խափանեց ,
և լի լոյս հանեց կեանքը ու անմա-
հութիւնը՝ աւետարանին միջոցով .
11 Որ ես անոր քարոզիչ ու առաքեալ
դրուեցայ՝ ու հեթանոսներուն վար-
12 դապետ : Ընոր համար ասս չար-
չարանքներն ալ կը քաշեմ . բայց
ամէնէ մի չեմ սեպեր , ինչու որ
գիտեմ թէ որմե եմ հաւատացեր ,
և համոզուած եմ՝ որ իմ ձրէն
աւանդած բանս կրնայ պահել մինչեւ
13 ան օրը : Ունե՛ր բռնէ ան ողջ
ամիտ խօսքերուն օրինակը՝ որ ինձմէ
լսեցիր , հաւատքով ու սիրով՝ որ
Քրիստոս Յիսուսով է :
14 Ան բարի աւանդը պահէ Հո-
գւոյն Սրբոյ ձեռքովը որ մեր մէջը
բնակած է : Ուս գիտես՝ որ ինծմէ 15
երես դարձուցին ան ամէնը՝ որ Ա-
սիա էին , որոնցմէ են Փիգելոսը
ու Հերմոգինէսը : Աստուած ո- 16
ղորմութիւն տայ Ընեսիփորոսին
տանը , ինչու որ շատ անգամ զիս
հանգստացուց , ու իմ շղթաս ամօթ
չսեպեց . Հապա երբոր Հռոմ 17
եկաւ , շատ ջանքով փնտռեց զիս՝
ու գտաւ : (Տէրը իրեն տայ՝ որ 18
ան օրը Տէրոջմէն ողորմութիւն
գտնէ .) և Եփեսոսի մէջ ալ ո՛ր
չափ սպասաւորութիւն որ ըրաւ ին-
ձի , դուն անիկայ շատ աղէկ գիտես :

ԳԼ . Բ

Հայդ դուն իմ որդեակս՝ զօրացիր 1
ան շնորհքովը՝ որ Քրիստոս
Յիսուսով է : Եւ ան բաները որ 2
ինծմէ լսեցիր շատ վկաներով՝ հա-
ւատարիմ մարդոց յանձնէ , որոնք
կարող ըլլան ուրիշներուն ալ սոր-
վեցընելու : Ընդ՝ դուն նեղու- 3
թիւններու համբերէ Քրիստոս
Յիսուսի բարի զինուորի մը պէս :
Մէկ զինուորեալ մը ան կեանքիս 4
գործառնութիւններովը չզբաղիր ,
որ զօրավարին հաճոյ ըլլայ : Եւ 5
թէ որ մէկը մրցի , չպսակուիր՝ թէ
որ ըստ օրինի չմրցի : Աշխա- 6
տող երկրագործին պէտք է առաջ
պտուղներէն վայելել : Խմացիր 7
ինչ որ կ'ըսեմ . Տէրը քեզի խոհա-
տութիւն տայ ամէն բանի մէջ .
Մի՛տդ բեր Դաւիթի ցեղէն եղող 8
Յիսուս Քրիստոսը մեռելներէն
յարութիւն առած՝ իմ ըստրողջ
աւետարանիս համեմատ . Որուն 9
մէջը չարագործի մը պէս կը չար-
չարուիմ մինչեւ անգամ կապերով .
բայց Աստուծոյ խօսքը կապուած
չէ : Ուստի ամէն բանի կը համ- 10
բերեմ ընտրեալներուն համար ,
որ անոնք ալ հասնին ան փրկու-
թեանը , որ Քրիստոս Յիսուսով
է յաւիտենական փառքով : Ես 11
խօսքը հաւատարիմ է . վասն զի
թէ որ անոր հետը մեռանք , անոր
հետն ալ պիտի ապրինք . Թէ որ 12
համբերենք , անոր հետն ալ պիտի

ամենուն , սորվեցընող , ոխ չպա-
հող . Հաղորդութեամբ խրատել 25
հակառակ կեցողները . որ ըլլայ
թէ Աստուած ապաշխարութիւն
տայ անոնց՝ ճշմարտութիւնը ճանչ-
նալու համար , Եւ Սատանային 26
որոգայթէն զգաստանան , որ անկէ
բռնուած են իր կամքին ձոռոչը-
ը :

ԳԼ . Գ

Եւ աս գիտցիր որ եղբի օրերը 1
չար ժամանակներ պիտի գան .
Ինչու որ մարդիկ պիտի ըլլան անձ- 2
նասէր , արծաթասէր , ամբարտա-
ւան , հպարտ , հայհոյիչ , ծնողաց
անլսելազանդ , ապերախտ , անսուրբ ,
Ընդունի , անհաշտ , բանսարկու , 3
անժուժկալ , դաժանաբարոյ , բա-
րին չսիրող , Մատնիչ , յանդուգն ,
գոռոզ , աւելի հեշտասէր՝ քան թէ 4
աստուածասէր . Որոնք աստուած-
պաշտութեան կերպարանքը ունին ,
բայց անոր զօրութիւնը ուրացած
են . և դուն ասոնցմէ մէկդի կե-
ցիր : Ինչու որ ասոնցմէ են որ 6
տուներէն ներս կը մտնեն , ու գերի
կ'ընեն մեղքով բեռնաւորուած տը-
կարամիտ կիներները՝ զանազան ցան-
կութիւններէ վարուած , Որ միշտ 7
կը սորվին , ու բնաւ ճշմարտու-
թիւնը ճանչնալու չեն կրնար հաս-
նիլ : Հապա ինչպէս որ Յաննէս 8
ու Յամբրէս հակառակ կեցան Մով-
սէսին , անանկ ալ ասոնք ճշմար-
տութեանը հակառակ կը կենան .
ապականած մտքով մարդիկներ ,
հաւատքի մէջ անպիտաններ են :
Հայդ աւելի յառաջ պիտի չերթան . 9
ինչու որ ասոնց անմտութիւնը ա-
մենուն յայտնի պիտի ըլլայ , ինչ-
պէս որ անոնցը եղաւ : Իսկ դուն 10
հետեւող եղար իմ վարդապետու-
թեանս , վարմունքիս , դիտաւո-
րութեանս , հաւատքիս , երկայնմըտ-
ութեանս , սիրոյս , համբերու-
թեանս , հալածանքներուս , չար- 11
չարանքներուս , ինչպէս որ ինծի ե-
ղան Ընտիոքի՝ Ի Իկոնիոնի՝ Ե
Լիւստրայի մէջ , ինտոր հալածանք-
ներու համբերեցի , ու ամենէն պիս

12 ազատեց Տէրը : Եւ ամէն անոնք՝
որ կ'ուզեն աստուածպաշտութեամբ
ապրիլ Քրիստոս Յիսուսով՝ հա-
13 լածանք պիտի կրեն : Բայց չար
ու խաբեբայ մարդիկները չարու-
թեան մէջ պիտի յառաջանան՝ մո-
14 լորցնելով ու մոլորելով : Սակայն
դուն հաստատուն կեցիր ան բանե-
րուն մէջը՝ որ սորվեցար ու հաւա-
տացիր , ինչու որ գիտես թէ որմէ
15 սորված ես . Եւ թէ ի մանկութե-
նէդ ի վեր սուրբ գիրքերը գիտես ,
որոնք կրնան իմաստուն ընել քեզ
փրկուելու՝ Քրիստոս Յիսուսի վրայ
16 եղած հաւատքովը : Ամէն գիրքը
Աստուծոյ շունչն է , և օգտակար
է սորվեցնելու , յանդիմանելու ,
շիտկելու , ու արդարութեան խր-
17 ատելու համար . Որ Աստուծոյ
մարդը կատարեալ ըլլայ՝ ամէն բա-
րի գործերու պատրաստուած :

Գ Լ Ո Ւ Խ Ը Դ

1 Ես վկայութիւնը կը դնեմ Աս-
տուծոյ առջևը՝ և Յիսուս Քրի-
ստոսի , որ պիտի դատէ կենդա-
նիները , ու մեռելները իր յայտ-
նուելուն ու թագաւորութեանը
2 առնը . Խօսքը քարոզէ . մնադ-
րութեամբ գործ+է պարապէ ա-
տենին ու առանէ դուրս , յանդի-
մանէ՝ սաստէ՝ յորդորէ՝ ամէն
երկայնմտութեամբ ու վարդապե-
3 տութեամբ : Ինչու որ ժամա-
նակ պիտի գայ՝ որ ողջամիտ վար-
դապետութեանը պիտի չհամբե-
րեն . հապա իրենց լսելիքին հա-
մեմատ վարդապետներ պիտի
4 դիզեն իրենց . Եւ ճշմարտութե-
նէն ականջները պիտի դարձընեն ,
ու առասպելներու եռեւէ պիտի մո-
5 լորին : Բայց դուն ամէն բանի
մէջ արթուն կեցիր , նեղութիւ-
ները համբերէ՝ աւետարանիչի
գործ գործէ , քու պաշտօնդ կա-
6 տարէ : Ինչու որ ես արդէն ըմ-
պելու նուիրուած եմ , ու իմ
7 մեկնելուս առնը հասեր է : Բարի
պատերազմը պատերազմեցայ , ըն-
թացքը կատարեցի , հաւատքը
8 պահեցի : Ասկէ ետև կայ կը մնայ
ինծի արդարութեան պսակը , որ
Տէրը՝ արդար Դատաւորը պիտի
հատուցանէ ինծի ան օրը , ու ըչ թէ
միայն ինծի , հապա ան ամենուն ալ՝
որ անոր յայտնուիլը սիրեցին :
9 Ջանք ըրէ շուտով ինծի գալու .
10 Ինչու որ Դեմասը զիս թողուց՝ ու
աս աշխարհը սիրեց , և գնաց Թե-
սաղոնիկէ . Կրէսկէսը Գաղա-
տիա , Տիտոսը՝ Դաղմատիա .
11 Միայն Ղուկասը իմ հետս է . Մար-
կոսը առնես քու հետդ բերես .
ինչու որ ինծի օգտակար է սպա-
սաւորութեան համար : Եւ ես
12 Տիւքիկոսը Եփեսոս խրկեցի : Ըն-
13 վերարկուն՝ որ Տրովադա թողուցի
Կարպոսին քովը , երբոր գաս՝ բեր ,
գիրքերն ալ , մանաւանդ մագա-
ղաթները : Դարբին Ղեբքսանդ-
14 րոսը շատ չարութիւն ըրաւ ինծի .
Տէրը անոր պիտի հատուցանէ իր
գործքերուն համեմատ : Դուն ալ
15 անկէ զգուշանաս . ինչու որ մեր
խօսքերուն շատ դէմ կեցաւ : Առջի
16 անգամ առնանին առջևը պատաս-
խան տալուս՝ իմ կողմնակս մէկը
չկայնեցաւ ինծի հետ , հապա ամէն-
ն ալ զիս թողուցին . Ես խնդրեմ Ա-
տոռնէ որ ան իրենց յանցանք չսե-
պուի : Բայց Տէրը իմ քովս կայ-
17 նեցաւ՝ ու զիս զօրացուց , որ քա-
րոզութիւնը իմ միջոցովս լման ըլ-
լայ , ու բոլոր հեթանոսները լսեն .
և ես առիւծին բերնէն ազատեցայ :
18 Եւ Տէրը ամէն չար գործէ պիտի
ազատէ զիս , և ապահովութեամբ
իր երկնային թագաւորութեանը
պիտի հասցընէ . իրեն փառք յա-
ւիտեանս յաւիտենից . ամէն :
19 Խարե տուր Պրիսկէին և Ակիւ-
ղասին , ու Ընեսիփորոսին տանը :
20 Երաստոսը Կորնթոսի մէջ մնաց .
և Տրոփիմոսը Մելիտոսի մէջ թո-
21 ղուցի հիւանդացած : Ջանք ըրէ
ձմեռէն առաջ գալ : Խարե կ'ը-
նեն քեզի Եւբուղոսը ու Պուդէսը
և Լինոսը ու Կղոդիան՝ և բոլոր եղ-
22 բայրները : Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսը քու հոգիիդ հետը ըլլայ . Շ-
նորհքը ձեզի հետ . ամէն :

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԹՈՒՂԹԸ

ԸՆ ՏԻՏՈՍ

Գ Լ Ո Ւ Խ Ը Ա

1 Պօղոս Աստուծոյ ծառայ՝ և Յիսուս
Քրիստոսի առաքեալ , Ա-
ստուծոյ ընտրեալներուն հաւատքին՝
ու աստուածպաշտութեան հետ կից
եղող ճշմարտութիւնին գիտութեա-
2 նը համեմատ . Յաւիտենական կե-
նաց յուսովը , որ ինքը անսուտ Ա-
ստուածը խոստացաւ յաւիտենական
3 դարերէն առաջ , Բայց իր խօսքը
իր ժամանակին յայտնեց քարոզու-
թիւնով , որ ինծի յանձնուեցաւ
մեր Փրկիչ Աստուծոյ հրամանովը .
4 Տիտոսին իմ հարազատ որդուցս հա-
սարակաց հաւատքովը՝ շնորհք և
խաղաղութիւն ի Աստուծմէն ու
մեր Փրկչէն՝ Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսէն :
5 Ասոր համար ես քեզ Կրետէ
թողուցի , որ ինչ պակաս բան որ
կայ , շիտկես , ու ամէն մէկ քա-
ղաքի մէջ երէցներ կարգես , ինչպէս
6 որ ես քեզի պատուիրեցի . Թէ որ
մէկը անմեղադրելի ըլլայ՝ մէկ կնկան
մը էրիկ , հաւատացեալ զաւակներ
ունենայ , որ անառակութեան հա-
մար ամբաստանուած՝ կամ անջա-
7 զանդ չըլլան : Ինչու որ եպիսկո-
պոսին պէտք է անմեղադրելի ըլլալ՝
Աստուծոյ տնտեսին պէս . ոչ յան-
դուգն , ոչ բարկացող , ոչ գի-
նեմոլ , ոչ զարնող , ոչ անարդ
շահախնդրութեան եռեւէ եղող ,
8 հապա հիւրասէր , բարեսէր , խո-
հեմ , արդար , սուրբ , ժուժկալ .
9 հաստատ բռնելով վարդապետու-
թեան հաւատարիմ խօսքը , որ կա-
րող ըլլայ ողջամիտ վարդապետու-
թիւնով յորդորել , և հակառակ
10 կեցողները յանդիմանել : Վասզի
շատ են անջազանդները , ունայ-
նաբանութիւն խօսողները , ու միտք խա-
բողները . մանաւանդ անոնք՝ որ
11 թլփատութենէն են . Որոնք պէտք
է պապանձեցընել , որ ամբողջ տու-
ներ կը կործանեն , ու անպատեհ
բաներ կը սորվեցընեն անարդ շա-
հախնդրութեան համար : Ընեսիմէ
12 մէկը զըուցեց՝ որ իրենց բուն մար-
գարէն էր . Կրետացիները միշտ
սուտզուց են , չար գազաններ ,
դատարկապորտներ : Ա՛ս վկայու-
13 թիւնը ճշմարիտ է . անոր համար
սաստիկ յանդիմանէ՝ անոնք , որ ա-
ռողջանան հաւատքին մէջ . Ու չը-
14 նայեն հրէական առասպելներուն ,
և ճշմարտութենէ հեռացող մարդոց
պատուէրներուն : Ամէն բան մա-
15 քուր է մաքուրներուն , բայց պիղ-
ծերուն ու անհաւատներուն մէկ բան
մը մաքուր չէ . հապա անոնց միտքն
ալ խղճմտանքն ալ պղծուած են :
16 Կը խոստովանին թէ Աստուած կը
ճանչնան , և իրենց գործքովը կ'ու-
րանան , պիղծ ու անհնազանդ ըլ-
լալնուն , և ամէն բարի գործի
անպիտան :

Գ Լ Ո Ւ Խ Ը Բ

1 Բայց դուն խօսէ՝ ինչ որ կը վայլէ
ողջամիտ վարդապետութեանը .
2 Ծերերուն զգաստ ըլլալ , ծան-
րաբարոյ , խոհեմ , ողջամիտ՝ հա-
ւատքով , սիրով , համբերութիւ-
նով : Նոյնպէս ալ պառաւներուն
3 անանկ վարմունք ունենալ , ինչոր
կը վայլէ սրբութեան , ոչ բա-
սարկու ըլլալ , ոչ գինեմոլ , հապա
բարի խրատ տուող . Որ խրատեն
4 նորահասակ կիներները՝ էրիկներն սի-
րող , զաւակներն սիրող ըլլալ ,
5 խոհեմ , ողջախոհ , տնաշէն , բա-
րեգործ , իրենց էրիկներուն հնա-
զանդ . որ չըլլայ թէ Աստուծոյ
խօսքը հայհոյուի : Ընանկ ալ
6 երիտասարդները յորդորէ խոհեմ
7 ըլլալ . Ամէն կողմէ քու անձդ բարի

գործքերու օրինակ ցուցընելով , վարդապետութեան մէջ անեղծութիւն , պարկեշտութիւն , ողջամիտ ու անմեղադրելի խօսք . որ հակառակ կնոջը ամչնայ , ու մեր վրայով դէշ բան մը չունենայ ըսելու : Ծառաներուն ազատ-ներուն ալ իրենց տէրերուն ենթակայ ըլլալ , և ամէն բանի մէջ հաճելի . ոչ հակառակախօսներ , ոչ խորոզներ . հապա բոլորովին բարի հաւատարմութիւն ցուցընեն , որ մեր Փրկիչ Աստուծոյ վարդապետութիւնը ամէն բանի մէջ զարդարեն : Ինչու որ Աստուծոյ փրկարար շնորհքը բոլոր մարդոց երեցաւ . Որ մեզ կը խրատէ՝ որ ամբարշտութիւնը ու աշխարհային ցանկութիւնները ուրանանք , և զգաստութեամբ ու արդարութեամբ և բարեպաշտութեամբ ապրինք աս աշխարհիս մէջ . Ու սպասենք ան երջանիկ յոյսին , և մեծ Աստուծոյ ու մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսին փառացը յայտնուելուն . Որ իր անձը մեզի համար տուաւ , որ մեզ ամէն անօրէնութենէ ազատէ , ու մաքրէ իրեն սեփհական ժողովուրդ ընէ՝ բարի գործքերու նախանձաւոր : Ասա բաները խօսէ և յորդորէ՝ ու յանդիմանէ՝ բոլորովին սաստելով . ըլլայ որ մէկը քեզ անարգէ :

ԳԼ . Գ

Զանոնց միտքը ձգէ իշխանութիւններուն և պետութիւններուն ենթակայ ըլլալ , ու հպատակ ըլլալ , ու ամէն բարի գործքերու պատրաստ գտնուիլ . Մէկու մը հայհոյութիւն չընել , կռուարար չըլլալ . հապա հեզահոգի , ամէն մարդոց բոլորովին քաղցրութիւն ցուցընել : Ինչու որ մենք ալ ատեն մը անմիտ էինք , անհնազանդ , մոլորեալ , և զանազան ցանկութիւններու ու հեշտութիւններու կը ծառայէինք . չարութիւնով ու նախանձով կը վարուէինք , ատելի էինք , և մէկզմէկ կ'ատէինք : Բայց երբոր մեր Փրկիչ Աստուծոյն քաղցրութիւնը ու մարդասիրութիւնը յայտնուեցաւ , Ոչ թէ արդարութեան գործքերէն՝ որ մենք ըրինք , հապա իր ողորմութեանը համեմատ մեզ փրկեց նորէն ծնանելու աւազանին միջոցով՝ ու Սուրբ Հոգիին նորոգելովը , Որն որ առատօրէն թափեց մեր վրայ Յիսուս Քրիստոս մեր Փրկչին ձեռքովը , Որ անոր շնորհքովը արդարացած՝ յաւիտենական կենաց յուսով ժառանգ ըլլանք : Ան խօսքը հաւատարիմ է . և կ'ուզեմ որ ասոնք հաստատես , որ Աստուծոյ հաւատացողները հոգ տանին բարի գործքեր ընելու վրայ ըլլալ . ասոնք են բարի ու մարդոց օգտակար բաները : Բայց դուն յիմարական վէճերէն ու ազգահամարներէն ու հակառակութիւններէն՝ և օրէնքի վրայով եղած կռիւներէն մէկդի ձեպիր . ինչու որ անօգուտ են ու սնոտի : Հերձուածող մարդէն՝ առաջին ու երկրորդ անգամ խրատելէն ետև ետ քաշուէ , Գիտնալով որ անանկը ծռուած է , և մեղք կը գործէ ինքզինքը դատապարտելով :

Երբոր Արտեման կամ Տիւքիկոսը քեզի խրկեմ , ջանք ըրէ ինծի գալու Նիկոպոլիս . ինչու որ միտք դրի ձմեռը հոն անցընելու : Զէնաս օրինականը՝ ու Ապողոսը փութով ճամբայ դիր , հոգ տանելով որ անոնց բան մը չպակսի : Ու մերիններն ալ թող սորվին բարի գործքեր ընելու վրայ ըլլալ հարկաւոր պարագաներու մէջ , որ անպտուղ չըլլան : Բարև կ'ընեն քեզի ամէնն ալ որ իմ հետս են . բարև տուր անոնց որ մեզ կը սիրեն հաւատքով . Շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ . ամէն :

ՊՕՂՈՍԻ ԸՍՏԱՐԵԼՈՑՆ

ԸՍ ՓԻԼԻՄՈՆ

Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի կապեալը՝ և Տիմոթէոս եղբայրը , Փիլիմոն մեր սիրելիին ու գործակիցին , Ու Ապփիա սիրելիին , ու Աքիպպոս մեր զինուորակիցին , ու քու տանդ մէջի եկեղեցիին . Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն և Տէր Յիսուս Քրիստոսէն :

Կը գոհանամ միշտ իմ Աստուծմէս , քեզ իմ աղօթքներուս մէջ յիշելով . Երբոր կը լսեմ քու սէրդ ու հաւատքդ՝ որ ունիս Տէր Յիսուսին վրայ՝ և բոլոր սուրբերուն վրայ . Որ քու հաւատքիդ հաղորդակցութիւնը պտղաբեր ըլլայ , Քրիստոս Յիսուսով ձեր վրայ եղած ամէն բարութիւնը ճանչցուելովը : Քանի շատ ուրախութիւն և մխիթարութիւն ունինք քու սիրոյդ վրայ , որ սուրբերուն սիրտերը քեզմով հանգստացած են՝ եղբայր :

Ասոր համար թէև շատ համարձակութիւն ունիմ Քրիստոսով՝ վայելուչ եղածը քեզի հրամայելու . Բայց յաւէտ սիրոյ համար կ'աղաչեմ , անանկ մէկը ըլլալով՝ հետտը որ եմ ես Պօղոս ծերացած , ու հիմա Յիսուս Քրիստոսի համար կապուած ալ : Կ'աղաչեմ քեզի իմ որդւոյս Ընեսիմոսին համար՝ որն որ իմ կապանքներուս մէջը ծնայ . Որ առեն մը անպիտան էր քեզի . բայց հիմա քեզի ալ ինծի ալ պիտանի է . Ընդունիլ անկից՝ որ է դուն ալ ընդունէ՛ անկից՝ որ է իմ աղիքս . Որն որ կ'ուզէի իմ քովս պահել , որ քու տեղդ ինծի ապաստանութիւն ընէ աւետարանին կապանքներուն մէջը : Բայց առանց քու կամքիդ չուզեցի բան մը ընել , որ քու բարերարութիւնդ իբր թէ ստիպմամբ եղած չըլլայ , հապա կամաւ : Գանզի գուցէ ասոր պատճառով անկից քիչ մը առեն զատուեցաւ , որ յաւիտեան ունենաս . Ոչ թէ ալ ծառայի մը պէս , հապա ծառայէն վեր՝ սիրելի եղբօր պէս . Ա ըէ որ ինծի այսպէս երեւելի է , ո՛րչափ աւելի քեզի՝ թէ մարմնի կողմանէ ու թէ Տէրոջը : Ասոր թէ որ զիս ընկերդ կը սեպես , ընդունէ՛ անկից՝ որպէս թէ զիս : Եւ թէ որ քեզի անիրաւութիւն մը ըրած է՝ կամ պարտք մը ունի , ան իմ հաշիւիս անցուր . Ես Պօղոս իմ ձեռքովս գրեցի . ես կը վճարեմ , որ չըսեմ քեզի՝ թէ դուն ալ քու անձդ ինծի պարտական ես : Այո՛ եղբայր՝ թող քեզմէ ունենամ աս օգուտը Տէրոջմով . հանգչեցո՛ւր իմ աղիքս Քրիստոսով : Քու հնազանդութեանդ վստահանալով՝ քեզի գրեցի . գիտեմ որ ըսածէս ալ աւելի պիտի ընես :

Միևնոյն ատեն ինծի բնակարան մըն ալ պատրաստէ . ինչու որ կը յուսամ թէ ձեր աղօթքներուն միջոցովը ձեզի պիտի շնորհուիմ : Կը բարևէ ձեզի Եպափրաս՝ իմ գերութեանս ընկերս Քրիստոս Յիսուսով . Մարկոս՝ Արիստարքոս՝ Դեմաս՝ Ղուկաս՝ իմ գործակիցներս : Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը՝ ձեր հոգիին հետը ըլլայ . ամէն :

ԹՈՒՂԹ

[ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԾՐԵԼՈՑՆ]

ԸՆ ԵՒՐԸՅԼԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Շ_ատ մասներով ու շատ կերպերով
առաջուց խօսելով Աստուած
2 հայրերուն հետ մարգարէներով, Ա-
ւարի օրերս էր Որդիովը խօսեցաւ
մեր հետը, որ զանիկայ ամէն բանի
ժառանգ դրաւ, որ անով աշ-
3 խարհքն ալ ստեղծեց. Որ անի-
կայ էր փառացը լոյսն է, և իր էու-
թեանը բուն պատկերը. ան որ իր
զօրութեան խօսքովը ամէն բան կը
բռնէ. իր անձովը մեր մեղքերը
սրբելով, բարձրերը՝ Մեծութեան
Աջ կողմը նստաւ։
4 Եւ այնչափ աւելի եղաւ հրեշտակ-
ներէն, որչափ որ անոնցմէ աւելի
5 աղէկ անուն ժառանգեց։ Ինչու
որ հրեշտակներէն որո՞ւն ըսաւ եր-
բէք. Դուն իմ Որդիս ես, ես
այսօր քեզ ծնայ. և դարձեալ՝ Ես
անոր Հայր պիտի ըլլամ, ու անի-
6 կայ ինծի Որդի պիտի ըլլայ. Եւ
դարձեալ՝ երբոր անդրանիկը աշ-
խարհք կը մտցընէ, կ'ըսէ. Ա-
ստուծոյ բոլոր հրեշտակներն ալ ա-
նոր երկրպագութիւն թող ընեն։
7 Եւ հրեշտակներուն վրայով կ'ըսէ.
Որ իր հրեշտակները հոգիներ կ'ը-
նէ, ու իր պաշտօնեաները կրակի
8 բոց։ Սակայն Որդիին կ'ըսէ.
Քու աթոռդ Հա՛վ Աստուած՝ յաւի-
տեանս յաւիտենից է. քու Թա-
գաւորութեան գաւազանդ՝ ուղ-
9 ղութեան գաւազան է. Սիրդ արու-
թիւնը սիրեցիր՝ ու անօրէնութիւ-
նըատեցիր. անոր համար Հա՛վ
Աստուած՝ քու Աստուածդ ուրա-
խութեան եղով օծեց քեզ՝ քու
10 ընկերներէդ աւելի։ Եւ դուն Հա՛վ
Տէր՝ սկիզբէն երկրին հիմերը դը-
րիր, ու երկինքը քու ձեռքերուդ
11 գործքն է. Անոնք պիտի կորսուին,
բայց դուն կը կենաս ու կը մնաս.
ու ամէնը լաթի պէս պիտի մաշին,
12 Ու վերարկուի պէս պիտի գալարես
զանոնք՝ և պիտի փոխուին. բայց
դուն նոյն ինքն ես, ու քու տարի-
ներդ պիտի չպակսին։ Եւ հրեշ-
13 տակներէն որո՞ւն ըսաւ երբէք. Իմ
աջ կողմն նստէ՝ մինչև որ քու
թշնամիներդ ոտքերուդ պատառան-
դան դնեմ։ Չէ՞ որ անոնք ամէնը
14 սպասաւորող հոգիներ են, որոնք
սպասաւորութեան կը խրկուին ա-
նոնց համար՝ որ փրկութիւն պիտի
ժառանգեն։

ԳԼ. Բ

1 Ընոր համար պէտք է մեզի՝ ալ ա-
ւելի ուշադրութիւն տալ դէ
պատ բաներուն, որ չըլլայ թէ եր-
2 բէք պակսինք։ Վասն զի թէ որ
ան խօսքը՝ որ հրեշտակներուն ձեռ-
քովը զրուցուեցաւ, հաստատուն
եղաւ, և ամէն յանցաւորութիւն
ու անհնազանդութիւն արդար հա-
3 տուցում առաւ, Հապա մենք ին-
ծո՞ր պիտի ազատինք՝ թէ որ անհոգ
ըլլանք անանկ մեծ փրկութենէ մը,
որ խօսելուն սկիզբը Տէրոջմէն ա-
ռաւ, ու լսողներուն ձեռքովը մեզի
4 հաստատուեցաւ. Աստուած ալ
վկայեց նշաններով ու հրաշքներով՝
և զանազան զօրութիւններով՝ ու
Սուրբ Հոգիին պարգևներովը՝ ին-
ծոր որ ինքը կամեցաւ։
5 Ինչու որ չէ թէ հրեշտակներուն
ենթակացուց ան գալու աշխար-
հը, որուն վրայով մենք կը խօ-
6 սինք. Հապա մէկը մէկ տեղ մը
վկայեց՝ ու ըսաւ. Մարդը ի՞նչ
է որ զանիկայ կը յիշես, կամ
մարդու որդին՝ որ անոր այցելու-
7 թիւն կ'ընես. Քիչ մը վար ըրիր
զանիկայ հրեշտակներէն, փառքով
ու պատուով պսակեցիր զանիկայ,
և քու ձեռացդ գործքերուն վրայ

8 կեցուցիր զանիկայ. Ամէն բան անոր
ոտքերուն տակը ենթազանդեցուցիր.
ուստի ամէնը որ անոր ենթազանդե-
ցուց, անոր չենթազանդած բան մը
չձգեց. բայց հիմա դեռ չենք տես-
9 ներ ամէնը անոր ենթազանդած. Ա-
կայն Յիսուսը փառքով ու պա-
տիւով պսակուած կը տեսնենք՝ որ
հրեշտակներէն քիչ մը վար եղած
էր՝ մահուան չարչարանքին համար,
որ Աստուծոյ շնորհքովը ամէնուն
10 համար մահ ճաշակէ։ Որովհետև կը
վայլէր Անոր, (որուն համար ամէնը՝
և անով ամէն բաները Էղած են,)
շատ որդիներ փառքին մէջ մտոյընելու
առնելը՝ անոնց փրկութեան Առաջ-
նորդը չարչարանքով կատարել։
11 Վասն զի ան որ կը սրբէ՝ ու ան
որ կը սրբուի, ամէնն ալ մէկէ
մեն են. անոր համար ինքը ամօթ
չսեպեր եղբայր կոչել զանոնք՝ ըսե-
12 լով. Քու անունդ եղբայրներուս
պիտի պատմեմ, ժողովքին մէջ
13 քեզ պիտի գովեմ։ Եւ դարձեալ՝
Ես անոր պիտի յուսամ. ու դար-
ձեալ՝ Ահա ես՝ ու ան զաւակները՝
14 որ Աստուած ինծի տուաւ։ Ուստի
որովհետև զաւակները մարմինին ու
արիւնին հաղորդ եղան, ինքն ալ
նմանապէս անոնց բաժանորդ եղաւ.
որ էր մահովը փճացընէ անիկայ՝ որ
մահուան իշխանութիւնը ունէր,
15 այսինքն է Սատանան. Եւ ազատէ
զանոնք որ մահուան վախովը միշտ
ծառայութեան մէջ կ'ապրէին։
16 Քանզի բնաւ հրեշտակներուն ձեռք
չբռներ, հապա Աբրահամի սե-
17 րունդին ձեռք կը բռնէ։ Անոր
համար պէտք էր անոր բոլորովին
եղբայրներուն նման ըլլալ, որ ինքը
ողորմած ըլլայ ու հաւատարիմ քա-
հանայապետ Աստուծոյ կողմանէ,
ժողովուրդին մեղքերը քաւելու հա-
18 մար։ Քանզի ինչ բանով որ ինքը
չարչարուեցաւ՝ փորձութիւն կրե-
լով, կրնայ փորձանաւորներուն ալ
օգնական ըլլալ։

ԳԼ. Գ

1 Ուստի սո՛ւրբ եղբայրներ՝ երկնային
կոչումին մասնակիցներ, նայե-
ցէ՛ք մեր դաւանութեանը Առա-
քեալին ու Քահանայապետին՝ Քրի-
2 ստոս Յիսուսին. Որ հաւատարիմ
է անոր՝ որ զինքը դրաւ, ինչպէս
որ Մովսէս ալ անոր բոլոր տանը
3 մէջ։ Ինչու որ ինքը Մովսէսէն
աւելի փառքի արժանացաւ,
որչափ որ աւելի պատիւ կ'ունենայ
պահը շինողը՝ քան թէ տունը։
4 Քանզի ամէն տուն որ կը շինուի,
մէկէ մը կը շինուի. բայց ան որ
ամէն բաները ըրաւ, Աստուած է։
5 Եւ իրաւի Մովսէս անոր բոլոր
տանը մէջ հաւատարիմ էր ծառայի
մը պէս՝ զրուցուելու բաներուն վկայ
6 ըլլալու համար. Բայց Քրիստոս
որդիի մը պէս իր տանը վրայ. ո-
րուն տունը մենք ենք, միայն թէ
ան համարձակութիւնը և յոյսին
պարծանքը մինչև վերջը հաստատ
բռնենք։
7 Ուստի ինչպէս որ կ'ըսէ Հոգին
Սուրբ. Այսօր թէ որ անոր ձայնին
8 պիտի լսէք, Ձեր սիրտերը մի
խստացընէք բարկացընելու ատենին
պէս անապատին մէջ փորձութեան
9 օրը. Ուր որ ձեր հայրերը զիս
փորձեցին. քննեցին զիս՝ ընդհատ-
քառասուն տարի իմ գործքերս տե-
10 սան. Անոր համար զզուեցայ ան
ազգէն, ու ըսի. Միշտ մոլորած
են սրտովնին, և իմ ճամբաներս
չճանչցան անոնք. Ուստի երդում
11 ըրի իմ բարկութեանս մէջ՝ թէ Իմ
հանգիստս պիտի չմտնեն։ Նա-
12 յեցէ՛ք եղբայրներ, չըլլայ որ ձեզմէ
մէկուն ներսի դին անհաւատու-
թեան չար սիրտ ըլլայ՝ ապստամբ
13 ըլլալու կենդանի Աստուծմէն. Հա-
պա ամէն օր մէկզմէկ յորդորեցէ՛ք՝
քանի որ այսօր կ'ըսուի. որ չըլլայ
թէ ձեզմէ մէկը խաբուելով մեղքին
14 խաբէութիւնովը։ Քանզի մենք
Քրիստոսի մասնակից եղած ենք,
միայն թէ ան հաստատութեան ըս-
կիզբը մինչև վերջը պինդ բռնենք.
15 Քանի որ կ'ըսուի, Այսօր թէ որ
անոր ձայնին պիտի լսէք, ձեր սիր-
տերը մի խստացընէք բարկացընե-
16 լու ատենին պէս։ Քանզի ոմանք
լսեցին ու բարկացուցին. բայց չէ

թէ ան ամէնը որ Աղիպոսէն ելած
17 էին Մովսէսին ձեռքովը : Որոնցմէ՞
զգուշացաւ ան քառասուն տարին . չէ՞
որ մեղանչողներէն , որոնց ոսկոր-
18 ները անապատին մէջը ինկան : Եւ
որո՞նց համար երդում ըրաւ իր
հանգիստը չմտնելու , եթէ ոչ՝ ան-
19 հաւատներուն համար : Եւ կը
տեսնենք որ չկրցան մտնել էրկնց
անհաւատութեանը համար :

ԳԼ . Դ

1 Եկրեմն ալ վախնանք , որ չըլլայ
թէ անոր հանգիստը մտնելու
խոստմունքը որ դեռ մնացեր է ,
ձեզմէ մէկը ան՛ն զրկուած գտնուի :
2 Ինչու որ մենք ալ անոնց պէս ա-
ւետիս առած ենք . բայց անոնց չահ
մը չբերաւ ան խօսքը լսելը , քանզի
հաւատքով խառնուած չէր լսողնե-
3 րուն մէջ : Իսկ մենք՝ որ հաւա-
տացինք , հանգիստը կը մտնենք .
ինչպէս որ ըսաւ , Ուստի երդում
ըրի իմ բարկութեանս մէջ՝ թէ Իմ
հանգիստս պիտի չմտնեն . թէեւ
էր գործքերը աշխարհի սկիզբէն ե-
4 ղած էին : Ինչու որ Գիրքը տեղ
կ՚ըսէ մէկ տեղ մը՝ եօթներորդ օ-
րո՛ւանը համար . Եւ Աստուած
եօթներորդ օրը հանգչեցաւ իր բո-
5 լոր գործքերէն . Եւ հոս նորէն կ՚ը-
սէ՝ թէ Իմ հանգիստս պիտի չմըտ-
6 նեն : Ուստի որովհետեւ ոմանց կը
մնայ հոն մտնել , և անոնք որ ա-
ռաջուց աւետիսը առած էին , ան-
7 հաւատութեան համար չմտան . Կո-
րէն օր մը կը սահմանէ՝ ու կ՚ըսէ ,
Այսօրը Դաւիթին բերնովը այնքան
ժամանակէ ետև , ինչպէս որ ըսուե-
ցաւ . Այսօր թէ որ անոր ձայնին
պիտի լսէք , ձեր սիրտերը մի՛ խըս-
8 տացընէք : Ինչու որ եթէ Յեսուն
հանգչեցուցած ըլլար զանոնք , ալ
անկէ ետքը ուրիշ օրուան համար
9 չէր զրուցեր : Ուրեմն Աստուծոյ
ժողովուրդին դեռ հանգիստ մը կը
10 մնայ : Որովհետեւ ան որ անոր հան-
գիստը մտաւ , ալ հանգչեցաւ իր
գործքերէն , ինչպէս որ Աստուած
11 ալ իրեններէն : Ուրեմն ջանանք
ան հանգիստը մտնելու . որ չըլլայ

թէ մէկը նոյն անհաւատութեան օ-
րինակին պէս իյնայ : Ինչու որ 12
Աստուծոյ խօսքը կենդանի է ու զօ-
րեղ՝ և ամէն երկայրի սուրէ կըտ-
րուկ , որ կը թափանցէ մինչև
շունչը ու ոգին՝ և յօդուածները ու
ծուծը բաժնելու , և կը քննէ սրտին
խորհուրդները ու մտածմունքները .
Եւ չկայ մէկ արարած մը անոր դի- 13
մացը չերեւցած . հապա ամէն բան
բաց ու յայտնի է անոր աչքերուն
առջեւը , որուն պէտք պրո՛ւէ մեր
հաշիւը :
Երդ՝ մենք որ մեծ Քահանայա- 14
պետ մը ունինք երկինքը անցած ,
Յիսուսը՝ Աստուծոյ Որդին , ա-
մուր բռնենք դէր դաւանութիւնը :
Քանզի չէ՛ թէ անանկ քահանայա- 15
պետ մը ունինք՝ որ կարող չըլլայ
մեր տկարութիւններուն կարեկից
ըլլալու . հապա ինքը ամէն կերպով
փորձը առած է դեռ նման , բայց
առանց մեղքի : Ուստի ալ հա- 16
մարձակութիւնով մտնենանք շնոր-
հաց աթոռին առջեւը , որ ողոր-
մութիւն ընդունինք՝ ու շնորհք
գտնենք պէտք եղած ատենը դեռ
օգնելու :

ԳԼ . Ե

Ինչու որ ամէն քահանայապետ 1
մարդոց մէջէն առնուած՝ մարդոց
համար կը կենայ Աստուծոյ կողմը ,
որ պատարագներ ու զոհեր մատու-
ցանէ մեղքերու համար . Եւ կարող 2
է կարեկից ըլլալ անոնց՝ որ տգէտ՝
ու մոլորեալ են . ինչու որ ինքն
ալ տկարութիւնով պաշարուած
է . Եւ ասոր պատճառով պարտաւոր 3
է ինչպէս ժողովուրդին համար՝ ա-
նանկ ալ իր անձին համար մեղքի
պատարագ մատուցանել : Եւ չէ՛ 4
թէ մէկը ինքիմքէ՝ պատիւը
կ՚առնէ , հապա ան որ Աստուծմէ
կանչուած է՝ ինչպէս որ Ահարոնը :
Այնպէս ալ Քրիստոս՝ չէ՛ թէ իր 5
անձը մեծարեց քահանայապետ ըլ-
լալու , հապա անիկայ՝ որ զրուցեց
անոր՝ թէ Դուն իմ Որդիս ես , ես
այսօր քեզ ծնայ . Ինչպէս ուրիշ 6
տեղ մըն ալ կ՚ըսէ . Դուն յաւի-

տեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի
7 կարգին պէս : Որ իր մարմնին
օրերը սաստիկ գոչումով ու ար-
ցունքով աղօթք և աղաչանք մա-
տուց անոր՝ որ կարող էր զինքը
մահուանէ ազատելու , ու լսուեցաւ՝
8 իր երկիւղին ապաթեթով . Թէպէտ
ինքը Որդի է , բայց իր չարչարանք-
ներէն ինազանդութիւն սորվեցաւ .
9 Ու երբոր կատարուեցաւ , բոլոր
իրեն ինազանդողներուն յաւիտենա-
կան փրկութեանը պատճառ եղաւ .
10 Ու Աստուծմէ կոչուեցաւ Քահա-
նայապետ Մելքիսեդեկի կարգին
11 պէս : Որուն վրայով շատ ըսելիք
ունինք , որ դժուարին ալ է մեկ-
նելու , ինչու որ ձեր լսելիքները
12 բթացած են . Որ պէտք էր ձեզի
ժամանակին նայելով սորվեցընող
ըլլալ . բայց նորէն պէտք է ձեզի
սորվիլ թէ ինչ են Աստուծոյ պատ-
գամներուն առջի սկզբունքները . ու
դուք կաթի կարօտ եղաք , և չէ՛
13 թէ հաստատուն կերակուրի : Քանի
զի ան ամէնը որ կաթնկեր է , ար-
դարութեան խօսքին անհմուտ է ,
14 որովհետեւ տղայ է : Բայց հաս-
տատուն կերակուրը կատարեալնե-
րուն է , որոնց զգայարանքները սո-
վորութեամբ կրթուած են բարին
ու չարը զանազանելու :

ԳԼ . Զ

1 Ուստի Քրիստոսի վրայով առջի
սորվելիքները ձգելով՝ կատա-
րեալին դանք . առանց նորէն հիմ
ձգելու մեռած գործքերէն ապաշ-
խարելու՝ ու դէպ՝ ի Աստուած հա-
2 ւատք ունենալու , Եւ մկրտութիւն-
ներուն վարդապետութեանը , ու
ձեռք դնելուն , և մեռելներուն յա-
րութեանը , ու յաւիտենական դա-
3 տաստանին : Եւ ասպիտի ընենք ,
թէ որ Աստուած հրաման տայ :
4 Ինչու որ անկարար է մէկ անգամ
լուսաւորուածներուն՝ որոնք երկնա-
ւոր պարգեւին համը առին , ու
5 Հոգւոյն Սրբոյ հաղորդ եղան , Եւ
Աստուծոյ բարի խօսքին ու գալու
աշխարհին զօրութիւններուն համը
6 առին , Թէ որ իյնան , նորէն ա-

պաշխարութիւնով նորոգուիլ . ո-
րովհետեւ կրկին Աստուծոյ Որդին
խաչը կը հանեն իրենց անձին , ու
կը խայտառակեն : Ինչու որ ան 7
երկիրը՝ որ իր վրայ շատ անգամ
եկած անձրեւը կը խմէ , և ար-
դիւնք կը բերէ պիտանի անոնց՝
որոնց համար որ կը մշակուի , Աս-
տուծմէ օրհնութիւն կ՚ընդունի .
Բայց ան որ փուշեր ու տատասկներ 8
կը բերէ՝ անպիտան է , ու անէծքի
մօտ . և անոր վերջը այրուիլ է :
Իսկ մենք սիրելինե՛ր՝ ձեր վրայով 9
լաւագոյն և փրկութեան վերաբե-
րեալ յոյսեր ունինք , թէև ասանկ
կը խօսինք : Քանզի Աստուած 10
անիրաւ չէ , որ ձեր գործը մոռնայ ,
ու ան սէրը՝ որ իր անուանը համար
ցուցուցիք՝ որ սուրբերուն ծառա-
յեցիք՝ ու կը ծառայէք :
Բայց մենք կը բաղձանք որ ձեզմէ 11
ամէն մէկը նոյն ջանքը ցուցընէ յոյ-
սին հաստատութեանը մինչև վերջը .
Որ դուք չհեղգանաք . հապա նմա- 12
նողք անոնց՝ որ հաւատքով ու
համբերութիւնով խոստմունքները
ժառանգեցին : Վասն զի երբոր 13
Աստուած Աբրահամին խոստմունք
ըրաւ , որովհետեւ իրմէ մեծը չկար՝
որ անոր վրայ երդում ընէր , Ինք 14
անձին վրայ երդում ըրաւ՝ ու ըսաւ .
Այո՛ օրհնելով պիտի օրհնեմ քեզ ,
ու շատցընելով պիտի շատցընեմ
քեզ : Եւ այսպէս համբերելով՝ 15
խոստմունքին հասաւ : Քանզի 16
մարդիկ իրենցմէ մեծին վրայ երդում
կ՚ընեն , ու անոնց բոլոր հակառա-
կութեանը հաստատ վճիռ պրո՛ւող՝
երդումն է : Որ անով Աստուած 17
իր խորհուրդին անփոփոխ ըլլալը
ալ աւելի ցուցընել ուզելով խոստ-
մունքին ժառանգաւորներուն , եր-
դումը մէջ ձգեց . Որ երկու ան- 18
փոփոխելի բաներով՝ որոնցմով ան-
կարելի է Աստուծոյ սուտ զրուցել ,
հաստատուն մխիթարութիւն ու-
նենանք մենք՝ որ ապաստանեցանք
առջեւնիս դրուած յոյսը ամուր բռնե-
նելու . Որ ան յոյսը ունենանք իբրև 19
մէկ հաստատ ու անշարժ խարիսխ
մը մեր անձին , որ վարագուրին

20 Նեռան կողմն ալ կը մնանէ . Ուր որ Յիսուս իբրև Առաջնորդ մտաւ մեզի համար՝ յաւիտենական Քահանայապետ ըլլալով՝ Մելքիսեդեկի կարգին պէս :

ԳԼ . Ե

1 Քանզի այս Մելքիսեդեկը Սաղեմի թագաւորն էր՝ Քարձրեալ Աստուծոյ քահանան . որ ինքը Աբրահամը դիմաւորեց՝ երբոր անիկայ թագաւորներուն կոտորածէն կը
2 դառնար , ու օրհնեց զանիկայ . Որուն՝ Աբրահամն ալ տասանորդ տուաւ բոլոր բաներէն . որ նախ՝ արդարութեան թագաւոր կը թարգմանուի , ետքը Սաղեմի թագաւոր՝ որ է խաղաղութեան թագաւոր .
3 Առանց հօր՝ առանց մօր՝ ազգահամար չունեցող , որ ո՛չ աւոր օրերուն սկիզբը կայ՝ ո՛չ ալ կեանքին վերջը . և Աստուծոյ Որդւոյն նման ըլլալով՝ կը կենայ ու կը մնայ միշտ քահանայ :

4 Բրդ՝ նայեցէք թէ որչափ մեծ մէկ մըն էր ասիկայ , որ աւոր Աբրահամ նահապետն ալ տասանորդ
5 տուաւ աւարէն : Եւ Ղևիի որդիներէն եղողները որ քահանայութիւն կ'առնեն , պատուէր ունին որ ժողովուրդէն տասանորդ առնեն՝ օրէնքին համեմատ , այսինքն՝ իրենց եղբայրներէն . թէպետև անոնք Աբրահամին երանքէն ելլեր են .
6 Բայց անիկայ՝ որուն ազգահամարը անոնցմէ չէր , Աբրահամէն տասանորդ առաւ , ու օրհնեց զանիկայ՝ որ խոստմունքները առած էր :
7 Սակայն ամէնէն անհակառակելի բան մըն է , որ պզտիկը մեծէն կ'օրհնուի :
8 Եւ հոս մահկանացու մարդիկ տասանորդ կ'առնեն . բայց հոն անիկայ կ'առնէ , որուն համար վկայուած է թէ կենդանի է :
9 Եւ կրնայ ըսուիլ , թէ Ղևին ալ՝ որ տասանորդ կ'առնէ , Աբրահամին
10 ձեռքովը տասանորդ տուաւ . Ինչու որ տակաւին իր հօրը երանքն էր , երբոր Մելքիսեդեկ զանիկայ դիմաւորեց :
11 Բրդ՝ թէ որ կատարելութիւնը Ղևտացւոց քահանայութեան ձեռքովը ըլլար , (որովհետև ժողովուրդը անորատենը օրէնքին տակը դրուեցաւ ,) ի՞նչ պէտք էր որ Մելքիսեդեկին կարգին պէս ուրիշ քահանայ մը ելլէ , ու չըսուի Ահարոնին կարգին պէս : Երբ՝ քահանայութիւնը փոխուելուն պէս , հարկ էր որ օրէնքին ալ փոփոխութիւն ըլլայ : Եւ երես եղաւ . 12 13
12 13
13 14 15
14 15 16
16 17 18
17 18 19
19 20
20 21
21 22
22 23
23 24
24 25
25 որովհետև ինչուն որ անոնք առանց երդումի քահանայ եղած են . Բայց ասիկայ երդումով՝ անոր ձեռքովը , որ իրեն ըսաւ . Տէրը երդում ըրաւ , ու պիտի չզղջայ . Դուն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի կարգին պէս .) Այնքան աւելի աղէկ ուխտի մը երաշխաւոր եղաւ Յիսուս :

Ու անոնք շատ քահանաներ եղած են , իրենց միշտ մնալուն՝ մահը արգելք ըլլալուն համար . Բայց ասիկայ յաւիտեան կենալուն համար՝ անանցանելի ունի քահանայութիւնը . Ուստի բոլորովին կարող ալ է ապրեցընելու անոնք՝ որ իրմով Աստուծոյ կու գան . որովհետև ինքը միշտ կենդանի է անոնց համար բարեխօս ըլլալու :

26 Այսպէս ալ մեզի հիւղ աստնկ քահանայապետ մը կը վայլէր , սուրբ՝ անմեղ՝ անարատ՝ մեղաւորներէն զատուած՝ ու երկինքէն բարձրա-
27 ցած . Որ անոր ամէն օրուան պէս չէ՝ ինչպէս ուրիշ քահանայապետներուն՝ առաջ իր մեղքերուն համար պատարագ մատուցանել , ու ետքը ժողովուրդին ձղձերուն համար . վասն զի ինքը մէկ անգամ մը ըրաւ ասիկայ , իր անձը պատարագ մատուցանելով :
28 Քանզի որ օրէնքը տկարութիւնով պաշարուած մարդիկը քահանայապետ կը կարգէ . բայց երդումին խօսքը՝ որ օրէնքէն ետև էր , Որդին՝ որ յաւիտեան կատարեալ է :

ԳԼ . Զ

1 Եւ զրուցած խօսքերուս բովանդակութիւնը սա է . անանկ քահանայապետ մը ունինք մենք՝ որ ինքը երկինքը Մեծութեանը աթոռին աջ կողմը նստաւ .
2 Սրբարանին պաշտօնեայ , ու ճշմարիտ խորանին՝ որ Տէրը կանգնեց ,
3 և չէ թէ մարդ : Քանզի ամէն քահանայապետ պատարագներ ու զոհեր մատուցանելու համար որոշուած է . ուստի հարկ է որ ասիկայ ալ բան մը ունենայ մատուցանելու :
4 Որ եթէ երկրի վրայ ըլլար , քահանայ անգամ պիտի չըլլար . քանզի որ կան քահանաներ՝ որոնք պատարագներ կը մատուցանեն օրէնքին համեմատ . (
5 Որ անոնք երկնային բաներուն նմանութիւնովը ու ստուերով կը ծառայեն . ինչպէս որ Մովսէսին ապստպրուեցաւ՝ երբոր խորանը պիտի շիներ . քանզի ըսաւ . Նայէ՛ որ ըլեռը քեզի ցուցուած օրինակին
6 պէս շինես ամէնը .) Բայց հիմա Յիսուս ալ աւելի գերազանց պաշտօնի մը հասաւ , որչափ որ լաւագոյն խոստմունքներով հաստատուած լաւագոյն ուխտի մը միջնորդ է :
7 Քանզի որ եթէ առաջինը անմեղադրելի ըլլար , ուրեմն երկրորդին
8 տեղ չէր փնտռուեր : Քանզի կը

յանդիմանէ անոնք ու կ'ըսէ . Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ Իսրայէլի տանը հետ ու Յուդայի տանը հետ նոր ուխտ պիտի ընեմ .
9 Ըլ թէ ան ուխտին պէս՝ որ անոնց հայրերուն հետ ըրի , ան օրը որ անոնց ձեռքէն բռնեցի՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանելու համար . Քանզի որ անոնք իմ ուխտիս մէջ չկեցան , ես ալ անհոգ եղայ անոնց վրայով՝ կ'ըսէ Տէրը :
10 Քանզի ասիկայ է ան ուխտը՝ որ Իսրայէլի տանը հետ պիտի ընեմ ան օրերէն ետքը՝ կ'ըսէ Տէրը . իմ օրէնքներս անոնց միտքին մէջը պիտի դնեմ , և անոնց սրտին վրայ պիտի գրեմ զանոնք , ու ես անոնց Աստուած պիտի ըլլամ , և անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան :
11 Ու բնաւ պիտի չսորվեցընեն ամէն մէկը իր քաղաքացիին , և ամէն մէկը իր եղբօրը , ըսելով թէ՝ Տէրը ճանչցէ՛ր . ինչու որ անոնց պզտիկէն մինչև մեծը ամէնը զիս պիտի ճանչնան .
12 Վասն զի ես անոնց անիրաւութիւններուն ներող պիտի ըլլամ , և անոնց մեղքերը ու անօրէնութիւնները ալ պիտի չյիշեմ :

Երբ ասիկա ըսելովը՝ առաջինը 13
հինցուց . ու ան որ կը հինցնայ և կը ծերանայ , ալ կորստեան մօտ է :

ԳԼ . Թ

Բրդարև առաջին ուխտն ալ ունէր 1
պաշտամունքին արարողութիւնները , ու աշխարհային սուրբ տեղը :
Քանզի որ առաջին խորանը որ Սրբութիւն կ'ըսուէր , առանէ կազմուեցաւ , որուն մէջը էր աշտանակը՝ ու սեղանը՝ և առաջաւորութեան հացը : Եւ երկրորդ վարագուրին ետին ան խորանը՝ որ Սրբութիւն սրբութեանց կ'ըսուէր .
Որուն մէջն էր ոսկի բուրվառը , 4
և ուխտին տապանակը՝ ամէն կողմէն ոսկիով պատած . որուն մէջն էր ոսկիե սափորը մանանայով լեցուն , և Ահարոնին գաւազանը՝ որ ծաղկեցաւ , և ուխտին տախտակները . Եւ անոր վրայէն փառաց 5
քերուբէները՝ որ քաւութիւնին

վրայ հովանի կ'ընէին . որոնց համար պէտք չէ հիմա մէկիկ մէկիկ գրուցել :

6 Եւ ասանկ բաները այսպէս կարգադրուած ըլլալով , առաջին խորանըամէն առեն կը մտնէին քահանաները՝ պաշտամունքը կատարելու .
7 Նայց երկրորդը՝ տարին անգամ մը՝ միայն քահանայապետը իր ձեռքը . ան ալ չէ թէ առանց արիւնի , որն որ իրեն համար՝ ու ժողովուրդին սխալմունքներուն համար կը մատուցանէր ,
8 Հոգին Սուրբ ասով յայտնելով՝ թէ սրբարանին ճանապարհը յայտնի եղած չէր , քանի որ տակաւին առջի խորանը կը կեն-
9 նար . Որ ան օրինակ մըն էր ան ժամանակին՝ որ պատարագներ ու զոհեր կը մատուցէին , որոնք խղճմտանքի կողմանէ չէին կրնար կատարեալ ընել պաշտօն մատուցանողը . հապա միայն կերակուր-
10 ներով ու խմելիքներով , Եւ կերպ կերպ լուացումներով՝ մարմնաւոր արարողութիւններ էին , որոնք մինչև ուղղութեան առնելը կը կե-
11 նային : Նայց Քրիստոս որ եկաւ՝ գալու բարիքներուն Քահանայապետը՝ աւելի մեծ ու կատարեալ և անձեռագործ խորանով , այսինքն՝ ան որ աս ստեղծուածներէն
12 չէ , Ո՛չ ալ նոխազներու ու զուարակներու արիւնով , հապա իր արիւնովը , մէկ անգամ մը սրբարանը մտաւ՝ յաւիտենական
13 փրկութիւն ստանալով : Ա՞ սան պի թէ որ ցուլերուն ու նոխազներուն արիւնը՝ և երինջին մոխիրը սրսկուելով՝ պղծեալները կը սրբէր մարմնին մաքրութեան կողմանէ .
14 Ա՛ր չափ աւելի Քրիստոսի արիւնը՝ որ յաւիտենական Հոգիին ձեռքովը իր անձը անարատ պատրաստ մատուց Աստուծոյ , պիտի սրբէ ձեր խղճմտանքը մեռած գործերէն՝ կենդանի Աստուածը պաշտելու :
15 Եւ ասոր համար ինքը նոր ուխտին միջնորդն է , որ իր մահը առջի ուխտին ժամանակը գործուած յանցանքներուն քաւութեանը համար եղած ըլլալով , հրաւիրուածները յաւիտենական ժառանգութեան խոստումնքը առնեն : Վասնզի ուր որ 16
կտակ մը ըլլայ , հարկ է որ կտակը ընողին մահը մէջ մտնէ . Ինչու որ 17
կտակը մեռնելէն ետև հաստատ կ'ըլլայ . քանզի բնաւ վաւերականութիւն չունենար , քանի որ կը- 18
տակը ընողը ողջ է : Ընոր համար առջի ուխտն ալ առանց արիւնի չէր հաստատուեր : Վասն զի 19
երբոր Մովսէս օրէնքին ամէն պատուէրները բոլոր ժողովուրդին պատմեց , ցուլերուն ու նոխազներուն արիւնը առնելով՝ ջուրով ու կարմիր բուրդով և զոպայով բուն դիրքին և բոլոր ժողովուրդին վրայ սրսկեց . Եւ ըսաւ . Այսիկա է ան 20
ուխտին արիւնը , որ Աստուած ձեզի պատուիրեց : Եւ խորանին 21
վրայ , ու պաշտօնին բոլոր գործիքներուն վրայ նոյնպէս սրսկեց արիւնը : Եւ գրեթէ ամէն բան ա- 22
րիւնով կը մաքրուի օրէնքին նայելով , ու արիւն չթափուած թողութիւն չըլլար :

Ուստի հարկ էր որ երկնաւոր բա- 23
ներուն օրինակները ասոնցմով մաքրուին . բայց բուն երկնաւորները ասոնցմէ աւելի աղէկ զոհերով :
Վասնզի Քրիստոս չէ թէ ձեռա- 24
գործ սրբարանը մտաւ , որ ճշմարիտին օրինակն է , հապա բուն երկինքը՝ որ հիմա մեզի համար Աստուծոյ առջևը ներկայանայ . Ոչ 25
թէ որ շատ անգամ իր անձը պատրաստ մատուցանէ , ինչպէս քահանայապետը՝ որ ամէն տարի սրբարանը կը մտնէ իրը չեզած արիւնով . Այլապէս էր իրեն 26
աշխարհի սկիզբէն հետէ շատ անգամ չարչարուիլ . բայց հիմա մէկ անգամ մը դարերուն վերջը իր անձին պատարագովը յայտնուեցաւ՝ մեղքը մէկդի ձգելու համար : Եւ 27
ինչպէս որ մարդոց սահմանուած է մէկ անգամ մը մեռնիլ , ու անկէ ետքը դատաստան . Նոյնպէս ալ 28
Քրիստոս մէկ անգամ մը պատրաստ մատուցուելեայ՝ շատերուն մեղքերը վերցընելու համար , երկրորդ անգամին առանց մեղքի պիտի յայտնուի փրկութեան համար անոնց՝ որոնք անոր կը սպասեն :

ԳԼ · Ժ·

1 Վասնզի օրէնքը գալու բարիքներուն չունի , ու չէ թէ ան բաններուն բուն կերպարանքը ունենալով . միշտ ամէն տարի մատուցուած նոյն զոհերով երբէք չկրնար կատարեալ ընել անոնք որ կը
2 մտնեն : Այս թէ ոչ՝ պիտի չդադարէին մատուցանողները մէկ անգամ մաքրուելէն ետև՝ ալ մեղքի վրայով խղճմտանքի յանդիմանութիւն մը
3 չունենալուն համար . Նայց անոնցմով ամէն տարի մեղայ յիշատակութիւն կ'ըլլայ . Ինչու որ
4 նոխազներուն ու ցուլերուն արիւնը
5 չկրնար մեղքերը վերցընել : Ընոր համար իր աշխարհ մտնելու առենը՝ կ'ըսէ . Զոհ ու ընծայ չուզեցիր դուն . հապա ինծի մարմին մը
6 պատրաստեցիր . Ողջակէզներու ու մեղքի պատարագներու չհաւանեցար :
7 Յետոյ ես ասենը ըսի . Ահա կուգամ ես , (գիրքի տոմսի մէջ ինծի համար գրուած է ,) քու կամքդ
8 ընելու՝ Աստուած : Վերը ըսելով՝ թէ Զոհ ու ընծայ և ողջակէզներ ու մեղքի պատարագներ չուզեցիր՝ ու անոնց չհաւանեցար , (որոնք օրէնքին համեմատ կը մատուցուին ,)
9 Ետքը կ'ըսէ . Ահա կուգամ ես քու կամքդ ընելու՝ Աստուած . առջինը կը հերքէ , որ
10 երկրորդը հաստատէ . Որ ան կամքովը մենք ալ սրբուեցանք՝ Յիսուս Քրիստոսի մարմինին մէկ անգամ պատարագուելովը :
11 Եւ ամէն քահանայ օր ըստ օրէ իր պաշտօնին մէջ կը կենայ , և նոյն զոհերը շատ անգամ կը մատուցանէ , որոնք երբէք չեն կրնար
12 մեղքերը վերցընել . Նայց ասիկայ մէկ զոհ մը մատուցանելով մեղքերու համար , մշտնջենաւորապէս
13 Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ . Ետ ասկէ ետև կը սպասէ՝ մինչև որ իր թշնամիները իր ոտքերուն պատուանդան դրուին : Ինչու որ 14
մէկ պատարագով մը մշտնջենաւորապէս կատարեց սրբուածները :
Նայց Հոգին Սուրբ ալ մեզի 15
վկայութիւն կու տայ . քանզի առաջուց ըսելէն ետև , Թէ Ա՛յս է ան 16
ուխտը՝ որ ես անոնց հետ պիտի ընեմ ան օրերէն ետքը , (կ'ըսէ Տէրը ,) իմ օրէնքներս անոնց սրտին մէջը պիտի դնեմ , ու անոնց միտքին մէջը պիտի գրեմ զանոնք .
Ետքը կ'ըսէ , Թէ Անոնց մեղքերը 17
և անոնց անօրէնութիւնները ալ պիտի չյիշեմ : Ետկ ուր որ ասոնց 18
թողութիւն կայ , ալ մեղքի համար պատարագ պէտք չէ :
Ուրեմն ի՛ղբայրներ՝ համարձակու- 19
թիւն ունենալով սուրբը տեղը մտնելու Յիսուսի արիւնովը , Ան նոր 20
ու կենդանի ճամբովը՝ որ բացաւ մեզի վարագուրին մէջէն՝ որ է իր մարմինը , Եւ մեծ քահանայ մը 21
ունենալով Աստուծոյ տանը վրայ ,
Ա՛ստանանք ճշմարիտ սրտով՝ լիացուն 22
հաւատքով , սիրտերնիս չար խիղճէն մաքրուած , ու մարմիններնիս մաքուր ջրով լուացուած . Անխախտ 23
պահենք յոյսին դաւանութիւնը . Ինչու որ հաւատարիմ է անիկա՝ որ խոստացաւ : Եւ իրարու հոգ 24
տանինք՝ սիրոյ և բարեգործութեան գրգռելով . Եւ մէկտեղ ժողովելը 25
չթողունք , ինչպէս սովորութիւն ունին . հապա զիրար յորդորենք , ու այնչափ աւելի՝ որչափ որ դուն օրուան մօտենալը կը տեսնէք :
Վասն զի թէ որ ճշմարտութեան 26
գիտութիւնը ընդունելէն ետև՝ կամաւ մեղք գործելու ըլլանք , ալ անկէ ետև մեղքերու համար ուրիշ զոհ մը չմնար . Հապա մեկ զար- 27
հուրելի սպասել մը դատաստանին , ու կրակի բարկութիւն մը կը ճոխ , որ պիտի լափէ հակառակորդները :
Մեկը թէ որ Մովսէսին օրէնքը 28
անարդէր , առանց ողորմութեան երկու կամ իրեք վկաներով կը մեռնէր . Եւ որչափ աստիկ պատ- 29
ժոյ արժանի պիտի սեպուի անիկա ,

որ Աստուծոյ Որդին ոտքի տակ առաւ , և ուխտին արիւնը անմաքուր սեպեց , որ անով ինքը սրբուեցաւ , և ընորհաց Հոգին նախատեց ։
30 Վասնզի գիտենք անիկայ որ ըսաւ . Իմն է վրէժխնդրութիւնը , ես պիտի հատուցանեմ՝ կ'ըսէ Տէրը . և դարձեալ՝ Տէրը պիտի դատէ իր
31 ժողովուրդը ։ Սարսափելի բան է կենդանի Աստուծոյ ձեռքը իյնալը ։
32 Բայց՝ միտքերնիդ բերէք ան առջի օրերը՝ որ լուսաւորուելէն ետև շատ չարչարանքներու նեղութիւն կրեցիք .
33 Երբեմն նախատինքներով ու վիշտերով խայտառակուած , երբեմն ալ սասանք վիճակի մէջ եղողներուն կցորդ ըլլալով ։ Ինչու որ
34 կապուածներուն հետը չարչարուեցաք , ու ձեր սեպհականութիւնը ուրախութեամբ ընդունեցիք , գիտնալով որ լաւագոյն և մնայուն սեպհականներ ունիք ձեզի
35 երկինքը ։ Ասոնք չեղծէ մի՛ ձգէք ձեր վստահութիւնը , որ ան մեծ
36 վարձքի հատուցում ունի ։ Ինչու որ պէտք է ձեզի համբերութիւն , որ Աստուծոյ կամքը ընելով՝ խոստմունքը վայելէք .
37 Վասնզի ալ ասկէ քիչ մը առեղն ան որ գալու է , պիտի գայ , ու պիտի չուշանայ ։
38 Եւ Արդարը հաւատքէն պիտի ապրի . ու թէ որ ետ քաշուի ,
39 իմ հոգիս անոր չհաճիր ։ Բայց մենք ետ չենք քաշուիր որ կորսուինք . հապա կը հաւատանք որ հոգին փրկուի ։

Գ Լ . ԺԱ Ը

1 Արդ՝ հաւատքը յուսացուած բաներուն հաստատութիւնը՝ ու չերեւցած բաներուն ապացոյցն է .
2 Վասն զի անով առջիններուը վկայութիւն ընդունեցին ։
3 Հաւատքով կ'իմանանք թէ աշխարհքը Աստուծոյ խօսքովը հաստատուեցաւ , ու աներեւոյթ բաներէն տես երեւցածները եղան ։
4 Հաւատքով Աբէլը Այնէնէն աւելի պէտք զոհ մատուց Աստուծոյ . որ անով վկայուեցաւ արդար ըլլալը . ինչու որ իր պատարագներուն վրայ Աստուծմէ վկայութիւն եղաւ իրեն . և անով թէպէտ մեռաւ , բայց տակաւին կը խօսի ։
5 Հաւատքով Ենովք իրիրեւ փոխադրուեցաւ , որ մահ չտեսնէ . ու ինքզինքը չէր գտնուեր , ինչու որ Աստուած փոխադրեց անիկայ . քանզի անոր փոխադրուելէն առաջ՝ վկայուեցաւ թէ Աստուծոյ հաճելի էր ։
6 Բայց առանց հաւատքի անշար է Աստուծոյ հաճոյ ըլլալ . վասն զի ան որ Աստուծոյ կը մօտենայ , պէտք է որ հաւատայ՝ թէ Աստուած կայ , և թէ վարձահատոյց կ'ըլլայ անոնց՝ որ զինքը կը փնտռեն ։
7 Հաւատքով Նոյ պատգամ առնելով Աստուծմէ՝ դեռ չերեւցած բաներուն համար , վախնալով տապանը շինեց՝ իր տունը փրկելու համար , որով աշխարհս դատապարտեց , և ժառանգաւոր եղաւ անարդարութեանը՝ որ հաւատքով կ'ըլլայ ։
8 Հաւատքով Աբրահամ երբոր կանչուեցաւ՝ մտիկ ըրաւ անոր տեղը ելլելու , որն որ ժառանգութիւն պիտի առնէր . և ելաւ գնաց , ու չէր գիտեր թէ ուր կ'երթայ ։
9 Հաւատքով պանդխտացաւ աւետեայ երկրին մէջ՝ որպէս թէ օտարութեան մէջ , և վրաններու մէջ բնակեցաւ Իսահակին ու Յակոբին հետ մէկտեղ , որոնք իր հետը ժառանգորդ էին նոյն խոստմունքին .
10 Ինչու որ ինքը կը սպասէր ան հիմերով հաստատուած քաղաքին , որուն ձարտարապետը ու արարիչը Աստուած է ։
11 Հաւատքով ինքը Սառան ալ , որ ծերութենէն սերմը առնելու զօրութիւն ընդունեց , և աւետեան ծնաւ . ինչու որ հաւատարիմ սեպեց զանիկայ՝ որ խոստմունքը ըրեր էր ։
12 Ասոր ան մէկէն ծնան , (ան ալ մեռածի պէս ,) շատութեան կողմէ երկինքի աստղերուն պէս , ու ծովեզերքը եղած աւազին պէս առանց համրանքի ։
13 Ասոնք ամէնն ալ հաւատքով մեռան՝ խոստմունքները չառած , հապա հեռուէն տեսան զանոնք ու ուրախացան , և խոստովանեցան թէ իրենք օտարներ ու պանդուխտներ
14 են երկրի վրայ ։ Վասնզի անոնք որ ասանկ բաներ կը խօսին , յայտնի կ'ընեն թէ մեկ գաւառ մը կը
15 փնտռեն ։ Եւ յիրաւի թէ որ անիկայ յիշէին՝ ուսկից որ ելան , ժամանակ ունէին հոն դառնալու ։
16 Բայց հիմա լաւագոյն գաւառ մը կը փափաքին , այսինքն երկնաւորին . ուստի ամօթ չանգիր Աստուած՝ անոնց Աստուածը ըսուիլը . ինչու որ ինքը անոնց քաղաք մը պատրաստեց ։
17 Հաւատքով Աբրահամ իր փորձուած առնը Իսահակը պատարագ մատուց . և ան որ խոստմունքները առած էր , էր մէկ հատիկ որդին կը
18 մատուցանէր . Որուն ըսուեցաւ թէ Իսահակով քեզի սերունդ պիտի
19 կոչուի . Վասնզի կը մտածէր , թէ Աստուած մեռելներէն ալ կարող է յարուցանել . ուսկից օրինակով մը ընդունեց զանիկայ ։
20 Հաւատքով Իսահակ գալու բաներուն համար Յակոբն ու Եսաւը ։ Հաւատքով Յակոբ իր մեռնելու առեն՝ Յովսեփին որդիներէն ամէն մէկը օրհնեց , ու երկրպագութիւն ըրաւ իր գաւազանին գլխուն վրայ ։
22 Հաւատքով Յովսէփ իր վախճանելու առեն յիշեցուց Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսէն ելլելը , ու իր ոսկորներուն համար պատուէր տուաւ ։
23 Հաւատքով՝ երբոր ծնաւ Մովսէս , իր ծնողքներուն ձեռքովը իրեք ամիս գաղտուկ պահուեցաւ . ինչու որ տղան դէղեցիկ տեսան , ու չվախցան թագաւորին հրամանէն ։
24 Հաւատքով Մովսէս երբոր մեծցաւ , չընդունեց փարաւոնի աղջկանը որ-
25 դի ըսուիլը ։ Վասնզի աւելի աղէկ սեպեց Աստուծոյ ժողովուրդին հետ չարչարուիլ , քան թէ մեղայ ժամանակաւոր զուարճութիւնը վայելել . Եւ աւելի մեծ հարստութիւն սեպեց Քրիստոսի նախատինքը , քան թէ Եգիպտոսի գանձերը . ինչու որ դիտելով կը սպասէր վարձքին հատուցմանը ։
27 Հաւատքով Եգիպտոսը թողուց , ու չվախցաւ թագաւորին բարկութենէն . ինչու որ համբերեց՝ որպէս թէ Անտեսանելին կը տեսնէր ։
28 Հաւատքով ըրաւ զատիկը՝ և արիւն սրսկելը , որ անդրանիկները աւերողը իրենց չդպչի ։
29 Հաւատքով Կարմիր ծովէն անցան՝ որպէս թէ ցամաքէ . որուն փորձը ընելով Եգիպտացիները ընկղմեցան ։
30 Հաւատքով Երիքովի պարիսպները ինկան՝ եօթը օր անոնց շուրջտիքը պտըտելով ։
31 Հաւատքով Ռահաբ պոռնիկը անհաւատներուն հետ չկորուեցաւ , որ լրտեսները խաղաղութեամբ ընդուներ էր ։
32 Եւ ալ ի՞նչ ըսեմ . ինչու որ ժամանակը բաւական չէ որ պատմեմ Գեդէոնին՝ ու Բարակին՝ և Սամփսոնին՝ ու Եփթայէին՝ և Դաւիթին՝ ու Սամուէլին և մարգարէներուն համար . Որոնք 33
հաւատքով թագաւորութիւններու յաղթեցին , արդարութիւն գործեցին , խոստմունքներու հասան , առիւծներու բերանները գոցեցին ,
Արակի զօրութիւն մարեցին , սուրի 34
բերնէ ազատեցան , տկարութենէ ուժովցան , պատերազմի մէջ զօրաւոր եղան , օտարներու բանակները ցրուեցին , Կիներ իրենց մեռելները ընդունեցին յարութիւն առած . ոմանք չարչարուեցան՝ և չընդունեցին ազատութիւնը , որ լաւագոյն յարութեան հասնին . Ու- 36
րիշներ ալ նախատինքներու ու ծեծերու , նաև կապերու ու բանտերու փորձը առին . Վկարկոծուե- 37
ցան , սղոցուեցան , փորձանքի մէջ ինկան , սրով սպաննուելով մեռան , ոչխարի մորթերով ու այծի մորթերով պտըտեցան , կաբոտութիւն քաշելով , նեղը խղճալով , չարչարուելով , (Որ ա- 38
նոնց արժանի չէր աշխարհս ,) անապատներու՝ ու լեռներու՝ և այրե-

րու՝ ու երկրի խոռոչներու մէջ մը-
լորելով :
39 Եւ ասոնք ամէնը հաւատքով
վկայուած՝ խոստմունքը չառին ·
40 Ա՛նզգի Աստուած մեզի համար աւե-
լի աղէկ բան մը նախատեսմանեց ,
որ անոնք առանց մեզի չկատարուին :

ԳԼ · ԺԱ

1 Ուստի մենք ալ՝ որ այսչափ վկա-
ներուն բազմութիւնը մեր բո-
լորտիքը պատած ունինք , ամէն
ծանրութիւնը մեր վրայէն մէկդի
ձգենք՝ և դիւրաւ պաշարող
մեղքը , ու համբերութիւնով վա-
զենք մեր առջեւը դրուած ասպարէ-
2 զի ընթացքը · Յիսուսի նայինք՝
դէպ հաւատքին առաջնորդին ու կա-
տարողին · որ ինքը ան ուրախու-
թեանը համար՝ որ իր առջեւը կէ-
ցած էր , խաչը յանձն առաւ , ա-
մօթը արհամարհեց , ու Աստուծոյ
աթոռին աջ կողմը նստաւ :
3 Արդ՝ մի՛տք բերէք անիկայ , որ
ասանկ համբերեց մեղաւորներուն
իրեն դէմ հակառակ խօսելուն , որ
չըլլայ թէ ձեր անձովը յոգնիք ու
4 թուլնաք : Տակաւին արիւն հա-
փեր- չափ պատերազմելով հակա-
5 ռակ չկեցաք մեղքին · Եւ մոռցաք
ան յորդորանքը որ ձեր հետը կը
խօսի որպէս թէ որդիներու հետ ,
Ո՛րդեակ իմ՝ Տէրոջը խրատը մի՛
անարգեր , ու անկէ յանդիմանուե-
6 լով՝ մի՛ թուլնար : Ա՛սան զի Տէ-
րը իր սիրածը կը խրատէ , և կը
ծեծէ ամէն որդին՝ որ ինքը կ'ըն-
7 դունի : Թէ որ խրատի համբե-
րէք , Աստուած ձեզի հետ՝ որպէս
թէ որդիներու հետ կը վարուի ·
քանզի ո՞ր որդին է ան՝ որ հայրը
8 չպատժեր զանիկայ : Իսկ թէ որ
դուք առանց խրատի ըլլաք , որուն
ամէնը մասնակից եղան , ուրեմն
խորթ էք դուք՝ ու չէ՛ թէ որդի-
9 ներ : Դեռ մեր մարմնաւոր հայրե-
րը դէմ խրատիչ ունեցանալով՝ ա-
նոնցմէ կ'ամչնայինք · չէ՞ որ ալ
աւելի պիտի ճազանդինք հոգինե-
10 րուն Հօրը՝ ու ապրինք : Ինչու
որ ասոնք քիչ օրեր դէմ կը խրա-
տէին իրենց հաճոյ երեւցածին պէս ·
բայց անիկայ մեզ օգուտին համար՝
որ իր սրբութեանը հաղորդ ըլլանք :
11 Եւ իրաւ՝ ամէն խրատ նոյն ատենը
ուրախարար չթուիր , հապա տրըտ-
մական · բայց ետքը արդարութեան
խաղաղաւոր պտուղը կը հատուցա-
նէ անով վարժուողներուն :
12 Ուստի թուլցած ձեռքերը ու
տկար ծունկերը հաստատեցէք · Եւ
13 շիտակ ճամբաներ ըրէք ձեր ոտքե-
րուն , որ չըլլայ թէ ան որ կաղ է՝
գլորի , այլ մանաւանդ բժշկուի :
14 Խաղաղութեան ետեւէ եղէք ամե-
նուն հետ՝ և սրբութեան , որ ա-
ռանց անոր՝ մէկը պիտի չտեսնէ
Տէրը : Հոգուշադ էք , չըլլայ որ
15 մէկը Աստուծոյ շնորհքէն ետ մնայ ·
չըլլայ որ դառնութեան արմատ մը
վեր երեւնալով՝ չէղ նեղէ , ու անով
16 շատերը պղծուին · Չըլլայ որ մէկը
պոռնիկ ըլլայ , կամ անսուրբ՝ Ե-
սաւին պէս , որ կերակուրի մը հա-
մար իր անդրանկութիւնը ծախեց :
17 Ա՛նզգի պիտէք որ թէպէտ ետքը
ուզեց օրհնութիւնը ժառանգել ,
բայց մերժուեցաւ · ինչու որ ա-
պաշխարութեան տեղ չգտաւ հօրը
վրայ , թէպետև արցունքով խընդ-
րեց զանիկայ :
18 Ինչու որ դուք մօտեցած չէք շո-
շափելի լեռանը , որ կրակով կը
վառէր , ծուխ ալ մգին և խաւարին
19 ու մրրիկին , Եւ փողին ձայնելուն ,
ու խօսքերուն ձայնին , որ անիկայ
լսողները ետ քաշուեցան՝ աղաչե-
20 լով որ մէյմըն ալ ան խօսքը չըսուի
իրենց · Ինչու որ չէին կրնար տա-
21 նիլ ան հրամանին · Թէ որ գազան
մըն ալ լեռանը դպչի՝ պիտի քար-
22 կոծուի · Եւ այնպէս ահագին էր
ան երեւոյթը՝ որ Մովսէս ըսաւ ·
Սաստիկ կը վախնամ ու կը դո-
23 ղամ : Հապա դուք Սիօն լեռանը
մօտեցեր էք՝ ու կենդանի Աստու-
ծոյ քաղաքին՝ երկնաւոր Երուսա-
ղէմին , և բիւրաւոր հրեշտակնե-
րուն , Ու երկինքը գրուած անդ-
րանիկներուն հանդիսաւոր ժո-
ղովին ու եկեղեցիին , և Աստու-
ծոյ՝ որ ամենուն Դատաւորն է ,

ու արդարոց հոգիներուն՝ որ կա-
24 տարեալ են , Եւ Յիսուսի՝ որ նոր
ուխտին միջնորդն է , ու սրսկուե-
լու արեանը՝ որ Աբելին աբե-նէն
աւելի աղէկ կը խօսի :
25 Զգուշացէք՝ չըլլայ որ մերժէք
զանիկայ որ յերկի կը խօսի · վասն զի
թէ որ անոնք երկրի վրայ Աստու-
ծոյ պատգամները խօսողը մերժելով
չազատեցան , ո՛րչափ աւելի մենք՝ թէ
որ երկինքէն խօսողէն երես դարձը-
26 նենք · Ո՛ր անոր ձայնը ան ատենը
երկիրը շարժեց , և հիմա խոստացեր
է ու կ'ըսէ · Նորէն պիտի շարժեմ՝
չէ՛ թէ միայն երկիրը՝ հապա նաև
27 երկինքը : Եւ ան Նորէն խօսքը
կը ցուցընէ շարժուած բաներուն
յեղափոխութիւնը՝ շինուած բանե-
րու պէս , որ անշարժ բաները հաս-
28 տատուն մնան : Ուստի անշարժ
թագաւորութիւնը առած ըլլալով՝
ամօթ բռնենք ան շնորհքը , որով
Աստուած պաշտենք հաճոյական
կերպով , ակնածութեամբ և վա-
29 խով · Ինչու որ մեր Աստուածը
մաշող կրակ է :

ԳԼ · ԺԳ

1 Եղբայրսիրութիւնը յէր դէջ հաս-
2 տատ մնայ : Հիւրասիրութիւ-
նը մի՛ մոռնաք · ինչու որ անով
ոմանք հրեշտակներ ընդունեցին չը-
3 գիտնալով : Մի՛տքերնիդ ըլլան
կապուածները , որպէս թէ անոնց
հետ դո՛ւք ալ կապուած էք · Ե-
ղարչարուածները , որպէս թէ դուք
4 ալ մարմին ունեցող էք : Ամու-
նութիւնը բոլորովին պատուական
է , ու անկողինը անարատ է · բայց
պոռնիկները ու շնացողները Ա-
5 տուած պիտի դատէ : Ինքերնիդ
արծաթասէր չըլլայ , բաւական սե-
պեցէք որչափ բան որ ձեռքերնիդ
կայ · ինչու որ ինքը ըզուցեց՝ Թէ
Չնաւ քեզ պիտի չթողում , ու
բնաւ քեզ երեսէ պիտի չձգեմ ·
6 Ընանկ որ համարձակ ըլլանք ըսե-
լու · Տէրը իմ օգնականս է , ու
ես պիտի չվախնամ , մարդը ինծի
7 ի՞նչ պիտի ընէ : Յիշեցէք ձեր
առաջնորդները՝ որ Աստուծոյ խօս-
քը ձեզի խօսեցան , և անոնց վար-
մունքին վախճանին նայելով՝ իրենց
հաւատքին նմանեցէք : Յի- 8
սուս Քրիստոսը նոյն է երէկ ու
այսօր , և յաւիտեանս :
Ներպ կերպ և օտարաձայն ուս- 9
մունքներով մի՛ տարուբերիք · քան-
զի աղէկ է որ սիրտը շնորհքով
հաստատուի՝ ո՛չ թէ կերակուր-
ներով · որ անոնցմով օգուտ մը
չունեցան անոնք՝ որ անանկ գացին :
Սեղան մը ունինք մենք՝ ուսկից չը- 10
խանութիւն չունին ուտելու անոնք՝
որ խորանին ծառայութիւն կ'ընեն :
Ո՛անզգի որ անասուններուն արիւնը 11
որ սուրբ տեղը կը տարուի մեղաց
համար՝ քահանայապետին ձեռքովը ,
անոնց մնացմունները բանակէն դուրս
կ'այրուին : Ուստի Յիսուս ալ՝ 12
իր արիւնովը ժողովուրդը սրբելու
համար , դռնէն դուրս չարչարուե-
ցաւ : Ուրեմն էկէ՛ք իրեն ելլենք 13
բանակէն դուրս , վրանիս առնելով
անոր նախատինքը : Ինչու որ մենք 14
հոս մնայուն քաղաք չունինք , հապա
հանդերձեալը կը փնտռենք : Ուս- 15
տի անոր ձեռքովըամէն ատեն Ա-
տուծոյ օրհնութեան պատարագ մա-
տուցանենք , այսինքն՝ դէմ շրթունք-
ներուն պտուղը՝ որ իր անունը կը
դաւանին : Իսկ բարերարութի- 16
նը , ու աղէտաւորներուն պէտք եղածին
հաղորդ ըլլալը մի՛ մոռնաք · ինչու
որ Աստուած անանկ պատարագնե-
րուն կը հաճի : Ձեր առաջնորդ- 17
ներուն մտիկ ըրէք , ու անոնց չնա-
զանդ կեցէք · ինչու որ անոնք ձեր
հոգիներուն համար կը հսկեն , որ-
պէս թէ հաշիւ պիտի տան · որ
խնդութիւնով ընեն ան գործը , և
չէ՛ թէ հառաչելով , որ ան ձեզի
օգտակար չէ : Մեզի համար ա- 18
ղօթք ըրէք , ինչու որ մենք հա-
մոզուած ենք՝ թէ աղէկ խղճմտանք
ունինք , և ամէն բանի մէջ կ'ու-
զենք աղէկ վարմունք ունենալ :
Եւ մանաւանդ կ'աղաչեմ որ աս 19
ընէք , որ աւելի շուտով ձեզի
դառնամ :
Եւ խաղաղութեան Աստուածը՝ 20
որ մեռելներէն յարուցանեց մեր Տէր

Յիսուսը , որ յաւիտենական ուխտին արիւնովը ոչխարներուն մեծ
21 հովիւն է , Ձեզ ամէն բարի գործի մէջ հաստատէ՝ իր կամքը ընելու , և ձեր մէջը իր առջևը հաճոյ եղածը ընէ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը . որուն փառք յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :
22 Ա՛ղաչեմ ձեզի Եղբայրնե՛ր՝ սա յորդորական խօսքիս համբերել . ինչու որ համառօտաբար գրեցի ձեզի : Գիտցէ՛ք որ մեր եղբայրը 23
Տիմոթէոս արձակուած է , որուն հետ՝ թէ որ շուտով գայ՝ պիտի տեսնեմ ձեզ : Բարև՛ ըրէ՛ք ձեր բոլոր առաջնորդներուն , ու բոլոր սուրբերուն . ձեզի բարև կ՚ընեն 24
անոնք որ Իտալիայէն են : Շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ . ամէն : 25

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅԱԿՈԲՈՍԻ ԸՈՒՂԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Յակոբոս՝ Աստուծոյ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի ծառան , տասուերկու ցեղերուն՝ որ ամէն կողմ ցրուած էք , ողջո՛յն :
2 Ա՛ղբայրնե՛ր՝ բոլորովին ուրախութեան արժանի բան սեպեցէ՛ք , երբոր կերպ կերպ փորձանքներու
3 մէջ կ՚ինկնաք , Գիտնալով որ ձեր հաւատքին փորձառութիւնը համբերութիւն կը գործէ :
4 Հայց համբերութիւնը կատարեալ գործ թող ունենայ , որ կատարեալ ու ամբողջ ըլլաք , ու բանի մը պակասութիւն չունենաք :
5 Հապա թէ որ ձեզմէ մէկը իմաստութենէ պակաս ըլլայ , թող խնդրէ Աստուծմէ՝ որ ամենուն առատապէս կու տայ՝ ու չնախատիր , և անոր պիտի տրուի : Միայն թէ
6 հաւատքո՛վ թող խնդրէ՝ ու չերկմտի . վասն զի ան որ երկմիտ է , ծովուն հողմակոծեալ ու տատա-
7 նեալ ալիքներուն նման է . Ան մարդը թող չկարծէ որ Տէրոջմէ
8 բան մը պիտի առնէ . Երկմիտ մարդը անհաստատ է իր բոլոր ճամբաներուն մէջ :
9 Խոնարհ եղբայրը իր բարձրու-
10 թեանը վրայ թող պարծենայ . Հարուստ է , իր խոնարհութեանը վրայ . ինչու որ անիկայ խոտի ծաղիկի մը պէս պիտի անցնի . Վասնզի արևը աստիճ տա- 11
քութիւնով մը կը ծագի՝ ու կը ցամքեցընէ խոտը , և անոր ծաղիկը կը թափի , ու անոր երևոյթին գեղեցկութիւնն ալ կը կորսուի . ա-
նանկ ալ հարուստը իր ճամբաներուն մէջ պիտի թառամի :
Երանելի է ան մարդը որ փոր- 12
ձութեան կը համբերէ . ինչու որ եթէ փորձուելով ընտիր գտնուի , կենաց պսակը պիտի առնէ , որն որ Տէրը կենքը սիրողներուն խոստացաւ : Ըլլայ որ մէկը որ փոր- 13
ձութեան մէջ է՝ ըսէ , Թէ Աստուծմէ կը փորձուիմ . ինչու որ Աստուած չար բաներով չփորձուիր , ո՛չ ալ ինքը մէկը կը փորձէ :
Հապայն ամէն մէկը կը փորձուի՝ իր 14
ցանկութիւններէն հրապուրուած ու խաբուած . Ընկէ ետև ցանկու- 15
թիւնը յղանալով , մեղք կը ծնանի . և մեղքը որ կատարուի , մահ կը ծնանի : Մի՛ խաբուիք իմ 16
սիրելի եղբայրներս . Ամէն բարի 17
տուրք՝ ու ամէն կատարեալ պարգեւ վերէն է , և լուսոյ Հօրմէն կ՚իջնէ , որուն մէջ բնաւ փոփոխութիւն՝ կամ դառնալու շուք մը չկայ : Իր 18
ուզելովը մեզ ծնաւ ճշմարտութեան խօսքովը , որ մենք իր ստեղծածներուն երախայրի մը ըլլանք : Ուստի 19
իմ սիրելի եղբայրներս , ամէն մարդ

թող չուտ ըլլայ լսելու , ու ծանր՝ խօսելու , և ծանր՝ բարկանալու .
20 Ինչու որ մարդուն բարկութիւնը՝ Աստուծոյ արդարութիւնը չգործեր :
21 Ուստի ամէն աղտեղութիւնը ու չարութեան առատելութիւնը մէկդի ձգելով , հեզութեամբ ընդունեցէ՛ք ձեր մէջը սերմանուած խօսքը , որ կրնայ ձեր հոգիները փրկել :
22 Հայց խօսքը կատարողնե՛ր եղէք , և չէ՛ թէ միայն լսողնե՛ր՝ ինքզինքնիդ
23 խաբելով . Ինչու որ եթէ մէկը միայն լսող ըլլայ խօսքին՝ ու կատարող չըլլայ , անիկայ նման է մարդու մը՝ որ հայելիի մէջ աչքերը
24 տէ . Ինչու որ դիտելով տեսաւ ինքզինքը՝ ու անցաւ դնաց , և շուտ մը մոռցաւ թէ ինտոր մէկ մըն էր :
25 Հայց ան որ ազատութեան կատարեալ օրէնքին աչք տնկելով կը նայի , և անոր մէջը կը կենայ , անկայ խօսք լսող ու մոռցող չըլլալով՝ հապա գործը կատարող , երանելի պիտի ըլլայ իր կատարելութեան մէջ :
26 Եթէ որ մէկը ինքզինքը կրօնասէր կը սեպէ՝ ու իր լեզուին սանձ չընէր , հապա իր սիրտը կը խաբէ , անանկին կրօնասիրութիւնը
27 նո փուճ է : Աստուծոյ ու Հօրը քով մաքուր ու անարատ կրօնասիրութիւնը ասկէ է . Որբերուն ու որբևայրիներուն տես երթալ իրենց նեղութեան ատեները , ու անձը անարատ պահել աշխարհէն :

ԳԼ . Բ

1 Իմ եղբայրնե՛ր՝ չըլլայ որ աշխարհութեամբ բռնէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի հաւատքը , որ Փառաց Տէրն է :
2 Վասնզի թէ որ ձեր ժողովքին մէջ մէկ մարդ մը մտնելու ըլլայ՝ որ ունենայ ոսկի մատանի , և փառաւոր հանդերձներ , հոն մէկ աղքատ մըն ալ մտնելու
3 ըլլայ աղտոտ հանդերձներով , Ու նայիք անոր վրայ որ փառաւոր հանդերձներ ունի , ու ըսէք՝ Թէ Դուն հոս նստէ պատուով , և ան աղքատին ըսէք՝ Թէ Դուն հոտ ոտքի վրայ կայնէ , կամ Թէ Նէկուր նստէ պատուանդանիս քովը , Ձեր խըղճմտանքը ձեզ չդիյանդիմաներ , ու չար խորհուրդներու դատաւոր չըլլար : Ունկ ըրէ՛ք սիրելի եղբայրներս . չէ՞ որ Աստուած աշխարհիս աղքատները ընտրեց , որ հաւատքով հարուստ են , ու ժառանգաւորը արքայութեանը , որ գինքը սիրողներուն խոստացաւ :
Հայց դուք աղքատները անարգեցիք . հարուստները չէ՞ն որ ձեզ կը հարստահարեն , ու ձեզ դատաստանարանները կը քաշեն : Ե- 7
նո՛նք չէ՞ն որ կը հայհոյեն ան բարի անունը՝ որ ձեր վրայ կանչուած է : Եթէ 8
կատարէք օրէնքը կը կատարէք Արքային ըստ Գիրքին համեմատ՝ Թէ Պիտի սիրես քու անձիդ պէս , աղէկ կ՚ընէք . Հայց Թէ որ աչառութիւն 9
կ՚ընէք , մեղք կը գործէք , ու օրէնքէն կը յանդիմանուիք օրինազանցներու պէս : Վասնզի ո՛վ որ 10
բոլոր օրէնքը պահէ , ու մէկ բանի մը մէջ յանցաւոր ըլլայ , անիկայ ամենուն պարտական կ՚ըլլայ : Վասն 11
զի ան որ ըսաւ Թէ՝ Շնութիւն մի՛ ըներ , ըսաւ ալ Թէ՝ Մի՛ սպաններ . ուստի Թէ որ շնութիւն չընես՝ բայց սպանութիւն ընես , օրինազանց կ՚ըլլաս : Ինանկ խօսեցէք 12
և անանկ ըրէք՝ որպէս Թէ ազատութեան օրէնքովը պիտի դատուիք : Վասն զի դատաստանը անողորմ 13
պիտի ըլլայ անոր , որ ողորմութիւն չընէր . և ողորմութիւնը կը պարծենայ դատաստանին դիմացը :
Ո՞նչ օգուտ է՝ եղբայրնե՛ր , Թէ 14
որ մէկը ըսէ՝ Թէ հաւատք ունի , ու գործք չունենայ . միթէ հաւատքը կրնա՞յ փրկել զանիկայ : Եթէ 15
որ եղբայր մը կամ քոյր մը մերկ ըլլայ՝ կամ օրուան կերակուրին կարօտ , Ու ձեզմէ մէկը անոնց ըսէ , 16
Գացէ՛ք խաղաղութեամբ , տաքցէ՛ք ու կշտացէ՛ք . և մարմնին պէտք եղած բաները անոնց չտաք , Ո՞նչ օգուտ է : Ինանկ ալ հա- 17
ւատքը՝ Թէ որ գործ չունենա-

18 նայ , ըստ ինքեան մեռած է : Ոևէ
կրնայ մէկը ըսել՝ Թէ Դուն հա-
ւատք ունիս , ես ալ գործքեր ու-
նիմ . դուն քու հաւատդ ցուցո՛ւր
ինծի առանց գործքերու , ու ես
քեզի ցուցընեմ իմ հաւատս իմ
19 գործքերէս : Դուն կը հաւատաս
որ Աստուած մէկ է , աղէկ կ՚ընես .
դեւերն ալ կը հաւատան՝ և կը
20 սարսափին : Կայ՝ կ՚ուզե՞ս գիտ-
նալ դուն՝ ո՛վ մնոտի մարդ , որ
հաւատքը առանց գործքերու մեռած
21 է : Աբրահամ մեր հայրը գործ-
քերով չարդարացաւ , երբոր իր
որդին Իսահակը սեղանին վրայ հա-
22 նեց պատ ընե՞ր : Կը տեսնե՞ս որ
հաւատքը անոր գործքերուն հետ
միկտեղ գործեց . ու ան գործքերով
23 հաւատքը կատարեալ եղաւ . Ու
գիրքին խօսքը կատարուեցաւ՝ որ
կ՚ըսէ . Աբրահամ Աստուծոյ հա-
ւատաց , ու ան իրեն արդարութիւն
սեպուեցաւ . և Բարեկամ Աստուծոյ բա-
24 րեկամ՝ կոչուեցաւ : Կը տեսնէ՞ք
որ մարդս գործքերով կ՚արդարա-
նայ , ու չէ Թէ միայնակ հաւատքով :
25 Նոյնպէս ալ Ռահաբ պոռնիկը՝ չէ՞
որ գործքերով արդարացաւ , երբոր
լրտեսները ներս առաւ , և ուրիշ
26 ճամբայով արձակեց զանո՛ւ : Ուան-
գի ինչպէս որ մարմինը առանց հո-
գիի մեռած է , նոյնպէս ալ հա-
ւատքը առանց գործքերու մեռած է :

ԳԼ . Գ

1 Ա՛ղբայրնե՛ր՝ շատ վարդապետներ
մի՛ ըլլաք . գիտնալով որ աւե-
լի մեծ դատաստան պիտի ընդու-
2 նինք . Վասն զի ամէնքս ալ շատ
յանցանքներ կ՚ընենք . Թէ որ մէկը
խօսքով յանցանք չընէ , անիկայ
կատարեալ մարդ է , որ կարող է
3 բոլոր մարմինն ալ սանձելու : Ետ
որ ձիերուն բերանը սանձ կը դնենք՝
որ անոնք մեզի հնազանդին , ու ա-
նոնց բոլոր մարմինը կը կառավա-
4 րինք . Ուհա նաւերն ալ ո՛րչափ
մեծ բաներ են , և սաստիկ հովե-
րէն կը քշուին . բայց ամենա-
փոքր ղեկով մը կը կառավարուին՝
ղեկավարին կամքը որ կողմը որ
5 ուզէ : Այսպէս ալ լեզուն մէկ
պզտիկ անդամ մըն է , ու մեծ բա-
ներ կը խօսի . ահա քիչ մը կրակը
6 որչափ բան բոցի կու տայ : Լե-
զուն ալ կրակ մըն է՝ անիրաւու-
թեան տիեզերք մը . լեզուն մեր
անդամներուն մէջ անանկ դրուած
է , որ բոլոր մարմինը կ՚ապականէ ,
և բնութեան շրջանը կը բռնկեցը-
նէ , ու ինքը գեհենէն կը բռնկի :
7 Որովհետև գազաններուն ու թռչուննե-
րուն և սողուններուն՝ ու ծովի մէջ
եղածներուն բնութիւնը կը նուա-
ճի՝ և նուաճած է մարդկային բը-
8 նութենէն : Այլ լեզուն՝ մարդոց
մէկը չկրնար նուաճել . անիկայ ան-
դադար չար է , ու մահաբեր թունով
9 լեցուն . Անով կ՚օրհնենք զԱստուած
ու Հայրը , և անով կ՚անիծենք
մարդիկ՝ որոնք Աստուծոյ նմանու-
10 թեամբը ստեղծուած են : Ա՛յ և
նոյն բերնէն կ՚ելլէն օրհնութիւն ու
անէծք . Եղբայրնե՛ր՝ պէտք չէ որ
այս ասանկ ըլլայ : Աիթէ աղբիւր
11 մը մի և նոյն բերնէն անուշ ու լե-
ղի կը բղխէ՞ : Աիթէ կարելի՞ է
12 Եղբայրնե՛ր՝ որ թզենին ձիթապը-
տուղ բերէ , կամ որթը՝ թուզ .
Նմանապէս խորխէ չէ որ մէկ աղբիւ-
րէ մը աղի ու անուշ ջուր ելլէ :
13 Ձեր մէջը իմաստուն ու խելացի
ո՞վ կայ . Թող անիկայ բարի վար-
մունքովը ցուցընէ իր գործքերը
իմաստութեան հեզութիւնով :
14 Բայց թէ որ դառն նախանձ և
հակառակութիւն ունենաք սրտեր-
նուդ մէջ , մի՛ պարծենաք՝ ու ճըշ-
մարտութիւնը սուտ հանէք : Ա-
15 յս իմաստութիւնը վերէն իջած չէ ,
հապա երկրաւոր՝ շնչաւոր և դիւա-
կան է : Ուանզի ո՛ւր որ նախանձ
16 ու կռիւ կայ , հոն է անկարգու-
թիւնը՝ և ամէն չար բաները :
17 Բայց վերին իմաստութիւնը՝
նախ սուրբ է , ետքը՝ խաղաղարար ,
հեզ , հլու , ողորմութիւնով ու բա-
րի պտուղներով լեցուն , անկողմ-
նասէր , ու անկեղծ : Եւ արդա-
18 րութեան պտուղը խաղաղութիւ-
նով կը սերմանուի անոնց՝ որոնք
խաղաղութիւն կ՚ընեն :

ԳԼ . Դ

1 Ո՞րկից են պատերազմները , և
ո՞րկից կռիւները ձեր մէջը .
չէ՞ որ ձեր ցանկութիւններէն , որ
ձեր անդամներուն մէջ կը պատե-
2 րազմին : Կը ցանկաք՝ ու չունիք .
կը սպաննէք՝ ու կը նախանձիք , և
չէք կրնար ինչ ոտնձգին հասնիլ . կը
պատերազմիք ու կը կռուիք , բայց
3 չունիք , ընչու որ չէք խնդրեր . Կը
խնդրէք՝ ու չէք առներ , ընչու որ
չարաչար կը խնդրէք , որ ձեր ցան-
4 կութիւններուն բանեցընէք : Շնա-
նայողնե՛ր՝ չէ՞ք գիտեր որ աշ-
խարհիս սէրը Աստուծոյ դէմ թշ-
նամութիւն է . ուստի ո՛վ որ կ՚ու-
զէ աշխարհի բարեկամ ըլլալ , ին-
քզինքը Աստուծոյ թշնամի կ՚ընէ :
5 Կամ թէ կը կարծէք որ Գիրքը
պարապ տեղը կ՚ըսէ Թէ՝ Նախանձի
կը փափաքի մեր մէջը բնակող հո-
6 գին . Սակայն աւելի շնորհք կու
տայ . անոր համար կ՚ըսէ . Ա-
ստուած ամբարտաւաններուն հա-
կառակ կը կենայ բայց խոնարհնե-
7 րուն շնորհք կու տայ : Ուստի
հնազանդեցէ՛ք Աստուծոյ . Սատա-
նային հակառակ կեցէ՛ք , և ա-
8 նիկայ ձեզմէ պիտի փախչի : Ա-
ստուծո՛յ մօտեցէ՛ք , ու անիկայ ձեզի
պիտի մօտենայ . սրբեցէ՛ք ձեռքեր-
նիդ մե՛ղաւորներ , և մաքրեցէ՛ք
9 սրտերնիդ երկմիտներ . Տառա-
պանք քաշեցէ՛ք , սո՛ւգ ըրէ՛ք ու լա-
ցէ՛ք . ձեր ծիծաղը սուգի դառնայ ,
ու ձեր ուրախութիւնը՝ տրտմու-
10 թեան : Տէրոջը առջեւը խոնարհեցէ՛ք , ու ան ձեզ պիտի բարձ-
րացընէ :
11 Ա՛ՀԿՈՒՄԿ մի՛ բամբասէք՝ Եղ-
բայրնե՛ր . ան որ իր եղբայրը կը
բամբասէ , կամ իր եղբայրը կը
դատէ , օրէնքը կը բամբասէ , ու
օրէնքը կը դատէ . հապա թէ որ
օրէնքը դատես , ալ դուն օրէնքը
կատարող չես՝ հապա դատաւոր :
12 Ա՛ՒՆՁ մէկ Օրէնսդիր ու Դատա-
ւոր մը կայ , որ ինքը կարող է
փրկելու ու կորսընցընելու . դուն
ո՞վ ես որ ուրիշը կը դատես :

13 Հիմա մտի՛ր ըրէք դուք որ կ՚ը-
սէք . Այսօր կամ վաղը երթանք
այս անուն քաղաքը , ու հոն տարի
մը կենանք , և առուտուր ընենք՝ ու
14 վաստկինք . Որուք որ վաղը չէք
գիտեր . Ուանզի ի՞նչ է ձեր կեան-
15 քը . Գիրաւի շոգի մըն է , որ քիչ
մը ատեն կ՚երեւնայ , ու ետքը կ՚ո-
չընչանայ .) անոր տեղը ըսելու
էիք . Թէ որ Տէրը կամենայ՝ ու
ապրինք , ասկամ ան բանը ընենք :
16 Բայց հիմա ձեր ամբարտաւանու-
թիւնովը կը պարծենաք . բոլոր ա-
նանկ պարծանքները չարութիւն
17 են : Ուստի ո՛վ որ բարին ընելը
գիտնայ՝ ու չընէ , ան մեղք է ա-
նոր :

ԳԼ . Ե

1 Ա՛ղէ հիմա հարուստնե՛ր՝ լացէ՛ք ու
ողբացէ՛ք ան թշուառութիւննե-
2 րուն համար՝ որ ձեր վրայ պիտի
գան : Ձեր հարստութիւնը ա-
պականած է , ու ձեր հանդերձները
3 ցեցի կերակուր եղած : Ձեր ոս-
կին ու արծաթը ժանգոտած է . և
անոնց ժանգը ձեզի դէմ վկայ պիտի
ըլլայ , ու ձեր մարմինը պիտի ու-
տէ կրակի պէս . վերջի օրերուն
համար գանձ դիզեցիք : Ուհա ձեր
4 արտերը հնձող բանուորներուն վարձ-
քը՝ որ ետ պահեցիք , կ՚աղաղակէ ,
ու հնձողներուն բողոքը զօրութեանց
5 Տէրոջը ականջներուն հասաւ : Երկ-
րի վրայ փափկութեամբ և հեշտու-
թեամբ ապրեցաք , սիրտերնիդ սը-
նուցիք՝ որպէս թէ մորթուելու օ-
րուան համար : Դատապարտեցի՛ք՝
6 ու սպաննեցի՛ք արդարը , որ ձեզի
հակառակ չէր կենար :
7 Ուստի համբերո՛ղ եղէ՛ք Եղբայր-
նե՛ր՝ մինչև Տէրոջը գալուստը . ահա
երկրագործը կը սպասէ երկրի պա-
տուական պտուղին , անոր համար
համբերելով , մինչև որ առջի ու
վերջի անձրեւը առնէ : Դուք ալ
8 համբերութի՛ւն ըրէք , սիրտերնիդ
հաստատ բռնեցէ՛ք . ինչու որ Տէ-
րոջը գալուստը մօտ է : Իրարու
9 դէմ մի՛ հառաչէ՛ք՝ Եղբայրնե՛ր , որ
չդատապարտուիք . ահա Դատա-

10 ւորը դրանը քովը կայներ է : Ի՛ղ-
բայրներս չարչարանքներու ու համ-
բերութեան օրինակ առէք մարգա-
րէները , որոնք Տէրոջը անունովը
11 խօսեցան . Ահա համբերողներուն
երանի կու տանք . Յոբին համբե-
րութիւնը լսեցիք դուք . և Տէրոջը
անոր ըրած վախճանը տեսաք . որ
Տէրը բազմագութ ու ողորմած է :
12 Ընդ՝ ամէն բանէն առաջ ի՛ղ-
բայրներս՝ երդում չընէք , ո՛չ եր-
կինքի վրայ՝ ո՛չ երկրի վրայ , ո՛չ
ալ մէկ ուրիշ երդում մը . հապա
ձեր այոն՝ այո՛ ըլլայ , և ոչը՝ ո՛չ .
որ չըլլայ թէ դատապարտութեան
տակ իյնաք :
13 Թէ որ ձեզմէ մէկը նեղութեան
մէջ է , աղօթք թող ընէ . Թէ որ
մէկը ուրախ է , սաղմոս թող եր-
14 գէ : Թէ որ ձեզմէ մէկը հիւանդ
է , եկեղեցիին երէցները թող
կանչէ , ու անոր վրայ աղօթք թող
ընեն , ու Տէրոջը անունովը ևղով
15 օծեն զանիկայ . Ու հաւատքով ե-
ղած աղօթքը պիտի փրկէ հիւան-
դը , ու Տէրը անիկայ ոտք պիտի
հանէ . և թէ որ մեղք ալ գործեր
16 է , պիտի ներուի անոր : Ձեր
յանցանքները իրարու խոստովանե-
ցէ՛ք , ու աղօթք ըրէ՛ք իրարու հա-
մար՝ որ բժշկուիք . արդարին ջեր-
մեռանդ աղօթքը շատ ազդուրե-
17 թիւն ունի : Եղիան մեզի պէս
կրից ենթակայ մարդ մըն էր , ու
աղօթք ըրաւ որ անձրեւ չգայ , և
իրիք տարի ու վեց ամիս երկրի վրայ
18 անձրեւ չեկաւ : Ու նորէն աղօթք
ըրաւ՝ ու երկինքը անձրեւ տուաւ ,
և երկիրը իր պտուղը բուսցուց :
19 Ի՛ղբայրնե՛ր՝ թէ որ ձեզմէ մէկը
ճշմարտութենէն մոլորի , ու մէկը
20 զանիկայ դարձի բերէ , Գիտցած
ըլլայ թէ ան որ մեղաւորը իր մոլո-
րութեան ճամբայէն կը դարձընէ ,
հոգի մը մահուանէ կ'ազատէ , ու
մեղաց բազմութիւնը կը ծածկէ :

ԸՆԾՅԻՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԸՈՒՐԱԽԵԼՈՑՆ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Պետրոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առա-
քեալ , օտարականներուդ որ
ցրուած էք Պոնտոսի , Գաղա-
տիայի , Կապադովկիայի , Ասիայի ,
ու Բիւթանիայի մէջ , ընտրուած՝
2 ըստ Աստուծոյ կանխագիտութեա-
նը համեմատ , Հոգիին սրբացընե-
լովը , Ցազանդութեան և Յիսուս
Քրիստոսի արիւնը սրսկուելուն
համար . շնորհք և խաղաղութիւն
ձեր վրայ շատնայ :
3 Օրհնեալ է Աստուած՝ ու մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի Հայրը , որ իր
առատ ողորմութեանը համեմատ
մեզ նորէն ծնաւ կենդանի յոյսին
համար՝ Յիսուս Քրիստոսի մեռե-
4 ներէն յարութիւն առնելովը , Ա-
նեղծ ու անարատ և անթառամ
ժառանգութեանը համար՝ որ եր-
կինքը պահուած է ձեզի . Որ Ա- 5
ստուծոյ զօրութեամբը պահպանուած
էք հաւատքով ան փրկութեանը
համար՝ որ պատրաստուած է վերջի
ժամանակը յայտնուելու . Որ ա- 6
նով կ'ուրախանաք , թէև հիմա
(ինչպէս որ հարկը կը պահանջէ ,)
քիչ մը առեն տրտմած էք զանա-
զան փորձութիւններով . Որպէս 7
զի ձեր հաւատքին փորձառութիւնը՝
(որ կորստական ոսկիէն աւելի պա-
տուական է , թէև անիկայ կրակով
կը փորձուի ,) գտնուի գովութիւ-
նով ու պատուով և փառքով Յի-
սուս Քրիստոսի յայտնուելուն ա-
տենը . Ան որ դուք չտեսած՝ սիրե- 8
ցիք , որ անիկայ հիմա չէք տեսներ ,
բայց հաւատացիք , և ուրախ էք
անպատմելի ու փառաւորեալ խըն-

9 դութիւնով . Ձեր հաւատքին
վախճանը ընդունելով , այսինքն
10 հոգիներնուդ փրկութիւնը : Ո՛ր
ան փրկութեանը համար փնտռտեցին
ու քննեցին մարգարէները՝ որոնք
մարգարէացան ձեզի եղած շնոր-
11 հին համար . Ու կը քննէին թէ
երբ կամ ինսոր ատեն կ'իմացընէր
իրենց մէջը եղած Քրիստոսի Հո-
գին՝ որ առաջ կը վկայէր Քրիս-
տոսի չարչարութիւնը , ու անկէ ետև
12 փառաւորութիւնը : Որոնց յայտնուե-
ցաւ , որ չէ՛ թէ իրենց՝ հապա մեզի
մատակարարելին ան բաները , ո-
րոնք հիմա ձեզի պատմուեցան անոնց
ձեռքովը՝ որ աւետարանը քարոզե-
ցին ձեզի Հոգւով Սրբով որ եր-
կինքէն խրկուեցաւ . որ ան բանե-
րուն՝ հրեշտակները կը ցանկան
անկատարելով նայիլը :
13 Ուստի ձեր միտքերուն մէջքը
գօտևորած՝ արթուն կեցած , կա-
տարեալապէս յուսացէ՛ք ան ձեր վրայ
հասնելու շնորհացը՝ Յիսուս Քրի-
14 ստոսի յայտնուելուն ատենը , Ը-
նազանդ զաւակներու պէս , չէ՛ թէ
ձեր տգիտութեան առեն առջի
ցանկութիւններովը վարուելով .
15 Հապա ձեզ կանչող Սուրբին պէս՝
դուք ալ սուրբ եղէ՛ք ձեր բոլոր
16 վարմունքներուն մէջ . Ինչու որ
գրուած է թէ՝ Սո՛ւրբ եղէք , քան-
17 զի ես սուրբ եմ : Ու թէ որ Հայր
կը կոչէք անիկայ՝ որ առանց աչա-
ռութեան կը դատէ ամէն մէկուն
գործքին համեմատ , ուրեմն ձեր
պանդխտութեան ժամանակը վա-
18 խով անցուցէ՛ք , Գիտնալով որ
դուք չէ՛ թէ ապականացու արծա-
թով կամ ոսկիով փրկուեցաք ձեր
հայրերէն աւանդուած ունայն ձամ-
19 բաներէն , Հապա Քրիստոսի պա-
տուական արիւնովը՝ որպէս թէ
20 ամբիծ ու անարատ գառի մը . Ո՛ր
առաջուց ճանչցուած էր աշխարհիս
սկիզբէն առաջ , ու եղբի առեն-
ները յայտնուեցաւ ձեզի համար ,
21 Ո՛ր անոր միջոցովը Աստուծոյ հա-
ւատացիք , որ զանիկայ մեռելներէն
յարուցց , և անոր փառաւորութիւն
տուաւ . որ ձեր հաւատքը ու յոյսը
Աստուծոյ վրայ ըլլայ : Ձեր ան- 22
ձերը մաքրելով Հոգիին միջոցովը
ճշմարտութեանը ևնազանդելով ,
եղբայրսիրութեան մէջ անկեղծ ըլ-
լալով , սուրբ սրտով մէկզմէկ
պինդ սիրեցէ՛ք . Վորէն ծնած ըլ- 23
լալով՝ չէ՛ թէ ապականացու սեր-
մէն , հապա անապականացուէն Ա-
ստուծոյ կենդանի ու յաւիտենական
խօսքովը : Վ՛ասն զի ամէն մարմին 24
խոտի պէս է , և մարդուն բոլոր
փառաւորութիւնը խոտի ծաղիկի
պէս . խոտը կը չորնայ , ու անոր
ծաղիկը կը թափթփի . Բայց 25
Տէրոջը խօսքը յաւիտեան կը մնայ ,
այսինքն է ան խօսքը՝ որ աւետարա-
նով ձեզի քարոզուեցաւ :

ԳԼ . Բ

1 Ալրեմն մէկդի ձգելով ամէն չա-
րութիւնը ու ամէն խաբէու-
թիւնը՝ ու կեղծաւորութիւնները ,
և նախանձը ու ամէն չարախօսու-
2 թիւնը , Վորածին մանկանց պէս՝
բանական ու անխարդախ կաթին
փափաքեցէ՛ք , (որ անով մեծնաք
3 մինչև փրկութիւնը ,) Թէ որ Տէ-
րոջը քաղցր ըլլալուն համը առիք .
4 Որուն մօտենալով ան կենդանի
վ՛էմին , որ թէպէտ մարդիկներէն
անարգուած է , բայց Աստուծմէ
ընտրուած ու պատուական է ,
5 Դուք ալ կենդանի քարերու պէս՝
կը շինուիք հոգևոր տաճար մը ,
սուրբ քահանայութիւն մը , Յի-
սուս Քրիստոսի ձեռքովը Աստուծոյ
հաճելի հոգևոր պատարագներ մա-
տուցանելու : Որովհետև գիրքին 6
մէջն ալ կայ՝ Թէ Ահա Սիոնի մէջ
ընտիր՝ պատուական անկեան վէմ
մը կը դնեմ . ու ո՛վ որ անոր հա-
ւատայ , բնաւ պիտի չամչնայ :
7 Ուստի ձեզի հաւատացեալներուդ
պատուական է ան . բայց անհա-
ւատներուն՝ ան քարը՝ որ շինողները
անարգեցին , անիկայ անկիւնին գը-
լուխը եղաւ : Ու գլորման վէմ ու 8
գայթակղութեան քար անոնց՝ որ
չհաւատալով՝ խօսքէն կը գայթակ-
ղին , որուն սահմանուած ալ էին :
9 Բայց դուք ընտիր ցեղ մըն էք ,

թագաւորական քահանայութիւն , սուրբ ազգ , սեփհական ժողովուրդ-
մը , որ քարոզէք անոր առաքինու-
թիւնները , որ ձեզ խաւարէն իր
10 սքանչելի լոյսին կանչեց . Որ առեն
մը ժողովուրդ չէիք , բայց հիմա
Աստուծոյ ժողովուրդն էք . որ ա-
ռանց ողորմութեան էիք , բայց հի-
մա ողորմութիւն գտաք :
11 Սիրելիներ՝ կ'աղաչեմ , պան-
դուխտներու ու օտարականներու
պէս մեկզի կեցէք մարմնաւոր յան-
կուցիչներէն , որ հոգիի դէմ կը
12 պատերազմին , Ձեր վարմունքը հե-
թանոսաց մէջ բարի պահելով , որ
ինչ բանով որ ձեզ չարագործնե-
րու պէս կը բամբասեն , ձեր բարի
գործքերը տեսնելով՝ փառաւորեն
զԱստուած այցելութեան օրը :
13 Ուստի Տեառն եղիք ամէն մարդ-
կային սահմանադրութեան Տէրոջը
համար . թէ թագաւորին՝ վերնա-
14 գոյն մեկու մը պէս . ԹԷ կուսա-
կալներուն՝ անոր կողմէն խրկուած-
ներու պէս՝ չարագործները պատժե-
լու , ու բարեգործները գովելու
15 համար : Ինչու որ Աստուծոյ կամ-
քը ասանկ է , որ բարեգործ ըլլա-
լով՝ անխելք մարդոց տգիտութիւնը
16 պապանձեցընէք : Ազատներու պէս
ըլլալով , և չէ թէ չէր ազատու-
թիւնը չարութեան ծածկոյթ մը
պէս գործածելով . հապա Աստու-
17 ծոյ ծառաներու պէս : Ամէնը պա-
տուեցէք . եղբայրութիւնը սիրե-
ցէք . Աստուծմէ վախցէք . թա-
գաւորը պատուեցէք :
18 Ծառաները ամէն բանի մէջ
վախով Տեառնեդ ըլլան իրենց տէ-
րերուն . չէ թէ միայն բարերար-
ներուն ու հեզերուն , հապա ժան-
19 տաբարոներուն ալ : Վասնզի աս
շնորհք մըն է , թէ որ մէկը առ
Աստուած ունեցած խղճմտանքովը
անիրաւ տեղը կրած վիշտերուն համ-
20 բերելու ըլլայ : Ա՛ն զի ինչ
գովութիւն կ'ըլայ չէղէ , թէ որ
մեղք գործելով ծեծուիք՝ ու համ-
բերէք . հապա թէ որ բարիք գոր-
ծելով չարչարուիք՝ ու համբերէք ,
ասիկայ Աստուծոյ քովը շնորհք մըն
է : Վասնզի դուք ասոր բանին համար 21
կանչուեցաք , որ Քրիստոս ալ ձեզի
համար չարչարուեցաւ , ու ձեզի
օրինակ թողուց՝ որ իր շաւիղներուն
հետևիք . Որ ինքը մեղք մը չգոր- 22
ծեց , ու իր բերնին մէջ նենգու-
թիւն մը չգտնուեցաւ . Որ կը նա- 23
խատուէր , և փոխարէնը չէր նա-
խատեր . կը չարչարուէր , ու ըս-
պառնալիք չէր ըներ . հապա ինք-
զինքը արդարութեամբ դատողին կը
յանձնէր : Որ մեր մեղքերը իր 24
մարմինովը խաչափայտին վրայ վեր-
ցուց . որ մենք մեղքերուն ազա-
տինք , ու արդարութեան համար
ապրինք . որուն վէրքերովը դուք
բժշկուեցաք : Ինչու որ մոլորեալ 25
ոչխարներու պէս էիք , բայց հիմա
ձեր հոգիներուն Հովիւին ու Տե-
սուչին դարձաք :

ԳԼ . Գ

Նմանապէս կիներդ ձեր ամուսին- 1
ներուն հնազանդ ըլլան իրենց էրիկներուն . որ եթէ
ոմանք խօսքին չհնազանդին ալ ,
առանց խօսքի շահուին՝ կիներուն
վարմունքովը , Տեսնելով ձեր եր- 2
կիւղած պարկեշտ վարքը : Որ ի- 3
րենց զարդարանքը չըլլայ դրսէն
մազերու հիւսուածքներով՝ և ոս-
կիներու շարքերով՝ կամ շէնշ հան-
դերձներ հագնելով . Հապա սրբո- 4
տին ծածուկ մարդը՝ անեղծութիւ-
նով՝ հեզ ու հանդարտ հոգիին
չքմրդը խոշ ըլլայ , որ Աստուծոյ
առջևը խիստ պատուական է : Ին- 5
չու որ առենօք սուրբ կիներդ՝ որ
իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դրած
էին , անձերնին այսպէս կը զարդա-
րէին՝ իրենց էրիկներուն հնազանդ
ըլլալով . Ինչպէս որ Սառա հնա- 6
զանդ էր Աբրահամին , և զանիկայ
տէր կը կոչէր . որ դուք բարեգործ
ըլլալով՝ ու մէկ երկիւղ մը չվախ-
նալով՝ անոր զաւակները կ'ըլլաք :
Նմանապէս էրիկներդ խոհեմու- 7
թիւնով անոնց հետը բնակին ,
տկար անօթի պէս պատիւ տալով
կիներուն , իբրև կենաց շնորհքին
ժառանգակիցներ . որ ձեր աղօթք-
ներուն արգելք չըլլայ :

Նոյն օրերը՝ երբոր տապանը կը
շինուէր . որուն մէջը քիչ անձինք՝
այսինքն ութը հոգի ջուրէն ապրե-
ցան . Որ մեզ ալ ան օրինակին 21
պէս մկրտութիւնը հիմա կ'ապրե-
ցընէ , (չէ թէ մարմինին աղտը
մէկդի ձգելը , հապա բարի խղճմ-
տանքին վկայութիւնը առ Ա-
տուած ,) Յիսուս Քրիստոսի յա-
րութիւնովը . Որ անիկայ երկինք 22
գացած՝ Աստուծոյ աջ կողմն է՝ հր-
եշտակները ու իշխանութիւնները
և զօրութիւնները իրեն հնազանդե-
լով :

ԳԼ . Դ

Ուստի Քրիստոս որ մեզի համար 1
չարչարուեցաւ մարմինով , դուք
ալ նոյն միտքով զինուորեցէք .
վասն զի ան որ մարմինով չարչարուե-
ցաւ , մեղքէն դադարած է . Որ ալ 2
չէ թէ մարդոց ցանկութիւններուն
պէս՝ հապա Աստուծոյ կամքին պէս
ապրի մարմինի մէջ մնացած աս-
նը : Ինչու որ հերիք է մեզի կենաց 3
անցեալ ժամանակը , որուն մէջ հե-
թանոսներուն կամքը կատարեցինք ,
ու գինութիւններով՝ ցանկութիւն-
ներով՝ գինեմոլութիւններով՝ անա-
ռակութիւններով՝ արբեցութիւն-
ներով ու անօրէն կռապաշտու-
թիւններով վարուեցանք : Ու աս 4
բանիս կը զարմանան՝ որ դուք նոյն
չափազանց անառակութեան մէջ
անոնց հետ չէք վազեր , ու հայհո-
յութիւն կ'ընեն . Որոնք պատաս- 5
խան պիտի տան անոր՝ որ պատ-
րաստ է դատելու կենդանիները ու
մեռելները : Վասնզի ասոր համար 6
մեռելներուն ալ աւետարանը քա-
րոզուեցաւ , որ դատուին մարդոց
կողմանէ մարմինով , ու կենդանի
ըլլան Աստուծոյ կողմանէ հոգիով :
Սակայն ամէն բաներն վախճանը 7
մտեցեր է . ուստի զգաստ եղէք՝
ու աղօթքի մէջ արթուն կեցէք :
Ու ամէն բաներն առաջ իրարու հետ 8
սրտանց սէր ունեցէք . ինչու որ
սէրը մեղաց բազմութիւնը կը
ծածկէ : Իրարու հիւրասիրու- 9

Թիւն ցուցուցէք առանց տրտունջ
10 ընելու ։ Ամէն մէկը ինչ տեսակ
շնորհք որ առաւ , անիկայ իրարու
մատակարարեցէք Աստուծոյ զանա-
զան շնորհքներուն բարի տնտեսնե-
11 րուն պէս ։ Թէ որ մէկը խօսի ,
Աստուծոյ պատգամներուն պէս խօսի ,
թէ որ մէկը մատակարարու-
թիւն ընէ , որպէս թէ Աստուծոյ
շնորհաց զօրութենէն ընէ , որ
ամէն բանի մէջ Աստուած փառա-
ւորուի Յիսուս Քրիստոսի միջո-
քովը . որուն փառք և զօրու-
թիւն յաւիտեանս յաւիտենից .
ամէն ։

12 Սիրելիներ՝ օտար բան մի՛ սեպէք
ան նեղու-ի-նէն բորբոքը , որ ձեզ
փորձելու համար կ'ըլլայ , որպէս
թէ օտար բան մը ձեզի հանդիպած
13 է . Հապա ուրախ եղէք՝ քանի որ
Քրիստոսի չարչարանքներուն հա-
ղորդ եղած էք , որ անոր փառքին
յայտնուելու առէնն ալ ցնծու-
14 թեամբ ուրախանաք ։ Թէ որ
Քրիստոսի անուանը համար նա-
խատուիք , երանելի էք . ինչու որ
փառաց և զօրութեան և Աստուծոյ
Հոգին ձեր վրայ հանգչած է . ի-
րաւի անոնց կողմանէ կը հայհոյուի
անիկայ , բայց ձեր կողմանէ կը
15 փառաւորուի ։ Ձրլլայ որ ձեզմէ
մէկը չարչարուի իբրև մարդաս-
պան , կամ գող , կամ չարագործ ,
կամ իբրև ուրիշին բանին խառ-
16 նուող . Հայց թէ որ ըրլլորու-է
իբրև քրիստոնեայ՝ թող չամչնայ ,
հապա աս մասին թող Աստուծոյ
17 փառք տայ ։ Վասնզի ժամանակ է
որ դատաստանը Աստուծոյ տունէն
սկսի . և թէ որ առաջ մեզմէ իը
սկսի , հապա անոնց վերջը ի՞նչ
պիտի ըլլայ՝ որոնք Աստուծոյ աւե-
18 տարանին չեն հնազանդիր ։ Եւ
թէ որ արդարը դժուարաւ կը
փրկուի , հապա ամբարիշտը ու մե-
19 ղաւորը ո՞ւր պիտի գտնուի ։ Ասոր
համար անոնք որ Աստուծոյ կամացը
համեմատ կը չարչարուին , բարիք
գործելով իրենց հոգիները թող
անոր յանձնեն , իբրև հաւատարիմ
Ստեղծողին ։

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Ձեր մէջը եղող երէցներուն կ'ա-
ղաչեմ՝ Ես ալ անոնց պէս երէց
ըլլալով , ու Քրիստոսի չարչարանա-
ցը վկայ , և յայտնուելու հանդեր-
2 ձեալ փառքին մասնակից . Աստուծոյ
հօտը որ ձեր մէջն է արածեցէք ,
վերակացու ըլլալով չէ՛ թէ ակա-
մայ՝ հապա կամաւ . չէ՛ թէ անարդ
շահախնդրութեամբ , հապա յօ-
ժարութեամբ . Չէ՛ թէ վիճակնե-
3 րուն վրայ տիրելով , հապա հօտին
օրինակ ըլլալով . Ու 4 ովուապե-
տին երեցած առէնը փառաց ան-
թառամ պսակը պիտի ընդունիք ։

5 Նմանապէս դուք երիտասարդ-
ներ՝ հնազանդ եղէք ծերերուն . և
ամէնքդ իրարու հնազանդ ըլլա-
լով՝ խոնարհութիւն հագէք . ին-
չու որ Աստուած ամբարտաւաննե-
րուն հակառակ կը կենայ , բայց
խոնարհներուն շնորհք կու տայ ։
6 Ուրեմն Աստուծոյ հզօր ձեռքին
տակը խոնարհեցէք , որ ձեզ ժա-
7 մանակին բարձրացընէ ։ Ձեր ա-
մէն հոգը անոր ձգեցէք , վասն զի
անիկայ ձեզի համար կը հոգայ ։

8 Երթուն կեցէք , հսկեցէք , ինչու
որ ձեր հակառակորդը Սատանան
մռնչող առիւծի պէս կը պտըտի ,
9 ու կը փնտռէ թէ ո՛վ կլլէ . Ո-
րուն դէմ կեցէք հաւատքով հաս-
տատուած , գիտնալով որ ձեր եղ-
բայրներն ալ աշխարհի մէջ նոյն
չարչարանքները կը քաշեն ։

10 Եւ բոլոր շնորհաց Աստուածը՝ որ
մեզ իր յաւիտենական փառքին
կանչեց Քրիստոս Յիսուսի ձեռքո-
վը՝ քիչ մը առեն նեղութիւն կը-
րելնէդ ետքը , ինքը ձեզ կատա-
րեալ ընէ , հաստատէ , զօրացընէ ա-
11 հիմնէ ։ Իրեն փառք և զօրութիւն
յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն ։

12 Սիղուանոս հաւատարիմ եղբօրը
ձեռքովը՝ (ինչպէս ես կը կարծեմ ,)
համառօտ մը ձեզի գրեցի , յորդո-
րելով՝ ու վկայելով , թէ աս է
Աստուծոյ ճշմարիտ շնորհքը , որուն
13 մէջը հաստատ կեցեր էք ։ Ներսէ
կ'ընէ ձեզի Բաբիլոնի մէջ եղած

Եկեղեցին՝ որ ձեզի հետ ընտրուած է ,
14 ու իմ որդիս Մարկոսն ալ ։ Իրա-
րու տուէք իրարու սիրոյ համբու-
րով ։ Խաղաղութիւն ձեր ամէնուն
հետ՝ որ Քրիստոս Յիսուսի մէջ
էք . ամէն ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԸՈՒՆԿՐԵԼՈՑՆ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Ես՝ Սիմեոն Պետրոս՝ Յիսուս Քր-
իստոսի ծառայ և առաքեալ ,
ձեզի՛ որ մեր հետը նոյն պատուա-
կան հաւատքին հասաք մեր Աստու-
ծոյն ու Փրկչին Յիսուս Քրիստոսին
2 արդարութիւնովը . Շնորհք և
խաղաղութիւն ձեր վրայ աւելնայ՝
Աստուծոյ ու մեր Տէրոջը Յիսուսին
գիտութիւնովը ։

3 Ինչպէս որ իր աստուածային զօ-
րութիւնը կենաց և աստուածպաշ-
տութեան վերաբերեալ ամէն բա-
ները մեզի տուաւ անոր գիտու-
թիւնովը՝ որ մեզ փառքով ու ա-
4 ռաքինութիւնով հրաւիրեց . Ո-
րոնցմով ամենամեծ ու պատուական
խոստմունքներ տրուած են մեզի ,
որպէս զի ասոնցմով աստուածային
բնութեանը հաղորդ ըլլաք՝ աշխար-
հի մէջ ցանկութենէ յառաջ եկած
5 ապականութենէն փախչելով ։ Ու
ասոր բանին համար բոլոր ջանքերնիդ
դրած՝ ձեր հաւատքին վրայ առա-
քինութիւն աւելցուցէք , ու առա-
քինութեանը վրայ՝ գիտութիւն ,
6 Ու գիտութեանը վրայ ժուժկալու-
թիւն , ու ժուժկալութեանը վրայ՝
համբերութիւն , և համբերութեա-
նը վրայ՝ աստուածպաշտութիւն ,
7 Ու աստուածպաշտութեանը վր-
րայ՝ եղբայրասիրութիւն , ու եղ-
բայրասիրութեանը վրայ՝ սէր ։
8 Վասն զի քանի որ ասոնք բաները ձեր
վրայ կը գտնուին ու կ'աճին , պա-
րապ ու անպտուղ չեն ըներ Յի-
սուս Քրիստոսին ձանչ-
9 նալուն մէջ ։ Հայց որու-մ որ
ասոնք բաները չկայ , անիկայ կոյր է
ու կարճատես , որ մոռցեր է իր
առջի մեղքերէն մաքրուիլը ։ Ասոր 10
համար՝ ե՛ղբայրներ՝ աւելի ջանք ը-
րէք՝ որ ձեր կոչումը ու ընտրու-
թիւնը հաստատէք . Քանզի այսպէս ձեզի առատօրէն 11
պիտի շնորհուի մեր Տէր ու Փրկիչ
Յիսուս Քրիստոսի յաւիտենական
թագաւորութիւնը մտնելը ։

Ուստի ես միշտ ասոնք բաները մըտ- 12
քերնիդ ձգելու վրայով զանցառու
պիտի չըլլամ . Թէև գիտէք՝ և
հաստատուած էք ներկայ ճշմար-
տութեանս վրայ ։ Ու իրաւունք 13
կը սեպեմ , թէ քանի որ աս մար-
մինիս մէջն եմ՝ մտքերնիդ ձգելով
ձեզ արթընցընեմ ։ Քանզի դի- 14
տեմ որ ես շուտով աս իմ մարմինս
պիտի մերկանամ , ինչպէս որ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսը յայտնեց
ինծի ։ Ուստի պիտի ջանամ որ 15
իմ աշխարհէ ելլելէս ետքն ալ միշտ
կարող ըլլաք աս բաները յիշելու ։
Ինչու որ չէ՛ թէ մենք վարպետու- 16
թեամբ շինուած առասպելներու ե-
տևէ երթալով՝ մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի զօրութիւնը ու գալուս-
տը ձեզի յուցուցինք , հապա անոր
մեծափառութեանը ականատես ըլ-
լալով ։ Վասն զի ինքը Հօր Ա- 17
ստուծմէ փառք ու պատիւ առաւ ,
ան մեծավայելչութեան փառքէն ա-
նանկ ձայն մը գալով , Թէ Ասիկայ
է իմ սիրելի Որդիս , որուն հաւներ
եմ ։ Ու աս երկինքէն եկած ձայնը 18
մենք լսեցինք , որ անոր հետն էինք
սուրբ լեռանը վրայ ։ Ու մարգա- 19
բէական խօսքն ալ ունինք՝ որ աւելի
հաստատուն է . ու աղէկ կ'ընէք՝

թէ որ անօր մնագրութիւն ընէք ,
որպէս թէ մնէք անդր լոյս առաջ
ձրագի մը , միւնչև որ յորելկը լուսնայ ու արուսեակը սրտերնուդ մէջը
20 ծագի : Ասոյց առաջ ասդիանայք ,
որ գրոց ամէն մարգարէութիւն իր
21 յատուկ մեկնութիւնը չունի : Ինչու որ մարգարէութիւն մը երբէք
մարդոց կամքին պէս չարուեցաւ ,
հապա Աստուծոյ սուրբ մարդիկը Սուրբ Հոգիէն շարժուած՝ խօսեցան :

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Բայց սուտ մարգարէներ ալ կ'բլլային ժողովուրդին մէջ , ինչպէս որ ձեր մէջն ալ սուտ վարդապետներ պիտի բլլան , որ գաղտուկ պիտի մտցնեն կորստիւ հերձուածողութիւններ , ու զիրենք ծախուած Տէրը ուրանալով՝ իրենց
2 վրայ պիտի բերեն արագահաս կորուստը : Եւ շատերը անոնց անառակութեանցը հետևին պիտի երթան , որոնց համար ճշմարտութեան
3 ճամբան պիտի հայհոյուի : Եւ ագահութիւնով՝ խրատներով ձեզ վաճառաշահութեան պիտի գործածեն . որոնց դատապարտութիւնը շատոնց պատրաստ ըլլալով չուշանար , ու անոնց կորուստը չմրափեր :

4 Վասն զի թէ որ Աստուած մեղք գործող հրեշտակներուն չխնայեց , հապա խաւարի կապերով տարտարոսը ձգած՝ դատաստանի պահել
5 տուաւ . Ու առջի աշխարհին ալ չխնայեց , միայն թէ Նոյ ութերորդ անձը՝ արդարութեան քարոզիչը պահեց , երբոր ջրհեղեղը ամբարիշտներուն աշխարհին վրայ բերաւ :
6 Ու Սոդոմի ու Գոմորի քաղաքները մոխիր դարձնելով ո՛ կործանելով դատապարտեց , եսկէն ամբարիշտութիւն ընելու մարդոց օրինակ
7 ընելով ածած : Եւ ազատեց արդար Լովտը՝ որ անօրէններուն անառակ
8 վարմունքէն ձանձրացեր էր . (Ինչու որ՝ արդարը անոնց մէջը կենալով՝ աչքովը տեսնելով ու ականջովը լսելով , օրէ օր իր արդար հոգին
կը տանջէր անօրէն վարմունքովը .) Տէրը դիտէ բարեպաշտները փորձութենէն ազատելը ,
և անիրաւները տանջանքի համար դատաստանի օրուան պահելը :

Մանաւանդ անոնք որ պղծութեան ցանկութեամբ մարմինի հետևէ կ'երթան , և տէրութիւնը կ'անարգեն , ինքնահաճոյ ու յանդուգն են , չեն վախնար փառաւորներուն դէմ հայհոյելու . Երբոր հրեշտակները՝ որ
ամէնէն շատ մեծ են զօրութիւնով ու կարողութիւնով , Տէրոջը առջևը հայհոյութեամբ դատապարտութիւն չեն բերեր անոնց վրայ :
Բայց սոքա անբան անասուններու պէս՝ (որ բնականաբար որսի ու ապականութեան համար էղած են ,) չգիացած բաներուն դէմ կը հայհոյեն , և իրենց ապականութեանովը պիտի ապականին , Ընդունելով անիրաւութեան վարձքը ընդունելով . որ ցորեկուան մէջ եղած զեղխութիւնը զուարճութիւն կը սեպեն . սրատու բիծ են , իրենց խաբէութիւններովը զուարճանալով՝ ձեզի հետ կերուխումի նստած աստիճին . Շատ
նութեամբ լեցուն աչքեր ունին , որ մեղքէ չեն դադրիր . անհաստատ հոգիները կը խաբեն . սրտհնութեան սովրած սիրտեր ունին . անիծեալ զաւակներ են . Շիտակ
ճամբան ձգելով մոլորեցան , Հետևելով Բաղաամին Բեորին ճամբուն հետևելով . որ անիրաւութեան վարձքը սիրեց . Բայց իր անօրէնութեանը
յանդիմանութիւնը առաւ . անխօս էշը մարդկային ձայնով խօսելով՝ մարգարէին յիմարութիւնը արգիլեց : Անոնք ջուր չունեցող ադբիւրներ են , ու փոթորիկէ քշուած մէգեր . որոնց համար թանձր խաւարը պահուած է յաւիտեան :
Անպէտ ունայնութեան հպարտ խօսքեր ընելով՝ դիծութիւններով՝ մարմնոյ ցանկութիւններով կը խաբեն անոնք՝ որ քիչ մը առաջ փախչողները էին անոնցմէ՝ որ մեղքին մէջ կը պահեն . Ընծոյ ազատութիւն կը խոստանան , և իրենք ապականութեան ծառաներ են . վասն զի

քինէ բանէ որ մեկը յաղթուի , ա-
20 նոր ծառայ ալ կ'բլլայ : Ինչու որ
եթէ Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի գիտութիւնովը աշխարհիս պղծութիւններէն հրաժարելէնետև՝ դարձեալ ան բաներէն բռնուած յաղթուին , անոնց վերջը առջինէն
21 գէշ կ'բլլայ : Ինչու որ աղէկ էր անոնց՝ որ բնաւ արդարութեան ճամբան ճանչցած չբլլային , քան թէ ճանչնալով ետ դառնային անսուրբ պատուիրանէն՝ որ իրենց յանձ-
22 նուեցաւ : Անկայն անոնց հանդիպեցաւ ան ճշմարիտ առակին բանը , թէ՝ Շունը նորէն իր փսխածին կը դառնայ , ու լուացուած խոզը ցեխի մէջ թաւալըլլկելու :

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Սիրելիներ՝ ասիկա երկրորդ թուղթը հիմա ձեզի կը գրեմ . որոնցմով ձեր անկեղծ միտքը կ'արթնցնեմ՝
2 յիշելու . Որ սուրբ մարգարէներէն առաջուց զուցուած խօսքերը , և մեր՝ այսինքն Տէրոջը ու Փրկչին առաքեալներուն պատուէրները միտքերնիդ բերէք :
3 Նայոց առաջ ասդիանալով , որ վերջին օրերը արհամարհներ և ծաղր բնողներ պիտի գան , որոնք իրենց ցանկութիւններուն
4 բուն համեմատ պիտի քալեն . Ու պիտի բսեն . Ո՞ւր է անոր գալուն խոստումնէքը . վասն զի քանի որ հայրերը քնացան , ամէն բան ա-
5 նոնկ կայ կը մնայ արարածոց բնութենկ կայ կը մնայ արարածոց բնութենկ կայ կը մնայ արարածոց բնութեն

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԵՈՒԱՐԵԼՈՑՆ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Կէնայ Հանին վրայով որ սկիզբէն
էր , որուն համար լսեցինք , որն
որ մեր աչքերովը տեսանք , որուն
նայեցանք , ու մեր ձեռքերը շօշա-
2 փեցին ։ (Եւ կեանքը յայտնուե-
ցաւ , ու տեսանք , և կը վկայենք ,
ու ձեզի կը պատմենք այն յաւիտե-
նական կեանքը , որ Հօրը քովն
3 էր՝ ու մեզի յայտնուեցաւ ։) Ան
որ տեսանք ու լսեցինք՝ ձեզի կը
պատմենք , որ դուք ալ մեզի հետ
հաղորդութիւն ունենաք ։ և մեր
հաղորդութիւնը Հօրը հետ է՝ ու
իր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսին
4 հետ ։ Եւ ասո բաները կը գրենք
ձեզի , որ մեր ուրախութիւնը կա-
տարեալ ըլլայ ։
5 Եւ ասիկայ է այն պատգամը որ
իրմէն լսեցինք՝ ու ձեզի կը պատ-
մենք , թէ Աստուած լոյս է , ու
անոր մէջը բնաւ խաւար չկայ ։
6 Թէ որ ըսենք թէ Անոր հետ հա-
զորդութիւն ունինք , ու խաւարի
մէջ պտըտինք , սուտ կը գործենք՝
և ճշմարտութիւնը չենք ըներ ։
7 Հապա թէ որ լոյսի մէջ քալենք ,
ինչպէս որ անիկայ լոյսի մէջ է ,
իրարու հետ հաղորդութիւն կ'ու-
նենանք , ու անոր Որդւոյն Յիսուս
Քրիստոսին արիւնը մեզ ամէն մեղ-
8 քէ կը սրբէ ։ Թէ որ ըսենք՝ թէ
Անոնք մեղք մը չունինք , ինքզինք-
նիս կը խաբենք , ու մեր մէջը ճըշ-
9 մարտութիւն չկայ ։ Թէ որ խոս-
տովանինք մեղքերնիս , հաւատա-
րիմ՝ ու արդար է անիկայ մեր մեղ-
քերուն թողութիւն տալու , և մեզ
բոլոր անիրաւութենէն սրբելու ։
10 Թէ որ ըսենք՝ թէ Անգոք մը չգոր-
ծեցինք , սուտցուց կ'ընենք անի-
կայ , ու անոր խօսքը մեր մէջը չէ ։

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Հոգի՛ որդեակներս՝ աս բաները ձեզի
կը գրեմ՝ որ մեղք չգործէք ։ և

թէ որ մէկը մեղք գործելու ըլլայ ,
Հօրը քով բարեխօս ունինք Յի-
սուս Քրիստոս արդարը ։ Եւ անի- 2
կայ մեր մեղքերուն քաւութիւն է ,
և չէ թէ միայն մերինէն , հապա
ալ բոլոր աշխարհին ալ ։
Եւ սով դիտենք թէ անիկայ 3
ճանչցանք , թէ որ անոր պատուի-
րանքները պահենք ։ Ան որ կ'ըսէ՝ 4
թէ Ես անիկայ ճանչցայ , ու անոր
պատուիրանքները չպահէր , սուտ-
խօս է , և անոր մէջը ճշմարտու-
թիւն չկայ ։ Հապա ան որ անոր 5
խօսքը կը պահէ , իրաւցընէ իր
մէջը կատարեալ է Աստուծոյ սէրը ։
սով կը ճանչնանք թէ անոր մէջն
ենք ։ Ան որ կ'ըսէ թէ անոր մէջը 6
կը բնակի , անհրաժեշտ է որ քա-
լէ՝ ինքնըն որ անիկայ քալեց ։
Սիրելիներ՝ չէ թէ ձեզի նոր պա- 7
տուիրանք մը կը գրեմ՝ ձեզի , հա-
պա ան հին պատուիրանքը որ ըս-
կիզբէն ի վեր ունէիք ։ և հին
պատուիրանքը ան խօսքն է , որ
դուք սկիզբէն լսեցիք ։ Վերադեալ 8
նոր պատուիրանք մը կը գրեմ՝ ձե-
զի , որ ճշմարիտ է անոր մէջը ու
ձեր մէջը ։ Քանզի որ խաւարը կ'անց-
նի , ու ճշմարիտ լոյսը արդէն կ'ե-
բնայ ։ Ան որ կ'ըսէ՝ թէ լոյսի 9
մէջ է , ու իր եղբայրը կ'ատէ ,
անիկայ մինչեւ հիմա խաւարի մէջ է ։
Ան որ իր եղբայրը կը սիրէ , լոյսի 10
մէջ կը բնակի , ու իր մէջը գայ-
թակղութիւն չկայ ։ Բայց ան որ 11
իր եղբայրը կ'ատէ , խաւարի մէջ
է , ու խաւարի մէջ կը քալէ , և
չգիտեր թէ ուր կ'երթայ , քանզի
որ խաւարը անոր աչքերը կուր-
ցուցեր է ։
Կը գրեմ՝ ձեզի՝ որդեակներ , քա- 12
նզի որ ձեր մեղքերը թողուած են
անոր անունին համար ։ Կը գրեմ՝ 13
ձեզի՝ հայրեր , քանզի որ դուք ճանչ-
ցաք անիկայ՝ որ սկիզբէն է ։ Կը
գրեմ՝ ձեզի՝ երիտասարդներ , քանզի
որ դուք յաղթեցիք չար մեկին ։ Կը 14

գրեմ՝ ձեզի՝ տղաքներ , քանզի որ
դուք ճանչցաք Հայրը ։ Գրեցի
ձեզի՝ հայրեր , քանզի որ դուք ճանչ-
ցաք անիկայ՝ որ սկիզբէն է ։ Գրեցի
ձեզի՝ երիտասարդներ , քանզի որ
դուք ուժով էք , և Աստուծոյ խօս-
քը ձեր մէջը կը բնակի , ու յաղթե-
15 ցիք չար մեկին ։ Մի՛ սիրէք աշխար-
հը , ոչ ալ բնաւ որ աշխարհին մէջ
16 է ։ Քանզի որ մեկը աշխարհը կը
սիրէ , անոր նկատմամբ Հօրը սէրը
չկայ ։ քանզի ամէն բան որ աշխար-
հի մէջ է , մարմնոյ ցանկութիւնը ,
ու աչաց ցանկութիւնը , և ամ
կեանքին ամբարտաւանութիւնը ,
Հօրմէն չէ , հապա ամ աշխարհէն
17 է ։ Աշխարհս ալ կ'անցնի , անոր
ցանկութիւնն ալ ։ բայց ան որ
Աստուծոյ կամքը կը կատարէ , յա-
ւիտեան կը մնայ ։
18 Մանկտիկներ՝ վերջին ժամանակն
է ։ ու ինչպէս որ լսեցիք՝ թէ Ան-
ուր պիտի գայ , և արդէն շատ նեռներ
եկած են ։ անկէ կ'իմանանք թէ
19 վերջին ժամանակ է ։ Անոնք մեզմէ ելան
անշուշտ , բայց մեզմէ չէին ։ քանզի
որ եթէ մեզմէ ըլլային , մեր հետ
պիտի մնային ։ Հապա ելան ,
որ յայտնի ըլլան՝ թէ անոնք ամէնը
20 մեզմէ չէին ։ Բայց դուք օծում
ունիք Սուրբէն , ու ամէն
21 բան գիտէք ։ Ձգրեցի ձեզի՝ իբր
թէ ճշմարտութիւնը չէք գիտեր ,
հապա թէ գիտէք անիկայ , ու նաև
թէ ամէն սուտութիւն ճշմարտութե-
22 նէ չէ ։ Ո՞վ է սուտաւոր , եթէ
ոչ ան որ կ'ուրանայ թէ Յիսուս
Քրիստոս չէ ։ անիկայ է Անոր որ
23 կ'ուրանայ Հայրը ու Որդին ։ Ա-
մէն ով որ կ'ուրանայ Որդին , ա-
նիկայ Հայրն ալ չընդունիր ։ Բայց
24 ան որ կը խոստովանի Որդին , ա-
նիկայ Հայրն ալ կ'ընդունի ։ Ու-
րեմն ինչ որ դուք սկիզբէն լսեցիք ,
թող անիկայ ձեր մէջը բնակի ։ Թէ
որ ան սկիզբէն լսածնիդ ձեր մէջը
բնակի , դուք ալ Որդիին ու Հօրը
25 մէջ պիտի բնակիք ։ Եւ ասիկայ
է ան խոստումնը որ ինքը մեզի
խոստացաւ , այսինքն յաւիտենական
26 կեանքը ։ Այս բաները ձեզի գրեցի՝

ձեզ մոլորեցնողներուն համար ։ Ու 27
ան օծութիւնը՝ որ դուք իրմէն ըն-
դունեցիք , ձեր մէջը կը մնայ , ու
պէտք չէ որ մէկը ձեզի սորվեցընէ ։
Հապա ինչպէս որ նոյն օծութիւնը
ձեզի կը սորվեցընէ ամէն բանի վը-
ասյով , և ճշմարիտ է՝ ու սուտ չէ ,
և ինչպէս որ անիկայ ձեզի սորվե-
ցուց , անոր մէջը կեցէք ։
Ու հիմա տղեակներ՝ անոր մէջը 28
կեցէք , որ երբ անիկայ յայտնուի ,
մենք համարձակութիւն ունենանք ,
ու անկէ չամչնանք իր գալուստին
ատեն ։ Թէ որ գիտէք թէ անի- 29
կայ արդար է , կ'իմանաք թէ՝ ամէն
մէկ որ արդարութիւն կը գործէ ,
անկէ ծնած է ։

ԳԼՈՒԽ Գ

Տեսէ՛ք՝ Հօրը բնաւ սէր ընդհակ 1
մեզի , որ մենք Աստուծոյ որդիք
կոչուինք ։ սոր համար աշխարհ
մեզ չճանչնար , քանզի որ զանիկայ
ալ չճանչցաւ ։ Սիրելիներ՝ հիմա 2
մենք Աստուծոյ որդիքն ենք , և տա-
կաւին յայտնի չէ թէ ինչ պիտի
ըլլանք ։ բայց գիտենք որ երբ անի-
կայ յայտնուի , անոր պէս պիտի
ըլլանք ։ վասն զի անիկայ պիտի
տեսնենք՝ ինչպէս որ է ։
Եւ ամէն մարդ որ աս յոյսը անոր 3
վրայ ունի , ինքզինքը կը մաքրէ ,
ինչպէս որ անիկայ մաքուր է ։ Ա- 4
մէն մարդ որ մեղք կը գործէ , անի-
կայ անօրէնութիւն ալ կը գործէ ,
և քանի մեղքը անօրէնութիւն է ։
Եւ գիտէք որ անիկայ անոր համար 5
յայտնուեցաւ , որ մեր մեղքերը
վերցընէ ։ ու իր մէջը մեղք չկայ ։
Ամէն մարդ որ անոր մէջը կը կենայ , 6
մեղք չգործեր ։ ամէն մարդ որ մեղք
կը գործէ , զանիկայ տեսած չէ , ու
զանիկայ ճանչցած չէ ։ Մանկտիկ- 7
ներ՝ մէկը ձեզ չխաբէ ։ ան որ ար-
դարութիւն կը գործէ՝ արդար է ,
ինչպէս որ Անիկայ արդար է ։ Եւ 8
ան որ մեղք կը գործէ՝ Սատանայէն
է ։ քանզի որ Սատանան սկիզբէն
ի վեր կը մեղանչէ ։ սոր համար
Աստուծոյ Որդին յայտնուեցաւ , որ

9 Սատանային գործերը քակէ : Ա-
մէն ոմն որ Աստուծմէ ծնած է ,
մեղք չգործեր , ինչու որ անոր սեր-
մը իր մէջը կը մնայ , ու չկրնար
մեղք գործել , քանզի Աստուծմէ
10 ծնած է : Այսով յայտնի են Ա-
ստուծոյ որդիքը՝ ու Սատանային որ-
դիքը :
Ամէն ոմն որ արդարութիւն չը-
գործեր , անիկայ Աստուծմէ չէ , և
ան ալ որ իր եղբայրը չսիրեր :
11 Ինչու որ ասիկայ ան պատուիրանն
է՝ որ դուք սկիզբէն լսեցիք , որ
12 միմիանց սիրենք : Ոչ թէ Կայե-
նին պէս՝ որ չարէն էր , ու իր եղ-
բայրը սպաննեց . և ինչո՞ւ համար
զանիկայ սպաննեց . անոր համար
որ իր գործքերը չար էին , ու իր
13 եղբօրը գործերը արդար : Մի՛
զարմանար ե՛ղբայրներս՝ թէ որ աշ-
14 խարհը ձեզ ատէ : Մենք գիտենք
որ մահէն կեանքի փոխուեցանք .
ինչու որ եղբայրները կը սիրենք .
ան որ եղբայրը չսիրեր , մահուան
15 մէջ կը մնայ : Ամէն ոմն որ իր
եղբայրը կ'ատէ , մարդասպան է .
ու գիտէք որ ամէն մարդասպան
իր մէջը բնակած յաւիտենական
16 կեանք չունի : Այսով գիտցանք
Քրիստոսի սէրը , որ անիկայ իր
կեանքը մեզի համար դրաւ . մենք
ալ պարտաւոր ենք հոգիներնիս-
բուն համար դնել մեր կեանքը :
17 Բայց ան որ աշխարհիս բարիքը
ունի , և իր եղբայրը բանի մը կա-
րօտ կը տեսնէ , ու իր դութը անկէ
կը դոցէ , ինծո՞ր Աստուծոյ սէրը
18 անոր մէջը բնակած կ'ըլլայ : Ո՛ր-
դեակներս՝ չէ՛ թէ խօսքով ու լե-
զուով սիրենք , հապա գործքով ու
ճշմարտութիւնով :
19 Ու ասով կը ճանչնանք թէ ճըշ-
մարտութենէն ենք , ու մեր սրտե-
րուն համարձակութիւնովը անոր
20 առջեւը պիտի հրնանք : Քանզի
թէ որ մեր սիրտերը մեզ կը մե-
ղադրեն , հապա Աստուած մեր սիր-
տերէն մեծ է՝ և ամէն բան գիտէ :
21 Սիրելիներ՝ թէ որ մեր սիրտերը
մեզ չմեղադրեն , համարձակու-
թիւն կ'ունենանք Աստուծոյ առ-
ջեւը . Ու ինչ որ խնդրենք , կ'առ- 22
նենք անկէ . ինչու որ իր պա-
տուիրանքները կը պահենք , ու իր
առջեւն հաճոյ եղած բաները կ'ը-
նենք : Ու ասիկայ է անոր պա- 23
տուիրանքը , որ իր Որդւոյն Յի-
սուս Քրիստոսին անունը հաւա-
տանք՝ ու մէկզմէկ սիրենք , ինչպէս
որ մեզի պատուէրը տուաւ : Ու 24
ան որ անոր պատուիրանքները կը
պահէ , անոր մէջը կը կենայ . ու
անիկայ ալ ասոր մէջը . և ասկէ
գիտենք՝ որ անիկայ մեր մէջը կը
կենայ , այսինքն ան Հոգիէն որ մեզի
տուաւ :

ԳԼ . Դ

Սիրելիներ՝ ամէն հոգիի մի՛ հա- 1
ւատայք . հապա հոգիները փոր-
ձեցէ՛ք թէ արդեօք Աստուծմէ՛ են .
ինչու որ աշխարհիս մէջ շատ սուտ
մարգարէներ ելած են : Այսով կըր- 2
նաք ճանչնալ Աստուծոյ Հոգին .
ամէն հոգի որ Յիսուս Քրիստոսը
մարմինով եկած կը խոստովանի ,
անիկայ Աստուծմէ է . Ու ամէն 3
հոգի որ Յիսուս Քրիստոսը մար-
մինով եկած չխոստովանիր , անի-
կայ Աստուծմէ չէ . ու ասիկայ Ան-
տիքրիստոսին հոգին է , որուն համար լսեցիք՝
թէ պիտի գայ , ու հիմակուընէ ալ
աշխարհիս մէջն է : Դուք Աս- 4
տուծմէ էք՝ որդեակներ , ու անոնց
յաղթեցիք . քանզի մեծ է անիկայ
որ ձեր մէջն է , քան թէ անիկայ՝
որ աշխարհիս մէջն է : Անոնք 5
աշխարհէն են . անոր համար աշխար-
հի վրայով կը խօսին , և աշխարհս
մտիկ կ'ընէ անոնց : Մենք Աս- 6
տուծմէ ենք . ան որ զԱստուած կը
ճանչնայ , մեզի մտիկ կ'ընէ . ան որ
Աստուծմէ չէ , մեզի մտիկ չըներ .
ասով կը ճանչնանք Ճշմարտու-
թեան Հոգին ու խաբէութեան
հոգին :
Սիրելիներ՝ մէկզմէկ սիրենք . 7
ինչու որ սէրը Աստուծմէ է . ու
ամէն ոմն որ կը սիրէ , Աստուծմէ
ծնած է , ու կը ճանչնայ զԱս-
տուած : Ան որ չսիրեր , զԱստուած 8

չճանչնար . ինչու որ Աստուած սէր
9 է : Այս բանիս մէջ Աստուծոյ սէրը
մեր վրայ յայտնի եղաւ , որ Ա-
ստուած իր միածին Որդին աշխարհք
խրկեց , որ անոր միջոցովը ապրինք :
10 Այս բանիս մէջն է սէրը , որ չէ
թէ մենք սիրեցինք զԱստուած , հա-
պա որ անիկայ մեզ սիրեց , ու իր
Որդին խրկեց մեր մեղքերուն քա-
11 ւութիւն ըլլալու : Սիրելիներ՝ թէ
որ Աստուած մեզ ասանկ սիրեց ,
ուրեմն մենք ալ կը պարտաւորինք
12 միմիանց սիրել : Աչկը երբէք
Աստուած տեսած չէ . թէ որ մէկ-
զմէկ կը սիրենք , Աստուած մեր
մէջը կը բնակի , ու անոր սէրը մեր
13 մէջը կատարեալ է : Այսով գի-
տնինք թէ մենք անոր մէջը կը բնա-
կինք՝ ու անիկայ մեր մէջը , որ իր
14 Հոգիէն մեզի տուաւ : Ու մենք
տեսանք ու կը վկայենք՝ որ Հայրը
իր Որդին խրկեց աշխարհի Փրկիչը
15 ըլլալու : Ո՛վ որ կը խոստովանի
թէ Յիսուսը Որդի Աստուծոյ է ,
Աստուած անոր մէջը կը բնակի ,
16 ան ալ Աստուծոյ մէջը : Ու մենք
ճանչցանք ու հաւատացինք ան սէրը
որ Աստուած մեր վրայ ունի . Ա-
ստուած սէր է . և ան որ սիրոյ մէջ
կը բնակի , Աստուծոյ մէջ կը բը-
նակի , ու Աստուած անոր մէջը :
17 Այսով սէրը մեր վրայ կատարեալ
կ'ըլլայ . որ համարձակութիւն ու-
նենանք դատաստանին օրը . վասն
զի ինչպէս է ինքը , անանկ ալ մենք
18 ենք աս աշխարհիս մէջ : Սիրոյ
մէջ վախ չկայ , հապա կատարեալ
սէրը վախը մէկ դի կը ձգէ . ինչու
որ վախը տանջանքի ենթակայ է ,
ուստի ան որ կը վախնայ , սիրոյ
19 մէջ կատարեալ չէ : Մենք զա-
նիկայ կը սիրենք . ինչու որ առաջ
20 անիկայ մեզ սիրեց : Եթէ որ մէկը
ըսէ՝ թէ Աստուած կը սիրեմ ,
ու իր եղբայրը ատէ , ան կրնայ սուտ
խօս է . քանզի ան որ իր եղբայրը
չսիրեր՝ որ կը տեսնէ , զԱստուած՝
որ չտեսներ , ինծո՞ր կրնայ սիրել :
21 Ու անկէ աս պատուէրը ունինք ,
թէ ան որ զԱստուած կը սիրէ , իր
եղբայրն ալ սիրէ :

ԳԼ . Ե

Ամէն ոմն որ կը հաւատայ թէ 1
Յիսուսը Քրիստոսն է , Ա-
ստուծմէ ծնած է , և ամէն ոմն որ
ծնողը կը սիրէ , անկէ ծնածն ալ
կը սիրէ : Այսով կը ճանչնանք թէ 2
Աստուծոյ որդիները կը սիրենք ,
երբոր Աստուած սիրենք , ու անոր
պատուիրանները պահենք : Ին- 3
չու որ ասիկայ է Աստուծոյ սէրը ,
որ անոր պատուիրանքները պա-
հենք . և անոր պատուիրանները
ծանր բան չեն : Վասն զի ան ա- 4
մէնը որ Աստուծմէ ծնած է , աշ-
խարհին կը յաղթէ . և ասիկայ է
յաղթութիւնը՝ որ աշխարհին կը
յաղթէ , այսինքն մեր հաւատքը :
Ո՞վ է որ աշխարհին կը յաղթէ , 5
եթէ ոչ անիկայ՝ որ կը հաւատայ
թէ Յիսուսը Որդի Աստուծոյ է :
Ասիկայ է՝ որ եկաւ ջուրով և 6
արիւնով , այսինքն Յիսուս Քրիս-
տոս . չէ՛ թէ միայն ջուրով , հա-
պա ջուրով ու արիւնով . և Հո-
գին է որ կը վկայէ . ինչու որ Հո-
գին ճշմարտութիւն է : Վասն 7
զի իրիք են՝ որ [երկինքի մէջ կը
վկայեն , Հայրը՝ Բանը ու Սուրբ
Հոգին . և աս իրիքը մէկ են : Ու 8
իրիք են որ երկրի վրայ] կը վկայեն ,
Հոգին՝ ջուրը ու արիւնը . և իրի-
քը միաբան են : Եթէ որ մարդոյ 9
վկայութիւնը կ'ընդունինք , Աստու-
ծոյ վկայութիւնը աւելի մեծ է .
ինչու որ ասիկայ է Աստուծոյ վը-
կայութիւնը , որ իր Որդւոյն հա-
մար վկայեց : Ան որ Աստուծոյ 10
Որդիին կը հաւատայ , վկայութիւ-
նը իր մէջը ունի . ան որ Աստուծոյ
չհաւատար , ստախօս կ'ընէ անի-
կայ . ինչու որ չհաւատար ան վը-
կայութեանը՝ որ Աստուած իր Որ-
դւոյն համար վկայեց : Ու վը- 11
կայութիւնը աս է , որ Աստուած
մեզի յաւիտենական կեանք տուաւ .
ու աս կեանքը անոր Որդւոյն մէջն
է : Ան որ Որդին ընդունած է , 12
կեանք ունի . և ան որ Աստուծոյ
Որդին ընդունած չէ , կեանք չու-
նի :

13 Ա՛ս բաները գրեցի ձեզի՝ որ գիտնաք թէ յաւիտենական կեանք ունիք դուք՝ որ Աստուծոյ Որդւոյն անուանը կը հաւատաք։ 14 Եւ ան համարձակութիւնը որ մենք անոր քովը ունինք՝ ասն է, որ ինչ բան որ խնդրելու ըլլանք իր կամքին համաձայն՝ կը լսէ մեզի։ 15 Եւ թէ որ գիտնանք թէ մեզի կը լսէ, ինչ որ խնդրելու ըլլանք, ո՛րչափ կը գիտնանք թէ կ'առնենք խնդրուքնիս, որ կը խնդրենք իրմէն։

16 Թէ որ մէկը տեսնէ որ իր եղբայրը մեղք մը գործեց՝ չէ թէ մահացու, թող խնդրէ ու Աստուած անոր կեանք պիտի տայ ան մահացու չեղած մեղքը գործողին. մեղք կայ որ մահացու է, չեմ ըսեր որ անոր համար խնդրէ։ 17 Ամէն անիրաւութիւն մեղք է, և մեղք կայ որ մահացու չէ։

18 Գիտենք որ ան ամէնը որ Աստուծմէ ծնած է, մեղք չգործեր. հապա ան որ Աստուծմէ ծնած է, իր անձը կը պահէ, ու չարը իրեն չդպչիր։ 19 Գիտենք որ մենք Աստուծմէ ենք, ու բոլոր աշխարհք չարի մէջ է։ 20 Եւ գիտենք որ Աստուծոյ Որդին եկաւ, ու մեզի միտք տուաւ, որ ճշմարիտը ճանչնանք. և ան ճշմարիտին մէջն ենք՝ իր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսին մէջը. ասիկայ է ճշմարիտ Աստուած՝ ու յաւիտենական կեանք։ 21 Որդեակներ՝ ինքզինքնիդ կուռքերէն պահեցէք։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԸՈՒՆԿՐԵԼՈՅՆ

1 Երէցէն ընտրեալ Տիկնոջը՝ ու իր որդիներուն, որ ես ճշմարտութեամբ կը սիրեմ, (և չէ թէ միայնակ ես, հապա ամէնքն ալ՝ որ ճշմարտութիւնը կը ճանչնան,) 2 ըն ճշմարտութեանը համար՝ որ մեր մէջը կը մնայ, ու յաւիտեան մեր 3 հետը պիտի ըլլայ. Հայրը՝ որդեգրութիւն՝ խաղաղութիւն Հայր Աստուծմէն, և Տէր Յիսուս Քրիստոսէն Հօրը Որդիէն՝ ձեր հետը ըլլայ ճշմարտութիւնով ու սիրով։

4 Հաստ ուրախ եղայ ես, որ քու որդիներէդ գտայ՝ որ ճշմարտութեամբ կը քալեն ան պատուիրանքին համեմատ, որ Հօրմէն առինք։ 5 Եւ հիմա քեզի կ'աղաչեմ՝ ո՛վ Տիկին, ո՛չ իբր թէ նոր պատուիրանք մը քեզի կը գրեմ, հապա ան որ սկիզբէն ունէինք, որ միկզմիկ սիրենք։ 6 Եւ սէրը ասն է՝ որ անոր պատուիրանքներուն համեմատ քալենք. ո՛ր պատուիրանքը ասն է՝ որ ինչպէս սկիզբէն 'ի վեր լսեցիք, անոր համեմատ քալէք։ 7 Ինչու որ շատ մոլորեցուցիչներ ելան աշխարհիս մէջ, որոնք Յիսուս Քրիստոսը մարմնով եկած չեն խոստովանիր. անանկ մէկը մոլորեցուցիչ ու Նենգ է։ 8 Զգուշացէ՛ք ձեր անձերուն, որ աշխատանքնիս չկորսընցընէնք, հապա որ լման վարձք առնէնք։ 9 Ամէն ով որ յանցանք կը գործէ ու Քրիստոսի վարդապետութեանը մէջ չմնար, անիկայ Աստուած չունի. ան որ Քրիստոսի վարդապետութեանը մէջ կը կենայ, անիկայ Հայրն ալ ունի՝ Որդին ալ։ 10 Եթէ որ մէկը ձեզի գայ՝ ու ասն վարդապետութիւնը չբերէ, անիկայ տուներնիդ մի՛ ընդունիք, և անոր Քարեւ մի՛ ըսէք։ 11 Վասնզի ով որ անոր Քարեւ կ'ըսէ, անոր չար գործերուն հաղորդ կ'ըլլայ։

12 Հաստ բան ունէի ձեզի գրելու, բայց չուզեցի թղթով ու մելանով գրել. ինչու. որ յոյս ունիմ որ ձեզի գամ, ու բերան առ բերան խօսիմ, որ մեր ուրախութիւնը կատարեալ ըլլայ։ 13 Քարեւ կ'ընեն քեզի՝ քու ընտրեալ քրոջդ որդիքը։

ԵՐՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԸՈՒՆԿՐԵԼՈՅՆ

1 Երէցէն Գայիոս սիրելիին, որն որ ես կը սիրեմ ճշմարտութեամբ։

2 Սիրելի՛ աղօթք կ'ընեմ որ ամէն կողմէ յաջողութեան մէջ ու առողջ ըլլաս, ինչպէս որ քու հոգիդ ալ 3 յաջողութեան մէջ է։ Ինչու որ շատ ուրախացայ, երբոր քանի մը եղբայրներ եկան, ու քու ճշմարտութիւնդ վըայով վկայեցին, ինչպէս որ դուն ճշմարտութեամբ 4 կը քալես։ Ինկէ մեծ ուրախութիւն մը չունիմ, որ կը լսեմ թէ իմ որդիներս ճշմարտութեան մէջ 5 կը քալեն։ Սիրելի՛ դուն հաւատարմաբար կ'ընես, ինչ որ կ'ընես եղբայրներուն՝ և օտարներուն. 6 Անոնք եկեղեցիին առջեւը վկայեցին քու սիրոյդ վըայով. որ եթէ աստուածահաճոյ կերպով զանոնք ճամբայ դնես, աղէկ պիտի ընես։ 7 Ինչու որ Քրոջմէ անուանը համար ելան, ու հեթանոսներէն բան մը չեն առներ։ 8 Ուստի մենք պարտաւոր ենք անանկները ընդունելու, որ ճշմարտութեանը գործակից ըլլանք։

9 Եկեղեցիին գրեցի. բայց Դիոտրեփէս՝ որ մէջերնին առաջին ըլլալ կ'ուզէ, մեզ չընդունիր։ 10 Ասոր համար՝ թէ որ գամ, անոր ըրած գործքերը պիտի յիշեմ, որ մեզի դէմ շաղակրատելով չարախօսութիւն կ'ընէ. և ասով ալ գոհ չէ՝ նաև՝ ինքը չընդունիր եղբայրները, ու անոնք որ կ'ուզեն ընդունիլ կ'արգիլէ, ու եկեղեցիէն ալ կը հանէ։ 11 Սիրելի՛ չարին նմանող մի՛ ըլլար, հապա բարիին. ան որ բարիք կը գործէ, Աստուծմէ է. բայց ան որ չարիք կը գործէ, անիկայ զԱստուած տեսած չէ։ 12 Դեմետրիոսին համար ամէնն ալ կը վկայեն, բուն իսկ ճշմարտութիւնն ալ. մենք ալ կը վկայենք. և դուք գիտէք որ մեր վկայութիւնը ճշմարիտ է։

13 Հաստ բան ունէի գրելու. բայց չեմ ուզեր մելանով ու գրիչով քեզի գրել։ 14 Սակայն յոյս ունիմ մօտերս քեզ տեսնելու, ու բերան առ բերան պիտի խօսինք։ Խաղաղութիւն քեզի. բարեկամները քեզի բարեւ կ'ընեն. բարեւ ըրէ դըր բարեկամներուն՝ ամէն մէկուն անունովը։

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԸՈՒՆԿՐԵԼՈՅՆ

1 Յուդա Յիսուս Քրիստոսի ծառայ ու Յակոբոսին եղբայրը. ձեզի՝ որ Հայր Աստուծմէն սրբըուած էք, և Յիսուս Քրիստոսէն պահուած ու կանչուած. 2 Ողորմութիւնը ու խաղաղութիւնը և սէրը ձեր վըայ շատնայ։

3 Սիրելիներ՝ բոլոր ջանքը վրաս առնելով ձեզի գրելու հասարակաց փրկութեանը համար, ինծի անյետ հարկ սեպեցի ձեզի գրել, ու յորդորել, որ մրցիք ան հաւատքին համար՝ որ անգամ մը սուրբերուն աւանդուեցաւ. Վասնզի մէկ քանի 4 մարդիկ գաղտուկ մտան, անոնք որ առաջուց ասն դատապարտութեանը համար որոշուած էին, ամբարիշտներ, որ մեր Աստուծոյ շնորհքը անառակութեան դարձուցին, և մի միայն Իշխանը՝ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը ուրացան։ Բայց կ'ուզեմ միտքերնիդ բերել, թէև ար- 5

դէն դիտէք ասիկայ , թէ Տէրը որ ժողովուրդը Եգիպտոսի երկրէն
6 հրաբընդուց : Եւ ան հրեշտակները՝ որ իրենց իշխանութիւնը չպահե-
ցին , հապա իրենց բնակութիւնը
ձգեցին , մշտնջենաւոր կապերով
խաւարի մէջ պահեց՝ մեծ օրուան
7 դատաստանին : Ինչպէս Սոդոմ
ու Գոմոր՝ և անոնց բոլորտիքը
եղած քաղաքները՝ որոնք ասոնց
նման պոռնկեցան ընկերներուն մար-
միներն ետևէն երթալով , առջևնիս
օրինակ կեցեր են՝ յաւիտենական
հրակին դատապարտութիւնը ըն-
8 դունելով : Այսպէս ասոնք ալ
բածներն ալ մարմինը կը պղծեն ,
տէրութիւնը կ'անարգեն , փառա-
ւորներուն դէմ կը հայհոյեն :
9 Բայց Միքայէլ հրեշտակապետը
երբոր Սատանային դէմ դնելով՝
Մովսէսին մարմինին համար կը
վիճէր , չհամարձակեցաւ հայհոյու-
թեան դատապարտութիւն բերել
անոր վրայ . հապա ըսաւ , Տէրը
10 յանդիմանէ քեզ : Իսկ ասոնք՝
ան բաներուն որ չեն հասկընար ,
հայհոյութիւն կ'ընեն . և ան բա-
ները որ բնականաբար անբան ա-
նասուններու պէս դիտեն , անոնց
11 մէջ կ'ապականին : Վա՛յ անոնց՝
որ Կայենին ճամբովը գացին , ու
Բաղաամին մոլորութեանը պէս
ցանկութեամբ վարձքի ետևէ գա-
ցին , և Կորխին հակառակութեա-
12 նը պէս կորսուեցան : Անոնք ձեր
սիրոյ խնջոյքներուն մէջ արատներ
են , ու ձեզի հետ կերուխումի նըս-
տած առանց երկիւղ իրենց
անձը կը կերակրեն . անջուր ամպեր
հովերէն քշուած . պտուղներին կոր-
սընցուցած ծառեր , բերք չտուող , երկու անգամ մեռած , ար-
13 մատէն խլուած . Ծովու կատղած
ալիքներ , որ իրենց անձերուն ա-
մօթը կը փրփրեցընեն . մոլորական
աստղեր , որոնց համար խաւարին
մէգը պահուած է յաւիտեան :
14 Անոնց վրայ մարգարէացաւ Ե-

նովք ալ՝ որ եօթներորդ էր Ադա-
մէն , ու ըսաւ . Ահա Տէրը իր
բիւրաւոր սուրբերովը եկաւ , Ե- 15
մինուն դատաստան ընելու , ու
բոլոր ամբարիշտները յանդիմանե-
լու իրենց բոլոր ամբարշտութեանը
բոլոր գործքերուն համար , և բոլոր
խիստ խօսքերուն համար՝ որ ամ-
բարիշտ մեղաւորները անոր դէմ
խօսեցան : Ասոնք տրտնջողներ ու 16
գրմփնջողներ են , որոնք իրենց
ցանկութիւններուն համեմատ կ'եր-
թան . և իրենց բերանները ամ-
բարտաւան խօսքեր կը գոռացնեն .
և շահի համար երեսպաշտութիւն
կ'ընեն : Բայց դուք սիրելիներ՝ 17
միտքերնիդ բերէք ան խօսքերը որ
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի առա-
քեալներէն առաջուց գոռացուեցաւ .
Որ ձեզի կ'ըսէին թէ Ա՛ երջի ժա- 18
մանակը ծաղր ընողներ պիտի ըլ-
լան , որոնք իրենց ամբարիշտ ցան-
կութիւններուն համեմատ պիտի
երթան :
Ասոնք ինքզինքնին զատող շըն- 19
չաւորներ են , որ Հոգին չունին :
Բայց դուք սիրելիներ՝ անձերնիդ 20
շինելով ձեր ամենասուրբ հաւատ-
քին վրայ , և Սուրբ Հոգիով ա-
ղօթք ընելով , Ինձերնիդ Աստու- 21
ծոյ սիրոյն մէջ պահեցէք , մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի ողորմու-
թեանը սպասելով յաւիտենական
կենաց համար : Եւ խորհութիւն 22
ընելով՝ ոմանց ողորմեցէք . Եւ 23
ոմանք վախով ազատեցէ՛ք՝ կրակէն
յափշտակելով զանոնք , ատելով
մարմինէն աղտոտուած հանդերձն
ալ :
Եւ անոր՝ որ կարող է ձեզ ան- 24
բիծ պահել , և իր փառքին առ-
ջևը անարատ կայնեցընել ցնծու-
թիւնով , Մի միայն Աստուծոյ մեր 25
Փրկչին՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսին ձեռքովը փառք ու մեծու-
թիւն , զօրութիւն ու իշխանու-
թիւն բոլոր դարերէն առաջ , և
հիմա ու բոլոր դարերու մէջ .
ամէն :

ՅՈՒԴԱՅԻ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԸՈՒՐԱԽԱԼՈՑՆ

ԵՒ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐԱԲԱՐ ԵՒՆՏԲԵՐՆԱՅԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւ-
նը , որ Աստուած անոր տուաւ
իր ծառաներուն յայտընելու թէ ո՛ր
շուտով պէտք է ըլլալ . և իր հրե-
տակին ձեռքովը խրկելով՝ իր Յով-
2 հաննէս ծառային իմացուց , Որ
Աստուծոյ խօսքին վկայութիւնը ը-
րաւ , ու Յիսուս Քրիստոսի վկա-
3 յութիւնը , ինչ որ տեսաւ : Ե-
րանի՛ անոր՝ որ կը կարդայ , ու ա-
նոնց՝ որ կը լսեն զա մարգարէու-
թեանս խօսքերը , և կը պահեն ի՛նչ
որ անոր մէջը գրուած է . ընչու որ
ժամանակը մօտ է :
4 Յովհաննէսէն եօթը եկեղեցինե-
րուն՝ որ Ասիոյ մէջն են . շնորհք
և խաղաղութիւն ձեզի Ընկէ՛ որ է ,
և որ էր , և որ պիտի գայ , ու եօ-
թը Հոգիներէն՝ որ անոր աթոռին
5 առջևն են . Ու Յիսուս Քրիստոս
հաւատարիմ վկային , որ մեռելնե-
րուն անդրանիկն է , ու երկրի թա-
գաւորներուն իշխանը . անոր՝ որ
մեզ սիրեց , ու մեզ իր արիւնովը
6 մեր մեղքերէն լուացց , Ու մեզ
թագաւորներ ու քահանաներ ըրաւ
Աստուծոյ ու իր Հօրը , անոր փառք
և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտե-
նից . ամէն :
7 Ահա ամպերով կու գայ . ու ա-
մէն աչք պիտի տեսնէ անիկայ , և
անոնք որ զանիկայ խոցեցին . և ա-
նոր վրայ կոծ պիտի ընեն երկրիս
8 բոլոր ազգերը . այո՛ . ամէն : Ես
եմ Ա և Օ՝ ըսէ Տէր Աստուած , որ է , և որ էր , և որ
պիտի գայ՝ Ամենակալը :
9 Ես Յովհաննէս ձեր եղբայրը՝ և
Յիսուս Քրիստոսի նեղութեանը
ու արքայութեանը և համբերու-
թեանը մէջ ընկերակիցը , Պատ-
մոս կոչուած կղզին էի , Աստուծոյ
խօսքին համար՝ ու Յիսուս Քրիս-
տոսի վկայութեանը համար : Ե- 10
կիրակի օրը Հոգին իմ վրաս եկաւ ,
ու ետևէս մեծ ձայն մը ըսելի փողի
ձայնի պէս , որ կ'ըսէր . Ինչ որ 11
կը տեսնես գիրքի մը մէջ գրէ՛ , ու
խրկէ եօթը եկեղեցիներուն , որ
Եփեսոսի , ու Զմիւռնիայի , և
Պէրգամոնի , ու Թիւատիրի , և
Սարդիկէի , ու Փիլադելփիայի , և
Լաւոդիկիայի մէջ են : Ես դար- 12
ձայ ան ձայնը տեսնելու՝ որ ինծի կը
խօսէր . ու երբոր դարձայ՝ եօթը
ոսկեղէն աշտանակներ տեսայ . Ու 13
եօթը աշտանակներուն մէջ Որդւոյ մարդոյ նման՝ զգեստաւոր
պատմուճան մը հագած , ու կուրծ-
քին վրայ ոսկի գօտի մը կապած .
Ու իր գլուխը ու մազերը՝ բուրդի 14
պէս ճերմակ՝ ո՛ր ձիւնի պէս , ու իր
աչքերը՝ կրակի բոցի պէս . Ու իր 15
ոտքերը ոսկեպղինձի նման՝ որպէս
թէ ջնոցի մէջ կրակ դարձած , ու
իր ձայնը շատ ջուրերու ձայնի պէս .
Ու իր աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղ 16
ունէր , ու իր բերնէն սրած երկրե-
րան սուր մը կ'ելլէր , և իր երեսը
արեւու պէս էր՝ որ իր զօրութեամբը
կը փայլի : Ու երբոր տեսայ անի- 17
կայ , իր ոտքը ինկայ մեռելի պէս .
ու իր աջ ձեռքը իմ վրաս դրաւ ,
ըսելով . Մի՛ վախնար . ես եմ
առաջինը ու վերջինը : Ու ես 18
կենդանի եմ , ու ես ան եմ որ մե-
ռայ , և ահա կենդանի եմ յաւի-
տեանս յաւիտենից . և ես ունիմ
մահուան ու դժոխքին բանալիները :
Ուստի գրէ՛ ինչ որ կը տեսնես , 19
ան որ կայ , ու ան որ եղը պիտի
ըլլայ . Եօթը աստղերուն խորհուր- 20
դը՝ որ իմ աջ ձեռքիս մէջը տեսար ,
և եօթը ոսկեղէն աշտանակները .
ան եօթը աստղերը՝ եօթը եկեղե-
ցիներուն հրեշտակներն են . և եօ-

թը աշտանակները եօթը եկեղեցիներն են ։

ԳԼ · Բ

1 Եփեսոսի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ · Ըսպէս կ'ըսէ անիկայ՝ որ իր աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղերը ունի , ու եօթը ոսկեղէն աշտանակներուն մէջը կը
2 պտըտի · Գիտեմ քու գործքերդ , և քու աշխատութիւնդ , ու քու համբերութիւնդ , և որ չարերուն չես կրնար տանիլ , ու փորձեցիր անոնք որ կ'ըսեն՝ թէ իրենք առաքեալ են , ու չեն , և գտար թէ
3 ստախօս են · Ու համբերութիւն ունեցար՝ իմ անուանս համար Նեղուեր , ու չհուսկացար ։
4 Բայց քեզի դէմ բան մը ունիմ , որ
5 քու առջի սէրդ ձգեցիր ։ Ուրկէրբեր հիմա ուսկից որ ինկար , ու ապաշխարէ , և քու առջի գործքերդ ըրէ · Եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ քեզի , ու քու աշտանակդ իր տեղէն պիտի շարժեմ՝ թէ որ չապաշխարես ։
6 Բայց ասիկայ ունիս , որ Նիկողայոսեանց գործքերը կ'ատես ,
7 որոնք ես ալ կ'ատեմ ։ Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն · Ան որ կը յաղթէ՝ անոր ուտել պիտի տամ կենաց ծառէն , որ իմ Աստուծոյս դրախտին մէջն է ։
8 Ու Զմիւռնիայի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ · Ըսպէս կ'ըսէ Առաջինը ու վերջինը , որ
9 մեռաւ՝ ու կենդանացաւ · Գիտեմ քու գործքերդ ու նեղութիւնդ՝ և աղքատութիւնդ , (բայց հարուստ ես ,) ու անոնց հայհոյութիւնը՝ որ կ'ըսեն , թէ իրենք Հրէայ են , ու չեն , հապա Սատանային ժողովքը
10 մը ։ Ոչնառ մի՛ վախնար ան բաներէն որ պիտի կրես · ահա Սատանան ձեզմէ մէկ քանիները բանտը պիտի ձգէ , որ փորձուիք , և տասը օր նեղութիւն պիտի ունենաք · մինչև ի մահ հաւատարիմ եղիր , ու քեզի կենաց պսակը պիտի տամ ։
11 Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն · Ան որ կը յաղթէ՝ երկրորդ մահէն պիտի չվնասուի ։
12 Ու Պերգամոնի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ · Ըսպէս կ'ըսէ անիկայ՝ որ սրած երկբերան
13 սուրը ունի · Գիտեմ քու գործքերդ , և թէ ուր կը բնակիս՝ այսինքն Սատանային աթոռին եղած տեղը , ու իմ անունս կը պահես , և իմ հաւատքս չուրացար ան օրերը անգամ՝ որ Անթիպաս իմ հաւատարիմ վկաս սպաննուեցաւ ձեր մէջը , ուր որ Սատանան կը
14 բնակի ։ Բայց քեզի դէմ քիչ մը բան ունիմ · որ հոն Հաղաամին վարդապետութիւնը բռնողներ ունիս որ Հաղակին սորվեցուց Իսրայէլի որդւոց առջևը գայթակղութիւն դնել , որ անոնք կուռց զոհուածներ ուտեն՝ ու պոռնկութիւն
15 ընեն ։ Նմանկ ալ դուն Նիկողայոսեանց վարդապետութիւնը բռնողներ ունիս , որն որ ես կ'ատեմ ։
16 Ապտի ապաշխարէ · Եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ քեզի , ու իմ բերնիս սրովը պիտի պատերազմիմ անոնց հետ ։
17 Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն · Ով որ կը յաղթէ՝ պահուած մանանայէն ուտել պիտի տամ անոր , ու ձերմակ խիճ մը պիտի տամ անոր , և ան խիճին վրայ նոր անուն մը գրուած , որն որ մէկը չգիտեր , բայց միայն ան՝ որ կ'ընդունի ։
18 Ու Թիւատիրի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ · Ըսպէս կ'ըսէ Աստուծոյ Որդին , որ կրակի բոցի պէս աչքեր ունի , ու իր ոտքերը ոսկեպղինձի նման են ·
19 Գիտեմ քու գործքերդ , և սէրդ՝ ու հաւատքդ՝ ու քու ծառայութիւնդ ու համբերութիւնդ , և թէ քու վերջին գործքերդ առջիններէն շատ
20 են ։ Բայց քեզի դէմ բան մը ունիմ , որ թող կու տաս Հեզաբէլ կինը , որ ինքզինքը մարգարէուհի կ'անուանէ , ու իմ ծառաներս մեղրցընելով՝ կը սորվեցընէ պոռնկութիւն ընել՝ և կուռց զոհուածներ
21 ուտել ։ Ու ես անոր ժամանակ տուի իր պոռնկութեանը վրայ ապաշխարելու , ու չապաշխարեց ։
22 Ահա ես զանիկայ անկողինը պիտի ձգեմ , ու անոր հետ շնութիւն ընողները մեծ նեղութեան մէջ , թէ որ իրենց գործքերուն վրայ չա-
23 պաշխարեն ։ Ու անոր զաւակները մահով պիտի սպաննեմ · ու բոլոր եկեղեցիները պիտի գիտնան թէ ես ան եմ՝ որ երիկամունքները ու սիրտերը կը քննեմ · և ամէն մէկիդնուդ ձեր գործքերուն համեմատ պիտի հատուցանեմ ։
24 Բայց ձեզի կ'ըսեմ միւսներուդ՝ որ Թիւատիրի մէջ էք , ու ան վարդապետութիւնը չունիք , որ չգիտցած Սատանային խորունկ բաները՝ (ինչպէս որ կ'ըսեն ·) Ձեր վրայ ուրիշ ծանրութիւն չեմ ձգեր ·
25 Ապա ան որ ունիք՝ պահեցէք
26 մինչև որ ես գամ ։ Ու ան որ կը յաղթէ՝ ու իմ գործքերս մինչև վերջը կը պահէ , անոր իշխանութիւն պիտի տամ ազգերուն վրայ ·
27 (Ու պիտի հովուէ զանոնք երկաթէ գաւազանով · անոնք բրուտի անմաններու պէս պիտի փշրուին ·)
28 Ինտոր որ ես ալ իմ Հօրմէս առի · ու անոր պիտի տամ առաւօտեան
29 աստղը ։ Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն ։

ԳԼ · Գ

1 Ու Սարդիկէի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ , Ըսպէս կ'ըսէ անիկայ՝ որ ունի Աստուծոյ եօթը Հոգիները՝ ու եօթը աստղերը · Գիտեմ քու գործքերդ՝ որ դուն անուն ունիս թէ կենդա-
2 նի ես , ու մեռած ես ։ Արթնցուն կեցիր՝ և հաստատէ մնացած բաները որ մեռնելու վրայ են , ինչու որ քու գործքերդ Աստուծոյ առ-
3 ջևը կատարեալ չգտայ ։ Հիմա միտդ բեր թէ ինչպէս ընդունեցիր ու լսեցիր , ու պահէ , և ապաշխարէ · բայց թէ որ արթնցնալու չըլլաս , գողի պէս քու վրադ պիտի գամ , ու բնաւ պիտի չգիտնաս թէ ո՛ր ժամուն քու վրադ պիտի գամ ։ Սակայն քանի մը անձինք ունիս Սարդիկէի մէջ , որոնք իրենց հանդերձները չաղտոտեցին , և ճերմակներով պիտի պտըտին ինծի հետ , քանզի արժանի են ։ Ան որ կը յաղթէ՝ 5 ճերմակներ պիտի հագնի · ու ես անոր անունը կենաց գիրքէն պիտի չաւրեմ , և անոր անունը պիտի դաւանիմ իմ Հօրս առջևը՝ ու անոր հրեշտակներուն առջևը ։ Ան որ 6 ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն ։

Ու Փիլադելփիայի մէջ եղած 7 եկեղեցիին հրեշտակին գրէ · Ըսպէս կ'ըսէ ան Սուրբը՝ ան Ճշմարիտը՝ որ Դաւիթի բանալին ունի , կը բանայ՝ ու մէկը չկայ որ գոցէ , և կը գոցէ՝ ու մէկը չկայ որ բանայ ·
Գիտեմ քու գործքերդ · ահա քու 8 առջիդ բացուած դուռ մը դրի , որ մէկը չկրնար գոցել · ինչու որ դուն քիչ մը կարողութիւն ունիս , և իմ խօսքս պահեցիր , ու իմ անունս չուրացար ։ Ահա ես քեզի 9 կու տամ Սատանային ժողովքէն եղողները՝ որոնք կ'ըսեն թէ իրենք Հրէայ են , ու չեն , հապա սուտ կ'ըսեն · ահա պիտի ստիպեմ անոնք՝ որ գան ու երկրպագութիւն ընեն քու ոտքերուդ առջևը , և ճանչնան՝ թէ ես քեզ սիրեցի ։ Որովհետև իմ համբերութեանս 10 խօսքը պահեցիր , ես ալ քեզ պիտի պահեմ փորձութեան ժամանակը , որ պատրաստ է գալու բոլոր աշխարհի վրայ՝ երկրիս երեսը բնակողները փորձելու համար ։
Ահա ես շուտով կու գամ · ունե- 11 ցածդ ամո՛ւր բռնէ , որ մէկը չառնէ քու պսակդ ։ Ան որ կը յաղ- 12 թէ՝ անիկայ իմ Աստուծոյս տաճարին մէջ սիւն մը պիտի ընեմ , ու ալ դուրս պիտի չելլէ · և անոր վրայ իմ Աստուծոյս անունը պիտի գրեմ , ու իմ Աստուծոյս քաղաքին անունը , այսինքն նոր Երուսաղէմին , որ երկինքէն իմ Աստուածմէս կ'իջնէ , և իմ նոր անունս · Ան որ 13 ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն ։

14 Եւ Լաւոդիկէի մէջ եղած եկե-
ղեցիին հրեշտակին գրէ՛ . Այսպէս
կ՛ըսէ Ամէնը՝ հաւատարիմ ու ճըշ-
մարիտ Վկան , Աստուծոյ արարա-
15 ծոց Սկիզբը . Գիտեմ քու գործ-
քերդ՝ որ ո՛չ պաղ ես , ու ո՛չ
տաք . երանի՛ թէ պաղ ըլլայիր՝
16 կամ տաք : Ուստի դուն որ
գաղջ ես , ու ո՛չ տաք՝ ո՛չ ալ
պաղ , քեզ բերնէս դուրս փսխե-
17 լու վրայ եմ . Վասնզի կ՛ըսես , Ես
հարուստ եմ՝ ու մեծցայ և բանի
մը կարօտ չեմ . ու չես գիտեր՝ որ
դուն խեղճ ու թշուառական ես՝ և
18 աղքատ ու կոյր ու մերկ : Ես
քեզի խորհուրդ կու տամ . ինծմէ
կրակի մէջ փորձուած ոսկի՛ ծախու
առ՝ որ հարստանաս , ու ճերմակ
հանդերձներ՝ որ հագնիս , որ քու
ամօթալի մերկութիւնդ չերեւնայ .
և աչքերդ դի՛ղ դիր՝ որ տեսնես :
19 Ես իմ ամէն սիրածս կը յանդի-
մանեմ ու կը խրատեմ . ուստի
նախանձաւո՛ր եղիր ու ապաշխարէ՛ :
20 Ահա ես դուռը կայներ եմ ու կը
զարնեմ . թէ որ մէկը իմ ձայնս
լսէ ու դուռը բանայ , անոր քովը
պիտի մտնեմ , և անոր հետը ընթ-
րիք պիտի ընեմ , ան ալ իմ հետս :
21 Ան որ կը յաղթէ , իմ հետս իմ ա-
թոռս նստել պիտի տամ անոր .
ինծոր որ ես ալ յաղթեցի՝ ու իմ
Հօրս հետ անոր աթոռը նստայ :
22 Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ
Հոգին ի՛նչ կ՛ըսէ եկեղեցիներուն :

ԳԼ . Դ

1 Ես բաներէն ետքը տեսայ , և ահա
երկինքի մէջ բացուած դուռ մը
կար , և առջի ձայնը որ լսեցի ,
փողի նման էր , որ ինծի հետ կը
խօսէր ու կ՛ըսէր . Հո՛ս ելիր՝ ու
ասկէ ետքը ըլլալու բաները քեզի
2 ցուցընեմ : Եւ շուտ մը Հոգին
իմ վրաս եկաւ . և ահա աթոռ մը
3 դրուած էր երկինքի մէջ . Ու ա-
թոռին վրայ մէկը նստեր էր . և
նստողը յասպիս ու սարդիոն քա-
4 րերու երեւոյթին նման էր : Եւ
աթոռին բոլորտիքը ծիածան՝ զմ-
րուխտի երեւոյթի նման . ու աթո-
ռին բոլորտիքը քսանուչորս ա-
թոռներ , և ան աթոռներուն վրայ
քսանուչորս երէցներ նստեր էին՝
ճերմակ հանդերձներ հագած , ու
գլուխնին ոսկիէ պսակներ ունէին :
5 Եւ աթոռէն փայլակներ ու ձայներ
և որոտումներ կ՛ելլէին , ու աթո-
ռին առջին եօթը հատ բորբոքած
կրակի ճամբարներ կային , որոնք
Աստուծոյ եօթը Հոգիներն են :
6 Եւ աթոռին առջևը իբրև ապակի-
ի նման ծով մը՝ սլնվանիի նման , և
աթոռին մէջը՝ ու աթոռին բոլոր-
տիքը չորս կենդանիներ , որ աչքե-
րով լեցուն էին առջևէն ու ետևէն :
7 Եւ առջի կենդանին՝ առիւծի նման
էր , ու երկրորդ կենդանին՝ զուա-
րակի նման , և երրորդ կենդանին
մարդու երես ունէր , ու չորրորդ
կենդանին՝ թռչող արծիւի նման :
8 Եւ չորս կենդանիներուն ամէն մէկը
չորս թևանակի վեց վեց թև ունէր .
ու ներսէն աչքերով լեցուն էին .
ու չէին հանգչեր ո՛չ ցորեկը ո՛չ
ալ գիշերը՝ ըսելով . Սուրբ՝
Սուրբ՝ Սուրբ՝ Տէր Աստուած Ամ-
նակալ , որ էր , և որ է , և որ
պիտի գայ : 9 Ու երբոր ան կենդա-
նիները փառք ու պատիւ և գոհու-
թիւն կու տային աթոռին վրայ
նստողին՝ որ կենդանի է յաւիտեան
յաւիտենից , 10 Քսանուչորս երէցնե-
րը աթոռին վրայ նստողին առջևը
կ՛իյնային՝ ու երկրպագութիւն կ՛ը-
նէին յաւիտեան յաւիտենից կեն-
դանի եղողին , և իրենց պսակները
աթոռին առջևը կը ձգէին՝ ըսե-
լով . 11 Արժանի ես Տէր՝ փառք ու
պատիւ և զօրութիւն առնելու .
ինչու որ ամէն բան դուն ստեղծե-
ցիր , ու քու կամքովդ եղան ու
ստեղծուեցան :

ԳԼ . Ե

1 Եւ աթոռին վրայ նստողին աջ
ձեռքը մէկ գիրք մը տեսայ՝
ներսէն ու դուրսէն գրուած , և
եօթը կնիքով կնքուած : 2 Ու մէկ
զօրաւոր հրեշտակ մը տեսայ՝ որ
մեծ ձայնով կը կանչէր . Ո՞վ ար-
ժանի է սա գիրքը բանալու , ու

3 ստոր կնիքները քակելու : Եւ
ո՛չ երկինքի մէջ՝ ո՛չ երկրի վրայ՝
ու ո՛չ երկրի տակը ջոկոտեցա-
մէկը՝ որ կարող ըլլար ան գիրքը
բանալու ո՛չ ալ անոր նայելու :
4 Ես ալ սաստիկ կու լայի՝ որ մէկը
արժանի չգտնուեցաւ ան գիրքը
բանալու , ո՛չ ալ անոր նայելու :
5 Ու երէցներէն մէկը ըսաւ ինծի .
Մի՛ լար . ահա Յուդայի ցեղէն
եղող Առիւծը՝ Դաւիթի Արմատը
յաղթեց ան գիրքը բանալու՝ ու
անոր եօթը կնիքները քակելու :
6 Եւ տեսայ որ աթոռին ու չորս կեն-
դանիներուն մէջտեղը և երէցներուն
մէջտեղը կայնած Գառնուկ մը կար՝
որպէս թէ մորթուած , որ եօթը
եղջիւր ու եօթը աչք ունէր , որոնք
Աստուծոյ եօթը Հոգիներն են՝ որ
7 բոլոր երկիրը կը խրկուին : Եւ
անիկայ եկաւ՝ ու աթոռին վրայ
նստողին աջ ձեռքէն գիրքը առաւ :
8 Ու երբոր գիրքը առաւ , չորս կեն-
դանիները ու քսանուչորս երէց-
ները Գառնուկին առջևը ինկան ,
և ամէնքն ալ քնարներ ունէին , ու
ոսկիէ խնկամաններ խունկով լե-
ցուն , որ սուրբերուն աղօթքն է :
9 Եւ նոր երգ մը կ՛երգէին՝ ըսելով .
Արժանի ես դուն առ գիրքը առնե-
լու՝ ու անոր կնիքները բանալու .
ինչու որ մորթուեցար , ու մեզ
ծախու առիր Աստուծո՛յ քու արիւ-
նովդ ամէն ցեղէ ու լեզուէ և ժո-
10 ղովուրդէ ու ազգէ . Եւ մեզ
Աստուծոյ թագաւորներ ու քահա-
նաներ ըրիր , ու երկրի վրայ պիտի
11 թագաւորեն : Եւ նայեցայ՝ ու
շատ հրեշտակներու ձայն լսեցի ,
որոնք աթոռին՝ ու կենդանիներուն
և երէցներուն բոլորտիքն էին . ու
անոնց թիւն էր բիւրք բիւրուց՝ և
12 հազարք հազարաց . Որոնք մեծ
ձայնով կ՛ըսէին . Արժանի է մորթուած
Գառնուկը զօրութիւն՝ ու հարստութիւն՝ և իմաստութիւն՝
ու կարողութիւն՝ և պատիւ ու
փառք ու օրհնութիւն առնելու :
13 Եւ բոլոր արարածները՝ որ երկինքի
մէջ՝ ու երկրի վրայ՝ ու երկրի տա-
կը և ծովուն մէջ , ու ամէն ի՛նչ որ
անոնց մէջը կայ՝ լսեցի որ կ՛ըսէին .
Աթոռին վրայ նստողին՝ և Գառնու-
կին՝ օրհնութիւն ու պատիւ և
փառք ու զօրութիւն յաւիտեան
յաւիտենից : 14 Եւ չորս կենդանի-
ները կ՛ըսէին՝ Ամէն . ու երէցները
իյնան՝ ու երկրպագութիւն ըրին :

ԳԼ . Զ

1 Եւ տեսայ՝ երբոր Գառնուկը եօթը
կնիքներուն մէկը բացաւ , ու
չորս կենդանիներուն մէկէն որոտու-
մի պէս ձայն մը լսեցի՝ որ կ՛ըսէր ,
Եկո՛ւր ու տե՛ս : 2 Ու տեսայ՝ և ա-
հա ճերմակ ձի մը . ու անոր վրայ
հեծնողը աղեղ մը ունէր . և պսակ
մը տրուեցաւ անոր . և անիկայ
յաղթող էր , ու յաղթելու ելաւ :
3 Ու երբոր երկրորդ կնիքը բա-
ցաւ , երկրորդ կենդանիին լսեցի՝
որ կ՛ըսէր , Եկո՛ւր : 4 Եւ ուրիշ
ձի մը ելաւ շատ կարմիր , ու անոր
վրայ հեծնողին իշխանութիւն տրուե-
ցաւ որ երկրէս խաղաղութիւնը
առնէ , որ իրար սպաննեն . ու ա-
նոր մէկ մեծ սուր մը տրուեցաւ :
5 Ու երբոր երրորդ կնիքը բացաւ ,
երրորդ կենդանիին լսեցի՝ որ կ՛ը-
սէր , Եկո՛ւր ու տե՛ս . ու տեսայ՝
և ահա սև ձի մը , ու անոր վրայ
հեծնողը իր ձեռքը կշիռ մը ունէր :
6 Ու չորս կենդանիներուն մէջէն ձայն
մը լսեցի՝ որ կ՛ըսէր . Կապիճ մը
ցորենը մէկ դահեկանի , ու իրիք
կապիճ գարին մէկ դահեկանի . և
ձէթին ու գինիին մի՛ վնասեր :
7 Ու երբոր չորրորդ կնիքը բա-
ցաւ , չորրորդ կենդանիին ձայն մը
լսեցի՝ որ կ՛ըսէր , Եկո՛ւր ու տե՛ս :
8 Ու տեսայ՝ և ահա դեղին-ձի մը , ու
անոր վրայ հեծնողին անունը Մահ
էր , և Դժոխքը անոր ետևէն կ՛եր-
թար . ու անոր իշխանութիւն տը-
րուեցաւ երկրի չորրորդ մասին վրայ ,
որ սրով ու սովով և մահով՝ ու
երկրի գազաններով սատկեցընէ :
9 Ու երբոր հինգերորդ կնիքը բա-
ցաւ , սեղանին տակը տեսայ ան
մարդոց հոգիները , որ սպաննուած
էին Աստուծոյ խօսքին համար , ու
անոր վկայութեանը համար՝ որ ի-

10 բնիք ունէին . Եւ մեծ ձայնով աղաղակեցին ու ըսին . Ով սուրբ ու ճշմարիտ Տէր՝ մինչեւ ե՞րբ չես դատեր , ու մեր արիւնին վրէժը երկրի
11 բնակիչներէն պահանջեր : Եւ ճերմակ հանդերձներ տրուեցաւ անոնց , ու ըսուեցաւ անոնց՝ որ քիչ մը ատեն ալ հանգչին , մինչեւ որ անոնց ծառայակիցները ու անոնց եղբայրները լման ըլլան , որոնք իրենց պէս պիտի սպաննուէին :

12 Եւ տեսայ՝ երբոր վեցերորդ կնիքը բացաւ , ու մեծ շարժ մը եղաւ , ու արեւը սեւցաւ մազեղէն քուրձի մը պէս , և լուսինը բոլորովին ա-
13 րիւնի պէս եղաւ . Ու երկինքէ աստղերը գետինը թափթփեցան , ինչպէս որ սաստիկ հովէն շարժուած թզենին իր տհաս պտուղները կը
14 թափէ . Եւ երկինքը գալարուող տոմսի պէս կը քաշուէր . ու բոլոր լեռները և կղզիները իրենց տեղերէն
15 շարժեցան : Ու երկրի թագաւորները և մեծամեծները ու հազարապետները և հարուստները և զօրաւորները ու բոլոր ծառաները ու բոլոր ազատները այրերուն և լերանց ապառաժներուն մէջ պահուըտեցան . Եւ լեռներուն ու ապառաժ-
16 ներուն կ'ըսէին . Վրանիս ինկէք ու մեզ ծածկեցէք անոր երեսէն՝ որ աթոռին վրայ կը նստի , ու Գառնուկին բարկութենէն .
17 Վասն զի անոր բարկութեանը մեծ օրը եկաւ , ու ո՞վ կրնայ դիմանալ :

ԳԼ . Ը

1 Եւ ասկէ ետեւ տեսայ չորս հրեշտակներ՝ որոնք երկրի չորս անկիւնը կեցեր էին , ու երկրի չորս հովերը բռներ էին , որ երկրի վրայ հով չփչէ , ու ո՛չ ծովու վրայ , ո՛չ
2 ալ մէկ ծառի մը վրայ : Եւ մէկ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ արեւելքէն ելաւ , ու Կենդանի Աստուծոյ կնիքը ունէր . և մեծ ձայնով մը աղաղակեց ան չորս հրեշտակներուն , որոնց իշխանութիւն տրուած էր երկրին ու ծովուն վնասելու ,
3 Ու ըսաւ . Երկրին վնաս մի՛ ընէք , ո՛չ ծովուն , ո՛չ ալ ծառերուն , մինչեւ որ մեր Աստուծոյն ծառաներուն ճակատները կնքենք : Եւ կնքուածներուն համարը լսեցի՝ որ էր հարիւր քառասունչորս հազար՝ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ցեղերէն կնքուած . Յուդայի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Ռուբենի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Գադի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Ասերի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Նեփթաղիմի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Մանասէի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Շմաւոնի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Ղեւիի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Իսասքարի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Զաբուղոնի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Յովսեփի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Բենիամինի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած :

Ետքէ տեսայ , և ահա մեծ բազմութիւն՝ որն որ մէկը չէր կրնար համրել , բոլոր ազգերէն՝ ու ցեղերէն՝ և ժողովուրդներէն՝ ու լեզուներէն , որոնք աթոռին առջեւը ու Գառնուկին առջեւը կեցեր էին՝ ճերմակ հանդերձներ հագած , և ձեռքերնին արմաւենիներ բռնած . Եւ մեծաձայն կ'աղաղակէին ըսելով . Փրկութիւնը մեր Աստուծոյ՝ որ աթոռին վրայ կը նստի , ու Գառնուկին : Եւ բոլոր հրեշտակները աթոռին ու երէցներուն և չորս կենդանիներուն բոլորտիքը կեցեր էին , ու իրենց երեսներուն վրայ աթոռին առջեւը ինկան՝ ու Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրին , Ըսելով . Ամէն . օրհնութիւն ու փառք և իմաստութիւն ու գոհութիւն և պատիւ ու զօրութիւն և կարողութիւն մեր Աստուծոյն՝ յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն : Ու երէցներէն մէկը պատասխան տալով՝ ինծի ըսաւ . Անոնք որ ճերմակ հանդերձներ հագած են՝ ո՞վ են , և ո՞ւրկից եկան : Ես ալ ըսի անոր . Տէր իմ՝ դուն գիտես . ու ըսաւ ինծի . Անոնք են մեծ նեղութենէն

եկողները , որ իրենց հանդերձները լուացին , ու զանոնք Գառնուկին արիւնովը ճերմկցուցին . Ընդ
15 հակառակ Աստուծոյ աթոռին առջեւն են , և իրեն կը ծառայեն գորեկ ու գիշեր իր տաճարին մէջը . և աթոռին վրայ նստողը իր վրանը պիտի
16 տարածէ անոնց վրայ . Այլեւս ո՛չ պիտի անօթենան՝ ու ո՛չ ծարաւին , ո՛չ ալ արեւը՝ կամ մէկ տաքութիւն մը անոնց վրայ պիտի
17 իյնայ . Վասն զի Գառնուկը որ աթոռին մէջն է , պիտի հովուէ զանոնք , ու կենդանի ջուրերու աղբիւրները պիտի առաջնորդէ զանոնք . և Աստուած բոլոր արցունքները պիտի սրբէ անոնց աչքերէն :

ԳԼ . Թ

1 Ու երբոր եօթներորդ կնիքը բացաւ , լռութիւն եղաւ երկինքը կէս ժամու չափ :

2 Եւ տեսայ ան եօթը հրեշտակները , որ Աստուծոյ առջեւը կը կայնէին . ու անոնց եօթը փող
3 տրուեցաւ : Եւ ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ սեղանին առջեւը կայնեցաւ , ու ոսկեղէն խնկանոց մը ունէր . և իրեն շատ խունկ տրուեցաւ , որ բոլոր սրբոց աղօթքներուն հետ աթոռին առջեւը եղող ոսկի սեղանին վրայ մատուցանէ :
4 Եւ խունկերուն ծուխը սրբոց աղօթքներուն հետ հրեշտակին ձեռքէն Աստուծոյ առջեւը ելաւ :
5 Ու հրեշտակը առաւ խնկանոցը՝ ու զանիկայ սեղանին կրակէն լեցուց , և ձգեց երկրին վրայ . ու եղաւ ձայներ և որոտումներ ու փայլակներ
6 ու երկրաշարժ : Եւ եօթը հրեշտակները որ եօթը փողերը ունէին՝ պատրաստուեցան որ ընդցընեն :

7 Եւ առջի հրեշտակը փողը ընդցուց , ու եղաւ կարկուտ ու կրակ արիւնով խառնուած , ու երկրի վրայ ձգուեցաւ , ու երկրին երրորդ մասը այրեցաւ , և ծառերուն երրորդ մասը այրեցաւ , ու ամէն կանանչ խոտ այրեցաւ :

8 Ու երկրորդ հրեշտակը փողը ընդցուց , և որպէս թէ մեկ մեծ լեռ մը կրակով բորբոքած՝ ծովը ձգուեցաւ , ու ծովուն երրորդ մասը արիւն եղաւ . Եւ ծովուն մէջի շունչառոր արարածներուն երրորդ մասը մեռաւ , ու նաւերուն երրորդ մասը կորսուեցաւ : 9

Ու երրորդ հրեշտակը փողը ընդցուց , ու երկինքէն մեկ մեծ աստղ մը ինկաւ ջամբարի պէս բորբոքած , և գետերուն ու ջուրի աղբիւրներուն երրորդ մասին վրայ ինկաւ : Եւ 10 11
ան աստղին անունը Օշինդր էր . ու ջուրերուն երրորդ մասը օշինդր եղաւ , և շատ մարդիկ ջուրերէն մեռան . քանզի դառն եղան :

Եւ չորրորդ հրեշտակը փողը 12
ընդցուց , ու արեւին երրորդ մասը և լուսնին երրորդ մասը ու աստղերուն երրորդ մասը զարնուեցաւ , անանկ որ անոնց երրորդ մասը խաւարի , և օրուան երրորդ մասը լոյս չտայ , նոյնպէս ալ գիշերուանը :

Եւ նայեցայ՝ ու երկինքի մէջ 13
թռչող արծիւի մը ձայն լսեցի , որ մեծ ձայնով կ'ըսէր , Ա՛յ վա՛յ վա՛յ երկրի վրայ բնակողներուն՝ ան մնացած փողի ձայներուն համար , որ իրեք հրեշտակները պիտի ընդցընեն :

ԳԼ . Ժ

Եւ հինգերորդ հրեշտակը փողը 1
ընդցուց , ու տեսայ որ երկինքէն աստղ մը ինկաւ երկրի վրայ , և անդունդին գուբին բանալին անոր տրուեցաւ . Ու անդունդին 2
գուբը բացաւ , ու ան գուբէն ծուխ կ'ելլէր մեծ նոցի մը ծուխին պէս . ու խաւարեցաւ արեւը ու օդը գուբին ծուխէն :

Եւ ծուխէն մարախներ կ'ելլէր 3
երկրի վրայ . ու անոնց զօրութիւն տրուեցաւ երկրի կարիճներուն ունեցած զօրութեանը պէս . Եւ ա- 4
նոնց ըսուեցաւ որ չվնասեն երկրի խոտին , ո՛չ ալ կանանչեղէնի մը՝ և ո՛չ մէկ ծառի մը , հապա միայն ան մարդոց , որոնք իրենց ճակատներուն վրայ Աստուծոյ կնիքը չունին : Եւ անոնց հրաման տրուեցաւ , 5
որ չսպաննեն զանոնք , հապա չար-

չարէն զանոնք հինգ ամիս . ու ա-
նոնց փոշի չարչարանքը կարիճի
փոշի չարչարանքին պէս էր՝ երբոր
6 մարդը կը զարնէ : Ու այն օրերը
մարդիկ մահը պիտի փնտռեն՝ ու
պիտի չգտնեն . և պիտի ուզեն
մեռնիլ , ու մահը անոնցմէ պիտի
7 փախչի : Ու մարախներուն նը-
մանութիւնը՝ պատերազմի պատ-
րաստուած ձիերու պէս , ու անոնց
գլուխներուն վրայ ոսկեղէն պսակ-
ներու պէս , և անոնց երեսները
8 մարդոց երեսներու պէս էր . Ու
անոնք մազեր ունէին կանանց մա-
զերուն պէս , ու անոնց ակռաները
առիւծներու ակռաներուն պէս էր :
9 Ու զրահներ ունէին՝ երկաթէ զրահ-
ներու պէս . ու անոնց թեւերուն
ձայնը պատերազմի վազող շատ
ձիերը կռուելու կառքերու ձայնին պէս
10 էր : Ու կարիճներու նման պոչեր
ունէին , ու պոչերնուն վրայ խայ-
թոց . և իշխանութիւն ունէին
հինգ ամիս մարդոց վնասելու :
11 Ու իրենց վրայ թագաւոր ունէին
անդունդին հրեշտակը , որուն ա-
նունը Աբրայեցերէն Աբադոն , և
Յոյն լեզուով կ'ըսուի Ապողիոն :
12 Մէկ վայը անցաւ . ասկէ ետև
ահա երկու վայեր ալ կու գան :
13 Ու վեցերորդ հրեշտակը փողը
փչեցուց . ու ձայն մը լսեցի Աստու-
ծոյ առջևը եղող ոսկի սեղանին
14 չորս եղջիւրներէն , Որ կ'ըսէր
վեցերորդ հրեշտակին՝ որ փողը
ունէր . Արձակ մեծ գետին վրայ
կապուած չորս հրեշտակները ար-
15 ձակէ : Ու այն չորս հրեշտակները
արձակուեցան , որ պատրաստուած
էին ժամի՝ ու օրուան՝ և ամիսի՝
ու տարիի համար , որ մարդոց եր-
16 րորդ մասը մեռցընեն : Ու ձիա-
ւոր զօրքերուն համրանքը երկու
բիւրք բիւրուց էր , ու լսեցի անոնց
17 համրանքը : Ու տեսիլքին մէջ
այսպէս տեսայ ձիերը , ու անոնց
վրայ հեծնողները , որ ունէին հրե-
ղէն , ու յակինթեղէն , և ծծմբեղէն
զրահներ . և ձիերուն գլուխները
առիւծներու գլուխներուն պէս էր .
ու անոնց բերնէն կրակ ու ծուխ և
ծծումբ կ'ելլէր : Ա Երեք հա- 18
րուածներէն մարդոց երրորդ մասը
մեռաւ , այսինքն կրակէն ու ծուխէն
ու ծծումբէն՝ որ անոնց բերնէն
կ'ելլէր : Ինչու որ ան ձիերուն 19
զօրութիւնը բերաններնուն մէջն է ,
ու պոչերնուն մէջը . քանզի անոնց
պոչերը օձերու նման էին , ու գը-
լուխներ ունէին որոնցմով կը վը-
նասէին : Ու ուրիշ մարդիկը որ 20
ասոնց հարուածներէն չսպաննուեցան ,
իրենց ձեռացը գործերէն չապաշ-
խարեցին , որ երկրպագութիւն չը-
նեն դեւերուն՝ ու ոսկիէ և արծաթէ
ու պղինձէ և քարէ ու փայտէ չի-
նուած կուռքերուն , որոնք ո՛չ
կրնան տեսնել , ո՛չ ալ լսել , ու
ո՛չ քալել . Նաև չապաշխարեցին 21
իրենց մարդասպանութիւններէն ,
ո՛չ ալ իրենց կախարդութիւննե-
րէն , ո՛չ ալ իրենց պոռնկութե-
նէն , և ո՛չ իրենց գողութիւննե-
րէն :

ԳԼՈՒԽ Ժ

Ու տեսայ ուրիշ զօրաւոր հրեշ- 1
տակ մը՝ որ երկինքէն կ'իջնէր ,
ու ամպ հագած էր , և իր գլխուն
վրայ ծիածան կար . ու իր երեսը
արեւի պէս էր , և իր ոտքերը կրակի
սիւներու պէս . Ու իր ձեռքը գըր- 2
քոյկ մը ունէր բացուած . ու իր
աջ ոտքը ծովուն վրայ դրաւ , և
ձախը՝ ցամաքին վրայ . Ու մեծ 3
ձայնով աղաղակեց՝ առիւծի մը գո-
չելուն պէս . ու երբոր աղաղակեց ,
եօթը որոտումները իրենց ձայնե-
րովը խօսեցան : Ու երբոր եօթը 4
որոտումները խօսեցան , պիտի գը-
րէի . ու երկինքէն ձայն մը լսեցի որ
կ'ըսէր . Անոնք՝ ան բաները որ եօ-
թը որոտումները խօսեցան , ու
զանոնք մի՛ գրեր : Ու ան հրեշ- 5
տակը որ ծովուն վրայ ու ցամաքին
վրայ կայնած տեսայ , իր աջ ձեռքը
երկինքը վերցուց . Ու երդում 6
ըրաւ յաւիտեանս յաւիտենից Ան-
դանի եղողին վրայ , որ ստեղծեց
երկինքը ու ինչ որ անոր մէջն է ,
ու երկիրը և ինչ որ անոր մէջն է ,
և ծովը ու ինչ որ անոր մէջն է ,

թէ ալ ժամանակ պիտի չըլլայ . 7
Հապա եօթներորդ հրեշտակին
ձայնին օրերը՝ երբոր փողը փչեցը-
նէ , Աստուծոյ խորհուրդը պիտի կա-
տարուի , ինչպէս որ իր ծառանե-
րուն մարգարէներուն աւետիս տու-
աւ :
Ու ան ձայնը որ երկինքէն լսեցի , 8
նորէն խօսեցաւ ինծի՝ ու ըսաւ .
Գնա՛ առ ան բաց գրքոյկը՝ որ ծո-
վուն ու ցամաքին վրայ կայնող հր-
եշտակին ձեռքն է : Ես ալ հրեշ- 9
տակին գացի , ու ըսի անոր . Տո՛ւր
ինծիատ գրքոյկը . ու ըսաւ ինծի .
Ա՛ռ ասիկայ՝ ու կե՛ր . և քու փո-
րիդ մէջ դառնութիւն պիտի պատ-
ճառէ , բայց բերնիդ մէջ մեղրի 10
պէս անուշ պիտի ըլլայ : Ու
գրքոյկը հրեշտակին ձեռքէն առի ,
ու կերայ զանիկայ . և իմ բերնիս
մէջը մեղրի պէս անուշ էր . և ու-
տելէս ետքը փորիս մէջը դառնու-
թիւն եղաւ : Ու ըսաւ ինծի . 11
Պէտք է որ դուն նորէն մարգարէ-
ութիւն ընես շատ ժողովուրդնե-
րու՝ և ազգերու՝ ու լեզուներու՝ և
թագաւորներու վրայով :

ԳԼՈՒԽ ԺԱ

Ու ինծի մէկ եղէգ մը տրուեցաւ 1
գաւազանի պէս , և հրեշտակը
կայներ էր՝ ու կ'ըսէր . Ելի՛ր ու
չափէ Աստուծոյ տաճարը ու սե-
ղանը՝ և անոր մէջ երկրպագու-
2 թիւն ընողները : Ու գաւիթը՝
որ տաճարին դուրսն է , ձգէ և մի՛
չափեր . ինչու որ անիկայ հեթա-
նոսներուն տրուած է , ու անոնք
սուրբ քաղաքը պիտի կոխկռտեն
3 քառասունուերկու ամիս : Ու իմ
երկու վկաներուս զգեստաւորե-
ցի՛ պիտի տամ , և անոնք քուրձ հագած հա-
զար երկու հարիւր ու վաթսուն օր
4 մարգարէութիւն պիտի ընեն : Ա-
նոնք ան երկու ձիթենիները ու
երկու ճրագներն են , որ երկրին
5 Տէրոջը առջևը կը կենան : Ու
թէ որ մէկը ուզէ անոնց վնաս ը-
նել , անոնց բերաններէն կրակ
կ'ելլէ , ու իրենց թշնամիները
կ'ուտէ . և թէ որ մէկը ուզէ անոնց
վնաս ընել , պէտք է որ անիկայ
այսպէս սպանուի : Անոնք իշխա- 6
նութիւն ունին երկինքը գոցելու՝
որ իրենց մարգարէութեան օրերը
անձրեւ չգայ , ու ջուրերուն վրայ
իշխանութիւն ունին՝ անոնք արիւն
դարձընելու , և ամէն հէրկ պա-
տուհաններով երկիրը զարնելու՝
քանի անգամ որ ուզեն : Ու երբ- 7
որ իրենց վկայութիւնը կատարին ,
ան գազանը անոնց հետ պատերազմ պիտի
ընէ , և անոնց պիտի յաղթէ , ու
պիտի սպաննէ անոնք : Ու անոնց 8
դիները՝ Խոշտ պէտ Տան ան մեծ
քաղաքին հրապարակին մէջ , որ
հոգևորապէս կ'ըսուի Սոդոմ ու
Եգիպտոս , ուր որ իրենց Տէրն ալ
խաչուեցաւ : Ու ժողովուրդներէն՝ 9
ու ցեղերէն՝ և լեզուներէն՝ ու ազ-
գերէն պիտի տեսնեն անոնց դիները
երեք ու կէս օր . ու թողլ պիտի
չտան անոնց դիները դերեզմաններու
մէջ թաղելու : Ու անոնք որ 10
երկրի վրայ կը բնակին , ուրախ
պիտի ըլլան ու խնդան անոնց վրայ .
մինչև անգամ իրարու ընծաներ
պիտի խրկեն . ինչու որ ան երկու
մարգարէները երկրի բնակիչները
չարչարեցին :
Ու երեք ու կէս օրէն ետև՝ Աս- 11
տուծմէ կենդանութեան հոգի մտաւ
անոնց մէջ , ու իրենց ոտքերուն
վրայ կայնեցան . և զանոնք տեսնող-
ներուն վրայ մեծ վախ ինկաւ : Ու 12
երկինքէն մեծ ձայն մը լսեցի , որ
կ'ըսէր անոնց . Ա՛ջ ելէք՝ հո՛ս
Էյէ՛ . և անոնք ամպով երկինքը
վերցան . ու անոնց թշնամիները
զանոնք տեսան : Ու նոյն ժամուն 13
մեծ երկրաշարժ մը եղաւ , ու քա-
ղաքին տասներորդ մասը կործանե-
ցաւ . և ան երկրաշարժէն եօթը
հազար մարդիկ մեռան . ու մնա-
ցածները վախով լեցուեցան , ու
փառք տուին երկնից Աստուծոյ :
Երկրորդ վայը անցաւ . ահա ե- 14
րորդ վայը շուտով կու գայ :
Ու եօթներորդ հրեշտակը փողը 15
չեչեցուց . ու երկինքի մէջ մեծ ձայ-
ներ եղան՝ որ կ'ըսէին . Աշխարհին

թագաւորութիւնը մեր Տէրոջը ու
8 իր Օծեալինը եղաւ , և ինքը պի-
տի թագաւորէ յաւիտեանս յաւի-
16 տենից : Եւ քսանուչորս երէցնե-
րը որ իրենց աթոռներուն վրայ
նստած էին Աստուծոյ առջևը , ի-
րենց երեսներուն վրայ ինկան , և
Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրին՝
17 ըսելով . Կ՚ենք դոհութիւն կը մա-
տուցանենք Ամենակալ Տէր Ա-
ստուած՝ որ ես , և որ էիր , որ քու
մեծ զօրութիւնդ առիր , ու թա-
18 գաւորեցիր : Եւ ազգերը բարկա-
ցան . ու քու բարկութիւնդ եկաւ ,
և մեռելներուն ժամանակը՝ որ դա-
տուին , ու վարձք տաս քու ծա-
ռաներուդ մարգարէներուն և սուր-
բերուն ու քու անունէդ վախցողնե-
րուն՝ պզտիկներուն ու մեծերուն ,
և երկրի ապականիչները ապակա-
նես :

19 Ու երկինքի մէջ Աստուծոյ տա-
ճարը բացուեցաւ , և անոր ուխտին
տապանակը իր տաճարին մէջը երե-
ցաւ . ու եղան փայլակներ ու ձայ-
ներ , և որոտումներ , ու երկրա-
շարժ , և խոշոր կարկուտ :

ԳԼ . ԺԲ

1 Ու երկինքի մէջ մեծ նշան մը երե-
ցաւ . Մէկ կնիկ մը արեւը իր
վրան առած , ու լուսինը իր ոտքե-
րուն տակը . և իր գլխուն վրայ
2 տասուերկու աստղէ պսակ մը . Եւ
յղի էր , ու երկանց մէջ ըլլալով ,
և ծնանելու համար շատ նեղութիւն
քաշելով կը պոռար :

3 Ու երկինքի մէջ ուրիշ նշան մը
երեւցաւ , և ահա մէկ մեծ շառագոյն
վիշապ մը , որ եօթը գլուխ ու տա-
սը եղջիւր ունէր , և իր գլուխնե-
4 րուն վրայ եօթը թագ : Եւ անոր
պոչը երկինքի աստղերուն երրորդ
մասը կը քաշէր , ու անոնք երկրի
վրայ ձգեց . և վիշապը կեցեր էր
ան կնկանը առջևը՝ որ ծնանելու
5 վրայ էր . որ երբոր ծնանի , անոր
զաւակը կլլէ : Ու ինք արու զա-
ւակ մը ծնաւ , որ երկաթէ գաւա-
զանով պիտի հովուէր բոլոր ազգե-
րը . և անոր զաւակը յափշտա-
կուեցաւ Աստուծոյ քովը , ու անոր 6
աթոռին քովը : Եւ կնիկը անա-
պատը փախաւ , ուր որ անոր տեղ
պատրաստուած էր Աստուծմէ , որ
հոն կերակրուի հազար երկու հա-
րիւր ու վաթսուն օր :

Ու երկինքի մէջ պատերազմ ե- 7
ղաւ . Միքայէլ ու իր հրեշտակնե-
րը վիշապին հետ պատերազմեցան .
վիշապն ալ իր հրեշտակներովը պա-
տերազմեցաւ . Ու չկրցան դէմ կե- 8
նալ . ու երկինքի մէջ՝ ալ տեղ
չգտնուեցաւ անոնց : Եւ վար ձը- 9
դուեցաւ մեծ վիշապը՝ ան առջի օ-
ձը որ Սատանայ կ՚ըսուի , որ բոլոր աշխարհ մոլոր-
ցուց . ու իր հրեշտակները իրեն
հետ վար ձգուեցան երկրի վրայ :
Եւ մեծ ձայն մը լսեցի երկինքի մէջ՝ 10
որ կ՚ըսէր . Հիմա եղաւ մեր Ա-
ստուծոյ փրկութիւնը ու զօրութիւ-
նը և թագաւորութիւնը , ու անոր
Օծեալին իշխանութիւնը . քանզի
որ մեր եղբայրներուն դէմ չար խօ-
սողը վար ձգուեցաւ , որ անոնց դէմ
ցաւախօսութիւն կ՚ընէր մեր Ա-
ստուծոյն առջևը գոլեկ ու գիշեր :
Եւ անոնք անոր յաղթեցին Գառ- 11
նուկին արիւնովը , ու իրենց վկա-
յութեանը խօսքովը . և իրենց
կեանքը չսիրեցին մինչև ՚ի մահ :
Ասոր համար ուրախացէք ո՛վ եր- 12
կինք ու անոր մէջը բնակողներ .
վա՛յ երկրին ու ծովուն , որ Սատա-
նայ կուգայ ձեզի իջաւ , որ շատ բար-
կութիւն ունի՝ գիտնալով որ քիչ
ժամանակ պիտի կենայ :

Ու երբոր վիշապը տեսաւ որ ին- 13
քը երկրի վրայ ձգուեցաւ , արու
զաւակ ծնանող կնկանը հետևէն ին-
կաւ : Եւ ան կնկանը մեծ արծիւի 14
երկու թեւեր տրուեցաւ , որ անա-
պատ իր տեղը թռչի , ուր որ պի-
տի կերակրուէր ժամանակ ու ժա-
մանակներ ու կէս ժամանակ՝ օձին
երեսէն : Եւ օձը իր բերնէն գետի 15
պէս ջուր վազեցուց կնկանը հետևէն ,
որ զանիկայ հեղեղով ընկղմէ : Ու 16
երկիրը օգնեց կնկանը , ու երկիրը
իր բերանը բացաւ , և կլլեց ան գե-
տը , որ վիշապը իր բերնէն վազ-

17 ցուց : Ու վիշապը բարկացաւ
կնկանը դէմ , և գնաց պատերազ-
մելու անոր ուրիշ զաւակներուն
հետ , որոնք Աստուծոյ պատուի-
րանքները կը պահէին , ու Յիսու-
սի վկայութիւնը ունէին :
18 Եւ կայնեցայ ծովուն աւազին վը-
րայ .

ԳԼ . ԺԳ

1 Ու տեսայ որ գազան մը
կ՚ելլէր , և ունէր եօթը գլուխ
ու տասը եղջիւր . և անոր եղջիւր-
ներուն վրայ տասը թագ , ու անոր
գլուխներուն վրայ հայհոյութեան
2 անուններ կար : Եւ ան գազանը
որ տեսայ՝ ընձառ նման էր , ու իր
ոտքերը արջու պէս , և իր բերանը
առիւծի բերնի պէս . ու վիշապը
անոր տուաւ իր զօրութիւնը և իր
3 աթոռը ու մեծ իշխանութիւն : Եւ
անոր գլուխներուն մէկը մահու չափ
վիրաւորուածի պէս էր . ու անոր
մահուան վէրքը առողջացաւ , և
բոլոր երկիրը գազանին ետևէն զար-
մացաւ : Եւ երկրպագութիւն ը-
րին վիշապին՝ որ գազանին իշխա-
նութիւն տուաւ , ու երկրպագու-
թիւն ըրին գազանին՝ ըսելով . Ո՞վ
է ապ գազանին նման . և ո՞վ կրնայ
5 անոր հետ պատերազմ ընել : Եւ
անոր մեծ բաներ ու հայհոյութիւն-
ներ խօսող բերան տրուեցաւ . և
քառասունուերկու ամիս անոր իշխա-
նութիւն տրուեցաւ իր խմբէը ընե-
6 լու : Ու իր բերանը հայհոյու-
թեամբ Աստուծոյ դէմ բացաւ , ա-
նոր անունը ու անոր խորանը ու
երկինքը բնակողները հայհոյելու :
7 Եւ անոր էլեանուԻն տրուեցաւ
սուրբերուն հետ պատերազմ ընե-
լու , ու անոնց յաղթելու . և ա-
նոր իշխանութիւն տրուեցաւ բոլոր
ցեղերու՝ և ժողովուրդներու՝ ու լե-
8 զուներու՝ և ազգերու վրայ . Եւ
անոր երկրպագութիւն պիտի ընեն
երկրի վրայ բոլոր բնակողները ,
որոնց անունները աշխարհիս սկիզ-
բէն ՚ի վեր՝ մորթուած Գառնուկին
կենաց գրքին մէջը գրուած չեն :
9 Ո՛վ որ ականջ ունի՝ թող լսէ :
10 Ո՛վ որ գերութեան քշէ , ինքը
գերի պիտի տարուի . ո՛վ որ սրով
սպաննէ , պէտք է որ ինքը սրով
սպաննուի . հոս է սուրբերուն հա-
բերութիւնը ու հաւատքը :

11 Եւ մէկ ուրիշ գազան մը տեսայ՝
որ երկրէն կ՚ելլէր , ու գառնուկի
նման երկու եղջիւր ունէր , ու կը
խօսէր վիշապին պէս : Եւ առջի 12
գազանին բոլոր իշխանութիւնը կը
վարէր անոր առջևը , ու երկիրը և
բոլոր անոր բնակիչները կը ստիպէր
որ երկրպագութիւն ընեն առջի գա-
զանին՝ որուն մահուան վէրքը ա-
ռողջացաւ : Եւ մեծ նշաններ կ՚ը- 13
նէր , ու մինչև անգամ երկինքէն
կրակ կ՚իջեցնէր երկրի վրայ մար-
դոց առջևը : Ու երկրի վրայ բնա- 14
կողները կը մոլորցընէր ան նշան-
ներով , որ իր ձեռքը տրուած էր
գազանին առջևը ընելու . ու երկ-
րի բնակիչներուն կ՚ըսէր՝ որ պատ-
կեր շինեն ան գազանին , որ սրով
վիրաւորուած էր՝ ու առողջացաւ :
Եւ էլեանուԻն տրուեցաւ անոր , 15
որ գազանին պատկերին հոգի տայ ,
որ գազանին պատկերը խօսի . և
ո՛վ որ գազանին պատկերին երկր-
պագութիւն չընէ , զանիկայ սպան-
նել տայ : Եւ կը ստիպէր ամէնը՝ 16
այսինքն պզտիկները ու մեծերը՝ և
հարուստները ու աղքատները՝ և
ազատները ու ծառաները , որ ի-
րենց աջ ձեռքին վրայ կամ իրենց
ճակատին վրայ դրոշմ ընդունին .
Եւ որ մէկը չկրնայ գնել կամ ծա- 17
խել , բայց միայն ան՝ որ ունի դր-
րոշմը կամ գազանին անունը , կամ
անոր անուանը թիւը : Հոս է 18
իմաստութիւնը . ո՛վ որ միտք ու-
նի , թող հաշուէ գազանին թի-
ւը . քանզի մարդու մը թիւ է ,
ու անոր թիւը վեց հարիւր վաթ-
սունուվեց է :

ԳԼ . ԺԴ

Եւ տեսայ՝ և ահա Գառնուկը 1
կայներ էր Սիօն լերանը վրայ .
ու անոր հետը հարիւր քառասունու-
չորս հազարը , որոնք ունէին անոր
անունը և անոր Հօրը անունը ի-

բինց ձակատներուն վրայ գրուած :
2 Ու երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ շատ
ջուրերու ձայնի պէս , ու մեծ որո-
տումի ձայնի մը պէս , ու լսած ձայնս
քնարահարներուն իրենց քնարնե-
րը զարնելուն ձայնին կը նմանէր :
3 Ու նոր երգ կ'երգէին աթոռին
առջեւը՝ ու չորս կենդանիներուն
ու երէցներուն առջեւը . և մէկը
չէր կրնար ան երգը սորվիլ , բայ
՚ի ան հարիւր քառասունուչորս
հազարէն , որոնք երկրէն փրկուած
4 էին : Անոնք անոնք են՝ որ կնիկ-
ներու հետ չխառնակեցան , քանզի
կոյս են . ասոնք Գառնուկին ետևէն
կ'երթան՝ ուր որ ան երթայ . ասոնք
մարդոց մէջէն փրկուեցան Աստու-
ծոյ ու Գառնուկին երախայրի ըլ-
5 լալո . Ու անոնց բերանը սուտ
չգտնուեցաւ , ինչու որ անբիծ
են :
6 Ու ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ՝
որ կը թռչէր երկինքին մէջ . և
ունէր յաւիտենական աւետիսը՝
քարոզելու բոլոր ազգերուն ու ցե-
ղերուն և լեզուներուն ու ժողո-
վուրդներուն՝ որ երկրի վրայ կը
7 բնակին . Ու մեծ ձայնով կ'ըսէր .
Աստուծմէ վախցէք՝ ու փառք տուէք
անոր . ինչու որ անոր դատաստա-
նին ժամը եկաւ . ու երկրպագու-
թիւն ըրէք անոր՝ որ ստեղծեց եր-
կինքը ու երկիրը՝ և ծովը ու ջուրե-
րուն աղբիւրները :
8 Ու անոր ետևէն ուրիշ հրեշտակ
մը եկաւ՝ ու ըսաւ . Ինկաւ՝ ինկաւ
մեծ Բաբիլոնը , ինչու որ բոլոր
ազգերը արբեցուց իր կատաղի
9 պոռնկութեանը գինիէն : Ու ա-
նոնց ետևէն երրորդ հրեշտակ մըն
ալ եկաւ , ու մեծ ձայնով մը ը-
սաւ . Ո՛վ որ գազանին ու անոր
պատկերին երկրպագութիւն կ'ընէ ,
և դրոշմը իր ձակատին վրայ՝ կամ
10 իր ձեռքին վրայ կ'ընդունի , Ին-
կայ Աստուծոյ սրտմտութեանը գի-
նիէն պիտի խմէ՝ որ անխառն լե-
ցուած է անոր բարկութեանը գա-
ւաթին մէջ . և կրակով ու ծծումբ
ով պիտի տանջուի սուրբ հրեշ-
տակներուն առջեւը ու Գառնուկին
առջեւը : Ու անոնց տանջանքին 11
ծուխը կ'ելլէ յաւիտեանս յաւիտե-
նից . և գորեկ ու գիշեր հանգստու-
թիւն չունին անոնք՝ որ գազանին
ու անոր պատկերին երկրպագու-
թիւն կ'ընեն , և անոր անուանը
դրոշմը կ'ընդունին : Հոս է 12
սուրբերուն համբերութիւնը , ո-
րոնք Աստուծոյ պատուիրանքները
ու Յիսուսի հաւատքը կը պահեն :
Ու երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ը- 13
սէր . Գրէ՛ , Այսուհետև երանելի
են ան մեռելները՝ որոնք Տէրոջմով
կը ննջեն , այո՝ կ'ըսէ Հոգին , որ
իրենց աշխատութենէն հանգչին .
ու իրենց գործքերը իրենց ետևէն
կ'երթան :
Ու տեսայ՝ և ահա ճերմակ ամպ 14
մը , ու ան ամպին վրայ Որդւոյ մարդոյ նման . և իր
գլուխը ոսկիէ պսակ մը՝ ու իր ձեռ-
քը սուր մանգաղ մը ունէր :
Ու տաճարէն ուրիշ հրեշտակ մը 15
կ'ելլէր , որ ամպին վրայ նստողին
մեծ ձայնով կ'աղաղակէր ու կ'ըսէր .
Երկրընդուր քու մանգաղդ ու ջնջէ .
ինչու որ ջնջելու ժամանակը եկաւ ,
ինչու որ երկրի հունձքը հասուն-
ցած է : Ու ան որ ամպին վրայ 16
կը նստէր , իր մանգաղը երկրին
վրայ երկրընդուց՝ ու երկիրը ջնջուե-
ցաւ :
Ու երկինքին մէջի տաճարէն ու- 17
րիշ հրեշտակ մը ելաւ . և ասիկայ
ալ սուր մանգաղ մը ունէր : Ու 18
սեղանէն ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ ,
որ կրակի վրայ իշխանութիւն ու-
նէր , ու մեծ ձայնով կանչեց անոր՝
որ սուր մանգաղը ունէր , ու ըսաւ .
Երկրընդուր քու սուր մանգաղդ , ու
երկրի այգիին ողկոյզները կթէ .
ինչու որ անոր խաղողները հասուն-
ցած են : Ու ան հրեշտակը իր 19
մանգաղը երկրին վրայ երկրընդուց ,
ու երկրին այգիին խաղողները կթեց ,
ու Աստուծոյ բարկութեանը մեծ
հնձանին մէջ ձգեց : Ու հնձանը 20
քաղաքին դուրսը կոխուեցաւ . ու
հնձանէն արիւն կ'ելլէր , որ մինչև
ձիերուն սանձերը , ո՛ր հազար վեց
հարիւր ասպարէզ կը հասնէր :

ԳԼ . ԺԵ

1 Ու ուրիշ մեծ ու զարմանալի նը-
շան մը տեսայ երկինքի մէջ ,
եօթը հրեշտակներ՝ որոնք եօթը
վերջին հարուածները ունէին . ո-
րովհետև անոնցմով կը կատարուէր
2 Աստուծոյ բարկութիւնը : Ու
տեսայ որպէս թէ ապակեղէն ծով
մը կրակով խառնուած . և անոնք
որ յաղթեցին գազանին՝ ու անոր
պատկերին՝ և անոր անուանը թի-
ւին , ապակեղէն ծովուն վրայ կայ-
ներ էին , ու Աստուծոյ քնարները
3 ունէին . Ու Աստուծոյ ծառային
Մովսէսին երգը կ'երգէին , ու
Գառնուկին երգը՝ ըսելով . Մե-
ծ ու զարմանալի են քու գործքերդ՝
Տէր Աստուած Ամենակալ .
արդար ու ճշմարիտ են քու ճամ-
բաներդ՝ ով թագաւոր ազգաց .
4 Տէր՝ ո՞վ պիտի չվախնայ քեզմէ ,
ու քու անունդ չփառաւորէ . ին-
չու որ դուն միայն սուրբ ես . քան-
զի բոլոր ազգերը պիտի գան՝ ու
քու առջեւդ երկրպագութիւն պիտի
ընեն , ինչու որ քու արդար դա-
տաստաններդ յայտնուեցան :
5 Ու ասկէ ետև տեսայ՝ ու բա-
ցուեցաւ վկայութեան խորանին տա-
6 ճարը , որ երկինքն էր . Ու եօթը
հարուածները ունեցող եօթը հրեշ-
տակները մաքուր ու պայծառ կտաւ
հագած՝ և իրենց կուրծքերուն վը-
րայովը ոսկեղէն գօտի կապած՝ տա-
7 ճարէն ելան : Ու չորս կենդանի-
ներէն մէկը եօթը հրեշտակներուն
եօթը ոսկեղէն սկաւառակներ տուաւ
յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի
եղող Աստուծոյ բարկութիւնովը
8 լեցուն : Ու տաճարը Աստուծոյ
փառքէն ու անոր զօրութենէն ծու-
խով լեցուեցաւ . ու մէկը չէր կըր-
նար տաճարը մտնել , մինչև որ
կատարուին եօթը հրեշտակներուն
եօթը հարուածները :

ԳԼ . ԺԶ

1 Ու տաճարէն մեծ ձայն մը լսեցի՝
որ եօթը հրեշտակներուն կ'ը-
սէր . Գացէք Աստուծոյ բարկու-
թեանը եօթը սկաւառակները երկ-
րի վրայ թափեցէք :
Ու առջի հրեշտակը գնաց , ու իր 2
սկաւառակը երկրի վրայ թափեց .
ու չարաչար պալարներ եղաւ ան
մարդոցը վրայ որոնք գազանին դր-
րոշմը ունէին՝ ու անոր պատկերին
երկրպագութիւն կ'ընէին :
Ու երկրորդ հրեշտակը իր սկա- 3
ւառակը ծովուն վրայ թափեց , ու
ջուրերը մեռած մարդու արիւն
դարձան և ծովուն մէջի բոլոր կեն-
դանիները մեռան :
Ու երրորդ հրեշտակը իր սկաւա- 4
ռակը գետերուն և ջուրերու աղ-
բիւրներուն վրայ թափեց , ու ա-
նոնք արիւն դարձան : Ու ջուրե- 5
րուն հրեշտակին լսեցի՝ որ կ'ըսէր .
Արդար ես դուն , որ ես՝ և որ էիր ,
և սուրբ ես , որ ասանկ դատաս-
տաններ ըրիր . Ինչու որ անոնք 6
սուրբերուն ու մարգարէներուն ա-
րիւնը թափեցին . և դուն անոնց
արիւն խմել տուիր , քանզի ար-
ժանի են : Ու սեղանէն լսեցի՝ որ 7
կ'ըսէր . Այո՛ Ամենակալ Տէր Աս-
տուած , քու դատաստաններդ ար-
դար ու ճշմարիտ են :
Ու չորրորդ հրեշտակը իր սկա- 8
ւառակը արեւին վրայ թափեց :
Ու անոր զօրութիւն տրուեցաւ որ 9
խորշակահար ընէ մարդիկները կր-
բակով . և սաստիկ տաքէն խոր-
շակահար եղան մարդիկ , և հայ-
հոյեցին Աստուծոյ անունը , որ աս
հարուածներուն վրայ իշխանութիւն
ունի . ու չապաշխարեցին որ անոր
փառք տան :
Ու հինգերորդ հրեշտակը իր բա- 10
կաւառակը գազանին աթոռին վը-
րայ թափեց , ու անոր թագաւո-
րութիւնը խաւարեցաւ . և ցաւէն
լեզուները կը ծամէին . Ու երկ- 11
նից Աստուածը հայհոյեցին իրենց
ցաւերուն՝ և իրենց պալարներուն
պատճառովը . ու իրենց գործքերէն
չապաշխարեցին :
Ու վեցերորդ հրեշտակը իր սկա- 12
ւառակը մեծ գետին Եփրատին վրայ
թափեց , ու անոր ջուրերը ցամքե-
ցան , որ արեւելքի թագաւորնե-

13 բուն ձամբան պատրաստուի : Եւ
տեսայ որ վիշապին բերնէն ու գա-
զանին բերնէն և սուտ մարգարէին
բերնէն իրեք պիղծ ոգիները կ'ելլէին
14 գորտերու նման . Ինչու որ անոնք
դևերու ոգիներ են՝ որ նշաններ կ'ը-
նեն , ու երթան աշխարհին թագա-
ւորներուն կ'երթան , որ զանոնք
Ամենակալ Աստուծոյ այն մեծ օրուա-
նը պատերազմին համար ժողվեն .
15 (Ահա գողի պէս կու գամ . երանի՛
անոր՝ որ արթուն կը կենայ , ու իր
հանդերձները կը պահէ , որ մերկ
չպտըտի , ու իր ամօթը երևնայ .)
16 Եւ զանոնք մէկ տեղ մը ժողվեցին ,
որ Եբրայեցերէն Երմագեդոն կ'ը-
սուի :
17 Ու եօթնևրորդ հրեշտակը իր սկա-
ւառակը օդին վրայ թափեց . ու
երկինքին տաճարէն՝ աթոռէն մեծ
ձայն մը ելաւ՝ ըսելով . Եղաւ :
18 Եւ փայլակներ ու ձայներ և որո-
տումներ եղան . ու մեծ երկրաշարժ
մը եղաւ , անանկ որ մարդոց երկրի
վրայ ըլլալէն 'ի վեր՝ անանկ մեծ
19 երկրաշարժ մը եղած չէր : Եւ մեծ
քաղաքը իրեք մաս եղաւ , ու աղ-
գերուն քաղաքները կործանեցան ,
և մեծ Բաբիլոնը Աստուծոյ առջևը
յիշուեցաւ , որ իր սաստիկ բար-
կութեանը գինիին գաւաթը անոր
20 տայ : Եւ ամէն կղզի փախաւ , ու
21 լեռները չգտնուեցան : Եւ խոշոր
կարկուտ գրնթէ մէկ տալանդի մը
կշիռովը երկինքէն կ'իջնէր մարդոց
վրայ . ու մարդիկ հայհոյեցին Աս-
տուած՝ կարկուտին հարուածին հա-
մար . ինչու որ խիստ մեծ էր ան
հարուածը :

ԳԼ . ԺԶ

1 Եւ եօթը սկաւառակները ունեցող
եօթը հրեշտակներէն մէկը ե-
կաւ , ու ինծի հետ խօսեցաւ՝ ըսե-
լով . Եկո՛ւր ու քեզի ցուցընեմ
այն մեծ պոռնիկին դատաստանը ,
որ շատ ջուրերուն վրայ կը նստի .
2 Որուն հետ երկրի թագաւորները
պոռնկեցան , ու երկրի բնակիչները
անոր պոռնկութեանը գինիով զի-

նուղան : Եւ զիս անապա-
տը տարաւ հոգիով . ու տեսայ մէկ
կնիկ մը՝ որ կարմիր գազանի մը
վրայ նստեր էր . և ան գազանը լե-
ցուն էր հայհոյութեան անուննե-
րով , ու եօթը գլուխ և տասը եղ-
ջիւր ունէր : Եւ կնիկը ծիրանի ու
կարմիր հագած էր , և ջրդարուած
էր ոսկիով ու պատուական քարե-
րով և մարգարիտներով , և իր
ձեռքը ոսկիէ գաւաթ մը ունէր
պղծութիւններով ու իր պոռնկու-
թեանը անմաքրութիւններով լե-
ցուն . Եւ անոր ձակատին վրայ
անուն մը գրուած էր՝ Խորհուրդ .
Մեծ Բաբիլոն՝ պոռնիկներուն ու
երկրի պղծութիւններուն մայրը :
Եւ տեսայ ան կնիկը՝ որ սուրբերուն
արիւնովը ու Յիսուսի վկաներուն
արիւնովը գինովցած էր . ու երբոր
տեսայ անիկայ , մեծ զարմանքով
զարմացայ : Եւ հրեշտակը ինծի
ըսաւ . Ինչո՞ւ զարմացար . ես քե-
զի ըսեմ ան կնկանը խորհուրդը ,
ու ան գազանին՝ որ զանիկայ վրան
կը կրէ , ու եօթը գլուխ և տասը
եղջիւր ունի : Ան գազանը որ տե-
սար , կար , ու չկայ , և անդուն-
դէն ելլելու՝ ու կորուստը երթալու
վրայ է . ու երկրի վրայ բնակողները՝
որոնց անունները աշխարհի սկիզ-
բէն 'ի վեր կենաց գրքին մէջը գը-
րուած չեն , պիտի զարմանան երբ-
որ տեսնեն ան գազանը թէ կար ,
ու չկայ , ու մօտ է : Հոս պէտք է
իմաստութիւն ունեցող միտք մը .
ան եօթը գլուխը եօթը լեռներ են ,
ուր որ կնիկը անոնց վրայ կը նստի .
և եօթը թագաւորներ են . Հին-
գը ինկած են՝ մէկը կը կենայ , և
միւսը դեռ եկած չէ , ու երբոր
գայ , քիչ ատեն պիտի մնայ : Եւ
ան գազանը որ կար , ու չկայ , ա-
նիկայ ալ ութերորդ է , ու եօթ-
ներէն է , ու դէպ 'ի կորուստը կ'եր-
թայ : Եւ տասը եղջիւրը՝ որ տե-
սար , տասը թագաւորներ են , ո-
րոնք դեռ թագաւորութիւն առած
չեն . հապա գազանին հետ մէկ
ժամու չափ թագաւորներու պէս
իշխանութիւն կ'առնեն : Անոնք

մէկ կամք ունին , ու իրենց զօրու-
թիւնը և իշխանութիւնը գազանին
14 կու տան : Անոնք Գառնուկին հետ
պիտի պատերազմին . և Գառնուկը
անոնց պիտի յաղթէ , քանզի անի-
կայ տէրերուն Տէրն է՝ ու թագա-
ւորներուն Թագաւորը . և անոր
հետը եղողները՝ կանչուած ու ընտ-
15 րուած և հաւատարիմ են : Ու
ըսաւ ինծի . Ան ջուրերը որ տե-
սար՝ որոնց վրայ պոռնիկը նստեր է ,
ժողովուրդներ են՝ ու բազմութիւն-
16 ներ և ազգեր ու լեզուներ : Եւ
տասը եղջիւրները՝ որ տեսար , ու
գազանը , անոնք պիտի ատեն պոռ-
նիկը , ու զանիկայ ամայի ու մերկ
պիտի ընեն , և անոր մարմինը պի-
տի ուտեն , ու զանիկայ կրակով
17 այրեն : Քանզի Աստուած անոնց
սրտին մէջը դրաւ՝ որ իր կամքը կա-
տարեն՝ ու մէկ կամք ընել , և ի-
րենց թագաւորութիւնը գազանին
տան , մինչև որ Աստուծոյ խօսքերը
18 կատարուին : Եւ կնիկը որ տե-
սար , ան մեծ քաղաքն է , որ կը
թագաւորէ երկրի թագաւորներուն
վրայ :

ԳԼ . ԺԷ

1 Եւ ասկէ ետքը ուրիշ հրեշտակ մը
տեսայ որ երկինքէն կ'իջնէր , և
մեծ իշխանութիւն ունէր , ու եր-
կիրը անոր փառքէն լուսաւորուե-
2 ցաւ : Եւ զօրաւոր ձայնով աղա-
ղակեց՝ ըսելով . Ինկաւ՝ ինկաւ մեծ
Բաբիլոնը , և դևերու բնակարան
եղաւ , ու բոլոր պիղծ ոգիներու
արգելանոց , և բոլոր պիղծ ու ա-
3 տելի թռչուններու վանդակ . Ին-
չու որ անոր կատաղի պոռնկութեա-
նը գինիէն խմեցին բոլոր ազգերը ,
ու երկրի թագաւորները անոր հետ
պոռնկեցան , և երկրի վաճառա-
կանները անոր չափազանց զեղուս-
4 թէնէն հարստացան : Ու երկին-
քէն ուրիշ ձայն մը լսեցի որ կ'ը-
սէր . Ելէ՛ք անոր մէջէն՝ իմ ժո-
ղովուրդս , որ անոր մեղքերուն
հաղորդ չըլլաք , ու անոր հարուած-
5 ներէն բաժին չառնէք . Ինչու որ

ատոր մեղքերը մինչև երկինքը հա-
սան կ'ուռցան . ու Աստուած ատոր
անիրաւութիւնները յիշեց : Հա- 6
տուցէ՛ք ատոր՝ ինչպէս որ ինքը հա-
տուց . ու իր գործքերուն համեմատ
կրկնապատիկ փոխարինեցէ՛ք ատոր .
ան գաւաթը որ ինքը լեցուց՝ կրկն-
ապատիկ լեցուցէ՛ք իրեն : Որ- 7
չափ որ փառաւորեց զինքը՝ և զեղ-
խութեամբ ապրեցաւ , այնչափ ալ
տանջանք և սուգ հատուցէ՛ք անոր .
ինչու որ իր սրտին մէջը կ'ըսէ թէ՝
Նստած թագուհի կը նստիմ , ու որբ-
եւարի չեմ , ու բնաւ սուգ պիտի
չտեսնեմ : Անոր համար մէկ օ- 8
րուան մէջ պիտի գան ատոր հա-
րուածները՝ մահ , ու սուգ , և
սով . ու կրակով պիտի այրի . ին-
չու որ հզօր է Տէր Աստուածը՝ որ
զանիկայ դատեց : Ու երկրի թա- 9
գաւորները՝ որ ատոր հետ պոռնկե-
ցան ու հեշտացան , պիտի լան ու
կոծեն ատոր վրայ երբոր ատոր հըր-
կիզութեանը ծուխը տեսնեն . Եւ 10
ատոր տանջանքին վախէն՝ հեռուն
պիտի կայնին՝ ու ըսեն . Ա՛յ՛ վայ
եղէ՛ մեծ Բաբիլոն քաղաք՝ հզօր
քաղաք , որ մէկ ժամու մէջ եկաւ
քու դատաստանդ : Ու երկրի վա- 11
ճառականները պիտի ողբան ու սուգ
ընեն անոր վրայ . ինչու որ ալ մե-
կը ծախու չառներ անոնց վաճառքը ,
Ոսկիի՝ ու արծաթի՝ և պատուական 12
քարերու՝ ու մարգարիտներու՝ և
բեհեզի՝ ու ծիրանիի՝ և մետաքսի՝
ու որդան կարմիրի վաճառքը՝ և ա-
մէն խունկի փայտերը՝ ու ամէն փը-
ղոսկրեայ ամաններըը՝ և ամէն պա-
տուական փայտէ՝ ու պղինձէ՝ և եր-
կաթէ՝ ու մարմարիոնէ ամաններըը ,
Եւ կինամոնը՝ ու ամոմոնը՝ և խուն- 13
կերը՝ ու անուշահոտ եղը՝ ու կընդ-
րուկը՝ և գինին՝ ու ձէթը՝ և նաշի-
հը՝ ու ցորենը՝ և արջառները՝ ու
ոչխարները՝ և ձիերը՝ ու կառքերը՝
և մարմիններըը ու մարդոց հոգինե-
րը : Եւ քու հոգիիդ ցանկացած 14
պտուղները քեզմէ գնաց , ու բոլոր
չքեղ ու փայլուն բաները քեզմէ
կորսուեցաւ , և ալ բնաւ պիտի
չգտնես զանոնք : Այս բաներուն 15

վաճառականները՝ որ անկէ հարըս-
տացած էին , հետուն պիտի կայնին
անոր տանջանքին վախէն՝ լալով ու
16 սուգ ընելով , ու պիտի ըսեն .
Վա՛յ՝ վա՛յ մեծ քաղաք՝ որ բեհեզ՝ ու
ծիրանի և որդան կարմիր հագած
էիր , ու ոսկիով՝ և պատուական
քարերով՝ ու մարգարիտներով զար-
17 դարուած էիր . Ինչու որ այնքան
հարստութիւնը մէկ ժամու մէջ
փճացաւ : Ու ամէն նաւավարնե-
րը՝ և ան ամէնը՝ որ նաւով տեղ
տեղ կ'երթան , ու նաւաստիները ,
և որոնք որ ծովու մէջ կը բանին ,
18 հետուն կայնեցան . Ու տեսնելով
անոր հրկիզութեանը ծուխը , կ'ա-
ղաղակէին՝ ըսելով . Ո՞վ նման է
19 այս մեծ քաղաքիս . Ու իրենց գը-
լուխներուն վրայ հող ցանեցին , և
լալով ու սուգ ընելով կ'աղաղա-
կէին՝ ըսելով . Վա՛յ՝ վա՛յ ան մեծ
քաղաքին , որուն մէջ իր պատուա-
կանութենէն հարստացան ամէնքը՝
որ նաւեր ունէին ծովուն վրայ . ին-
չու որ մէկ ժամու մէջ ամայացաւ :
20 Ուրախացի՛ր անոր վրայ երկինք՝ ու
սուրբեր և առաքեալներ ու մար-
գարէներ , որ Աստուած ձեր վրէժը
անկէ առաւ :
21 Ու մէկ զօրաւոր հրեշտակ մը
քար մը առաւ աղօրիքի մեծ դարպ
նման , ու ծովը ձգեց՝ ըսելով . Ա-
սանկ ուժով վար պիտի ձգուի Բա-
բիլոն մեծ քաղաքը , ու ալ պիտի
22 չգտնուի : Ու քնարահարներուն ու
երաժիշտներուն և սրնդահարներուն
ու փողահարներուն ձայնը ալ պի-
տի չլսուի քու մէջդ . և արհեստի
վարպետ մը ալ բնաւ պիտի չգըտ-
նուի քու մէջդ , ու աղօրիքին ձայնը
23 ալ պիտի չլսուի քու մէջդ . Ու
ճրագին լոյսը ալ պիտի չերևնայ քու
մէջդ . ու փեսային ձայնը և հարսին
ձայնը ալ պիտի չլսուի քու մէջդ .
քանզի քու վաճառականներդ երկ-
րի մեծամեծներն էին . ինչու որ
քու կախարդութիւնովդ բոլոր ազ-
24 գերը մոլորեցան : Ու մարգարէ-
ներուն ու սուրբերուն ու երկրի
վրայ բոլոր սպաննուածներուն ա-
րիւնը անոր մէջը գտնուեցաւ :

ԳԼ . ԺԸ

Ետքը լսեցի երկինքը՝ շատ բազմութեան մեծ 1
ձայն մը ըսելով . Ալէլուիա . փրկութիւն ու փառք և
պատիւ ու զօրութիւն մեր Աստուծոյն . Ինչու որ ճշմարիտ ու ար- 2
դար են անոր դատաստանները ,
քանզի դատեց ան մեծ պոռնիկը ,
որ իր պոռնկութիւնովը երկիրը
ապականեց , ու իր ծառաներուն
արեան վրէժը անոր ձեռքէն պա-
հանջեց : Ու կրկին անգամ ըսին . 3
Ալէլուիա . ու անոր ծուխը յաւի-
տեանս յաւիտենից կ'ելլէ : Ու 4
քսանուչորս երէցները ու չորս կեն-
դանիները իյնան՝ ու երկրպագու-
թիւն ըրին Աստուծոյ՝ որ աթոռը
կը նստի , ըսելով . Ամէն , Ալէ- 5
լուիա : Ու աթոռէն ձայն մը ե-
լաւ՝ ըսելով . Մեր Աստուծոյն
օրհնութիւն տուէք՝ իր բոլոր ծա-
ռաները , ու դո՛ւք որ իրմէն կը
վախնաք՝ պզտիկներ ու մեծեր :
Ու լսեցի շատ բազմութեան ձայնի 6
պէս՝ ու շատ ջուրերու ձայնի պէս ,
ու սաստիկ որոտումներու ձայնի պէս՝
որ կ'ըսէին . Ալէլուիա , ինչու որ
մեր Ամենակալ Տէր Աստուածը
թագաւորեց : Խնդանք՝ և ուրա- 7
խանանք՝ ու փառք տանք անոր ,
քանզի Գառնուկին հարսնիքը հա-
սաւ , ու անոր կինը ինքզինքը
պատրաստեց : Ու իրեն տրուե- 8
ցաւ՝ որ մաքուր ու լուսափայլ բե-
հեզ հագնի , (որ ան բեհեզը սուր-
բերուն արդարութիւնն է :) Ու 9
ինծի ըսաւ . Գրէ՛ . Երանելի են
անոնք որ Գառնուկին հարսանեացը
ընթրիքին կանչուած են . ու ինծի
ըսաւ . Ասոնք են Աստուծոյ ճըշ-
մարիտ խօսքերը : Ես ալ անոր 10
ոտքերուն առջևը իյնայ , որ անոր
երկրպագութիւն ընեմ . ու ըսաւ
ինծի . Զգուշացի՛ր՝ մի՛ ըներ . ին-
չու որ ես ալ քու ծառայակիցդ
եմ՝ ու քու եղբայրներուդ , որոնք
Յիսուսի վկայութիւնը ունին .
Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրէ .
(ինչու որ Յիսուսի վկայութիւնը
մարգարէութեան հոգին է :)

11 Ու տեսայ երկինքը բացուած .
և ահա մէկ ճերմակ ձի մը , ու ա-
նոր վրայ հեծնողը՝ Հաւատարիմ
ու Ճշմարիտ կ'ըսուի . և արդա-
րութեամբ դատաստան կը տեսնէ
12 ու կը պատերազմի . Ու անոր աչ-
քերը կրակի բոցի պէս էր , ու անոր
գլուխն վրայ շատ թագեր կար , ու
գրուած անուն մը ունէր՝ որ մէկը
13 չգիտեր , բայց միայն ինքը . Ու
արիւնով ներկուած հանդերձ մը
հագեր էր . ու անոր անունը Կո-
14 չուեցաւ Աստուծոյ Բանը . Ու երկնից
մէջ եղող զօրքերը անոր ետևէն
կ'երթային ճերմակ ձիերով , ճեր-
մակ ու մաքուր բեհեզներ հագած :
15 Ու անոր բերնէն սրած սուր մը
կ'ելլէր , որ անով ազգերը զարնէ .
ու ինքը երկաթէ գաւազանով պի-
տի հովուէ զանոնք . ու Ամենակալ
Աստուծոյ սաստիկ բարկութեանը
գինիին հնձանը ինքը պիտի կոխէ :
16 Ու իր պատմուճանին վրայ ու իր
ազդրին վրայ գրուած գիր մը ու-
նէր , ԹԱԳԱՒՈՐ ԹԱԳԱՒՈ-
ՐԱՑ ԵՒ ՏԷՐ ՏԷՐԱՆՑ :
17 Ու մէկ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ
արևին մէջը կայներ էր , ու մեծ
ձայնով աղաղակեց երկինքի մէջ
թռչող բոլոր թռչուններուն՝ ըսե-
լով . Եկէ՛ք՝ Աստուծոյ մեծ ընթ-
18 րիքին ժողվուեցէք . Որ ուտէք
թագաւորներուն մարմինները՝ ու
հազարապետներուն մարմինները՝ զօ-
րաւորներուն մարմինները՝ ու ձիե-
րուն և անոնց վրայ հեծնողներուն
մարմինները՝ ու ամէնուն մարմին-
ները՝ թէ ազատներուն և թէ ծա-
ռաներուն , թէ պզտիկներուն և
թէ մեծերուն :
19 Ու տեսայ գազանը ու երկրի
թագաւորները ու անոնց զօրքերը
մէկտեղ ժողվուած պատերազմ ը-
նելու անոր հետ , որ ձիին վրայ
հեծեր էր , ու անոր զօրքերուն
20 հետ : Ու գազանը բռնուեցաւ ,
ու անոր հետ սուտ մարգարէն՝ որ
անոր առջևը նշաններ ըրաւ , որոնց-
մով մոլորցուց գազանին դրոշմը
ընդունողները , և անոր պատկերին
երկրպագութիւն ընողները . եր-
կուքն ալ ողջ ողջ ծծումբով վա-
ռած կրակին լիճը ձգուեցան : Ու 21
ուրիշներն ալ սպաննուեցան ձիին
վրայ հեծնողին սուրէն , որ իր բե-
րանէն կ'ելլէր , ու բոլոր թռչունները
անոնց մարմիններէն կշտացան :

ԳԼ . Ի

Ու հրեշտակ մը տեսայ՝ որ երկին- 1
քէն կ'իջնէր , ու անդունդին
բանալին և մեծ շղթայ մը ունէր իր
ձեռքը . Ու բռնեց վիշապը այն հին 2
առջի օձը՝ որ Սատանայ ու Սա-
տանան է , և կապեց զանիկայ հա-
զար տարի . Ու անդունդը ձգեց 3
զանիկայ՝ և գոցեց ու վրայէն կնքեց ,
որ ալ չմոլորցնէ ազգերը՝ մինչև
որ հազար տարին լմննայ , և անկէ
ետքը պէտք է որ արձակուի անիկայ
քիչ մը ժամանակ :
Ու աթոռներ տեսայ , ու նստան 4
անոնց վրայ . և անոնց դատաս-
րութիւն տրուեցաւ . Նաև Յիսու-
սի վկայութեանը համար ու Աս-
տուծոյ խօսքին համար գլխատուած-
ներուն հոգիները տեսայ , և անոնք
որ երկրպագութիւն չըրին գազա-
նին՝ ո՛չ ալ անոր պատկերին , ու
անոր դրոշմը իրենց ճակատներուն
վրայ ու իրենց ձեռքին վրայ չըն-
դունեցին . և ապրեցան՝ ու Քրիս-
տոսի հետ հազար տարի թագա-
ւորեցին : Ու ուրիշ մեռելները 5
չապրեցան , մինչև որ հազար տա-
րին կատարուեցաւ . ասիկայ է ա-
ջի յարութիւնը : Երանելի և 6
սուրբ է ան՝ որ առջի յարութեանը
մէջ բաժին ունի . ասոնց վրայ երկ-
րորդ մահը իշխանութիւն չունի .
հապա անոնք Աստուծոյ ու Քրիս-
տոսի քահանաները պիտի ըլլան ,
ու անոր հետ հազար տարի պիտի
թագաւորեն :
Ու հազար տարին լրանալուն՝ 7
պիտի արձակուի Սատանան իր
բանտէն . և պիտի ելլէ ու մոլոր-
ցնէ երկրի չորս անկիւնները ե-
րուն՝ Գոգը ու Մագոգը ,
որ զանոնք պատերազմի ժողվէ ,
որոնց համրանքը ծովու աւազին
չափ է : Ու երկրի ընդարձակու- 8

թեանը մէջ ելան , և սուրբերուն բանակը ու սիրելի քաղաքը չորս
9 կողմէն պատեցին : Եւ երկինքէն Աստուծմէ կրակ իջաւ , ու ապառնեց զանոնք . և բանսարկուն որ անոնք մոլորցուց , ձգուեցաւ կրակի ու ծծումբի լիճին մէջ , ուր որ էր
10 գազանը , և սուտ մարգարէն . ու պիտի չարչարուին ցորեկ ու գիշեր յաւիտեանս յաւիտենից :
11 Եւ մեծ ճերմակ աթոռ մը տեսայ , ու անոր վրայ Նստածը , որուն երեսէն երկիրը ու երկինքը փախան , և տեղ չգտնուեցաւ ա-
12 նոնց : Եւ տեսայ պզտիկ ու մեծ մեռելները՝ որ աթոռին առջեւը կայնած էին , ու գիրքերը բացուեցան , և ուրիշ գիրք մը բացուեցաւ՝ որ է կենաց գիրքը . և գիրքերուն մէջը գրուածներէն մեռելները դատուեցան իրենց գործքերուն համեմատ :
13 Եւ ծովը իր մէջի մեռելները տուաւ , ու մահը և դժոխքը իրենց մէջի մեռելները տուին . ու ամէն մէկը իրենց գործքերուն համեմատ դատուեցան :
14 Եւ մահը ու դժոխքը կրակի լիճին մէջը ձգուեցան . ասիկայ է երկրորդ
15 մահը : Ու ով որ կենաց գրքին մէջը գրուած չգտնուեցաւ , կրակի լիճին մէջը ձգուեցաւ :

ԳԼ . ԻԸ

1 Եւ նոր երկինք մը ու նոր երկիր մը տեսայ . ինչու որ առջի երկինքը ու առջի երկիրը անցաւ . ու
2 ալ ծով չկար : Եւ սուրբ քաղաքը նոր Երուսաղէմը տեսայ՝ որ երկինքէն Աստուծմէ կ'իջնէր , իր երկանը համար պարդարուած հարսի
3 մը պէս պատրաստուած : Ու երկինքէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր . Ահա Աստուծոյ խորանը մարդոց մէջը , ու անիկայ անոնց հետ պիտի բնակի . և անոնք անոր ժողովուրդը պիտի ըլլան , և Աստուած ինքը անոնց հետը պիտի
4 ըլլայ էքէ- անոնց Աստուածը . Եւ ինքը անոնց աչքերէն բոլոր արցունքները պիտի սրբէ , ու ալ մահ պիտի չըլլայ , ոչ սուգ՝ և ոչ աղաղակ՝ և ոչ ցաւ պիտի ըլլայ ասկե ետև . ինչու որ առջի բաները անցան : Եւ ան որ աթոռին վրայ
5 կը նստէր , ըսաւ . Ահա ամէն բաները նոր կ'ընեմ . ու ըսաւ ինծի . Գրէ՛ . ինչու որ այս խօսքերը ճշմարիտ ու հաւատարիմ են :
6 Եւ ըսաւ ինծի . Եղաւ . Ես եմ Ալֆա ու Օմէգա՝ սկիզբը ու վերջը . Ես ծարաւին ձրի պիտի տամ կենաց
7 ջուրին աղբիւրէն : Ան որ կը յաղթէ , այս բաները պիտի ժառանգէ . ու ես անոր Աստուած պիտի ըլլամ , ան ալ ինծի որդի պիտի ըլլայ :
8 Բայց վախկոտներուն՝ ու անհաւատներուն՝ և պիղծերուն՝ ու մարդասպաններուն՝ ու պոռնիկներուն՝ և կախարդներուն՝ ու կռապաշտներուն՝ և բոլոր ստախօսներուն բաժինը՝ կրակով ու ծծումբով վառած լիճին մէջը պիտի ըլլայ , որ է երկրորդ մահը :
9 Եւ եօթը վերջին հարուածներով լեցուն եօթը սկաւառակները ունեցող եօթը հրեշտակներէն մէկը եկաւ , և հետս խօսեցաւ ու ըսաւ . Եկո՛ւր ցուցընեմ քեզի հարսը՝ Գառնուկին կնիկը :
10 Եւ հոգիով մէկ բարձր ու մեծ լեռան մը վրայ տարաւ զիս , և ցուցուց ինծի սուրբ Երուսաղէմ քաղաքը , որ երկինքէն
11 Աստուծմէ կ'իջնէր . Ու Աստուծոյ փառքը ունէր . և անոր լուսաւորութիւնը խիստ պատուական քարի նման էր , ակնվանիի երեւոյթով յասպիս քարի պէս :
12 Եւ անոր պարիսպը մեծ ու բարձր էր , և տասներկու դռներ ունէր . ու դռներուն վրայ տասներկու հրեշտակներ կար . և դռներուն վրայ անուններ գրուած էր՝ այսինքն Իսրայէլի որդւոցը տասներկու ցեղերուն անուններըը :
13 Արեւելեան կողմէն իրեք դուռ , ու հիւսիսային կողմէն իրեք դուռ , և հարաւային կողմէն իրեք դուռ , ու արեւմտեան
14 կողմէն իրեք դուռ : Եւ քաղաքին պարիսպը տասներկու հիմեր ունէր , ու անոնց վրայ՝ Գառնուկին տասներկու առաքեալներուն տասներ-

ալ պղծութիւն ու ստութիւն գործող մը . հապա միայն անոնք՝ որ Գառնուկին կենաց գրքին մէջը գրուած են :

ԳԼ . ԻՉ

1 Եւ ինծի կենաց ջուրի գետ մը ցոյց ակնվանիի պէս պայծառ , որ կ'ելլէր Աստուծոյ ու Գառնուկին աթոռէն : Եւ ան գետին
2 հրապարակին մէջ , ու ան գետին մէկ կողմէն ու մեկալ կողմէն կենաց ծառ էր՝ որ տասներկու է՛ղ պտուղ կը բերէր , ու ամէն ամիս իր պտուղը կու տար . և ան ծառին տերեւները հեթանոսներուն բժշկութիւն կ'ըլլար :
3 Եւ ալ բնաւ նզովք պիտի չըլլայ . ու անոր մէջը պիտի ըլլայ Աստուծոյ ու Գառնուկին աթոռը . և անոր ծառաները պիտի պաշտեն անիկայ .
4 Եւ անոր երեսը պիտի տեսնեն . ու անոր անունը իրենց ճակատներուն վրայ պիտի ըլլայ :
5 Եւ հոն՝ ալ գիշեր պիտի չըլլայ , և ճրագ ու արեւու լոյս պէտք չէ . քանզի Տէր Աստուած պիտի լուսաւորէ զանոնք . և յաւիտեանս յաւիտենից պիտի թագաւորեն :
6 Ու ըսաւ ինծի . Այս խօսքերը հաւատարիմ են ու ճշմարիտ . և սուրբ մարգարէներուն Տէր Աստուածը իր հրեշտակը խրկեց՝ իր ծառաներուն ցուցընելու թէ որ շուտով պէտք է ըլլալ :
7 Ահա ես շուտով կու գամ . երանի՛ անոր՝ որ կը պահէ այս գրքիս մարգարէութեան խօսքերը :
8 Ու ես Յովհաննէս լսեցի ու տեսայ այս բաները . և երբ լսեցի ու տեսայ , ինկայ որ երկրպագութիւն ընեմ առջեւը՝ որ այս բաները ինծի կը ցուցներ :
9 Եւ ըսաւ ինծի . Զգուշացի՛ր՝ մի՛ ըներ . ինչու որ ես քու կին՝ ու քու եղբայրներուդ մարգարէներուն՝ ու այս գրքիս խօսքերը պահողներուն ծառայակիցն եմ . Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրէ :
10 Եւ ըսաւ ինծի . Այս գրքիս մարգարէութեան խօսքերը մի՛ կնքեր ,
15 կու անուններըը գրուած էր : Եւ իմ հետս խօսողը ձեռքը չափ մը ունէր՝ ոսկիէ եղէգ մը , որ անով քաղաքը ու անոր դռները ու անոր
16 պարիսպը չափէ : Եւ քաղաքը քառակուսի էր . ու անոր երկայնութիւնը լայնութեանը չափ էր . և քաղաքը նոյն եղէգով տասներկու հազար ասպարէզ չափեց . անոր
17 երկայնութիւնը ու լայնութիւնը և բարձրութիւնը հաւասար էր : Ու անոր պարիսպը հարիւր քառասունչորս կանգուն չափեց՝ մարդու չափով , այսինքն՝ հրեշտակին չո-
18 փով : Եւ անոր պարսպին շինուածքը յասպիս քարէ էր . ու քաղաքը զուտ ոսկի էր՝ մաքուր ապակիի
19 նման : Եւ քաղաքին պարսպին հիմերը ամէն թանկագին պատուական քարերով զարդարուած էին . առջի հիմը յասպիս էր . երկրորդը՝ շափիւղայ , երրորդը՝ քաղկեդոն ,
20 չորրորդը՝ զմրուխտ , հինգերորդը՝ եղինգնաքար , վեցերորդը՝ սարդիոն , եօթներորդը՝ ոսկեքար , ութերորդը՝ բիւրեղ , իններորդը՝ տոպազիոն , տասներորդը՝ քրիսոպրասոս , մետասաներորդը՝ յակինթ , երկոտասաներորդը՝ ամեթիստ : Եւ տասներկու դռները տասներկու մարգարիտ էին . ամէն մէկ դուռը մէյմէկ ամբողջ մարգարիտէ էր . ու քաղաքին հրապարակը մաքուր ոսկի էր՝ թափանցիկ ապակիի նման :
22 Եւ անոր մէջը տաճար չտեսայ . ինչու որ Տէր Աստուած Ամենակալը՝ ու Գառնուկը անոր տաճարն է :
23 Եւ քաղաքը արեւի ու լուսնի պէտք չունի , որ զանիկայ լուսաւորեն . ինչու որ Աստուծոյ փառքը զանիկայ կը լուսաւորէ , ու անոր ճրագը
24 Գառնուկն է : Եւ ազգերը անոր լուսովը պիտի քալեն , ու երկրի թագաւորները իրենց փառքը ու պատիւը անոր մէջը պի-
25 տի բերեն : Եւ անոր դռները ցորեկը պիտի չգոցուին . (վասն զի
26 հոն գիշեր պիտի չըլլայ .) Եւ ազգաց փառքը ու պատիւը անոր մէջը
27 պիտի բերեն : Եւ հոն բնաւ անմաքրութիւն մը պիտի չմտնէ , ոչ

11 ինչու որ ժամանակը մօտ է : Ան
որ անիրաւութիւն կ'ընէ՝ ալ անի-
րաւութիւն թող ընէ , ու ան որ
աղտոտ է՝ ալ աղտոտ ըլլայ , և ան
որ արդար է՝ ալ արդար ըլլայ , ու
ան որ սուրբ է՝ ալ սուրբ ըլլայ :
12 Ահա ես շուտով կու գամ , և իմ
վարձքս իմ հետս է՝ ամէն մէկուն իր
գործքին համեմատ հատուցանելու :
13 Ես եմ Ալֆա ու Օմէգա՝ առաջինը
ու վերջինը՝ սկիզբը ու վախճանը :
14 Երանելի են անոնք՝ որ անոր պա-
տուիրանքները կը կատարեն , որ
իշխանութիւն ունենան կենաց ծա-
ռին վրայ , և դռներէն ներս քաղա-
15 քը մտնեն : Նայց դուրս պիտի
ըլլան շուները՝ ու կախարդները՝ և
պոռնիկները՝ ու սպանութիւն ը-
նողները՝ և կռապաշտները՝ ու ան
ամէնը որ սուտութիւն կը սիրէ ու
կ'ընէ :
16 Ես Յիսուս իմ հրեշտակս խրր-
կեցի՝ ատ բաները ձեզի վկայելու
եկեղեցիներուն մէջ . ես Դաւիթի
արմատը ու ցեղն եմ , ու առաւօ-
տեան պայծառ աստղը :
17 Ու Հո-
գին ու հարսը կ'ըսեն , Եկո՛ւր . և
ան որ կը լսէ՝ թող ըսէ , Եկո՛ւր .
ու ան որ ծարաւ է՝ թող գայ , ու
ան որ կ'ուզէ՝ կենաց ջուրը ձրի
առնէ :
18 Ես կը վկայեմ ամէնուն՝ որ ատ
գրքիս մարգարէութեան խօսքերը
կը լսէ . թէ որ մէկը ատոնց վրայ
բան մը աւելցընէ , Աստուած ալ
անոր վրայ պիտի աւելցընէ ան հա-
րուածները՝ որ ատ գրքիս մէջը գը-
րուած են :
19 Ու թէ որ մէկը ատ
մարգարէութեանն գրքին խօսքերէն
բան մը պակսեցընէ , Աստուած ալ
անոր բաժինը պիտի պակսեցընէ
կենաց ծառէն և սուրբ քաղաքէն՝ որ
ատ գրքիս մէջը գրուած են :
20 Ան
բաներուն վկայութիւն տուողը՝ կ'ը-
սէ . Այո՛ շուտով կու գամ ես :
Ամէն . եկո՛ւր՝ Տէր Յիսուս :
21 Տէր
Յիսուս Քրիստոսին շնորհքը բոլոր
սուրբերուն հետ ըլլայ . Ամէն :

ՎԵՐՋ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Библиотека
ՀՍՍՌ-Ար. ՍՍՀ
Ս. ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՆՎԱՆ

ՍՈՒՐԲ ԳՐՈՑ ՄԵԾԱ ՅԻՇՈՒԱԾՆ ԱՍՓԵՐՈՒՆ , ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԴԻՐԱՑՆԵՐՈՒՆ ՅԱՆՁԱՆ :

---

1 · ԵՐԿԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ ԶԱՓԵՐ :

Չափազէ և 100-դէդ	
Ուղտուկ , չորս մատնաչափ ,	· 14
Թիզ , 3 ուղտուկ ,	· 43
Կանգուն , 2 թիզ ,	· 86
Կրկաչափ , 4 կանգուն ,	3 · 46
Նշեկիելի եղէգը , 6 կան-
գուն ,	5 · 18
Հասարէգ , 100 գրկաչափ ,	345 · 64
Շաբաթ օրուան ճամբայ ,
5 ասպարէգ ,	1,728 · 20
Մղոն , 10 ասպարէգ ,	3,456 · 40

---

2 · ՀԵՂՈՒԿՈՒԹԻՒՆ ԶԱՓԵՐ :

	Օձի Տէմ
Գաշակ ,	100
Հիմէն , 12 գաշակ ,	3
Մար , 6 հիմէն ,	18
Կոռ , 10 մար ,	180

---

3 · ԸՄՊՏԵՐՑ ԶԱՓԵՐ :

	Օձի Տէմ
Կապիճ ,	1
Օմէր , (տասանորդ ,) ար-
դուին 10 որդ մասը ,	1 320
Կրիւ , 6 կապիճ ,	6
Ընդու , 3 գրիւ ,	18
Կոռ , կամ խօմէր , 10 արդ-
դու ,	180

4 · ԿՇԻՌՆԵՐ :

Օձի Տէմ և 100-դէդ	
Կերատ ,	· 24
Սիկղ , 20 կերատ ,	4 · 86
Մնաս , 100 սիկղ ,	1 86 · 10
Տաղանդ , 30 մնաս	36 183

---

5 · ԵՐԿԸՑԱՅՑՈՒՑ ԸՐՆԴՀԱՆՈՒՐ ՈՒ ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱՆԱՐՈՒՆ ՈՒ ԿՇԻՌՆԱՐՈՒՆ ԸՐԺԵՔԸՐ :

Ընթացք	Վէրջ Փիլ
Կերատ ,	26
Սիկղ ,	13
Մնաս ,	1,300
Տաղանդ ,	39,000
Ոսկի	
Սիկղ ,	208
Տաղանդ ,	624,000

---

6 · ՓՈՒՎՄԱՑՑԱՑՈՒՑ ԴՐԱՄԱՆԵՐԸ :

Վէրջ Փիլ և 100-դէդ	
Լումայ ,	1 · 87
Նաբաթակիա , 2 լումայ ,	3 · 75
Դանկ , 4 նաբաթակիա ,	15
Դահեկան , 10 դանկ ,	3 30
Երկդրամեան , 2 դահե-
կան ,	7 20
Սատեր , 4 դահեկան ,	15
Մնաս , 100 դահեկան ,	375

U.K.

ՀՀ ԱԳ

52
7.0
5640 ԱԴ

1692

ՀՀ Ազգային գրադարան